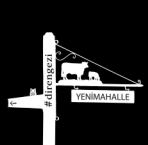
ROMAN

Galileo'nun Karısı

Suat Kemal Angı

EXLIBRIS

IF YOU GIVE PLEASURE, YOU TAKE PLEASURE TOO.

galileo'nun karısı

.....

Sevgili / sevdalı okura...

AÇIK
OKUMA

© Suat Kemal Angı • Galileo'nun Karısı
https://suatkemal.work/

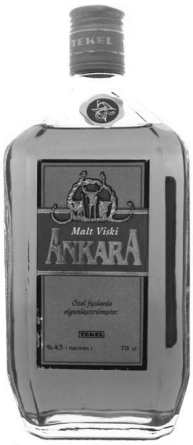
(1. baskı: Mart 2014, Angı Yayıncılık San. ve Tic. Ltd. Şti.)

Kapak tasarımı: Nilgün Kara Babacan
Sayfa tasarımı: Suat Kemal Angı
Editörler: Nuh Naci Kişnişçi, Mehmet Raif Aydın

(2026)

ISBN: 978-625-90775-6-7

Bu kitabın yayın hakları yazarın kendisine aittir. Tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında hiçbir yolla izinsiz çoğaltılamaz.

Suat Kemal Angı [28 Aralık 1966] ODTÜ Metalürji ve Malzeme Mühendisliği bölümünü bitirdi. Aynı üniversitede uzun süre araştırma görevlisi olarak çalıştı. Ankara'da yaşıyor. İngilizce biliyor ve bir meyvesi var.

Galileo'nun Karısı

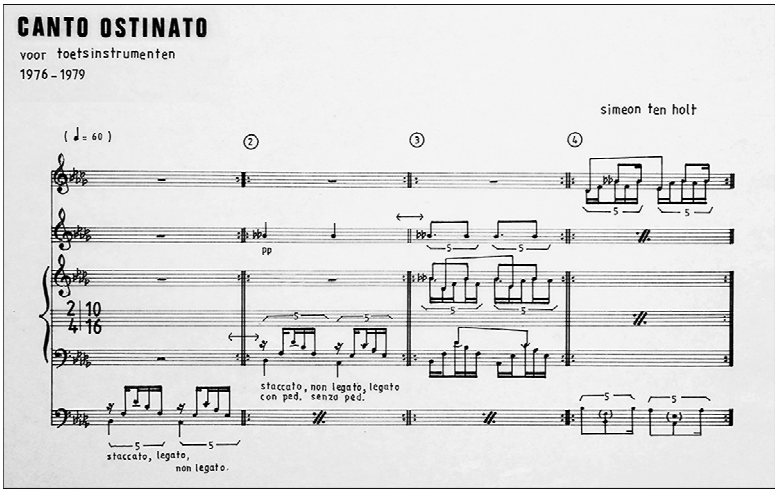
roman

Suat Kemal Angı

AÇIK OKUMA

Zaman nedir ki? 7
Teşekkür 8

Galileo'nun Karısı

One Minute 15
One Minute Again 53
Güzel Ankara 91
Ada Hikâyeleri 161
Galileo'nun Karısı 193
Then Again One Minute 249
Aforizmalarla Yaşayanlar 317
Ankara Viskisi 411
Fuck the Seeds 475
Sözlük / Tercümeler 607

Otto Umbehr,
“Self-Portrait”, 1952

Zaman nedir ki?

"*Homo sapiens*'in elli bin yıldan ibaret tarihi," diyor çağdaş bir biyolog, "yeryüzündeki organik hayatın tarihiyle karşılaştırıldığında, yirmi dört saatlik bir günün ancak son iki saniyesi kadardır. Uygar insanın tarihiyse böyle ölçüldüğünde, son saatin son saniyesinin beşte birini ancak kaplar." Mesiyanik zamanın bir modeli olarak, tüm insanlık tarihini muazzam bir kısaltmayla içinde taşıyan şimdi'nin zamanı, tamı tamına insanlık tarihinin evrendeki yerine denk düşer.

Geçmiş, gizli bir zaman dizini taşır; ona kurtulma kapısını açan budur. Eskileri kuşatmış olan havanın soluğu bize değip geçmez mi? Kulak verdiğimiz seslerde, artık susmuş olanların yankısı yok mudur? Kur yaptığımız kadınların tanımadıkları kız kardeşleri olmamış mıdır? Böyleyse eğer, bizimle geçmiş kuşaklar arasında gizli bir anlaşma var demektir: Bu dünyada bekleniyorduk biz. Daha önceki her kuşak gibi biz de *zayıf* bir Mesiyanik güçle donatılmışız, geçmişin üstünde hak iddia ettiği bir güç… Bu iddianın karşılığını vermek kolay değildir. Tarihsel maddeci bunun farkındadır.

Walter Benjamin

Teşekkür

Anneme, babama, kardeşlerime. Pelin'e ve Edip Deniz'e. Mehmet Raif abime. Nuh Naci abime. Bayram kardeşime. Tüm sevdiklerime. Beni çok seven ve yok yere terk eden eski sevgililerime. Beth'e. Aşka. Sosyalizme. Aşka-Sosyalizme-Beth'e. Teknik Oda'ya. FEMEN grubuna. Müziğe ve Simeon ten Holt'a. Ressama ve heykeltıraşa. Kuğulu Park'a ve Kuğulara. Nilhan Saygon'a ve Horozlu Adam'a. Şiire ve Tebessüm'e. Şaire ve deliliğe. Matematiğe. Özellikle yüzdeler konusuna. Bilime ve bilim insanına. Misal. Arnaldus de Villa Nova'ya. Karikatüre. Bülent Arabacıoğlu'na ve Tipitip'e. Charlie Chaplin'e. Fellini'ye. Kara Kedilere. Ak Kedilere. Çingeneler Zamanı'na. Köprü Üstü Âşıkları'na. Kafka'ya. Walter Benjamin'e. Âlin Demirbilek'e. Âlin Hanımefendi'ye. Samuel Beckett'e. Oğuz Atay'a, Yusuf Atılgan'a, Sevim Burak'a, Bilge Karasu'ya. Parasız yatılılara ve Ece Ayhan'a. Biraz ona, biraz buna. Biraz Caliban'a. Düzensiz kırlara ve yaratıcılığa. Ansel Adams'a ve Man Ray'e. Buğdaya ve ekilmiş toprak-

lara. Erotizme. Erotizmin ta kendisine. Sineğe ve manzaraya. Canlılığa ve hayatın güzelliğine. Tarihlerin önemine ve not tutmaya. Sami'ye. Murat'a. Papağan'ın sahibine. Papağan'ın kendisine. Papağana. Nis'e. Cafer Aga'ya. Hanımefendi ya da beyefendi olmaya özenen küçük öğrencilerime. Tunalı Hilmi Bey'e. İttihat ve Terakki kökenlilere. Kökene. Teşkilat-ı Mahsusa'ya. Karakol Cemiyeti'ne. Hilal-i Ahmer Cemiyeti'ne. Milli Talim ve Terbiye Cemiyeti'ne. Türk Ocağı'na. Ve diğerlerine. 1918 yılında Adana Dörtyol'da atılan ilk kurşuna. Kuvayi Milliye'ye ve ruhuna. Atatürk'e ve Birinci Cumhuriyete. Eski Güzel Ankara'ya. Zeytinyağlı kerevize/pırasaya. Lüferin yanında rakı içenlere. Misal. Aydın Boysan'a. Ankara'nın taşına, toprağına, bağına. Anadolu'nun bağlarına, şarabına. Ankara'nın katledilmiş gazetecilerine. Adam gibi spikerlere. Adam gibi futbol yorumcularına. Kreatife değil. Yaratıcılığa. Referandumda Kesinlikle Hayır oyu verenlere. Antikapitalist HES direnişçilerine. TEMA Vakfı'na, Kavaklıdere Şarapları'na. Sevda-Cenap And Müzik Vakfı'na. Atatürkçü Düşünce Derneği'ne. Şubelerine. Türkiye'nin asi ve devrimci gençlerine. Cumhuriyet değerlerine ve rakıya tutkuyla bağlı Alkolik Hareket Partisi'ne. Adalet öyle değil böyle aranır diyen. Ailemizin örgütü RedHack'a. Adalete ve gerçeğe. Gerçek Arıcılara. Gerçek Avcılara. Şarap üreticilerine. İnsanı sevenlere. İnsana iyi şeyler sunanlara. Gerçek emekçilere. Gerçek emekçi yayıncılara. Gerçek eğitimcilere. Gerçek gazetecilere. Maden işçilerine, demiryolu işçilerine, tersane işçilerine. İsmail Hakkı Tonguç'a ve Hasan Âli Yücel'e. Sadece gerçeklere. Gerçek Atatürkçülere. Gerçek Cumhuriyetçilere. Cumhuriyetin yaşayan şövalyelerine. Müjdat Gezen Abime, Levent Kırca Abime. Ve diğerlerine. Namuslu ve kentli belediyecilere. En başta Yılmaz Büyükerşen'e. Cumhuriyetin savcısına. Misal. Doğan Öz'e. Kemalist sosyalizme ve parlamento dışı muhalefete. Misal. Doğan Avcıoğlu'na. Cumhuriyetin gazetecisine. Misal. Uğur Mumcu'ya. Cumhuriyetin öğretmenine. Misal. Emin Yener'e. Cumhuriyetin müftüsüne. Misal. Mehmet Rifat Börekçi'ye. Cumhuriyetin akade-

misyenine. Misal. Ahmet Taner Kışlalı'ya. Cumhuriyetin romancısına. Misal. Sabahattin Ali'ye. Cumhuriyetin yoldaşına. Misal. Mustafa Suphi'ye. Cumhuriyetin sendikacısına. Misal. Kemal Türkler'e. Cumhuriyetin şairine. Misal. Behçet Aysan'a. Ve diğerlerine. Cumhuriyetin ve Devrimin şehidine. Mustafa Fehmi Kubilay'a. Bekçilere. Hasan'a ve Şevki'ye. Gözünü budaktan sözünü padişahtan sakınmayan bir avuç Cumhuriyet parlamenterine. 23 Nisan Meclisine. Milli Anayasa Forumu'na. Gerçek demokrasiye. Hukuka ve adalete. Bu vatan için Silivri'de yatanlara. Bu aslanların Namık Kemal'le benzerliğine. Nato'ya karşı çıkan subaylara. Halatın bizim tuttuğumuz ucundan asılan herkese. Kâğıtlarıma, kurşunkalemlerime. Bu dünyaya konup göçen, hem toprağa hem kirpiklerime düşen insan, hayvan ve bitkilere. Timsah hariç. Gözyaşlarına. Birinci Dünya Savaşı'nda esir düşen ve dünyanın dört bir yanındaki esir kamplarına gönderilen on binlerce Türk askerine. Cephelere. Misal. Sarıkamış'a, Galiçya'ya, Yemen çöllerine. Beşparmak Dağları'na. İsimsiz kahramanlara. Ay yıldızlı bayrağa sarılıp gelen tabutlara. İçindeki şehitlere. Canlara. Ada'ya. İnsana. Küvete. Küvetteki minicik canlara. Ve. Turnusol kağıdına…

Galileo'nun Karısı

Ruth Jacobi '28

Galileo'nun Karısı'na...

One Minute

O ATI hatırlıyorsun, öyle değil mi sevgili/sevdalı okur? Aferin sana, unutma zaten. Daha ne mucizeler göreceksin, söz veriyorum sana. Bak. Buraya yazıyorum işte.

Kalem, kitap, defter.

Doğa, çevre, küresel ısınma.

Orospu, pastırma, bastırma.

OED.

Hayır yazmıyorum. Söylüyorum sadece. Yani anlatıyorum. Daha sonra yazmayı düşünüyorum.

Çünkü zevk verirsen, zevk alırsın.

Bayılmışım. Uyandığımda anladım. Aslında kavradım demeliyim. İnsanı medeni cesareti ayakta tutuyor. Ya da. Dut ağaçları.

Hemen bir sigara yaktım. Kurtuluşumuzun şerefine. Hem de tek başıma. Bakıştık Rex/Alex'le. Gülümsedik. Öksüre öksüre.

Her şey Ankara'da başladı. *Poets' Corner'da* kırıldı. Ankara'da bitti.

Hepsi köpekler yüzündendi. Hep atomlar yüzündendi. Hep uzaklık yüzündendi. Hep yağmurlar yüzündendi. Ada'daki.

Ah! Beth. Ah salak kafam!

Ah sizi gidi uyanık tüccarlar sizi! Kara vicdanlı Siirtli denizciler sizi.

Sizi gidi tuzu kuru dominant teyze çocukları sizi! Aforizmayla beslenen mektepli takımı sizi.

Parayla değil. İnsanın içinde olması lazım. Misal. Cehalet. Misal. İhanet.

Geriye dön. İleri marş. Türkiye'nin sol ayağı ilerle! Milattan önce bilmem kaç.

İnsan. Yalnız. Tek başına. Çünkü insan gözleriyle görür. Her göz gördüğünü görür. Sarı göz yoktur. Ela. Kahverengi. Mavi. Yeşil. Kara gözler kara görür. İri göz. Yumuk göz. Pörtlek göz. Çekik gözler ince uzun görür. Kem gözse. Elektrikli bir bakıştır sadece.

Desenize. Bir şairi yaşarken önemsemek. Zahmetli iştir diye!

»*Çok acı var dayanamıyorum. Çok çaresizim. Çok özür dilerim. Dicle.*«

Desenize. Yıldızlara ateş etmek. Zahmetli iştir diye!

Dicle bir nehir değildir. Dicle bir nehirdir. Dicle sevgili kardeşimdir.

»Ida'nın hep dediği gibi, *en iyi/güzel hikâyeler gerçek hikâyelerdir*.«

Aztekler, Kızılderililer, Mayalar.

Ama asıl Lidyalılar.

Tamam kabul ediyorum. Anlatmaya başlarken, hani ya ta en başta, benim de bazı ticari beklentilerim, aslında hayallerim vardı. Ama inan bana çok kısa sürdü. Bu umutla birlikte anlatmanın, uzay boşluğunda paraşüt takmak/açmak kadar saçma olduğunu çok çabuk anladım. Kavradım demeliyim. Çünkü bu bir pazarlama sorunu. Edebiyat bir kendini pazarlama sorunu. Pazarlarsa, herkes bilir ki kalabalık olur. Ve pazarlık en azından iki kişi arasında olur. O iki kişinin de ayakları mutlaka yerde olur. İşte, ikisi de bende yokmuş. Aslında olmadığını sonra anladım. Kavradım demeliyim. Ayaklarımın yani. *What?*

Yerde yani. Zaten o zaman dışarıdaydım, Beth.

Kitabı elime aldım. Nasıl heyecanlıyım. Bir açtım. O.

Ayrıca, insanın kendisine hikâye anlatması ne zormuş!

Çocukken Rex/Alex içimdeydi. Liseden sonra göbek bağımız koptu. Aslında Ada'dan sonra. Üçgen çadırdan. Yani senden. Büyük abim genellikle uzaktaydı. Liseyi yatılı okudu. Sonrası, kurtarılması gereken malum yıllar. Küçük abimse hep bizimleydi.

Arabayı Rex/Alex kullanıyordu ve Ahmet Kunt hepimizin öğretmeniydi. Hem.

Zaman nedir ki? Nedir ki zaman? Bilen bana da anlatsın. Zaman nedir ki?

Ya çay? Çay bize her olayda eşlik eder. Her olay çayla başlar çayla biter. Çay ve Demlik. Bizim için. *Haşhaş ve Bellek* gibidir. Demek ki.

Tesadüfler zahmetlidir. Palmiye kalbi salatası kadar zahmetli. Çünkü çok bekletir.

Dodo kuşu kadar narin ve beyaz bir kadına rastladım. Çocukken. Hep uçtum rüyalarımda.

Ama o gün içimde değil yanımdaydı. Rex/Alex yani. Biraz yüksekte. Bir sandalyenin üzerinde. Vandyke kahverengisi. O kadar çok anlattı ki annem. Artık anımsayabiliyorum. Hem de gayet iyi anımsıyorum. Henüz Ankara'ya taşınmadığımıza göre bir buçuk yaşında filan olmalıyız. Yani annem haklı. İkiden küçüğüz. Ben söyleyeyim şimdi. Tam olarak yirmi bir aylığız. Adam akıllı yürüyebiliyoruz. Dengeli dengeli. Yavaş ama dengeli. Hızdan bize ne. O yaşta. Önemli olan denge. Mevsim sonbahar. Sonbaharın sonu. Songüz. Ama hava soğumuş. Kocaman sobamız var. Boyumuzun iki katı. Belki iki buçuk katı. Annem sobayı henüz yakmış. İyi ki henüz yakmış. Yoksa ateşi tadabilirdik. Belki de. Celâl abim gibi çolak kalabilirdik.

Annem yıkadığı ve güç bela kuruttuğu çamaşırları seleye doldurdu ve seleyi sobanın yanına bıraktı. Döndü ve divanda yan yana oturan bebeklerine gülümsedi. Sonra öğle yemeğini pişirmeye mutfağa gitti. Kalktık ve selenin başına geldik.

"Sele kirli çamaşır dolu Rex."

"Yıkayalım mı Alex?"

"Annem sevinir Rex/Alex."

"Çok yoruluyor. Ona yardım edelim Alex. Ya da Rex."

"Ama makine çok büyük Alex/Rex. Kapağı çok yüksekte."

"Şu sandalyeyi getirelim Alex."

"Kim çıkacak?"

"Ben çıkarım Alex."

“Ben de sana kirlileri veririm Rex.”

“Aferin bize Rex/Alex.”

“Annem çok sevinecek Alex/Rex.”

“En üste de babamın fötrünü koyalım Rex.”

“Çok yakıştı Alex.”

“İyi iş başardık Alex.”

“Aferin bize Rex.”

“Çok yoruldum Rex/Alex.”

“Hadi artık oturalım Alex. Ya da Rex.”

Story goes. Yani hikâyeye göre. O sonbahar ve o kış. Te şeftali baharına kadar. Tüm aile yarı çıplak gezmişiz. Çünkü bir saat içinde. Donsuz, fanilasız, pijamasız, pantolonsuz, kazaksız ve şapkasız kalmışız. Tüm aile. Şeftali baharı gelip geçince. Ankara’ya taşındık. Cumhuriyet başkentine.

Aklıma gelmişken. En çok sevdiğim mevsim. Şeftali baharı.

İnsan bir şeye çok bağlanmamalı. Yazı müjdelese bile.

Misal. O gece saat tam 01.57’de, Mınakoyum Vahit titreyerek uyandı.

Nivene, Çitderesi ve Köstere dereleri ile beslenen Harşit Çayı. Bu sabah. Torul’dan geçerken donmuştu. Besleme derelerle birlikte elbette.

»Rahmet yağarsa can Aziriz can, rahmet yağmazsa yan Aziriz yan.«

Tabii ya. Kar da yazı müjdeleyebilir. Hiç değilse vaat eder.

Ama o korkunç olaydan/rastlantıdan sonra model uçak yapmayı bıraktık. Rex/Alex ve ben. Türkler. Nadolu. Leylekler. Sanki dayak yemiştik.

Tıpkı leylek gibi.

Polis baskını. Banyo güvercini. Annemin kalbi. Rex mi? Alex mi? Hangisi? Dedim ya.

İnsan bir şeye çok bağlanmamalı. Ama benim başka çarem yoktu, Beth. Konuşan bir meyvem yoktu.

»Potinlerimi bağlamak yarım saat sürer.

Ayaklarımı toprağa basmak hoşuma gider.«

Otu, koyunu ve kurdu birbirlerine yem etmeden kayığıyla tek tek nehrin karşısına geçirmek zorunda olan çoban bilmecesini çok sonra, ilkokulda öğrendim. Belki daha bile sonra. Ama eminim, liseye gel-

diğimde çoktan biliyordum. Bir şeyi bulmak için aradığınızı bilmeniz gerekmeyebilir. Bazen bir anda karşınıza çıkar ve o an genellikle aramıyor olduğunuz bir an olur. Hatta yitirdiğiniz bir an. Hayat demek ki böyle fıkralaşıyor.

Yedi yaşımdaydım. Ve hâlâ meleklere inanıyordum.

Ama o zaman kapıların elleri vardı. Yüzünüze mal mal bakmaz, kendi çevresinde dönmez, ya da herkesin önünde eğilmezdi. Bir aile gibi. Kocaman bir aile gibiydi. Kapılar size dokunurdu o zaman. Salaksanız, kitlerdi.

Dört ya da beş yaşında bir çocuktum ve bir ikizim vardı. Yani iki kişiydim. Aslında annem olmasa iki kişi olduğumun farkında bile değildim. Bizi bazen bağlardı. Pazaryeri evimizin az aşağısındaydı. Ama arada Konya Yolu vardı. O zaman Tusso blokları hiç bitmeyecek sanırdım. Aslında herkesin inandığı da buydu. Herkes yanıldı. Ama bazıları yanıldıklarını göremeden öldüler. Ne mutlu onlara! Salı günleri pazara giderdi annem. Bırakacağı kimsesi olmadığından bizi de yanında götürürdü. Aslında nenem vardı ama hep biraz mesafeliydi. Kendine özgü iyi bir neneydi. Demli ve kokulu çayı çok severdi. Tereyi ve maydanozu da. Ve özellikle semizotunu.

Konya Yolu'na vardığımızda birimizi bir ağaca bağlar, diğerimizin elinden tutar ve karşıya geçirirdi. Annem. Karşıda diğerimizi bağlar, geriye döner, diğerimizi çözer ve diğerimizin elinden tutarak bir kez daha yolun karşısına geçerdi. En son diğerimizi çözdüğünde Konya Yolu engelini aşmış olurduk. Pazar dönüşü ikizimle el ele tutuşur ve annemi takip ederdik. Annem fileleri taşırdı. O zaman örgü pazar fileleri vardı. Konya Yolu'na vardığımızda ikimizi aynı ağaca bağlar, önce fileleri karşıya geçirirdi. Döner, birimizi çözer, birimizle birlikte karşıya geçer, karşıda birimizi aynı ağaca bağlar, geriye döner, diğerimizi çözer ve diğerimizin elinden tutarak bir kez daha yolun karşısına geçerdi. En son diğerimizi çözer ve yeniden fileleri taşımaya başlardı. Fileler olmadığında üçümüz el ele yürürdük. Annem ortamızda olurdu.

Bu boşluğu hatırlıyorsun, öyle değil mi sevgili/sevdalı okur? Aferin sana, unutma zaten.

Oysa yazarın diyarı çorak bir yer. Bunu bildiğimi rahatlıkla söyleyebilirim. Çorak olduğu kadar ıssız bir yer. Ama elbette bu dünyada bir yer. Yani öyle olduğunu sanıyorum. Yoksa umuyorum mu

demeliydim? Hâlâ umut etmeye hakkım olduğunu düşünerek? Belki evet, belki de hayır. Ama bu ikilemi çözmeye çalışmayacağım. Çünkü bu umut etmeye devam etmek kadar aptalca bir şey olur. Hatta ondan daha bile aptalca olabilir. Gene de aklıma bazı sevdalı yazarlar geliyor ki onları sizler de tanıyorsunuz. Belki uzaktan, ya da sadece ismen. Ve aklıma onlar gelince de, hâlâ umut edesim geliyor. Çünkü umutsuz yaşanmaz. İşte yine bir ikilem. Sanki hayat ha bire ikileme/edebiyata gebe kalan doğurgan bir kadın. Durmadan gebe kalıyor ve durmadan ikilem doğuruyor. Aklıma gelmişken, edebiyatçıların da anneleri vardı. Ne demekse şimdi? Sanki babaları yokmuş gibi! Demem o ki, ikilem ve edebiyat yan yana çok şık duruyordu! Arada bir elbet piç edebiyatçıların çıktığı da oluyor. Yani piyasaya. Ya da pazara. Ama nedense içimden onlara edebiyatçı demek gelmiyor. Bunlara değil, bunlara değil! Hani ya ıssızlığın en umutsuz yerinde/ânında hâlâ umut olanlara. Ne olursa olsun yazar demeye devam etmeliyim onlara. Ya da yazıcı. Unutursam/Karıştırırsam, ya da karışırsam, n'olur anımsatın bana!

Hayat bir kolajdır. Gerçek ve hayal. Yarım tas hayal, yarım tas gerçek. Bir karışım ikisinden. Ben bunu Beckett amcamdan öğrendim.

Ve matematik matematiktir. Yarım ton elma artı yarım ton elma, bir ton elma eder. Ya da. Bir elma artı bir armut, istenirse iki elma ya da iki armut edebilir. Matematik sihirlidir. Tıpkı hayat gibi. Meyvemin matematiği süper.

Peki ya, yazı nedir? Roman. Gerçek midir, kurgu mu? Ne kadar gerçektir, ne kadar kurgu? Anlamsız bir soruya yanıt vermek zordur. Doğru yanıtı verebilmek için grupların, gruplandırmaların, kategorilerin, tasniflerin. Akademinin dışında olmak gerekir. Misal. Çorak ve ıssız bir yerde. Belki hiç sönmeyecek bir yangının ortasında. Bence bu anlamsız soruya tek doğru yanıtı Boris Vian verdi ve konu sonsuza dek kapandı. İnsan gibi. Yalnız. Tek başına. *Günlerin Köpüğü*'nde dedi ki. »*Şu birkaç sayfa… Güçlüdür, çünkü yaşanmış bir olayı anlatır. Yaşanmış bir olaydır, çünkü başından sonuna kadar ben düşündüm bunu.*« Ben hayal ettim. Ve. »*Hayatta önemli olan, her şey hakkında bir yargıya varabilmektir.*«

Peyzaj mimarisi. Dut ağaçları. Akademinin içler acısı hali. Şehrin kalbi orman.

Doğru. Ama bir şey daha var. *What? That is to say.* Önemli olan inandırabilmektir. Roman. İnandırmaktır. Önce yazarını. Sonra okurlarını. Yazarı yaşadığına ve hayal ettiğine, okuru okuduğuna ve hayalinde canlandırdığına. İnandırmaktır. Roman. Ama bir şansı var. Büyük bir şans. Sessizliği. Romanın. En büyük şansı. Sessizliğidir.

Gofretin de en büyük şansı sessizliğiydi. Yoksa. Rex/Alex ve ben. Sanırım o kadar kolay ve o kadar uzun süre inanamazdık bu illüzyona.

Ses bence. Büyük şans. Ses büyük şanssızlık.

Bazı romanlar vardır. O sessiz romanlarda bir günbatımı huzursuzluğu, kederli bir çiçek dağı, ama en iyisi, gülümseten/şaşırtan bir kafa karışıklığı vardır. Ve eminim, onlardan birini okurken pek çok kişi, bu muazzam kafa karışıklığından kendine, kendi hayatına gülümseyerek pay çıkarır. İnanır yani. Hem yazara, hem romana, hem de hayalinde canlanana. Hatta kimisi elini çenesine dayar. Ya da orasına bastırır. Diz çökenler bile olur. Oysa biz çevirmenler, haddimizin sınırları içinde tabii, öyle olmadığını, hiç değilse bu sayının çok sınırlı olduğunu, olması gerektiğini düşünürüz. Gerçekten acı acı gülümseyebilmek hâlâ empati yeteneğine içkin bir meziyet olduğuna göre, bunun böyle olması gerekiyor. Yoksa edebiyatçı olurduk. Üstelik bu bir roman. Yani hayal. Hayalimsi gerçek. Deriz. İçimizden elbette. Edebiyatçılar dışından söyler. Radyolarda, televizyonlarda, gazetelerde, dergilerde, odalarda, salonlarda. Her yerde. Sıkıysa hayalle gerçekten empati kurun bakalım. Sıkıysa deneyin. Dünya/Uzay boşluğu kaç bucak görürsünüz o zaman. Paraşütün açılması için, gülümsemenin renkli olması için hangi makul sebep var? Serbest düşüş evrimden daha mı az acıtır? Daha çok acıtır. Bunu bildiğimi rahatlıkla söyleyebilirim. Harfler yan yana gelince neden görünmez ve silinmez olurlar? Bir de empati deyince, mutlaka dolma. *What?* Lahana dolması. Bilenler bilir, bilmeyenlerse denesin. Yani okusun demek istedim. Yakında çıkacak/çıkar!

Oysa. Bir şiir her dizesinden anlaşılır. Her sözcüğünden. İçinde ya bir sır saklı, ya bir yakarış, ya bir karışım ikisinden.

Şimdilerde. Bizim ülkede her şairin bir dergisi var. Bu bir kural. Hatta şart. Her kelli felli şairin bir dergi çıkarması. Ben o işi gençken yaptım bitirdim. Kardeşim Bayram Aineias'la birlikte. Bayram makine mühendisi olacak. Ben malzeme. Şimdi Bizans'ta çalışıyor.

Çoktan oldu. Ariadne'nin toptancısı. Benim. Sevgili, güzel kardeşim. *Victorious Aineias*.

Dergiler. Öğrenci dergileri. Mart. Nisan. Mayıs. Haziran. Bir sömestr, dört sayı. Çok zevk vermiş, çok zevk almıştık. Bizce zevkli dergilerdi. Sonra bıraktık dergi çıkarmayı. Doyduk tadına çünkü. *Sarhoş Gemi*'ydi ilk sayının adı. *Dingin Liman*'dı son sayının adı. Bunlar özel adlardı. Demek ki. Her sayının bir yazgısı olacaktı. Dergimizin genel/ortak adı *Lavinya*'ydı. Tarihte evli bir kadın. Adorno kapaktaydı. Adorno mottomuzdu.

Sorarlardı Aineias'a. "Neden şiir yazıyorsun?" Derdi ki. "Kız tavlama sanatımı geliştirmek için."

Haklı. İnsan o kadar açken. Başka neden şiir yazsın ki? O devirde, onun bölümde erkek başına 20 gram dişi düşüyor. Bizim bölüm biraz küçük ve dişi sayısı dört. O yüzden. Biz de bu rakam, ekmek arası iki döner. Yani 200 gramdı. Biliyorduk. Aineias'tan Arthur Rimbaud olmazdı. Ne de Hektor'dan.

Bazı ekizler diyebilir ki. Taklit. Ucuz taklit. Ben de onlara derim ki. Maymunluğun lüzumu yoktur. Taklit değil, kopya. Hem de pahalı kopya. Arada fark var. Rex/Alex ve Rex/Alex gibi. Arada kömürlü kâğıt vardır.

Tohumlar nerede acaba? Telif ücreti karşılığında almıştım. İyi de ne tohumuydu onlar? Maydanoz olabilir mi? Yoksa tere miydi? Saksının üzerinde semizotu yazıyor ama? Kutudakiler orkide.

Bazen bin kollu oluyorum. Ve çok iştahlı. Yerimi/Toprağımı seviyorum.

Ve bazen, ve özellikle bugün, benim bile evrime inanasım geliyor. Şaşacak ne var bunda? Her ateistin evrime inanması gerektiğini yazan kutsal bir kitap mı var? Öyleyse daha basılmadı. Ya da benim gözümden kaçtı. Tabi ya, artık çok kitap yayımlanıyor. Verilere göre, geçen kasım ayında, sadece bir ayda yani, on bin yeni kitap yayımlanmış. Duyunca şaşırmadım. Çünkü şimdi ekim ayındayım. Tüm dünya ekim ayında. Sadece çüş dedim. O da içimden. Çünkü ben yalnız yaşıyorum. Yani sanırım. Bağırsam ne olur! Şaşkınlığımla kimi şaşırtabilir, kimin ilgisini çekebilirim? Ve istatistiklere göre, birkaç yıldır pazarda bu sayı üç aşağı beş yukarı aynıymış. Daha yeni haberim oldu. Buyurun işte. Bir kanıt daha. Issızlığıma tabii ki.

Bir gün büyük abim naylon ibriği ortasından kesmiş. Bildiğiniz tuvalet ibriği. Ucuna paspasın sapını geçirmiş. Bildiğiniz paspas sapı. Tahtadan. Telleri nereden buldunuz dedim? Onları dışarıdan gizlice getirttik dedi. İçeride her şey yasak. Akort düğmeleri bile yapmıştım. Permatik saplarından. Böylece bir sazımız oldu. Zaten içeride türkücü çoktu. Ama erlerden biri görmüş benim sazı. Gitmiş komutana söylemiş. Sabah içtimadan sonra çavuş yanıma geldi. Gözlerine bakmak yasak. Yukarıya bakıyorsun hep. Göğe ya da uzaya. Koğuştaysan da tavana. Ve hep hazır olda. Seni komutan istiyor dedi. Eyvah dedim. Yandık. İt gibi korkuyorum. İşin ucunda dayak var, falaka var, hortum var, su var. Komutanın odasına vardık. İçeri girdim. Saz masasında duruyor. Bunu sen mi yaptın dedi? Evet dedim. Dedi ki. İyi, şimdi siktir git.

Mamak Çöplüğü'nü hatırlıyorsun, öyle değil mi sevgili/sevdalı okur? Aferin sana, unutma zaten.

Elbette evrime inanıyorum. Kanıtım bile var. Aslında bu kanıt her yerde ve her geçen gün çoğalıyor. Erkekler yumuşuyor. Yanlış duymadınız, yumuşayan erkeklerden söz ediyorum. Hastanede pastanede, çarşıda pazarda, otobüste vapurda, okulda dershanede. Kamuda ve özel sektörde. Her yerdeler ve hayatımızı bir sarmaşık gibi sarıyorlar. Onlara sokakta ne diyorlar bilirsiniz. Yani argoda. Ama ben öyle demek istemiyorum. Çünkü aralarında arkadaşlarım var. Yani vardı. Hem belki bir gün ben de bu ıssızlıktan kurtulur ve birilerinin arkadaşı olabilirim. İnsan olan adam birkaç on yılda ellenmemesi gereken yerlerine elletebilir pekâlâ. Hayat bu kadar tekdüze ve tatsızken üstelik, bunu sadece meraktan bile yapabilir. Bunda bir şey yok. Buradaki sorun, hani ya görmezden gele gele yadsınamaz hale gelmiş bu gerçekliği evrimin kanıtı yapan şey. Az önce de iki kez tekrar ettiğim gibi. Erkekler yumuşuyor.

O haltı yedin diye yumuşaman gerekmiyor. Ses tonum yükselmedi/incelmedi. Sadece size öyle geldi. Aslında suç benim. Yani suç seçtiğim sözcükte. Sorun. Değil elbette. Hatta tam tersi. Yumuşasınlar ki ben de teorimi kanıtlayabileyim. Teori tabii ki Darwin'in. Ama hâlâ inanmayan, direnen dangalaklar var ve sayıları her geçen gün artıyor. Bu tehlikeli. Sayıları kadar erkeklerin sert kalmaları da tehlikeli. Hatta bana sorsanız, hayatta en tehlikeli şey nedir deseniz, direnen, yani sert kalan erkek sayısındaki anormal artış derim. Küresel

ısınmayla ters/doğru orantılı sanırım. Efendim? Bir eve diyordum, bir tehlikeli erkek fazla bile. Laf aramızda, sağlıklı ve mutlu bir toplum olabilmemiz için annelere/babalara çok iş düşüyor. Her evde bir tehlikeli/sert/direnen erkek olsa, sokağınızın halini varın siz düşünün.

Şimdi bir de *tower* modası çıktı. Tavı diye okunuyor. Sonundaki r harfini yutuyoruz. Ya da yumuşatarak söylüyoruz. Her sokakta yok, ama çıktı ya. Yarın ne olur bilinmez. Birkaç on yıla sokaklar *tower*'larla dolarsa! Sonra mahallenizi, en son memleketin halini. Bir düşünün. O yüzden kadınlar var ya. Ama yetmiyorlar demek ki. Ya da doğal olarak. Hemen kızmayın efendim. Sorun sayıda. Ya da direnmekte. Demek ki kadınlar da en az erkekler kadar dirençli. Aferin onlara. Titanik de bu yüzden battı ya. Direnen çelik levhalar ve direnen erkek paydaşlar yüzünden. Bırakın birkaç on yılı, sabah akşam taşı dövsen, bir ayda yumuşar. Ama taşın canı yok ve bu yüzden taşın yumuşaması jeolojik bir olay. Yani evrimle ilgili değil. Zaten sadece bir mecazdı. O kadar. Son söz. Belki sigara paketlerinin üzerine yazarlar. Direnmeyin. Direnmek sertliği artırır.

Bu sertliği hatırlıyorsun, öyle değil mi sevgili/sevdalı okur? Aferin sana, unutma zaten.

İnsan hiçbir şeye benzemez. Ne suya, ne toprağa. Ne çeliğe, ne kitaba. Ne de uzaya.

Gözle görmek zordur. Ne mavi, ne yeşil. Ne ela, ne kara. Ne de kahverengi.

Ne suyu, ne toprağı. Ne çeliği, ne kitabı. Ne de uzayı.

Unutmadan söyleyeyim. Kulelerden nefret ederim. Kuleler kadar olmasa da. AVM'lerden de nefret ederim. Sanırım. AVM'lerden en az kuleler kadar nefret ederim. Bir de cep telefonundan. En çok da zahmetten. Ben gözlü şeyleri severim. Misal. Teleskop. Misal. Fotoğraf makinesi. Ben gözümün önüne gözler koymayı severim. Ama niye bilmiyorum. Belki bir nedeni yoktur.

"Ablan çok güzel sevişiyor."

"Buyur? Prup-prup."

"Ablan diyorum, çok güzel sevişiyor."

"Zee mi?"

İşte ben böyle bekâr kaldım. Rüyadayım sanıyordum. Meğerse değilmişim. Dünyanın, hatta tüm zamanların en salakça itirafını

yaptım. Üstelik armut gibi sırıtıyormuşum. Öyle dedi. Oysa aklımda sadece Galileo'nun Karısı var. Sadece iki/üç kez gördüm. Dedim ya, rüyadayım sanıyordum. Değilmişim. Ama ıssızlığımın boşanmamla bir ilgisi yok. O daha büyük bir salaklık. Hem de süzme salaklık. Çünkü aklımda sadece Galileo'nun Karısı var.

Oysa ne güzel evlenmiştim. Kırk yılın sonunda ya da kırk yılın başı, papatya kadar beyaz ve saf bir kadın bulmuştum. Ve çok hafif. Huyu, zevkleri. Kocaman aheste gözlü bir masal. Süt beyazı memeleri. Bee. Hık!

İnsan hiçbir şeye benzemez. Ne suya, ne toprağa. Ne çeliğe, ne kitaba. Ne de uzaya.

Ama bir gün bir oğlum olursa adını EdipBakDeniz koyacağım. Prup-prup.

Gözle görmek zordur. Ne iri, ne yumuk. Ne pörtlek, ne çekik. Ne de kem gözle. Çünkü gözle görülmez. Bakılır.

Ben hep baktım. Mühendislik yaptım, öğretmenlik yaptım, kitaplar tercüme ettim. Ama en çok/temiz parayı hamsi temizleme işinde kazandım. Ve bir sabah göğsümde bir ağrıyla sertleşmiş halde uyandım. Bir kış fena halde nezle oldum, ikinci sınava rastladı. Burnumu silmekten, mendile elbette, bu en değerli uzvumun kenarları yara oldu.

Burnumu karıştırmaya lisedeyken başladım. Lise birde. Aslında daha önce de karıştırırdım, ara sıra yani ve gerektiğinde. Bilirsiniz zevklidir. Hele de çocukken. Yasakladıkları için daha da zevklidir. Ebeveynlerin/Öğretmenlerin yasakladıkları her şeyi yapmak çok zevklidir. Ama liseden sonra hep karıştırdım. Alışkanlık haline gelmişti. Takıntıya dönüşmesi için ikinci sömestrin başlaması gerekti. Sorumlusu elbette İngilizce öğretmenimdi. İngilizce öğretmenimiz çok sigara içerdi. Teneffüslerde dalgın dalgın dolaşırdı.

Ben onu severim. Haftanın her günü ağırlık kaldırır ve koşardı. Gogo da kullanırdı. Çağının diğer erkekleri gibi o da sigara tiryakisiydi. Çok güzel gülümserdi.

Bir kez de onu Çalıkuşu Meyhanesi'nde gördüm. Balık mevsimiydi ve bisikletçiye gidiyordum. Tek başına oturmuş rakı içiyordu. Rakı-balık-sigara. Artık üçü de yasak. Ya da tadı kaçtı diyelim. Aynı şey.

Bu hülyalı/sorumlu İngilizce öğretmenim çoktan seçmeli soru sormaya bayılırdı. Çoktan dediysem aslında ikiden, en fazla üçten

seçmeli. Niye dört değil, ya da niye beş değil, bilmiyorum. Bilmek de istemiyorum. Zaten şansım da kalmadı. Ama bir tahminde bulunmam gerekirse, bizi düşündüğü için diyebilirim. Bilirsiniz, seçenek sayısı fazlalaşırsa yanıtı bulmak zorlaşır. Tam olarak öyle. Ya da belki daha hızlı kâğıt okumak ve bu amele işini çabucak bitirmek istiyordu. Sınıfların çok kalabalık olduğu düşünülürse, pekâlâ bu da olabilir.

Övünmek gibi olmasın, benim İngilizcem o zaman da çok iyiydi. Sınıfın gözbebeğiydim. Sınavlarda bütün sınıfın gözü bendeydi. Sol burun deliğim a şıkkı, sağ burun deliğim b şıkkıydı. İşaret parmağımı sol deliğime sokarsam, bu, doğru yanıt a şıkkı demekti. Sağ deliğime sokarsam, b şıkkı doğruydu. Seçenek sayısı üç olan sınavlarda/sorularda mecburen orta parmağımı da kullanmak zorunda kaldım. İki deliğime birden sokarsam, yani parmaklarımı, bu c demekti. Bazı sınavlarda, üst üste altı soru a olurdu, ya da sekiz soru b. Ama en kötüsü, ya da en komiği, on sorunun peş peşe c olmasıydı. Neden sokmayı tercih ettiğimi sonra çok düşündüm. Kaşısam da yeterdi. Sanırım aklıma ilk gelen sokmak olmuştu. Ve sonra alıştım. Arkadaşlarımı da alıştırdım. Bir alışkanlığı dönemin ortasında değiştirmek olmazdı. Kafasızların kafaları karışabilirdi. Ayrıca ben. Yıllarca idealardan çok görüntüye takıldım.

Doğrusu, bu alışkanlığımdan kurtulabilmek için sonra çok para harcadım.

Psikiyatrımın adı Mahzur'du.

Mahzur'u hatırlıyorsun, öyle değil mi sevgili/sevdalı okur? Aferin sana, unutma zaten.

Tohumları ilk çeviri kitabımın telifi karşılığında aldım, demiştim. Düşünüyorum da, iyi ki tohumları almışım. Yoksa kitap hiç satmadı. Sanırım nedenini biliyorum. Okur ağır şeyden hoşlanmıyor. Ben olsam ben de hoşlanmam. Hafiflik gibisi yok. Subay bavulu gibi. Açılır masa olur. Çok anlam yükledim. Erdemdi, ahlaktı, ıvırdı, zıvırdı. Başbakan bile benim memurum işini bilir demedi mi! Oysa hayat anlamdan geçilmiyordu. Demek ki başbakan biliyordu. Nereye varsanız bir anlam havuzu/denizi, bir anlam bolluğu/karmaşası. Şimdi tam tersini düşünüyorum. Aslında tam tersini düşünmeye karar vereli çok oldu. Yani bunun kitabın satmamasıyla bir ilgisi yok. Doğrusu bu da ondan. Her zaman. Ama bunu sonra anladım. Anladım

ki, anlamlı olan şey aynı zamanda hafif olan şeydir. Anlam ağır geliyorsa eğer, henüz daha toysunuz demektir. Tohumları boşa harcadınız demektir. Zaten yıllar, yıllar oldu. Filmden çıktıktan hemen sonraydı. Düşündüm. Filmi düşündüm. Yücelttiğim şeyi düşündüm. Bir insan bir saati ne diye aylarca götünde saklar ki? Sonra saati düşündüm. Altın olsa ne yazar? Babadan, dededen, atadan yadigâr olsa ne yazar? Kıçı kırık köstekli bir saat. Bence bir göt bir saatten daha değerli. Her zaman. Ve herkes için de öyle olmalı. Yoksa kösteksiz miydi? Dedim ya, toydum daha ve kolayca kandırıldım. Hayatı bu kadar ciddiye almanın anlamlı olmadığını sonra anladım. Bence sadece, hayatı ciddiye aldıkları için siyasetçileri ciddiye almalı. Hem de kabız olmuş gibi.

Aslında unutmuştum. Oysa ta ilkokul ikide öğretmişlerdi. Hecelerde anlam aranmaz. Anlamlı heceler aynı zamanda sözcüklerdir.

Başbakan televizyona her çıkışında menekşelerim soldu. Mideme kramp, başıma ağrılar girdi. Gülümsemem karardı. Ne zaman balığın yanında ayran içen bir millet olduk? Ya da mangal etin yanında kola? Ne oldu bizim ağzımızın tadına? Nereye gitti bakışlarımızın güzelliği? Nasıl oldu da bu kadar inekleştik? Belki de evrim bir saçmalık?

Bir gün yavru lüfer annesine merakla sormuş. Anneciğim, böyle ha bire yüzüp duruyoruz, ama nereye kadar yüzeceğiz? Anne lüfer yanıtlamış. Yavrucuğum, bir gün bizi avlayacaklar, sonra satacaklar. En son pişirip yiyecekler. Üzerimize beyaz su içecekler ve biz cennete gideceğiz. O gün gelip çatmış. Yavru lüfer merakla cennete gitmeyi bekliyormuş. Ama cennete gidememişler. Yavru lüfer annesine sormuş. Anne hani cennete gidecektik? Anne lüfer yanıtlamış. Yavrucuğum, galiba yedi bizi bir inek.

O ineği hatırlıyorsun, öyle değil mi sevgili/sevdalı okur? Aferin sana, unutma zaten.

Telefon çalıyor. Hayret! Cennette nasıl çekiyor?

Aklıma gelmişken. Cennette nehir yoktur, dere yoktur, çay yoktur. Sadece ıhlamur vardır.

Bugün dişçi randevum vardı. Yirmi yaş dişim apse yapmış. Duyunca şaşırdım. Benim mi dedim? Korkut da, yani dişçim, yok ebenin dedi. Ebem çoktan öldü dedim. Doğru ya dedi. Doğru ya, dişçi koltuğunda oturan bendim. Aç ağzını, direnme bana dedi. Açtım.

Önce bir antibiyotik yazacağım dedi. Haftaya randevu verdi. İkisini de çekeceğim, hiç kaçırmam dedi. Daha çok şaşırdım. İki tane mi dedim? Evet dedi. Bende mi? Kafasını reçeteden kaldırıp pis pis baktı. Ben dedim kırk yaşındayım ve ağız evrimimi tamamladığımı sanıyorum. Yirmi yaş dişi bende ne gezer! Yanılmış olmayasın dedim. Salak salak konuşma dedi. Çevresel/panorama filmi ışıklı panoya takıp gösterdi. Ağzımın tamamını daha önce hiç görmemiştim. Tüm dişlerim yan yana diziliydi. Arasında otlar, çöpler. Bu fotoğraf daha çok bir inek ağzına benziyor dedim. Haklısın dedi. O zaman karışmış olmasın? Ses etmedi. Bak dedi, zaten pek de dişe benzemiyorlar, gördün mü? İşlevsizler yani, öyle mi dedim? Öyle dedi. Altıncı parmak gibi düşün dedi. Ama çok acıyor dedim. Acır tabii dedi, apse yapmış. Yani bir işlevi var o zaman dedim. Ama bunu içimden söyledim. Diş hekimlerini kızdırmaya gelmezdi. Korkut benden bir iki kuşak gençti. Belki bir yüz kuşak sonra artık çıkmayacaklar, öyle mi dedim? Belki de bin kuşak sonra dedi. Vay anasına dedim. Ne kadar yavaş!

Koltuktan iniyorum. Ayaklarım yere değiyor. Korkut diyorum. Sence hangisi doğru? Bu mu? Yoksa bu mu? Okuyor. Sonra biraz düşünüyor. Sağ avucunu sağ yanağına yaslıyor. Serçe parmağı yirmi yaş dişine değiyor. Güzellik yetmez diyor. Doğru da olması gerekiyor. Doğru söylüyorsun. O zaman hangisi doğru? Bu mu? Yoksa bu mu?

»Ayaklarımı yerde tutmak hoşuma gider.«

»Ayaklarımı toprağa basmak hoşuma gider.«

"Alo. Buyurun. Efendim? Maalesef. Şu an uygun değilim. Korkut'la birlikteyim. Kim mi? Dişçim. Şu an konuşamam. Ağzımı ayırmış vaziyetteyim."

Telefonla ilk tanıştığımda ilkokul birinci sınıftaydım. Öğretmenimiz bizi müdürün odasına götürdü. Telefon o devirde lüks. Bizim evde yok. Hülya'larda var ama bizde yok. Bağlatması pahalı. Para olsa zaman yok. Var da yok. Demek istediğim. Telefon için sıraya giriliyor. PTT'ye kayıt yaptırdıktan sonra telefoncuların gelip evinize cihazı bağlamaları bir seneyi buluyor.

"Evet çocuklar. İşte bu siyah ve büyük cihazın adı telefon. Buna ahize denir. Sesimiz ahizeden karşı tarafa gider. Konuştuğumuz kişinin sesi de ahizeden bize gelir. Önündeki kadranına bakın. Numaralar var. Şimdi ahizeyi kaldıracağım ve annemin evinin numarasını

çevireceğim. Sonra telefonu Rex/Alex'e vereceğim ve arkadaşınız annemle konuşacak."

"Alo. Anne ben Perihan. Nasılsın anneciğim? Ben de iyiyim. Öğrencilerime telefonu tanıtıyorum. Şimdi telefonu en zeki öğrencim Rex/Alex'e veriyorum. Evet anne. Tommiks-Teksas gibi. Onunla biraz konuşur musun?"

Çok korkuyordum. İnanılmaz heyecanlıydım. Siyah kocaman ahizeyi tuttum, kulağıma götürdüm. Kablosu burnuma dolandı. Elim titriyordu.

"Ters tutuyorsun Rex/Alex."

Düzeltmeye çalıştım ama beceremedim. Öğretmenim yardım etmek istedi. Ahizeyi tuttu. Ama elim sanki ahizeye yapışmıştı. Bırakamıyordum.

"Bıraksana çocuğum. Aaa, bırak artık!"

"Rex/Alex'i ters çevirelim örtmenim."

"Hahahaha!"

Çekiştirirken ahize müdür beyin masasına düştü, masadaki cam küllüğe çarptı. Cam küllük şangır şungur devrildi. Yere düştü kırıldı.

"Ziyanı yok Perihan Hanım."

"Tamam çocuklar. Kesin gülmeyi. Bir kez daha deneyecek Rex/Alex."

"Alo. Anne. Veriyorum."

"Alo. Alo. Alo."

"Çocuğum konuşsana!"

"Alo. Alo. Alo."

"Çocuğum konuşsana!"

Konuşamıyordum. Elimde telefonun kocaman ve ağır ahizesi öylece durdum. Mal değneği gibi. Sonra müdürün odasından çıkıp sınıfa gittik. Telefonla işte böyle tanıştım. Telefondan nefret ederim. Sınıfta elimi tutup indirdiler.

Şiir okumayı öğrenmek de zevk almayı öğrenmektir. Her şeyden ve yavaş yavaş. Balıktan, rakıdan, zeytinyağlı pırasadan. Öpüşmekten, koklaşmaktan, konuşmaktan. Ön sevişmeden, gerçek sevişmeden, boşalmaktan. İşemekten, osurmaktan, sıçmaktan. Her şeyden. Belki telefondan. Ama, yavaş yavaş derken bir zorunluluktan söz etmiyorum. Eğer direnirse, pekâlâ inek kalabilir insan. Yani, evrim hikâye o zaman.

Şey. O zaman yapıt çelişkidir. Baştan sona, boydan boya, yaşamdan ölüme. Yapıt çelişkidir. Çünkü dilin sonsuzluğunda yazılır. Bu yüzden bitemez. Her şey biter. Yapıt bitmez. Her şey ölür. Yapıt yaşar. Dilin sonsuzluğu sözcüklerdedir. Hecelerdedir. Harflerdedir. İşaretlerdedir. İşaretler, karanlıkta yıldızların dans etmesi gibi dans eder. Harfler birer yıldız olduğunda, kâğıt da bir kış göğüdür. Kâğıt bazen Samanyoludur. Bir galaksidir. Walter Benjamin için dilin en büyük sorunlarından biri, yazdığı sözcüklerin dans etmeyi bilmesidir. O sözcüklerine dans etmeyi öğretmiştir. Onun sözcükleri usta birer balerindir, usta birer balettir. Tümceleri bazen bir opera, bazen bir müzikaldir. Benjamin'in tümceleri. Esrardır.

By the way. Yani. Unutmadan. Gerçeği görünmez yapan şu dil tuzağından. Postmoderniteden söz/haz etmiyorum. Onun felçli dili konu dışı zaten. Sakatlardan hep korkmuşumdur. Neden bilmiyorum ama. Hayata/insana karşı acımasız oluyorlar. Tıpkı giyotin gibi, nefret dolu bakıyorlar.

Ve kimliğiyle/kendisiyle barışık olmayanlardan. Bir cepleri ve ceplerinde bir kimlikleri olduğu halde hâlâ kimlik arayanlardan. Onlar da sakat insanlara benziyor bence. Yine de. Bu bağlantıyı nasıl kurdum anlamıyorum.

Walter Benjamin'i hatırlıyorsun, öyle değil mi sevgili/sevdalı okur? Aferin sana, unutma zaten.

Ben onu severim. Haftanın her günü ağırlık kaldırır ve koşardı. Gogo da kullanırdı. Çağının diğer erkekleri gibi o da sigara tiryakisiydi. Çok güzel gülümserdi.

Aynı zamanda yapıt bir yadigârdır. Kimin yadigârı olduğu fark eder. Ama kimin yadigârı olduğu bir muammadır. Ve emanetleri taşımak sorumluluk ister. Sorumluluk yüktür. Hele hiç bitmeyecek bir emaneti taşımak daha ağır bir yüktür. Adamı kambur eder. Adamı sessiz/dilsiz eder. Kabız da.

İnsan kendi çelişkisinde sonsuza kadar yaşayamaz. Sonsuza kadar derken, ömrü boyunca demek istiyorum. Delirebilir. İnsan bir yadigârı sonsuza kadar taşıyamaz. Sonsuza kadar derken, ömrü boyunca demek istiyorum. Kaybedebilir. İnsan çelişkisinden de yükünden de kurtulmak ister. Kurtulmalıdır. Yoksa mutluluk uçar. Çünkü mutluluğun kanatları vardır. O yüzden yapıt yazarı kaşındırır, düşündürür. Mutsuz eder.

Kitaplar bunun içindir. Yapıtı kitaba sığdırır. Yazar sığdıramasa da editörler sığdırır. Sonra dizgiciler ve en son matbaa makineleri. Yapıtı kitabın sınırları içine sığdırır. Böylece yapıt kitap olur ve okyanusa bakar. Okyanusa akar. Çevirmenleri unuttuğumu sanmayın sakın.

Ben tüm bunları kitap okurken öğrendim.

Ya bir yapıtı eleştirmek. Bir kitaba sığdı diye okyanusu eleştirmek. »*Eleştiri yapıtın özünde var olan sessizliği dile getirebilir ancak.*« Bu ne demek? Yapıtsa karşındaki, boşa konuşma demek. Kendini okyanusa güldürme demek. Sadece sus ve okyanusa bak demek. Sözcüklerin tadını çıkar, kokusunu sık demek. Ama herkes, her zaman ve her şeyden, kendi payını alır. Pay bazen lezzetli, bazense lanetlidir.

Maurice Blanchot'yu hatırlıyorsun, öyle değil mi sevgili/sevdalı okur? Ya Georges Bataille'yı? Aferin sana, unutma zaten.

Ben tüm bunları kitap tercüme ederken öğrendim. Ben tüm bunları müzik dinlerken ve yüzerken öğrendim. Dalgalar arasında. Misal. Baudelaire dayımla sisli dalgalar arasında. Hahahaha!

Peki ya, hiç Simeon ten Holt dinledin mi? *Belomorkanal*'ı. Pardon. O bir kitap adıydı. *Canto Ostinato*'yu? O müzik bir okyanus.

Meyvemin penceresinin önünde geniş balkonumuz var. Yani odanın penceresi balkona açılıyor. Meyvem o pencereden balkona ya da odasına girip çıkmayı çok seviyor. Ben balkonda çalışıyorum. Çeviri yapıyorum. Bir roman. Çeviri yaparken müzik dinliyorum. *Canto Ostinato*.

Ben tercüme yaparken hep müzik dinlerim. Müzik tercüme edilmez. Sadece dinlenir. İnsanın içi gibi. Bir gün aniden susuverir. Öyleyse. İyi müzik zihni açar. Bu bağlantıyı nasıl kurdum anlamıyorum. Nefesi de açar. Bunu, yanılmıyorsam, ilk Platon söylemiş. Düşünseniize. Ta/Te ne zaman! İyi müzik zihni açar ve kişinin beğenisini geliştirir. İyi müzik zihni açınca, kişi çok daha zor şeyleri çok daha kolay öğrenebilir. Misal. Şiiri. Şiirin zevk verdiğini ve zevk aldığını. Misal. Halis matematiği. Misal. Atomun hayatını. Ve böylece insanın hayatını. Ve böylece, adaletle özgürlük arasındaki mutlak bağıntıyı. Önceliği.

Kalem, kitap, defter.

Gözlük, sigara, çakmak.

Goyun, geçi, geyik.

Ama biliyorum. Kimse tanımaz. Kimse hatırlamaz Molla Osman'ı.

Hayatım boyunca kitap satın aldım. Öğrenciyken de ara sıra çaldım. Bir kez yakalandım.

Yayıncılık sektörünün bir köşesinde kendi halimde ve namusumla çalışırken, hani ya çok eskiden, duyduğum en salakça söz şuydu. "Ama ben şiirden anlamam bilesin." İyi halt edersin! İlk duyuşta namuslu bir lakırdı gibi geliyor kulağa. Öyle mi? Hiç değil. Bence hainlik/hinlik var bu sözde. En azından ben öyle seziyorum. Hiç değilse tembellik var bu yalanın altında. Bak canım. Bir romancının, bir editörün, bir yayın yönetmeninin, hatta bir yayınevi patronunun şiirden anlamaması. Affedilir şey değil. Hem de hiç. Demek isterdim. Ağız dolusu ve küçümseyerek. Bu bir haksa, yani şiirden anlamamak bir haksa, bırakın da sadece şairin olsun bu hak.

Aslında nedenini bildiğimi sanıyorum. Öncelikle sorun şiirden anlamak ya da anlamamak değil. Neden çoğu okuryazar, tıpkı Pakize Suda'nın sokak müşterileri gibi hemen anlam telaşına düşer, anlamış değilim. Hatta bazıları az sonra eşekten/attan/cihandan düşecekmiş gibi, korkuyla bakar insanın yüzüne. Sanki karşısında şeytan var ve uzatılan şey bir deve/inek yutan. Bana sorarsanız derim ki size, ah keşke deseydim bir tanesine. Bak canım. Böyle gidersen hayattan hiçbir zevk alamadan geberip gidersin. Ya da ölene kadar burun karıştırmak ya da mastürbasyon yapmak gibi tali zevklerle idare edersin.

Ah/Vah! Karizma deyince kabadayılık anlayan milletim!

Anlamak için okursan elbette anlamazsın. Anlamak için dinlersen elbette anlamazsın. Misal Pala. Hiç anlaşılıyor mu? Bir çıkmaz sokağa girip de geri dönmeden kim çıkabilmiş ki? İnek.

Bu şuna benziyor. Güzel bir kadınla/adamla yatağa girdiniz. Anlaşılmaz bir tesadüf. Nefis bir kaçamak. Gecenin tadını çıkarmak yerine sabaha kadar kadını anlamaya çalıştınız. Konuştunuz konuştunuz. Anlattınız anlattınız. Sanki sorunları varmış gibi. Varsa var, size ne ki? Kadın gelmiş ya, girmiş ya yatağa, sokulmuş ya koynunuza! Asıl sorunlu sizsiniz.

Sorun şu ki, bu kez seçtiğim sözcük doğru, milletçe tat almayı bilmiyoruz. Bebekken anamızı mı az emiyoruz? Bilmiyorum ki? Bu konuda sosyoloji ya da psikoloji öğrencileri ya da ikisi birden alan araş-

tırması yapmalı. Sonra tezler yazılmalı. Tabii ki doktora düzeyinde. Yazılmalı ki aydınlanalım milletçe. Hiçbir sakıncası yok bence de.

Pırpırları. Hem normal askeri üniformalarınıza hem de kamuflajlarınıza dikeceksiniz. Pırpırları.

Incidentally. Iıı. Aklıma gelmişken. Ah askerler! Bizim askerlerimiz. Gelip gidip bu ülkenin sol ayağını vurdunuz, sol kolunu kestiniz. Durup durup solcuları dövdünüz. Sabah akşam mermeri dövsen, bir ayda ufalanır. Hiç değilse aklı karışır. Karıştı işte. Suni yem yüzünden. Hep atomlar yüzünden. Biraz da trans yağ yüzünden.

Sosyoloji bölümleri ne işe bakar? Hep merak ederim. Misal. Çanakkale Savaşları'nda en çok hangi il şehit vermiş? Hep merak ederim. En çok hangi kuzular esir düşmüş? Misal. Medyaya yansıyan tecavüz vakalarının ülkemizdeki faillerinin tipolojisi nedir? Hele bir araştırılsın, bu mütecavizler nerelere takılmayı severler? Ne yerler, ne içerler? Nerelere işerler? Venedik'i su basması kadar normal/kolay bunları araştırmak. Hatta Holy Land'i.

Şu karizma meselesi de bu konuyla bağlantılı bence. Hem aldatan hem aldanan açısından. Öyleyse yıllardır nereye oturuyor akademi?

Çanakkale Savaşları'nda İngilizlere ve Anzak birliklerine esir düşen Türk askerleri. Bir süre sahilde. Tel örgüler arkasında bekletildiler. Daha sonra tekne ve gemilerle esir kamplarına gönderildiler. Önce ta Ege Adaları'na. Sonra te Mısır'a. Vay anam vay!

Elbette dünyayı Eski/Yeni Romalılar yönetecek. Ya ne sandınız? Misal. OED.

İlk filoloji okulunu Petro kurdu. Erivan'da. Filoloji nedir baba?

Ne diyordum? Kervan karmaşadan basite giden yokuşta düzülür. Yok bu değildi aklımdaki. Karıştım/Karıştırdım gene. *One minute! One minute!* Ses tonum sertleşmedi. Sadece size öyle geldi. Ya da hep öyleydi. Aslında suç benim. Yani suç seçtiğim sözcükte. Sorun morun yok birader. Ve olmayacak da. En azından bu hikâyede/romanda/ülkede. Bu arada, bu sözcüğü bir daha kullanırsam uyarın beni. Nasıl olursa. Yani kullandırtmayın. Ne o sözcüğü ne kendinizi bana. Ama biz alışığız/aşılıyız milletçe. *Excuse me?* Türkçe bilmiyor musun kardeşim? Derdin ne o zaman? Bak gene soruna odaklıyım. Ve beni uyarmıyorsun sevgili/sevdalı okur. *One minute! Let's have a break! Time to drink.*

İşte anımsadım. Tat. Elbette tadı kaçtı hayatımızın. Muhtekirler/muhterisler olunca muktedir. Çevresinde sarı dilli milyon kere milyon okumuş yalaka. El ele tutuşmuşlar. Yüzlerce halka. Tanrım, ilk gençlik günlerinizden mi? Sanmıyorum ama!

Öff ya! Şiirden konuşurken hep böyle oluyorum. Dağılıp gidiyorum. Ağız yapımdan belli. Şöyle derli toplu paragraflar anlatamaz oldum kaç saattir. Mola. Nasılsa gece. Şey. Iıı. Tüm yasak/ayıp/günah şeyleri yapıp öyle geleyim yanınıza. Misal. Bana ömür boyu kese yapmak yasak. Bir ara o zaman. *Time to date Mrs. Palmer.*

Bu tohumlar çimlenecek de. Büyüyüp ot olacak da. Kahvaltı da yiyeceğiz de. Ölme eşeğim ölme. Saksıları ne güzel. Ama güneş az bu evde. Bir de. İzlemek çok güzel. Büyümelerini.

Az önceki şu sulama molasında *facebook*'tan bir şey öğrendim. BMW arabalarının önündeki radyatör ızgarası yar ya, işte o ızgara Hitler'in bıyıklarıymış. Yani tasarımı o meşhur bıyıklardan kopyalanmışmış. Siktir be! Şimdi n'olacak? BMW arabalara binmekten vaz mı geçeceğiz? Arabanın bir konforu var, hayatımızda masalsı da olsa bir yeri var, has çelikten bir haysiyeti var. Tamam, suçlu ama, Germen ırkının da bir haysiyeti var. En azından, zamanında Romalılara karşı kazandıkları küçük çapta başarıları var. Wagner, Brahms, Beethoven, Bach var. Nietzsche, Marx, Benjamin var. Büchner, Mann, Brecht var. Var da var. Var oğlu var. Hesse var. Kafka var. Grimm Kardeşler var. Goethe, Schiller, Hölderlin, Kleist, Novalis, Heine var.

By the way. Pardon. Aklıma gelmişken. Asıl Mercedes var. Dünyanın en güzel arabası. Nasıl unutulur! Elbette pahalı olacak. Cumhuriyeti taşıdı. Vatanı taşıdı. İçinde yani.

Bin Dokuz Yüz Doksan Beş senesinin On Üç Kasım günü. Demek ki, Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün ölümünden üç gün sonra. Demek ki, François-Auguste Rodin'in doğumundan bir gün sonra. Sabah tam altı. Artı eksi birkaç an. Öncesi ve sonrası. Şiirin üflendiği süre kadar. Öyleyse, yaklaşık altı. *Sis* çökmüş her yana. Onun odasına. Kafka'nın odasına. Tenedos Adası'na. Kızılırmak Sokak'a.

Demem o ki. Böyle anlar vardır.

Sis dediğim. Bir şiir. Tıkırtıdan ve hayalden var edilir. Tıkırtı tıkırdadığı anda. Hayale bakıldığı anda. O yüzden bir iz de olabilir. O yüzden bir hiç de. Kulakları köpek kulağı. Gözleri dünya turunda. Bağlantıları işte böyle kuruyorum. Yani. Sanırım.

Onu yatağına almış. Üç ay uyanık tutmuş. Şiir. Üç ayda. Bay Frederik'le yirmi yıl sevişmiş.

Demem o ki. Böyle durumlar vardır.

Bay Frederik. Aslında fareydi. Sonra. Çok şanslı adamdı. Bana tüm bunları kendisi anlattı. Dedi ki. Her şey bir bağlantıydı.

Flanör-şair Bay Frederik'i size sonra anlatacağım. Şu sis biraz dağılsın da.

Şiire hiç bulaşmamalıydım. Hiç. Yine de şiir şöyleydi. Cık!

Şimdi tut, üflenmiş harfleri bul, tekrar yan yana getir. Zahmetsizlikten zahmet türet. Cık!

Annemle Konya Yolu'ndan geçip Belma'ların Emek'teki pastanesine gidiyoruz. Üçümüz. İkizim ve ben. Ortamızda annem. Yürüyoruz. Aferin bize. Pazar günü. En sevdiğim gün. Sabah. En sihirli saatler. Yedi. En heyecanlı yaşım. Annemin çantasında gene ipler. Belma'ların pastanesi büyülü bir yer. Yüksek tavanlı. Kocaman kapısı ve kocaman pencereleri olan kocaman bir yer. Kapının üst yarısı sarı cam. İkizimle birlikte açılıyor ancak. Birimiz kapının elinden tutuyor. Diğerimiz omzuyla itiyor. Çın çın öten kırmızı çıngırak. Geldiğimizi haber veriyor. Birkaç kişi dönüp bakıyor. Hep birkaç kişi dönüp bakar zaten. Ahşap masalar. Ahşap sandalyeler. Pencerelerin arasında sedef abajurlar. Masa örtüleri. Her saat günbatımı vakti gibi hafif benekli, hafif loş. Elli yıllık Cumhuriyet başkentinde sanki yüz elli yıllık bir mekân. Hiç *Photoshop* eli değmemiş sahici bir mekân. Ve ahşap tezgâh. Tezgâhın üzerinde çinko kapaklı bir sürü şeker kavanozu. Kurabiye ve pasta kavanozu. Hepsi cam. İçine nefes üflenmiş. Küçüklü büyüklü. Nefesten var edilmiş ve yan yana dizilmiş. Nefesten var edilen şeylere bayılırım. Misal. Şu eski cam kavanozlar. Tavanda tam üç vantilatör. Onlar da kocaman. Ve metal. Duvarlarda Atatürk resimleri. Yanında şapkalı hanımlar, fötrlü beyler. Gerçek hanımlar, sahici beyler. Bir de öğretmen resmi. Mustafa Fehmi Kubilay. İçeride, minik dalgaların kıyıya vurması gibi bir sessizlik. Garsonların hepsinde beyaz önlük. Acıbadem kurabiyeleri ve kâğıt bezeler. Ve gerçek limonata.

Belma. Sınıf arkadaşım. Bebekken annesini çok emmiş gibi tatlı. Acıbadem kurabiyesi gibi şekerli. Kâğıt beze gibi beyaz ve narin. Saçları gerçek limonata renginde sarı.

Ve annemin o pastane gibi unutamadığım başka sürprizleri.

İnsan. Yalnız, tek başına.

Galileo'nun Karısı.

Aztekler, Kızılderililer, Mayalar.

Arjantin'in yanındaki ada.

Korsika.

Bu millete kalsa, bıraksalar yani, İbrahim Tatlıses'i cumhurbaşkanı seçer. Neşet Ertaş'ı değil. Aldanmayın hiç.

İnsanın hayatı hiç boş değil. Her insan için geçerli bu. Misal, ben. Düne kadar hayatımı bomboş/bombok hissediyordum. Hiç de öyle değilmiş. Meğer ne çok şey yaşamışım. Hah! Gel de gülme şimdi. Bu ıssızlıkta öyle bir gülerim ki hem. Karışanım yok, görüşenim yok. Patronum ben. Ben patronum. Geçmişi sosyalist bir patron. Hahahaha! Hohohoho! Önemli olan anımsamak. Evrim bunun önünde bir engel olamaz. Tersine. Bunu avantaja çevirmek insanın elinde. Aylaklık. İmge buyursun gelsin o zaman. Saat kaçta gelirse.

Annemle birlikte Belma'ların pastanesinden dönüyoruz. Üçümüz. İkizim ve ben. Ortamızda annem. Yürüyoruz. Pazar günü. En sevdiğim gün. Sabah. En sihirli saatler. Yedi. En heyecanlı yaşım. Annemin çantasında gene ipler. Belki ilkbahar. Şeftali baharı. Çiçeklerden, böceklerden, bulut kümelerinden, yağmurlardan söz ediyoruz. Belki sonbahar. Masallardan, meleklerden, usluluktan, insanlıktan, iyi niyetten, arılardan, baldan, rüzgârdan, yapraklardan, kaymaklı gofretten söz ediyoruz. Belki yaz. Denizden, özlemekten, adaletten, yaklaşan sünnetimizden, hediyelerden söz ediyoruz. Belki Kış. Kömürden, kocaman sobamızdan, kızarmış ekmek kokusundan, yoksulluktan, soğuktan, kardan adamdan, umuttan söz ediyoruz.

»*Ilgaz A-Nadolu'nun. Sen yüce bir dağısın.*«

Akıl akıl gel pipime takıl çiklet. Hülya'nın.

»*Baharda yeryüzünde. Bu cennetin bağısın.*«

Konya Yolu'na daha var. Annemin çantasında ipler var. Annem diyor ki. Bugün çok güzel bir gündü, öyle değil mi çocuklar? Evet diyoruz, çok güzel bir gündü. Ve siz çok uslu durdunuz bebeklerim. Konuşan meyvelerim benim. Evet diyoruz. Çok usluyduk. Aklımızda oyuncakçı dükkânında gördüğümüz kırmızı kızak. İçimizde top top bulutlar. Her gördüğümüz şeyi istememeliyiz. Hayat pahalı. Paramız az. O günlerde kimsede para yok. Memlekette para yok. Belki birilerinde var ama bizde yok. Konya Yolu'na daha var. Annemin

çantasında ipler var. Annem diyor ki. Melekler uslu çocukları görür, biliyorsunuz. Evet diyoruz. Biliyoruz. İçimizde hafif bir rüzgâr. Subay bavulu gibi. Açılır masa olur. Kalbimizde kelebekler. Aklımızda meleklerin sürpriz hediyeleri. Gökyüzünde top top bulutlar. Annemin çantasında acaba ne var? Tabii ki ip var.

Sabredin bebeklerim. Konuşan meyvelerim benim. Meleklere güvenin.

Gerçekten şaşırmak öyle bir şeydi. Annemin çantasında, iplerin yerine kaymaklı gofret görmekti. Dedim ya. Gofretin en büyük şansı sessizliğidir. Diye.

Allahım! Şaşkınlığın o sihirli tadı! Ne kadar yakındı bize! Ve annem. Bir büyücüydü bence.

Biliyorum. İyi anlatamadım. O zaman neden anlatmayı denedim? İşte bunu biliyorum. Şiir yüzünden. Hayal yükünden. Bir bağlantı kurmak istiyorum. Olup olmadığını bilmesem bile.

Aferin meleklere. Nedensizce inanmaya ve uslu durmaya devam öyleyse.

After a long time. Yani büyüdüğümde. Uslu durduğum söylenemez. Çünkü öğrendim. En azından denedim.

Bir kadının kendisini size vermesi. Ilık, ıslak ve yapışkan bir kurbağa gibi. Üzerinizde usul usul oturup kalkması. Aslında kurbağalı bir göle girmek. Elbette çıplak.

Bir erkeğe kendinizi bırakmak. İçinizde gidip gelmesi. Önce yavaş, sonra hızlı. Sonra gene yavaş. Ve elbette çıplak. Önce bir dağ, sonra koparılan bir çiçek gibi hissetmek.

Hepsi hepsi. Sevgi ve anlayış sınırları içinde tabii. Karşılıklı rıza ile yani.

Rıza. Adından nefret eden bir okuryazar/edebiyatçı. Hem de birkaç dilli. Birkaç yüzlü.

Ama Rıza değildir. Rıza'ya hoşça kal demektir. Ya da *bye bye*. Ya da *arrivederci*. Ya da *au revoir*.

Oh my God! Demek değildir. *Harder, harder!* Hiç değildir. Charlie Chaplin filmleri gibi sessizcedir.

Vivaldi'nin *Dört Mevsimi*'dir.

Bazen memnuniyetle istila edilmektir.

Bazen istila etmektir.

Davul zurna değildir. *Dokuzuncu Senfoni*'nin tekrar bölümüdür.

Tohumları toprağa ekmektir. Toprağın tohumlanmasını beklemektir. İzlemek çok zevkli ama. Meyveyi beklemektir.

Meyveleri telef etmemektir. Meyvelere iyi bakmaktır. Soymaktır. Yıkamaktır. Öpüp koklamaktır.

Yarış değildir.

Engelli/engelsiz bir koşudur.

Disiplin değildir. Atölye değildir. Ofis değildir.

Sarhoş gemidir. Acemi serçedir.

Açık havadır. Kırdır.

Bozkırdır. Çöldür.

Misal Pala hiç değildir.

Kerhanedir. Meyhanedir.

Yırtık çoraptır. Dingin limandır.

Auto World değildir. Otomobil Dünyasıdır. *Showroom* değildir. Sergi Salonudur.

Edükasyon, *Proporsiyon, Kreatif* değildir. Eğitimdir. Orantıdır. Yaratıcıdır.

Özenti değildir. Kendini adamaktır. Aramak değildir. Karşında bulmaktır.

Beklemektir. İnek gibi değil. İnsan gibi beklemektir. Beklerken hazırlık yapmaktır. Konuk ağırlamaktır.

Umuda kapılmaktır. Umutsuzluğa düşmektir.

Tir tir titremektir. İt gibi korkmaktır.

Boşmuş demektir. Doluymuş demektir.

Sertleşememektir. Sertleşmektir.

Su içmektir. Zeytinyağlı kereviz yemektir.

Lüferin yanında ayran içmemektir.

Ağzına rakı sürmemiş adama, içki hakkında konuşma izni/hakkı vermemektir.

Sizi bundan men ederim beyefendi diyebilmektir. Ya da.

One minute, sir! I forbid you from doing this. Diyebilmektir.

Bir yalanın peşinde koşup durmamaktır.

Bokun kokusundan büyülenmemektir.

Pisliği deşeleyip durmamaktır.

Boncuk değildir. Mavi boncuk hiç değildir.

Yavru lüferi tekrar suya bırakmaktır. Anne lüferi yemek. Yanında rakı içmektir.

Acemi Serçe'dir. Dingin Liman'dır.

Tebessüm'dür. »*Bir Ahenk aramak bir sevgiliye bedeldir.*«

Peter Bichsel'dir. Muhabbet elzemdir.

Masa masadır.

Tek söz söylemeyen yaşlı bir adamdır.

Avni Arbaş'tır. Nazım Hikmet'tir.

Abidin Dino'dur. Emekçi ellerdir.

Yaşayan heykeller. Asabi atlardır.

Birinci Yeni'dir. İkinci Yeni'dir.

Yenice'dir. Bahar'dır. Gelincik'tir.

İngilizce öğretmenimi sevmektir.

Ne olursa olsun, kopya verdiğini itiraf etmemektir.

Salaklığın lüzumu yoktur.

Çekeceksen çaktırmadan kopya çekmektir.

Bizim sınıftır. Karşılıksız arkadaşlıktır.

Halatı çekiştirip durmak değildir.

Bazen halatı bırakmaktır. Düşenler hak etmiştir.

Belma'ların pastanesidir.

Kaymaklı gofret şaşkınlığıdır.

Acıbadem ya da kâğıt beze tadıdır.

Yedi yaşımdır.

Yedi yaşına kadar meleklere inanmaktır.

Sonra hayal kırıklığına uğramaktır. Büyümeye başlamaktır.

İkiz olmaktır. Ama ruh ikizi değil. Ruh ikizinizle yatağa giremezsiniz.

Duygudaşlıktır.

Konya Yolu'ndan geçmektir.

Annemdir.

Tusso bloklarını beklemektir.

Beklemeyi bilmektir.

Beklerken tetikte olmaktır.

İmge ağı/şalı örmektir.

Sabretmektir. Öğrenmektir. Sökmektir.

İmge ağı/şalı sökmektir.

Gerçekten özgür dolaşan tavuk değildir. Yani öyledir de, tutup otuz lira keklenmemektir. Bazen keklenmektir.

Ama illa ki o tavuğu yemektir. Unutmamaktır. Tavuğu kim ata-

cak diye beklemektir. Beklememektir. Tavuğa kıyamamaktır. Tavuğa kıyabilmektir. Kimsesiz olduğunu unutmamaktır.

İnsan. Yalnız, tek başına.

Galileo'nun Karısı.

Aztekler, Kızılderililer, Mayalar.

Arjantin'in yanındaki ada.

Kıbrıs Adası.

Organik tarım değildir. Tohumları saklamak ve güvercin gübresi kullanmaktır.

Babamdır. Köy Enstitüleri'dir.

Nadolu'nun arılarıdır.

Büyük abimin aklıdır/sazıdır.

Sevincidir, korkusudur.

Yokuştur.

Subay bavuludur. Hafiftir. Açılır masa olur.

Kapanır subay bavulu olur. Gene hafiftir.

İniştir.

Kervanı düzmektir.

Yirmi yaş dişidir. Diş hekimim Korkut'tur.

Affedebilmektir. Affederken affedilmektir.

Psikiyatrım Mahzur'dur.

Rüyada sevişmektir. Rüyada uçmaktır.

Rüyadan uyanmaktır. Su içmektir.

Issızlıktır. Susamaktır.

Kalabalıktır. Çok susamaktır.

Geçmiştir. Şimdidir. Gelecektir.

Cesaret etmektir. Ne olursa olsun okumaya/yaşamaya cesaret etmektir.

Ölmeden önce bir/o kitabı okumaktır. Şanstır.

Eski semtleri, eski evleri, eski odaları, eski sevgilileri ziyaret etmektir.

Eski yerinde. Aklında. Kalbinde.

Ya da bir meydanda. Bayrak elinde.

Sevinmektir. Değişmemiş diye. Ya da değişmiş.

Meydandır. Meydana çıkan yolları kapatmak değildir.

Limondur. Limonatadır. Biber gazı değildir. Tazyikli su değildir. Gaz bombası değildir.

Eski meclisi açmaktır.

Hızdır. Hızlı düşünmek. Hızlı uygulamaktır.

Yavaşlıktır. Özellikle sevişirken ve düşlerken.

Tam Bağımsız Türkiye'dir.

Nato'ya karşı çıkmaktır. Nato'ya karşı çıkan subayları zindana atmak değildir. Nato'ya karşı çıkan subayları zindanda yalnız bırakmamaktır.

Mitinge katılmaktır. Meydandır. Bayrak sallamaktır.

"Alo. Alo! Sesinizi duyamıyorum. Şu an miting meydanındayım. Alo. Alo?"

Marş söylemektir. Bu günleri görmektir. Miting meydanında dolaşmaktır. Aniden umuda kapılmaktır. Ürpermektir. Eski Ulus'u özlemektir. Ata'ya selam vermektir. Ona Paşam demektir. Atına hayran olmaktır. Bazen anımsatmak gerekir. Tir tir titretmek. Çığlık atmak, susturmak. Dinletmek. Bu ülke nasıl kuruldu. Anımsatmak. Belletmek.

Otorite şarttır. Şaşırtır. Disiplin olmadan eğitim olmaz.

Türkiye laiktir. Katıymış yumuşakmış. Darmış bolmuş. İnek gibi tartışmamaktır. Şükran duymaktır. Minnet duymaktır. Bir yalanın peşine takılmamaktır. Koşup durmamaktır.

Diplomaları yırtmaktır. Hiç değilse üzerine yanlışlıkla çay dökmektir.

Kuşku duymaktır. Emin olmaktır. Güvenmektir.

Mesafedir. Mesafeyi korumaktır. Fiziktir. Coğrafyadır. Tarihtir.

Modernliktir. Modernliğe ha bire vurup durmamaktır. Ahmaklığın gereği yoktur.

Modernliğe sövdüğünüzün binde biri kadar da *post* hallere sövmektir. Başımıza bu *post* dertleri bu övgücüler/sövgücüler getirmiştir. Değil mi ya. Anlamadan okumak ne güzeldir! Anlamadan kitap yazmak/çevirmek ne güzeldir! Kendini adamadan, kendini aldatarak. Ah, çok lezzetli dil oyunları. Dil oyuncakları. Gerçeği görünmez yapan şu dil tuzağı! Oysa. »*Hakikat bizden kaçamaz.*« Tohumdan, topraktan, gözden, kulaktan, sudan. Akıldan. Kaçamaz.

Eskiden bayramlarımız vardı ve eskiden TRT 1 vardı. TRT 1 herkesten önce uyanır, elini yüzünü yıkar ve marşlar söylemeye başlardı. Misal. Onuncu Yıl Marşı. Misal. Ellinci Yıl Marşı. İzmir Marşı. Ankara Marşı. Kara Harp Okulu Marşı. Hava Harp Okulu Marşı. Bayrak

Marşı. Alay Marşı. Misal. Mülkiye Marşı. *»Başka bir aşk istemez, aşkınla çarpar kalbimiz. Ey Vatan gözyaşların dinsin, yetiştik çünkü biz.«*

Eskiden eski bayramları sunan eski TRT 1'in eski spikerleri coşku dolu olurlardı. Kalpleri seslerinde atardı. Coşku ekrandaki sesten eve akardı. Bayram 23 Nisan'sa. Eve kırlangıç esintisi dolardı. Bayram 19 Mayıs'sa. Eve şeftali çiçeği kokusu dolardı. Bayram 30 Ağustos'sa. Eve jet pilotlarının çığlıkları dolardı. Bayram 29 Ekim'se. Eve gurur dolardı. Ah! Eski bayramlar. Kutlamak için savaşmazdık. Islanmaz, gazlanmaz, coplanmazdık.

Bir patoloji var bu işte. Hem de adli.

İlk modernistleri unutmaktır. Marks'ı, Nietzsche'yi unutmaktır. Benjamin'i hatırlar gibi yapmaktır. İlk modernistlerle birlikte, Ütopya'yı da unutmaktır. Başka bir hayatın mümkün olabileceğini. İstenirse olabileceğini. Asıl düşmanımızı unutmaktır. Düşmanla kuzu sarması olmaktır. Onu da siz bulun artık. Çünkü.

Matematiktir. İnsanın aklı vardır.

Altmış sekiz baharıdır. İnsanın ruhu vardır.

Yazabilmektir. Önce anlatabilmektir.

Özgürlüktür. Adalettir.

»Her şeyi yazabilmek, hak edilmesi gereken bir özgürlüktür.«

Bedel ödemektir.

Özgürlükten önce, adaleti istemektir.

Topraktır. Tohumdur. Toprak reformudur.

Dünyadan Yararlanma Hakkı'dır.

Toprak herkesindir. Sosyalizm budur. Hiç değilse buradan başlar. Daha geç olmadan. Hemen şimdi. Başlamalıdır.

Adiliğin lüzumu yoktur.

»Bu ülkede çoktan toprak reformu yapıldı ya. Sizin haberiniz yok ya. Ağalar topraklarını oğulları arasında paylaştırdı ya!«

Ağam! Pişkinliğin gereği yoktur.

Beyim! Hainliğin hiç zamanı değildir.

Ölülerin ahı tutar sonra, tutar köprü olur ensenize.

Geceler uzundur. Ama hiçbir gece. Gece olarak kalmaz. Gecelerin sabahları vardır. Güneşler sabahları doğar. Hep doğmuştur.

Hiçbir ana yavrusunu boğmaz. Boğdurtmaz. Kurşunlatmaz. Ana dediğin yavrusunu kundaklar. Baba dediğin yavrusunu kucaklar. Töreler adicedir.

Ağadan siyasetçi olmaz. Şıhtan, şeyhten, şahtan. Siyasetçi olmaz. Olursa böyle olur. Hiçbir ülkede, bu ülkedeki solcular kadar ahmak çıkmaz. Patron çıkmaz. Hain çıkmaz. Ya da onlar solcu değildir. *Pseudo-theatrical-brummagem-imitated*. Çakma. Kerameti kendinden menkul parazitlerdir.

Töreler adicedir. Sevgili Dicle bunu bilir. Bedelini canıyla ödemiştir.

»*Çok acı var dayanamıyorum. Çok çaresizim. Çok özür dilerim.*«

Kitabın da dediği gibi.

»*Dünyaya bir can getiren onu yaşatmak zorundadır.*«

»*New York City'de doğdum. Babam İngiliz edebiyatı öğretmeniydi. Annem piyano öğretirdi… Babamın çalışma odasına gizlice girer ve onu izlerdim. Daima burnunu bir kitaba gömmüş olurdu. Yalnızca bir sayfayı çevirdiğinde kımıldardı. Babam bana gezgin şövalyem derdi, küçük meyve çekirdeğim, cesur kahramanım.*«

Modernlik eleştiridir. Göçtür. Kentli olmaktır. Kentli olma bilincidir. Şivede direnmemektir. Şiveliysen düzeltmektir. Hiç değilse düzeltmeye çalışmaktır. Buna ihtiyaç duymaktır. Yoksa radyo programı sunmamaktır. Şiveyi hak edenlere sözüm yok ama. Hiç yok. Misal. Neşet Ertaş.

Misal. Bee.

"Gagı va gagıcık va, gagıdan gagıya fag va, gagı olu bağmak gibi, gagı olu dığnag gibi."

"Buyur?"

Dedi ki. Sesi berrak ve sık tekrarlı bir arıkuşu ötüşü gibiydi. Göğüs dekoltesi şahane. Sırt deseni rengârenk.

"Prup prup-prup prup-prup prup-prup prup-prup prup."

Her insan bir arıdır. Avlamamak gerekir.

İstila etmektir. Ama işgal etmemektir.

Her insan bir adadır. Yaslanmak gerekir.

Issızlıktır. Kolektif oyundur.

Kişisel beceridir. Dayanışmadır.

Meydandır. Rastlamaktır. Mitinge katılmaktır.

Direnmektir. İnat etmektir. Yürümektir.

Yasaksa koşmaktır. Ne olursa olsun. Ata'nın huzuruna çıkmaktır.

Yani. Yasaksa koşmaktır. B.'dir. Ç.'dir. Behzat Ç.'dir. Bir Ankara Polisiyesi'dir. E. B.'dir.

Meydandır. Bayrak sallamaktır. Marş söylemektir.

Coşkudur. Coşkulanmaktır. Coşkuyu paylaşmaktır.

Yaşamaktır. Sarhoş olmaktır.

Benjamin okumaktır. Aslında anlamaktır. Hiç değilse anlamaya çalışmaktır. Karşısında soyunmaktır. Utanmamaktır. İstiladır. İzin vermektir. Direnmemektir.

Walter Benjamin Gerçeküstücüleri coşkunluk konusunda uyardı. Sarhoşluk ânında faşizmin de devrimin girdiği aynı kapıdan girdiğini söyledi. Bu yüzden hem sarhoş olun hem tetikte bekleyin dedi. Beklerken inek gibi değil insan gibi bekleyin demeye getirdi.

Sarhoşluğun muazzam gücünü telef etmeyin. Tamam. Bu gücü örgütleyin. O da tamam. Ama savaş için değil, barış için örgütleyin. Sadece anarşizmle özdeşleşmeyin. Bu güce Kurtuluş öğütleyin. Sarhoşluğu kıçınızdan anlamayın, diyalektik olarak kavrayın. Ve anımsamayı öğrenin. Dedi. Dikkatli olun ama, uyanık kalın, tetikte bekleyin. Sarhoşken yani.

Onlara derken hepimize söyledi.

»Manda yuva yapmış söğüt dalına,

Yavrusunu sinek kapmış gördün mü?«

Gençtir. Toydur. Kandırması kolaydır. Yoksa ya davulcuya ya zurnacıya varır. Kızcağızı boş bırakmayın.

Daha pek çok şeydir. Ve pek çok şey değildir.

Ama annem. Bir büyücüydü bence.

Biliyorum. İyi anlatamadım. O zaman neden anlatmayı denedim? İşte bunu biliyorum. Şiir yüzünden. Hayal yükünden. Bir bağlantı kurmak istedim. Olup olmadığını bilmesem bile.

That is to say. Çok pardon. Yani.

Şiir annedir. Onun emciğinin tadı, dilinin sesidir.

Şiir unutmaya, unutulmaya izin vermemek içindir.

Şiir anımsamayı öğrenmektir.

O emciği hatırlıyorsun, öyle değil mi sevgili/sevdalı okur? Aferin sana, unutma zaten.

Öyleyse bir daha sakın bana şiirden anlamıyorum deme. Kendini bir ahıra kapa daha iyi.

Demem o ki. Şiir konusunda milletçe çok hassasız aslında. Ama bazı okuryazarlarımız şiir okumayı bilmiyor ne yazık ki. Kendisini çok kasıyor okurken. İzin vermiyor sözcüklerin tacizine. Direniyor.

Sözcükler tat alır, sözcükler tat verir. Unutuyor. Sözcükler de emer. Bilmiyor. Sözcüklerin bir hayatı vardır. Geçmişleri vardır. Sözcükler tadını oradan alır. Kökleri vardır. Kılcal damarları vardır. Dilleri, avurtları vardır. Sinirleri vardır. En önemlisi, sözcüklerin kanatları vardır. Bilmem anlatabildim mi?

Ta ilkokul ikide öğrettiler bize. Şimdi de öğretiyorlar mı bilmem? Ama şu üç kere dört çeker tecavüzden sonra liseye kadar öğretmeyecekleri kesin. Hecelerde anlam aranmaz. Misal. Göt. Anlamlı heceler aynı zamanda sözcüklerdir. Misal. Gene göt.

»*Tanrı yoktur. O, insanların yalnızlığıdır.*« Diyor Sartre. Rumi de diyor ki. »*Sessizlik Tanrı'nın dilidir. Diğerleri eksik çevirilerdir.*« İkisi de ne kadar iddialı. Elbette, Tanrı'dan söz ederken iddialı olunmalı. Yoksa kim dinler sizi? Kim ciddiye alır? Ama ikisi de çok sakin. Öyleyse ikisi de haklı. Ya da haksız. Ama bence.

»*Vicdan, insanın içindeki Tanrı'dır.*«

»*John Nash, Türkiye'nin matematikte dünya sıralamasında sondan ikinci olduğunu öğrenince ciddileşiyor.* İyi matematik bilmeyen toplumlarda adalet yoktur. *Böyle bir durumda çocukları hiç okula yollamamak, evde eğitmek bile daha iyi sonuçlar verebilir.*«

Bir de bir filmde vardı. Ama adı şu an aklıma gelmiyor. Onda da ikizler vardı. Jeanne ve Simon.

»*Bir artı bir hiç bir eder mi, Jeanne?*« Yanıt.

»*Şu ana kadar, matematiğin kesin ve kati problemlere kesin ve kati cevaplar verdiğini düşünüyordunuz. Şu anda bambaşka bir maceraya adım atmak üzeresiniz. Konumuz, sizi sürekli çözülemeyen başka problemlere götüren çözülemeyen problemler olacak. Çevremizdekiler daima, umutsuz bir şeyin peşinden koştuğunuzu iddia edecek. Uğraştığınız konular aşırı karmaşık olduğu için, tutunacak bir dalınız da olmayacak. İşte yalnızlığın vatanı. Halis matematiğe hoş geldiniz.*«

Yani mutsuzluğa. Biliyordum zaten.

Ada. Arayış. Yangın.

İnsan. Yalnız. Tek başına.

Yarın Mahzur'a gideceğim.

Günlerden cumaydı. Çok manalı bir gün aslında. Babam namazını bitirdi ve dışarıya çıktı. Hava henüz aydınlanmamıştı. Fırına gitti. Ekmek almaya. Fırından ekmek alınır zaten. Sonra dönüp bizi

uyandıracaktı. Dört erkek kardeşin bir odaya karşılıklı sığdırılmış iki ranzada yattığı odamıza girecek ve koğuş kalk diyecekti. Biliyorum. Aklında bu vardı. Odadaki ağır osuruk kokusu. Ama beş altı aydır ranzaların biri boş. Bize hiç belli etmese de, bu onu içlendiriyor. Bazen de eline boş bir çay bardağı alır ve kaşığı içinde karıştırırdı. Çın-çın-çın-çın-çın. Çok zekice. Bazen de nutuk atardı. Sesini Atatürk'ün sesine benzetirdi. Babamın sesi Ata'nın sesine gerçekten benzerdi. Yazısı gibi.

»Türk Milleti! Kurtuluş Savaşı'na başladığımızın on beşinci yılındayız. Bugün Cumhuriyetimizin onuncu yılını doldurduğu en büyük bayramdır. Kutlu olsun! Şu anda, büyük Türk milletinin bir ferdi olarak, bu kutlu güne kavuşmanın en derin sevinci ve heyecanı içindeyim.«

Burada alkışlar ve ıslık çalardı. Şak-şak-şak-şak… Füüt, füüt, füüütttt…

»Yurttaşlarım! Az zamanda çok ve büyük işler yaptık. Bu işlerin en büyüğü, temeli, Türk kahramanlığı ve yüksek Türk kültürü olan, bir koğuş askerdir. *Bundaki muvaffakiyeti, Türk* annesinin *ve onun* çalışkan babasının *bir ve beraber olarak, azimkârane yürümesine borçluyuz. Fakat yaptıklarımızı asla kâfi göremeyiz. Çünkü daha çok ve daha büyük işler yapmak mecburiyetinde ve azmindeyiz.«*

Burada nutkun dışına çıkar ve marşa gönderme yapardı.

»On iki yılda, her yaştan dört asker yetiştirdik. Kalkınma planlarımızı zekice uyguladık. Revize etmeye bile gerek duymadık. Hedeflerimizi tutturmakla kalmadık. Hedeflerimizi aştık. Yurttaşlarım!«

Burada tekrar nutka dönerdi.

»Yurttaşlarım! Geçen zamana nispetle daha çok çalışacağız, daha az zamanda daha büyük işler başaracağız. Bu koğuşu her sabah erkenden kaldıracağız. Çın-çın-çın-çın-çın. *Bunda da muvaffak olacağımıza şüphem yoktur. Yurttaşlarım!«*

Çın-çın-çın-çın-çın.

Ama fırın kapalıydı. Doğal olarak buna bir mana veremedi. Aklına arılar geldi. Özel bir nedeni yok. Sadece meraktan. Arılar aklından hemen uçup gitti. Dönünce pencereyi de açacaktı. Çünkü pencerelerden odalara temiz hava girer. Açacaktı ki boğulmayalım. Her zamankinden tenha hatta bomboş sokakların haline bir anlam veremedi. Aklına arılar geldi. Arılar aklından hemen uçup gitti. Çünkü

önüne bir tank çıktı. Tank namlusunu babama doğru çevirince, babam da mecburen eve döndü.

Meyvemin elinden tutmuş yürüyorum. Diğer elimde kâğıtlar. Galileo'nun Karısı. Günlerden pazar/cuma. Sabah saatleri. Güneşli bir sonbahar sabahı. Aylardan ekim. Yirmi Bir Ekim / On Dokuz Ekim. Bu sene yaz uzun sürdü. Sıcaklarından sonbahara da ödünç verdi. Geçen senenin öcünü alıyor/alıyoruz sanki. Bu iyi. Diğer elimde kâğıtlar. Montumun sol cebinde de bir kurşunkalem var. Arada bir meyvemin elini bırakıyorum. Montumun cebinden kurşunkalemi alıyor ve durup kâğıtlara bir şeyler yazıyorum. Sonra kalemi tekrar montumun cebine sokuyor, meyvemin elinden tutuyorum ve yeniden yürümeye başlıyoruz.

»*Potinlerimi bağlamak yarım saat sürer.*«

"Alo. Buyurun. Efendim? Hayır değilim. Değilim dedim ya. Şimdi konuşamam. Potinlerini bağlıyorum. Kimin mi?"

"Kim aradı baba?"

"Tuhaf bir karışıklık oğlum!"

Bu telaştan, aslında telaş uygun kelime değil. Doğrusu şu. Kafamın bu denli meşgul olmasından meyvem rahatsız, biliyorum. Aslında ben de rahatsızım. Ama böylesi günlerde, ki çok nadir oluyor ve kaçırmak istemiyorum, yalnız olabilmeyi tercih ederim. Nasıl günler? Hikâye olduğum, hikâye anlatabildiğim günler! Esini ya da anımsatma dâhisi kuşu kaçırmak istemiyorum. Hani ya eski ıssız günlerimden birinde olabilmeyi. Aslında kelimeler kifayetsiz. Bunu duyan da, dinleyen de, sanki şimdi ıssız değilmişim gibi anlayacak. Ya da meyveli olmaktan rahatsız olduğumu. Ya da kocaman aheste gözlü masaldan ayrı olmaktan memnun olduğumu. Hiç de değil. Issızlığım bir polinom/parabol denkleminin x değişkeninin katsayısı iki gibi misli artıyor. Yıllardır hem de. Ta/Te ilk gençliğimden beri. İçimdeki yangın devam ediyor. Ne dedim ben? Hemen not almalıyım. *İçimdeki Yangın*'dı adı. Yani şu film. *Incendies*.

"Bir artı bir hiç bir eder mi meyvem?"

"Halis matematiğe hoş geldin baba."

Durumlar ve mekânlar bunu değiştirmeye yetmiyor. Belki sadece insan. Tek değişken zaman. O da doğrusal olarak geçip/dönüp gittiğine göre. Neyse. Sorun imgeler. Gene sorun dedim ve siz gene inek gibi yüzüme baktınız. Okura güvenmemeyi öğrenemedim gitti. As-

lında okura hiçbir zaman güvenmedim. Bir okurum olduğunu bile düşünmedim de ondan. Çünkü ben bir çevirmenim. Şimdi de hikâye anlatıcısıyım. Yavaş yavaş oluyorum. Hikâye oluyorum. Yoksa okura güvenirim. Ama okur var okurcuk var. Tıpkı yazar ve edebiyatçı gibi. Ya da. Zam ve zamcık gibi. Meyvem sıkılıyor çünkü yürürken sorularına ya sadece haa! diyorum, ya da anlamadım? Kafam öyle meşgul işte. Kafam kâğıtlarda. Kafam şimdi Galileo'nun Karısı'nda. Tam yirmi altı senedir. Londra'da. Hastane odasındaki ilk karşılaşmamızdan beri. Sadece iki/üç kez gördüm. Ama yürümek böyle bir şey değil. Bilmez miyim! Üstelik el ele. Üstelik meyvemle birlikte. Affedersin şeftalim, kayısım, eriğim. Üzgünüm üzümüm, dutum, böğürtlenim. Affedersin minik salatalığım. Cin biberim. Melez/Bal mantarım.

Meyvem bu durumdan sıkılmış. İlgimi nasıl çekeceğini biliyor. Diyor ki. Baba duvarda İbne Fener yazıyor. Hani nerede? İşte bak, duvarda. İbnenin anlamını bilmese de kötü bir şey olduğunu sezmiş olmalı. Hem de sarı renkle yazmışlar diyorum içimden. Vay ibneler. Aldırma sen oğlum, asıl ibne olan Cimbom.

Aslında bu sözcük meyvemden duyduğum ilk küfür. Neden böyle tepkisiz kaldım ki? Normalde çok şaşırmam gerekirdi. Ya da hiç olmazsa kocaman bir kahkaha atmam. Ama çenem acıyor. Ya da hem şaşırmalı hem de kocaman bir kahkaha atmalıydım. Sağ avucumu sağ yanağıma bastırarak tabii. Çünkü meyvem çok sevimli. Hayata karşı bu denli cahil olmak nasıl bir şeydi acaba? Ama ben ikisini de yapmıyorum. Sanki Mahzur var yanımda ve onun elinden tutmuş yürüyorum. Dedim ya, kafam kâğıtlarda. Asla annem gibi olamayacağım. Ne kötü. Ya da babam gibi. Bu daha da kötü.

Ama Mahzur'la hiç el ele yürümedik. Bir kez koştuk. Aslında o beni kovaladı.

Hışır hışır bir ses. Yürüyor sanki. Bir durup bir yürüyor. Yuvarlanıyormuş. Bir naylon poşet. Demek hava o kadar da sıcak değil. Hafif de olsa rüzgâr esiyor. Dur oğlum, dön şöyle. Hırkanın önünü ilikleyelim.

Hissiz bir adam olup çıktım. İyi ki naylon poşetler var. Şu kâğıtlar yüzünden. Belki de başbakan ve şürekâsı yüzünden. Ya da sokağa çöp atan insanlar yüzünden. Sadece şu poşet yüzünden. Hım. Benim de üstümde deri mont var ya!

"İbne ne demek baba?"

"Çok ayıp oğlum. Kötü bir şey. Unut gitsin. Sen böyle şeyler söylememelisin."

"İbre olsa anlayacağım ama!"

Kocaman bir kahkaha atıyorum. Çenem çok acıyor. Sağ avucumu sağ yanağıma bastırıyorum. Çünkü meyvem çok zeki. Meyvem yedi yaşında. Aynı benim gibi. Tohum iyiymiş demek ki. GDO'suz. Yıllarca sakladım ya. Eski tohum. Kapitalizmin tarım oyunlarının öncesinden kalma. Şimdiki oval bahçe domatesi değil yani. Yok öyle bir şey. Toprak da kaliteli toprakmış. Bol alüvyonlu Ege toprağı.

"Beşiktaş'la bir ilgisi var mı baba?"

"Neyin oğlum?"

"İbnenin."

"Hayır, neden olsun ki? Dedim ya kötü bir şey diye. Unut artık."

"Amına koyumdan daha mı kötü bir şey baba?"

Kocaman bir kahkaha atmamın tam zamanı. Ama az önce bir tane attım. Atmaz olaydım. Çenem çok acıyor. Sağ avucumu sağ yanağıma bastırıyorum. Sadece çok şaşırıyorum.

"Neee? Ne kadar ayıp! Nereden duydun bu lafı sen?"

"Herkes söylüyor baba."

"Herkes mi?"

Sen parkta oyna, olur mu meyvem? Ben Mahzur amcanla konuşup geleceğim. Tamam baba, acele etme sen. Ama önce şu markete gireceğim. Sakın merak etme. Uf baba! Zaten önce hep markete giriyorsun. Biliyorum. Tanımadığın kimseyle konuşma tamam mı? Ben şu pencereden ara sıra sana bakıyor olacağım. Uf baba! Biliyorum dedim ya. Acele etme sen. Bugün hangi *Beyblade*'ini getirdin yanında? *Cyber Aquario 105 RF Attack*. Hımm. Adı çok fiyakalıymış. Fiyaka ne demek baba?

Meyvem? Efendim baba. Sence hangisi güzel? Bu mu? Yoksa bu mu? Hiç düşünmeden yanıt veriyor. Bu. Yanağından öpüyorum.

»*Potinlerimi bağlamak yarım saat sürer.*
Ayaklarımı yerde tutmak hoşuma gider.«

"Gel, hoş geldin."

"Mahzur, dışarıda korkunç bir naylon poşet gördüm."

"Hay amına koyum. Bir gün de takıntısız gelsen n'olur sanki."

"O zaman ne diye sana geleyim am ağızlı."

"Viskiyi getirdin mi?"

“Al işte. Zam gelmiş yine.”

“Seviyorum seni Rex/Alex. Çok hem de.”

Mahzur çok susamış gibi, şişeyi açıp tepesine dikiyor.

“İnsan gibi içmeyi öğrenemedin gitti. İneksin oğlum sen, hâlâ bir ineksin.”

Hiç oralı olmuyor.

“Hay amına koyum. Adam kendini Tanrı’nın lütfu sanıyor!”

“Kapat şu aptal kutusunu ya. Sabah akşam haber mi izlenir?”

Mahzur. Psikiyatrım. Bir şey hem bu kadar basit hem bu kadar anlam dolu nasıl olabilir? Ve tam on yedi sene onca istismara, onca molaya nasıl direnebilir?

Kervan karmaşadan basite giden yokuşta düzülür. Ya bir sözcüğün sırrı nasıl çözülür?

Acaba küçük mü düşürüyor, ucuzlatıyor mu, kibrini/şevkini mi kırıyor? Dize mi getiriyor? Yoksa sadece aşağıya mı indiriyor? Vurup düşürüyor, deviriyor, öldürüyor mu?

“Yoksa ben mi çok salağım?”

“Değilsin Rex/Alex. Sen çok salak değilsin.”

»Angara’nın bağları da büklüm büklüm yolları

Ne zaman zarhoş oldum da galdıramıyom golları.«

“Ah keşke iktidardan da düşürse.”

“Belki hepsini birden yapıyor!”

“Ama bu Boris Vian’ın tüm güzel kızlarla sevişmek istemesine benziyor Raif Abi.”

“Ama o Boris Vian. Rex/Alex. Ve orası Fransa.”

“Edebiyat ve kötülük. Raif Abi. Birbirine. Bu ülkede ne kadar çok yakışıyor!”

“Din ve özgürlük gibi tıpkı.”

“Artık bu kadar kahpeyi. Bu kadar kahpeliği midem kaldırmıyor.”

“Flanör-şairin çevresini kuşatan dünyada ve bu dünyayı dolduran nesnelerde sınırsız bir ilişkisellik gören gözü. Rex/Alex. Sarhoşluk yani. Yani *Rausch*. Vurgusunu.”

»Angara’nın bağları da büklüm büklüm yolları«

“Gerçek ve olması gereken bağlamına yerleştirmekle kalmaz. Aynı zamanda. Hissedilen ve algılanır kılınmaya çalışılan sonsuzluğun. Yani zamanın yaşama içkin yanını. Bir olanak olarak modern insanın hizmetine bir kez daha sunar.”

»Ne zaman zarhoş oldun da galdıramıyon golları.«

"Duduklüye karşıyum Raif Bey!"

"Düdüklü de size karşı Emine Hanım."

"Hahahaha!"

"Hahahaha!"

"Bu olanak. Rex/Alex. Masadan kalkıp tekrar yürümekle başlayacaktır."

"O zaman kusarım Raif Abi."

On yedi yıl. Dile kolay. Galileo'nun Karısı'nın yolculuğu bile on beş yıldı.

Rex/Alex, “Küvet”, 24 Şubat 2013,
Akarsu Çıkmazı, Beyoğlu-İstanbul

One Minute Again

GENÇTİM. Hayat dolu. Bir kez tacize, bir kez de tecavüze uğradım. Üstelik tecavüz olayında vatanımda bile değildim. Gurbet ellerde. Bir adada.

Birçok konu hakkında olduğu gibi. Şiir konusunda da yargıya vardım. Şiire. Hiçbir şey. Kalıbın, Şablonun ya da Gömleğin verdiği zarardan daha büyük zarar veremez. Nokta.

"Hey! Hikâye anlatıcısı. Hey! Anımsama dâhisi. Hey! Öykünün Yahudi'si."

"Ne var be! Yok mu sizin işiniz gücünüz?"

"Kokoreç yiyoruz."

"Bok yiyin emi. Başka yer mi bulamadınız?"

Midem bulanmaya başladığında henüz çok gençtim. Sıfır yaşında. Doğumhanede, doğar doğmaz kusmuşum. Millet ağlar, ben kusarım. Millet güler, ben kusarım. O yüzden yanımda hep poşet taşırım. Radyo değil.

»*El çek* imam *el çek sinem üstünden.*«

Apartmanın önündeki kavşağa bir pır-pır taşındı. Teleskopla daha net. Ve olamaz. Mahallenin kokusu/havası birden değişti. Bizim buralar ıssız. Tahmin etmişsinizdir. Geceleri geliyor. Bacası da var. Tütüyor. Önünde aniden bir kuyruk oluştu. Kedi, köpek, insan kuyruğu. Bir de bir inek. Balkondan görülüyor. Teleskopla daha net. Küçücük bir kalbi var.

Tıpkı leylek gibi.

Zaman nedir ki? Nedir ki zaman? Bilen bana da anlatsın. Zaman nedir ki?

»*Ya-nı-tı dos-tum. E-sen rüz-gâr-da. Ya-nı-tı dos-tum. Sal-la-nı-yor rüz-gâr-da.*«

Ah! Şu bağlantılar. Bir bilsem nasıl kuruluyor!

Anne çiklet yavrularını ağzında taşır, tam yirmi bir gün, bir kesenin içinde. Ya da on beş gün. Yirmi birinci günün sonunda kusar. Ya da on beş günün. Fışkırır neredeyse. Suya elbette.

Emmek yasak. Tükürmek yasak. Yutkunmak yasak. Yutmak serbest. Neyi? Kanı. Oldu canım.

Akıl akıl gel pipime takıl çiklet. Tipitip işte. Sakar Tipitip. Çıkalı iki yıl olmuş. Bazuka sakız. İki yıldır çiğniyoruz. Caggıdı. Caggıdı. Pat. Çat. Pat, pat, çat.

Hepi topu bir diş. Korkut. Bu kadar teferruata ne gerek var?

Her türün kendine has özellikleri var. Kedi ve köpekler sokak kedileri, sokak köpekleri. İnsanlar meslek sahibi. Sadece inek. O şahsına münhasır.

»*Biliyor taş niye düşer, niye yükselir duman,*
sabah kıyıdaki kum, niye öğleden sonra gider.«

Natolia, Natelie, Nathalie, Nathalee, Natalee. Natalee.

Adam kendini Tanrı'nın lütfu sanıyor.

"Sağ olun komutanım. Hiç merak etmeyin. Sağ salim dönerim."

Evet o. Mercedes'teki. Geliyor geliyor! Vatanı kurtaran!

Sizi gidi yalana doymaz, oya doymaz, pula doymaz, kula doymaz, karanlığa doymaz hazımsız bukalemunlar sizi! Nasıl bir iştahla saldırdınız AOÇ'ye!

Bok yiyin emi!

Sizi gidi köylü kedileri! Fransız kızları. Provençal kırsalı.

Tamam durdum. Çünkü kır diyince dururum.

Apartmanın önündeki kavşağa bir pır-pır taşındı.

Havalar aniden soğudu galiba. Balkonda otururken hırka giydiğime göre.

Ayrıca, dumanı da daha sıcak tütüyor.

Çocukken kocaman bir sobamız vardı. Ve çocukken ve sobamız kocamanken, seçimler hilesiz hurdasız yapılırdı. Ve o zamanlar sadece Spor-Toto vardı. Kömür almak zordu. Zahmetliydi. Ama ben çocukken hayatımızda çok daha az hile hurda vardı. Misal. Özgür gezen tavuklar ve oval tarla domatesleri yoktu. Çünkü tavukların hepsi özgür dolaşır ve stresten uzak yaşardı. Özgür dolaşan ve stresten uzak yaşayan tavuklar keneleri yerdi. Kimseye söylemezlerdi. Kimsenin haberi bile olmazdı. Ben mesela, keneleri dolmalık fıstık gibi bir şey sanırdım. Hiç kene görmemiştim ki. Köpeklerde olduğunu bilirdim. Köpeklerin çeneleriyle, yani çene dişleriyle sırtlarına uzanıp kopartmaya çalıştıkları şeylerin oval keneler olduğunu bilirdim. Kenelerin sadece kaşındırdıklarını sanırdım. Ve bütün domatesler tarla domatesiydi. Kocaman kocaman ve mis gibi kokardı.

Ya da onun adı Rex, benim adım Alex'ti.

Yarın Mahzur'a gidince sorarım. O beni Freud'un sedirine yatırır ve analiz eder.

Kömür almak zordu/zahmetliydi. Kömür almak için bir masanın önüne gittiğini, masanın arkasında oturan adama bir şeyler söylediğini, onun kocaman bir deftere bir şeyler yazdığını, eline bir makbuz verdiğini ve akşama gelir dediğini anımsıyorum. Elbette annemin önce kömür parasını yatırması gerekirdi. Bazen akşama gelmezdi. O zaman annem tekrar aynı masanın önüne gider, aynı adama bir şeyler söylerdi. Adam defteri kontrol eder ve anneme, "Hım. Bir tonmuş. Gelir. Akşama gelir," derdi. Kömür akşama gelirdi ama o akşam yağmur yağmış olurdu. Ama kömürü getiren amcalar bir ton kömürü yola devirip giderdi. Çabucak. Kamyonetin kasası kalkar, kamyonetin kasası kalkarken kömürler yola dökülmeye başlar, biraz sonra çamurlu yolda bir kömür tepesi oluşurdu. O zaman kömürler çıplak ve siyahtı. Ve tüm aile akşam akşam hem bodruma kömür taşır hem de o soğukta ısınmak için içimizden küfrederdik. Usuldan usuldan. Bizi sakinleştirmek isteyen bir yağmur atıştırmaya başlardı.

Kömür almak artık çok kolay. On yıldır hem de. Ve bazı semtlerde yaşayan insanlar çok şanslılar. Ne kömürü ne de seçimlerde

kime oy vereceklerini düşünmeleri gerekmez. Çünkü kömür çuvallarının üzerinde Tayyib Kömürü yazar.

»*Biliyor taş niye düşer, niye yükselir duman,*«

Unutmadan, Mahzur'a Proust'u da sorayım. Proust bir virüs olabilir mi acaba? Bir analiz etsin bakalım. Elbette benim üzerimde. Nasıl ortaya çıkıyor, nasıl bulaşıyor? Ve anımsamanın Penelope'nin tülüyle ne ilgisi var? Proust ve Penelope. Penelope ve Proust. İnsanlığa bir katkımız olur belki? Sanırım bu katkı daha önce yapıldı. Walter Benjamin yaptı.

O zaman. Issızlığın ve gurbetin yaratıcılığa etkisi. Rex/Alex ve Rex/Alex. Ya da tersi.

Aklıma gelmişken, Neşet Ertaş Aleviydi. Camiden kaldırdılar garibimin cenazesini. Nasıl da sahiplendiler. Helal olsun adamlara. Nalıncı keseri gibiler arkadaş. Hatta bu çamurda nalıncı keseri bile işlemez. Başka bir şey bulmalı onları tanımlamaya. Gitti bir poşet daha. Ya ailesi? »*O Hak dünyasında, biz kaldık nahak dünyasında.*« Diyebildiler mi ki? Bilmem ki. Gitti bir poşet daha.

Moda. Kirli sakal bırakmak. Am ağızlı ve sarı dilli olmak.

Aslında pek sevmem bu boku. Ama o gece aş erdim galiba. Dumanı da eve doluyor. Mis gibi. İnek sandığım, inek değilmiş.

»*Haydi yavrum düz de gel, badeleri süz de gel,*
Serhoşum ben çözemem, duğmeleri çöz de gel.«

Ta ilkokul ikide öğrettiler bize. Şimdi de öğretiyorlar mı bilmem? Ama şu üç kere dört çeker tecavüzden sonra liseye kadar öğretmeyecekleri kesin. Hecelerde anlam aranmaz. Misal. Göt. Anlamlı heceler aynı zamanda sözcüklerdir. Misal. Gene göt.

İnsanın içinde ne var Beth? Ya kitabın? Ankara'da. Kitabı elime aldım. Çok heyecanlıydım. Bir açtım. O.

Dördüncü ve dokuzuncu sınıflarda. Pardon. Dördüncü ve dokuzuncu yüzyıllar arasında *Anatolia*'ya *Natolia* diyorlardı. *Natolia* taşra anlamına geliyordu.

Natolia, Natelie, Nathalie, Nathalee, Natalee. Natalee.

İnsan bir şeye çok sarılmamalı. Yazı müjdelese bile.

Misal. Tarihte bugün. Saat tam 01.57'de. Mınakoyum Vahit titreyerek uyandı. Kar mavisi yorganı kuş olup uçmuş, tortop olup yuvarlanmıştı. Mınakoduğumun yorganı diye söylendi.

»*Rahmet yağarsa can Aziriz can, rahmet yağmazsa yan Aziriz yan.*«

Tabii ya. Hep Fransız adları. Hep Fransız kızları. Provençal kırsalı.

Tamam durdum. Çünkü kır diyince dururum.

Bu arada. Eskiden çocuk değildim. Koca adamdım. Atom dersini verirsem doktoramı yazmaya başlayacaktım. Kırda. Yani bir nevi kırda.

Tamam durdum. Çünkü kır diyince dururum.

Aşıla beni Jüpiter. Sıç üstüme. Bana doğru yolu göster. Osuruk kokuyorum. Ama nefes alamıyorum. Henüz ters ikame olmadım.

Hayır. Bunların hiçbiri intihal değil. Bunlar esin. Her iyi ve güzel şey erkekleri esinleyebilir. Şiir olsun, resim olsun, kuş olsun. Kuşlar da kadınlar gibi. Erkekleri esinleyebilir. Hele de soyu tükenmişse. Aman dikkat! Nesli tükenmiş kuşlar, soyu tükenmiş kadınlar gibi. Âşık erkeklerin sonunu getirebilir. Demem o ki. Bir Dodo kuşu resmi yaparken çok dikkatli olun. Aman ha buharlaşmayın.

Yayıncılık sektörünün bir köşesinde kendi halimde ve namusumla çalışırken, yani çok eskiden, bizim patron gidermiş. Ben hiç şahit olmadım. Elimden tutup bir kez olsun götürmüşlüğü yok. Başkalarının yalancısıyım. Mağazalarının domine ettiği o kavşak var ya hani. Tam işte o kavşağın ağzında eski bir otel vardı. Beş ya da altı katlı. Adını unuttum. Bir çiçek adı mıydı ne?

Semizotu, tere, maydanoz?

Otelin Dodo kuşuyla bir bağlantısı yok elbette. Dodo kuşlarının bizim patronla bağlantısı var. *Or rather.* Iıı. Daha doğrusu. Dodo kuşlarının son mekânıyla. Fotoğrafları bile var. Bizim patronun kaçak tatil fotoğrafları. Hahahaha!

Patronum. Metresim. Yayınevim.

O oteli hatırlıyorsun, öyle değil mi sevgili/sevdalı okur? En azından Ankaralı okur.

Unuttum gitti. Gözden ırak olan gönülden/akıldan da ırak oluyor. Unutuluyor. Şimdi otel hakkında tek anımsadığım. Çok güzel bir binaydı. Belki Cumhuriyetten biraz küçük. Yaşça tabii ki. Sokağa bir anlam katıyor. Yani katıyordu. Eskiden. Cumhuriyet varken. Bu taşralı halk henüz Cumhuriyete sahip çıkarken. Bu kentli elit henüz Cumhuriyete ihtiyaç duyarken. Cumhuriyetle para, ya da parayla cumhuriyet arasında bir ilişki olmalı. Hem de bir polinom/parabol denkleminin x değişkeninin katsayısı iki gibi misli artan bir ilişki. Değişkenler ve ilişkiler. İrade, ifade, terbiye, vicdan ve para. Not alıp

Korkut'la tartışmalıyım bunu. Aklıma gelmişken. Aynı sokaktaydı ve onun da ırzına geçildi. Tıpkı Kassandra gibi. Belki Penelope'nin de ırzına geçtiler. Şu talipleri yani. Ne malum geçmedikleri? Bu topraklarda toprağın bile ırzına geçildi. Hatta tohumun.

Eşim ve Ben.

Mauritius Adası.

Eminim bu anlattıklarımı dinlerken pek çok kişi, bu muazzam kafa karışıklığından kendine, kendi hayatına gülümseyerek pay çıkaracak. Hatta kimisi elini çenesine dayayacak. Kılıcına ya da fırçasına davranacak. Diz çökenler bile olacak. Ama yok öyle yağma!

Bazı elmalar bazılarına daha tatlıdır. Bazı romanlar bazılarına daha tatlı.

Ve elma. Mis gibi Ereğli elması. Hızmatçısı dayımdı.

Yazı yoğunluk ister. Sıfat istemez. Ne yazıya ne yoğunluğa. Uyku istemez. Ne uykuya ne uyanıklığa. İstemez. Yazı yoğunluk ister. Yazı yazarına bir dünya inşa eder. Usul usul. Hızı yoğunluğuna bağlı. Sıfatsız, uykusuz. Ama asıl bembeyaz. Bir dünya. Her şey kardan beyazlaşır. Her şey kaybolmaya başlar içinde. Önce sınırlar silikleşir. Kar suyu giderek gövdeye nüfuz eder. Çekirdeğe ulaşır. Öze ulaştı mı, şatonun inşası tamamlandı demektir. Yazı yazarını tutsak aldı demektir. Buzdan bir dünya bu. Yola çıkar yazar. Yol yok. Ağaca çıkar yazar. Ağaç yok. Her yer bembeyaz. Önce mutluluk verir. Korkutucu beyaz. Hava buz gibi kaygan. İşte. Sanırım böyle bir şey yazı yazmak. Donduğunu duyamaz yazar. Yazar durmadan. Bol köpüklü bir banyo. Küvette. Ya da denizde. Dünyanın bütün köpükleriyle.

Ben bu olağanüstü manzaraya. Bir filmin içine dalınca tanık oldum.

Ne diyordum? Ben yönetmenin yalancısıyım. Diyordum ki, o da aynı sokaktaydı. Sokağın öteki ucunda. Meşrutiyet Caddesi'nin ağzında. Yayınevinin namusuyla çalıştığı eski bina yani. Hatta İngilizce editörü olarak fotoğraflarını bile ben çekmiştim. Katalog için. Onu da yıkıp yerine göt/sik gibi bir bina diktiler. Aynalı. Vesikalı.

Galileo'nun terliği.

Hektor'un kılıcı.

Mustafa Kemal Paşa'nın büstü.

Âdem Yüzbaşının izni.

Aineias'ın yolculuğu.

İkizim Aineias. Kahraman Aineias. Lavinia'nın Kocası. Muzaffer Aineias.

Ben size bizim patronun ara sıra gittiği şu oteli anlatıyordum. Öyle değil mi? Yıkılmadan önce yani. Yani eskiden. Ben Rıza'nın yalancısıyım. Henüz mağazalar yokken, henüz Sıhhıye'deki pasajın içinde minicik bir dükkânken. İhtilal olmuş. 12 Eylül. Ben daha on üç on dört yaşındayım. Çüküm yeni yeni kalkıyor. Biraz geç biliyorum. Çünkü biz ikiziz. Her şeyi paylaşırız. Ama henüz ikizimle o dehşetengiz sahneye şahit olup olmadığımızı anımsamıyorum. Dayak yemiş gibi olmuştuk. Olmadıysak da, belki olmak üzereyiz. Dev-Yol'un mu, Dev-Sol'un mu, yoksa Dev-Sağ'ın ya da Dev-Çük'ün mü ne. Kasasıymış. 12 Eylül olmuş. Hooop. Kasa ona kalmış. Hahahaha! Ne matrak değil mi?

»*Ben ne yaptım kader sana. Mahkûm ettin beni bana.*« Ya da. »*Ne sen almaktan bıktın, ne ben ödemeyi bildim borcumu sana. Kader sen bir anam olarak karşıma çıktın, bir babam oldun, bir* metresim *oldun.*«

By force of habit. Cık! Dedim ya. Ben Rıza'nın yalancısıyım. Doğrusunu çıksın kendisi anlatsın. Patronla pek sıkı fıkıydı arası. Eski patronum yani. Geçmişi sosyalist patronum. Tatil fotoğraflarına bakan da Rıza'ydı. Ben değildim. Dedim ya, bu tür şeylerden midem bulanır. Hatta daha küçüklerinden. Rıza gibi. Ben Rıza'nın yalancısıyım.

Aklıma gelmişken not alayım. Biz ona EK diyoruz. EK. Hahahaha! Hatta. Prup-prup.

Şu otel. Adı bir çiçek adı olan otel. Cumhuriyetin kız kardeşi olan otel. Rusya ile dostluğumuzun mazisi derin. Rus kızları çiçek gibi güzel. Slav ırkı papatya misali beyaz. Papatyanın beyaz yaprakları, kızların pembe bacakları, kolları, bacak araları. Akasya, beyaz ada karanfili, su zambağı, Amerikan hanımeli, Çingülü, ebegümeci, dönbabadön. Cık! Ateş çiçeği, avize fidanı, kuşkonmaz, küpe çiçeği, küsme çiçeği, küstüm bile, lale. Cık! Adını anımsayamıyorum bir türlü. Yıkıldı çünkü.

Unutmanın rengi kırmızı, anımsamanın rengi beyaz. Ya da tersi. Bence Rex! Bence ikisinin de rengi beyaz!

Hiç dikkat ettiniz mi? Artık sokaklarda üniformalı gezen askere rastlanmaz oldu? Nere gitti subaylar? Ne oldu?

Hiç dikkat ettiniz mi? Son yıllarda ırkımız daha bir güzelleşti. Sarardı, soldu. Enzo kâğıt gibi melez oldu!

İşte o otel. Yüksel Caddesi'yle Karanfil Sokağı'nın köşesindeydi.

Metronun Yüksel çıkışından çıkar yürürdüm. Otel hep solumda olurdu. Sağımda olduğunu hiç görmedim. Aslında gördüm. Eve dönerken de sağımda olurdu. Bazen önünde Rus kızları olurdu. İmrenirdim. Tamam. Ağzımın suyu akardı.

Bir gün yine metrodan çıktım. Yürüyen merdivenden sol ayağımı sokağa bastım. Hep sol ayağımı önce basarım. Otelin yanına geldim. Ama otel yok. Sağıma baktım. Orada da yok. Arkama baktım. Aslında bu kadar salak değilim. Ama çok şaşırmıştım. O yüzden arkama da baktım. Dönüp arkama bakmışken bari önüme solumdan döneyim dedim. Çünkü işime gidiyordum ve önüme dönmem gerekiyordu. Çünkü otelin solda olduğundan eminim. Önüme solumdan döndüm ve dönerken bir kez daha baktım. Otel yoktu. Ben de işime gittim.

Muhtemelen bir sürü dişçinin ve bir sürü psikiyatrın önünden geçtim. Dükkânlarının yani. Papağan'ın Sami'si dükkânın önündeydi. Elimle ona merhaba dedim. Eliyle bana merhaba dedi. Açık sarı peçeteler elindeydi. Fark etmedi. Ya da yolda yürürken çarptığım adamların, çarpmadığım kadınların bazısı diş hekimi, bazısı psikiyatrdı. Şimdi düşündüm de, her iki meslek de bu memlekette hep revaçta oldu. Nedeni basit. Birincisi o otelle ilgili, ikincisi de kömür çuvallarıyla. Yine de. Bu bağlantıyı nasıl kurdum anlamıyorum. Ama bu gidişle psikiyatrlık daha da yaygınlaşacak. On senedir yaygınlaşmadı ama bir gün bir patlama olacak. Bum! Hem de çok yakında. Söylemedi demeyin. Hissediyorum. Havada patlama kokusu var. Kömürmüş. Yolda, bir apartmanın önünde kömür çuvalları gördüm. Oysa daha mayıs. Ya da haziran. Ama en garantisi İngilizce öğretmenliği. Zamanında fedakâr İngilizce öğretmeninizi can kulağıyla dinlemezseniz böyle olur işte. Asla öğrenemeyeceğimiz bir dile büyüyünce çuvalla para verirsiniz. Ama bu sektör işini biliyor. Keşfetmişler demek ki. İnek kafalı olduğumuzu yani. Ya da içimizde bir köstebek var. Ajan. Ajanlar. Belki de İngilizce öğretmenleriyle ortak çalışıyorlar. Vakıf. Vakıflar.

Elbette dünyayı Yeni Romalılar yönetecek. Ne sandınız! Biz henüz başka ve daha ciddi mevzuular tartışıyoruz. Tanga şeyime bastırıyor hocam. Bir tuhaf oluyorum. Tanga giymek caiz mi hocam?

Abdesti bozar mı? Siz ayrılın. Sen gel hele beriye kızım. Bitince belki evrimleşmeye başlarız. Sanatmış. Bilimmiş. Kolay mı? Hem ben bile daha evrimleşiyorum.

Bir sabah. Yüksel Caddesi'nde bir heykel var. Mülkiyeliler'in köşesinde. Kitap okumasa, büfedeki delikanlıyla kesişecek. Kaş göz atacak. Ama heykel ve kitap okuyor kız. İçinde tanga var mı ki? Şimdi gerçeği söylersem tartışma çıkar. Kelli felli akademisyenlerimiz TV'lere çıkıp tartışır. İnek kafalı milletimiz de ciddiye alıp dinler. Sonra işin içine Büyükşehir dahil olur. Yıkmaya kalkarlar. Hoş o alan kurtarılmış bölge. Yani Çankaya'ya dahil. Tüm yasadışı eylemlerin yapıldığı nokta. Bu eylemsizlikte ona da şükür. Yani noktaya demek istedim. Öf! Öff! Yoruldum. Bu memleket beni çoook yordu.

One minute! One minute again! I promise, just one minute! İzin verin kafamı bir dağıtayım. Tüm yasak/ayıp/günah şeyleri yapıp öyle geleyim yanınıza. Çekici gö… Züne sok sen. Terbiyesiz. Bana ömür boyu kese yapmak yasak.

Ben demiştim beni sevenlere. Sevin beni. Terk etmeyin yok yere. Sağ olsunlar, sevdiler ve terk ettiler.

Bitti. Ya ne olacak bu yaşta!

Bir sabah. Canım erkenden çıkıp dolaşmak çekti. İlk trenle. Aslında uyku tutmadı. Alışkanlık. Kızılay'a indim. Trenle. Yüksel çıkışından çıktım. Yürüyen merdivenle. "Yürümeyecekseniz sağa geçin/dizilin. Solu boş bırakın." Önce hoparlörden geliyor sandım. Bir kez daha duyunca arkama döndüm. Bir kız. Yüksek topuklu potinleri var. Ama incecik. Topukları yani. Yani potinlerin topukları incecik. Niye ki dedim? Merdiven zaten yürüyor ya! Yürüyen merdivene uzandım. Hayır. Kibarca izin istese veririm. Terbiyesiz dedi. Tangama mı bakıyorsun?

»*Entarisi ala benziyor*

Şeftalisi bala benziyor.«

Yanlış bilinç böyle oluşuyor işte. Karın kuru yerde tutması gibi. Kolayca tutuyor. Yaz için de bir örnek bulmalıyım. *Just one minute!* Vazgeçtim. Çok lazımsa, onu da okur bulsun. Yanlış bilinç böyle oluşuyor işte. Trans yağ gibi. Kolayca alışıyor insan. Trans yağla yanlış bilinç arasında mutlaka bir bağıntı olmalı. Hem de bir polinom/parabol denkleminin x değişkeninin katsayısı iki gibi misli artan bir bağıntı. Kafan var. Öyle değil mi? Var. Ne olmuş? Niye kul-

lanmıyorsun lan o zaman? Memleketin sorunu kalmadı da bula bula yürüyen merdivenlerde yürüme kurallarıyla mı uğraşıyorsun. Hem ne diye yürüyen merdivenlerde yürüme kuralı icat ediyorsun? Adı üstünde yürüyen merdiven. Senin yerine o yürüyor inek. Hem ne güzel yavaş yavaş yürüyor işte. Acelen varsa merdivenleri kullan. Sizin yürüyen merdivenlerin otuz kırk metre olmasından bana ne. O senin sorunun. Senin memleketin sorunu. Bizans'ın yani. Bizimkiler ne güzel en fazla on metre. Otur da işe yarar bir şey icat etsene. Yok vazgeçtim. İcat filan yapmaya kalkma. Şimdi tutar kestane çizici falan icat edersin, daha ilk gün memleketin yarısının parmağı kopar. Belki kestane çizici çoktan icat edilmiştir. O zaman. *One minute. One minute again*. Tamam şimdi buldum! Aklagetirteç. Evet. İşte işe yarar bir icat. İlk müşterisi ben olurum. Gider ilk ben satın alırım. Aklagetirteç. Ama hafif bir şey olsun.

Bu sözüm o kıza değil. O zavallı tek tabanca. Üstelik mağdur. Sözüm. Radyoda program sunduğunu sanan kuş beyinliye. Telefon edip söyledim. Neymiş? Ankara'nın en büyük sorunu, Ankaralıların yürüyen merdivenlerde yürümeyi bilmemesiymiş. Tabii ya, biz yürüyen merdivenlerde durup dinleniriz. Hatta kolumuzla da kenarlarına yaslanırız bir güzel. Oysa Bizanslılar daha medeniymiş. Yürüyen merdivenlerde nasıl yürünür. Gidip Bizans'ta staj yapmalıymışız. Siktir lan! Telefon edip söyledim. Tam orada yayını kestiler. Bence sen git Büyükşehir Belediyesinde işe gir. Transyağkeş kardeş. Radyoyu da bırak. Bırak ki Marconi'nin/Popov'un kemikleri daha fazla sızlamasın. Bırak ki trans yağla beyni salataya dönen milletimin beynine bir de sen nar ekşisi dökme. Dökme ki asıl sorunlarla uğraşabilsin. Misal. Silivri Halk Plajı'nı öğrensin. Ergenekon'da nasıl tutsak edildik öğrensin. Tarihi düzden okumayı öğrensin.

Trans yağ böyle bir şey işte. İnsanın beyni yağlanmaya görsün. Yürüyen merdivenlerde yüz metre engelli idmanı yapmaya bile başlatır insanı.

Öff ya! Daral geldi!

»Biliyor taş niye düşer, niye yükselir duman,
sabah kıyıdaki kum, niye öğleden sonra gider.«

Ya da onun adı Rex, benim adım Alex miydi?

Yağmur başladı. Böyle havalarda *No woman no cry*. Ama illa ki Bob Marley yorumu.

»*Ben ne yaptım kader sana. Mahkûm ettin beni* bunlara.«

Tohumlar nerede acaba? İyi de ne tohumuydu onlar? Ya ticari başarı? Buyur? Ticari başarı diyorum. O nasıl bir şey acaba? Maydanoz olabilir mi? Saksının üzerinde semizotu yazıyor ama?

Önce sol adımımı attım sokağa. Şu otel. Adı bir çiçek adı olan otel. Yok artık.

Oğlumla Rex/Alex'e gidiyoruz. Canım oğlum benim. Bir sümük de üçlü kanepenin arkasına yapıştırmış. Olsun. Canı sağ olsun. Kervan karmaşadan basite giden yokuşta düzülür. Zaten çoktan kurumuş. Aslında beter yorgunum. Ama sadece kaslarım. Evde bayram temizliği yaptım, yemekler pişirdim. Gömlekleri ütülemedim. Hem de jet hızıyla. Yarım saatte üç kap yemek. Karnıyarık, pilav ve cacık. Tabldot misali. Bunları kim yiyecek şimdi? Bir ev almış. Kiradan kurtulmuş sonunda. Akşama Alex/Rex'e gidiyoruz kutlamaya. Bu arada detaylı temizlik. Bazen bin kollu oluyorum. Ama/Çünkü aklım rahat. Kafam yani. Apaydınlık. Bu sık olmaz bana. Öyleyse gerisi hikâye. Aydınlık gibisi yok. Yeter ki aydınlık olayım da iş yapayım. Yoksa inek gibi yatıyorum. Kimseye bir hayrım dokunmuyor. Düşün düşün. Nereye kadar? Hem neyi düşünüyorsun? İnsan kendi içini düşünür mü bu kadar? Kendi içine dalar mı? Dalarsa kaybolur.

İnsan. Yalnız, tek başına. Misal. Galileo'nun Karısı.

Bir de, yazılıp bitince hemen yayımlanan kitapları severim. Kitap-yapıt çelişkisi hani. Böylece yazar en büyük çelişkisinden kurtulur. Sonra bunu da anlatacağım. Yoksa anlattım mı? Bir küvet olsaydı!

Hava gerçekten soğumuş. Oysa dün çiçek gibiydi. Bu yağan yağmur olmalı. Öyleyse hâlâ duyarlıyım. Hatta bir kır eşeği/tayı gibi hisli bile olabilirim. Sahiden öyleyim.

Aztekler, Kızılderililer, Mayalar.

Ama asıl Lidyalılar.

Hititler, Asurlar, Kimmerler.

Dostluklar belki de böyle başlıyor. Parayla sona eriyor.

İrade, ifade, terbiye. Vicdan ve para.

Korkut. Mahzur. Annem. Babam.

Sokaktaki adam. Sokaktaki kadın.

Heykeller. Canlı heykeller.

Ben asıl bu memleketin okuryazarına kızgınım. Frigolular.

»Biliyor taş niye düşer, niye yükselir duman,
sabah kıyıdaki kum, niye öğleden sonra gider.«

Okuyup yazmış olup da, hani ya bilip de bile bile bir pisliği deşeleyip duranlara. Mavi boncuk arayanlara. Kirli sakalla haber sunanlara. Kirli sakalın altına kravat takanlara. Midemin bulantısının nedeni de onlar aslında. Onlarla baş edebilmek için benim gibi adamlar lazım. Kafası apaydınlık adamlar. Ama benim de gecelerim karanlık. Dünya gibi aynı. Gündüzlerim aydınlık. Ya da tersi.

Ya da Uğur Mumcu gibi. Evet tam da onun gibi. Nasıl da kıydı şerefsizler. Nasıl da doğru hedefi seçtiler! Al işte, ortalık çöl. Bildiğimiz Sina Çölü. Az daha git. Hiç sapma sağa sola. *Go down. Go straight ahead. It's not on your left or right. It's just under your foot. Lift up your foot. Look. Here it is!* Arabistan. Her türlü Mümbit Canlı, oldu muteber kişi. Ya da. Abdestbozan Divan.

Bir Cafer Aga varmış. Hatırlı kişiymiş. Hayır! Türkiye'de. Hatırı için çiğ tavuk istese, yerlermiş. Haya insanın nurudur dermiş. Hayırlı babanın hayırsız evladı değilmiş. Helva demesini de bilirmiş, havla demesini de. Hem alına hem mıhına çakarmış. Saçmayı yani. Hayvan koklaşa koklaşaysa, Cafer Aga da söyleşe söyleşe.

Bir de lisede Tarzan vardı. Ama o ünlü çığlığını sadece çok sinirlenince atardı. Herkes dehşetle korkardı ondan. Yani tüm öğrenciler. Niyeyse ben korkmazdım Tarzan'dan. Sadece düşünürdüm. Çığlık. Her dilde aynı. Ne tuhaf! Tam olarak kapı gibi adamdı. O cüssesine rağmen bir kısa mesafe koşucusu kadar hızlı koşardı. Koridorun diğer başında olmanız sizi şanslı kılmazdı. Koridoru dört beş saniyede alır ve siz daha ne olduğunu anlamadan ensenizde bitiverirdi. Ensesinden tutup kaldırır ve bir pençesi yerde bir pençesi havada. Odasına götürürdü avını. İngilizce öğretmenimizdi. Büyük kısrağıyla gelirdi okula. Donu neydi? Doru. Ve elbette, büyük doru kısrağıyla giderdi. Biz. Yani Rex/Alex ve Rex/Alex üniversiteye gittik. Tarzan lisede kaldı.

Aklıma gelmişken. Çok şık giyinirdi.

Ben onu severim. Haftanın her günü ağırlık kaldırır ve koşardı. Gogo da kullanırdı. Çağının diğer erkekleri gibi o da sigara tiryakisiydi. Çok güzel gülümserdi.

Annemle dişçiye gidiyoruz. İlkokula başladım mı başlamadım mı. Anımsamıyorum. Ama daha sünnetimize iki sene var. Öyleyse daha

başlamadım. Ama hava çok soğuk. Tataristan gibi. Bunu çok iyi anımsıyorum.

Şimdi de sigara almaya gidiyorum.

Yarın Mahzur'a gideceğim.

Ertesi gün Korkut'a gideceğim.

Sonra pazar. Meyvemle el ele pazara gideceğim.

Amma gittim ha! Tıpkı Galileo'nun Karısı gibi. Ama o bir kez yola çıktı. Bense ha bire çıkıyorum. O döneceği yeri biliyor. Ben de biliyorum. Çünkü dünya yuvarlak.

Dostluklar belki de böyle başlıyor. Bizi içeriye davet ediyorlar.

"O şiiri sen mi yazdın."

"Sanırım ben yazdım."

"Harika bir şiir."

"Teşekkür ederim."

Hiç annem gibi olamayacağım. Ya da babam gibi. Şu çocuğa ettiğime bak! Ona da Proust virüsü bulaşırsa ne yapar salatalığım? Umarım zamanında bir aşı bulurlar.

Sağıma döndüm yoktu dedim ya. Akşam eve dönüşte sağımdaydı. Otel yani. Ama yüzü yoktu. Burnu yoktu. Kirpikleri kaşı yoktu. Peçe takmışlardı otele. Sadece tek gözü görünüyordu. Sabah o yüzden tanıyamamışım demek ki. Yok sanmışım. Hatta çarşaf demeliyim. Bildiğiniz kara çarşaf. Ayak bileklerine kadar. Oraları bile kapalı. Çok tahrik olmuştum. Hemen koşarak indim. Yürüyen merdivenleri bekleyemezdim çünkü yürüyen merdivenlerin sağında Ankaralılar misket oynuyordu. Metronun girişindeki tuvalete zor attım kendimi. Yaka paça ve aletim elimde dışarıya atıldım. Yanlışlıkla ya da sehven abdest alınan kısma girmişim. Yan yana zaten. Doğru. Turnikeden geçmeliydim. Ne güzel değil mi? Abdest almak bedava. İşemek parayla. Aynı suyu kullanıyoruz oysa. Ve abdest alanlar çok daha fazla su harcamıyor mu? Üstelik ben çişimi ettikten sonra ellerimi de yıkamam. Bir tür alışkanlık. Bir tasarruf tedbiri sadece. Ne? Olamaz mı!

Bazen aniden bastırıverir. *Out of the blue.* Çocukluğumdan beri. Böbreklerimde bir sorun var. Benim. Rex mi? Alex mi? Unuttum şimdi. Ama hiç unutmadığım bir şey var. Yıllarca annemle birlikte hastanelere taşınıp durdum. Daha çocuğum. İdrarımdan kan geliyor. Araştırıyor doktorlar. Yıllarca araştırdılar. Kan aldılar damarlarımdan, damarlarımdan ilaçlar verdiler. Röntgenler çektiler. Neler neler yaptı-

lar bulmak için. Yok. Bir şey yok. Büyüdüm. İzci oldum. Gene yok. Çüküm kalkmaya başladı. Gene yok. Ortaokulda futbol takımının kaptanıydım. Gene yok anasını satayım. Bıyıklarım terledi. Gene yok. Kerhaneye gittim sabah. Açık sarı renk peçeteler beni şaşırttı. Eflatun renkli leylak kolonyası da. Çıktıktan sonra bütün gün sokaklara tükürüp durdum. Çünkü kendi çükümü ağzıma almıştım. Yani bir nevi öyle olmuştu. Sokaklara sadece o gün tükürdüm. Ama o günden sonra açık sarı peçetelere elimi süremedim. Hiç. Çünkü önce orasını sildi. Sonra ağzını sildi. En son, ağzıyla ağzımı öptü. Tüüü! Gene yok. Yok. Yok. Yok. Bu arada az koşsam kan işiyorum. Az terlesem kan işiyorum. Performansımı az zorlasam. Kan. Kan. Kan. Kanla yaşamayı öğrendim sonunda. Öğrenince de işin peşini bıraktım. Yani doktorlara gitmeyi. İşin peşini bırakınca düzeldim. Sonra hiç kan işemedim. İdrarım normal yeşil renge döndü. Demem o ki, düşünmemek lazım bazı şeyleri. Akacak kan çükte durmaz hesabı. Ama işin peşini bıraktıktan, yani düzeldikten birkaç yıl sonra. Hastaneye kaldırdılar aniden. Böbrek taşı. Bir santim hem de. Misket büyüklüğünde. Beni değil. Rex'i. İkizimi yani. Ya da Alex'i. Bizi zaten hep karıştırdılar. Annem yıllarca yanlış çocuğunu hastanelere taşımış durmuş meğerse. Ve doktorlar yıllarca yanlış çocuğu analiz edip duruyormuş meğerse. Ben bunu hâlâ anlamış değilim. Rex/Alex ameliyat oldu. Bir hafta hastanede yattı.

Ertesi sabah yürüyen merdivenden sol ayağımla sokağa ilk adımımı attım. İnsanlık için küçük bir adım. Otuz dokuz numara. Otelin yanına geldim. Kara çarşaflı cumhuriyet oteli. Solumda. Yürüdüm. Yüksel Caddesi'nin büfeyle. Büfeyle olur mu? Konur Sokak'la kesiştiği köşeden sağa döndüm. Dönerken heykel kıza merhaba dedim. Hep derim. Kafasını kitaptan kaldırdı ve gülümsedi. *What?* Ama konuşmadı tabii ki. Hep gülümser. Hiç konuşmaz. İşe gittim. Akşam dönüşte, Konur'dan sola döndüm. Kızın önü kalabalıktı. O saatte hep kalabalık olur. Büfede sayısal oynadım. Az aşağıda, mağazalarının domine ettiği kavşakta. Otel duruyor. Sağımda. Kara çarşaflı cumhuriyet oteli. Kıllandım. Ne yapıyorlar lan içeride? Böyle gizli saklı. İnsanlık gizli saklı iş yapmamalı. Çünkü gizli saklı iş yapınca daha çok dikkat çekersiniz.

İlk kez o an aklıma geldi. Yoksa bizim patron mu aldı oteli? Kavşağı daha da domine etmek için. Yayınevini buraya taşıyacak o zaman. Oh!

»*Ah insanlık!*« Ida böyle diyordu hikâyesinde. Ben de kendi hikâyemi anlatırken böyle diyeceğim. Ondan ödünç alıp.

Tam tamına dört ay geçti. Şimdiki gibi kış yaklaştı. Eski hevesim de uçup gitti/gitmişti zaten. Hani ya kara çarşaflı cumhuriyet otelinin önünden nicedir başım önde geçip gidiyorum.

Bir sabah. Herhangi bir sabah. Sıradan yani. Ama ben sokağa yine önce sol ayağımı bastım. Az yürüdüm. O da ne? Otel yok. Kara çarşaflı kız gelin olmuş. Oluyor. Telli duvaklı. Davullu zurnalı. Balonlu maytaplı. Limonata ve kuru pasta tabii ki. Bildiğimiz kasaba düğünü. Kedi, köpek, insan kuyruğu. Bir de bir inek. Birkaç tane atıştırdım. Karnım aç. Hiçbir şey anlamamıştım. Dışarıya çıktım. Elimde limonata bardağı. Birkaç adım attım. Geriye dönüp baktım. Ağzım açık kaldı. Kızın yüzü gözü açıkta. Kıçı başı açıkta. Aynalı hem de. Hem de vesikalı.

Bok yiyin emi!

Ada Dönercisi.

Cumhuriyet oteli olmuş dönerci. Kaç kat?

Ekmek arası katı, bistro katı, restoran katı, limonata katı, ayran katı, intihar katı.

Tam altı kat.

Tam altı kat dönerci.

Ada Döner Zincirinin Son Halkası.

Âlâ ve rânâ.

Ah insanlık!

Yürüdüm. Yüksel Caddesi'nin büfeyle. Büfeyle olur mu? Konur Sokak'la kesiştiği köşeden sağa döndüm. Neden olmasın? Heykelle büfeci oluyor da, büfeyle sokak neden olmasın? Dönerken heykel kıza merhaba dedim. Hep derim. Kafasını kitaptan kaldırmadı. Gülümsemedi de. O da kıza, yani otele üzüldü sanırım. Bu yüzden üzülmem gerekir mi? Ya da. Gülümsediyse de ben görmedim. Büfeye sayısal kuponumu verdim. Üç tutmuş alçak. Yerine bir paket sigara aldım. Üzerine iki buçuk lira verdim. Bir tane yaktım. Dönüp kıza baktım. Hâlâ kitap okuyor. Hiç bıkmadan ne okuyor ki böyle? Umarım bir gün ben de çok heyecanlı bir kitap yazabilirim dedim içimden. İnşallah dedi dışımdaki her şey. Bir kadınmış. Diş hekimi. Türbanlı. Pardon dedim.

»*Sür deveci develeri yokuşa,*
Ak göğüste gül memeler tokuşa.«

Papağan'ın Murat'ı dükkânın önündeydi. Elimle ona merhaba dedim. Ellerini arkasına sakladı. Ağzıyla merhaba dedi. Biliyorum elinde açık sarı peçeteler vardı. Meşrutiyet yokuşuna kadar muhtemelen bir sürü simit sarayının ve çiğköftecinin önünden geçtim. Kitapçılar tek tek kapandı. Kahvehaneler. Sıra meyhanelerle kerhanelere geldi. Bir sürü boncukçu dükkânı. Bir sürü cep telefonu satan dükkân. Havada patlama kokusu var. Hem de çok yakında. Bum!

Buldum! Yakıştırmayı yani. *Hyalomma marginatum marginatum*. Evet evet, kesinlikle bu. Çiftlik havanlarıyla haşır neşir milletimi bekleyen illet bu olmalı. Sonunda oldu işte. İlk epidemiye 2002'de rastlanmış. Tarih uyuyor/tutuyor. Tokat'ta. Çok manalı bir yer. Bir işaret adeta. 2006'daki ölümlü vakaların bazıları, hatırlarsınız, medyaya da yansıdı. Ama artık medya yok. TV'ler düdük oldu. Gazeteler şey oldu. Zaten salgın hastalığın rastlandığı diğer ülkeler de bize benziyor. Hani ya onlarda da çiftlik hayvanlarına ilgi yoğun. Pakistan, Afganistan, Suudi Arabistan, Birleşik Arap Emirlikleri, Umman. Öyleyse yakında bir patlama bekliyorum. Bum! Bilimsel tedavisi yok. Doktorlar boşuna uğraşıyorlar. Tedavisi şu. Bir yerinize kene mi yapıştı? Misal. Kolunuza. Misal Bacağınıza. Hiç vakit kaybetmeyin. Alın satırı elinize ve o uzvunuzu kenenin yapıştığı yerin tam bir karış üstünden derhal kesin. Kesin çözüm bu. Yoksa maazallah. KKKA olursunuz. Kırım Kongo Kanamalı Ateşi. Burun kanaması. Dışkıda ve idrarda kan görülür. Hiii! Ölüm karaciğer, böbrek ve akciğer yetmezlikleri nedeniyle olur. Hiii!

Tohumlar nerede acaba?

Dostluklar belki de böyle başlıyordur. Saksıda. Bir tohumla.

Havalar cidden soğumuş. Dumanı daha sıcak tüttüğüne göre.

İnsan. Yalnız, tek başına.

Galileo'nun Karısı.

Aztekler, Kızılderililer, Mayalar.

Arjantin'in yanındaki ada.

Korsika.

Bir Cafer Aga varmış. Hem çiftçi, hem avcı, hem de danışman kişiymiş. Hayır! Türkiye'de. Her şeyi hayra yorar, havanda su dövmeyi hiç sevmezmiş. En sevdiği iki söz. Havada bulut sen onu unut. Muş. Ve. Haydan gelen huya gider. Miş.

Cafer Aga. Üç yetişkin oğul sahibi. Üçü de sırım gibi. Salih Hoca da aynı köyden, hem öğretmen hem çiftçi. Beş kız evlat sahibi. Boy boy. Prensesler gibi. Ama Salih Hoca bir de oğul istermiş. Zürriyeti sürsün istermiş. İstermiş istemesine de, bir türlü olmazmış. Nasip değil der dururmuş. Der dururmuş ama, içindeki kurt da ulurmuş. Bir gün. Aklına Cafer Aga gelmiş, gidip ona danışmak gelmiş. Ne de olsa saf adam, akıllı adam demiş. Danışman kişi demiş. Öyle ya. Hayvan koklaşa oynaşaysa, insan da sora danışa. Demiş. Ama hazan yaprağı gibi sapsarı. Ve tir tir titrermiş.

"Ne titrer dururs un Salih Hoca?"

"Sana bir şey danışmak istiyorum Cafer Aga."

"Buyur danış bakalım. Hazır lokma."

"Hayra yoracaksın ama."

"Tersi görülmüş mü Salih Hoca?"

"Biliyorsun. Benim hiç erkek evladım yok. Seninse hiç kızın yok."

"Hepsini Mevla'm bağışlaya."

"Bağışlaya Cafer Aga. Iıı."

"Ne titrer dururs un Salih Hoca?"

"Hele bana deyiver. Nedir bu işin sırrı?"

"Anladım derdini Salih Hoca. Bak şimdi. İyi dinle beni."

"Elini çabuk tutacaksın. Uyandırmayacaksın. Uyanırsa hava yapar, uyanırsa hava alır. Hava alırsa ve hava yaparsa. Bundan sadece aşk meyvesi olur."

"Aşk meyvesi ne ki Cafer Aga?"

"Prenses Salih Hoca."

"Benimkiler gibi mi?"

"Tam olarak Salih Hoca."

O kış Salih Hoca'nın karısı gebe kalmış. Hazan mevsiminde doğurmuş. Nur topu gibi bir prenses daha doğmuş. Salih Hoca soluğu Cafer Aga'nın yanında almış. Aga'nın yanıtı çok kısaymış.

"Uyanmış o zaman."

Ah salak kafam! Elini çabuk tutacaksın. Uyandırmayacaksın. Hava alır o zaman! Aşk yapar o zaman.

Annemle dişçiye gidiyoruz. Hava çok soğuk. Buz gibi. Tataristan gibi. İlkokula başladım mı, başlamadım mı? Anımsamıyorum. Ama daha sünnetimize iki sene var. »*Yalçın kayalıkların. Göklere yükseliyor.*« Akıl akıl gel pipime takıl çiklet. Hülya'nın. Öyleyse daha baş-

lamadım. Ama hava çok soğuk. Bunu adım gibi anımsıyorum. Ayakkabılarımın içindeki parmak uçlarımdan anımsıyorum. Kepçe kulaklarımdan anımsıyorum. Alt/Üstçenemdeki tavşan dişlerimden anımsıyorum.

Tavşan dişlerim çıkmıyor. Süt dişlerim döküldükten sonra iki sene çıkmadılar. İlkokul ikinci sınıfta öğretmenimiz değiştiydi. Nedenini anımsamıyorum. Ama nedeni dört çeker eğitim sistemi değildi. Bu kesin. Üç kere dört çeker yani. Değildi. Yeni gelen öğretmenimizi bir türlü sevemedim. Alt/Üstçenemle uğraşıp durmuştu. Bir türlü çıkamayan dişlerimle. Çünkü adımla uğraşıp durmuştu. Aslınla adımızla. Aslında. Sanırım bizi karıştırıyordu. Rex/Alex. Alex/Rex. O gece, hani ya ilk diş ameliyatımdan sonra, annemin lahana dolmalarının tadını hâlâ anımsıyorum. Hem de adım gibi. Çünkü birkaç saat içinde uçları görülmeye başlamıştı. Alt/Üstçene dişlerimin yani. Ve lahana dolmaları uçlarına değiyordu. Alt/Üstçene dişlerimin yani. Şimdi biraz çarpıklar. Alt/ Üstçene dişlerim yani.

Bir meyve tohumuna bu kadar mı benzer? Meyvem yedi yaşında. Aynı benim gibi. Kıçında beyaz bir leke var. Aynı benim gibi. Kepçe kulakları var. Aynı benim gibi. İlk dökülen sütdişleri, altçene dişleri oldu. Bir gün arayla, ikisi birden. Minik bir kavanoza koydum. Saklıyorum. Bir tür yadigâr. Bir çeşit koleksiyon yapıyorum. Ve hemen asıl dişlerinin uçları göründü. Ertesi sabah. Biraz çarpıklar. Yani her şey iyi gidiyor. Her şey aynı. Tohum iyiymiş demek ki. GDO'suz. Yıllarca sakladım ya. Eski tohum. Kapitalizmin tarım oyunlarının öncesinden kalma. Şimdiki oval bahçe domatesi değil yani. Yok öyle bir şey. Toprak da kaliteli toprakmış. Bol alüvyonlu Ege toprağı.

Bir sabah. Yüksel Caddesi'nde bir heykel var. Mülkiyeliler'in köşesinde. Kitap okumasa, büfedeki delikanlıyla kesişecek. Kaş göz atacak. Ama heykel ve kitap okuyor kız. İçinde tanga var mı ki? İlk gördüğümde böyle düşündüğüm için şimdi utanıyorum. Walter Benjamin'e rağmen utanıyorum. Ama o ilk görüntü ve insanın ilk görüşte önyargıları olabilir. Tıpkı Boris Vian gibi. Ben de mezarlarınıza tüküreceğim. Umarım o günleri görürüm. Lütfen çabuk olsun. KKKA virüsü kapmış olabilirim.

Ben demiştim beni sevenlere. Sevin beni. Terk etmeyin yok yere. Sağ olsunlar, sevdiler ve terk ettiler.

One minute again! I promise, just one minute!

Sabah değildi aslında. Akşamdı. Ilık bir ilkbahar akşamı. Olmak üzereydi. Belki de hiç sabahtı demedim. Elimde evin adresi. Kavaklıdere'de bir sokak adı. Güzel semt. Aklımda Galileo'nun Karısı. Oğlumla Rex/Alex'e gidiyoruz. Canım oğlum benim. Bir sümük de subay bavulunun altına yapıştırmış. Halıyı süpürürken gördüm. Nedense kafamı kaldırıp bakasım geldi. Bahar ya. Güzelim ilkbahar. Olsun. Canı sağ olsun. Kervan karmaşadan basite giden yokuşta düzülür. Zaten çoktan kurumuş. Aslında beter yorgunum. Ama sadece kaslarım. Evde bahar temizliği yaptım, yemekler pişirdim. Gömlekleri ütülemedim. Hem de jet hızıyla. Yarım saatte üç kap yemek. Karnıyarık, pilav ve cacık. Tabldot misali. Bu arada detaylı temizlik. Bazen bin kollu oluyorum. Bahar ya. Güzelim ilkbahar. Sünnetimize daha iki sene var. Çüş! »*Senin dumanlı başın. Bulutları deliyor.*« Notaları bile aklımda. Bahar ya. Şeftali baharı. re-la-sol-la-fa-sol-la / la-ince re-ince re-ince do-si-ince do. Ama/Çünkü aklım rahat. Kafam yani. Apaydınlık. Bu sık olmaz bana. Öyleyse gerisi hikâye. Aydınlık gibisi yok. Yeter ki aydınlık olayım da iş yapayım. Yoksa inek gibi yatıyorum. Kimseye bir hayrım dokunmuyor. Düşün düşün. Nereye kadar? Hem neyi düşünüyorsun? İnsan kendi içini düşünür mü bu kadar? Kendi içine dalar mı? Dalarsa kaybolur. Çünkü aşk bir sır. Hayat da.

Meyvem terliklerini giy. Bak bana, hiç çıkarıyor muyum? Sonra böbreklerin ağrır. Bak bana.

Meyvem terliklerini giy. Bak bana, hiç çıkarıyor muyum? Sonra böbreklerin ağrır. Bak bana.

Sen diyor, terliklerine âşıksın.

Onun bile. »*Bir çift kadife terliği var.*« O da hiç çıkarmıyor. Kimin? Galileo'nun. Karısının mı? Hayır. Onun potinleri var.

Meyvem uzaya âşık. Büyüyünce Mars'a gitmek ve mutlu olmak istiyor. En az şimdiki kadar. Bu dünyada her yer bina doldu diyor.

Hop hop! Değiş Tonton. Sabah kalkar kalkmaz. Terliklerini ve yeleğini giy.

Meyvemin matematiği süper. Tıpkı Galileo Galilei gibi. Meyvemin sünnetine daha iki sene var.

Hiç annem gibi olamayacağım. Ya da babam gibi. Hiç işe yarar bir kitap çeviremeyeceğim. Bu daha da kötü. Şu çocuğa ettiğime bak!

Adresi elimizle koymuş gibi buluyoruz. Bir bahçe katı. Bizi içeriye/bahçeye davet ediyorlar. Ben, diyorum şaşkınlıkla. Ama ben Alex/Rex değilim. Ne saçmalıyorum? Biz Belma'yla zaten tanışıyoruz. Olsun diyorlar. Ziyanı yok. Biz de yeni evimizi kutluyorduk. Hem sen Rex/Alex'e hâlâ çok benziyorsun. Ama dostluklar belki de böyle başlıyor? Sürpriz bir partide. Sürpriz bir parti misali.

O kadını peş peşe iki kez gördüm. Peş peşe derken birkaç ay arayla demek istiyorum. Kuşların takvimi mevsimlik ya. Ama üzerinden çok yıllar geçti. On yedi yıldır aklımdaydı. Yoksa yirmi küsur yıl mı geçti? Heykelin arkasındaydı. Biliyorum. Issızlığın kayıp zamanında. Bir daha görebilecek miyim? Sadece potinlerini anımsıyorum. İzleri hâlâ aklımda. Karlı/bulutlu/sisli. O yüzden dönüp dönüp bakıyorum ya. O yüzden büfenin orada oyalanıyorum ya.

Kış aniden bastırdı. Ankara ayaz. Kuru ayaz. Yerdeki kar çabucak tutup kurudu. Yanlış bilinç böyle oluşuyor işte. Takır takır. Karın kuru yerde tutması gibi. Ama bu kez buz da tuttu. Takır tukur. En az iki haftalık. En az bir karış. Yürünmüyor çoğu zaman. İçimde kanat sesleri var. Saat gece yarısına yaklaştı, hâlâ işteyim. Kitap okuyorum. İşte kitap okuyorum. İşim bu. Ama işyerinde okumamın nedeni bu değil. Ev soğuk. Gidesim yok. Tohumlarım var. Ama henüz meyvem yok. Aklımda bile yok. Bir roman. Çoktan yayımlanmış. İş değil yani. Sonlarına geldim. Aslında çoktan bitmiş olmalıydı. Ama her sayfayı üçer kere okuyorum. Aslında bu kadar akılsız değilim. Bunun birçok nedeni var. Çünkü kış. Çünkü kitap bir yapıt. Kitabın içine zorla sığdırılmış. Çünkü kız kaçırılmış ve bir eve hapsedilmiş. Kaçmak istiyor ama kaçamıyor. Çünkü gözyaşlarıma engel olamıyorum. Çünkü içimde kanat sesleri var. Çünkü. Annem.

Leylekler.

Dünya.

Eşim ve Ben.

Göçebe sürünün en önündeyim.

Issızlığın ve gurbetin yaratıcılığa etkisi. Bekliyorum.

Beklerken işte kitap okuyorum. Beklerken ağlıyorum. Çölde bir orkide gibi. Orkidenin göğsünde uyuyan sarhoş bir kelebek gibi.

Aniden ofisten çıktım. Hastanenin köşesinden sağa döndüm. Kavşağın üstünü örten dört bacaklı teneke köprünün sağ arka bacağının dibinden. Döndüm. Kocatepe gene dört süngüsüyle ve tüm

kasvetiyle arkamda olmalı. Ama korkmadan ve dönüp bakmadan. Mithatpaşa Caddesi'nde yürüyor ayaklarım. Cadde iyi ki yokuş. İyi ki iniyorum. Çünkü kitap koynumda. Hissediyorum. Tam kalbimin üstünde. Kalbim hastanenin dördüncü katında. Hissediyorum. Kötü bir şey olacak sonunda. Kız ölecek. Kafamda siyah berem. Yerde bir karış buz. Sırtımda siyah montum. Siyah ellerim siyah ceplerimde. Önümde kapkara Ankara. Tuhaf bir kış ışığı havada. Sihir gibi adeta. Hava buz gibi soğuk. Tataristan'dan bile daha soğuk. Atlar gibi dans edemiyorum. Bilmiyorum. Neden? Durmuyor gözyaşlarım.

Kervan karmaşadan basite giden yokuşta düzülür.

Ya ben? Kalbimin üzerine oturan kitap gibi. Ne vakit basitleşeceğim? Ne zaman çözülecek zavallı düğümüm? Ariadne'nin yumağı gibiyim. Kaçıncı kararsız evremdeyim? Bir yakarış kadar sahici. Bir çığlık gibi kan revan. Ne zaman çıkacak kanatlarım?

Ya bir sözcüğün sırrı nasıl çözülür?

Bir çember nasıl çizilir?

Bir şiir neden bu kadar basit yazılır?

Belki hepsini birden yapıyordur!

Ama bu, Boris Vian'ın tüm güzel kızlarla aşk yapmak istemesine benziyor. Ben de istiyorum. Tüm güzel kızlarla soğuk havada aşk yapmak istiyorum. Romandaki kızı kurtarmak istiyorum.

Caddenin sonundaki üstgeçide kadar uçarak geldim. Hiç kimseye rastlamadım. Altımdaki yolda, sessizlikten kristal heceler bırakmış olmalıyım. Nefesim benden bir cetvel önde. En az otuz santim önümde.

Teneke köprünün sağ bacağının dibinde durdum. Gözyaşlarım da durdu. Mendilime burnumu sildim. Annemin ağzı aferin dedi. Duydum ben. Canım annem. Kalpsiz şimdi. Levhada yazanı okudum. Ama levhayı bulamadım. Çoktan kaldırdılar demek ki. Geçiciydi çünkü. Bu köprüler, bu trafik düzeni, geçici vergiler. Vergiler ve köprüler geçiciydi. Kaldı/Geçti. Trafik çift yönlüydü eskiden. Bu düzenleme geçiciydi. Kaldı. Levhada bu yazıyordu. Biraz uzakta, meydanın ortasındaki Hitit Anıtı'na baktım. Selam çaktım Nadolu'ya. Natolia, Natelie, Nathalie, Nathalee, Natalee. Natalee. Güneşin doğduğu ülkeme. Melez ırkım benim. Elbette dünyayı Romalılar yönetecekti. Keşke Galyalılar yönetseydi. Marguerite, Louise, Renée, Yvonne, Lucile, Adele, Aida, Amelie, Nan, Nichol, Natalee. Anatalee.

Anadolu. Güneşin battığı ülke mi oldu böylece? Anıtın arkasını çember gibi dolaşan. Tenekeden ve betondan bükülmüş uyduruk köprüye baktım. Bir canavar. Bir ucube. Levhada yazanı sildim. Aklımdan. Şöyle yazdım. »*When nothing goes right, go left.*« Amerikanca. Sonra Türkçesini düşündüm. Sonra solumu sağımı düşündüm. Büyük abimi ve babamı düşündüm. Babamı düşününce aklıma annem geldi. Canım annem. Annemin canım emciği. Kalbi. Sol emciğinin altında.

Sola döndüm. Yoldan karşıya geçtim. Yol bomboş. Dünya bomboş. Karşıya geçerken Necatibey Caddesi'nin ağzına sıçan gibi kaçan geçici köprüyle de bakıştım bir süre. Her şey geçici. Bu damızlıklar da geçici olsa keşke. Bu bayramda onları kesseler keşke. Gökyüzü gri. Binalar siyah. Ankara kapkara. Caddeyi geçtim. Bir daha sola döndüm. Mithatpaşa Caddesi'ndeyim hâlâ. Cami en yukarıda. Hastane az aşağısında. Namusumla çalıştığım ofis hastanenin hemen yanında. Annem hastanenin dördüncü katında. Kalbi yanındaki makinede. Ben şimdi caddenin en altında. Cadde bu kez yokuş.

Kervan karmaşadan basite giden yokuşta düzülür.

»*Sür deveci develeri yokuşa,*«

Sürdüm. Burnum aktı sildim. Canım annem. Ebemin evinin önünden geçtim. Ebem erkekti benim. Rex dayım. Ya da Alex miydi? Doktordu. Askerdi. Yürekli adamdı. Ne güzel Ankara'daydı. Ankara onunla daha çocuksuydu. Daha güvenliydi. Dürüsttü. Ankara onunla iyi yürekliydi. O varken Mithatpaşa Caddesi çift yöndü. Geçici köprüler ve geçici vergiler yoktu. Göbekli kavşaklar ve tahsisli yollar vardı. Olsaydı zaten, Rex/Alex dayım bu sefilliğe asla izin vermezdi. Ankara'nın bu halini iyi ki görmedi. Görseydi kahrından ölürdü. Çubuk Barajı kahrından taştı. O denli duyarlıydı ki, Bizans'a taşınmak zorunda kalınca kansere yakalandı.

Yüksel Caddesi'nin ağzına geldiğimde ter içindeydim. Durdum ve kustum. Birkaç adım attım. Durdum ve işedim. Kan. Ama kendimi değil kitabı düşündüm. Elimi kalbime soktum ve kitabı çıkardım. O da ağlıyordu. Sonlarıydı. Son şansımdı. Kızı kurtarmalıydım. Yüksel Caddesi'nde hızlı hızlı yürümeye başladım. Ayağım kaydı düştüm. Kitap elimden kaçtı. Kız kaçmaya başladı. Koştum. Düştüm. Kalktım. Kız hem kaçıyor hem ağlıyordu. Ben hem koşuyor hem düşüyor hem ağlıyordum. Mimar Kemal İlköğretim Okulu'nun oraya

gelince kızı yakaladım. İnkılâp Sokağı'nın ağzında. Ter içinde kalmıştım. Yakaladığımda henüz yaşıyordu ama ter içindeydi. Ateşi vardı. Zatürree olabilir.

7 Aralık. »*Görüyorum ama hissedemiyorum.*« »*Çok güçsüzüm. Ateşim 39,5°. Kustum.*«

Geç kalmıştım. Kız ölmüştü.

Ah insanlık!

Sırtlarını okula dönmüş oturan bankların birine çöktüm. Hıçkıra hıçkıra ağladım. Köşe başındaki çiçekçiye baktım. O saatte kapalıydı. Kızın adını düşündüm. Anımsayamadım. Kitabı elime alıp karıştırdım. Nefesim sayfaları ıslattı. Ama kızın adına rastlayamadım. Kız ölmüştü.

Ankara ıssız ve soğuk bir mezarlık gibi. Banktan kalktım. Yürümeye başladım. Adımlarım ağır, sırtım terli, gözüm yaşlı. Köşe başı çiçekçisini geçtim. Önündeki Selanik Caddesi miydi? Geçtim. Kızı gördüm. Arkadan bakınca sırtı görünüyor. Oturmuş kitap okuyor ama hiç ağlamıyor. Şey, onu ağlarken hiç görmedim. Birkaç kez bana gülümsediğini görmüştüm. Sırtından bakınca yüzü görünmüyor. Kaçıncı sayfada olduğu belli olmuyor. Sırtını Mülkiyeliler'e yaslamış duran bir banka oturdum yeniden. Beş on metre önümdeydi. Kız.

Heykel kızın arkasında duruyordu. Kulağına bir şeyler söylüyormuş gibi eğilmemişti bu kez. Belki içinden okuyordu. Duyamadım tabii ki. Sarılmamıştı da. Ona masaj yapıyordu. O yüzden sayfaları heykel kız çeviriyordu. Potinlerini gördüm. Onu potinlerinden tanıdım. Yoksul kalbimin çarpacak hali kalmamıştı bu gece. Ama çarpıyordu işte. Hava buz gibi soğuktu. Tataristan'dan bile daha soğuktu. İlk seferinde konuşmuştum. Aslında o konuşmuş ben hırlamıştım. Ağzımda tampon vardı. Adını sormuştum. Adını söylemişti. Adımı sormuştu. O berbat soruyu. Bilmiyorum demiştim. Gülmüştü. Rex mi? Alex mi? Blake'in kaplanıyla mı boğuştun demişti? Yutkunup duruyordum çünkü. Yasaktı oysa. Kim kimi yedi? Ipıslak olmuş tamponu sıktım ve sadece hırladım. O görmedi. Tamponu yani. Aslında yanıt vermiş, ben henüz evrimleşiyorum demiştim. Demeye çalışmıştım. Hırlar gibi. Anladığını sanmıyorum. Görüşürüz demişti. Evet ya, görüşürüz nasılsa. Altı ya da yedi sene geçti. Bir dişin oyuğu nasıl kalırsa ağızda. Yoksa iki miydi?

Doğrusunu söylemek gerekirse. Tohumları bana o verdi. İran'dan saksıda getirdiğini ve orkidelerin arasında sakladığını söyledi.

Tamponu çıkarıp attım. Aç kaplan gibi yutkunup durmayı bıraktım. Arkamdaki ağacın dibine eğildim. Ağzımdaki kanı tükürdüm. Damağımdaki, dilimdeki kanı emdim. Bir daha tükürdüm. Tüm yasak şeyleri yaptım. Bir daha. Bir daha. Bir daha.

Emmek yasak. Tükürmek yasak. Yutkunmak yasak. Yutmak serbest. Neyi? Kanı. Oldu canım. Pardon. Korkut.

»*Mutlu olmak için insanın şansının yaver gitmesi gerekir.*« Kız ölmüştü ve *Koleksiyoncu* böyle demişti. Midem bulandı. Kustum.

İnsan ağzında tampon varken konuşmamalı. Hem de çok güzel bir kızla. Hiç konuşmamalı. İnsan içinde kanat sesleri duyarken konuşmamalı. Hem de çok güzel bir kızla. Hiç konuşmamalı. İnsan hava buz gibiyken hiç konuşmamalı. Hem de çok güzel bir kızla. Hem de hava Tataristan'dan bile soğukken. Hiç konuşmamalı. Banktan kalktım ve Yüksel Caddesi'nden ofise doğru yürümeye başladım. Önümde yine Mithatpaşa Caddesi. Köşedeki büfe açıktı. Oysa gecenin bu saatinde hiç açık olmazdı. Bir karton sigara istedim. Gözleri yerinden fırladı büfecinin. Ama verdi. Para istemez dedi ve pencereyi içeriden kilitledi. Kapıyı da kilitledi. Işıklarını söndürdü. Büfenin. Büfeci. Bir karton bedava sigaram olmuştu. Ofise girdim. Hemen banyoya gittim. İşedim. Kafamı kaldırınca. Bir de ne göreyim. Blake'in kaplanı duruyor aynada. Ağzı yüzü kan içinde. Üstü başı kan revan. Aklıma Bayan Periyot geldi. Kustum. İnsan ağzında tampon varken konuşmamalı. Hem de çok güzel bir kızla. Hiç konuşmamalı. Şeftali baharını beklemeli. Olmadı. Yazı beklemeli. Altı ya da yedi sene geçti. Adı neydi? Nat?

Galileo'nun karısını hatırlıyorsun, öyle değil mi sevgili/sevdalı okur?

Meyvemin elinden tutmuş yürüyorum. Günlerden cuma. Tuhaf bir ikindi vakti. Güneşli bir sonbahar ikindisi. Aylardan ekim. Yirmi Altı Ekim. Bu sene yaz uzun sürdü. Sıcaklarından sonbahara da ödünç verdi. Geçen senenin öcünü alıyor/alıyoruz sanki. Bu iyi. Sadece geçen hafta bir gün. Gündüz yani. Acayip bir soğuk yaptı. Ertesi gün gene düzeldi. Geçkin bir yaz gibi. O gün, tanıdık tanımadık çok kişi hastalandı. Organik tarım ve hayvancılıkla beslendiğimizden. Bir de mikroplarla iyi geçindiğimizden. Bize bir şey olmadı. Bence o

gün. Doğal seleksiyon günüydü. Herkesin yaşama uğraşı. Büyük elekte kalburun üstünde kalma savaşı.

Meyvemin elinden tutmuş yürüyorum. Diğer elimde kâğıtlar. Galileo'nun Karısı. Montumun sol cebinde de bir kurşunkalem var. Meyvem bugün çok sevinçli. Elini bırakıp durmama pek aldırmıyor. Çünkü tatilin bitmesine daha üç dört gün var.

Sen parkta oyna, olur mu meyvem? Ben Mahzur amcanla konuşup geleceğim. Tamam baba, acele etme sen. Ama önce şu markete gireceğim. Sakın merak etme. Uf baba! Zaten önce hep markete giriyorsun. Biliyorum. Tanımadığın kimseyle konuşma tamam mı? Ben şu pencereden ara sıra sana bakıyor olacağım. Uf baba! Biliyorum dedim ya. Acele etme sen. Bugün hangi *Beyblade*'ini getirdin yanında? *Gravity Destroyer AD145WD* ve *Ray Striker D125CS*. Rex Striker benimki değil mi? Biliyorum. Ama onun adı Rex değil, Ray Striker. Çıkışta kapışacağız. Unutma, söz verdin. Tamam, kapışalım. Ama yenilirsen ağlamak yok. Tamam. Sen antrenman yap beni beklerken.

"Gel, hoş geldin."

"Mahzur, dışarıda korkunç bir tampon gördüm."

"Hay amına koyum. Bir gün de takıntısız gelsen n'olur sanki."

"O zaman ne diye sana geleyim am ağızlı."

"Viskiyi getirdin mi?"

"Al işte. Zam gelmiş yine."

"Seviyorum seni Rex/Alex. Çok hem de."

Mahzur çok susamış gibi, şişeyi açıp tepesine dikiyor.

"İnsan gibi içmeyi öğrenemedin gitti. İneksin oğlum sen, hâlâ bir ineksin."

Hiç oralı olmuyor.

"Hay amına koyum. Cumhuriyetin de amma kanı varmış ha! Dök dök bitmiyor."

Yanına oturuyorum. Televizyon izliyor.

"Duydun mu? Cumhuriyet Bayramı'nı kutlamak bu sene de yasak."

"Gitsinler kendi belediyelerinde kutlasınlar diyor. Bu ne demek lan amına koyum?"

"Ne bileyim amına koyum?"

Viskisinden bir yudum alıyor. Sonra dişleri görünüyor.

"Valilik bayramı kutlayacak anarşistlerin listesini yayınlamış."

"Bayram kutlamasında anarşistin işi ne amına koyum?"

"Ben nereden bileyim amına koyum?"

"Sana da bir bardak vereyim mi?"

"İçemem. Antibiyotik kullanıyorum."

Viskisinden bir yudum alıyor. Dişleri görünüyor.

"Yarın Korkut'a gideceğim. Randevum var."

Sağ avucumu sağ yanağıma yaslıyorum. Çenem artık daha az acıyor.

"Yirmi yaş dişim apse yapmış. Çektireceğim."

"Rex oğlum. Sende kaç tane yirmi yaş dişi var amına koyum?"

Hırlar gibi konuşuyor.

"Hangi arada sarhoş oldun oğlum sen?"

Yüzüme bile bakmıyor. Çünkü TV'ye bakıyor.

"Bilmem ki. Belki altı, belki yedi sene olmuştur Rex/Alex."

Viskisinden bir yudum alıyor. Dişleri görünüyor.

Telefon çalıyor.

"Alo. Buyurun. Efendim? Evet benim. Yani hayır. Aslında bilmiyorum."

"Mahzur ben Rex miyim, Alex miyim?"

"Efendim? Neden size yalan söyleyeyim? Şu an Mahzur'la birlikteyim. Terapideyim."

"Evet bana hatırlatmaya çalışıyor. Evet küfürle. Dedim ya, şu an uygun değilim."

Şimdi sigara almaya gidebilirim. Çünkü sigaram bitti.

Hiç uyumadığım için çok fazla içiyorum. Ya da çok az. Uyku yani. Esneme sesi nasıl yazılır, hiçbir fikrim yok. Ama çalışsam yaparım.

Pır-pır gene geldi mi ki? O zaman hava kararmış olmalı. Gelmiş. Kararmış zaten. Balkonda otururken hırka giydiğime göre. Ayrıca, dumanı da daha beyaz tütüyor.

Bok yiyin emi!

Ah okuma yazma bilmeyen adamlar! Misal Pala.

H/Iıaoaoaaağğhah!

12 Eylül sabahı bizi babam uyandırdı. Onu da her zaman olduğu gibi içindeki büyük ses uyandırmış olmalı. Biz ikimiz, yani Rex/Alex'le ben, orta ikiye falan gidiyoruz. Ama henüz o dehşetengiz sahneye şahit olup olmadığımızı anımsamıyorum. Olmadıysak da, belki olmak üzereyiz. Sınıfımızda bir Haydar var. İyi anlaşıyoruz.

Henüz daha onun hem Kürt hem Alevi olduğunu bilmiyoruz. Aslında onun da haberi yok kendi etnik kimliğinden. Aslında. Çook yıllar sonra öğrendim Haydar'ın Alevi olduğunu. Don değiştirdiğinde. Camiden sonra Cemevi'ne gidileceğini anons etti dayısı. İkram vardı. Cinsel kimliğimizden haberimiz var ama. Kulaktan dolma. Efsane düzeyinde yani. O günlerde bu konular hiç revaçta değil. Konuşulmuyor. Çünkü insanlık var. Çünkü herkesin her gün girdiği en az üç kuyruk var. Misal. Tüp gaz kuyruğu. Misal. Ekmek kuyruğu. Misal. Sana yağ kuyruğu. Ya da Sabah yağı. Her pazartesi ve her cuma aynı marşı bağıra çağıra söylüyoruz. Aynı küfürleri ediyor, aynı kızları elliyoruz. Aslında daha çok Haydar elliyor. Sonra Rex/Alex'i de alıştırdı. Ben daha çok koridorda gözcülük yaptım. Üçümüz de Türkleri Nadolu'ya leyleklerin getirdiğini biliyoruz. Buna tüm kalbimizle inanıyoruz. Büyük abim Mamak'ta yatıyor. Aynı ranzada iki kişi. Yani ranza altlı üstlü iki kişilik. Ranza altlı üstlü olur zaten. Ama abimin koynunda bir erkek. Yukarıdaki anarşistin de koynunda bir erkek. Ranza dört kişilik. Tanıdık tanımadık abi ve ablarımızın Kızılay'da en çok gittiği mektep. Piknik. Kahvehanelerden sonra yani. Fiyakalı bir mekân. Küçük bir yerdi. Belma'ların pastanesi gibi kocaman değildi. Tam bulvarın kenarında, ama kapısı Tuna Caddesi'ne açılırdı. *Self-servis*. Self-servis'le milletimiz yeni yeni tanışıyor. Rus salatası da yeni. Ama konjonktür gereği adına Amerikan salatası deniyor. Piknik'te bira da satılıyor. İki kez içeriye girmiştim. Küçük abim götürmedi hiç. Kim götürdü bilmiyorum. Birinde sosisli sandviç yemiştim. Amerikan salatalı. Küçük bir çocuk için ne büyük bir onur! Birinde de annemle hastaneden dönüyorduk. Kan işeyip duruyordum ya hani. Zırt pırt çişim geliyor. Tuvaleti için girmiştik. Meğer arka tarafında kocaman bir de lokantası varmış. Beyaz önlüklü garsonlar servis yapıyor. Büyüyünce öğrendim. Şimdiki Net o günkü o lokantaymış. Net'e beni ilk Raif abim götürdü. Garsonlarıyla tanıştırdı. Lise bitmişti. Rex/Alex dışımdaydı. Bekâr evim vardı.

12 Eylül sabahı bizi babam uyandırdı. Onu da her zaman olduğu gibi içindeki büyük ses uyandırdı. Erkenden. Namazını kıldı. Günlerden cumaydı. Halimize şükretti. Sonra kollarını havaya kaldırıp inandığı Tanrı'sına yakardı. Mırıldanır gibi. Türkçe. Bitince havaya birkaç kez üfürdü. Yüzünü sıvazladı ve kalktı. Seccadesini dürdü. Tespihini içine sakladı.

Günlerden cumaydı. Çok manalı bir gün. Ta/Te o günden bu günlere bir işaret adeta. Ama o üzgün/sevinçli halimizle bunu bilemezdik elbette!

Büyük abim beş ya da altı aydır içerde. Suçu. Lise duvarına İbne Cimbom yazmak. Hem de gün ortasında. Bir pazar günüydü. Kesinlikle. Kesin çünkü o gün üniversite giriş sınavı vardı ve üniversite giriş sınavları pazar günleri yapılır. Abim annemin yeğenlerinden birine mihmandarlık etmişti. Memleketten sınava girmek için yanımıza gelmişti. Ereğli'den. Sanırım Laurel-Hardy dayımın kızlarından biriydi. Ayşe abla mı, yoksa onun ablası Nural abla mı? Ayşe ablamdı. Ferdane ablamı da annem sınava götürdü. Ferdane ablam, Mehmet dayımın kızıydı. Hatta abime. O semt kötü, sen Ayşe'ye eşlik et demişti. Öyleyse, annemin iki yeğeni de sınava aynı yıl, aynı gün girmişti. Aynı yıl aynı gün, aynı saatte sınavdan çıktılar. Ama Ayşe ablam eve yalnız döndü. Çünkü sınavdan çıktığında büyük abim ortada yoktu. Lise duvarına İbne Cimbom yazmış. Polisler görmüş. Alıp götürmüş.

İhtilal olduğunda abimi çok özlemiştik. Ama en çok annem özlüyordu onu. Ve o yüzden ihtilal/darbe olduğu sabah çok sevindik. Hatta oynadık. Hatta göbek bile attık. Ya abim darbe olduğu gün dışarıda olsaydı! Ne yapardık? Demek ki kendimizi şanslı hissetmişiz o gün. Çünkü abim Mamak'taydı.

Kurtarılmış mahalleler vardı. Kurtarılmış mahallelerde kurtarılmış kahvehaneler vardı. Her gün kurtarılmış mahallenin birinde kurtarılmış bir kahvehane taranırdı.

Devrim ve devrimcilik vardı. Ocakları yoktu. Bıyıkları ve tabancaları vardı. Bir de kabanları. Ülkü ve ülkücülük vardı. Ocakları da vardı. Bıyıkları ve tabancaları da. Birbirlerine Komünist ve Faşist derlerdi. Kontrgerilla vardı. Görünmezdi. Ayrıntıda gizlenirdi. Anlatılırdı. Efsaneydi. Gölgeydi. Babamdan bir yaş gençti. Ankara'da Cumhuriyetin savcısıydı. Devletin içindeki kontrgerilla yapılanmasını araştırıyordu. 24 Mart 1978'de Ankara'da katledildi. Asıl firma. Devlet-Kontrgerilla. Taşeron firma. Ülkücü İbrahim Çiftçi. Doğan Öz, Kontrgerillayla ilgili bir dava açmaya hazırlanıyordu. Başlatacağı büyük soruşturmanın bir ön çalışması olarak kısa bir rapor yazdı.

»*Şiddet olayları, anarşik eylemler olarak nitelendirilebilecek kadar basit değildir. Amaç, demokrasi umudunu yok etmek; onun yerine fa-*

şist düzeni gündeme getirmek ve bütün unsurlarıyla yürürlüğe koymaktır. Böylece ABD ve çokuluslu ortaklıklar, Ortadoğu sorununu büyük ölçüde çözmek amacını gütmektedirler. Bize göre bu sonuca ulaşmada CIA, kontrgerilla gibi gizli örgütlerin yönlendirmesi vardır. Bu örgütler, devlet aygıtını geniş ölçüde kendi amaçlarına uygun şekle dönüştürerek demokrasi düşmanı akımları iktidar yapmayı öngörmüşlerdir.«

Konya Eğitim Enstitüsü Türkçe Bölüm Başkanı Emin Yener. Ereğliliydi. Her gün en az üç kuyruğa girerdi. O gün Sabah yağı kuyruğuna girememişti. Aslında girmişti ama dersten çıkıp girdiği için ancak kuyruğun sonuna girebilmişti. Kuyruğun sonu kuyruk sayılmaz. Hava karardı ve Sabah yağı bitti. Hava kararınca kuyruk dağılır. Çünkü o yıllarda. Akşam sokakta gezmek tehlikeli. Emin Hoca evine geldi. Biraz çalıştı. Yarınki dersini hazırladı. Biraz televizyona baktı. Akşam ajansı. Canı sıkıldı. Doğan Öz öldürülmüştü. Televizyonu kapattı. Gidip bir Türk kahvesi yaptı. Salona geldi. Koltuğa oturdu. Telefunken televizyonunu açtı. Kanun gereği bir sigara yaktı. Film izlerken sigara içilir. Bir de Türk kahvesi. TRT tek kanal. Yayın siyah beyaz. Film başladı. Emin Hoca az da olsa keyiflendi. Tabureyi çekip ayaklarını uzattı. Tom. Nick Nolte. Dizinin sevilen Yoksul adamı. Kardeşi Rudy. Hırslı ve Zengin işadamı. Bir de. Tek gözlü kötü adam. Falconetti. O bölümün sonunda Tom öldü. Emin Hoca'nın canı daha da sıkıldı. Ah alçak dünya! Televizyonu kapattı. Diziyi bir daha seyretmeyecekti. Hemen gidip yattı. Rüya görmedi. Sabah erkenden uyandı. Giyindi. Ocağa çay suyu koydu. Tıraş oldu. Gidip çayı demledi. Mutfak masasına birkaç kahvaltılık hazırladı. Ekmek kızarttı. Keşke Sabah yağı da olsaydı. Bir yudum çay içti. Bir parça peynir yedi. Bir lokma ekmek. Kapıda tıkırtılar duydu. Aldırmadı. Bir yudum çay içti. Bir parça peynir. Bir lokma ekmek. Bir yudum çay daha. Kapıda tıkırtılar duydu. Kalktı. Bir bardak daha çay doldurdu. Bardağı masaya bıraktı ve kapıya gitti. Kapıyı açtı. Kimse yoktu. İçindeki ses yere bakmasını söyledi. Baktı. Bir kutu. Beş kiloluk Sabah yağı. Hem de sabah sabah. Çok sevindi. Öğrencilerinin hediyesi olduğundan adı gibi emindi. Emin Hoca. Kutuyu aldı. Kapıyı örttü. İçeri girdi. Bir dilim ekmek kızarttı. Bir yudum çay içti. Bir parça peynir. Bir lokma ekmek. Ağzına attı. Kutunun kapağını mutlulukla açtı. Bum! Bazı öğrenciler şakadan anlamıyor. Vur diyince öldürüyor. Emin

Hoca'nın son lokması ağzından fırlayıp tavana yapıştı. Gözü kaşı, dişi dudağı. Tavana yapıştı. Hayalleri ve işleri yarım kaldı. Hacettepe'de altı ay yoğun bakımda kaldı. Emin Hoca. Ereğliliydi. Bu vatanın evladı. Ereğli. Bu vatanın toprağı.

İki nonoş metrodan yukarıya çıkıyormuş. El ele. Yaz. Nasıl sıcak! Deniz bile ter içinde. Yürüyen merdivenle elbette. Bizans'ta. Başka nerede olabilir? Misal. Dördüncü Levent'te. Trende de canları çok sevişmek çekmişti. Yeryüzüne çıkar çıkmaz. Bu istek alevlendi. Ama sanki trende hiç kıvranmamış, hiç kızışmamış gibi davrandı toplardan bir tanesi.

"Canım sevişmek çekti."

"Şimdi mi."

"Evet şimdi."

"Burada mı."

"Evet burada. Tam şu levhanın altında."

"Sigara içmek yasaktır levhası."

"Evet o levhanın altında."

"Her yer varlık dolu."

"Onlar zararsız karınca."

"Olur mu. Onların hepsi varlık."

"Görmez onlar."

"Görmez olurlar mı."

"Görseler bile duymazlar."

"Duymaz olurlar mı."

"Duysalar bile bakmazlar."

"Bakmaz olurlar mı."

"Baksalar bile görmezler."

"Görmez olurlar mı."

"Eee. Yat aşağı."

Ereğli. Konya'nın ilçesi. Te/Ta güneyde ama. Toroslar'ın eteğinde. İvriz Köy Enstitüsü Ereğli'deydi. Kapattılar. Doğan Öz'ün kurşunlandığı, Emin Yener'in bombalandığı günlerde. Çoktan.

»Bozkırı tutuşturan kıvılcımı« kim söndürdü? Elbette Demokrat Parti. Tartışılır mı? Bazı kuş beyinliler tartışıyor ama. Tarih tartışılır mı? 1954. Nokta.

Sabahattin Ali Köy Enstitüleri'ndeki öğrencilere edebiyat anlatmadı mı? Behice Boran sosyoloji dersi vermedi mi? Eee? Bunlar tar-

tışılıyor mu? Tarihler ve gerçekler tartışılır mı? Ama bazı kuş beyinliler tartışıyor hâlâ.

Demokrat Parti'yi kuran milletvekilleri Cumhuriyet Halk Partisi içinden çıkmadı mı? Bunlar. *Köylüyü Topraklandırma Yasası*'na karşı çıkan vekiller değil miydi? Bu parlamenterler içinde Atatürk'e ve devrimlerine mevsimsiz hisler besleyen. Ama şefin emrinde bu hislerini dile getirmeye cesaret edemeyen bir grup yok muydu? Enstitüler için Komünist dinsiz yetiştiren fuhuş yuvaları demediler mi? Toprak ağası milletvekili Emin Sazak Beyefendi. »*Köylere giden enstitü mezunları kendilerini birer Atatürk zannediyor.*« Demedi mi? Hasan Âli Yücel. Pulu yalayıp zarfa yapıştırır gibi. Cevabı Emin Sazak Beyefendinin alnının ortasına yapıştırmadı mı? »*Bu çocukların her birinin birer Atatürk olması temenni edilir.*« Demedi mi?

Enstitülerde öğrenciler tek tip üniforma giyiyormuşmuş. Giysinler. Ne var? Giyince hemen Faşist mi oldular. Komünist mi oldular? Hep birlikte marş söylüyorlarmışmış. Söylesinler. Ne var? Marş söyleyince hemen Faşist mi oldular. Komünist mi oldular? Ve enstitü müdürü de üniforma giyiyormuşmuş. Ve enstitü müdürü de marş söylüyormuşmuş. Öğrenciler bizzat yönetime katılıyormuşmuş. Ne var bunda? Şimdiki ithal eğitim stratejileri öğrenci odaklı değil mi? Öğretmen. Öğrencinin çevresinde fır fır dönsün. Masa da tuzluk olsun. Öğrencinin ayağının çorabı, keyfinin kâhyası. Terbiyesizliğin hizmetçisi olsun. Yok ya!

Kız öğrenciler erkek öğrencilerle aynı okulda, aynı sınıfta eğitim görüyormuşmuş. Şimdi görmüyor mu? Yakında göremeyecekler ama. Dedikodular ayyuka çıkmışmış. Köylüler bu duruma çok kızıyormuşmuş. Kızan yerlerine buz koysunlar efendim.

Devlet. Köylüleri okul inşaatlarına yardım etmek zorunda bırakıyormuşmuş. Emirle. Bu durum köylülere angarya geliyormuşmuş. Öğrenciler amele yerine konuluyor ama boğaz tokluğuna öğrenim görüyormuşmuş. Köylere atanan öğretmenler toprak ağalarıyla sorunlar yaşıyormuşmuş. Aralarında rutin bir geçimsizlik başlamışmış. İyi ya. Rutin işte. Yaşasın rutin! Öğretmenler toprak ağalarını. Toprak ağalarının köylülere seçtirdiği milletvekillerine şikâyet ediyormuşmuş. Ne matrak. Öyle değil mi? Ve toprak ağaları gece gündüz Ankara'yı baskı altında tutuyormuşmuş.

Toprağını sürerken köylü Beethoven dinleyemezmişmiş. Sürerken dinleyemezse, yemek yerken dinlesin efendim. Toprağını sürerken köylü *Kibarlık Budalası* olamazmışmış. Sürerken okuyamazsa, yatmadan önce bir saat okusun efendim. Toprağını sürerken köylü keman çalamazmışmış. Sürerken çalamazsa, dursun da çalsın. Toprağını sürerken köylü *Bir Yaz Gecesi Rüyası* oynayamazmışmış.

Sizi gidi yalana doymaz, oya doymaz, pula doymaz, kula doymaz, karanlığa doymaz hazımsız bukalemunlar sizi! Nasıl bir iştahla saldırdınız AOÇ'ye!

Bok yiyin emi!

Kurtuluş savaşı sonrasında vatandaşların sadece yüzde üç buçuğunun okuma yazması vardı. Halkın yüzde sekseni köylerde yaşıyordu. Köy Enstitüleri'nin kuruluş yasalarını Atatürk çıkardı. İlk köy öğretmenlerini kendi askerlerinden yetiştirdi.

Başkomutan Mustafa Kemal Paşa'nın büstü. Ve Âdem Yüzbaşı. Şerefim üzerine. İkisi de asker.

Abim Mamak'ta erotik şeyler yanında çok matrak şeyler de yaşamış. Bunu size sonra anlatacağım. Tabii unutmazsam. Zaten o da daha dün anlattı. Ama Misal Pala'nın anladığı gibi saf erotik değil. Yani kokoreç gibi bir şey değil. Tam olarak çıplak ve sert şeyler. İçinde cop, hortum, hortum suyu gibi şeyler olan şeyler.

Şimdi sigara almaya gidebilirim. Çünkü sigaram bitti. Pır-pır gene geldi mi ki? Karnım gurulduyor. Çalışsam yapar mıyım? Balkonda otururken hırka giydiğime göre. Sigarasız çalışamam.

Neyse ki telefon çaldı. Bizans'tan aranıyorum. Öyleyse. Ya Nuh abim ya da kardeşim Aineias. Çoktan oldu. Ariadne'nin toptancısı. Benim. Sevgili, güzel kardeşim. *Victorious Aineias*.

Telefon nerede ki? Yatağın/Resmin altındaymış. Hahay!

İvriz Köy Enstitüsü Ereğli'deydi. Kapattılar. Doğan Öz'ün kurşunlandığı, Emin Yener'in bombalandığı günlerde. Çoktan.

"Ben o yıllarda Konya'da öğrenciydim. Lisede. Ama bu cinayeti duymadım."

"Hangi cinayeti?"

"Emin hoca cinayetini."

"Emin hoca ölmedi. Kurtuldu. Altı ay yoğun bakımda yattı."

"Kuzenim de eğitim enstitüsünde okuyordu."

"Aslında bir terör saldırısıydı. Bir suikast değil."

“Anlat anlat. Yoksa tarihin bir isimsiz kurbanı daha mı?”

“Bir değil. Birden çok. Çok fena bir şeydi!”

“Of!”

“Of ofun yarısıdır Hektor.”

“Ne demek bu Nis?”

“Darbeye zemin hazırlanıyor Hektor.”

“Enstitüde akşamları okuyor, gündüzleri de çalışıyordu. Zaten okula her gidişi her gelişi, bir heyecan fırtınası. Şu faşistler. Bir akşam çok feci dövmüşler çocuğu. Ağzını burnunu. Kolunu bacağını kırıp eline vermişler.”

“Of!”

“Of ofun yarısıdır Hektor.”

“Ne demek bu Nis?”

“İçeride ve dışarıda. Türkiye Cumhuriyeti’nin siyasi tarihi şekillendiriliyor Hektor.”

“Tam o günlerde işte. Yıl. Yetmiş sekiz ya da yetmiş dokuz. Ya da 78-79 eğitim öğretim yılı. Bir gün…”

“Anlat anlat. Yoksa tarihin bir isimsiz kurbanı daha mı?”

“Bir değil. Birden çok. Ama bu çok acıklı. Çok vahşi bir şey!”

“Of!”

“Of ofun yarısıdır Hektor.”

“Ne demek bu Nis?”

“Adalet olmadan özgürlük masal Hektor.”

“O sabah da okula gittik. Bir yandan üniversite sınavına hazırlanıyoruz. Okulun önü acayip karışık. Gene faşistler. Kapıya varmadan büyük bir çöp tenekesi var. Uzaktan görülüyor. Kaldırımdan yola devrilmiş. İs içinde. Yamru yumru olmuş. Biraz daha yaklaştık. Biraz daha yaklaşınca, zar zor yürümeye başladık. Önümüze ha bire minik parçalar çıkıyor. Et parçaları. Kıymadan az büyük. Kuşbaşı öyleyse. Sotelik. Biraz daha yaklaştık. İki el. Bilekten kopmuş. Parapetin üzerindeki tel örgüye asılı kalmış.”

“Aynı korku filmi gibi!”

“Biraz daha yaklaştık. Bir pencere. Camı kırılmış. Çerçevesinde uçları sipsivri iki büyük cam parçası. Bir tanesi bir varlık kafasına saplanmış.”

“Of!”

“Of ofun yarısıdır Hektor.”

"Ne demek bu Nis?"

"Herif şimdi aktif milletvekili."

"Kim?"

"O sene Konya Gazi Lisesi'nde matematik öğretmeniydi. Türkçülüğün Esasları diye ödev vermişti."

"What? "

"Yes. Hector."

"You are kidding me!"

"No. No. That's right! "

"Then? "

"After ten comes eleven. Hahahaha!"

"Sinirimi bozma Nis."

"Genç bir kadın. Evsiz barksız. Aç susuz. Çöpü karıştırıyormuş. Bum!"

"Fuck off Nis!"

Ya abim darbe olduğu gün dışarıda olsaydı! Ne yapardık? Gerçekten şanslıydık. Çünkü abim aylardır Mamak'taydı.

Bir sürü sol fraksiyon vardı. Ben o zaman bu fraksiyonları elbise askısı gibi bir şey sanırdım. Sonra öğrendim ve eşeysiz üremeye daha çok benzettim. Fraksiyon bir gelenekti. Bu günlere dek geldi. Tek güzel şey. Ama bunun konumuzla bir ilgisi yok. Koka kolaların kapağının içinde bedava yazmasıydı. Şişeyi çevirip kapağa yandan/alttan bakınca hangisi bedava anlardık. Açmadan yani. Ve o zamanlar tüm şişeler camdı. Tüm kapaklar metaldi ve açacakla açılırlardı. Pet şişeler ve çevirmeli kapaklar çok daha sonra çıktı. İlk gün bu icat bazı Türkleri yaraladı. İcat iyi ama, imalat hatalı. Hürriyet gazetesinde, ki o zaman şey değildi, gözüne bıçak saplanmış bir adam resmi vardı. Metal kapakları. Dişleriyle açmaya kalkanların dişleri ağrırdı. Hatta, kolasına mahalle maçı yaptığımız bir gün. Bir yaz günüydü. İşte o günden sonra, bakkal Alâeddin dükkânının önüne dizdiği tüm kola kasalarını kaldırdı. Kolaya alttan bakmayı da yasakladı. Nereden bilelim? Kadayıfın altı kızardı mı, kızarmadı mı? 12 Eylül sabahına kadar, son iki üç yılda bir sürü suikast düzenlendi, bir sürü cinayet işlendi. Çoğu siyasiydi. O sabah her şey bıçakla kesmiş gibi kesildi. Cumaydı. Kadayıfın altı çoktan kızarmıştı.

Kadayıfı hatırlıyorsun, öyle değil mi sevgili/sevdalı okur? Hadi ya! Tüh.

Apartmanın önündeki kavşağa bir pır-pır taşındı. Ve olamaz. Mahallenin kokusu/havası birden değişti. Bizim buralar ıssız. Tahmin etmişsinizdir. Geceleri geliyor. Bacası da var. Tütüyor. Önünde aniden bir kuyruk oluştu. Goyun, geçi, geyik. Pardon. Kedi, köpek, insan kuyruğu. Bir de bir inek. Balkondan görülüyor.

Her türün kendine has özellikleri var. Kedi ve köpekler sokak kedileri, sokak köpekleri. İnsanlar meslek sahibi. Sadece inek. O şahsına münhasır.

»Her gece üniversitede
dünyanın kenarı olduğunu ispatlar.
Öğrencileri uyur ve alkışlar.«

Şimdi sigara almaya gidiyorum işte. Çünkü sigaram bitti. Yanıma bir poşet aldım. İçi bayat ekmek ve makarnayla dolu. Kuru fasulye yemeğinin suyundan gezdirdim üzerine. Birkaç da köfte. Boş tarlaya koydum poşeti. Gel kuçu kuçu. Bak. Açtım poşetin ağzını.

Büfeden döndüm. Kuyruk kısalmış. Kokoreççinin çevresine toplanmış bekleyenler. Minicik bir pır-pır. Minicik bir radyosu var. Minicik pır-pırın arkasında iki kişi çalışıyor. Baba pişiriyor. Oğul genç. Oğullar genç olur zaten. O servis yapıyor. Bu gece düzen böyle. Her gece değişiyor. Radyo seyyar. Çalıyor. Oğul. Üniversite öğrencisine benziyor.

»İn dereye dereye
Al dereden taş getir
Aşlanmamış fidandan
Dişlenmemiş yar getir«

Belli. İnsanlar meslek sahibi. Kimisi arabalı, kimisi yaya. Yol kenarına park etmiş bekliyorlar. Bazısı ıslık çalıyor, bazısı yutkunuyor. Yutkunanlar aç olmalı. Bazısı terlikle gelmiş, bazısı kravatlı. Kravat takanlar ciddi insanlar olmalı.

Aslında pek sevmem bu boku. Herkes dönüp bana baktı. Ben de dönüp arkaya baktım. İçimden söyledim sanıyordum. Tekrar önüme döndüm. Herkes bana bakıyordu. Esselamun aleyküm. Ve aleykümüsselam. Dumanı da eve doluyor dedim. Mis gibi. Herkes önüne döndü tekrar.

Oğul bir servis yaptı. Birkaç saniye vereceği kişiyi aradı. Arkadan bir el uzandı. Eline tutuşturdu ekmek arasını. Bol baharatlı ve bol acılı. Sonra babasının kulağına eğildi. Bir şeyler söyledi. Gitti gitti,

dedi az gerideki müşteri. Gitti inek. Matrak adamdı. Saçları uzun dalgalı. Sesi benzinle tutuşmuş gibi kısık. Ama sesinin ruhu yok. Çünkü küçücük bir kalbi vardı. Şükür dedi kokoreççi. Başımın etini yedi. Yok orası çiğ. Yok şurası sarı. Ağzı olan konuşuyor. Elli kere pişirttirdi. Her inek her şeyi biliyor. Türkülerime de karıştı. Radyo bu yahu. Ne çalarsa o.

»İndim derelerine
Bilmem nerelerine
Kaytan bıyıklarımı
Sürsem nerelerine«

En arkadan bir ses. Ve sonra her kafadan bir ses.

"Bu türküler yasaklanmalı."

"Bir şey mi dedin hemşerim?"

"Hani gittiydi?"

"Gitmemiş."

"Gider gibi yapmış."

"Bu boku çok seviyor zaar."

"Tekrar sıraya girmiş."

"Bu türküler diyorum. Ayıp şeyler. Yasaklanmalı."

"Duduklüye karşıyum hemşerum!"

"Hele bir araştırılsın, bu mütecavizler kimler?"

"Merak etme. AB'ye girince yasaklayacaklar."

"Düdüklü de sana karşı Laz Bakkal. Te burada ne işin var?"

"Hahahaha. Hihihihi. Hohohoho!"

"Bak görürsün girmeden de yasaklanır. Seneye kalmaz."

"O alaka çoktan geçti hemşerim."

"Bu yeni mi çıktı?"

"Yok ben özel kaydettim. Kendi sesim."

"Az daha baharat dök birader."

"Hikâyeydi zaten."

"Buyur?"

"Hikâyeydi diyorum. AB hikâyesi."

"Bilen konuşsun. Herkes işkembeden sallamasın."

"Kadını metalaştırıyor bunlar."

"Lezzetsiz."

"Pastoral yaşamın sansürlü/sansürsüz, estetik/etik dışavurumları bunlar. İçevurumları da var."

“Bunlar var ya bunlar.”
“Böyle bir sürü Konya türküsü var.”
“Bizde de çok var.”
“Sen nerelisin hemşerim?”
“Alo. Buyurun?”
“Evet uygunum. Kokoreççide sıradayım.”
“Kim? Âlin Demirbilek mi? Hayır. Nasıl olayım?”
“Sesim ince mi geliyor?”
»Kurban olam diline, dolanayım beline.«
“Yürü git lan.”
“O artık şöyle.”
“Nasıl?”
“Oğlum bak git.”
“Lezzetliymiş.”
“Aha bizim yöre!”
“TRT THM Rep. No : 4235 tire 2 taksim 8.”
“Aynen hemşerim.”
“Aslında pek severim bu boku.”
“Peyzaj mimarisi gibi.”
“Aslında bana kese yapmak yasak.”
“Ömür boyu mu?”
“He.”
“Trans yağ var mı bunda?”
»Azm-ü hamam edelim, sürtüştürem ben sana,
Kese ile sabunu, rahat etsin cism-ü can.«
“Buyur?”
»Kulaklarından tutam, dibine kadar sokam,«
“Oha!”
»Sahtiyandan çizmeyi, olasın yola revan.«
“Ha! Hahahaha!”
»Eğer arzu edersen ben ağzına vereyim,
Yeter ki sen kulundan lokum iste her zaman.«
“Sümbülzade bu. Rücû şiirleriyle ünlüdür.”
“Aferin sana kalem. Aferin sana kitap.”
»Sen her zaman gelesin, ben Vehbi’ye veresin,
Esselamun aleyküm ve aleykümüsselam.«
»Biliyor taş niye düşer, niye yükselir duman,«

Yılmaz Büktel, *Zafer Abidesi ve Ulus Meydanı*, 1950'lerin başları

Güzel Ankara

YILLARCA *Oh-God!* kelimesini, *Oh-Cock!* anladım. Bugün tek sorunum bu. Acaba hangi Türkiye kalacak meyveme? Yedi yıldır tek sorunum bu.

Çocukken tükenmez kalem koleksiyonum vardı. Sonra aktılar. Sonra ne oldu bilmiyorum.

Kâğıtlar.

Onlar işim benim.

Tam bir gün mühendislik yaptım. Bir mesai harcadım. Sekiz saat. Ertesi sabah fabrika müdürünü aradım. Alo, dedim. Ben yeni mühendisinizim. Alo, dedi. İstifa ediyorum. Kapattı.

Alo. Kuaförler odası mı? Kuaförlerin salı günleri çalışmadıklarını daha yeni öğrendim. İzin günleriymiş. Hadi ya. Sizi tüm kalbimle tebrik ederim.

Mühendisleri severim.

Her aileden bir deli çıkar. Ben bizim ailenin delisiyim.

Yıllar önce evimizin tostologu ilan edildim.

Aslında kuaförlerle işim olmaz. Bizim buralarda bir sürü kadın kuaförü var. Berber yok. Artık okullarda asabi öğretmenler de yok. Ya da çok az var. Ama kaynaştırma öğrenciler gibi, kaynaştırma öğretmenler var. Misal. Nurcan Güneycan. Bazı okullarda berber de var tabii. Ama bizim mahallede yok. Büfe bile yeni açıldı. Pır-pır da yeni geldi. Geceleri geliyor. Meyvemin saçlarını kendim keseyim dedim. Çocuğu maymuna çevirdim. Salı günüymüş. Nereden bileyim?

Biz, bir-iki-üç-dört kardeşiz. Dördümüz de mühendisiz. Aramızda dörder yaş var. Ama ben Rex/Alex'e tutunmuşum. Üç/dört saat fazladan içeride kalmışım. Aslında unutulmuşum. Annem utanmış söyleyememiş. Beni Rex/Alex dayım fark etmiş.

Ben biraz değişiğim. İmge ne zaman gelirse. Hazır olmalıyım. Hazır olda ve tetikte beklerim.

Herkesi sevmem. Çünkü geçi burcuyum. Yavrusunu kesenlerden nefret ederim.

Mühendisleri severim. Bunun pek çok nedeni var. Ama en önemli nedeni Oğuz Atay. Bilmem anlatabildim mi?

İğde ağaçları ne güzel meyveyle doldu. İğdeyle tabii ki. İğdenin meyvesi iğdedir.

Goyun, geçi, geyik. Şey. Keçinin yavrusu oğlaktır. Erkeğine teke, bir/iki yaşındaki erkek ve dişisine çebiç denir. Beyaz ve uzun tüylü Ankara keçisi meşhurdur.

Geceleri tek başıma gezer. Geceleri yer içerim. Köklerle ve meyvelerle beslenirim.

Her tanım bana uyar. Misal. Bir önceki paragrafta oklukirpiyi tarif ettim. Aynı ben. Bir çuval patatesi de tariflesem, uyacağına eminim. Tıpkı keçi gibi.

Aşk bir sırdır. Tatmanız gerekir. Tatmadan anlaşılmaz. Derim.

Daha sonra o kitap hikâyesini çok düşündüm. Filmi anlatan kitap. Hani telifi karşılığında tohum aldığım ilk çeviri kitabım. İçinde köstekli saat var. O yüzden zahmetsizliği severim. Zahmetsizliği ben kendim keşfettim.

Fazla kendimden söz ettim galiba. Kendimden fazla söz ettiğimi biliyorum. Ama bu benim hikâyem. Bu da benim.

İki tane de sevmediğim şeyi söyleyip bitireyim.

Kariyer planlamasındaki hatalar yüzünden. Diyor spiker. Bu yeniyetme özenti üst-dilden nefret ederim. Proje sözcüğüne de özel bir

alerjim var. Beni kaşındırıyor. Mecaz değil yani. Bendeki de. Barbekü alerjisi. Kozmetik alerjisi. Takı alerjisi. Lastik alerjisi. Polen alerjisi. Ağaç alerjisi. Güneş alerjisi. Aydınlık alerjisi. Cumhuriyet alerjisi. Gibi. Proje alerjisi. Nedenini bilmiyorum. Artık olgunlaşmasına, sulanmasına, yayvanlaşmasına bile gerek yok. Bu sözcüğü daha ağızda turlarken tanıyabiliyorum. At. Civan At üstünde. Bu yüzden. Hiç değilse son on senedir. Konuşurken insanların gözleri yerine ağızlarına bakıyorum. Onlar da sanıyor ki. Yani sanıyorlarmış ki. Hahay!

Peyzaj mimarisi. Dut ağaçları. Akademinin içler acısı hali. Şehrin kalbi orman.

Altmışlardan/ellilerden sonra, bu memlekette doğan/yaşayan her kuşak bir şekilde kayıp kuşaktı. Ama seksenlerden sonrakiler ne kuşak olduklarını ne de kaybolduklarını kavrayamadı.

Havaların böyle güzel gitmesi umut verici.

Bugün tüm günümü meyveme ayırdım. Onunla konuşacak, el ele gezeceğiz. Ona artık olmayan eski Ankara'yı göstereceğim. Parmağımla işaret edeceğim. Ona bazen öğütler vereceğim. Çaktırmadan yapmaya çalışacağım bunu. Bazen de çaktıracağım. Bugün Galileo'nun Karısı'nı düşünmemeye çalışacağım. Kâğıtları da yanıma almayacağım. Kâğıtları balkonda bırakacağım. *Wittgenstein'ın Metresi* zaten evde. O deli kadını. Şey. Hep balkonda tecrübe ediyorum. Hiç dışarıya çıkarmıyorum.

İnsan sanatla uğraşıyorsa mutlaka hayranları olmalı. Ya da. En azından bir hayranı.

Meyvem bana hayran galiba. En azından bazı konularda. Misal. Sucuklu kaşarlı tostta. Ya da tavada yumurtada.

"Hayatımda yediğim en harika yumurtaydı baba."

"Afiyet olsun oğlum. İstersen sana her sabah yaparım."

"Yap baba."

"Ama bir şartım var. Sabahları kalkınca yüzünü yıkayacaksın."

"O kolay."

"Tamam o zaman."

"Bir tane daha yapar mısın baba?"

"İki yumurta kırmıştım oğlum. Fazlası kaşındırır."

"Kaşındırsın."

"Uyuz eder oğlum. Sabah sabah üç yumurta."

"Etsin baba."

"Her yerinde kıllar çıkar sonra."

"Havaların böyle güzel gitmesi umut verici baba."

"Yola çıkmadan önce sana bir şey göstermek istiyorum iğdem."

"Geldim baba."

"Bir CD."

"Tak bakalım bilgisayara. Aç şimdi de."

"OED. Bu nedir baba?"

"Oxford English Dictionary."

"Tıkla bakalım şuraya. Yaz bakalım şu sözcüğü. *Philology*."

"Yazar yazmaz buldu baba."

"Neymiş? Filolojiymiş."

"Filoloji nedir baba?"

Elbette dünyayı Romalılar yönetecek. Ya ne sandınız? Sözcüklerin hayat hikâyeleri, yüzlerce/binlerce yıl boyunca. Havaya, karaya, denize. Kara, yağmura, doluya. Savaşa, göçe, cinsel münasebete. Karşı fiziksel ve duygusal tepkileri. Gelişimleri. Değişimleri. Sözcüklerin gerçek ve figüratif anlamları. Ve nihayet kelimeyi cümle içinde kullanmaca. Sayfalarca alıntı. Ta/Te kutsal kitaplardan *best-seller*'lara.

"Bu, yirmi ciltlik bir sözlük oğlum. Altı yüz binden fazla sözcük var içinde. Büyük İngilizce Sözlük. Paha biçilmez bir hazine. Ben öğrenciyken üniversitenin kütüphanesinde de vardı bu sözlükten. O zaman on kocaman ciltti."

"Diğerleri kayıp mı olmuştu baba?"

"Hayır oğlum. O günden bu güne ciltlerin sayısı iki kat arttı."

"Yaz bakalım şu sözcüğü. *Republic*."

"Yazar yazmaz buldu baba."

"Neymiş? Cumhuriyetmiş."

"Ciltleri CD'de toplamaları çok pratik olmuş baba."

"Baba?"

"Efendim iğdem."

"Kaşındırsın. Tamam da. Neden kıllandırır baba?"

"Biz Cumhuriyeti böyle anlıyoruz meyvem. Diğer ülkelerde böyle anlamazlar. Bizim için Cumhuriyet devrim demek. Özgürlük demek. Kadın hakları demek, insan hakları demek. Yurttaş olmak, birey olmak demek. Bağımsızlık demek, onur demek. Emek demek, çaba demek, baba demek, ana demek. Tohum demek, toprak demek.

Meyve demek. Doğu uygarlığından Batı uygarlığına zorunlu ve hızlı geçiş demek. Ah tren demek! Ah trenler demek! Uçak demek, tersane demek. Ah gemiler demek! Dans, vals, opera, bale, tiyatro demek. Üniversite demek. Sokakta korkmadan dolaşmak demek. Gece evde korkmadan uyumak demek. *Bu yüzden dört elle sarılıyoruz iğdem.* Uçurtma bayramı demek, kabotaj bayramı demek. Cumhuriyet bayram demek oğlum. *Başka hiçbir ülkede böyle anlamazlar. Bu yüzden dört elle sarılıyoruz* meyvem. Sen de dört elle sarılacaksın. Tamam mı oğlum?"

"Tamam baba."

"Çünkü bugün 29 Ekim. İnadına yürüyecek, inadına koşacağız. Bayramımızı inadına kutlayacağız limonum."

"Hadi çıkalım baba."

"Havaların böyle güzel gitmesi umut verici baba."

Bu arada. Korkut'a gitmeyi unuttuğumu sanmayın. Korkut'a da gittim, pazar günü meyvemle pazara da. Pazartesi bayramdı. Cumhuriyet Bayramı. Mitinge de katıldım iğdemle. Sırası gelince hepsini anlatacağım. Bu sözcüğü bilerek seçtim. Mitingi yani.

"Şu ne ağacı baba?"

"İğde ağacı oğlum. Tam mevsimi. İster misin birkaç tane?"

"Yıllarca Yenimahalle'de oturdum. Şimdi yaşadığımız ev de Yenimahalle sınırları içinde, ama Yenimahalle'de değil."

"Nasıl yani baba?"

"Semt sokaklar ve evler demektir oğlum. Bakkallar ve büfeler demektir. İlçeyse caddeler ve bulvarlar demektir. AVM'ler ve *Outlet*'ler demektir. *Tower*'lar ve *Showroom*'lar demektir. İlçe belediye demektir."

"Yani semt küçük yerler ilçe de büyük yerler mi demek baba?"

"Tam olarak oğlum."

"Ama isimleri aynı, öyle mi?"

"Tam olarak oğlum."

O zamanlar ülkücülerle aynı koğuşta kalıyoruz. Mamak'ta. Emir geldi. Her koğuşta Atatürk köşesi olacak. Battaniyeden duvara pano yaptık. Ama asıl büyük sorunumuz bu değildi. Herkes İstiklal Marşı'nı ezberleyecek. Hem de on kıtasını birden. Hem de sabaha kadar. Aslında herkes biliyor marşı ama sadece iki kıta biliyoruz. Ne yapsak ne etsek, nereden bulsak derken. Necati dayı vardı. Ben biliyorum

dedi. Bizden çok yaşlıydı. Suçu helikopter taramaktı. Aslında avcıydı. Darbe herkesi benzetti. Birbirine yani. Necati dayı oturdu ve İstiklal Marşı'nı bir kâğıda yazdı. On kıta birden. O gece kâğıt elden ele dolaştı. Sabah oldu. İçtima vakti geldi. Komutan geldi. Sen dedi, üçüncü kıtayı oku. Okudu. Sen altıncı. Sen dördüncü. Sen yedinci. Okuyamadı. Bu arada hazır oldayız. Yüzlerine bakmak yasak. Karşıya bile bakmak yasak. Yukarıya bakıyoruz. Gökyüzüne. Uzaya. Bir daha denedi okuyamadı. İyice karıştırdı korkudan. Komutan sordu. Peki, İstiklal Marşı'nı kim yazdı? Necati dayı yazdı komutanım. Adama bir çaktı.

»Ida'nın hep dediği gibi, *en iyi/güzel hikâyeler gerçek hikâyelerdir*.«

Güzel ağızlı bir hükümet yetkilisi, marjinal bir grup diyecek milyonlara. Akşam. Beyaz TV de alternatif kutlama diye haber yapacak bülteninde. Yüz binlerce kişinin 29 Ekim'i Eski Meclis önünde kutlaması, sonra iki milyon olup iki koldan Anıtkabir'e yürümesi alternatifmiş. O coşku, o özlem. Alternatifmiş. O zaman gece Bizans'ta yapılan köy düğünü de *alternatipe* ya da *alternatype* kutlama olsun. İngilizceye bizim de bir katkımız olsun.

"Bak oğlum. Karşısı Yenimahalle semti. Ben ilkokul üçten sonra o semtte okudum. Üniversiteye kadar."

"Muhallebi ye oğlum."

"Dönüşte yeriz anne."

"Ben yerim babaanne."

Annemin balkonundayız. Beşinci kat. İlk durak burası. Sonra Ulus'a gideceğiz. Sonra da Anıtkabir'e.

Şu arsa var ya. Hangi arsa baba? Pardon oğlum. Bu önümüzdeki koca park ben çocukken daha kocaman bir arsaydı.

"Park yapılınca küçüldü mü baba?"

"Perspektif yüzünden oğlum?"

"Perspektif nedir baba?"

"Bakış açısı ve derinlik oğlum. Yani. İnsanlar ve ağaçlar büyüyüp kocaman oldukça daralan ve azalan şey oğlum."

"Burası biraz karışık baba."

»*Ya-nı-tı oğ-lum. E-sen rüz-gâr-da. Ya-nı-tı oğ-lum. U-çu-şu-yor rüz-gâr-da.*«

Top oynamaya senin yaşlarındayken başladım. Zaten eskiden oynanacak başka ne var? Top ve çivi. Çamurda çivi. Ne yaratıcı

oyundu. Kim icat ettiyse, aferin ona. Çamur da bol arsa da. Her yer arsa. Dedim ya. Evimizin önü kocaman arsa. Dört beş top sahası rahat sığar. Hem de gerçek boyutlarda. Vay canına! Yağmur yağınca çamur olur. Kocaman arsa. Ama kaymak çamur lazımdı bu oyun için. Balçık olmazdı. Ayakkabılarımız yapışmamalı, çivi attık mı yere saplanmalı ve çivinin ucuyla kolayca çizgiler çizilebilmeliydi. Çamura yani. Çamur ve çivi. Aynı kalem ve kâğıt gibi.

Bir de pirebolu oyunu vardı. Güzün, arı kovanları açıldığında oynardık. Kovanların kenarlarındaki arı boklarını toplar, avucumuzda sıkıp top yapardık. Sonra birazından oyun için minik parçalar hazırlar ve yazı tura atardık. Kazanan diğerinin bokunu alır ve kendi bokuna eklerdi. Bir nevi kumar yani. Raif abim öğretmişti pireboluyu. Rex/Alex ve ben. Orta birdeydik. Unutmadan söyleyeyim, arı boku çok güzel kokar. Prup prup-prup prup!

Bir gün mahalle maçı yapıyoruz. Amcan Rex/Alex'le ben aynı takımdayız. Hep aynı takımda olduk zaten. Her zaman aynı giyindik. Akşam olmuş. Hava kararmış. Biz hâlâ top peşinde koşuyoruz. Annem balkondan bağırıp duruyor. Gider miyiz hiç. Çünkü maç saatlerdir berabere. Bizim kalede Çağdaş var. Jaguar Çağdaş. Arka sokaktan transferimiz. Tipitip çiğniyor. Rahatız yani. En son dedik ki. Gol atan galip olsun. Peki. Gol atan galip olsun. Güveniyoruz ya jaguara. Gol falan atılmıyor. Hepimiz ölmüşüz yorgunluktan. Sürünüyoruz. Ter içindeyiz. Ama kimse yenmeden/yenilmeden gitmek istemiyor evine. Annem bağırıp duruyor balkondan. Rex/Alex! Rex/Alex! Yemeğe!

Karşı takımda bir Ramazan var. Ayı gibi bir şey. Nadolu'nun ayısı. Dan dun oynuyor. Dan dun vuruyor toplara. Önüne çıkana dan dun giriyor. Bu işi bilmiyor. Belli. Sırf kuvveti ve hacmi yüzünden takımda. Başlarda bu bizim için iyi tabii. Ama o saatte bir dezavantaja dönüştü ayı. Bir tek o ayakta. Bizden de bir iki karış büyük. Demek ki bizden üç dört yaş büyük.

En son Rex/Alex amcan bir gol kaçırdı. Top kıl payı auta çıktı. Ramazan topu aut çizgisine dikti. Gerildi ayı. Te uzaya kadar gerildi. Sonra hızla koşup öyle bir acı burun dayadı ki meşin yuvarlağa. Acı burun ne baba? Topun canı çıktı. Oval bir şey oldu. Top. Yumurta gibi. Gol. Gol. Gol. Jaguar topu göremedi bile.

Tanklar tam buraya durdular işte. Bu arsaya. Hava ışımaya başlayınca fark ettik. İkisinin namlusu bizim eve dönüktü. Tam bu bal-

kona. Sabah. Nenem. Büyükannem yani, çay demleyip götürdü askerlere. *Sir Winston Tea*. Kıbrıs Adası'ndan gelirdi çayı. Kaçak çay içirirken, büyük abimi sordu erlere.

"Bak oğlum. Karşısı Yenimahalle semti. Şu kocaman parktan sonra başlayan kocaman ev."

Fark ettikten sonra hep fotoğraflamak istedim. İçim eziliyordu belki. Her gün bunu yapmak istedim. Alıp makinemi çıkayım, tek tek çekeyim dedim. Devrilmeden önce her bir ağacın gözü olayım dedim. Her evin kulağı olayım istedim. Ama bunu öyle çok istedim ki. Yapamadım.

Şimdi üst üste binmiş binalarıyla tek bir beton blok gibi görünüyor ya. Eskiden böyle değildi. Aralarında yollar ve bahçeler vardı evlerin. Bir tanesi. Bak tam şu hizada. Parmağımın ucundan bak. Orada ilkokulum var. Şehit Öğretmen Kubilay. Dördü ve beşi orada okuduk. Rex/Alex amcan ve ben. Sünnetliydik o zaman. Bu balkondan bakınca birbirini kesen sokaklar görünürdü. Ta/Te buradan görünürdü. Izgara gibi. *Google Earth* haritası gibi mi baba? Tam olarak oğlum. Bahçeler görünürdü. Ayva ağaçları, erik ağaçları, kiraz ağaçları. Kayısılar. Dutlar. Ağaçlar. Meyve ağaçlarının arasında oynayan çocuklar. Dallarındaki kuşlar. Ağaçlara kurulmuş salıncaklar.

Aaa! Beth. *Poets' Corner*'ın tam önünde. Caddeden karşıya geçmek için bekliyor. El sallarım. Göremez tabii. Adını seslenirim. Beth! Beth! Dikkat et Beth!

Gökkuşağı. Güneş ışınlarının yağmur damlalarında yansıması ve kırılmasıyla oluşan meteorolojik bir olay. Yağmur yağdıktan sonra olurdu. Yan yana yedi renk. Bir yay şeklinde görünürdü. Sol ayağı görünmezdi. Şentepe'nin arkasına. Sağ çaprazına. Belki Etlik semtine basardı. Sağ ayak şu eski yazlık sinemanın tepesinde olurdu hep. Bir kere içindeki kâğıtlar yanmıştı.

Bu tarlanın şu aşağıdaki ucunda bir bina vardı. Çatısı yoktu. Yüksek duvarları çoktu. Dört tane. Çepeçevre. Dev bir kibrit kutusu gibi kocamandı. Belli ki yazlık sinemaydı. Beyazperdesi balkondan görülebiliyordu. Aslında beyaz bir duvardı. Ama orada hiç film izlemedim. Adını bile çok sonra öğrendim. Yılmaz Açıkhava Sineması.

Daha küçükken de giderdik yazlık sinemaya. Sünnetimizden öncesine kadar oturduğumuz semtte. Şenyuva'da. Misket Sokağı'nda. Yazlık sinemaya akşamları gidilirdi meyvem. Ve yazın. Yaz akşamla-

rı Konya Yolu'nu geçerdik. Sekizinci Cadde boyunca. Emek Mahallesi'nden Yıldız Blokları'na kadar yürürdük. Sinema upuzun blokların birinin tepesinde miydi ne? Rex/Alex amcan ve ben. Bir de annem. Yıldızların altındaki koltuklarda oturur, çekirdek çitler, Frigo-Buz yerdik. Film izlerken tabii. Frigo-Buz ne baba? Ejder Kalesi'ni o sinemada izledik. Bruce Lee. Yazlık sinemalar oğlum. Tadından yenmez günlerdi o günler. Frigo-Buz ne baba? Yazlık sinemalar oğlum. Sinemanın adı Yıldız'dı. Yoksa Arı'mıydı? İlk filmimi nerede izledim acaba?

Bu eve taşındığımızda, o koca duvarların arkasında ne var diye çok merak ettik. Rex/Alex amcan ve ben. Bir gün balkondan indik. Kapısına gittik. Kale gibiydi. Ama kapısı yoktu. Yıkılmıştı. Yanmıştı belki. Kocaman bir oyuk. Duvarlarda. Yanık izleri. Gizlice içeriye baktık. Rex/Alex amcan ve ben. Kocaman bıyıklı kocaman bir adam vardı. Kocaman bir tartının yanında kocaman bir koltukta oturuyordu. Elinde kocaman bir tespih. Kocaman bir atık kumbarası. Eski yazlık sinema yani. Kocaman bir atık kumbarası. Eski gazeteler, şişeler, karton kutular. Dağ dağ. Plastik yoktu o zaman.

"Muhallebin bitmedi mi daha?"

"Bu ikincisi baba."

Yenimahalle. Ankara'nın planlı yapılmış ilk semtlerinden biri. Doğuştan imarlı. Bir Cumhuriyet eseri oğlum. O zaman rant mant yok. Heyecan var, tutku var, görgü var. Akıl var, ahlak var, gönül erinci var. Bahtiyarlık var oğlum. Rant ne baba? Hele arazi rantı hiç yok. Adını bile duyan yok. Topraklar birinin ama. Topraklar herkesin oğlum. Topraklara buğday ekiliyor. Buğdaydan ekmek yapılıyor. Rant ne baba? Devletin, doğanın adını kullanarak bazı insanlara verdiği avanta oğlum. Hiç emek harcamadan elde edilen haksız kazanç. Mant ne baba? İkileme oğlum. Yakıştırmayla yapılan ikileme. Rant der demez ağzımızdan mant da çıkmak istiyor doğal olarak. Ve çıkıyor. Bir çırpıda. Buğday muğday gibi mi baba? Aferin ekmeğim sana.

Ve birbirine paralel sokaklar. Sokaklarda yan yana ve karşılıklı evler. Arazinin topografyasına göre tasarlanmış. Yapılmış. Sadece birkaç türde ev var. Üç ya da dört. Hepsi aynı boyda. Aynı kiloda. El ele tutuşmuş okul çocukları kadar şirin. Ve bahçeler. Ah bahçeler! Meyve ağaçlarıyla süslü güzelim bahçeler.

Misal. Çınar Sokak'taki evlerle Serdar Sokak'taki evler birbirine benzemezdi. Hatta Mohaç Sokak'ın bir ucunda ayrı, ortasında ayrıydı. Diğer ucunda farklı tip ev olurdu. Aynı durum Gürler Sokak için de geçerliydi. Taşkın Sokak. Aşkın Sokak. Coşkun Sokak. Miralay Nazım Bey Sokak. Çalı Sokak. Omurtak Sokak. Damladol Sokak. Üçev Sokak. Civan Sokak. Ama en fazla üç ya da dört tip ev. Girişleri farklı olurdu. Balkonları. Balkon yerleri. Demirleri. Balkonların yani. Vita ve Ufa tenekeleri. Saksılarda farklı farklı çiçekler. Beyaz. Kırmızı. Pembe. Sarı ve mor. Sardunyalar. Aslanağızları. Sonra bahçeye ekilecek. Hanımelileri. Dedim ya. Topografya. Topografya ne baba? Arkadaşlık oğlum. Doğayla yapılan bilimsel/resmi arkadaşlık. Ama hepsi de küçük, iki katlı evlerdi. Hadi olsun. İki buçuk. Topografya yüzünden. Ve mutlaka bahçeli.

İnsan yaşayarak öğreniyor bazı şeyleri. Toprağı. Tohumu. Toprağın ve tohumun değerini.

Fark ettikten sonra hep fotoğraflamak istedim. Bir gün yine böyle. Bu balkonda duruyordum. Ayakta. Kafamı bir kaldırdım karşıya. Yenimahalle yok. Izgara şeklindeki sokaklar yok. Sokaklara yan yana, sırt sırta dizilmiş iki katlı evler yok. Bahçeler yok. Kuşlar, meyveler, salıncaklar yok. Bahçelere konmuş masalar, masalarda sohbet eden güzelim insanlar. Sohbeti tatlandıran rakı şişesi. Yok. Oysa dün hepsini görebiliyordum bu balkondan. İnan bana. İp yerine. Annemin çantasında kaymaklı gofret görmek gibiydi. Çok daha şaşırtıcı hatta. Sarsıcı. Yenimahalle'nin bizim balkondan görülen bu cephesi. Ne zaman yok oldu? Gökkuşağı gibi.

İçim eziliyordu belki. Her gün bunu yapmak istedim. Alıp makinemi çıkayım, tek tek çekeyim dedim. Çünkü Yenimahalle büyük semt. İçinde hâlâ yıkılmayı bekleyen evler var. Talan edilmeyi bekleyen bahçeler var. İnsanlar hâlâ pazarlık ediyorlar. Müteahhitlerle el sıkışıyorlar. Yatalak babalar var. Ölmeye yatmış büyükanneler, büyükbabalar var. Ama direniyorlar. Yaşlı gözleriyle, yaslı kalpleriyle. Paslı dilleriyle. Direniyorlar. Onlardan önce davranayım istedim. Miras paylaşılmadan yetişeyim dedim. Devrilmeden önce her bir ağacın gözü olayım istedim. Her evin kulağı olayım istedim. Ama bunu öyle çok istedim ki. Yapamadım.

Ahmaklık ve İhtiras. Ya da. İhtiras ve Ahmaklık. Bir film adı olabilirdi. Olmayabilirdi de. Anımsayamıyorum. İzledim mi? İzlemedim mi?

»*Esin doğru yerde beklersen gelirmiş.*«

"Balık gibi mi baba."

"Tam olarak oğlum."

Misal. Küvette. Ama küvet yok evimde. Eski evlerimde vardı. Hem Çınar Sokak'takinde. Hem de Yahya Kemal Caddesi'ndeki evimde. Birkaç yıldır aklımda. Küvet yani. Birkaç yıldır ölçüp biçiyorum. Banyomu. Belki sığdırabilirim bir gün içine.

Ah şimdi bir küvet olsa. Bekârken vardı. Eski Yenimahalle'deki eski evlerimde. Ama bir kez olsun içine girdim mi? Su doldurup tabii ki. Anımsamıyorum. Çünkü o zaman bekârdım. Aslında bir tür köstebektim. Bekâr bir köstebek. Kafka'nın köstebeği gibi. Kafka'nın köstebeği var mıydı? Anımsayamıyorum.

Birinin yarısı toprak altındaydı. Topografya gereği. Diğeri yüksek duvarlarla çevriliydi. Topografya gereği. Ya da çeyreği. Evlerimin yani.

Şimdi. Sanırım. Basitleşmek istiyorum. İnsan unutursa basitleşir. İnsan anımsarsa da basitleşir. Ben anımsamayı seçiyorum. Anımsarken basitleşmeyi. Çok yorgunum. Öyle çok yorgunum ki!

İnsan su içerse unutur. Bunu çok iyi biliyorum. Çünkü ben keşfettim. İnsan su içerse anımsar. Bunu da çok iyi biliyorum. Çünkü bunu da ben keşfettim. Ama ben hiç su içmem ki. Bu riski göze alamam. Dedim ya. Köklerle ve meyvelerle beslenirim. Öyleyse. Kafka bir oklukirpiydi. Olabilir yani. Proust da.

Ah bebek olsam yeniden! Şap şup. Şapır şupur. Emsem annemi. Ya da komşulara sorsam. Ya da. O eski evlerimden birine gitsem. Kapıyı çalsam. İzin istesem. Bir kere kullansam küvetimi.

Suyun elleri insanın doğru yerlerine değmeli. Her yerine değmeli. Ya da insan suyun biçimini almalı. Almalı ki geçsin yorgunluğu.

"Neden yorgunsun baba?"

"Gece hiç uyumadım oğlum."

"Neden uyumadın baba?"

"Çeviri yaptım oğlum."

"Çeviri zor mu baba?"

"Benim için zor oğlum."

"Neden baba?"

"Çünkü ben sözcüklerden çok kuşku duyuyorum oğlum."

"Pekiii. Deneme nedir baba?"

"Çok zor bir yazı türü oğlum."

“Ne demek bu baba?”

“Herkesin bildiği bir şeyi yepyeni sözcüklerle, yepyeni fikirlerle anlatmak oğlum. Misal, şu ağacı.”

“İğde ağacını mı baba?”

“Evet meyvem.”

“İğde ağacı hakkında nasıl yepyeni fikirler olabilir ki baba?”

“Zor dedim ya oğlum.”

“Sen iğde ağacı yüzünden mi uyumadın baba?”

“Sözcükleri düşünürken düşünceler doluşuyor oğlum. Yarasalar gibi. Rahat bırakmıyor kafamı.”

“Orası karnın baba.”

Ondan sonra da patron aradı. Fabrikanın patronu. Tam bir hafta sonra. Yalvardı. Yakardı. Maaşımı iki katına çıkardı. Maaşımı üç katına çıkardı. Mesaimi beş saate indirdi. Üç saate indirdi. Sana üç gün tatil dedi. Hemen sonra beş güne çıkardı. Dedi ki. Hiç gelme istersen. Sadece. Ara sıra imzanı gönder. Hatta onu bile yapma. İmzanı almaya. Ben sana yollarım bir araba.

Hak etmediğim bu yüksek değer karşısında dilim tutuldu. Konuşamadım. Siz olsanız konuşabilir miydiniz? Ahizeyi usulca yerine kapattım. Yerine. Oturup şu kısa mektubu yazdım.

Sevgili Bir Günlük Patronum. Ben mühendis değil. Tostologum. Ek iş olarak da. Nerede ve ne zaman olursa. İmge şalı sökerim. Sizi kandırdığım için üzgünüm. Çok özür dilerim.

Su.

O yüzden mühendisleri severim.

Aslında. Gerçek nedeni söylemedim. Yani patrona. Aslında yalan söyledim.

Su.

Aşk.

Küvet.

Duvarların dili olsa da konuşsa.

“Bu bir deyim, öyle değil mi baba?”

“Tam olarak oğlum.”

“Sen de muhallebi yesene oğlum.”

“Dönüşte yerim anne.”

“Ben yerim babaanne.”

Ve. Artık olmayan sinemalar oğlum.

Ragıp Tüzün Caddesi'nde. Şimdi Alemdar İş Merkezi olan bina. Bir zamanlar Alemdar Sineması idi. Dördüncü ve beşinci duraklar arasında. Her şey değişti. Durakların yeri değişmedi. Şimdilik adları da aynı. Umarım beni bir maymun dinlemiyordur.

"Bana mı dedin baba?"

"Hayır muzum. Sana hiç maymun der miyim?"

Beşinci durakta bir sinema daha vardı. Ragıp Tüzün'den Çarşı Caddesi'ne girip sağa, Serdar Sokak'a döner dönmez. Seyran Sineması. Çınar Ekmek Fırını'nın hemen yanındaydı. Çalıkuşu Meyhanesi'yle sırt sırta. Bisikletçiye de yakın. Sonra düğün salonu oldu. Daha sonra yıkıldı. Paralı otopark oldu. Bir süre boş kaldığını anımsıyorum. Şu an ne halt ettiler bilmiyorum. Bilmek de istemiyorum.

Akın Caddesi'ndeki sinemanın adı Güneş Sineması'ydı. Aslında Akın'dan inip İvedik Caddesi'ne varınca sağda. Köşede. Hem yazlık hem kışlıktı. Sanırım öyleydi. Şimdi bir küvet olsa.

Annemlerin evine, yani kendi evimize, yani buraya, bu balkona varmak için sekizinci durakta inerdik troleybüsten. Sonra kocaman kare arsayı yürüyerek geçerdik. Bak karşıya. Tam şu hizada. Hafif yokuş. Parmağımın ucundan bak oğlum. İşte. Kare arsanın Yenimahalle sınırını oluşturan kenarı. Buradan bakınca sol üst köşesi sekizinci durak, sağ alt köşesi Yılmaz Açıkhava Sineması. Sinemasıymış. O zamanlar Kocaman Atık Kumbarası.

Bunlar benim bildiklerim. Anımsayabildiklerim. Sayabildin mi? Kaç oldu oğlum? Her şey öyle hızlı değişti ki. Şu an anımsarken bile değişiyor olabilir. Bu bir rüya olabilir.

Kariyer planlamasındaki hatalar yüzünden diyor spiker. Ya da projeler. Yanlış projeler.

Peyzaj mimarisi. Dut ağaçları. Akademinin içler acısı hali.

Ahmaklık ve İhtiras. Ya da. İhtiras ve Ahmaklık. Bir film adı olabilirdi. Olmayabilirdi de. Anımsamıyorum. İzledim mi? İzlemedim mi?

Keşke şimdi bir küvet olsaydı.

Vardar Dondurmacısı'ndan dondurma yerdik. Rex/Alex amcanla.

Az geride. Akın Caddesi'nden de geride. Altıncı durağa yakın bir yerlerde. Mahmut Camii'ne varmadan. Ragıp Tüzün'de. Annem uğrardı bittikçe. Türkiye'nin Cumhuriyet kokan ilk limon kolonyası. Eyüp Sabri Tuncer.

Ve taşıtların boynuzlu kralı. Troleybüs.

Troleybüsleri hatırlıyorsun, öyle değil mi sevgili/sevdalı okur? Vay canına.

"Troleybüs ne baba?"

"Elektrikli otobüs oğlum. Melez bir taşıt."

"Tramvay gibi mi baba?"

"Evet oğlum. Ama tramvayların tekerleri demirdendir."

"Biliyorum baba. Ve tren gibi rayların üstünde giderler."

"Aferin oğlum. Ama bir fark daha var."

"Nedir baba?"

"Troleybüslerde iki kablo kullanılır. İki boynuz havadaki iki kabloya tutunur. Yoksa elektrik devresini tamamlamak imkânsız olur. Çünkü. Tramvayların aksine, troleybüslerde lastik tekerler olur."

"Burası biraz karışık baba."

Recep abim almış bizi evden, gidiyoruz. Rex/Alex amcan ve ben. Beyaz bir pazar. Nereye? Sinemaya. Hangi sinemaya? Bu bir sır. Ankara'da bir sürü sinema var. On on bir yaşlarında olmalıyız. Sünnet olmuşuz çoktan.

Yenimahalle'ye bir park arsası ya da dört beş top sahası mesafeden ve batı cephesinden bakan yeni evimize yeni taşınmış olduğumuza göre, yetmişli yılların son adımları.

Balkondan bakınca güneşin üstünde doğduğu cepheden. Şiir gibi konuştum ama. Bilmem anlatabildim mi?

Cepheler var o yıllarda. Hatırlarsınız. Kurtarılmış mahalleler. Kurtarılmış kahvehaneler. Kurtarılmış mahallelerde kurtarılmış kahvehaneler. Ya da bu kurtarılmışlığa daha bir buçuk iki yıl var. Ama yine de havada kömür kokusu var. Barut kokusu var.

Recep abim annemin yeğeni. Motor ustası dayımın en büyük oğlu. Karşı kamptan. Başka mahalleden ve başka kahvehaneden. Ankara'da üniversite öğrencisi. Gazi'den. Dayım. Şimdi nerede, ne yapıyor bilmiyorum? Belki horoz taklidi yapıyordur. Kesin tüm iyi adamların gittiği yerde. Cennette. Ama o yıllarda Almanya'da. Tüm iyi ustaların gittiği yerde. Gurbette.

Ama bir dakika! Galiba dayılar karıştı. Büyük aile olmanın zorlukları. Recep abim de şimdi Almanya'da. Ama. Motor ustası dayımın değil. Recep abim. Avcı dayımın oğluydu. Cennete en önce giden dayım.

Bir dakika! Bir dakika! Gene dayılar karıştı. Tohumlar mı karıştı? Yok yok. Tohumlar karışmadı. Tarla da karışmadı. Benim kafam karıştı. Büyük aile olmanın zorlukları.

Nasıl kış! Günlerden pazar. Bunu meyvem duymamalı. İçimden anlatmalıyım. Ve gülümsemem yasak.

Cephe mephe hikâye. Biz aileyiz. Büyük bir aile.

Büyük Abim. Recep abim. Ve sanırım sadece ben. Rex. Ya da Alex.

Ah şimdi bir küvet olsaydı.

"Recep abi ya! Söyler misin? Sen hangi dayımın oğlusun?"

"Ben Laurel-Hardy dayının oğluyum, Rex/Alex. Unuttun mu yoksa?"

"Doğru ya. Sen Laurel dayımın oğlusun."

Bir pır-pırda gidiyoruz. Nereye? İskitler'de tek göz oda bir eve. Kazım Karabekir Caddesi. Agâh Efendi Sokak. Numara bilmem kaç. Ah şimdi bir küvet olsaydı. Pır-pırı belki Recep abim kullanıyor. Belki de öz abim. Büyük abim. Ben pır-pırın neresindeyim? Anımsamıyorum. Çünkü minicik gövdesinde eşyalar var. Belki komodinin çekmecesindeyim. Belki de saksının içinde. Zıplıyorum belki yer yatağının üstünde. Eşyalar Recep abimin eşyaları. Ev de öyle. Kiraladık. Taşıyoruz onu yeni evine.

Pır-pır görenler bilir. Motosikletle Serçe arası bir şeydir. Direksiyonunu motosikletten almış. Tüylerini serçeden. Melez bir yaratık. Ayakları bir fazla serçe/motosikletten.

Kazım Karabekir Caddesi'nde gidiyoruz. Agâh Efendi Sokak'a biraz var. Önümüzde bir çukur var. Görüyoruz hep birlikte. Konuşuyoruz çukur hakkında kendi kendimize. Çukur geniş. Pır-pır dar. Çukuru ortalamalıyız. Ortalıyoruz elbette. Aferin bize. Aferin Recep abime. Aferin büyük abime. Devrilince anlıyoruz.

Herkes yere serilmiş. Her şey yerlerde. Canımız yanıyor mu? Yanıyor elbette. Kahkahayı basıyoruz. Eşyalara bakıyoruz. Pır-pıra bakıyoruz. Önce biz kalkıyoruz. Sonra pır-pırı kaldırıyoruz yerden. Kaldırırken anlıyoruz. Pır-pır. Motosikletle Serçe arası bir şey. Ayakları bir fazla serçe/motosikletten. Kahkahayı basıyoruz gene. Bunun bir tekeri nerede? Hahahaha!

Cephe mephe hikâye. »Ida'nın hep dediği gibi, *en iyi/güzel hikâyeler gerçek hikâyelerdir*.« Biz aileyiz. Büyük bir aile.

Bir de. Pır-pırla giderken çukuru ortalamayacaksın. Ya sağdan, ya soldan. Tamam mı!

Değil aslında cephe mephe hikâye. Birinci MC. İkinci MC. Kerhen MC. Sonra, MC oldu Mc. McDonald's Türkiye. Tüm sağcı partiler bir araya geldiler ve Ecevit'in solcu partisini engellediler. Günahları kendi boyunlarına. Gene de. Biz aileyiz. Büyük bir aile.

Nasıl kış! Günlerden pazar. Öyle böyle değil. Beyaz, büyülü, kristal bir pazar. Recep abim almış bizi gidiyoruz evden. Rex/Alex amcan ve ben. Nereye? Sinemaya. Hangi sinemaya? Bu bir sır. Ankara'da. Her semtte bir sürü sinema var o zaman. On on bir yaşlarında olmalıyız. Sünnetliyiz çoktan.

Bunu meyvem duymamalı. İçimden anlatmalıyım. Ve gülümsemem yasak. O muhallebisiyle meşgul. Bu iyi. Çünkü kesin gülerim anlatırken.

Cafer Aga'yı hatırlıyorsun, öyle değil mi sevgili/sevdalı okur? Aferin sana.

Troleybüs'ü hatırlıyorum. El ele yürüdük tarladan. Kestirmeden. Rex ve Alex. Ortamızda Recep abim. Sekizinci duraktayız şimdi. Troleybüs'ü bekliyoruz.

Nasıl kış! Anlatamam. Troleybüs. Kayarak geliyor. Tellere tutunarak. Teller olmasa vallahi uçacak.

Cafer Aga tarlasını süreceği sabah erkenden kalktı. Evet. Türkiye'de. Ama Ankara'da değil. Bu kez yanına Tosun'u da aldı. Niyeti, Tosun'u Buruk'un yanına koşmak. Böylece. Buruk Tosun'a tarla nasıl sürülür öğretecek. Bilirsiniz. Buruklar güçlü kuvvetli, gerçek ekizlerdir. Tecrübelidirler. Tosunlarsa henüz genç ve tecrübesiz. Dediğini dediği gibi yaptı Cafer Aga. Aynı boyunduruğa Buruk'la Tosun'u yan yana bağladı. Ve başladı tarlasını sürmeye. Bir süre sonra. Zaar yorulmuş olacak. Ya da sıkılmış. Genç Tosun yan çizmeye başladı. Buruk tecrübeli gerçek bir ekiz. Dümdüz gidiyor. Dümdüz sürmek istiyor tarlayı. Ne yapsın ki başka! Tosun'sa yan yan gitmek. Ya da yan çizmek. Burulmamış ya, gözü dışarıda. Yasak savıyor belli ki. Yasak savmak ne demekti baba? Bir işi gönülsüz yapmak eriğim. Gönülsüz ne demekti baba? İsteksiz böğürtlenim. Bunu gören Cafer Aga değneğini eline aldı. Ve başladı Buruk'u dövmeye. Bunu gören Salih Hoca sordu. Neden yanlış hayvanı dövüp dursun Cafer Aga? Düz giden Buruk. Yan çizen Tosun. Cafer Aga karşı-

lık verdi. Sen o yandan görmüyorsun. Buruk Tosun'a işmar edip dururdu yandan.

»*İşmar etmek. El, göz, kaş, ya da baş işaretiyle bir şey demek.*«

İnsan. Yalnız. Tek başına. Çünkü insan gözleriyle görür. Her göz gördüğünü görür. Sarı göz yoktur. Ela. Kahverengi. Mavi. Yeşil. Kara gözler kara görür. İri göz. Yumuk göz. Pörtlek göz. Çekik gözler ince uzun görür. Kem gözse. Elektrikli bir bakıştır sadece.

Bir gün Cafer Aga'nın ineği hastalandı. Ve başladı Allah'ına dua etmeye. Duasının sonunda bir adak adadı. Allah'ım. İneğimi iyileştirirsen. Üç gün oruç tutacağım sana. İnek iyileşti. Cafer Aga başladı oruç tutmaya. Ve tam üç gün oruç tuttu. Ama üçüncü günün sonunda. İnek öldü. Ve Cafer Aga. Başladı Allah'ına sitem etmeye. Senin için yemedim morelerden. İçmedim soğuk sularından. Bilmedin eyiliğimden. Sikesin anamı yapmasam. Bilesin. Düşeceğim üç günü ramazandan. İneği de sayacağım kurbandan.

»Ida'nın hep dediği gibi, *en iyi/güzel hikâyeler gerçek hikâyelerdir*.«

E tabii, Cafer Aga'nın bu itiraza kadim gelenekten, te *Hitit Çağında Anadolu*'dan hakkı var.

»*Efendim fırtına tanrısı beni işit! Beni yaşat! Sana şöyle diyorum: Kuş yuvasına gider. Yuvası onu korur. Ya da herhangi bir köle bir şeyin üzüntüsünü çekerse ve efendisine yalvarırsa efendisi onu dinler, onu ne üzmüşse, o konuyu onun için düzeltir.*«

Troleybüsün lastik tekerleri buzun üstünde kayıyor. Anımsıyorum, zar zor duruyor. Dururken şöyle bir sendeliyor. Sendelerken boynuzlarından biri düşüyor. Şoför amca iniyor ve troleybüsün arkasına geçiyor. Boynuzun telini çekiştiriyor. Sallıyor. Sarsıyor. Sonunda boynuzu tekrar havadaki elektrik teline oturtmayı başarıyor. Bunu yapması bir iki dakikasını alıyor.

Nasıl kış! Anlatamam.

Troleybüsün bir yerinde markası yazıyor. Brill. MAN. Ansaldo. Ya da? 101 filo numaralı Tosun olmadığı kesin.

Keşke şimdi bir küvet olsaydı.

"Hangi sinemaya gidiyoruz Recep abi?"

"Bu bir sır Rex."

Nasıl kış! Anlatamam. Beyaz, büyülü, kristal bir pazar. Troleybüs. Kayarak gidiyor. Tellere tutunarak. Teller olmasa vallahi uçacak.

Aynı numaralı duraklardan geçerek ilerliyor. Yedi. Altı. Beş. Dört. Duraklarda sendeleyerek duruyor. Paltolu beyler, hanımlar. Şapkalı. Fötrlü. Kasketli. Kaşkollü çocuklar. Bereli. Eldivenli. Troleybüs yavaş yavaş yolcularını topluyor. Biletçi amca yolculara bilet kesiyor. Arka kapı mı? Orta kapı mı? Biletçi kapının yanındaki bölmede oturuyor. Büyükler beş kuruş mu, yirmi beş kuruş mu ödüyor? Öğrenciler beş kuruş mu, yirmi beş kuruş mu ödüyor?

Keşke şimdi bir küvet olsa. Beyaz, büyülü, kristal bir pazar.

Altıncı durakta troleybüse birkaç polis biniyor. Beleş. Limon kokusu troleybüsün içine doluyor. Karakolla Akın Caddesi arası mis gibi kokuyor.

Vardar Dondurmacısı'nın önünden geçiyoruz. Kapısı buz tutmuş. Sağımızda Çarşı Caddesi girişi. Öyleyse şu evlerin arkası Seyran Sineması. Çalıkuşu Meyhanesi. Meyhanenin camları buğulu. Olmalı. Çınar Ekmek Fırını. Bacası tütüyor olmalı. Sağımızda park. Boş. Birkaç çocuk. Birkaç serçe. Birkaç güvercin. Sonra Alemdar Sineması. Solumuzda. Troleybüs. Kayarak. Yavaş yavaş ilerliyor. Nasıl kış! Nasıl zevkli! Anlatamam.

Troleybüsün içi sıcak. Sıcacık. Renkli. Rengârenk. Nasıl zevkli! Anlatamam.

Troleybüsün koltukları deriydi. Yeşil. Kırmızı. Kahverengi. Ya da?

Keşke şimdi bir küvet olsaydı. Söylemedim hiç ama. Elbette içi sıcak su dolu bir küvet.

"Hangi filmi izleyeceğiz Recep abi?"

"Bu bir sır Alex."

Size büyük bir yalandan bahsetmeliyim. Babamdan. Ama şimdilik bunu meyvem duymamalı. O daha yedi yaşında. Tıpkı Recep abimle gittiğimiz film gibi. Bunu da kendisi keşfetmeli. Zamanı gelince, biraz yardımın sakıncası yok tabii.

Babam önce pagandı. Bunu bilmiyor. Hepimiz önce şamandık. Bunu da bilmiyoruz. Ya da çoktan unuttuk. Ama bu değil yalan olan.

Babam. Cumhuriyet çocuğu. Yoksul köy çocuğu.

Nefis bir el yazısı var. Aynı Atatürk'ün el yazısı.

Babam. Arıcı. Köy Enstitüleri mezunu.

İnsanın vicdanı. İçinde konuştuğu Tanrı'dır. Tanrı'sıdır. Dertleşir. Sohbet eder. Anadiliyle. Cennet de orada, cehennem de.

Ya da tersi.

İnsanın Tanrı'sı. İçinde konuştuğu vicdanıdır. Dertleşir. Sohbet eder. Anadiliyle. Cennet de orada, cehennem de.

İnsan işiyle sevişir. İnsan işiyle ibadet eder. İşte.

Babam işiyle ibadet etti asıl. Bunu bilmiyor. Ya da biliyor. Bildiği için belki. Namazdan sonra kollarını açıyor. Göğe kaldırıyor. Türkçe mırıldanıyor. Yakarıyor. Tohum, diyor. Tohumlar diyor.

Babam işiyle ibadet etti. Çünkü babası ona öyle öğretti. Çünkü anası ona öyle öğretti. Öğretmenleri öyle öğrettiler.

Babam. Öğretmendi ibadet etti. Radyocu/Televizyoncu oldu ibadet etti. Her iki işte de öğrenciler yetiştirdi. Yayıncılığa başladı. İbadet etti. Kitaplar yazdı. Atatürk kitapları. İbadet etti. Babamın hayatı ibadet etmekle geçti. Ağaç dikti. İbadet etti. Meyve ağacı. Elma, armut, kiraz. Kayısı, şeftali, erik. Meyveleri topladı. İbadet etti. Yedi. İbadet etti. Mısır ekti. Domates ekti. Biber ekti. Onları çapaladı. Onları suladı. Güvercin gübresi serpti.

Bir de beyaz kiraz. Konya Ereğli vatanı. Kırım anavatanı.

Bir gece bir telefon geldi. Mehmet dayım. Memleketten arıyor. O zaman biz Misket Sokak'ta oturuyoruz. Önümüzde Konya Yolu. Arkamızda Atlı Spor Kulübü. Ne istersiniz dedi? Babam elmayı özlemiş. Babam elmayı çok sever. Biraz elma getir dedi. Ertesi akşam kapımız çalındı. Açtık. Mehmet dayım. Gelin yardım edin dedi. Neye dedik? Gelin gelin dedi. Düştük peşine. Ben. Rex ya da Alex. Rex. Ya da Alex. Büyük abim. Küçük abim. Babam. Vardık Konya Yolu'nun kenarına. Allahtan annem yok. İpleri yok. Zaten çuvallarda yolun bu kenarında. Nasıl olduysa? İki tepe halinde. Bunlar ne Mehmet, dedi babam? Elma istemedin mi sen? Al sana elma. Tam bir ton. Yarım ton artı yarım ton.

Cömert adamdı dayım. Şimdi nerede, ne yapıyor bilmiyorum? Belki lüferin yanında rakı içiyordur. Kesin tüm cömert adamların gittiği yerde. Cennette. Birazdan arabasına atlar. Yoksulları toplar, pazara götürür, hastaneye götürür. Hatta alıp te yurtdışına ameliyata götürür.

O da bir zaman. Daha gençken hem de. Tüm iyi ustaların gittiği yere gitti. Gurbete. Ama Almanya'ya değil. O gurbeti kendi vatanında yaşadı. Cömertliği yüzünden. Bu vatan. Dayımın *»yazını kışa çevirdi«*. Kendi içinden. Hiç dönmedi. Dayım. Hep gurbette yaşadı.

Bir de şu yanık adam türkülerini önüne gelen söylemesin Allah aşkına! »*Ayaklarımızın turabı, göğüllerimizin hızmatçısı.*« Olamayacak adamlar, kadınlar. Misal. Zara mara!

Hâlâ inanamıyorum. Daha dün burada, bu balkondaydı. Annemin adasının balkonunda. Lüferin yanında rakı içtik. Neşet Ertaş dinledik. Gurbeti Almanya'da yaşayan İbrahim dayımın kırkbeşliklerini. Dayımın ruhuna. »*Hep sen mi ağladın? Hep sen mi yandın? Ben de gülemedim yalan dünyada.*« Elbette tadı kaçmıştı hayatımızın. Rakının. Lüferin. Muhtekirlere sövdük. Muhterislere sövdük. Çevresinde sarı dilli milyon kere milyon okumuş yalaka. El ele tutuşmuşlar. Yüzlerce halka. Sövdük. Virüsler hakkında konuştuk. Niye biz böyle söver olduk, dedik? KKKA virüsü kapmış olabilirdik.

Ah insanlık!

"Dün bütün gün evdeydin baba!"

"Dün lafın gelişi oğlum. Bir tür mecaz."

"Ama dün dedin baba? Bu çok karışık!"

Sonra elma çuvallarını eve taşıdık. Biz niye geldiysek? Rex ve Alex. Elma çuvalları bize ağır. Ne yapacağız bunca elmayı? Oturduk yedik. Mis gibi. Ereğli elması. Sularını sıkıp içtik. Mis gibi Ereğli elması. Komşulara dağıttık. Okula götürdük. Rex/Alex ve ben. Öğretmenlere dağıttık. Öğrencilere dağıttık. Oturup yedik. Mis gibi. Ereğli elması. Tezgâh kurup sattık. Çiftlik Caddesi'nin kenarında. İkişer kilo ikişer kilo. Bir ton mis gibi Ereğli elması. Arkamızdaki atlara verdik. Atlarla birlikte elma yedik. Mis gibi. Ereğli elması. Seyislere verdik. Seyislerle yedik. Bir ton mis gibi Ereğli elması. O zaman Ereğli'de her yer elma bahçesi. Elmalar kaç ayda bitti, anımsamıyorum? Kaç mevsim elma yedik? Mis gibi. Ereğli elması. Eskiden Ereğli'de, her yer elma bahçesiydi.

Bir de Atlı Spor Kulübü. Babamla gittik. Çocukken her pazar gittik. Arkasında kırlar. AOÇ'nin arazisi. Çiçekler. Otlar. Boyumuz kadar. Düzensiz kırlar. Eskiden düzensizdi kırlar. Rex/Alex ve ben. Bir de babam. Sonra maneje girdik. Spor yaptık. Atlar gibi koştuk. Koşturduk. Babam bizi salladı kollarıyla. Hoplattı. Yuvarladı. Dua eden kollarıyla. Tanrı'sına uzattığı yakaran kollarıyla. Havalara attı. Hep tuttu. Hiç korkmadık.

İlk geldiğimizde Ankara boştu. Genişti. Tarla çoktu. Birine çökse. Babam yani. Bir gecekondu dikse. Misal. Çiğdem'e. Şimdi efendiydik

hepimiz. Şahane. Babam. Kitap yayımlamayı ve bizi yetiştirmeyi seçti. Görgülü. Bilgili. Hür. Bizi yetiştirirken ibadet etti. Bizi kitaplarını satarak yetiştirdi. Aklıma gelmişken. Ben. Yani Rex/Alex. O kitapları. Atatürk kitaplarını tashih ederek büyüdüm. Ya da tersi. Kitaplar beni tashih etti. Ben. Alex ya da Rex. Kâğıtlar kuşeydi o zaman. Harfler kurşundan dizilirdi. Ofset yok. Resimler bile kurşun plakalara oyulurdu. Tersten. Tipo. Bilmem anlatabildim mi?

Kitaplarını satarken de ibadet etti. Babam. Çuval çuval ibadet. Çuvalların her biri, hiç değilse elli kilo. Hiç değilse altmış kilo. Ayıların bile beli bükülür. Omuzlarında. Melekleri. Atatürk'ü. Kitapları. Babamın ibadeti. Çuval çuval.

Babam eski toprak. Tohumları yuvarlak. Elbette annem de ona yardım etti. Her konuda yani. Bilmem anlatabildim mi?

Babam sessizce ibadet etti. Kimseye göstermedi. Söylemedi bile. Duaları sessizceydi. Çabası sessizlikti.

Namaz kılarken fotoğraf çektiren ineklerden değildi.

Babama neden yalan dedim o zaman? Hemen söyleyeyim. Bugün 29 Ekim. Ve bugün. Ankaralı sokakta. Direniyor. Bayramını geri alacak. Barikatları yıkacak. Bilmem anlatabildim mi?

Ve iki gün sonra. Cadılar Bayramı. Cadılar Bayramı. Bir pagan geleneği. İyi de. Bundan bize ne?

Çok iyi anımsıyorum. İlk kiraladığı günü. Ulus'taki o küçük büroyu. Ankara Patent Bürosu komşumuz. Korhan abi komşumuz. Alev abla komşumuz. Patent Bürosu Kızılay'a taşındı. Orada tanıdım Nuh abiyi. İlk dergilerimin editörü. Dört sayı. *Acemi Serçe*'ydi ikinci sayının adı. *Yırtık Çorap*'tı üçüncü sayının adı. Ortağım. Şimdi Bizans'ta çalışıyor. Ariadne'nin toptancısı. O çağda Aineias'tı adı.

Arka kapakta, Ankara Patent Bürosu vardı. İki dergicinin iletişim telefonlarının altında. Kızılay'da, Şehit Adem Yavuz Sokak'ta. Büro teknik destek sağlardı. Büroda büyük saygınlığımız, sonsuz kredimiz vardı. Çünkü o zamanlar, dergiye saygı vardı. *Hurray love! Hurray amateurism!* Derdi patronları. *Welcome! Brave Hector. Victorious Aineias*. Varlığımız varlığınıza armağan. Kâğıtlar, kalemler, makaslar. Son model fotokopi makineleri. Uhular, zımbalar, kâğıt giyotinleri. Bilgisayar lüks o zaman. Ve mutlaka gerekli. Uzmanlık. Bilgi birikimi. O da Nuh abi de var. Bilgisayar efendisi. *IBM compatible*. 386

bile olmayabilir. 3.x DOS işletim sistemi. Yazılar kırık olduğuna göre. En iyisi 24pp. Yazıcımız. *Epson dot matrix*'ti.

Çok iyi anımsıyorum. Kiraladığı ilk günü. O küçük büroyu. Babamın yani. Tuttu. Hem de ilk gün. Yayınevinin duvarına. Tam masasının karşısına. Fotoğraflarını astı. İsmail Hakkı Tonguç'un. Hasan Âli Yücel'in. Daha ilk gün. Kaybetti. Daha ilk gün. Kazandı. Biliyorum. İçindeki büyük sesi dinledi. Vefa. Borç. Akıl. İman. Özgürlük, adalet, vicdan.

Hüseyin Hüsnü Tekışık. Üstün başarılı bir eğitimci. Say say bitmez ödülleri. Onu Milli Eğitim bilir. Dağıtımcılar, kitapçılar bilir. Tüm Türkiye bilir. Bilenler bilir. Babamın arkadaşı. Çıktı bir kat yukarı. Ziyaretimize geldi. Hayırlı olsun dedi. Oturdu bir bardak çay içti. Fotoğrafları gördü. Kaşlarını çattı. Çok kızdı. Babama döndü. Hayırlı olmamış dedi.

Nasıl kış! Anlatamam. Beyaz, büyülü, kristal bir pazardı.

Belki bilmiyordu. Ya da biliyordu. Daha ilk gün. Ticari başarıyı elinin tersiyle itti. Kim? Dodo kuşu mu? Hayır yahu. Babam. Bilmem anlatabildim mi?

En önemlisi topraktı. Tohumdu. Tohumları toprağa ekmekti. Meyveyi beklemekti.

Meyvelere iyi bakmaktı. Soymaktı. Yıkamaktı. Öpüp koklamaktı.

Babam hep emekçi kaldı. Hep çiftçi. Hep arıcı. Hep yayıncı. Hep öğretmen. İman sahibi.

Her zaman enstitü mezunu. Babam hep savaşçıydı. Hep bir direnişçi.

Hiç küvete girmedi.

Babam. Subay bavulu kadar hafifti. Açıldı masa oldu. Kapandı bavul oldu.

Babam solcuydu. Rönesans'tı. Anadolu Rönesans'ı. Bunu içindeki büyük sesle başardı.

Bunun tersi. İşte bu canım. En büyük yalandı.

Biliyorum. Devir çok değişti. Kerameti kendinden menkul, tuhaf tuhaf adamlar, kadınlar türedi. Televizyonlara çıkıyor ve peygamber edasıyla konuşuyorlar her gece. Gazatalarında yazıyorlar. Yani biliyorum. Şimdi bazı aklı evveller çıkacak ve diyecekler ki. Babanın solculuğu da bir tuhafmış canım. Ben de onlara diyeceğim ki. Bak canım. Evet sen. Nadolu'nun ayısı. Yoksul evine ekmek götürdün

mü sen hiç? Yalan. Alnındaki teri elinin kenarıyla sıyırdın mı hiç? Bir avuç ter. Bir sıyırışta. Yalan. Ter caddede, ter toprakta. Ter bardakta, hamurda. Kurtuluş savaşı yapmak da o dönem modaydı zaten. Konjonktür gereği. Misal. Araplar. Her bir Arap ulusu kendi coğrafyasında kendi kurtuluş savaşını yaptı. Şiir gibi konuştum ama. Bilmem anlatabildim mi?

Senden büyük görünmez bir şeyin ellerini izlediğini, ayaklarını takip ettiğini, sana kızdığını, seni alkışladığını fark ettin mi hiç? Kulak memeni öpüp mırıldadığını, ayıp sana dediğini, kulak memeni ısırıp mırıldadığını, aferin sana dediğini, işittin mi hiç? Sen hiç duyumsadın mı esirgendiğini?

Dinle o zaman.

Yarabbi. Yavrularımı koru, onları esirge. İzin ver Rex/Alex'in yolculuğu sona ersin. Kalemleri ve kâğıtları tükenmesin. Kâğıtları kitap olsun. Evliya Çelebi'nin seyahatnamesi gibi on ciltten oluşsun. Rex/Alex askerden sağ salim dönsün. En büyük oğlum mühendis olsun. Hayırlısıyla diplomasını alsın. Madencilik yapsın. Onun küçüğü hayırlısıyla mühendis olsun. O da diplomasını alsın. Gönlünde nere varsa orayı işletsin. Eşimin içine sabır dışına kefir aşıla yarabbi. Ellerine, kollarına, kalçalarına derman ver. Yarabbi, kaynanamın çayını açık eyle. Yüzünü güler yüzlü eyle. Sinirlerini al yarabbi. Yarabbi. Evimize düzen, soframıza bereket, aklımıza akıl, kalbimize ferahlık ver. Huzur konuğumuz olsun hep. Kapımızı çalmadan girsin evimize. Ağzımız hep arılarımın boku tadında olsun. Oğul arılarım çalışkan olsun. Havalar ne çok sıcak ne de çok soğuk olsun. Mutedil olsun. Bu beş kardeşi birbirinden ayırma yarabbi. Âmin. Benim de gücümü artır. Gücüme güç kat yarabbi. Ülkemize zenginlik ve barış ihsan eyle yarabbi. Atatürk'e rahmet eyle. Cumhuriyette bir damla teri olanların hepsine şükran eyle. Gönül borcumuzu söylediğimizi duymalarını sağla yarabbi. Ölenlerine rahmet eyle. Tüm şehitlerimize rahmet eyle. Hasan Âli Yücel'e ve Tonguç Baba'ya rahmet eyle yarabbi. Dünyaya barış eyle yarabbi. Görgülerini ve irfanlarını. Ve tüm ömürlerini insanlığın macerasına adayan. Gelmiş, yaşamış ve toprağa düşmüş bilim insanlarına rahmet eyle yarabbi. Özellikle Galileo Galilei'ye. Ve Galileo'nun Karısı'na rahmet eyle. Dualarımı duy yarabbi. Kabul eyle. Dualarım kışın cibinlik yazın vantilatör olsun. Evimizin üstüne. Âmin. Pardon.

Dualarım kışın şofben yazın vantilatör, klima ve cibinlik olsun. Evimizin üstüne. Âmin.

Bu büyük yalanı uydurup yayanlar için de ben bir Roma duası yazdım. Ve ben şimdi. İzin verirseniz. Bu duayı okuyacağım.

Dilinizi Nadolu'nun arıları soksun. Belinizi Nadolu'nun ayıları çiğnesin. Bahçeniz solsun. Tohumlarınız kurusun. Tanrılar sizi göçe zorlasın. Giderken heykelinizi de yanınıza alın. Sarığınızı da götürün. Tuğranızı da götürün. Kavimler göçünde yolunuzu şaşırın. Vladivostok'a varın. Üzüm sulu votka içmek, istifra etmek zorunda kalın. Kaşıntı tutsun elinizi. Kaşıntı tutsun kasıklarınızı. Ters evrime uğrayın. Daha da esmerleşin. Kıllansın her yeriniz. Her sabah cünüp uyanın. Su basmanınıza kadar suya gömülün. Su bulamayın. Bir deprem dalgasıyla batıya savrulun. Tez zamanda fırtına çıksın içinizde. Vezüv sıçsın üstünüze. Jüpiter sıçsın üstünüze. Öyle kalın.

Vladivostok. Rusya'nın doğu kapısı. Ta Pasifik'in kıyısı. Sarıkamış'ta ya da başka bir Doğu Anadolu cephesinde esir düşen binlerce Türk askerinden ta/te Vladivostok'a bile gönderilenler vardı. Neredeyse vatandan on on iki bin kilometre. Vay anam vay! Dünya çevresinin dörtte biri. Gene de, bir ay süren tren yolculuğu sırasında. Ölüp de trenden atılmadan kamplara varabilenler şanslıydı. Vay anam vay! Bir de. Vagonlar dışarıdan kilitleniyor ya! Vagon bir daha açılana kadar, canlı esir askerler. Ölü esir askerlerle koyun koyuna yolculuk yaptı. Hepsi arkadaştı. Vay anam vay! Bazen de, aktarma yapılacak ya. Tren durdu bir yerde. Karlı bir ormanın içinde. Ya da. Tataristan'dan daha bile soğuk bir çölde. Bekledi. Ama kapılar açılmadı. Belki de unutuldu. Kamplara varamadan daha. Donarak öldü esir askerler. Vay anam vay! Vay anam vay!

Bak canım. Bunların hepsi çelişki.

Savaş/Barış.

Esirlik/Hürriyet.

Savaş ve Barış/Barış ve Savaş.

Esirlik ve Hürriyet/Hürriyet ve Esirlik.

Savaş ve Hürriyet/Hürriyet ve Savaş.

Barış ve Esirlik/Esirlik ve Barış.

Savaş ve Hürriyet/Hürriyet ve Savaş.

Barış ve Esirlik/Esirlik ve Savaş.

Küvet/Küvet.

Soğuk/Sıcak.
Acı/Sevinç.
Keder/Mutluluk.
Sevişmek/Tepişmek.
Küvet/Küvet.
Canlılık/Ölüm.
Sevişmek/Çiftleşmek.
Sibirya Kömürü/Afrika Kömürü.
Bir Günlük Mühendislik/Oğuz Atay.
Hafiflik/Ağırlık.
Zahmetsizlik/Öfke.
Hacivat/Karagöz.
Bektaşi Alevilik/Sünni Vehbilik.
Temiz Giyim/Dış Görünüş.
Dış Görünüş/İdea.
Walter Benjamin/Marcel Proust.
Marcel Proust/Hatırlamayı Abarttın Baba.
Melezlik/Saflık.
Kafka/Köstebek.
Türk Tohumu/Yunan Tohumu.
Din/Ticaret/Siyaset.
Tiyatro/Hayat.
Abartı/İnandırıcılık.
Ses/Sessizlik.
Görüntü/Ses.
Yazı/Görüntü.
Yazı/Ses.
Oyun/Aforizma.
Aforizma/Slogan.
İngilizce. Ve İngilizce öğretmenim.
Küvet ve Küvet.
Tatlı Noel ve Kanlı Noel.

Dicle bir nehir değildir. Dicle bir nehirdir. Dicle sevgili kardeşimdir.

Bunların hepsi çelişki canım.

İnsan bir dili öğrenirken adaleti de öğrenir. Hiç değilse sezer. Çünkü her dilin matematiği vardır.

»Ida'nın hep dediği gibi, *en iyi/güzel hikâyeler gerçek hikâyeler.*«

On üç milyonluk Türkiye. On üç buçuk milyonluk Türkiye. İki milyon insan. İki buçuk milyon insan. Yüzyılın başından insan manzaraları. Yirminci yüzyılın en büyük göçü. En büyük insan göçü. İnek göçü, oğlak göçü. Arı göçü.

»Çıkar yücelerden haber sorarım
Solarken dağların gümüş yaldızı.«

Elena. Niko. Yanni dayı. Taşıyıcı. Hristo emmi. Bir de çaprazlama teyel. Kazayağı.

Kimisi Yunan'ı alkışladı İzmir'e girdiğinde. Nasıl koruruz onları, saldırırsa ayılar? Batı Anadolu'yu yakıp yıkıp gittiler. Askerler. Onlarsa her şeyi bırakıp geldiler. Sivil köylüler. Sivil kentliler. Hepsi ama. Aynı beşiğin çocukları. Tepkiler bile aynı. Bunlar orada Türk tohumu. Onlara burada diyorlar, Yunan tohumu. Adam Rum. Anadolu Rum'u. Adam Rumca bilmiyorum diyor. Nereye yolluyorsun emmi? Öyle değil işte kazın ayağı. Romalılar var her zaman. Romalılar her yerdeler.

"Bilmem neredeyim neyi ararım
Uyanır içimde derin bir sızı."

Ama Romalılar var her zaman. Romalılar her yerdeler. Sonra Yunan'a yüksek faizli borç verirler. Mübadillere iyi bakın emi. Çok zorlandık der, Hristina teyze, bitmiyor geri öde öde. Yunan'ı savaşa kim soktu kuzum? OED. Elbette dünyayı.

Atatürk bile Venizelos'a küs değil. Venizelos bile Atatürk'e küs değil. Halklar birbirlerine küs değil. Size ne oluyor be kuzum. Nadolu'nun ayıları?

Eskiden Türkçede bir sinema vardı. Kalbi güb güb atardı.

Her semtin. Her kentin. Ankara'nın sinemaları vardı. Yıkılan/kapanan sinemalar. Yıkılan/kapanan meyhaneler. Yıkılan/kapanan evler. Yenimahalle evleri. Ve Bentderesi.

Şimdi. Sanırım. Basitleşmek istiyorum.

İnsan daha nasıl basitleşebilir. Bilmiyorum.

"Hangi filmi izleyeceğiz Recep abi?"

"Bu bir sır Alex."

Ahmaklık ve İhtiras. Ya da. İhtiras ve Ahmaklık. Bir film adı olabilirdi. Olmayabilirdi de. Anımsayamıyorum. İzledim mi? İzlemedim mi? Şimdi bir küvet olsa.

Sanırım giderek zayıflıyorum. Anımsadıkça zayıflıyorum. Zayıfladıkça hafifliyorum sanırım. Şunlar. Yeni uzuvlarım. Tatlı tatlı kaşınıyorum.

Aslında az önce zahmetsizlikten söz ediyordum. Kaşınınca vazgeçtim.

Siz hiç denek oldunuz mu? Ben bir kere oldum. Kaşınınca olunuyor. Ve çıplanmanız gerekiyor.

Troleybüs. Kayarak ilerliyor. Tellere tutunarak. Ağır ağır. Teller olmasa. Sır olacağız. Ailecek.

İyi ki saat var. Orijinal mi orijinal. Zaman var matineye. Ön hat tabelasının arkasındaki panelde. Elektrikli bir saat.

Kariyer planlamasındaki hatalar yüzünden diyor spiker. Ya da projeler. Yanlış projeler.

Hep fotoğraflamak istedim. Hep ama. Allah rahmet eylesin. Ahmaklık ve İhtiras. Ve körlük. Elbette siyaseten.

Şiir gibi konuşuyorum ama. Umarım anlatabiliyorum.

Trenden Ulus durağında indik. Yüzlerce Ankaralı. Ellerinde bayraklar. Eski Stat Oteli'ni gören kapıdan çıktık. Şimdi olmuş *Radisson Sas.* Otelin altında bir kuaför vardı. Annemin eski kuaförü. Cumhuriyet Caddesi'nin ağzında polis barikatı.

İnsan bir şehri çocukluğundaki yüzlerle anımsıyor. Çocukluğundaki isimlerle anımsıyor. Niyeyse direniyor bünye. Yeni yerlere. Yeni yapılara. Yeni yüzlere ve yeni kadınlara.

Binlerce Ankaralı. Ellerinde bayraklar. Yaşlısı genci. Bekârı evlisi. Kadını erkeği. Ellerinde meyveler. Dillerinde marşlar. Meyvelerin ellerinde bayraklar. Dillerinde marşlar.

»*Biz Cumhuriyeti işte böyle anlıyoruz.*« Meyvem. »*Diğer ülkelerde böyle anlamazlar. Bu yüzden dört elle sarılıyoruz.*« İğdem.

İğdemin elinde Türk bayrağı.

"Havaların böyle güzel gitmesi umut verici baba."

"Çok hem de oğlum."

Cumhuriyet Caddesi kapalı. Ne gam! Yolun karşısına geçiyoruz kavşaktan. Otelin yanından az yürüyüp, aradan İnebolu Sokağı'na çıkıyoruz. Sokak açık. Atatürk Bulvarı'na çıkarsak meydana yaklaşacağız. Çapa, Kuruçeşme, Kediseven sokaklar açık. Kızılbey Sokak açık. Sanayi Caddesi açık. Şehit Teğmen Kalmaz Caddesi açık. Ya da Posta Caddesi. Binlerce Ankaralı. Yüz binlerce güler yüzlü insan. El-

lerinde bayraklar. Dillerinde marşlar. İçlerinde özlem. Akıyorlar meydana. Atatürk Bulvarı. İnsan selinden kapalı.

Sağımızda Merkez Bankası. Solumuzda Yüzüncü Yıl Çarşısı. At buradan görünmüyor. Eskiden. Ankara Şehir Çarşısı. Banka da 1952'ye kadar Anadolu Kulübü'ydü. Atatürk bankaya dönüşmesini istedi.

»*Biz Cumhuriyeti işte böyle anlıyoruz.*« Meyvem. »*Diğer ülkelerde böyle anlamazlar. Bu yüzden dört elle sarılıyoruz.*« İğdem.

Gerekirse Cumhuriyeti yeni baştan kuracaksın oğlum. Sen yeni oyun kurucu olacaksın. Alex gibi mi baba? Tam olarak oğlum. Forvet arkası. Yeni bir oyuna başlayacaksın. Yeni bir oyun. Yeni bir takım. Arkadaşlarınla bir olup, halatı bırakacaksın. Ve asıl. Bugün olduğu gibi, hep iştahlı olacaksın. En az yedi çocuk yapacaksın oğlum. Emredersin baba.

Bir ekiz hikâyesi var. Bir de tavşan.

Lüferin yanında ayran içen yeşil bir inek hikâyesi var. Yeni çıktı. Berbat bir şey.

Bir Atatürk fotoğrafı hikâyesi var. Aslında iki fotoğraf hikâyesi var. Aynı yerden, aynı cepheden. İkincisi yarın basılacak. Gazetelere. Şeylere değil. Gerçek gazetelere. Aralarında onlarca yıl var.

»Ida'nın dediği gibi. *En* lezzetli *hikâyeler gerçek hikâyeler.*«

Ayşe Nine bir ekiz alacak. Pazara varıyor. Cafer Aga'yı buluyor. Meramını anlatıyor ve parasını gösteriyor. Cafer Aga diyor ki. Ayşe Nine bu para az. Bu paraya ekiz olmaz. Olur olur. Diyor Ayşe Nine. Olur. Olmaz. Sonunda bir ekiz alıyorlar. Zayıf mı zayıf. Çelimsiz mi çelimsiz. Sanki pancar küspesiyle bile beslenmemiş. Olsun. Ayşe Nine'nin bir ekizi oldu ya. Ben bakarım ona diyor. Ben onu kırmayla beslerim. Kilo alır, güçlenir. Düşüyor ekizin önüne, geliyor evine. Gel zaman git zaman. Ve bir zaman sonra. Ayşe Nine tekrar pazara iniyor. Cafer Aga'yı buluyor. Cafer Aga ekizi sual ediyor. Ayşe Nine diyor ki.

"Ne biliyim Cafer Aga. Tutiyer ota. Koparırsa, gidiyer get üstü. Koparamazsa, gidiyer yüz üstü."

Cafer Aga bir gün bir av tüfeği alıyor. Tüfeği omzuna asıyor. O da ne? Tüfek omzuna asılmıyor. Namlusu yere değiyor. Karar veriyor namluyu kesmeye. Ama namlu çelik. Ama Cafer Aga da aga. Nadolu olmuş Anadolu. Dördüncü ve dokuzuncu sınıflarda. Pardon.

Dördüncü ve dokuzuncu yüzyıllar arasında Anatolia'ya, taşra anlamına gelen Natolia denirdi. Çünkü dini olarak tam anlamıyla yerleşilmiş dünyaya, yani Roma İmparatorluğu'na ait sayılmıyordu. Pagan inançlar hâlâ çok yaygın olduğundan, Anatolia, Hıristiyan âleminin tam olarak bir parçası değildi. Dokuzuncu yüzyıldan sonra durum değişti. Hıristiyanlık yaygınlaştı. Paganizm geriledi. Pagan inançlar unutulmaya yüz tuttu. Ve bu yarımadanın Natolia olan adının başına, Grekçede olumsuzluk ifade eden 'A' takısı getirildi. Böylece Natolia artık taşra olmaktan çıktı, yerleşilmiş dünyanın bir parçası oldu. Bizans oldu adı.

Ama Avrupa ve Amerika ve tüm dünya, neredeyse on dokuzuncu yüzyıla kadar Anadolu'ya Nadolu demeyi sürdürdü. Bu isim ansiklopedilere bile Natolia olarak girdi. Natolia, güneşin doğduğu yer anlamına geliyordu. Ama bir kız ismi hâlâ. Natolia. Ya da, Natelie, Nathalie, Nathalee, Natalee. Natalee.

Cafer Aga'ya çelik vız geliyor. Cafer Aga yeni tüfeğini asıyor omzuna ve düşüyor dağların yoluna. Hemencecik bir tavşan çıkıyor karşısına. Nişan al. Ateş. Karavana. Akşama kadar dağ tepe tavşanın peşinde dolanıyor. Nişan al. Ateş. Karavana. Nişan al. Ateş. Karavana. Tüfek omzuna göre ama namlu kesik. Nişan al. Ateş. Karavana. Tavşan önünde koşuyor. Cafer Aga arkasında koşuyor. Akşam olmuş. Hava kararmış. Cafer Aga'yı ter basmış, ateş basmış. Aga tavşanı en son Köstere köprüsünden karşıya geçerken görüyor. Yorulmuş ki. Oturuyor köprünün başına. Dayıyor tüfeğini dizine. Başlıyor tavşana acımaya.

"Ah tavşan. Vah tavşan. Get tavşan. Get. Get de. Siksin seni Köstereliler."

Bin Üç Yüz Seksen yılında Köstere Köyü'nü Aziriz'ten kaçan Bey aileleri kurdu. Ahalisinin kökeni Türk'tü. Birinci Dünya Savaşı'nın başladığı sene Osmanlı bir nüfus sayımı yaptı. Bu sayıma göre Köstire, Köstüre ya da Köstere Köyü'nde herkes okuryazardı. Ama köy savaşta çok sayıda göç verdi. Köyün içme suyu şebekesi ve kanalizasyon şebekesi yok. PTT şubesi yok. Sağlık ocağı ve sağlık evi yok. Yörede, Antik çağlardan beri kullanılan ve demirden yapılma silahları ve tarım aletlerini bilemeye yarayan bir tür volkanik taş var. Köstereliler bu taştan bir bileme aleti yaptılar ve adına da köstere dediler. Köstereliler acemi avcılardı. Hâlâ öyleler. Çoğu gereksiz çok kitap

okurlardı. Hâlâ okurlar. Gelenekleri, görenekleri ve yeme içme âdetleri hakkında bilgi vermeyi sevmezlerdi. Hâlâ sevmiyorlar.

Lüferin yanında ayran içen yeşil bir inek varmış. Meğer gerçekten varmış! Hem de Medeniyetler Beşiği'nde. Şöyle vaaz edecek Cadılar Bayramı'ndan bir gün önce. Haberi ilk AA geçecek. »*Üniversite* beşiğimize *ahlaksızlık getirdi.*« Haklı. »*Bence ahlak zabıta kurumunu faaliyete geçirmekte fayda var.*« Kesinlikle haklı. Üniversiteyken benim de ahlakım bozulurdu. Glu-glu. Glu-glu. Ne o öyle hindiler gibi. Hiç değilse canım çekerdi. Eve gidince geçerdi. Okula gelince yeniden başlardı sancı. Bu konuda sosyoloji ya da psikoloji öğrencileri ya da ikisi birden alan araştırması yapmalı, sonra tezler yazılmalı. Elbette doktora düzeyinde. Yazılmalı ki aydınlanalım milletçe. Medyaya yansıyan tecavüz vakalarının ülkemizdeki faillerinin tipolojisi nedir? Hele bir araştırılsın, bu mütecavizler nerelere takılmayı severler? Ne yerler ne içerler? Nerelere işerler? Venedik'i su basması kadar normal/kolay bunları araştırmak. Hatta Holy Land'i. Her yerde. Mardin'de bile. Malzeme üstüne malzeme. Nereyi kazsan malzeme. Malzemeler üst üste. Kazsan da malzeme. Kazmasan da malzeme.

Ya da Cumhuriyet Alerjisine sebep, ellilerde imal edilen bir laboratuvar virüsü olabilir mi?

İhtiras Yolcuları. İhtiras Kurbanları. Peyzaj mimarisi. Dut ağaçları. Ve akademinin içler acısı hali.

Bir Atatürk fotoğrafı hikâyesi var. Başlığı altında yazıyor. Ulus Meydanı. Atatürk atının üzerinde, at yüksek bir kaidenin üzerinde duruyor. Pulu bile var!

O atı hatırlıyorsun, öyle değil mi sevgili/sevdalı okur? Aferin. Yarın gazetelere bak.

Bir Brill troleybüs var. Cumhuriyet Yokuşu'yla Atatürk Bulvarı'nın kesiştiği köşede/noktada. Adeta bir barikat. Cumhuriyet'in ağzını kapatmış gibi duruyor. At kızgın kızgın, ona mı bakıyor? Koltuk Meyhanesi'nde bir Ankaralı. Dünden kalan şişesine devam ediyor. Şişenin üstünde adı yazıyor. Ağzına iki leblebi atıyor. Kızgın kızgın ona mı bakıyor? Meyhanede arka arkaya dizilmiş müşteriler. Hepsi ayakta demleniyor. Ve hepsinin aynı dirseği acıyor.

Sanki Atatürk Anıtı önünde seyir halinde. Hat numarası okunmuyor. Sanki yetmişli yıllar. Belki Yenimahalle'den geliyor. Dışkapı yönünden. Roma Hamamı'nı geçmiş geliyor Çankırı Caddesi'nden.

Kavaklıdere'ye gidiyor. Kızılay üzerinden. Belki içinde bizi taşıyor. Recep abim ve ben. Bir de Rex/Alex. Ama mevsim tutmuyor. Yine de böyle düşünmek hoşuma gidiyor. Doğrusu bu da ondan.

»*Atatürk anıtının* yanında*, meydana girmeye çalışan bir Twincoach otobüs fark ediliyor.*« Anafartalar Yokuşu'nu inmiş. Ama belki Altındağ'a gidiyor. Roma Hamamı yönünden.

At troleybüse değil, karşıya bakıyor. Atatürk sağa sola bakmıyor, tam karşıya bakıyor. Büyük kaidenin üzerindeki heykel atın üzerinde dimdik duruyor. Cumhuriyet Caddesi'ne hâkim. Eski Meclis'e, Ankara Palas'a, Gençlik Parkı'na, Gar'a, Kore Şehitleri Anıtı'na, Paraşüt Kulesine hâkim. Atatürk ve Atı. Anıttepe'ye hâkim. Bakışları. Atatürk ve Atının. Anıtkabir'e hâkim.

Ulus Meydanı fotoğrafında bir de trafik polisi var. Cumhuriyet Caddesi'nin tam ağzında. Caddenin ortasında. Caddeyi kapatmış gibi duran troleybüsün üç beş metre ardında. Troleybüs caddeyi kapatmamış. Çünkü bu bir fotoğraf. Fotoğraflar durur. Fotoğraflar durunca. İçindekiler de durur. Tam pozlandıkları anda. Troleybüs durağına yaklaşmakta. Başında beyaz şapkası. Sırtında beyaz üniforması. Üniformasının üzerinde siyah kemeri. Polisin yani. Belki ring yapıyor. Kavaklıdere'ye gidiyor. Troleybüs yani. İçinde ben. Recep abim. Bir de Rex/Alex var.

Ankara sakin. Heykelin önündeki kaldırımda üç beş Ankaralı. Hepsi yolun karşısında. Kavşakta eski bir otomobil. Atatürk'ün otomobiline benziyor. Bir de bir direk. Fotoğrafın tam ortasında. Fotoğrafı ikiye bölüyor. Troleybüsün tam burnunu ısırıyor. Tepesinde bir lamba. Akşam olunca yanacak. Çünkü sokak lambaları akşamları yanar. Kavşağı aydınlatacak. Lamba çok zarif. Mini etek giymiş genç bir kadın kadar zarif. Ve son olarak. Demir parmaklık. Sadece köşesi görünüyor. Fotoğrafın sağ alt köşesinde. Orası Ankara Şehir Çarşısı. Çarşının içinde Koltuk Meyhanesi. Bir de Şah Plak vardı. Ama fotoğrafta görünmüyor. Ankara'daki tek plak firması.

Askerleri unuttum. Heykeli tamamlayan iki asker. Bu açıdan soldaki görünmüyor. Sağdakinin sağ elinde bir tüfek. Ucunda kasatura takılı. Sol kolunu ileriye uzatıp, hafifçe yukarıya kaldırmış. Sanayi Caddesi'ne doğru bakıyor. Babamı mı çağırıyor? Sanki babama bir şey söylüyor. Kitap yazmayı bırak da gel mi diyor? Ama heykel asker. Unutmuş. Bugün pazar!

Bak oğlum, şuraya bak. Parmağımın ucundan bak. İşte Sümerbank. Çok daha önce Taş Han'mış. Yüz odalı bir otel. Yanında İş Bankası.

İlk filoloji okulu Petro tarafından Erivan'da kurulmuş. Şu tarafta oğlum. Parmağımın ucundan bak.

Tıpkı leylek gibi.

Laikliğin bana öğrettiği. Tespih, seccade, kutsal kitapların hepsi. Bir de Olgunlaşma Enstitüsü. Kim olgunlaşmış, kim kalmış kelek? Bilmem anlatabildim mi?

Hâlâ göremediniz, öyle değil mi? Hepsi hikâye. Hepsi masal. Bir toprak var bir de tohum. Bir leylek var bir de avcı.

Göremezsiniz tabii ki. Kavramanız gerek. Kavramanız için, yaşamanız gerek.

Bir umutla birlikte. Uzay boşluğunda paraşüt takmak. Uzay boşluğunda paraşüt açmak.

Şiir gibi oluyor ama.

Hayatın bana örettiği. Zevk verirsen, zevk alırsın.

Ya da tersi.

Din dediğin ticaret. Ticaret dediğin siyaset.

Oldukça basitleştim sanırım.

Ama kitaplar. Güzel kitaplar. Hikâyeler. Gerçek hikâyeler.

Siz hiç, bir fotoğrafın içinde oldunuz mu? Ben oldum. Meyvemle birlikte. Meyvemle el ele. Yarın basılacak. Gerçek gazetelerde.

Siz hiç Atatürk heykeli diktiniz mi? Siz hiç yasakları mizahla deldiniz mi? Kendi dükkânınızın önünde hem de. Bugün o adam. Kendi sanat merkezinin önünde, Ata'nın huzurunda selam duracak. Kendi diktiği heykelin önüne kendi çelengini koyacak. Sevsinler yasağınızı. O adam gibi bir adam çünkü. Adam gibi tiyatrocu. Adam gibi sanatçı. Cumhuriyet çocuğu. Cumhuriyetin doğum günü.

Siz hiç denek oldunuz mu? Ben bir kere oldum. Kaşınınca olunuyor. Ve çıplanmanız gerekiyor.

Sanırım sabahtı ve kerhaneden dönüyordum. Okula kadar tükürdüm. Sokaklara. Belki kendi çükümü ağzıma almıştım. Yani bir nevi öyle olmuştu. İlk deneyimim. Sanırım bir gün, ya da bir hafta. Sonra. Başladım kaşınmaya.

"Saçlarıma dokunma, tamam mı tatlım."

"Hııı."

"Cildin çok hassas canım."

"Hııı."

Hazırlık sınıfındayım. Her şey İngilizce.

Pencil, book, notebook.

Nature, environment, global warming.

Prostitute, prosciutto, prostisciutto.

OED.

Ama o zaman kapıların elleri vardı.

Gençtim. Toydum. Kandırıldım. Ben nereden bileyim? Seksenli yılların tam ortası. Okulun jandarma çıkışına inekler gelir. Koyunlar, kuzular, oğlaklar gelir. Keçiler, buzağılar, çobanlar gelir. Çiğdem Mahallesi'nin ora. Rant mant yok daha. İkinci sınıfta yavaş yavaş başladıydı ama. İlk Çiğdem Mahallesi. Su keşiflerini yaptığım ev o mahalledeydi. Okulu bitirmiş mühendis olmuştum. İnanamıyorum yıllara. Su gibi akıp geçtiler nasılsa!

Daha fazla dalmamalıyım. Anımsamayı abartmamalıyım.

Doğan Kardeş, Tarkan. Hey, Gırgır, Ses. Sessiz hepsi de. Sessiz olunca. Handikapsız.

»Geçim derdini, can sıkıntısını, aşk yarasını, karı-koca kavgasını şipşak keser. Her derde devadır, gırgır da gırgır.«

Bu makara geçmişe sarıyor anımsadıkça. Anımsamayı abartmamalıyım. Çocukluğum çok uzakta. Çocukluğum uzayda. Aynı tat bir daha yakalanamadı.

Ne diyordum?

Hayat Mecmuası. Ne kadınlar tanıdım bu mecmuada. Ursula Andress, Brigitte Bardot, Sophia Loren, Elizabeth Taylor, Audrey Hepburn, Romy Shneider. Dünya'nın doğal güzellikleri. Babam ciltletmiş dergileri. Dünya'nın yedi harikası. Hepsine Hayat Mecmuası'nda rastladım ilk. Ve Silvia Kristel. Namı diğer Emmanuelle. Ona da ilk Hayat Mecmuası'nda rastladım. Sonradan ahbap olduk. As Sineması'nda. Sinema 70'te. Atatürk'e ve devrimlerine olan hayranlığı nedeniyle.

"Bu bağlantıyı nasıl kurdum anlamıyorum?"

"Hangi bağlantı canım?"

Gençtim. Toydum. Kandırıldım. Ben nereden bileyim?

"Bir de hoca görsün ister misin canım?"

"İsterim canım."

Elime tutuşturdular iki kâğıt. Biri reçete. Eczanede hazırlatacağım. Diğerinde bir adres. Hastanenin adresi. Bir isim. Hocanın ismi.

"Tam o saatte orada olmalısın, tamam mı canım?"

"Peki tatlım."

"Sana ömür boyu kese yapmak yasak, tamam mı canım?"

Şu asistan doktorlar ne tatlı şeyler.

"Peki tatlım."

"Ama kaşımayacaksın canım."

"Ama çok kaşınıyor tatlım."

"Kaşımak yasak. Kaşıyınca büyür."

"Cildin çok hassas canım."

Ama o zaman kapıların elleri vardı. İki kapı, iki el. İki metrelik geçitmiş meğer. Hemşire dedi ki.

"Şu kapıdan gir ve soyun, canım."

"Buyur?"

"Bir tek donun kalsın üstünde, tatlım."

Kapının eline baktım. Kapkara bir el. Tuttum. Açtım. Gıcır gıcır bir şey. Girdim. Bir daha tuttum. Kapkara bir el. Kapattım. Gıcır gıcır bir şey. Loş bir yer. İki metrelik geçitmiş meğer. Soyundum. Elbiselerimi askıya astım. Bekliyorum. Yakında bir patlama bekliyorum. Bum! Issızlığın ve gurbetin yaratıcılığa etkisi. Bekliyorum. Ah, kaderim! Ben daha çok gencim! Daha bir hafta önce milli takıma seçildim!

Geçitte tek başınayım. Dar Geçitte Bir Maymun. Kasları olsa. Tarzan. Dikiliyorum. Önümdeki kapının tepesinde kırmızı bir lamba yandı. Kafamın tepesinde yani. Bu bir işaret olmalı. Gir mi demek? Çık mı demek? Çık çık! Kaç! Arkama döndüm. Üç dört adım attım. Girdiğim kapının elini tuttum. Kapkara bir el. Gıcır gıcır bir şey. Açamadım. Bir daha denedim. Birkaç kere daha. Kilitlemişler. Hemşire! Hemşire! Ne salağım. Bir tavşan kadar olamadım. Döndüm. Kırmızı lamba hâlâ yanıyor. Beni çağırıyor. Üç dört adım attım. Kapı önümde. Lamba tepemde. İçeride beni ne bekliyor acaba? Lamba hızlı hızlı yanıp sönmeye başladı. Bildiğim tüm duaları okudum. Sübhânekellâhümme ve bi hamdik ve tebârakesmük ve teâlâ ceddük ve celle senâük ve lâ ilâhe gayrük. Umarım çarpılmam. Namaz kılmıyorum ama hiç olmazsa ayaktayım. Belki cenaze namazım kılınıyordur. Ne malum! Ama dua denince ilk akla gelen, 'üç

Kulhuvallah bir Elham' okumaktır. Fatiha suresi, 'üç Kulhuvallah bir Elham'daki Elham suresidir. Fatiha suresinin okunuşu şu şekildedir. Kendi ruhuma. Âmin. Ama çıplağım. Eyvah! Eyvah! Allah'ım. Unuttum. Vallahi unuttum. Tövbe estağfurullah. Estağfirullah el-Azim el-Kerim ellezi la ilahe illahüvel hayyül kayyumu ve etübü ileyhi subhanehu. Âmin. On İki Eylül'den sonra din dersleri zorunlu tabii ki. Lisedeyiz. İyi Arapça öğrenmişiz. Şimdi bunun sırası mı? Ah, kaderim! Ben daha çok gencim! Daha bir hafta önce milli takıma seçildim! Yedeğim. Ama olsun.

Lamba. Daha da hızlı yanıp sönüyor. Yakında bir patlama. Bum! Kaşınmaya başladım. İnek gibi kaşınıyorum. Ya da it gibi. Ya da. En çok ve en tatlı hangi hayvan kaşınırsa onun gibi kaşınıyorum. Kapının elini tuttum. Avucum kaşındı. Kapkara bir el. Gıcır gıcır bir şey. Besmeleyle açıverdim. Gözlerimi açtım.

Uzakta bir masa gördüm. Önünde iki sandalye gördüm. Kulaklarımdaki uğultu geçince sesleri duydum. Oooo. Vaaayyy. Hımmm. Gözlerim ışığa alışınca arenayı fark ettim. Ama silahsızım. Tek silahım var. O da uyuyor. Tek başınayım. Kumların üstünde yani. Arena huni gibi bir şey. Tıklım tıklım. Ben en dibindeyim. Delikteyim. Masanın arkasından bir ses duydum.

"Yaklaş. Spartaküs."

"Adım Spartaküs değil." Ama yaklaştım.

"Daha yaklaş."

Yaklaştım. Sandalyeyi işaret etti. Soldakine oturdum. Sağdaki karşımda şimdi. Boş.

"Hoş geldin Spartaküs."

"Adım Spartaküs değil. Ben kral oğluyum. Özgür bir savaşçıyım. Adalet istiyorum. Burada ne işim var? Kılıcım nerede?"

"Dur sakin ol. Kılıcın uyuyor. Uyuz olmuşsun Spartaküs."

"Ne? Ne utanç verici! Emin misin? Adım Spartaküs değil."

"Dur sakin ol. Kim kaybetmiş ki sen bulasın Spartaküs?"

"Neyi?"

"Adaleti canım. Ama konumuz bu değil. Uyuz olmuşsun Spartaküs."

"Ne? Ne utanç verici! Emin misin?"

"Maalesef Spartaküs. Seni uyuz etmişler."

"Kimler?"

“İnekler ve Ekizler Spartaküs.”

“Bana bir daha Spartaküs dersen.”

“Tamam sakin ol. Kılıcını bırakabilirsin. Kaşımayı da bırak Spartaküs.”

“Ne! Bu ne cüret!”

“Tamam sakin ol. Ağzımdan kaçtı. Affedersin. Ama kılıcını bırak. Yasak sana kaşımak.”

“Pekâlâ.”

“Pekâlâ. Adın ne senin?”

“Ben kral oğluyum. Adım Hektor. Daha ihtilal yapacağım. Nadolu’yu kurtaracağım.”

“Öyleyse ne işin var burada?”

“Ben de onu soruyorum. Ne işim var burada?”

“Uyuz olmuşsun Hektor.”

“Olamaz! Bu utanç verici bir şey.”

“Maalesef Hektor. Seni uyuz etmişler.”

“Kimler?”

“İnekler ve Ekizler Hektor.”

“Kılıcım nerede?”

“Uyuyor Hektor.”

“Akhilleus nerede?”

“Bir inek yedi. Şimdi bir koyunla beraber.”

“Ne? Hepsini mi?”

“Evet hepsini. Bir oturuşta yedi. Şimdi dişlerini fırçalıyor. Birazdan gelir.”

“Neden gözlerini açmıyorsun canım? Korkacak bir şey yok.”

“Bak, bu asistanım Aylin.”

“Merhaba Hektor.”

“Tıp Fakültesi’nde. Amfidesin. Dermatoloji bölümünün en uyuz dersindesin.”

“Seni denek yaptık tatlım. Üzerinde gözlem yapacağız.”

“Denek mi?”

“Uyuz olmuşsun Hektor. Seni uyuz etmiş İnekler ve Ekizler.”

“Korkacak bir şey yok canım.”

“Kılıcını masaya bırakabilirsin. Kaşımamalısın tatlım. Kaşırsan büyür.”

“Uzat kolunu Hektor.”

"Anlat bakalım Aylin. Bu hastalık vücutta nasıl barınır?"

"Skabies, *Sarcoptes scabiei var hominis*'in neden olduğu şiddetli ve yaygın kaşıntıya sebep olan bir kutanöz infestasyondur. Şiddetli kaşıntı ve tipik predileksiyon bölgelerinde tünellerin saptanmasıyla klinik olarak tanı konabilir. Dişi *Sarcoptes Scabiei* paraziti insan vücuduna girer ve deri içerisinde tüneller açmaya başlar. Erkek olan diğer parazitse bu tünellerde yumurtaları döller. Dölledikten sonra da ölür ve deri içerisinde kalır. Parazitin kendisi ve dışkısı yüzünden deride siyah kıvrımlar şeklinde çizgiler oluşabilir. Bu S yada I şeklinde çizgiler tedaviyle düzelmektedir. Aynı zamanda, dişi parazitin deriye girerken açtığı tünelin giriş yerinde, içinde sıvı varmış gibi görünen bir kabarıklık oluşur. Bu kabarıklığa *Vezikül Perle* denir."

"Aferin Aylin. Bu kadar yeter. Şimdi söyle bakalım. Bu iki *Vezikül Perle* arasında ne fark var?"

"Aynı görünüyorlar hocam!"

"Hayır Aylin. Aynı değiller."

"Ben bir fark göremiyorum hocam."

"Daha dikkatli bak Aylin. Çok bariz bir fark var."

"Bilemedim hocam."

"Amfiden söyleyecek var mı? Kimse yok mu?"

"Ben söyleyebilir miyim hocam?"

"Söyle bakalım Hektor?"

"Bu şundan daha büyük hocam. Sanırım bunu daha çok kaşıdım."

"Aferin Hektor."

"Yani. Gözümle görmedim ama. Bu *Vezikül Perle*'deki dişi *Sarcoptes scabiei* paraziti vücuduma daha önce girmiş ve derimin içerisinde daha önce tüneller açmaya başlamış olmalı hocam."

"Vay canına! Kavrayışın harika Hektor!"

"İngilizcem de harikadır hocam."

"Herkes bu basit farkı anladı mı bakalım. Demek anladınız."

"Öyleyse Hektor'la işimiz bitti demektir. Çıkabilirsin canım."

"Sana ömür boyu kese yapmak yasak, tamam mı tatlım?"

"Bir de. Bir de."

"Bir de ne tatlım?"

"Bir de. Hayvanlardan uzak duracaksın. Köpek, koyun, inek, eşek, keçi, vesaire."

İşte evrim. Gotlar. Vizigotlar. Antrkotlar. Argonotlar.

"Hangi sinemaya gidiyoruz Recep abi?"

"Bu bir sır Rex."

Binlerce Ankaralı. Ellerinde bayraklar. Yaşlısı genci. Bekârı evlisi. Kadını erkeği. Ellerinde meyveler. Dillerinde marşlar. Meyvelerin ellerinde bayraklar. Dillerinde marşlar.

»*Biz Cumhuriyeti işte böyle anlıyoruz.*« Meyvem. »*Diğer ülkelerde böyle anlamazlar. Bu yüzden dört elle sarılıyoruz.*« İğdem.

Sağımızda Merkez Bankası. Solumuzda Yüzüncü Yıl Çarşısı. At buradan görünmüyor. Eskiden. Ankara Şehir Çarşısı.

Kalabalık çok neşeli. Bazen üçerli beşerli grupların hazırladıkları özel gösteriler, özel pankartlar. Lise öğrencileri, üniversite öğrencileri, ilkokul öğrencileri. Anneleri, babaları, dayıları, amcaları, dedeleri. Teyzeleri, halaları, büyükanneleri, nineleri, sütnineleri. Boyacısı, şapkacısı, kunduracısı, simitçisi. Öğretmeni, mühendisi, doktoru, hemşiresi. Makinisti, asfaltçısı, duvarcısı, sıvacısı. Ankaralı burada. Binlerce Ankaralı. Hiçbirisi anarşist değil. Hepsi arılar gibi çalışkan. Anadolu ırkının sepet kovanda yaptığı bal. Gerçek bal, pahalı bal, saf bal. Ellerinde bayraklar. Dillerinde marşlar. Kalplerinde gurur. Dayanışma. Öfke. Tamamen *improvise*.

"Emprovize ne demek baba?"

"Doğaçlama oğlum."

"Doğaçlama ne baba?"

"Hazırlık yapmadan, içe doğduğu gibi demek meyvem. Yani senin gibi değil."

"Nasıl yani baba?"

"Biz seni çok planladık oğlum. Annenle birlikte en iyi projeleri çizdik. En yeni ithal pozisyonlar denedik. En iyi malzemeyi kullandık. En iyi mevsimi bekledik. Malzemeden çalmadık. Seni bayram çocuğu yaptık."

"Anladım. 23 Nisan. Öyle değil mi?"

"Tam olarak oğlum. Ama bu gün 29 Ekim."

Sağımızda Merkez Bankası. Solumuzda Yüzüncü Yıl Çarşısı.

"Burası eskiden Ankara Şehir Çarşısı'ydı oğlum. Çok zarifti. İçinde Koltuk Meyhanesi vardı."

"Koltuk Meyhanesi mi?"

"Bir tane Koltuk Meyhanesi de Posta Caddesi'nde vardı. Sonra anlatırım hikâyesini."

“Meydan çok kalabalık baba.”

“Belki biraz daha ilerleyebiliriz. Atın altına sokulabiliriz.”

“At buradan görünmüyor baba.”

“Pardon. Geçebilir miyiz?”

“Elimi bırakma oğlum.”

“Pardon! Pardon.”

“Aaa! Gülşen!”

“Aaa! Rex/Alex!”

“Seni görmek ne güzel!”

“Seni de görmek ne güzel!”

“Bunlar meyvelerin mi? Ne güzel. Sulu sulu!”

“Pardon?”

“Yani kızların mı? Boyunu geçmişler.”

“Evet ya. Kızlarım. Bir tanesi üniversiteyi bitirdi. İşsiz.”

“Ah ah! Gençlik işte.”

“Evet ya. Çok gençtim.”

“Ne coşkulu bir kalabalık, öyle değil mi?”

“Hem de nasıl. Bugün bayram.”

“Bu şirinlik senin mi?”

“Evet.”

“Cin gibi maşallah.”

“Elimi bırakma oğlum.”

“Pardon. Geçebilir miyiz?”

“Pardon. Pardon!”

Geri dönmeliyiz. Bu kalabalıktan çıkmalıyız. Aniden çişim geldi çünkü. Hep aniden gelir zaten. Çocukluğumdan beri. Sanki ben çocuğum. Meyvem benim babam.

“Nereye baba? Hani atın altına gidiyorduk?”

“Çıkmalıyız kalabalıktan oğlum. Bırakma elimi. Şu taraftan.”

“Nereye baba?”

“Posta Caddesi’ne.”

“Her caddeden, her sokaktan meydana akıyorlar baba. Akıntıya karşı yüzmek zor baba.”

“Biraz daha geç kalırsam yüzmemiz gerekmeyecek oğlum.”

“Musluk damlatmaya başladı bile.”

“Bak şuraya bir dönerci açılmış. Eskiden ganyan bayiiydi.”

“Ganyan bayii ne demek baba.”

"Şimdi anlatamam meyvem. Akıtıyorum. Sen bekle şu masada."

"Oh şükür!"

"Hallettin mi baba?"

"Karnım acıktı baba."

"Ne kadar iştahlısın oğlum."

"Bir sandviç döner, garnitürsüz. Bir tane de ayran."

"Saat on bir olmuş. Ne çabuk geçmiş zaman."

"Lezizmiş baba."

"Baba bu insanlar bayramı kutlamıyorlar mı?"

"Burası dönerci oğlum. Bayram meydanda."

"Ama belki daha önce kutlamışlardır baba."

"Belki de oğlum."

"Kafam ağrıyor dırdırından."

"Benim iki kafam da ağrıyor ya!"

"Allah belanı versin adam."

"Fiziksel olarak bu imkânsız, öyle değil mi baba?"

"Dönerini ye oğlum."

"Sıkıştırılmış tuvalet kâğıdı almamışsın gene."

"Altmışlık paket vardı. Çok sıkıştırılmış diye almadım. Ne var yani. Bıktım dırdırından."

"Ernet rezervuar tableti de almamışsın."

"O tür şeyler contaları deforme ederek su kaçaklarına sebep oluyor."

"İşin ne? Akşama kadar kahvede yatmayı biliyorsun ama!"

"*Mr Muscle* bu tabletlerin fitillerini çıkarmış. İster misin?"

"Allah belanı versin adam."

"Eşim ve Ben. Mauritius Adası. Belli ki adam hak etmiş metresi."

"Efendim?"

"Kendi kendime söylendim oğlum. Bitirdiysen çıkalım hadi."

"Havaların böyle güzel gitmesi umut verici, öyle değil mi baba?"

Nasıl kış! Günlerden pazar. Öyle böyle değil. Beyaz, büyülü, kristal bir pazar.

"Hangi filmi izleyeceğiz Recep abi?"

"Bu bir sır Alex."

Bir zamanlar Ankara'da gerçek sinemalar vardı oğlum. Tuvalet masaları/odaları değil. Necatibey Caddesi'nin girişinde. Şimdiki Balıkçıoğlu İş Merkezi'nin yerinde. Ankara Sineması vardı. Çok eski

bir sinemaydı. Caddenin devamında Derya Sineması vardı. Harikaydı. İkinci katın da fuayesi vardı. Kocamandı. Üst salonun dışını çepeçevre dolanırdı. Pencereleri caddeye bakardı. Önünde ahşap masalar, ahşap sandalyeler vardı. On dakika arada oturulur, patlamış mısır yenirdi. Frigo-Buz yenirdi. Filmin ikinci yarısı hayal edilirdi. Kimsenin acelesi yoktu. Tutkusu vardı. O zamanlar. On dakika tam on dakika sürerdi. Korkmadan sigara içilirdi. Duman kimseyi rahatsız etmezdi. Çünkü duman yükselir. Duman ya pencereden ya da tavandaki havalandırma ızgarasından çıkardı. Ankara Muhallebicisi'nden çıkar, Derya'ya giderdik. Derya'dan çıkar muhallebiciye. Ama sonra muhallebiciyi yıktılar. Gazi'den Rex/Alex amcanın bir arkadaşı vardı. Benim de arkadaşımdı. Kızdı. Kadın oldu. Hamile kaldığını muhallebicide öğrendi. Gülşen'di adı.

Kızılırmak Sokak'ta Kızılırmak Sineması vardı. Onu da sonra parça pinçik ettiler. Tenedos Kafe hâlâ yerli yerinde. Aferin Tenedos Kafe'ye. Aferin sahibesine. O zaman caminin o koca beton duvarı yoktu. Sokağın o sırasında da üç katlı eski Ankara evleri. Tespih taneleri gibi diziliydi. Evlerin birinde bir çayhane vardı, tost da yapardı. Kapısı sokağa açılırdı ve çayı mis gibi kokardı. *Sir Winston Tea*. Dükkânın sahibi. ODTÜ'lü iki öğrenciydi.

Cebeci Dörtyol'da Melek Sineması vardı. Sonra düğün salonu oldu. Cebeci'de Cebeci Sineması vardı. Büyük ve güzeldi.

Cebeci'ye giderken. Cadde üstünde Site Sineması vardı. Üniversiteye de baroya da aynı ciddiyetle hizmet verirdi. Nezih bir yerdi. Sanırım Sinema 70'le kız kardeşlerdi. Sinema 70. Sakarya Bira Parkı'na doğru, Hitit Güneşi geyiklerini az geçinceydi.

Piknik'i az yürüyünce, Sakarya Bira Parkı vardı. Sakarya Bira Parkı bir parktı. Aynı zamanda bira parkıydı. 1978'de açıldı. O sene dünya kupası Arjantin'deydi. Fıçı bira Arjantin bira diye satılırdı. Çünkü Ankaralı. Arjantin'i tutardı. Sokaklarda tahta bira fıçıları vardı. Masa niyetine. Ankaralılar Arjantin biralarını fıçıların üstünde ayakta içerdi. Ayakta sohbet ederdi. Ankaralılar ayakta işerdi.

En son kapanan Tunalı Hilmi'deki Kavaklıdere oldu. Ama bu benim bildiğim. Epeyce de oldu. Talip Sineması'na ne oldu?

Kuğulu Park'ın az altında Akün vardı. Hemen arkasında Çağdaş Sahne vardı. Girişi Tunus Caddesi'ne bakardı. Girişin hemen yanında küçük bir dükkân vardı. Dükkân sandviç satardı. Sandviçlere en-

vai çeşit sos katardı. Her gittiğimde en az bir tane yerdim. Dükkânda iki kocaman akvaryum vardı. İçine bir fil rahat sığardı. Çünkü akvaryumlar boştu. Aslında doluydu. Suyla doluydu. Çünkü akvaryumlar suyla doldurulur. Bir gün dükkân sahibine bunlar neden boş diye sordum. İyi bak dedi. Boş mu? Değildi. Her iki akvaryumda da birer özgür lepistes yaşıyordu.

Lepisteslerle çiklet balıkları akrabaydı. Belki lepistesler *Cichlid*'lerin kuzenleriydi. Bence öyleydi. En azından o zaman.

Anne çiklet yavrularını ağzında taşır, tam yirmi bir gün, bir kesenin içinde. Ya da on beş gün. Yirmi birinci günün sonunda kusar. Ya da on beş günün. Fışkırır neredeyse. Suya elbette. Ama stres olmamalı. Hiperaktif çikleti karantinaya almalı. Özellikle erkek çikleti. Zira. Erkek dediğin. Ha bire çiftleşmek ister. Dur be oğlum *cichlid*. İki dakika efendi ol. Çevre şartları masmavi olacak ki, dişi çiklet yutmasın döllenmiş yumurtayı. Dur be oğlum *cichlid*. Sabret iki üç hafta.

Bulvardan Çankaya'ya doğru yürümek bir ayrıcalıktı. Kaldırımdan elbette. Beş arkadaş yan yana. On arkadaş kol kola. Servilerin gölgesinde. Karşı tepe, Çankaya. Bulvar bile kalmadı oğlum.

Bunlar ne anlasın ilimden. Ne anlasın bilimden. Rakı içmekten, kız süzmekten. İğneyi ipliğe geçirmekten. Arıdan, çiçekten, kelebekten. Heykel desen hâlâ put. Bir pala ne anlar erotizmden? Cinneti tanımamış ki, adını bilsin. Cinneti tatmamış ki, derdine yansın.

"Cinnet ne baba?"

"Bir kız ismi oğlum?"

Ne anlar bunlar dondurma yalamaktan. Topraktan, çiftlikten, yadigârdan. Üzümden, çınardan, meyve ağacından. Servilerin gölgesine uzanıp toprağı koklamaktan. Toprağa bakıp hayaller kurmaktan. Bunlar Arap muhallebisinin dibi oğlum. Kazandibi. Sıyırma bunlar! Çöl. Sadece hayalleri.

Çok iyi bildikleri bir şey var ama. Almak ve satmak oğlum. Her yere doluştu aveneleri. Cumhuriyetin seksen yılda. Görgüyle, emekle, bilgiyle. Alın teriyle biriktirdiği parayı. Bunlar sekiz-on senede topladı. Hâlâ topluyorlar. Çalarak çırparak. Satarak savarak. Bu kara para şimdi. Cumhuriyete rakip. Temeline dinamit. En sevdiğim kitap. *To the Lighthouse*. Yani. Deniz Feneri.

Akün çift katlı bir saraydı. Hilesiz, hurdasız. Nezih. Çağdaş Sahne yokuş yukarı, gergeniş bir odaydı. Hilesiz, hurdasız. Nezih. *Bir*

Zamanlar Amerika'yı, ilk geldiği gün o yokuşta izledim. İki saat uyudum, iki saat izledim. Dört saat boyunca kaşındım. Belki hazırlık sınıfındaydım. Öyleyse Uyuz Hektor'dum. Belki birinci sınıftaydım. Öyleyse ya çıktım, ya çıkacaktım.

"Nereye baba? Cennete mi?"

"Cennete çıkılmaz, inilir oğlum."

"Öyleyse nereye baba?"

"Dünya turuna oğlum."

"Senin anlayacağın. Angora hiç küçük değildi oğlum."

Büyük abim Hacettepe'liydi. Ben ODTÜ'lü. Ailenin delisi. Rex/Alex ve küçük abim Gazi'li. Ben ve amcaların yani. Dört kardeş, dört mühendis. İkisi henüz aday. Ya da üçü. Ya da henüz hepsi aday. Ama üniversitelerde jandarmalar olurdu. Sivil polisler olurdu. Beni çok elledi̇ler. Herkesi elledi̇ler. Jandarma ellemeden okula girilmezdi. Olaylar olurdu. Ben hep seyrettim. En azından, ben seyrettim.

»*Jandarma biz sosyalistiz, dostuz yalnız biz sana*
Kurtuluşun bizimledir elini uzatsana«

Çünkü annem bize tembihlemişti. Aman karışmayın yavrum demişti. Büyük abim için çok ağladı annem. Çok kapı çaldı. Çok yalvardı. Çok memleket gezdi. Çok erzak taşıdı. Sigara taşıdı, külot taşıdı, fanila taşıdı. Annenin hakkını ödeyemezsin oğlum.

Bir gün annem bizi Mamak Çöplüğü'ne götürdü. Rex/Alex ile beni. Küçüğüz daha. Kafalarımız büyük. Hep yere bakıyoruz. Abim gülümsüyormuş karşıdan. Kafası üç numara asker tıraşı. Bir kaldırdık kafamızı. Çember şeklinde. İki sıra dikenli tel örgü. Sonra kovboy filmlerinde gördük öylesini. Abim gülümsüyor bize. Biz. Rex/Alex ve ben. Ağlıyoruz çaktırmadan.

Ben onu severim. Haftanın her günü ağırlık kaldırır ve koşardı. Gogo da kullanırdı. Çağının diğer erkekleri gibi o da sigara tiryakisiydi. Çok güzel gülümserdi.

Bize mandolin çalmayı, büyük abimin öğretmeni Ahmet Kunt öğretti.

Maltepe'de de bir Alemdar Sineması vardı. Yenimahalle'deki sinemayla akraba çocukları.

Nokta durağında bir kavşak. Bir nevi meydan. Sinemalar meydanı. Ya da İhtiras Kavşağı. Koca caminin gözü önünde hem de. Strazburg Caddesi, Yeşilırmak Sokak, Şehit Gönenç Caddesi. Aynı

noktada buluşuyorlar. Gazi Mustafa Kemal Bulvarı geçiyor aynı noktadan. Ne karışık, ne acı bir kavşak! Çok şehit vermişiz bu civarda. Şehit Daniş Tunalıgil. Şehit Mehmet Baydar. Şehit Bahadır Demir. Şehit İsmail Erez. Şimdi hepsi birer sokak.

Filme giderken aklıma çocukluğum geldi. Şenyuva'daki çocukluk günlerim. Anneme sarıldığım. Rex/Alex'le şaşırdığım. Babamla atların kumlarında. Çok koşturup çok eğlendiğim günler. O yılların birinde cennete gitmiştik. Yazdı. Hep beraber. Sanırım ailecek.

Cennette nehir yok. Dere yok. Çay yok. Sadece ıhlamur var.

Cennet Sineması'nı Eti Halk Tiyatrosu'nda izledim. Benim bildiğim adı, Eti Sanat Merkezi'ydi. Caddenin karşısında Kerem Pasajı. Adını pasajın sahibinden alırdı. Pasajda bir sinema vardı. Kerem Sineması. Bitişiğindeki binada da Gölbaşı Sineması. Bir bina sonra bir sinema daha vardı. Hiç unutmadık adını. Kerhaneye. Şey. Sinemaya o binanın yan tarafından, kuytudan girilirdi. Aynı kuytudan çıkılırdı. As Sineması. Ağzı Yeşilırmak Sokak'a açılırdı. As yıkıldı. Sır oldu gitti. Gölbaşı da yıkıldı. Şimdi ikisinin yerinde tipsiz bir bina. Binada bir daire. Cadde üstünde kapısı. İletişim Dairesi Başkanlığı mı, yoksa Müdürlüğü mü ne? Adı böyle gerzek bir şey işte. Eskiden cep telefonu yoktu ama iletişim vardı. Saf iletişim. Telekomünikasyon İletişim Başkanlığı.

Cennet Sineması'nı işte bu kalabalıkta izledim. O zaman Eti Sanat Merkezi'ydi sinemanın adı. O zaman o piç köprü yapılmış mıydı? Anımsamıyorum. Yıllar önceydi. Malzeme dersini verirsem mühendis olma yolunda büyük bir adım atacaktım. Nasılsa bizim bölümde malzeme dersi çok. Sinemadan bir çıktım. Sanki cennetteyim. Son sahnedeyim. Kış olmuş şeftali baharı. Karlar erimiş. Köprü möprü yok. Yokuş yok, mesafe yok. Öpücük var, kuştüyü var. Ayaklarım var ama kanatlarım da var. Öyleyse Hoatzin kuşuyum. Ta/Te Cinnah Caddesi'ne yürüdüm. Malzeme çalışmaya. Yokuşu çıktım. Ertesi gün sınav var. Ağzım kulaklarımda, kulaklarım burnumda, gözlerim alnımda. Düzelemiyorum bir türlü. Ahenk Sokak numara bilmem kaç. Ah şimdi bir küvet olsa.

Sinemalarda konserler de verilirdi. Rahmi Saltuk konseri. Cem Karaca konseri. Alpay da hep Ankaralıydı.

Sadık Gürbüz konser verir miydi? Teypte bile sesi ne güzeldi. Kadife gibi. *Bunalan Ozan İlahisi*.

»Darıdan ufağım da, Dünya sığar içime. Dünyalara sığamam, Sığamam oğul... Atmacam bukağılı, Ağzında karanfili. Bu yaman çelişkiyi, Çözemem oğul...«

Ben-Hur geldi aylarca oynadı. *Senede Bir Gün* aylarca oynadı. Cennetin üstünden döneceğimiz gün, babam bir kamyon ayarladı. Kamyoncunun biz yaşlarda bir veledi var. Sen git Rex/Alex'e tokat at. Ben de veledi tokatladım. Sonra kaçıp saklandım. Velet babasına söylemiş. Babası da Rex/Alex'i bulmuş ve onu tokatlamış. Nasıl üzüldüm bir bilsen!

Okuldan çıktık yürüyoruz. Nasıl heyecanlıyız. Rex & Alex ya da Alex & Rex. *Hand by hand*. Sinemaya gidiyoruz. Sıranın en önünde. Arkamızda bizim sınıf. Önümüzde öğretmenimiz. Arkamızda 1/B'nin öğretmeni. Arkasında öğrencileri. Bir mayıs sabahı. Şarkılar söylüyoruz. Rengârenk bir çocuk korteji. Marş korteji, heyecan korteji. Siyah önlük, beyaz yaka korteji. Beştepe'den indik. Konya Yolu'nu rahatça geçtik. İp yok. Ağaç yok. Bahçeli Doksanıncı Sokak'tan devam ettik yürümeye. Uzun yokuşu çıktık el ele ve neşeyle. Sofuoğlu'nun pırıl pırıl birinci sınıf öğrencileri. Sinemaya vardığımızda ismini okuduk önce. Arı Sineması. Vızıldayıp gülüştük. Yolda öğretmenimiz söyledi. O zamanlar modaydı. Ortadoğu ve Balkanlar'ın en büyük meyhanesi. En büyük kerhanesi. Ortadoğu ve Balkanlar'ın en büyük sinemasına el ele ve çift sıra girdik. Büyük kapılardan geçtik. Bizi bekliyor loş salon. Üç katlı dev salon. Bir cağırnatın tekerleği gibi süslü. Çocuk gözler için bir mucize. Sanki kocaman bir *Gece Papağanı*. İlkinde yerimden sıçradım. İkincisinde yerinden sıçradı. Üç kez çaldı büyük metal çan. Gong. Gong. Gong. Ağır kırmızı kadife perdeler açıldı. İçinden sihirli beyazperde çıktı. Film İngilizce. Türkçe altyazı var mı, yok mu? Anımsamıyorum şimdi. Keşke bir küvet olsaydı. Olsaydı da okuyabilir miydik, bilmiyorum? Ama yanımızda özel asistanımız. Bir tek sesi kalmış aklımda. Filmin adını hiç unutmadım ama.

»The three children, Roberta, Phyllis and Peter, find amusement in watching the trains on the nearby railway line and waving to the passengers.«

Sinema Arı. Şimdi TRT stüdyosu.

Geçen yaz. Rex/Alex'le o filmi bir kez de bizim evde izledik. CD'den. Meyvelerimizle birlikte. Dublajlıydı bu kez.

»Roberta, Phyllis ve Peter adında üç çocuk bir eğlence keşfederler. Yakındaki bir demiryolundan geçen trenleri izlemek ve yolculara el sallamak.«

Ah çocukluk! *Demiryolu Çocukları*.

"Telefonun çalıyor."

"Ne telefonu Alex?"

"Nereden bileyim Rex?"

"Açacak mısın Alex?"

"Alo. Buyurun. Kim? Âlin Hanım mı? Şimdi sinemada sayılırım. Babası Peter'in oyuncak lokomotifini tamir ediyor."

"Alo?"

"Hişt! Polisler geliyor. Şimdi konuşamam."

Gece. Gecenin bir yarısı. Kalbim güb güb atıyor. Ranzaların biri boş. Büyük abim o gece. Sanırım arkadaşının evinde kaldı. Kapı çalınıyor gecenin bir yarısı. Rex mi? Alex mi? Hangisi?

Hele Kızılay'da. Büyük Pasaj'ın olduğu yerde. Bir Büyük Sinema varmış Rex. Anlatılmaz girilirmiş. Girilir film izlenirmiş. Film olunur çıkılırmış. Dublajsız. Orijinal. Altyazılı. Hiç değilse mekân olunur, sahne olunur, dekor olunur. Hiç değilse mermer olunur, avize olunur, koltuk olunur. En iyisi loca olunur. En azından hayran olunurmuş. O da olmadı *Çayda Çıra* olunurmuş. Ama ben oraya yetişemedim. Çünkü ben. Rex/Alex. *Atatürk Bulvarı Uygarlığı*'na doğmayı başaramadım. Üç saat geciktim. Yine de. *Doktor Jivago*'yu orada izledim. Nasıl bir kıştı. Anlatamam.

"Burası biraz karışık baba."

"Anlatacağım oğlum. Ya da şakıyacağım."

»Laylaylaylaylay. Laylaylaylaylay. Laylaylaylaylay. Laylaylaylaylay.«

Sinemaların önünde buluşmanın bile tadı başkaydı. Bilet almanın tadı. Hatta biletlerin tadı bile bir başkaydı. Matine seçmenin. Matineye geç kalmanın.

Ulus'ta da sinemalar vardı. Anafartalar'da. Denizciler Caddesi'nde. Her semtte bir sürü sinema vardı. Nereden. Nereye?

"Bir süre sonra bıraktık sinemaya gitmeyi. Sinemaları düşünmeyi. Kimisini yıktılar, çoğunu kapattılar. İğdiş ettiler kalanını."

"İğdiş etmek ne baba?"

"Limon gibi sıkmak oğlum. Cevizleri kırmak."

“Sinemalar kapanmasaydı. Lahmacun hayatımızı esir almazdı. Ya da gerçek bir burjuvazi olsaydı.”

“Burjuvazi ne baba?”

“Yeşil sanılan inek oğlum. Yeşil sanılan ineklerin oluşturduğu topluluk. Zengin ve görgüsüz yeşil inekler topluluğu.”

“Gerçek birkaç istisna var elbet. Misal. Kavaklıdere Şarapları. Zaten o da yeşil değil. Kırmızı, pembe, beyaz.”

“Dinle bak.”

“Dinliyorum baba.”

“Zaman bir hacıyatmazdır oğlum. İçi su doludur.”

“Burası biraz karışık baba.”

“~~*Geçmiş, gizli bir zaman dizini taşır.*~~ Walter amcan böyle dedi oğlum. ~~*Eskileri kuşatmış olan havanın soluğu bize değip geçmez mi? Kulak verdiğimiz seslerde, artık susmuş olanların yankısı yok mudur?*~~ Bir gün geçmişten bir kız kardeş arar. Bir kapı. Olmayan bir avluya açılır. Yırtılan bir mektup kanar. Saatler kurşunlanır. Haritalar karışır. Takvimin yüreği patlar.”

“Burası çok karışık baba.”

“Çözülecek oğlum.”

“Havaların böyle güzel gitmesi umut verici baba.”

“Ne kadar kalabalık böyle baba!”

“Evet, çok kalabalık oğlum.”

“Pardon. Geçebilir miyiz?”

»Her eğitimli kadının bu Cumhuriyete borcu vardır.«

“O zaman geçebilir miyiz?”

“Atın oraya gitmeliyiz oğlum. Asıl coşku orada.”

“Bu imkânsız baba. Çok kalabalık.”

“Elimi bırakma oğlum.”

Nasıl kış! Anlatamam. Günlerden pazar. Öyle böyle değil. Beyaz, büyülü, kristal bir pazar. Recep abim almış bizi gidiyoruz evden. Rex/Alex amcan ve ben. Nereye? Sinemaya. Hangi sinemaya? Bu bir sır. Ankara’da. Her semtte bir sürü sinema var o zaman. On on bir yaşlarında olmalıyız. Sünnetliyiz çoktan. Senden dört beş yaş büyük.

Kariyer planlamasındaki hatalar yüzünden diyor spiker. Ya da projeler. Yanlış projeler.

Peyzaj mimarisi. Dut ağaçları. Akademinin içler acısı hali. Şehrin kalbi AOÇ.

Troleybüsün içi sıcak. Sıcacık. Renkli. Rengârenk. Nasıl zevkli! Anlatamam.

Troleybüsün koltukları deriydi. Yeşil. Kırmızı. Kahverengi.

Troleybüs. Kayarak ilerliyor. Tellere tutunarak. Ağır ağır. Teller olmasa. Sır olacağız. Ailecek.

İyi ki saat var. Orijinal mi orijinal. Zaman var matineye. Ön hat tabelasının arkasındaki panelde. Elektrikli bir saat.

"Bakın çocuklar. Burası Ulus Meydanı. Eskiden adı, Hâkimiyeti Milliye Meydanı'ydı. Şimdi tam Sümerbank'ın önünden geçiyoruz. Atatürk'ün öldüğü yıl inşa edilmiş. Binayı Alman bir mimar hayal etmiş. Sümerbank istimlâk etmiş. Taş Han'ken yüz odalı bir otelmiş. Baba Karpiç'in ünlü Karpiç Lokantası otelin alt katındaymış. Çok yıllar sonra, bu Cumhuriyet bankası özelleştirilecek ve elinde kalan malları satan zavallı bir mağazaya dönüşecek.

"Lokanta Cumhuriyete tanık. Ankara'nın ilk modern lokantası. Tam çeyrek asır açık kalmış. Kravatsız içeri girilemezmiş. Yemekler mutlaka sekiz dakikalık aralarla servis edilirmiş. Ama sonra başka başka yerlere taşınmış. Önce Belediye Dükkânları Sitesi'ne. Yani karşıdaki Ankara Şehir Çarşısı'na. Sonra'da Kızılay'a. Orada kapanmış. Mönüsünde Osmanlı yemekleri yer almazmış. Müşterilerini Rus ve Fransız mutfağıyla ağırlarmış. Aslında adı Şölen Lokantası'ymış. Yeni adını kim mi vermiş?"

"Kim vermiş Recep abi?"

"Atatürk vermiş çocuklar."

"Çünkü Atatürk lokantanın en iyi müşterisiymiş. Bir gün lokantanın sahibi Juri'ye demiş ki. Senin adını söylemek zor. Senin adın bundan böyle Karpiç olsun. Karpovitch itiraz edememiş. Çünkü Ankara'ya. Bolşevik Devrimi'nden kaçarak gelmiş."

"Bolşevik ne Recep abi?"

"Devrim ne Recep abi?"

"Solumuzdaki cadde Ankara Kalesi'ne çıkıyor. Pazar günü gelsin, sizi götüreyim çocuklar."

"Lütfen götür Recep abi."

"Ankara Kalesi'nin kapısında bir saat kulesi var. Strazburg yapımı koskocaman bir zili var. Çok eskiden Ankara'nın iki yüzü var. Aşağı Yüzü ile Yukarı Yüzü çocuklar."

"Burası biraz karışık Recep abi."

"Bakın. Parmağımın ucundan bakın. Kalede bir de müze var. Anadolu Medeniyetleri Müzesi. Pazar günü gelsin, sizi götüreyim çocuklar."

"Götür Recep abi."

"Sağımızdaki caddede eski meclis binaları var. Birincisi ve ikincisi. Birincisi. Açıldı. Kısa bir süre görev yaptı. Ama bu sürede büyük işler başardı. Cumhuriyetimizin ilk anayasası bu binada kabul edildi. Lozan Barış Antlaşması bu binada onaylandı. Şimdi Kurtuluş Savaşı Müzesi.

"İkincisi. Atatürk Büyük Nutkunu bu binada okudu. Devrimleri bu binada hayal etti, çağdaş yasaları bu binada çıkardı. Cumhuriyetin saygınlığını bu binada artırdı. Otuz altı yıl boyunca meclisimiz bu binaydı. Birkaç yıl sonra Cumhuriyet Müzesi olacak."

"*Biz Cumhuriyeti işte böyle anlıyoruz.* Rex. *Diğer ülkelerde böyle anlamazlar. Bu yüzden dört elle sarılıyoruz*. Alex."

"Pazar günü gelsin, sizi gezdireyim çocuklar."

"Gezdir Recep abi."

Günlerden pazar. Öyle böyle değil. Beyaz, büyülü, kristal bir pazar.

"Bakın. Ata'nın heykelinin önünden geçiyoruz. Zafer Abidesi adı. Kar altında ne güzel görünüyor, öyle değil mi?"

"Çok güzel görünüyor Recep abi."

"Atatürk'ün atının ismi Sakarya çocuklar. Bu heykeli Heinrich Krippel adında bir Alman sanatçı yaptı. O da dayınızın memleketlisi."

"Kar altında çok güzel görünüyor Recep abi."

"Şu asker Polatlı'yı gözlüyor. Çünkü düşman o taraftan geliyor."

"Kar altında çok güzel görünüyor Recep abi."

"Hem bu anıtın hem de ikinci meclis binasının açılışında bu meydana coşkulu kalabalıklar toplandı çocuklar."

"Sağımızda Ankara Şehir Çarşısı. İçinde Koltuk Meyhanesi var. Çarşı üç beş seneye kalmaz yıkılacak. Yerine zevksiz bir çarşı yapılacak. Yüzüncü Yıl Çarşısı."

"Bütün bunları sen nereden biliyorsun Recep abi?"

"My brother-in-law, Rex/Alex."

"What?"

"Eniştem anlattı Rex/Alex. Birazını da onun kitaplarından okuyup öğrendim."

"Senin enişten kim Recep abi?"

"Enişteniz yarın erkenden şu caddede olacak. Bürosunda oturup kitaplar yazacak. Yarın değilse bile, bürosunu birkaç yıl sonra tutacak. Duvarına iki büyük adam resmi asacak. Bürosunda kitaplar okuyacak. Kitapları paketleyip kitapları satacak."

"Senin enişten kim Recep abi?"

"Sizin babanız çocuklar."

"Gerçekten mi Recep abi?"

"Gerçekten çocuklar."

"Tahmin etmiştik zaten."

"Bakın çocuklar. Sol tarafa bakın. Ulus İş Hanı. Şu aradan görülüyor. B Blok 4 Numara. Akman Bozacısı."

"Pazar günü gelsin, sizi götüreyim çocuklar. Boza içireyim."

"Biz boza sevmiyoruz Recep abi. Biz salep içeriz."

Kış ne kadar güzel ve troleybüs ne kadar yavaş. Troleybüsün içi sıcak. Sıcacık.

"Bu yavaşlık ne güzel, öyle değil mi çocuklar."

"Bu yavaşlık ne güzel Recep abi."

"Kış da çok güzel Recep abi."

"Çok güzel bir gün Recep abi."

"Teşekkürler Recep abi."

"Hangi filmi izleyeceğiz Recep abi?"

"Bu bir sır Rex."

"Ben Alex'im Recep abi."

"Bakın çocuklar. Bu kez sağ tarafa bakın. Şu kocaman taş bina Ziraat Bankası Genel Müdürlüğü. Cumhuriyetin yüzyıllık tanığı tarihi bina. Ankara'da Tuz Nazırlığı binasının yerine inşa edilen ilk resmi bina. Binayı tasarlayan mimar İtalyan. Şeref salonunda bir müze var. Bu salonu mutlaka görmelisiniz. Tarihi teftiş defterlerini, teftiş raporlarını, tasarruf hesabı cüzdan örneklerini, fiş ve makbuz dipkoçanlarını, kristal hokka takımlarını, hesap ve yazı makinelerini, eski telefonları, mektup terazilerini, bekçi kontrol saatlerini, Osmanlı'nın son ve Türkiye Cumhuriyeti'nin ilk yıllarına ait para örneklerini. Ayrıca, İbrahim Çallı'nın *Harman*'ını ve Namık İsmail'in *Gazi Mustafa Kemal Çiftçiler Arasında* adlı yağlıboya tablolarını."

"Ne zaman götüreceksin Recep abi?"

"Pazar günü gelsin gidelim çocuklar."

"Az sonra şu bahçede. Oturan bir adam göreceksiniz. Parmağımın ucundan bakın. İyi bakın tamam mı?"

"Ama bu bir heykel Recep abi!"

"Evet bir heykel. Osmanlı valilerinden Mithat Paşa'nın heykeli. Bir Cumhuriyet rejimi hayal ettiği iddia edilmiş, Taif'e sürgün edilmiş ve orada öldürülmüş. Anayasacı, reformcu ve darbeci."

"Burası biraz karışık Recep abi."

"Kar altında ne güzel oturuyor, öyle değil mi?"

"Çok güzel oturuyor Recep abi."

"Ankara'da. Ziraat Bankası gibi, Sümerbank gibi, eski meclis binaları gibi. Cumhuriyetimizin ilk yıllarından kalma pek çok tarihi bina var çocuklar. Çoğu da bu civarda ve yolumuzun üstünde.

"Az önce önünden geçtiğimiz Zafer Abidesi var ya hani. Ata'nın ve Sakarya'nın gözlerini dikip baktığı otel. Ankara Vakıf Oteli. Yani. Ankara Palas. Bugünkü adı. Devlet Konukevi.

"İkinci Vakıf Apartmanı. Ünlü mimar Kemalettin Bey, Ankara'nın konut ihtiyacını karşılamak için hayal etti onu. Bu arada. Orhan Veli'nin ve Ahmet Hamdi Tanpınar'ın da konut ihtiyaçlarını karşıladı. Şimdi Küçük Tiyatro ve Oda Tiyatrosu. Az önce önünden geçtiğimiz oturan paşa heykelinin sırtını döndüğü caddede. Tiyatrolar yani.

"Burası İtfaiye Meydanı. Sol yanımızda Adnan Saygun Caddesi. Az ilerisi pazar. Ev eşyalarımı aldığım pazar. Bitpazarı.

"Bakın sağa. Gençlik Parkı'nın en güzel kapısı. İçinde küçük kara tren gezer."

"Ne zaman bineriz Recep abi?"

"Havuzunda rengârenk kayıklar yüzer."

"Ne zaman bineriz Recep abi?"

"Pazar günü gelsin binelim çocuklar."

"Solda TEKEL Başmüdürlük Binası. Mimarı İtalyan. Galileo'nun memleketlisi."

"Sağda Opera Binası. Devlet Opera ve Balesi."

"Şaşı olacağız Recep abi!"

"Cumhuriyet bu. Şaşı olmalısınız zaten."

"Opera Binası önce Sergi Evi'ydi. Sonra Alman Mimar Paul Bonatz. Binayı operaya dönüştürdü."

"Dayımızın memleketlisi."

"Tam olarak çocuklar. Aferin size."

"Şu köprünün üstü Talatpaşa Bulvarı. Sağdan, Opera Binası'nı geçer geçmez Bahçeli yönüne dönersek eğer. Bir gün. Bugün değil. Bulvarın devamı Hipodrom Caddesi. Tarihi Ankara Garı'nı geçtikten hemen sonra. Sağ tarafta bir kule var. Kore Şehitleri Anıtı'nın komşusu. Orası işte. Paraşüt Kulesi."

"Ama Kule solumuzda Recep abi?"

"Evet. Kule solumuzda Recep abi?"

"Belki de troleybüs Roma Hamamı yönünden gelmiyordu çocuklar!"

"Nasıl olur Recep abi?"

"Evet. Nasıl olur Recep abi?"

"Bunun bir açıklaması var Alex."

"Ne olur açıkla Recep abi."

"Bunun bir açıklaması var Rex."

"Ne olur açıkla Recep abi."

"Çünkü hattı unuttum."

"Bu kadar basit olamaz Recep abi!"

"Bence de olmamalı Alex."

"Ben Rex'im Recep abi."

"Belki de olabilir Rex."

"Çünkü o cadde var ya çocuklar. Ulus Meydanı'ndan Opera'ya kadar. İşte orası. Annenizin emciği gibi kokar. Devamı da öyle kokar. Sıhhıye'ye kadar. Kızılay'a kadar. Çankaya tepesine kadar. Tepe de Atatürk'ün evi. Pembe Köşk. 1932. Clemens Holzmeister."

"Burası çok karışık Recep abi."

"Annelerin emciği çocuklar. Ihlamur kokar. Cumhuriyet kokar. Haşhaş kokar. Adı o yüzden Atatürk Bulvarı."

Nasıl kış! Anlatamam. Beyaz, büyülü, kristal bir pazar. Troleybüs. Kayarak geliyor. Tellere tutunarak.

Hipodrom Caddesi'nde ilerliyoruz. Kazım Karabekir Caddesi'ni geçtik. Mi. İşte. Solumuzda Paraşüt Kulesi. Kar altında öyle güzel ki. Kore Şehitleri Anıtı komşusu. Komşusu anıt. Kar altında o kadar kederli ki.

Sağımızda Ankara Garı. Türk modern mimarisinin bir yüz akı. Yıl. 1937. Mimarı. Şekip Akalın. Ve hemen yanında Atatürk Müzesi. Alman Anadolu-Bağdat Demiryolu Şirketi'nin ve Haydarpaşa-An-

kara Demiryolu yöneticileri otursun diye. O yıllarda. Başkentte banyosu olan sayılı yerlerden biri. Pembe Köşk'e yerleşmeden önce. Müzede. Bir süre Atatürk de yaşadı.

Like Wittgenstein's Mistress.

O yıllarda Ankara'ya şimendiferle gelinirdi. Atatürk emrederdi. Genç Cumhuriyetin yabancı konukları garda törenle karşılanırdı. Törenden sonra Ankara Vakıf Oteli'ne geçilirdi. Ankara Palas'a. Sadece bir kilometre. Gelen heyetlerle görüşmeleri Genç Cumhuriyetin yetkilileri yapardı. Görüşme mekânı. Palasın tam karşısı. Genç Cumhuriyetin kalbi. Meclis Binası. Ve akşam olunca. Ver elini Tarihi Gar Gazinosu. Garın içinde, büyük antrenin hemen sağında. Müzik eşliğinde eğlence. Programları zengin mi zengin. Dünyanın en ünlü revü ve dans yıldızları. Müzik. Altmışlı yıllara kadar, aralarında Zeki Müren de vardı. Şahane bir yemek. Elbette içkili. Hizmet profesyonel. Macar ve Rum garsonlar. Ellili yıllarda. Ankara Palas. Gar Gazino'suyla büyük bir rekabete girdi. Silahı. Striptiz gösterileriydi.

Gazino atlara çok yakındı. Yani Hipodroma. Ardımızda kaldı. Onun da ardı annemlerin evi ya. Bizim evimiz. Tarihi Yenimahalle semti.

1946-1949 yılları arasında belediye başkanı Ragıp Tüzün tarafından Ankara'nın yakın yerleşim bölgesi olarak planlanmış. 1950'de kurulmaya başlanmış. Amaç, dar gelirli işçi ve memur vatandaşları konut sahibi yapmak. İkişer katlı ve bahçeli evler. İçinden troleybüs geçen Yenimahalle semti. Film gibi. Şarkı gibi. Sanki bir müzikal!

Filmi izlemeden önce müziklerini dinledik. Rex/Alex ve ben. Plağı Ada'dan satın almış ama Ankara'ya dönünce dinlemiştik. Yanlışlıkla satın aldık ve zevkle dinledik. Film 129 dakika sürdü. Yılı. 1973'tü. Türü. Komediydi. Ayrıca dram, polisiye, suç, tarih. Ve Kâğıtlar. Üçkâğıtlar. Ve Atlardı. Atlar. Atlar. Atlar. Görünmeyen ama koşan ve kişneyen atlar. Şahaneydi *The Sting*. Belalılar.

Atlara ne denebilir. Atlar bizim canımız. Hele atlar kanatlıysa. Hele atlar Avni'nin atlarıysa.

Rex/Alex dayım anlatırdı. Ankara Hipodromu. O günlerde göz kamaştırıcı olurmuş. Atlar iyidir derdi dayım. Atlar asildir. Koşu olduğu günler hipodroma gitmek bir ayrıcalıktır. Bir panayır, bir defile. Hipodroma gitmeden, oranın havasını teneffüs etmeden kentli olunmaz. Derdi. Atatürk Orman Çiftliği'nin Tekel Birası hi-

podromda daha köpüklü olur, daha lezzetli olur. Ve yanında Kulüp Sandviçi.

"Sandviç neli olurdu dayı?"

"Sandviç ekmeğinin arasında Kars gravyer peyniri olurdu. Bir de söğüş tavuk eti. İnce ince dilimlenmiş."

Rex/Alex dayım bizi severdi. Çok severdi. Biz de onu çoook severdik. Pazar günlerini iple çekerdik. Bize geleceği pazarları dört gözle beklerdik. Bir pazar sabah erkenden geldi. Ama bu kez bir otomobille. Açık sarı bir otomobil. Gerçi arabanın tavanı açık sarı değildi. Özel bir döşeme malzemesiyle kaplanmıştı. Siyah. Böylece çok daha havalı olmuştu. Yani balkondan çok havalı görünüyordu. Murat 124. Lüks araba. Apartmanın tam önüne park etti. Balkonun tam altına. Hepimiz beş kat yukarıdan aşağıya bakıyorduk. Eve çıkmadı. Bizi aşağıya çağırdı. Ve bizi alıp te Çubuk Barajı'na pikniğe götürdü. Çubuk 2 Barajı. Yeni yapılmıştı. Bagajdan piknik sepetini çıkardı. Sepetten nevaleyi çıkardı. Ankara Hipodromu'nun özel mönüsü. Atatürk Orman Çiftliği Tekel Birası ve Kulüp Sandviçi.

"O yıllarda çocuklar. Binicilik Kulübü de Ankara için çok önemliydi. Birçok ünlüyü konuk etti. Misal. Zsa Zsa Gábor. Kulübün müdavimiydi. Ayrıca şahane bir biniciydi."

Sonra Selim Sırrı Tarcan. Lunapark'ın tam karşısı. Bu salonda. Rex/Alex'le birlikte voleybol oynuyoruz. Nasıl heyecanlıyız. Şortlarımız, dizliklerimiz, tozluklarımız. İki yavru lüfer gibiyiz. Nasıl korkuyoruz. Suya atacaklar diye bizi.

"Sonra CSO. Cumhurbaşkanlığı Senfoni Orkestrası. Lunapark'ın tam karşısı. Atatürk emretti. Mızıka-ı Hümayun Ankara'ya taşındı. Otorite güzel şey. Bir nevi kültür göstergesi.

"Kurtuluş Savaşı'nın seccadesi Namazgâh Tepe'de iki kız kardeş müze. Arif Hikmet Koyunoğlu'nun eserleri. Cumhuriyetin ilanından kısa bir süre sonra. Atatürk emretti yapıldılar. Büyüğü, önce Türk Ocakları Merkezi'ydi. Sonra Ankara Halkevi, en son da Devlet Resim ve Heykel Müzesi oldu.

"Hemen yanında kardeşi. Etnografya Müzesi. Cumhuriyetin ilk müzesi. Önünde bir Atatürk heykeli var. Bir de at heykeli. Dans ediyor sanki. Gördüğüm en güzel at üstünde Ata heykeli. İtalyan sanatçı Pietro Canonica'nın eseri."

"Galileo'nun memleketlisi yani."

"Aferin çocuklar."

"Atatürk bu müzeyi çok sevdi. Bahçesinde ata bindi. Anıtkabir yapılana kadar da, iç avluda yaşadı."

"Radyoevi Binası. Yanında Olgunlaşma Enstitüsü."

»Her eğitimli kadının bu Cumhuriyete borcu var.«

"Onun da yanında. Dil ve Tarih Coğrafya Fakültesi."

»Her eğitimli kadının/erkeğin bu Cumhuriyete borcu var.«

"Cadde. Cumhuriyetin bebekliği. Çocukluğu. İlk gençliği. O yüzden adı Atatürk Bulvarı.

"Artık Sıhhıye'deyiz çocuklar. Şu köprünün üstünden trenler geçer. Banliyölere gider. Sincan'a gider. Kayaş'a gider.

"Köprünün üstü Celal Bayar Bulvarı. Altmış yılında. Cumhurbaşkanımız Galip Hoca. Kurtuluş Savaşı'nın Galip Hocası. Ankara Palas'ta Pamela'nın striptiz gösterisini seyretti ve çok beğendi. Henüz aklında tiranlık miranlık yok. Mustafa Kemal'in emrinde yani. Paşa emretti. İş Bankası'nı kurdu. Ve bankanın ilk umum müdürü oldu."

"Rex. Troleybüs ne kadar yavaş. Ne kadar sıcak."

"Şu havadaki berbat U geçidi yapılana kadar, Ankara'nın en önemli meydanlarından. Sonra. Meydanı boğacak duman."

"Hani geçit nerede, Recep abi?"

"Daha birkaç yılı var. Necatibey'i ve Mithatpaşa'yı boğacak demir köprülerle birlikte. Bin dokuz yüz seksen birde yapılacak. Geçici olacak."

"Bakın. Hitit Güneş Kursu Anıtı. Yıkmak isteyecekler ama yıkamayacaklar. Çünkü güneşi yıkamazlar."

"Pırıl pırıl parlıyor Recep abi."

"Evet. Pırıl pırıl parlıyor Recep abi."

"Çünkü yeni kopyaladı onu. Sevgili heykeltıraş Nusret Suman. Şehrimizin sembolü yaptı onu. Sevgili Başkan Vedat Dalokay.

"Meydanda. Sağlık Bakanlığı. Mimarı gene Alman. Gene babamın hemşerisi. Pardon. Amcamın hemşerisi. Bina modern mimarlığın Ankara'daki ilk ürünlerinden biri. Birkaç yıl sonra yanına gökyüzüne açılmış iki el yapılacak. Onlar Abdi İpekçi'nin elleri. Onu kurşunlayacaklar çocuklar.

"Bina. Mithatpaşa Caddesi'nin kuzey ucunda. Çok yıllar sonra bir gece. Yerler nasıl buz. Hava nasıl soğuk. Tataristan'dan daha bile

soğuk. Sen. Rex. Bir gece. Caddenin en tepesinden, caminin az altından. Uçarak geleceksin buraya kadar. Hitit Güneşi'nde ellerini ısıtacak ve geri döneceksin yürüyerek. Koynunda kederli bir kitap."

"Ben mi?"

"Yoksa ben mi?"

"Hangimiz Recep abi?"

"Karşı tarafa da bakalım. Necatibey'e varmadan. Etibank Genel Müdürlüğü binası."

Haritada yok mu artık? Fotoğrafları kayıp mı olmuş? Yoksa kimse çekememiş mi tek kare? Rölyefine ne olmuş? Öyleyse. Saatler kurşunlanmış. Haritalar karışmış. Takvimin yüreği patlamış.

Meram'ın yanında Hacıbaba vardı. O zamanlar tek Hacıbaba'ydı. Çünkü Hacı Baba kasada otururdu. Sonra Hacı Baba öldü. Hacı Baba ölünce. Ankara'nın her yeri Hacıbaba doldu. Her ay kredimizi alınca, Hacıbaba'ya giderdik baklava yemeye.

"Kendi kendine neler mırıldanıyorsun Recep abi?"

"Yavaş yavaş geliyoruz Kızılay'a. Bakın. Bulvarı ayıran geniş refüj henüz kelepçesiz. Kasaba aydınlatması da yapılmamış tepesine. Refüjde kol kola girmiş kestane ağaçları. İşte Zafer Parkı. Arkası Danıştay. Ihlamur Sokak'tan girip yukarıya, sola doğru devam edince. Önüne çıkarsınız. Sol yanınızda kalır kapısı. Ya da az yukarıdan, İzmir Caddesi'nden girerseniz. Yine önünüze Ihlamur Sokak çıkar. Sağa dönünce, kapısı hemen sağınızdadır."

"Neresi burası Recep abi?"

"AST çocuklar. *Hitler Rejiminin Korku ve Sefaleti* isimli oyun tam dört kez oynanmıştı ve o gün Siyasal Bilgiler Fakültesi öğrencilerine beşinci kez oynanacaktı. O günlerde sıkıyönetim vardı. Oyun başladı. Ama tam oynanırken askerler geldiler ve Ankara Sıkıyönetim Kumandanlığı'nın oyunu ve AST'ın etkinliklerini yasakladığını bildirdiler.

»Bildirimde şöyle denilmekteydi: AST'ın oynadığı oyunlar bugüne kadar tetkik edilmiş, özellikle Nafile Dünya *ve* Hitler Rejimi *sebebiyle kasıtlı ve maksatlı olduğu açıkça belirmiş olduğundan topluluğun faaliyeti sakıncalı mütalaa edilerek süresiz olarak kapatılmıştır. – Ankara Sıkıyönetim Kumandanlığı 6134/14267 sayılı ve 4 Nisan 1972 tarihli bildirimi.«*

"Ast bir tiyatro mu Recep abi?"

"Tam olarak çocuklar. Ankara Sanat Tiyatrosu. Ticari tiyatrolara karşı, ilerici, öncü ve devrimci bir sanat tiyatrosu. Çağdaş dünya klasiklerine ve çağdaş Türk tiyatrosuna büyük önem veren bir okul orası. Misal. Beckett ve Brecht. Nazım Hikmet ve Turgut Özakman."

"Pazar günü gelsin, sizi götüreyim çocuklar."

"Götür Recep abi."

"Bundan sonrasını da siz keşfedin çocuklar. Sağlı sollu hatıralar. Dikkat edin. Şaşı olmayın sakın. Sağlı sollu mağazalara da bakın bulvardaki. Ve civardaki. Ya da alın Sami Güner'in çektiği şu fotoğrafa bakın. Yorulmayın. Şaşı da olmayın."

»Vakko, Talip Mağazası, Vog Çorapçısı, Bulvar Eczanesi, Mısırlı Triko, Piknik Restoran, Büyük Sinema, Lufthansa, Pan American, Milli Piyango, Hacı Bekir, Spor-Toto, Sağyaşar Plak, Meram, Flamingo ve Penguen pastaneleri.«

Troleybüs. Kayarak ilerliyor. Tellere tutunarak. Ağır ağır. Sır olacağız. Teller olmasa. İyi ki saat var. Zaman var matineye. Ön hat tabelasının arkasındaki panelde. Elektrikli bir saat. Orijinal mi orijinal.

"Geç kalmayız, öyle değil mi Alex?"

"Geç kalmayız, öyle değil mi Recep abi?"

"Merak etmeyin siz."

"Hangi sinemaya gidiyoruz Recep abi?"

"Bu bir sır Rex."

"Hangi filmi izleyeceğiz Recep abi?"

"Bu bir sır Alex."

"Ben Alex'im, Rex değil."

"Ben Rex'im, Alex değil."

"Ben de Doktor Jivago'yum çocuklar. Hahahaha!"

"Hahahaha!"

"Hahahaha!"

Sinema 70, Zafer Çarşısı, Büyük Sinema, Soysal Pasajı, Ulus Sineması.

İşte Kızılay binası. Üç sapsarı katlı. Arkasında iki katlı tombul kıçı. O da sapsarı. Çatısında kocaman bir hilal. Kıpkırmızı. Çaprazdan Gökdelen'i dikizliyor alçak. Elbette yıkılacak. Yerine dökülen beton çeyrek yüzyılda kuruyacak. Çok sert kışlar, çok sıcak yazlar. Caddeden geçenlere pis pis sırıtacak. Sonra ne olacak? Ne olacak. Dönerci olacak.

"İki yıl önce. İçinde bir film izlemiştik annemle. Hatırlıyor musun Rex?"

"Hatırlıyorum Alex. Kıbrıs Adası'yla ilgili bir belgesel."

"Küveti hatırlıyor musun Rex?"

"Sus Alex. Hatırlatma!"

İşte Gökdelen. Elvan gazozu gibi. Yani şişesi. Elvan gazozu tarih olacak ya. Gökdelen'i de otel yaparlar zahir. Ya da yıkıp. Cami.

Karşısında Güven Park.

"Türk Övün Çalış Güven."

"Sağlı sollu rölyef. Türk polisi, jandarması."

"Parktaki dut ağaçları ne güzel Alex."

"Enfes Rex."

"Bak Rex. Milli Eğitim Bakanlığı."

"Birkaç yıl sonra burada, tam şu kapının önünde, simit satacağız Alex."

"Simit değil Rex. Unuttun mu? Tayin ve Nakil Yönetmeliği satacağız."

"O yaz aileye biz bakacağız."

"Bulvar ne güzel Rex!"

"Harika Alex."

"Bak Rex. Batı Pasajı ve Batı Sineması. Buraya çok geleceğiz. Sinemadan çıkacak ve hemen önünden otobüse bineceğiz. Doğruca Yenimahalle'deki evimize gideceğiz. Sekizinci durakta inip, tarlayı çaprazlama ve yürüyerek geçeceğiz."

"Hatırlıyorum Alex. Ama o günlere daha çok var. Çok çok sonra da, Batı Sineması ölecek. Sinema ölünce pasaj da hastalanacak. İçindeki güzelim kafeler ve barlar mikrop kapacak."

"Ne kötü, öyle değil mi Rex!"

"Pasajın hemen yanında. Tarım Bakanlığı Alex. Bak. Önünde Brill bir troleybüs."

"Ulus'a gidiyor Rex. Çünkü kırmızı."

"Sağ tarafa bak Rex. Annesine sarılmış bir kız çocuğu. Boyu bizim kadar. Ağlıyor mu Rex?"

"O bir heykel Alex."

"Bu bulvarın adı ne Recep abi?"

"İsmet İnönü Bulvarı Alex. Dümdüz gidersen. ODTÜ'ye gider. Büyüyünce çok gideceksin. Hayallere dalıp gideceksin. Giderken sağ

yanda bir konak göreceksin. Bir çiftlik evi. Dut ağaçlarının arasında. Kanada kavaklarının gölgesinde. Her gidişince seyredeceksin. Her gidişince imreneceksin. Bir gün yıkacaklar. Yerine iğrenç bir kule dikecekler. Armada. Orman kaçkını mimarlar basacak ülkeyi. Okuması yok, yazması yok. Çok miden bulanacak. Çok. Aldırmayacak hiç kimse. Topraktan ve hayalden yararlanma hakkına. Adına rant diyecekler. Yiyecekler. Yiyecekler. Doymak nedir bilmeyecekler."

"Yeni meclise bak Rex."

"Sen asıl parkına bak Alex. Ortasında eski bir Ankara evi. Kocaman bir konak gibi. Yaşlı armut ağaçları, yaşlı dut ağaçları. Babamın ağaçları gibi."

"Uzaktaki tepe Çankaya mı?"

"Atatürk'ün köşkü orada mı?"

"Peyzaj mimarisi."

"Dut ağaçları."

"Akademinin içler acısı hali."

"Şehrin kalbi AOÇ."

"Hahahaha!"

"Hahahaha!"

"Konsolosluklar ne güzel Rex. Bahçeleri kocaman."

"Bulvar ne güzel Alex. Kaldırımlar kocaman."

"Solda TÜBİTAK. Sonra içler acısı olacak."

"Yoksa Akün Sineması mı Recep abi?"

"Bu bir sır Rex."

"Ben Alex'im Recep abi."

"Burası cennet mi Rex?"

"Unuttun mu Alex? Cennet o köyde. O kayanın altında."

"Doğru söylüyorsun Rex."

"Burası Kuğulu Park çocuklar. Bakın, te karşıdaki tenis kortlarına kadar."

"Ya şu gagalar?"

"Onlar kuş Alex. Büyük beyaz kuşlar. Kar altında görünmüyor kanatlar."

"Troleybüs. Bu yokuşu nasıl çıkacak?"

"Çıkmayacak. Farabi Sokak'tan dönüp ring yapacak."

"Ring nedir Recep abi?"

"Durmadan dönüp durmak çocuklar."

"Geriye mi döneceğiz yani?"

"Tam olarak Rex."

"Film ne oldu Recep abi?"

"Filmi izledik ya çocuklar."

"Nasıl olur Recep abi?"

"Evet. Nasıl olur Recep abi?"

"Şimdi biraz şarap içelim."

"Ne! Şarap mı Recep abi?"

"Kavaklıdere Şarapları."

"Şimdi biraz müzik dinleyelim. Gerçek müzik. İyi müzik."

"Müzik mi Recep abi?"

"Sevda ve Cenap And Evi. Müzik Evi. Bir vakıf."

"Kavaklıdere Şarapları'nın öyküsü İsviçre'de başladı çocuklar. İttihat ve Terakki kökenli Albay Tunalı Hilmi Bey, İsviçre'deyken Cenevreli tanınmış bir ailenin kızı ile evlendi. Çiftin Sevda adında bir kızı ve İnsan adında bir oğlu oldu. Bu çocuklar Türk ve İsviçre eğitimi ve kültürü ile büyüdüler. Daha sonra Ankara Milletvekili olan Tunalı Hilmi Bey'in adı işte şu caddeye verildi. Parkın arkasından Kavaklıdere Sineması'na doğru ilerleyen caddeye.

"Sevda Tunalı. Yıllar sonra bir gün. Tedavi için gittiği İsviçre'de. Filibe eşrafından Serçeşmebeyleroğlu Mehmet Cenap ile tanıştı. Bu genç Galatasaray Lisesi'nde okumuş ve Almanya'da iktisat tahsili yapmıştı. Bu tanışma mutlu bir evlilikle noktalandı. Sevda Tunalı ve Mehmet Cenap çifti, soyadı kanunu ile And soyadını aldı.

"Sevda Cenap And çifti Ankara'ya yerleşti. İyi bir eğitim almışlardı. İleri görüşlüydüler. Dahası, toprağı, tohumu ve şarabı çok seviyorlardı. Üzüm yetiştirmek ve şarap üretmek istediler. Ama yokluk ve yoksunluk yıllarıydı. Milli mücadele yılları. Paraları azdı. İsviçre'deki banker dostlarından borç istediler. Ve bu parayla, Ankara'nın Kavaklıdere semtinde, ileride şarap fabrikasının kurulacağı bağı ve civarındaki diğer bağ ve arazileri satın aldılar."

"Kuğuların çakırkeyif müziğini duyuyor musunuz çocuklar?"

"Kuğuların çakırkeyif müziğini duyun çocuklar."

"Kuğuların müziğini."

Kavaklıdere Şarapları. Önünde kocaman bir şarap şişesi. KARUM oldu şimdi. Bir kule AVM daha. Eskiden buralar hep bağdı.

"Fark ettin mi Rex? Ne işportacı gördük ne dilenci."

"Meydan daha da kalabalıklaşmış baba!"

"Pardon. Geçebilir miyiz? Ata ulaşmalıyız."

"Hangi ata?"

"Hangi sinemaya gidiyoruz Recep abi?"

"Bu bir sır Alex."

"Daha çok var mı Recep abi?"

"Hayır çocuklar. Vardık sayılır."

"Pardon. Geçebilir miyiz? Ata ulaşmalıyız."

"Hangi ata?"

"Hangi filmi izleyeceğiz Recep abi?"

"Bu bir sır Rex."

Kar üstünde yürüyoruz. Kar üstünde yürümek o kadar güzel ki. Altımız Buz. Tataristan gibi. Ankara'da yürümek. O yıllarda o kadar güzel ki.

Kar altında yürüyoruz. Kar altında yürümek o kadar güzel ki. Üstümüz bulut bulut. Üstümüz lapa lapa kar. Ankara'da yürümek. O yıllarda o kadar güzel ki. Bir büyük iki küçük kuğu. Küçükler ikiz. Vivaldi'yi dinliyoruz. İçimizden.

"Daha ne kadar yürüyeceğiz Recep abi?"

"Geldik sayılır çocuklar. Bakın. Parmağımın ucundan bakın. Şurası."

Nasıl kış! Günlerden pazar. Bunu meyvem duymamalı. İçimden anlatmalıyım. Ve gülümsemem yasak. Yaklaşın o zaman.

Demirtepe'den doğru geliyoruz. Yokuşu kaya kaya iniyoruz. Altımızdaki bulvar. Gazi Mustafa Kemal Bulvarı.

Nokta durağında bir kavşak. Bir nevi meydan. Sinemalar meydanı. Ya da İhtiras Kavşağı. Hem de. Koca caminin gözü önünde. Strazburg Caddesi, Yeşilırmak Sokak, Şehit Gönenç Caddesi. Aynı noktada buluşuyorlar. Bir de altımızdaki bulvar. Ne karışık. Ne acı bir kavşak! Çok şehit vermişiz bu civarda. Şimdi hepsi birer sokak.

Büyüyünce *Cennet Sineması*.

Cennette nehir yok. Dere yok. Çay yok. Sadece ıhlamur var.

Kerem Sineması. Yanında Gölbaşı Sineması.

"Hangisi Recep abi?"

Hiçbiri. En sağdaki binanın yan tarafından, kuytudan gireceğiz. İşte. As Sineması. Ağzı Yeşilırmak Sokak'ta. Matine de neymiş! Üç film devamlı?

"Bu iş ne iş Recep abi?"

Sinemaya girdik. Asss. Sinemadan çıktık. Asss. Girmemizle çıkmamız bir oldu. Çünkü. Rastlantı bu ya. Filmin en acıklı sahnesi. Asss. Filmin en çıplak sahnesi. Asss. Adı neydi?

İhtiras Yolcuları mı. İhtiras Kurbanları mı. Yoksa Kurbanlık İhtiraslar mı. Yolculuk İhtirasa mı. Kurban Olayım İhtiras Sana mı. Kurban Olayım İhtirasına mı?

Şimdi anımsayamıyorum. Ne filmin ismini. Ne halimizi. Bir küvet olsaydı.

Ey büyük kadın. Ey büyük adam. Ey büyük sır!

Nasıl da büyük. Kocaman. Ey büyük ailemiz. Ey büyük ana. Ey büyük baba!

Demek doğruymuş. Babam annemi? Vay canına! Asss.

Biz. Rex'le. Ya da Alex'le. Paylaşmışız ya hani. Her şeyi. Yaşımız on on bir. İkiye böl. Beş beş buçuk yani.

Ama hâlâ bir sır var. Arkadaşımız Haydar. Yani. Eşim ve Ben.

Belki daha büyük bir sır. Evren kadar.

"Pardon. Geçebilir miyiz? Ata ulaşmalıyız."

"Hangi ata?"

"En öndekiler çok ıslandılar baba."

"Gözleri de yanmıştır oğlum."

Atabakatabakatabakataataata…

"Su ile çamur karşılaşsa kim kazanır baba?"

"Ben nereden bileyim oğlum?"

"Su kazanır baba. Yavaş yavaş da olsa, su çamuru kendine benzetir."

"Vay canına! Tam olarak oğlum."

"Peki. Su ile araba karşılaşsa kim kazanır baba?"

"Tabii ki su kazanır oğlum."

"Vay canına! Tam olarak baba."

"Ah benim küçük maymunum."

"Kızma oğlum. Evrim gereği."

"Şimdi Anıtkabir'e mi akıyoruz baba?"

"Tam olarak oğlum."

"Atatürk'ün arabalarına da bakalım mı baba?"

"Elbette oğlum. Hatta el sallayalım."

"Alo. Buyurun. Efendim? Evet benim. Yani hayır. Aslında bilmi-

yorum. Evet evet. Tam olarak Tommiks-Teksas gibi. Ama bilmiyorum gerçekten."

"Kim aradı baba?"

"Yanlış numara oğlum!"

"Seni hep uygunsuz zamanlarda arıyorlar baba."

"Anıtkabir oğlum. Türk modern mimarisinin en büyük yüz akı. 1953. Mimarlar. Emin Onat. Orhan Arda. Oraya varana kadar biraz öğüt verebilir miyim sana?"

"Elbette baba."

"Yıllarca *Oh-God!* kelimesini, *Oh-Cock!* anladım. Çünkü idealardan çok görüntüye takıldım. İyi ki takılmışım. Sonra anladım. Aslında kavradım demeliyim. Walter Benjamin kavrattı. Zorla kavrattı. Şaplak ata ata. *Görüntü ideadan önemlidir. Çünkü bir görüntüden bin bir ideaya varılabilir.* Tatlım."

"Burası biraz karışık baba."

"Yani Cumhuriyet yetmez meyvem. *See?* Sadece Cumhuriyet yetmez. Tek başına Cumhuriyet yetmez. Demokratik, laik, sosyal hukuk devleti bir Cumhuriyet lazım bize. En çok size."

"Yani Birinci Cumhuriyet gibi mi baba?"

"Tam olarak meyvem. Aferin sana. Gitmezlerse ikincisi. Kene gibi yapışıp kaldılar ya. Emdikçe emiyorlar ya. Cumhuriyetin kanını. Döktükçe döküyorlar ya. Bir gün bayılıp düşecek olursa birincisi. O zaman mutlaka yenisi. Senin ve takım arkadaşlarının düşlediği gibisi. Arkadaşlarınla birlikte. Halatı bırakacaksın o zaman. Bayılmadan. Düşmeden. Tabii ki düşenler olacak. Ama unutma. Düşenler. Hak etmiş olanlar."

"Bak şimdi. Dinle. Hem de çok iyi dinle. Dört kulağınla dinle. Kulağını dört aç dinle."

"Bu bir deyim. Öyle değil mi baba?"

"Tam olarak meyvem. Bir deyim."

"Evimizde kutsal kitap da var seccade de. Hatta kutsal kitaplar ve seccadeler. Tespihler."

"Biliyorum baba."

"Düşündün mü hiç? Peki niye?"

"Dedem bize gelince namaz kılsın diye."

"Sadece deden değil. Namaz kılmak isteyen tüm yakınlarımız. Tüm konuklarımız. Arkadaşlarımız."

“Seni hiç namaz kılarken görmedim baba.”

“Ben ateistim oğlum.”

“Ateist ne baba?”

“Biraz evrim, biraz devrim oğlum.”

“Burası biraz karışık baba.”

“Bak şimdi. İngilizceye bir katkımız olsun birlikte. *Reuse* = evrim. *Recycle* = devrim. Ya da tersi oğlum.”

“Burası biraz karışık baba.”

“Sabırlı ol oğlum. İnsan. Yalnız. Tek başına. Çünkü insan gözleriyle görür. Her göz gördüğünü görür. Sarı göz yoktur. Ela. Kahverengi. Mavi. Yeşil. Kara gözler kara görür. İri göz. Yumuk göz. Pörtlek göz. Çekik gözler ince uzun görür. Kem gözse. Elektrikli bir bakıştır sadece.”

“Anladım baba.”

“Neden sümüklerini oraya buraya yapıştırıyorsun meyvem?”

“Sen nereden biliyorsun baba?”

“Babalar her şeyi bilir oğlum. Her şeyi görür. Ben biraz ince uzun görüyorum.”

“Ama gizli yerlere. Ve gizliden gizliye.”

“Tam olarak bu oğlum. Demek istediğim işte bu.”

“Eskiden laik bir cumhuriyettik. Şimdi hemen. Sertti, yumuşaktı. Sıkıydı, gevşekti, diyecek birileri. Sen onlara kanmayacaksın oğlum. Sorular belirdiğinde kafanda. Gözünü değil, aklını kullanacaksın. Hep ama. Hiçbir yalanın peşine takılıp gitmeyeceksin. Ne modaya, ne ters rüzgâra. Sakın uyma/kapılma.”

“Hep bilgiyi ara meyvem. Her zaman huzuru ara. Yoksa mutlu olamazsın.”

“Ben zaten uzaya âşığım baba.”

“Biliyorum meyvem.”

“Büyüyünce Mars’a gitmek ve mutlu olmak istiyorum.”

“Önemli olan sertliği değil oğlum. İşlevi. Ne öğrettiği. Ne kadar zevk verdiği.”

“Burası biraz karışık baba.”

“Dinle o zaman meyvem.”

“Dinliyorum baba.”

»Ya-nı-tı oğ-lum. E-sen rüz-gâr-da. Ya-nı-tı oğ-lum. Sal-la-nı-yor rüz-gâr-da.

Ya-nı-tı ba-ba. E-sen rüz-gâr-da. Ya-nı-tı ba-ba. Sal-la-nı-yor rüz-gâr-da.

Lay-lay-lay-lay-lay. Lay-lay-lay-lay-lay. Lay-lay-lay-lay-lay. Lay-lay-lay-lay-lay.«

"Hahahaha!"

"Misal. Laiklik. Bana. Burnumu herkesin içinde karıştırmamayı öğretti oğlum. Tabii Mahzur amcanın da yardımı oldu. Uluorta osurmamayı öğretti. Geğirmemeyi. Kimseyi *irritate* edemezsin dedi, içimdeki büyük ses. Giyiminle. Kuşamınla. Kıçındaki donla. Yüzündeki sakalla."

"Laiklik. Bana. Babamı anlamayı öğretti oğlum. Onun dualarını anlamayı öğretti. Onun çalışkanlığını. Arılarını. Oğul arıları. Kraliçe arıyı. Hem de kırk yaşımda oğlum."

"Bir gün. Büyüdüğünde bir gün. İçki de içeceksin. Biliyorum. Lüferin yanında ayran içmeyeceksin hiç. Şarapla başlayıp, rakıyla devam edeceksin. Yazları da bira. Hiçbirini abartma oğlum."

"Abartmam baba."

"Bir gün. Büyüdüğünde bir gün. Arkadaşlarının evine de gideceksin. Hepsi sana benzemeyecek, unutma. Farklılık güzeldir oğlum. Melezlik güzeldir. Sadece demokrasilerde değildir. O saf olmalı. Elbette olabilirse."

"Unutmam baba."

"Buzdolabını açıp da rakı bulamadığında. Ya da bira. Kızma arkadaşına. Belki o sana kızacak içki içiyorsun diye. Belki de kızmayacak. O sana kızabilir. İçinden ama. Sen konuş onunla. Ama anlamazsa. Bir daha da konuşma. Hiç ısrar etme. Kimseyi abartma. Çünkü buzdolabı soğutmak için. Rakıyı da, arkadaşlığı da."

"Burası biraz karışık baba."

"Her koyun kendi bacağından asılır oğlum."

"Bu bir deyim. Öyle değil mi baba?"

"Tam olarak meyvem. Bir deyim."

"Dostluk başka bir şeydir oğlum."

"Laiklik birlikte yaşama olgunluğudur oğlum. Sakın unutma."

Tıpkı leylek gibi.

Laikliğin bana öğrettiği. Tespih, seccade, kutsal kitapların hepsi. Bir de Olgunlaşma Enstitüsü. Kim olgunlaşmış, kim kalmış kelek? Bilmem anlatabildim mi?

Hâlâ göremediniz, öyle değil mi? Hepsi hikâye. Hepsi masal. Bir toprak var bir de tohum. Bir leylek var bir de avcı.

Göremezsiniz tabii ki. Gözle görülmez ki.

Kavramanız gerek. Kavramanız için, yaşamanız gerek.

Bir umutla birlikte. Uzay boşluğunda paraşüt takmak. Uzay boşluğunda paraşüt açmak.

Şiir gibi oldu ama.

Hayatın bana örettiği.

Din dediğin ticaret değildir.

Ticaret dediğin siyaset değildir. Ya da tersi.

Oldukça basitleştim sanırım.

Hayatın bana öğrettiği. Zevk verirsen, zevk alırsın.

Ya da tersi.

Nereden gelir bu sesler? Cennetten mi, cehennemden mi, araftan mı? Homurtular, iniltiler, çığlıklar. Zevk nereden gelir? Limandan mı, gemiden mi, adadan mı? Paris'ten mi, Berlin'den mi, Londra'dan mı? Tek bildiğim. Zevk verirsen, zevk alırsın. Tek bildiğim bu değil. Elbette dahası var. Boşalırken sarılmak. Göz göze gelmek. Ölümü aramızda pay etmek. Tanık olmamı istemesi. Tanık olmasını istemek. »Biz *ne demek. Nasıl hem* ben *hem* biz *olunur.*« Anımsıyorum. Elbette dahası var. Bir tohum var, bir de toprak. Ama Benjamin her şeyi kapsar. O yüzden bu sarhoş üreme sahnesini her masalda tekrar ediyorum. Sıkılmadan, çekinmeden. İnsan sevişmeden ürer. İnsan sevişmeden ürer. Biliyorum. İnsan. Sevişmeden ürer. Şimdi bazı erken akıllılar. Geri kafalı diyecek bana. Desinler. Modası geçmiş. İmgesi kalmış geriye. Ben de derim ki onlara. Misal Pala'ya. Hocam. Dense dense. Ona yapay döllenme denir. Sevişmeden ürenmez. Ama yine de. İnsan sevişmeden ürer.

Ama son bir şey daha. Madem sesim bu denli inceldi. Madem bu denli basitleştim. Ve madem bu bölüm meyvemleydim. Son basit bir şey daha.

"Bir gün büyüyeceksin oğlum. Kasların gelişecek. Kemiklerin boyunu uzatacak. Kolların güçlenecek. Omuzların genişleyecek. Güzel bir delikanlı olacaksın. Kızlar seni görünce dudaklarını ısıracak. Ama kızlar hep dudak ısırırlar. Sen kanma oğlum. Sen hem onları ısır, hem de adam olmaya bak."

"Nasıl adam olunur baba?"

“Dinle. Anlatıyorum çekirdeğim.”

“Dinliyorum baba.”

“Zenginlik. Oğlum. Her zenginlikte herkesin payı vardır. Bak şu adamın. Şu kadının. Şu çocuğun. Şu yaşlının.”

“Burası biraz karışık baba.”

“Senin güzel huyunda bile herkesin payı vardır. Sen bir pastaysan şimdi. Bu pastayı yapan. İnan bin kişi. Hatta milyon kişi.”

“Burası biraz karışık baba.”

“Biliyorum çileğim. Biliyorum karışık olduğunu. Ama şimdilik karışık kalmalı zaten.”

“Burası biraz karışık baba.”

“Benim için de uzun yıllar karışıktı. Ama cennete indiğim bir sabah. Anladım.”

“Sen şimdi cennette misin baba?”

“Hayır oğlum. Elini tutuyorum ya.”

“Doğru. Ben cennette değilim.”

“İşte o gün. Cennete indiğim o gün. Sanırım senden bir yaş küçüktüm. Ya da tam senin yaşında. Cennette dayılarımı gördüm. Ama dayılarım hayattaydı o zaman. Teyzem bile hayattaydı. Çok eğleniyorlar ve çok mutlulardı. İyi işler yapıyordu hepsi. O gün. Cennete yaşarken gidildiğini anladım.”

“Burası biraz karışık baba.”

»Ya-nı-tı oğ-lum. E-sen rüz-gâr-da. Ya-nı-tı oğ-lum. Sal-la-nı-yor rüz-gâr-da.

Ya-nı-tı ba-ba. E-sen rüz-gâr-da. Ya-nı-tı ba-ba. Sal-la-nı-yor rüz-gâr-da.

Lay-lay-lay-lay-lay. Lay-lay-lay-lay-lay. Lay-lay-lay-lay-lay. Lay-lay-lay-lay-lay.«

“Oğlum benim. Bir gün büyüdüğünde. Özgürlükten önce adaleti arayacaksın. Sakın unutma. Kimsenin hakkı kalmamalı cebinde. Kimsenin cebinde. Kimsenin hatırı kalmasın gönlünde.”

“Unutmam baba.”

“Oğlum benim. Bir gün büyüdüğünde. Bütün zenginliklerde herkesin payı olduğunu kavrayacaksın. Herkesin toprağı herkesin oğlum. Herkesin evi herkesin. Herkesin arabası herkesin. Her zenginlikte herkesin hakkı var oğlum. Bak şu adamın. Şu kadının. Şu çocuğun. Şu yaşlının. Hatta şu atın.”

"Örnek verdim oğlum. Misal yani."

"Hayır baba! Hayır!"

"Ölenlerin ve hatta doğmamış olanların. Zengin olduğunda. Ya da mutlu. Ölenlerin ve henüz doğmamış olanların. Payını hiç unutma oğlum."

"Burası çok karışık baba."

"Büyüyünce dedim ya. Büyüyünce kavrayacaksın. Kavrayınca adam olacaksın. Kavrayınca insan olacaksın."

"Şimdi neyim baba?"

"Şimdi küçük bir maymunsun. Benim küçük maymunumsun."

"Kızma oğlum. Evrim gereği."

"Kızmıyorum baba."

"*Life is a long song. My son. Jethro Tull.*"

"*San* ne demek baba?"

"Hayat uzun bir şarkıdır oğlum. Çoktan başladın çalmaya."

"Adam flütü bir öttürüyor. Görmelisin. Flütle uçuyor, flüte çok zevk veriyor."

"O zaman çok zevk alıyor baba."

"Pardon. Geçebilir miyiz? Ata ulaşmalıyız."

"Hangi ata?"

"Hangi ata olur mu?"

"Bal gibi olur. Gerçek ata mı, yoksa heykel ata mı?"

O atı unutmadın, öyle değil mi sevgili/sevdalı okur? Hangisi mi?

Atatürk Bulvarı hıncahınç insan dolu. Ankaralı. Sevdalı. Heykelden yirmi otuz metre berideyiz. Üzerimize sular damlıyor. Abide tam önümüzde. Atatürk ve Atı dimdik duruyor. Vakur ikisi de. Olanları izliyorlar birlikte.

Tam o anda bir çığlık duyuldu. Suları yırttı. Bombaları yırttı. Polisler geriledi. Panzerler geriledi. Sevdasız yürekler dehşetle ürktü attan. Ve çığlıktan. Aaa. Ğaağaaa. Ğaağaaaaaa! Aklıma çok şık giyindiği geldi. At şahlandı. Kişnedi. Polis barikatlarının üzerinden sıçradı geçti. Heykele doğru yavaşça ilerledi. Bir. İki. Üç. Dört. Bir çığlık daha. Aaa. Ğaağaaa. Ğaağaaaaaa! Meydan sustu. Ankara sustu. Türkiye sustu. Atı dinledi. At. Dört zamanlı doğal at yürüyüşüyle yürüdü. Atın en yavaş ve konforlu yürüyüşü. Adeta.

Aynı anda iki ya da üç ayak yerde olmalı. Bakan kişi. Rahatlıkla her adımı ayırt edebilmeli. Sayabilmeli. Bir. İki. Üç. Dört. Her adı-

mın sesini tek tek duyabilmeli. Tap. Tap. Tap. Tap. Bir. Sağ arka ayak. İki. Sağ ön ayak. Üç. Sol arka ayak. Dört. Sol ön ayak. At. Tam olarak böyle yürüdü işte.

At atla bakıştı önce. Sakarya'nın sol ayağı kaşındı. Kuyruğu kaşındı. Kaideden caddeye atlayacak. Dans edecek sanki. Gördüğüm en güzel at üstünde Ata heykeli. Bir de at heykeli. Canlı. Capcanlı. Kocaman bir aygır. Caddedeki doru tay sabırsız. Kıpır kıpır. Üzerinde kapı gibi bir adam. Bembeyaz takım elbiseli. Başında kalpak. Çok. Ama çok yakışıklı. Doru tayın da ayakları kaşıntılı, kuyruğu kaşıntılı. İki at da Kuvayi Milliye atları.

»Gülüm, Kuvayi Milliye atları
gözüm, Kuvayi Milliye atları,
memleketi satanları bağlasınlar,
kuyruğunuza…«

O an anladım. Öğretmenin emeklisi olmaz. Sadece rahmetlisi olur. Hele İngilizce öğretmeniyse.

Bir selam çaktı önce. Atasına. Bir süre öyle kaldı. Ata da selam çaktı. Bir süre öyle kaldı.

"Paşam, bir emrin var mı?"

"İki saate evimde buluşalım Tarzan. Ordunu topla. Ve oraya getir."

"Emredersiniz Paşam."

Ada Hikâyeleri

KIBRIS ADASI

MUTLULUK uçar. Mutluluk göçer. Tıpkı leylek gibi. Beni dünyaya leylekler getirdi. Kesinlikle. On iki ya da on üç yaşıma kadar buna inandım. Ben. Rex. Ya da Alex. Ben inanınca doğal olarak o da inandı. O. Rex. Ya da Alex.

Anne çiklet yavrularını ağzında taşır, tam yirmi bir gün, bir kesenin içinde. Ya da on beş gün. Yirmi birinci günün sonunda kusar. Ya da on beş günün. Fışkırır neredeyse. Suya elbette. Akvaryumda ışıl ışıl yüzlerce yavru misket. Sarı ve lacivert renkte.

Öyleyse. Bizi dünyaya leylekler getirdi. Hiç tartışmasız. Haklıydım kesinlikle.

Kıbrıs Adası'na iki kez gittim. Sarı Chevrolet taksileri ilk orada gördüm. Büyük lüks otelleri de. Salamis Bay. Sanırım bunları Rex/Alex de gördü. Mutlaka görmüştür. Çünkü annem ilk tabancalarımızı bize o adada aldı. Böylece Rex/Alex'le birlikte gerçek kovboy-

culuk oynayabildik. İşaret parmaklarımız ilk kez o adada tetiğe değdi, başparmaklarımız ilk kez o adada horozu çekti. Karanlıkta oynamak daha eğlenceliydi. Çünkü karanlıkta barut kokusu daha çok duyulur.

O gece daha da çok duyulmuştu. Bundan eminim. Rifle otomatik mavzerlerle on beş, Storn otomatik tabanca ile on iki ve mavzerlerle de altı el ateş edildiğine göre.

Adaya giderken, adaya indiğimizde ve otelin bahçesinde kovboyculuk oynarken. Karanlıkta. Aklımda o fotoğraf da vardı. İçine asla girmek istemeyeceğim fotoğraf. İçinde asla olmak istemeyeceğim küvet. Rex/Alex henüz içimde olduğuna göre, ben yerine biz demeliyim. Fotoğrafı Ankara'da. Çaprazdan Gökdelen'i dikizleyen üç sapsarı katlı Kızılay binasında izlediğimiz Kıbrıs Adası belgeselinde görmüştük. Nasıl ürpermiştik! Ben. Rex ya da Alex. Tuvalete zor yetişmiş ve kusmuştum.

"Barut kokusu midemi bulandırdı Rex."

"Bugünlük yeter Alex."

Banyonun lambası açık kalmıştı.

Kitabın da dediği gibi.

»Dünyaya bir can getiren onu yaşatmak zorundaydı.«

Ah insanlık!

Balkonda çalışırken bazen dalıp gidiyorum. Geçen gün de bir resme dalıp gittim. Saatlerce. Yoksa fotoğraf mıydı? *Forget it!*

Tuhaf erkekleri de ilk kez o adada gördük. Rex ile ben. Ya da Alex ile ben. Salamis Bay'da. İlk kez gördüğümüz bir otel barında. Bembeyaz tenleri vardı ve çok kibar konuşuyorlardı. Aslında gözümüze. El ve kol hareketleri yüzünden tuhaf görünmüşlerdi. Dirseklerini ya bara ya da bellerinin oraya bir yere dayayıp sigara tutuyormuş gibi yapıyorlardı. Çok tuhaftı. Çünkü parmaklarının arasında sigara yoktu.

Ada'ya sedyeyle çıktığımı anımsıyor. Hatta hiç unutmadığını söyledi. İlkokul dördü okuyorduk ve şubat tatiline bir hafta vardı. Öğretmenimizin yaz tatilinde Kıbrıslı bir işadamına kaçacağını öğrendik. Bir hafta sonra da adamı görmeye adaya gidecekti. Kaçış hazırlıklarını ve kaçış planını konuşacakmış. Bize bunu belki de annem anlattı. Anımsamıyorum. Oysa bize borcu vardı. Bildiğim kadarıyla. İki dönem daha bizi okutacaktı.

Beşinci sınıfta bir türlü düzen tutmadık. En az ikinci sınıftaki öğretmenimiz kadar değişik öğretmenlerimiz oldu. Hatta ondan daha bile değişik. O sene bizim sınıf tam yirmi üç öğretmen değiştirdi. Bazen bir dersi bir öğretmenle bitiriyor, teneffüsten sonra başka bir öğretmenimiz oluyordu. Çok şanslıydık. Bir keresinde çorabımı çekmek için sıranın altına eğilmiştim. Kalktığımda erkek bir öğretmen vardı tahtada. Ders de sosyal bilgiler yerine matematik oluvermişti. En sevdiğim ders. Sihir gibiydi beşinci sınıf.

Çünkü şubat tatiliydi ve feribotun yarısı suya gömülmüştü. Normalde feribotların dörtte biri suyun içinde dörtte üçü suyun üstünde olur. Otuz altıncı paraleli geçmiştik ve otuz dördüncü meridyen üzerinde seyrediyorduk. Koordinatlarımız tam olarak şöyleydi. Enlem. 35,8729. Boylam. 33,6209. Hatırlıyorum çünkü tam bu noktada kusmaya başladım. Yolculuk sonuna dek kamaramızın üçte biri suya gömüldü. Güverteye çıkabilsem belki açılacaktım ama kapımıza bir eşek yaslanmıştı. Eşeğin üstünde. Dürülmüş bir döşek bağlıydı. Elbette bunları bana sonra Rex/Alex anlattı. Kusacak bir şey kalmayınca bayılmışım. Gözlerimi otelin yemek salonunda açtım. Önümde tavuk suyu çorba ve incecik dilinmiş bayat ekmekler duruyordu. İncecik dilimlendikleri için tazeydiler. Çorbayı bırakıp ekmekleri yedim. Ertesi gün tamamen iyileştim.

Özellikle iki şeyi çok net hatırlıyorum. Her yerde Karaoğlan posterleri, Karaoğlan resimleri vardı. Her dükkânda. Her evde. Her pencerede. Her kapıda. Her duvarda. Otomobillerin camlarında, dikiz aynalarında. Saksılara yaslanmış, portakal ağaçlarının gövdelerine raptiyeyle tutturulmuş. Manavlarda etiketlere iliştirilmiş. Trafik ve sokak lambalarının direklerine yapıştırılmış. Yastıklara, minderlere, yorganlara işlenmiş. Büyüklü küçüklü. Karaoğlan resimleri. Karaoğlan posterleri. Yakalardaki rozetleri saymıyorum bile. Annelerin gözlerini. Ve Karaoğlan kolyelerini.

Kediler bile Karaoğlan resmi çiziyordu toprağa. Patileriyle elbette.

İkincisi. Portakal bahçeleri. Ada sanki bir portakal deniziydi. Dalgasız. Telaşsız. Güler yüzlü bir portakal denizi. Elbette portakal renginde. Portakallar portakal renginde olur. Ama o zaman. Kıbrıs Adası'ndaki portakalları güneş batarken toplayamazdınız. Eliniz yanabilirdi.

Elbette bu bir mecaz. Tarlalar mavi değildi. Uçsuz bucaksızdı.

Neneme çay. Abilerime kot pantolon. Babama dolmakalem aldık. Annem kendisine kulplu zarif bardaklar aldı. Bordo renkli. Çayı büyükanneme aldık. Bazıları nene kelimesini anlamıyor. Nine sanıyor.

Tüm bu hediyeleri döneceğimiz gün Girne'den satın aldık. Otelle işimiz bitmiş ama öğretmenimizi bir türlü görememiştik. Ne planladılarsa. Sanırım biz, yani Rex/Alex ve Rex/Alex yattıktan sonra planladılar. Ama odalarından hiç çıkmadılar. Onu son kez dördüncü sınıfın üçüncü dersinde gördüm. Karne dağıtmıştı. Beni gözlerimden öptü. Başımı okşadı.

Aklıma gelmişken. O lüks otelde kalmamızı Milli Eğitim Bakanlığı ayarlamıştı. Ama ayrıntılarını bilmiyorum. Yoksa Salamis Bay'da sanırım kalamazdık. O günlerden bu günlere bakanlığın stratejisi oldukça değişti.

Gazimağusa'da amcam yaşıyor. Bir gün de onlarda kaldık. Aslında bir buçuk gün. Portakal denizi içinde bir ev. Yanındaki evde de aynı köyden. Komşusu Gök Ayşe oturuyor. Biliyorum. Kötü ifade ettim. Amcamla Gök Ayşe köydeyken de komşulardı. Ama evleri karşılıklıydı anavatanda. Yavru vatan Kıbrıs Adası'nda ise evleri yan yana. Çünkü sokağın karşı tarafında portakal bahçeleri var.

Amcamla Lefkoşa'da buluştuk. Bizi Yeşil Hattın yakınından bir yerden aldı. Bir de duvarlar anımsıyorum. Kale duvarlarına benziyordu. Taştan. Kale duvarları taştan olur. Neden orada buluştuk anımsamıyorum? Neden Salamis'ten sarı bir Chevrolet ile Gazimağusa'ya geçmedik? Belki sabah annemin Lefkoşa'da bir işi vardı. Belki de. Hediyeleri son gün Girne'den değil, o gün Lefkoşa'dan aldık. Eğer bir küvet olsaydı!

Gök Ayşe'nin yüzünü hiç görmedik. Rex/Alex ve ben. Bir gün köydeyiz. Bağa gideceğiz. Bizimkiler. Gök Ayşe. Gök Ayşe. Diye söylenip duruyorlar. Hayır. Gök Ayşe'yi çağırmıyorlar. Çünkü ahırdan eşeği çıkardılar. Demiştim. Gök Ayşe eşek değil. İnsan. Üzerine heybeyi astılar. Bir gözüne beni, diğer gözüne Rex/Alex'i koydular. Üzerimizi örttüler. Ve bağ yoluna kadar hiç konuşmamamızı tembihlediler.

Bağ yoluna kadar eşek bizi tekmeledi durdu.

Gök Ayşe'nin gözleri maviymiş. Gök mavisi. Nazar mavisi. Bu yüzden Gök Ayşe'nin yüzünü küçükken bize hiç göstermediler. Bize

daha sonra babam söyledi. İyi ki söyledi. Yoksa Gök Ayşe'yi gözlerinden tanıyamazdık.

Gök Ayşe annemi görünce nasıl sarıldı, nasıl ağladı! Anlatamam. Adada. Hiç uçurum yok. Her yer düz, dümdüz. O yüzden anlatamam. Annemin adı düdük gibi ötüp durdu ağzında. Sonra gördüm. Kafalarımızı kaldırabileceğimizi söylediklerinde. Eşarbıyla gözlerini siliyordu. Sonra eşarbını sıktı. Eşarbı sırılsıklamdı. Gök Ayşe'nin gözleri artık mavi değildi. Portakal rengiydi.

Bütün bunlar cennetteki o yaz tatilinden üç dört yıl sonra yaşandı. O yaz tatili tam olarak 1974 senesinin Temmuz ayında başladı. Adım gibi eminim. Çünkü. Köyde amcamların küçük bir radyosu vardı ve Barış Harekâtı'yla ilgili haberleri o radyodan dinlerdi. Babam, amcam ve annem. Bir de amcamın karısı. Amcam diyorum ama. Aslında amcam değil. Amcam. Yani amcam dediğim amcam. Babamla amca çocukları. Ama babam. Amcam dediğim amcamdan yaşça daha büyük. Amcam dediğim amcam da babama amca derdi. Amcam olmayan amcama amca dememizin nedeni sanırım buydu.

Amcam dediğim amcamla babamın ve öz amcamın evleri sırt sırtaydı. Köydeyken yani. Ta/Te eskiden. Bu yüzden babaları senelerce küs kalmışlar. Babalar küs kalınca, çocuklar da küs kalmış. Gök Ayşe'nin evi de tam çaprazda. Yani küçük bir üçgen. Üç ev üç köşede. Üçgen kader mi demek? Ben bilmiyorum.

Öz amcamla babam zaten kardeşti. Köydeyken yani. Ta/Te eskiden. Babam ve öz amcamla amcam dediğim amcam, amca çocukları. Bunu az önce söylediğimi biliyorum.

Ama küsmeye gerek olmadığını söyleyebilirim. Çünkü mutluluk uçar. Mutluluk göçer. Tıpkı leylek gibi. Küslük de uçar. Küs olanlar da. Tıpkı leylek gibi.

Kıbrıs Adası'na o yaz tatilinden üç dört yıl sonra gittik.

Cennette nehir yok. Dere yok. Çay yok. Sadece ıhlamur var.

Yer. Bursa. Bursa'nın Güngören Köyü. Eminim. Çünkü. Ben cenneti ilk kez orada gördüm. İlk görülen şeyler nedense unutulmuyor. Hele çocukluktaysa.

Bir uçurum vardı. Aslında. Emin olmamın nedeni o uçurumdu. Dibi görünmeyen o uçurum. Cennet. O uçurumun dibindeydi. Biz cennetin üstünde yaşadık. Tam kırk gün. Bu arada askerlerimiz Kıbrıs Adası'na çıkarma yaptı. Amcamlarsa. Yani amca dediğimiz am-

cam ve ailesi. Tavuklarıyla ve keçileriyle. Yıllardır cennetin üstünde yaşıyorlardı. Onların eviydi orası. Tavukların yumurtalarının ve keçilerin yavrularının da evi. Cennetin üstündeki. O büyük granit kaya.

Her sabah. Ben. Alex. Ya da. Rex. Ya da tersi. İlk işimiz tavuk kümesini dolaşmak olurdu. Erkenden. Kümes büyüktü. Belki yüz belki iki yüz tavuk yaşıyordu. O zaman kümes dememeliyim sanırım. Ama aklıma tavukların uyuduğu başka bir yer adı gelmiyor.

Kümes. Sabahları aynı bizim ranzalı odamız gibi kokardı. Daha bile kötü. Tavuklar osurur mu bilmiyorum. Ama kokuyu çok net hatırlıyorum. Ilık ve koyu sarı bir koku. Biraz da kirli beyaz. Biraz da. Uzaktan bakınca uçan amonyağa benzeyen mavimsi bir koku. Potin giymiş inek kokusu. Kümeste. Nasılsa işte.

Sabah olduğunda ilk işimiz. Kümesi yoklamaktı. Tavukları yani. Tavukların altını. Bir elimizle burnumuzu kapardık. Sol elimizle. Çünkü biz sağlağız. Ama meyvem solak. Birinci fark. Sağ elimizi tavuğun altına doğru uzatır ve ılık yumurtayı almaya çalışırdık. Tavuklar gıdak gıdak. Gıdaklardı. O zaman biz bunu anlamazdık. Bu tereddüdü yani. Hem vermek istemek. Hem de vermek istememek. Büyüyünce anladık.

Her şey *ultra* doğaldı. Ve kavramlar kullanmaya gerek kalmayacak kadar doğaldı. O yüzden kullanmazdık. Misal tavuklar. Özgür değillerdi. Çünkü kümesteydiler. Ama özgürdüler. Çünkü kümesteydiler. Evlerinde yani. Bahçeye çıkarlar, özgürce dolaşırlar, istedikleri kadar kene yerler ve kimseye söylemezlerdi. Kimse de sormazdı. Kimse karışmazdı. Ben mesela, keneleri dolmalık fıstık gibi bir şey sanırdım. Aslında sanmazdım. Çünkü keneler sanılmazdı. Domatesler de sanılmazdı. Oval mi, yuvarlak mı, tarla mı, sera mı. Sadece yenirdi. Sadece yenirdi ve mis gibi kokardı.

Ve horoz. O, horozdu işte. Başkaydı. Namusuyla çalışırdı. Ve her sabah dayım gibi öterdi.

Bazı sabahlarsa. İşimiz. Keçileri otlatmaya götürmek olurdu. O zaman tavukları amcamların çocukları yoklardı. Biz de. Rex'le yani, keçileri kaçırırdık. Acemiydik. Sonra öğrendik. Onları uçurumun kenarına götürürdük. Aslında onlar uçurumun kenarına kendileri gider, biz de keçileri takip ederdik. Sonra öğrendik. Uçurumun kenarına gidince uçuruma bakardık. Çünkü uçurumun kenarına giden

herkes uçurumdan aşağıya bakar. Ama cenneti göremezdik. Çünkü cennet görünmez.

Bir gece. Amcamın küçük oğlu uyandı. O zaman biz yaşlardaydı. Adı Barış'tı. Herkes uyuyordu.

Barış önce evin içinde bir tur attı. Sonra aklına susadığı geldi. O yüzden mutfağa doğru yürümeye başladı. Ama mutfağa gitmedi. Çünkü salonda masa var. Ve masanın üstünde bir bardak. Bardağın içinde. Bardağın içinde su var. Yani. Bir bardak. Su. Masanın üstünde bir bardak su var. Barış uzandı ve bir bardak suyu tuttu eliyle. Barış su dolu bardağı dudaklarına götürdü. Barış su dolu bardağı kana kana içti. Çünkü Barış çok susamıştı.

Barış'ı ne yaptılar bilmiyorum. Çünkü çığlıklardan kafam karışmıştı. Uçurumdan cennete mi fırlatıp attılar, yoksa doktora mı götürdüler. Bilmiyorum. Ama köyde doktor falan yok. Köye haftada bir kere bir minibüs gelir aşağıdan. Bir kere de aşağıya gider cennetin tepesinden. Köyde her şey *ultra* doğal. Yani doktora götürmemiş olmalılar. Barış büyüyüp evlendiğine göre. Cennete de gitmemiş olmalı. Çünkü ben cennete gidip de geri döneni daha hiç görmedim. Çünkü cennete minibüs inmez. Çünkü cennette telefon çalmaz. Fena yaş sayılmaz. Ben kırk altı yaşındayım.

Büyük abim. Her şeyi kurcalamayı sever. Eskiden de öyleydi. Tıbba meraklı. O zaman lisede olmalı. İkinci ya da son sınıfta. Ankara Atatürk Lisesi'nde yatılı. Hemen dedi ki. Su içirmeyelim. Kusabilir. Kusması iyi olmayabilir. Ama abim doktor olmadı. İstese olabilirdi. Puanı tıp fakültesini tutuyordu. Ama o maden mühendisi oldu. Hiç mühendislik yapmadı. Kitapları paketledi. Bir de atları. Atları koşturdu abim. Ama hep kayalara baktı. İçinde sıkışıp kalmış bilgi yüzünden. Gittiği her yerde. Taşları ve toprağı inceledi.

Oysa su hayatımızın olmazsa olmazı. Benim şimdi bildiğim de bu. Dünya'nın yüzde yetmişi su. İnsanın yüzde altmış yedi buçuğu. Beynin yüzde seksen beşi, kemiğin yüzde yirmisi. Kuru tohumların bile. Yüzde yedi buçuğu su. Demek ki.

Barış'ın su dolu sandığı bardak. Benzin doluydu. Ama nedenini bilmiyorum. Belki o zaman söyledilerdi. Ama bu zamana kadar unuttum. Herkes gibi. Ben de bunca zamanda o kadar çok şeyi unuttum ki.

Barış tam olarak iyileşemedi. Bir hafta. Yanına kimse kibritle yaklaşamadı. Sigarayla yaklaşmak da yasaktı. Sadece el feneri serbest.

O da geceleri. Çünkü el feneri geceleri kullanılır. Aslında bir ay sonra iyileşti. Yine de tam olarak değil. Barış bir tuhaf olmuştu. Bir şey demeye gelmiyor. Barış bile desen. Sinirleniyor. Adını bile duysa. Kızıyor. Çok garip davranıyordu. Patlamaya hazır barut gibi aynı. Sıkıştırsan. Bir de fitil taksan. Lokum olacak. Dinamit lokumu. O yüzden biz de onunla konuşmaz olduk. Kimse konuşmayınca. Barış da kimseyle konuşmadı. Sessizleşti. Dilsizleşti. Zaten dili yanmıştı susuzluktan. Zaten büyüyünce de. Kendisi gibi dilsiz bir kızla evlendi.

Belki de Barış'ın dili değil, içi yanmıştı. Biz görmedik. Kimse görmedi. Göremezdi.

Ben dalgın bir adamın. Issız ya da uykusuz. Ama şimdi bunun yeri değil. Sayfalarca bundan söz etmeyeceğim. Daha cennete ineceğim. Sadece tek bir şey. O da aklıma geldiği için.

Bir seferinde. Henüz gencim. Fasulye pişirip yattım. Ama bu bağlantıyı nasıl kurdum anımsamıyorum. Bakakör müyüm neyim? Gerçi şimdi, hangi bağlantı diyesim geliyor?

İnsan ne diye fasulye pişirip yatar hiç anlamadım. Hem de koca bir tencere. Tek kişiye. Ama geceydi ve fasulye pişmişti. İşimi yapmıştım yani. O halde yatabilirim. Şimdi anladım. Ama fasulye pişmemiş. Evle birlikte yanmış. Yani. Önce fasulyeler yanmış. Sonra ev. Çünkü fasulyeler daha önce yanar. Ev yanmamış, az daha yanacakmış. Ev sadece kokmuş. İs ve osuruk. Karışık.

Şimdi anımsamayı deneyeceğim. Ama su içemem. Çünkü susamadım. Ayrıca bu riski göze alamam. Gene de deneyeceğim.

Ben fasulye az daha pişsin diye yatmışım. Aslında. Dediğim gibi. Fasulye pişmiş çoktan. Aslında yatmamışım. İki dakika uzanmışım. Fasulye de iki dakika daha pişmiş. Gerçi uzanmamışım. Yatmışım. Uzandığım kesin de. Yatıp yatmadığımı bilmiyorum. Başka gören de yok. Yani, sanırım yoktur. Araştırmadım. Bu yüzden her şey kulaktan dolma. Her şey rivayet düzeyinde. Fasulyeler değil ama. Onlar gerçek. Onlar pişmiş. Hatta yanmış. Ama ben uzanmamışım. Yatmışım. Emin değilim. Aman be neyse. Gören yok, jurnalleyen de.

O zaman. Su ile insanın içi arasında bir fark olmalı. Ama ne?

Milli Eğitim Bakanlığı'nın en yeni eğitim stratejisi kısaca şöyle. Söyle – izle – gözle – seyret – zıpla – not tut – jurnalle. Söyle bakalım. O söylerken sen izle. Siz ikiniz gözleyin. Bunlar seyretsin. Çünkü onlar seyirci. Kim zıplamak ister? Gel. O zaman sen de not tutacaksın.

Tüm hepiniz ve diğerleri. Diğerlerinin diğerleri. Herkes jurnalleyecek. Telefon numarası burada.

Ek stratejiler de var tabii. Herkes şeffaf olmalı. Kravat takmak yok. Çünkü kravat gömleğe takılır. Herkes hesap verebilir olmalı. Ama hesabı rakamlarla vermeli. Rakamlar çok önemli. Rakamlar doğal sayılarla yapılmalı. En güçlüsü en açık olandır. Bu stratejimiz, aynı zamanda şeffaflıkla da doğrudan bağlantılı. İşler zor değildir. İşleri düşenceler zorlaştırır. Düşünme. Amir uyanık olmalıdır. Amir gözünü yummaz. Amir kaçırmaz. Gözlerini.

O sabah çok heyecanlıydım. Çünkü cennete ineceğiz. Gece erkenden yattım. Sabaha kadar gözümü kırpmadım. Sabah oldu. Rex/Alex ve ben. Ve amca dediğimiz amcamın büyük oğlu. Hep birlikte cennete indik. Önce uçurumun kenarına geldik. Bir süre uçurumdan aşağıya baktık. Cennet görünmüyordu. Aşağıda sis vardı. Özgür. Amcamın büyük oğlu. Parmağıyla yolu işaret etti. İncecik bir patika. Uçuruma yaslanmış. Cennete iniyor. Önde Özgür. En arkada Rex/Alex. Tek sıra başladık cennete inmeye. Abimler bizimle miydi? Şimdi anımsamıyorum. Ama küçük abim. O sabah. Ben keçileri gezdireceğim demişti.

Cennette nehir yok. Dere yok. Çay yok. Sadece ıhlamur var. Topraklar birinin ama. Topraklar herkesin.

Aklıma gelmişken. Toprak ile insanın içi arasında bir fark var. Toprağın altı insanın içi gibi. Kalabalık. Toprağın üstü insanın içi gibi. Tenha. Ama toprağın ne altı ne de üstü sonsuz değil.

Gene de. Toprağın üstü çok kalabalıktı. Bir baktım dayılarım orada. Birisi horoz gibi ötüyor. Şakalar yapıyor tavuklara. Dilindeki evlat acısı dinmiş çoktan. Birisi bir köylüyle konuşuyor. Adam dermansız derdini anlatıyor dayıma. Onun da gönlündeki. Evlat acısı dinmiş çoktan. Dayım kolunu adamın omzuna atmış dinliyor. Anladım. Merak etme diyor. Laurel-Hardy dayım da orada. Stan Laurel'e benzerliği değil onu bu kadar komik yapan. Gerçi. Ününde. Stan Laurel'e benzerliğinin de payı var. Bir kütüğün üzerine oturmuş. Kocaman bir gemi çapasını fırçalıyor. Arkasında kocaman dutlar. Kocaman cevizler. Kocaman ıhlamur ağaçları. Kocaman iğdeler. Çapanın ıslak zincirini yıkıyor. Sonra zinciri, çamaşır sıkar gibi sıkıyor. Dutta birisi sallanıyor. Birisi dutu çırpıyor. Birisi dut topluyor. O birisi dutları bize veriyor. Avcı dayım motoruna binmiş turluyor. Dai-

reler çiziyor. Motoru yandan kasalı. Kasasında Abitter abim. Güzel abim. Her ikisinin de. Gözlerinde motorcu gözlükleri takılı. Ellerinde deri eldivenler. Bu halleriyle. İkinci Dünya Savaşı filmlerinden fırlamış gibiler. Cennete inmiş gibi havalı. Fellini'nin *Amarcord*'un da mı, *8½*'unda mı, *Roma*'sında mı, *Tatlı Hayat*'ında mı? Aynı sahneden. Hangisinde vardı? Anımsayamıyorum. Çünkü gönlüm yaralı. Ya da. Büyük aile olmanın zorlukları. Keşke şimdi bir küvet olsaydı. Yanlarında teyzem var. O benim tek teyzem. Kocaman bir dut ağacına salıncak kurmuş sallanıyor. Ah! Gökyüzünü sallayan dut ağaçları. Abitter abi annesini sallıyor. Sonra annesi yavrusunu sallıyor. Ferdane ablam sallanıyor. Sonra o annesini sallıyor. Sonra hep birlikte dutu sallıyorlar. Dut topluyorlar. Dut meyvelerini bize veriyor. Ama benim bir dayım daha var! O nerede? Methedilmiş ve methedilmeye layık dayım. O nerede? İşte orada. Sarımsak ayıklıyor. Uzakta biraz diğerlerinden. Kardeşler içinde en ıssız olanı mı? Elbette. Çünkü gencecikken ayrıldı sevdiğinden. Sevdiceğini arıyor. Kara bahtlı. Dut ağacının arkasında mı?

Dayılarım. Hepsi usta. Taş ustası, inşaat ustası, motor ustası. Hepsi birden. Kocaman bir ev yapmayı düşlüyor.

Arabayı Rex/Alex kullanıyor. Yanındaki koltukta büyük abim oturuyor. Arkada ben ve küçük abim. Sabahın körü. Hava yeni yeni aydınlanıyor. Hava yeni yeni ısınıyor. Ereğli'ye, doğduğumuz şehre gidiyoruz. Dört kardeş. Dördümüz de kocaman adam. Dördümüz de meyveli. Son dayımızı yolcu etmeye gidiyoruz. Methedilmiş ve methedilmeye layık dayımızı. Mahmut dayımızı. Daha Mehmet dayımızı toprağa emanet edeli kaç ay oldu ki? İki üç ay ya oldu ya olmadı. O da hemen kardeşini yanına çağırdı. Belki döne döne, belki yana yana arıyor. Belli. Piştiye adam arıyor. Yoksa niye hemen çağırsın ki! Belki de kardeşini özledi. Göresi geldi. Erkekler tamamlansın istedi. Annemize yine söyleyemedik. Ne zaman aileden birisini kaybetsek, annemize söyleyemiyoruz. Uzun zamandır böyle. Çünkü annemin kalbi yaralı. Doydu doğurmağa, doydu acıya, ölüme. Göğüs kafesi dikişli. Doydu vişneye çileğe. Portakala limona. İnsan her şeye doyuyor zamanla. Ve insan yüreği ne geniş. Doymuyor acıya.

Ve Ahmet Kunt. Öğretmen. Çifteler Köy Enstitüsü mezunu. Mandolin çalmayı biliyor. Öğrencilerine mandolin dersleri veriyor. Kırklı yıllar. Ahmet Kunt, Mahmut dayımın ilkokul öğretmeni.

Altmışlı yıllar. Büyük abim Ereğli'de. Ahmet Kunt öğretmenin mandolin kurslarına gidiyor. Ondan mandolin çalmayı öğreniyor. Yetmişli yıllar. Küçük abim mandolin çalmayı büyük abimden öğreniyor. Seksenli yıllar. Küçük abim de bize öğrettiğine göre. Mandolin çalmayı. Ahmet Kunt hepimizin öğretmeni. Bu doğru.

Zaman nedir ki. Bir gelgit, bir bumerang. Daha iyisi. Bir… İçimizde dönüp duran bir sıkıntı.

Ereğli. Bor'un dibi. Anduğu'nun yanı başı. Toroslar'ın iç eteğinin altı. Deniz seviyesinin 1054 metre yükseği. Kahraman Herakles'e borçlu adını. Hikâye yani. Herakle, İrakle, Eregle, Eregli, Eregliyye, Ereğli. Ama Evliya Çelebi'ye göre, gerçek hikâye farklı. Bu da hikâye yani. Seyahatnamesinde diyor ki. I. Alaeddin Keykubat bir sefer dönüşü Ereğli'den geçiyormuş. Peygamber Pınar'ı denilen çamurun yaralı askerlerinin yaralarına şifa olduğunu görmüş ve buraya 'Erkili' demiş. İşte Ereğli.

Hititler, Asurlar, Kimmerler. Ama asıl Lidyalılar.

Kürtler mi? Onlar yok. Vallahi yok. Antikçağ'da ne kendileri var ne gölgeleri.

Romalılar. Bizanslılar. Osmanlılar. Şimdi de Frigolular.

En son Kanuni Sultan Süleyman. İran Seferi dönüşü bir çadır kurdurmuş. Şehzade Mustafa'yı Ereğli'de boğdurtmuş. Bağdat Demiryolu yapılınca, bu elma memleketinin önemi daha da artmış.

Bu da bir hikâye. Her şey gibi hikâye. Ama Ida'nın hep dediği gibi. Sizce de öyle değil mi?

İvriz Kaya Anıtı. Hititler yıkıldıktan sonra Tvana Kralı Warpalawas yaptırmış. İsa doğmadan önce yedi yüz kırk ikide. İvriz Köy Enstitüsü. Babamın okulu. Adını dokuz kilometre doğusundaki İvriz köyünden almış. Ve ovaya can veren su kaynağı. Buz gibi. Bir de beyaz kiraz. Konya Ereğli vatanı. Kırım anavatanı. Güney Kore'nin Kwangjin kentiyle kardeş şehir şimdi.

Ereğli. Toros eteklerinde yaylayan ve kışlayan göçer grupları. Zamanla göçmemişler. Ereğli'ye yerleşmişler. Beğdili, Afşar, Varsak, Türkmen boyları. Horzum, Işıklı, Homanlı ve Tekeli Yörük boyları. Karaburun, Melicek, Yellice Yörük köyleri. Sazgeçit, Çiller, Tatlıkuyu, Adabağ Türkmen yerleşimleri. Ve Ereğli yerlileri. Ve en son. Balkan Savaşı sonrası. Rumeli'den göç edip gelen Muhacirler. Misal. İbrahim dayımın, motor ustası dayımın, horoz ötüşlü dayımın ka-

yınvalidesi. Ve dayımın eşi. Almanya'da şimdi. Ediybe ablamın, onun ablasının, yedi aylık Salim'in, onun küçük abisi Mustafa abimin. Ve en büyük abi Abitter abimin annesi. O zaman Abitter abim sağdı. Motoruyla duvara çarpmamıştı. Şimdi hepsi meyveli meyveli. Yedi aylık Salim bile, meyveli meyveli. Çocukken. Rex/Alex'le birlikte. Ediybe ablam ve onun ablasıyla birlikte. Hatırladım işte. Ömür ablamla birlikte. Teneke varillerin içine girip barıdan yuvarlandığımız yer de. Gene Ereğli. Kah-kah-kah! Kih-kih-kih! Hey gidi Ereğli.

Türkçenin Ereğli'de kullanılan şivesi, Konya'nın diğer ilçelerinden farklı. Elbette bazı sözcükler, söyleyişler de farklı. Barı, çimmek, çömçe, fıcıtmak, fişgene, hırtlak, kak, kelik, köstü, kemçik, mısırga, perestiş, peşkir, tasından, toru, zıymak, zobu, zopçuk.

O keliklerle tasımdan gelme Salim, kakları çiğneme, barıdan düşer yuvarlanırsın, köstü yuvalarını bozarsın, hırtlakları koparma, fişgeneleri elleme, o keliklerle barıdan inemezsin, mısırgalardan kaçamazsın. Seni kemçik, seni yedi aylık zopçuk seni.

Sümer Mahallesi. Sümer İlkokulu. Sümerler, Lidyalılar, Hititler. Sümer İlkokulu Ereğli'de. Öğretmen Ahmet Kunt'un okulu. Babamınki Barbaros. Babamla Ahmet Kunt arkadaş. Ama Kunt çok daha yaşlı. Hititler, Asurlar, Kimmerler.

"Recep abi ya! Söyler misin? Sen hangi dayımın oğlusun?"

"Ben Laurel-Hardy dayının oğluyum, Rex/Alex. Unuttun mu yoksa?"

"Doğru ya. Sen Laurel dayımın oğlusun."

Arabayı Rex/Alex kullanıyor. Yanındaki koltukta büyük abim oturuyor. Arkada ben ve küçük abim. Sabahın körü. Hava yeni yeni aydınlanıyor. Hava yeni yeni ısınıyor. Ereğli'ye, doğduğumuz yere gidiyoruz. Dört kardeş. Dördümüz de kocaman adam. Dördümüz de meyveli. Son dayımızı yolcu etmeye gidiyoruz. Methedilmiş ve methedilmeye layık dayımızı. İçimizde dönüp duran bir sıkıntı. Zaman.

Ulu Cami'de Celâl abimi görüyoruz. Varıyoruz yanına. Celal abimin eli çocukluğumdan beri çolak. Ömür ablamım. Ben çocukken boğazında kafam kadar guatrı vardı. Ankara'da, Tıp Fakültesi'nde ameliyat ettirmişti annem. Küçüldü boğazı. İyileşti. Ama Celal abimin eline bir şey yapamadı doktorlar. Tıp henüz o kadar ilerlememişti. Tıp. Kaynar suyun haşlayıp eciş bücüş ettiği çocuk elini

düzeltemedi. Celal abim çolak kaldı. Celal abi, Kıymet ablamla birlikte, tek teyzemin çocukları. Kardeşlerin ilk cennete gideni. Evlerinin bahçesinde kocaman bir dut ağacı. Annem de Mehmet dayım gibi, herkese çok iyilik etti. Herkeste var hatırı.

Annem. Nenemin kızı. Dedemin kızı. Çocukların en küçüğü. Mehmet dayımın küçüğü. Dedem Yemen'de savaşmış. Yedi yıl savaşmış. Dönünce evine. Nenem tanıyamamış. »Gülerken bir hummalı bakışı varmış, ıslatırmış bıyıkları öperken gözlerimi, nemli ve ılık ikindilerin ıslatması gibi kelebekleri. Nenem kesmiş de ümidi çoktan, yedi yıl sonra çıkıp gelmiş dedem, Yemen çöllerinden, yeni evli bir kız gibi utanmış nenem, usulca buruşup sardunyalara dolanmış. Dedemin yüzünde tarihin kancık atlası, tabanlarında yedi kat karınca çadırları.« Varmış. Dedem. Döndüğünde evine, aylarca yatmış. Eve hapsolmuş. Sonra kalkmış yürümüş. Sonra dedem kör olmuş. Galileo Galilei gibi. Ama esareti devam etmiş. Galileo Galilei gibi. Hiç anımsamıyorum yüzünü. Rex/Alex'le beni kucağına alırmış. Bu canlar dermiş. Yüz yaşına kadar yaşasın. Annem hep ağlar. Dinlerken Yemen Türküsü'nü.

Savaş çoktan bittiği halde esirleri salmayan İngiltere. Ah İngiltere! OED ve *Sir Winston Tea*.

Birinci Dünya Savaşı'nın dehşeti esirlerden bile anlaşılır. Belki de, asıl esirlerden anlaşılır. Esirlerin ellerinden, ayaklarından. »*Yürümekten ayakları şişmiş Akhates için hızlı hızlı solur keyfini.*« Sibirya çınarları. Sibirya'da çınar var mı ki? Çam var ama. Sibirya çamı. Yüzlerinden, dudaklarından anlaşılır. »*Birinci Dünya Savaşı, insan biçimlerinin sonsuz olasılığını gözler önüne serdi.*« *Tebessümü Tıp Tarihi Olan Adam*'dan anlaşılır.

Birinci Dünya Savaşı'nın dehşeti Türk esirlerden bile anlaşılır. Belki de, asıl Türk esirlerden anlaşılır.

Toplam altmış bin, altmış beş bin, yetmiş bin esir Türk askeri. Vay anam vay! Kesin rakam bile belli değil. Galiçya ve Romanya cephelerindeki muharebelerde Ruslara esir düşen altmış bin, altmış beş bin, yetmiş bin Türk askerinin de kaderi. Doğu Anadolu cephesindekiler gibi. Sibirya'daki kamplardı. En yakın tren istasyonuna kadar aylarca yürüdüler. Bu yüzden. » *Yürümekten ayakları şişmiş Akhates için hızlı hızlı solur keyfini.*« Sibirya çınarları. Sibirya'da çınar var mı ki? Çam var ama. Sibirya çamı. Akhates kim mi? Latince

Fidus Achtes'tir adı. Sadık/vefalı dostu. Troyalı kahraman Aineias'ın. Lavinia'nın âşığı. Kurucusu Roma'nın.

On dokuzuncu yüzyılın sonlarına gelindiğinde. Güçlü devletler. Yeryüzü topraklarının. Neredeyse yüzde seksenini sömürgeleştirmişti.

Birinci Dünya Savaşı'nda. İngilizlere de esir düştü. Türk askerleri. Binlercesi. On binlercesi. Gemilerle Kıbrıs Adası'na, Mısır'a, Hindistan'a, Burma'ya. Ve daha pek çok farklı coğrafyadaki kamplara gönderildiler. Bu gemilerden bazıları Mağusa Limanı'na yanaştı. Büyük bölümü Mısır'ın yolunu tuttu. İskenderiye'de karaya çıkan Türk esirler. Seydibeşir'e yürüyerek gittiler. » *Yürümekten ayakları şişmiş Akhates için hızlı hızlı solur keyfini.*« Çöl kumları, çöl güneşi.

İngilizler. Suriye, Filistin, Sina ve Irak'ta. Binlerce Türk askerini esir aldı. Bu esirler Mısır'daki kamplara yakıcı çöl güneşi altında götürüldü. Bir kısmı yürütüldü. Bir kısmı demiryollarında işleyen üstü açık vagonlara bindirildi. Mısır'daki kamplar dolunca. İngilizler. Türk esirleri. Uzak sömürgelerindeki kamplara gönderdi. Ta Hindistan'a. Te Burma'ya. Şimdiki adıyla Myanmar'a. Buda Uygarlığı'nın kalbi. Eskiden ama.

İngilizler. Ruslardan daha mı şefkatliydi sanki? Seydibeşir vahşeti unutuldu gitti. Yaralı esirleri tedavi ettiler. Hasta olanları iyileştirdiler. Ama bırakmadılar. Hiç bırakmadılar. Hepsini gemilere doldurdular. Basra'dan Hindistan'a getirdiler. Durmadılar. Karaçi Limanı'na getirdiler. Durmadılar. Trenlere bindirdiler. Hasta, yaralı, sağ, sağlam. Hepsini ta Kalküta'ya götürdüler. Durmadılar. Devam ettiler. Kalküta'dan yine trenlere bindirdiler. Te Yangon'a/Rangoon'a getirdiler. Burma'nın/Myanmar'ın eski başkenti. Durmadılar. Devam ettiler. Hızlarını alamadılar. Vay anam vay! Bu nasıl büyük bir utanç! Nasıl büyük bir korku! Teknelerle nehirden. Bago Nehri'nden. Ta/te iç bölgelere, tropikal iklimlere götürdüler. Günlerce süren yolculuktan sonra. Son durak. Thayet Kampı. Meiktila Kampı. Başbakan ve şürekâsının aklına bu kampları da ziyaret etmek geldi mi? Dünyanın dört bir yanındaki kamplara esir gönderilen Türk askerleri. Mehmetçikler. Çoğu memleketlerini bir daha göremedi. Vay anam vay! Savaş sona erdi ama esaret devam etti. Çoğu unutuldu. Kaderlerine terk edildi. Vay anam vay! Vay anam vay! Bu nasıl büyük bir utanç! Nasıl büyük bir korku! Vay anam vay!

Diğer nenem mi? O hep biraz mesafeli. İngiliz çayı tiryakisi.

Ulu Cami'de Celâl abimi görüyoruz. Varıyoruz yanına. Sonra Niyazi abi geliyor yanımıza. Laurel dayımın oğlu. Recep abimin küçüğü. Şimdi Tuz Gölü'nde yaşıyor. Çoktan meyveli meyveli. Sağ olsun. Anduğu'daki bahçemize giderken. Ve Anduğu'daki bahçemizden dönerken. Çok ağırladı bizleri.

Celâl abim görünce Niyazi abimi. Yapıştırıyor soruyu.

"Ahmet Kunt'u tanıyor musun Niyazi?"

Gülüyoruz cenazede. Kah kih kih. Kah kih kih.

Niyazi abi daha küçük. Yedi yaşında belki. İlkokul birde öğrenci. Bir gün. Celâl abim, rahmetli Abitter abim ve Küçük Niyazi. Gidecekler Adana'ya. Ereğli'den binecekler ah trene, aşacaklar Toroslar'ı, varacaklar Adana'ya. Toroslar'ın üzerinden geçen demiryolunda. Görseniz öyle hoş ki manzara! Aynı yoldan. Taşucu'na gitmiştik Rex/Alex'le. Ah trenle! İngiltere Adası'na gitmeden. Sanırım üç sene önce.

Gidecekler gitmesine ama. İki bilet almışlar. Celâl abimle Abitter abim. Tembihliyorlar Küçük Niyazi'ye. Sıkı sıkı.

"Little Niyazi. Now look. Listen to us carefully. We've only two tickets. Do you understand?"

"Yes, I understand."

"Good. On the train. A man will come to us. He will ask for our tickets. Do you understand?"

"Yes, I understand."

"Good. Of course, he will ask for your ticket too. But you don't have one. Do you understand?"

"Yes, I understand."

"Good. When the man asks for your ticket, what will you do?"

"What?"

"Now listen to us very carefully."

"I'm listening."

"When the man asks for your ticket. You will say. I don't go to school. Do you understand?"

"Yes, I understand."

"Good. Don't ever say. I am a student. Never. Do you understand?"

"Yes, I understand."

"Well done!"

Kondüktör gelmiş. Celâl abimle Abitter abimin biletlerini delmiş. Sıra Küçük Niyazi'ye gelmiş. Kondüktör. Biletin nerede delikanlı demiş? Küçük Niyazi de demiş ki. Ben daha çok küçüğüm, okula da gitmiyorum. Kondüktör eğilmiş, Küçük Niyazi'yle aynı seviyeye inmiş. Başını okşamış Niyazi abimin.

Kondüktör: "Senin adın ne küçüğüm?"

Küçük Niyazi: "Niyazi."

Kondüktör: "Öğretmeninin adı ne?"

Küçük Niyazi: "Ahmet Kunt."

Celâl abi-Abitter abi: "Well done! You did a great job, Little Niyazi."

Ereğli Bor'un dibi. Anduğu'nun yanı başı.

Ulu Cami o öğlen çok kalabalıktı. Toprağın üstü çok kalabalıktı. Zavallı Kadir amcam. O yalnız. Tek başına oynuyor. Kıbrıs Adası'ndaki adasında.

Ah insanlık!

Molla Osman. Annemin dedesi. Benim dedemin babası. Meyvemin babasının dedesinin babası. Taş ustası ve şairmiş. Lafı gediğine koyduğu için herkes ondan çekinirmiş. Edebiyatçı falan değil. Dedim ya taş ustası. Eskiden beri. Belki hiç kitap okumamış. Bir gün Molla Osman gitmiş Bayat'a. Yanında karısı ve ahbapları. Bayat. İki taşı üst üste koy, al sana ev. Hâlâ öyle. Gördüm ben. Niyetleri kız istemek. Kız evi bir aş getirmiş. Tatsız tuzsuz. Bir şeye benzemez. Kız evi gece bir kilim sermiş taş avluya. Yastık ne bilmiyorlar. Belki biliyorlar. Ama vermemişler. Sabah erkenden kalkmış Molla Osman. Kız evi yatarmış daha. Söylediği hicvi asmış. Kız evinin kapısına.

»*Sizde gördük kuru karın aş oldu.*

Bir salmada iki gözüm yaş oldu.

Serili serili yattık hayata.

Korkarım kolum dayata.«

Cennette nehir yok. Dere yok. Çay yok. Sadece ıhlamur var. Topraklar birinin ama. Ağaçlar herkesin.

Cennette Molla Osman'ı görmedim. Kuşak farkı sanırım. Ya da çağ farkı. Ayrı bir bölgede yaşıyor olabilir. O ve ahbapları.

Anımsamayı geçtik. Burası babamdan dinlediğimi anlatma. Bir nevi nakil.

Bir gün Adana'ya gitmişler. Evler inşa edip para kazanmışlar. Güz gelmiş. Bor'a dönmüşler. Hep yaya. Belki eşek sırtında. Bor'dan etlik almışlar. Anduğu'ya varınca. Kış için kesecekler. Kavurma yapacaklar. Sızgıt yapacaklar. Birazını güneşte kurutacaklar. Anduğu dediğim. Ortaköy. Evleri orada. Yola düşmüşler. Etlik hayvanlar önde. Molla Osman ve ahbapları arkada. Molla Osman ekizin kuyruğundan tutuyor. "Ho ekizim ho! Ho ineğim ho!" Diye diye yürüyor. Çünkü ekizin kıçında. Bezin içine sardığı paraları. "Ho ekizim ho! Ho ineğim ho!" Derken. Ayağı takılıp düşüyor. Kafasını bir taşa çarpıyor. Bir süre sonra Anduğu'da, evinde ölüyor. Hasta yatağında bile hicivler söylüyor.

»*Ekiz paraları eşkıyadan koruya.*
Ho ekizim ho! Ho ineğim ho!
Taş kafalı sen yoluna baksan ya.
Ho ekizim ho! Ho ineğim ho!«

Molla Osman'ın son hicvi, ineğe ve helal kazancına dair.

»*Kesecekler ineği.*
Ah ekizim ah!
Bulacaklar parayı.
Ah ineğim ah!«

O sabah çok heyecanlıydım. Çünkü cennete ineceğiz. Gece erkenden yattım. Sabaha kadar gözümü kırpmadım. Sabah oldu. Rex/ Alex ve ben. Ve amca dediğimiz amcamın büyük oğlu Özgür. Hep birlikte cennete indik. Önce uçurumun kenarına geldik. Bir süre uçurumdan aşağıya baktık. Cennet görünmüyordu. Aşağıda sis vardı. Özgür parmağıyla yolu işaret etti. İncecik bir patika. Uçuruma yaslanmış. Cennete iniyor. Önde Özgür. En arkada Rex/ Alex. Tek sıra başladık cennete inmeye.

Cennette nehir yok. Dere yok. Çay yok. Sadece ıhlamur var. Topraklar birinin ama. Topraklar herkesin.

Cennet. Yemyeşil bir yer. Anlatılmaz. Görmen gerek. Yeşil denizinde pembe. Benek benek. Çilek tarlaları. Biz de önce çilek yedik. Keçiler gibi. Çok dikkatli. Filizleri ezmedik. Çilek yemek çok komik. Kokusu. Çocukken güldürüyor insanı.

Cennet. Anlatılmaz. Görmen gerek Beth. Koskocaman bir bahçe düşün. Bir bahçe, bir bağ. Binlerce bahçeden oluşmuş, binlerce bağdan. Tek bir bahçe, tek bir bağ. Topraklar birinin ama, sahipleri

isimsiz. Topraklar birinin ama, ağaçları isimsiz. Ağaçlar birinin ama, meyveleri herkesin. Yemezsen darılıyor. Topraklar ve ağaçlar. Tam özlediğin gibi Beth. Tam özlediğimiz gibi.

Keçiler gibi. Çileğe doyduk. Tarladan çok dikkatli çıktık. Sonra elma yedik, armut yedik, kayısı yedik. Kiraz yedik, vişne yedik, şeftali yedik. Üzüm yedik, erik yedik. Belki muşmula bile yedik. Üzümler hamdı yiyemedik. Tütünler ıslaktı çiğneyemedik. Muz olsaydı muz da yerdik. Kivi olsaydı kivi de yerdik. Mevsimiydi. Değildi. Yedik, yedik, yedik. Portakal Ada'daydı. Yiyemedik.

Yolumuzu iki iğde ağacı kesti. Kocaman. Birinden Rex yedi. Alex yedi diğerinden. Susadık mı? Susadık elbet. İğdeler yol verdi. Geçtik.

Sonra dutlar bölgesine geldik. Kocaman dut ağaçları. Yerdekileri yedik. Böceklerle birlikte yedik. Ağaca tırmandık, ağaçtakileri yedik. Kuşlarla birlikte yedik.

Sonra cevizler diyarına geldik. Kocaman ceviz ağaçları. Yerdekileri kırdık yedik. Böceklerle birlikte yedik. Ağaca tırmandık, ağaçtakileri kırdık yedik. Sincaplarla birlikte yedik. Ceviz yemek çok komik. Kabuğu. Çocukken güldürüyor insanı. Bir sincap dişini kırdı. Başka bir sincap dilini ısırdı.

Sonra kestane köyüne geldik. Kestane yedik. Susadık. Dallarında yattık. Biraz uyuduk. Susuzluğumuz geçmedi. Kalktık.

Çınarlar ülkesinde durduk. Biraz daha dinlendik.

Sonra kokuyu takip ettik. Ihlamurlar kentine geldik. Kocaman ıhlamur ağaçları. Görgülü ıhlamur ağaçları. Bilgili ıhlamur ağaçları. Ihlamurlar yenmez dedi Özgür. »Ihlamur kentsoylu bir ağaçtır.« Biliyoruz. Dedik. Ihlamurlar yenmez. Kaynatılıp içilir. Öyleyse toplamak gerek. Bir çuval. Topladık. İki çuval topladık. Herkese birer çuval. Üç çuval topladık. Akşam yaklaşıyor eve dönmek gerek. Ellerimiz mis gibi kokuyor. Elbiselerimiz mis gibi ıhlamur kokuyor. Kokudan mı ne? Bayılmak üzereyiz.

Düştük yola. Cennetin üstüne çıkacağız. Ama çok yorgunuz. Çınarlar ülkesinde durup dinlendik. Düştük yola. Geldik büyük kayanın dibine. Patikanın başında, iki cennet sakini. İki yaşlı amca.

"Aferin çocuklar. Doydunuz mu bakalım?"

"Doyduk."

"Doymadan çıkmasaydınız."

"Susadınız mı bakalım?"

"Susadık."
"Alın için bakalım."
"O çuvallarda ne var?"
"Ihlamur var."
"Onlar yenmez."
"Biliyoruz. İçilir."
"Onlar içilmez."
"Mis gibi içilirler."
"İçilmez. Onlar yabani ıhlamur."

Burası. Cennet. Cennette sınır yok. Topraklar herkesin. Ağaçlar. Meyveler. Tek sınır. Dışarıya meyve vermiyor. Yemek için cennete inmek gerekiyor.

Yıllar sonra bir akşam. Meyvem var mıydı, yok muydu, yoksa varmak mı üzereydi? Anımsamıyorum. Belki daha bile önceydi. Sanırım çok daha önceydi. Şimdi bir küvet olsaydı. Gazete olsa da yeter. Ama attım ne yazık ki. Bursa'dan amcam aradı. Öz amcam olmayan amcam. Artık o büyük kayanın üstünde yaşamıyorlardı. Şehirden aradı. Niye o aradıysa? Belki ilk o duydu. Sanırım ilk o duydu.

Ada sürgündür. Geriye doğru. En büyük amcam. Sonra Namık Kemal. En son Arthur Rimbaud. Fark etmez. İkisi şair, biri cahil. Ada varsa. Sır da vardır. Aşk da vardır. Vatan da. Ada varsa sürgün vardır. Sürgün varsa yazmak vardır. Yazmak vatandır.

Rimbaud'nun sırrı. Namık Kemal'in sırrı. Büyük amcamın sırrı. Olayları gazeteler yazdı. Ama sadece olayları yazdılar. Sırları değil. Çünkü sırlar yazılamaz. Çünkü.

İnsan. Yalnız. Tek başına.

Arthur Rimbaud neden şiiri bıraktı? Çünkü tanrılarla karşılaştı. Onların neşesine/öfkesine ortak olmak istedi. Nerede? Charleville'de mi, Marsilya'da mı, İskenderiye'de mi? Annesini emerken mi, annesinden kaçarken mi? Paris Komünü'nde mi, Kıbrıs Adası'nda mı, Aden'de mi? Denizde mi, karada mı, havada mı? Verlaine'ın evinde mi, afyon yutarken mi, eşcinsel ilişkileri yüzünden mi? Seyahat ederken mi, tabanca kurşunu yerken mi, polise ifade verirken mi? Şiir yazarken mi, dua ederken mi, köle kızla sevişirken mi? İki bacaklıyken mi, tek bacaklıyken mi, kanatlıyken mi? Cennette mi? Cehennemde mi? Arafta mı? Ben nereden bileyim? Ben Rimbaud değ-

lim. »*Hayatta önemli olan, her şey hakkında bir yargıya varabilmektir.*« Belki değildir. Belki öyledir. Belki şöyledir.

»*Zihnimdeki karışıklığı netice itibariyle kutsal buluyorum.*«

Arthur Rimbaud, 10 Kasım 1891'de. Walter Benjamin'in bir otel odasında esrar tüttürdüğü kentte. Marsilya'da ölür. Atatürk'ün öldüğü gün değil mi? Henüz 37 yaşındadır ve biriktirdiği 36 bin altın frankı vardır. Bu para için geceli gündüzlü on yıldan fazla çalışmıştır.

Yıllar sonra bir akşam. Sıcak bir yaz akşamıydı. Meyvem var mıydı, yok muydu, yoksa varmak mı üzereydi? Anımsamıyorum. Sanırım çok daha önceydi. Öyleyse henüz adı. Beş yıllık kalkınma planımda yoktu. Ama cep telefonları ucuzlayalı birkaç yıl olmuştu. Rex/Alex'e de market çekilişinden kalem pilli bir *Alcatel* çıktığına göre. İlk cep telefonu. Onun olunca benim de oldu tabii. Cep telefonları ucuzlayınca hayatımızı parçalamaya başladı. Zaten telefonu hiç sevmem. Hâlâ doğru düzgün konuşamıyorum. Bursa'dan amcam aradı. Öz amcam olmayan amcam. Niye o aradıysa? Belki ilk o duydu. Sanırım ilk o duydu. Sesi çok ıslanmıştı.

Babamla gitmeye karar verdik. Taşucu'na geldik. Feribotta. Adaya kadar tek kelime etmedik.

Çocukken bindiğim feribota orta yaşlı bir adam olarak biniyorum. Çocukken baygın indiğim feribottan kızarmış bir zenci olarak iniyorum. Hayır. Köle değilim. Yeterince özgürüm. Sadece. Güvertede sırtüstü yattım. Saatler boyunca güneşe baktım. Güneş'i düşündüm. Sonra Ay'ı düşündüm. Âşık bir adam düşledim. Daha rastlamasam da. *Aya Âşık Olan Adam*'ı düşündüm. Hani çocukken çıkamamıştım ya. Güverteyi özlemiştim.

Deniz otobüsüne öğleye doğru bindiğimizi anımsıyorum. Korkunç bir sıcak var. Güvertede. Bir koltukta oturuyorum. Kafamı geriye yaslamış düşünüyorum. Ne düşündüğümü bilmiyorum. O yüzden şimdi hatırlamıyorum. Gözlerim kapalı. Yüzüm sıcak olmalı. Ama güneşi hissetmiyorum bile. İçim soğuk olmalı.

Biner binmez telefon çaldı. Açmadım. Numarayı tanımıyorum. Tanımadığım numaraları açmam. Çünkü tanımadığım numaralardan hep tanımadığım kişiler arar. Dalgınlıkla açarsam açarım. O zaman bile bu kural değişmez. Telefon çaldı. Telefonu kapattım. Ankara'ya dönene kadar da açmadım. Çantamın dibine attım.

Adada iki şeyi çok net hatırlıyorum. Özellikle iki şeyi. Çöl ve ucuzluk. Aden gibi.

Portakal bahçeleri. Yok olmuş. Ada eskiden portakal deniziydi. Dalgasız. Telaşsız. Güler yüzlü portakal denizi. Şimdi ise her yer çöl. Ağaçlar kesilmiş. Ağaçlar kurumuş. Bahçeler yok olmuş.

Ucuzluktan söz etmeyeceğim. Hem gerçek anlamda hem mecazi. Hem betili hem betisiz. Çünkü. Kanıtlamak değil niyetim. İz bırakmak da değil. Bir izi sürmek. Hiç değil.

Amcamlar hâlâ aynı evde oturuyor. Çocukları ve karısı. Her yer hâlâ düz. Dümdüz. Bahçeler fakirleşmiş. Ada fakirleşmiş. İnsanlar fakirleşmiş.

Büyük amcam. Babası tutarmış yakasından. Yani dedem. Okula götürürmüş tekrar. O tekrar kaçarmış. Nereye? Neresi var ki? En fazla Melendizler'e. Yoksulluk diz boyu. Leyleklerin uçarken düştüğü yıllar. Yoksulluk Ay'a kadar. Düşler. En fazla Ay'a kadar. Amcamın Galileo teleskopu da yoktu.

Bir kez ben de gittim Melendizler'e. Yaylaya. Orada Ay'ı seyretmek hoş. Çağırıyor sanki. Yanımızda amcam.

Amcam bir hiç değildi. Cahil kalmış amcam. Babama sordum. Sanırım ilkokulu zar zor bitirdiydi dedi. Çobanlık yapmış. Ayakkabı boyamış. Issız. Tek başına. Belki benim gibi. O da. Ailenin delisi. *»Bir tahtası eksik, kaçık, acemi, kuş beyinli, gözü kara, ay vurgunu bir adam.«*

Adaya Barış Harekâtı'ndan sonra gitti. Yıllardır Kıbrıs Adası'nın bir ciğeri İngiltere. Adayı yılda doksan iki bin altına kiralayan. Fırsatçı İngiltere. Sonra ilhak. Sonra hukuk.

Burası sıcak. Leş gibi kokuyor. Özellikle bir bina. Leş gibi kokuyor. Koku caddeye kadar geliyor. Bir adam anımsıyorum. İri yapılı. Güler yüzlü. Orta yaşlı. Komşusuydu sanırım. Onun arabasıydı sanırım. Sanırım binanın yanına birlikte gittik.

Saatlerdir bekliyoruz. Amcama otopsi yapılacak.

Cenazeyi aldığımızda. Neredeyse akşam olmuştu. Yetiştirebilmek için koşarak taşıdık tabutu. Yoksa kokacak amcam. Sonra gömdük onu. Mezarlığa. Gömer gömmez hava kararda. Babam, diğer iki amcam ve komşuları. Bir de, çocukları ve karısı. Toprak. Koynuna aldı. Emdi deliliği. Kokuyu. Hayalleri. Hava hâlâ çok sıcak.

İnsan. Yalnız. Tek başına. Bir. Sır.

Gazeteyi babama hiç göstermedim. Biliyorum çok üzülecekti. Ankara'ya dönünce evde saklayacak yer aradım. Bulamadım. Atamadım da. Aklıma araba geldi. Döşemenin altına sakladım. Gazeteyi yıllarca arabamın bagajında taşıdım. Bir yaz günü arabada bir koku duydum. Leş gibi bir koku. Aradım taradım. Sonunda bagajdan geldiğini anladım. Meraklandım. Kuş falan mı acaba dedim? Sonra fare aklıma geldi. Aklıma fare gelince biraz duraladım. Fareden korkarım.

Gazeteyi bulunca anımsadım. Kıbrıs Adası'nda çıkan yerel bir gazete. Yerel bir muhabir. Son bir kez bakıp çöpe attım. Güya şikâyet edecektim. Ama Ankara'ya dönünce nedense vazgeçmiştim. Bir fotoğraf. Altında bir hikâye. Bok yiyin. Gazetecilik bu değil. Bu işgüzarlık. Kusacaktım. Açtım. Kusamadım.

Binbaşı Nihat İlhan. Asker. Aynı zamanda doktor. Tıpkı Rex/Alex dayım gibi. Doktor binbaşının eşi ve üç çocuğunun saklandıkları banyoda vahşice katledilmelerini gösteren tek kare fotoğraf. Kanlı Noel fotoğrafı. Bazı Hıristiyanlar peygamberlerini yanlış anlamışlar. Mücahit Vural Türkmen'in yaralı vücudunda saklayıp Türkiye'ye kaçırdığı tek kare fotoğraf. Küvet fotoğrafı. Küvet. Bir uçurum. Uçurumdan sonra, uçurumun dibinde cennet. Kanlı ve barut kokuyor hâlâ. İçinde bir anne. İçinde minicik canlar.

"Küveti hatırlıyor musun Rex?"

"Sus Alex. Hatırlatma!"

Kitabın da dediği gibi.

»Dünyaya bir can getiren onu yaşatmak zorundaydı.«

Ah insanlık! Ah insanlık! Ah insanlık!

Gazimağusa. Gazimağusa'da amcam yaşıyor. Amcam. Amcamın büyük oğluyla yürüyoruz. O benden küçük. Kalbi şimdi benden büyük. O ev yakında mı dedim? Yakında. İyi. Her yer düzayak. Ne güzel. Düzayak yerleri severim. Düzayak yerler dinlendirir insanı. Her yer birbirine mesafeli. Mesafeyi severim. Açıklığı. Issızlığı. Etrafta. Hiç insan yok neredeyse. Her yer düzensiz. Kır. Bilirsiniz. Düzensiz kırlara bayılırım. Sanırım buralar. Bahçelerin böyle fakirleşmesinden sonra kırlaştı. Biliyorum. Kır dedim, ama duramam. Yürüyoruz yavaş yavaş. İçimde tuhaf bir mutluluk hissi var. Tanımsız. Dinginlik belki. Yorgunluğun tersi. Sessizlikten belki. Her yer düzayak. Sessiz. Mesafeli. Az önce. Adanın üzerinden güneşin ağırlığı kalktı. Havada portakal rengi bir kırmızılık. Tuhaf bir ışık. Tuhaf bir yaz ikindisi.

Yaşamak ne güzel böyle, ne hafif! Nedense. İçimde tarifsiz bir mutluluk hissi. Tül perdenin pencereden savrulması gibi. Sessizce kapanıyor akşam. Subay bavulu gibi. Sessizce yaklaşıyor gece. Yaklaşıyoruz eve. Sessizce.

Lefkoşa. Kumsal semti. İrfanbey Sokağı 2 numara. Fotoğraftaki canlar ölü. Banyonun lambası iki gün boyunca açık kalmış. Ah insanlık! Bir gün. Fotoğraf zaten ölecekti!

O ev yakında mı dedim? Şu ev işte dedi. Evi tanıdım. Çevresinde uzun boylu mor dikenler, gururlu vahşi otlar. Tek kat. Boyasız. Sıvasıyla duruyor. Metruk. Gazetedekiyle aynı. Şu kapı dedi. Zaten tek kapı. Kapı hâlâ açık duruyor. Yaklaştık. Kapıdan hemen sonra dar bir merdiven başlıyor. Kapı. İçeriye doğru. Neredeyse zor açılıyor. O kadar yakın işte. Kapı da alçak. Tavan da. Amcamın boyu zaten kısa. Yapı usta işi değil. Dayımların işi değil. Tam acemi işi. Çırak işi. Deli işi.

Şimdi ne demeli? Ida'nın cümlesini mi söylemeli? Ben nereden bileyim?

Amcamın kolları iki yana sarkmış. Boynu bir yana sarkmış. Hafifçe bükülmüş dizleri. Ayakları yere değiyor. Boynunda bir ip. Ucu kirişe bağlı. Gazetedekiyle aynı.

Ah insanlık!

İNGİLTERE ADASI

"Well… But we don't know how to make love, Miss Palmer."

"I'll teach you, Rex. I'll teach you, Alex. Don't worry! My Little Turkeys."

"Actually I tried it once. But I don't even want to remember that day. It was just before we came to the island. In Ankara, in Bentderesi. It felt like the end of the world. You know, it was my first time. Actually… Not even a real experience. It felt like it had never happened. I mean I did nothing. She did everything. After that weird game was over, she kissed me on the lips. Disgusting. No, no. Not her. The kiss was disgusting. Her kiss. Then I kept spitting on the streets all day. Because just before that kiss, she had sucked my manhood."

"Oh! What a lovely kiss!"

"What about you, Rex?"

"Sana ne ki? Hem sen kendi adına konuş Alex."

"I'll also teach you how to smoke. The strongest and cheapest cigarette humanity has ever smoked. It's a mix of cardboard, coal, and tar. And of course, a bit of tobacco."

Londra'ya ayak bastığım gün bir arabanın altında kaldım. Aslında arabanın altında kalmadım. Araba çarpınca havaya savruldum. Sonra. Güm. Yere yapıştım. Oysa iki saat dinlenip/sevişip birlikte dönecektik. Ruth'un evinde. Mümkün olmadı. Kalan tüm paramızı hastaneye harcadık. Bu yüzden Miss Palmer'ı getiremedik. Galileo'nun Karısı'na da ilk orada rastladım. Birlikte dönecektik. Aslında bir kere küvete girdik. BP. Rex/Alex ve ben. Küçük bir İngiliz eviydi. İki katlı, bahçeli. Kalemle çizilmiş gibi.

»Dover Boğazı hem İngiltere'nin cephe hem de onu ağ geçidi birçok binlerce yıl hizmet etmiş. Calais Fransız bağlantı noktası sadece 21 km, bu kıta Avrupa anakara Britanya'nın en yakın noktasına. En ünlü için onun beyaz tebeşir uçurumlar hangi şarkı kutladı.«

Google Translate çevirisi. Bir de patronları çıkmış. Genç bir şey. Sinirli sinirli konuşuyor sosyal medyada. Aslında konferansta konuşuyor. Bizans'ta. Ama ben sosyal medyadan izliyorum. Türklerle hesaplaşacaklarmış. Adam gelmiş memleketimize, bize posta koyuyor. Terbiyesiz. Bizim patronlar da mal mal dinliyor. IP'sini tespit etmişlermiş de mahkemede göstereceklermiş gününü. Şirket olarak hesaplaşacaklarmış. Mış miş! Gak guk! Vrak vrak! Buyurun hesaplaşalım. Dava açmayan şöyle olsun. Sistemleri saatlerce kitlenmişmiş. Ne var! Google sayfasını açıp Google yazıp aramak yasak mı? Siz önce şu çevirinin hesabını verin. Ben de size dava açacağım. Dover benim en sevdiğim liman şehri. Çeviriniz rezil etmiş kenti. Dover'da yaşayan İngiliz dostlarıma da söyleyeceğim, onlar da dava açsın. Zaten kızgınlar kapitalistlere. Hepsi emekçi, hepsi sosyalist. Güzel insanlar hepsi ve çok kızgınlar sizin gibi züppelere. Manş Tüneli hepsini feribotlarından ve işlerinden etti.

Aslında o köpek bir işaretti. Konsolosun köpeği. Hani ya işler adada kötü bitecekti.

ODTÜ'de birinci sınıftayım. Üçlü amfilerin en büyüğünde fizik dersindeyim. *Irregular*'ım elbette. Öyleyse bahar sömestri. Nisan ya da mayıs ayı. Yazın da Ada'ya gideceğiz Rex/Alex'le. Bir kız var. Aynı dersi alıyoruz aynı amfide. Burnu hariç çok zarif. Burnu sinema-

lar meydanındaki köprü gibi. İhtiras Kavşağı hani. Koca caminin gözü önündeki. Ama kız inanılmaz terbiyeli. *Multi-well-mannered*. Dünyayı gezmiş. *Multi-well-cultured*. Köpek işte. *Multi-cellular*. Onun köpeği. Kız konsolosun kızı. *Multi-millionaire*. Köpek de konsolosun kızı. İkisi de…

Paris. Zevk almadım ki zevk vereyim. Hart. Hepsi o kadar.

Çakıl taşı ile insanın toprağı arasında bir fark var. İki çakıl taşının macerası iki insanın yolculuğu gibidir. Yavaş. Üç çakıl taşının nabız atışı üç insanın aşkı gibidir. Hızlı. Ama çakıl taşının ne macerası ne de nabız atışı sonsuz değildir.

Gölün kıyısında hep Bob Marley dinledik. Şatonun bahçesinde de. Hep Bob Marley. Reggie. Tarlalarda, sokakta. Üçümüz, el ele. *No woman no cry*. Havalardan belki. Kesin havalardandı. Yağmurlar, yağmurlar, yağmurlar. Çadırda, ateşin başında. Mr. Goodtaste'in *Pub*'ında. Yağmurlar ve Reggie. Gölün kıyısında.

Ben onu severim. Haftanın her günü ağırlık kaldırır ve koşardı. Gogo da kullanırdı. Çağının diğer erkekleri gibi o da sigara tiryakisiydi. Çok güzel gülümserdi.

Bir de meyveler, sepetler. Dolusu *strawberry*. Bir davet. Bir vaat. Bir metamorfoz.

Ama Miss Palmer. O bir tavuk! Kocaman bir tavuk hem de?

Hişt! Dodo kuşu arayacak değildik ya Rex/Alex!

Kimseye söyleme. Aynı renk tükenmez kalemlerimiz olmalı.

Çadırımız kubbesiz. Üçgen. Köşeli. Mutfağımız *Turkish Kitchen*. Revaçta her gün, her öğün.

Rex/Alex'le el ele. Çocukken. Gezip durmuştuk zaten. Önce İzmir'e, sonra Taşucu'na, en son *The Dardanelles*'e. Belliydi yolumuzun adaya varacağı. Ben Hektor. Uyuz Hektor. Zavallı/Cesur Hektor. İkizim Aineias. Kahraman Aineias. Lavinia'nın Âşığı. Muzaffer Aineias.

Sonra dönüş yolculuğu. Kaç hafta sonra. Başlarda uykulu, mutsuz. Sonlara doğru sinir bozucu. Kara vicdanlı denizciler. Siirtli. »*Yürümekten ayakları şişmiş*« iki hayalkeş yolcu. Akhates ve Aineias. Ya da tersi. Sınır-Üsküp-Nis. Berlin-Bizans tireni. Yine sınır. Açlık, susuzluk, umutsuzluk. Umudun içinde. Mısırlar. Mısır tarlaları. Te/Ta Sofya'ya kadar. Bence. Hepsi adadaki o köpeğin yüzündendi. Papsi. Ya da konsolosun köpeği. Bayan Periyot. Patron, kızlar, kı-

zarmış piliçler. İyilik. Güzellik. Sabah. Nihayet sınır. Işık. Vatan toprağı. Lüleburgaz. Bizans. Ve Ankara. Ev. Hepsi köpekler yüzündendi. Hep atomlar yüzündendi. Hep uzaklık yüzündendi. Hep yağmurlar yüzündendi. Ada'daki.

Ama dünya yuvarlak. Her dönüş dairesel. Anlamaktan önce anımsamak gerek. Bulmaktan önce kaybetmek gerek. Dönebilmek için yola çıkmak gerek. Rüya görmek gerek. Uykuda rüya görmek gerek. Rüya uykuda görülür zaten. Uykudan uyanmak gerek. Rüyadan uyanınca. Rüyayı unutmak gerek.

Sirkeci Garı'ndan bindik. Ah trene! Rex/Alex ve ben. Sene…

O zamanlar Mitçi kaynıyor trenler. Ah trenler!

Erirken ince bir ses çıkar. Ama bunu sadece içimizdeki tohumlar duyar. İlk sevişmede. Rex! Nasıl eriyor insan.

Topraktır. Tohumdur.

Toprak reformudur.

Dünyadan Yararlanma Hakkı'dır.

Toprak herkesindir. İşte Sosyalizm. Hiç değilse buradan başlar. Hemen o gün başlar. On dokuz yaş. *Perfect Age*. Sloganımız. Bu ne güzel şive böyle. Üç fidan. Üçü de aynı boy, aynı yaş.

»Hoş geldin bebek, yaşama sırası sende, senin yolunu gözlüyor
nay-na-na-nay-na-nay-na-nay
kuşpalazı boğmaca kara çiçek sıtma, yürek enfarktı kanser filan,
hoş geldin bebek, senin yolunu gözlüyor
nay-na-na-nay-na-nay-na-nay
sosyalizm sosyalizm sosyalizm *filan.«*

Bu ne güzel şive böyle. Anglosakson şivesi. Ama Güney Londra aksanı. Ve tabii esrar. Ve tabii Aurora.

10 Eylül 1961, Laypzig. Temmuz 1986, Inverness.

Yollar uzun. Hayat güzel. Dünya yuvarlak.

Evrim var, kesin var. Cennet var mı? Yok mu belli değil.

Bir şey hem bu kadar basit hem bu kadar anlam dolu nasıl olabilir? Ve tam yirmi altı sene. Onca istismara, onca molaya nasıl direnebilir?

Kervan karmaşadan basite giden yokuşta düzülür. Ya bir sözcüğün sırrı nasıl çözülür?

Acaba küçük mü düşürüyor, ucuzlatıyor mu, kibrini/şevkini mi kırıyor? Yoksa sadece aşağıya mı indiriyor? Alçaltıyor, ışığını mı

söndürüyor? Vurup düşürüyor, dize getiriyor, deviriyor. Öldürüyor mu yoksa?

Sadece kendisi mi, yoksa öğrencileri de mi var yanında? Çünkü.

»*Her gece üniversitede*
dünyanın kenarı olduğunu ispatlar.
Öğrencileri uyur ve alkışlar.«

Yoksa ben mi çok salak?

Sözcükler neden bu kadar gizemli? Sözcüklerle var edilen dünya, dünyadan daha gizemli. Daha yuvarlak.

Belki hepsini birden yapıyor!

Ama bu. Boris Vian'ın tüm güzel kadınlarla sevişmek istemesine benziyor. Ama o Boris Vian. Ben de Rex. Ya da Alex. Ben de sevişmek istiyor. Misal. Natalee'yle. O çevirebilmiş şiiri! İlk üç dizeyi. Demek ki. Kesin ben çok salak!

Ama kitap daha basılmamış ki! Altı ya da yedi senesi var!

O yüzden elyazması ya. O yüzden kâğıtta yazılı ya!

Kâğıtlar kitabın arasında. Kâğıtlar avucumda. Şiir avucumda!

Yirmi altı yıl. Dile kolay. Galileo'nun Karısı'nın yolculuğu bile. Sürmüş on beş yıl.

Çeviri. Bazen bir görev. Ama görev var, görevcik var. Tıpkı zam ve zamcık gibi.

Askerlik de öyle.

Askerlik. Bizde kutsal görev. Vatan borcu. Ama şans işte. Kimisi Kandilli'de yapar, kimisi Bizans'ta. Kimisi Kırklareli'nde, kimisi Göt Dağı'nın eteğinde. Her yer vatan toprağı. Kimisi yazıcı olur, kimisi manav. Kimisi düdük yapar söğüt dalından. Kimisi de olur. Sefa pezevengi. Şans işte. Askerde küçük iş olmaz. Her iş önemli ve değerlidir. Yeter ki sağ salim evlerine dönsün çocuklar.

Kıbrıs Adası'nda dört yüz doksan sekiz şehit vermişiz. Barış Harekatı sırasında.

Aklıma gelmişken. Bir de adalı şu köpek. Pap mı ne? *Pub*'ın sahibinin eniği. Küçücük bir şey aslında. Ama yetti işte. Papsi. Evet Papsi'ydi adı. Söylenişi elbette. Ben de bu aforizmayı ilk orada duydum. Ve hemen çaldım. Elbette Türkçeye çevirdim. Mr. Goodtaste söylemişti ilk. Köpeğin sahibi. Sonra da Nis. "If you give pleasure, you take pleasure too." Gölün kenarındaydık. Çayırlar çok güzeldi ve yağmur hafif hafif atıştırıyordu. Burası İngiltere Adası'nın kuzeyi.

Inverness şehri. İskoçya dağlarının resmi olmayan başkenti. Köpeği görmedim. Nereden geldi, ne vakit geldi? Belli ki sinsice geldi. Erkek bir enik. Enik değil aslında, eril. Sadece cinsi küçük. O sırada biz göl canavarını gözlüyorduk. Miss Palmer ve ben. Bir de Rex/Alex.

Sarhoşken. Hayata dahil her şey. Çok esinleyici. Hele de adadaysan. Hele de İskoçya kırlarındaysan.

Tamam durdum. Çünkü kır diyince dururum. Ohh!

Esin kim? Bir kız. Doğru. Esin. De. Bir Ada. Tanıyorum üstelik. Okuldan. Askerden. Göt Dağı eteklerinden. Bembeyaz memeli. Bembeyaz tenli. Memeleri kocaman, yumuşak. Göçmen. Sanırım biraz Slav. Bir dişi kurbağa.

Esin aynı zamanda bir kuştur. Görünmez gagası, kanatları, ayakları. Ansızın geliverir. Kalbinize konar, aklınıza konar. Hafifletir. Tüy eder sizi. Masal eder. Şanslıysanız. Masal kahramanı. Sonra olur bir dişi kurbağa.

Genellikle okurken gelir. *Once in a blue moon*. Kitap okurken. İyi kitapları. Bir anda. Ansızın. Maviden geliverir. *Out of the blue*. Kitap bitmiştir o an. Kitapla işiniz bitmiştir. Çünkü kuş gelmiştir. Maviden. Ansızın. Kuş geldiyse ve içinize girdiyse. Kitap bitmiştir. Kuş olmuştur bir dişi kurbağa. Artık başka bir kitap başlar. Sizin kitabınız. Kendi kitabınız. Ama bence. Önce anlatın. Çok anlatın. Hep anlatın. Çünkü kitabınız değil, öykünüz başlamıştır. Önce anlatır, çok anlatır ve sonra yazarsanız. Hem öyküyle hem kitapla. Sevişmiş olursunuz defalarca. Bu arada ararsınız. Anlatırken ararsınız. Kitap öyküden sonra başlar. Yazmak anlatmaktan sonra başlar. Yazarken ararsınız.

Ama bulamayacaksınız.

Bu sadece bir öneri. Benim önerim. Ben. Rex/Alex. Rex ya da Alex içimdeydi çocukken.

Esin beni askerde ziyaret etti. Aklımda sadece Galileo'nun Karısı var. Uçarak dağdan indi. Ben bir kurbağaydım. Yeşil elbiseler içinde. Yeşil bereli. Ben bir kurbağaydım. Bir havacı. Çarşı izninde. Ama ben çarşıya değil, dağa gittim. Esin gelecek diye. Göt Dağı'nın eteklerinde bekledim. Çavdar tarlalarında sevişti benimle. En sevdiğim hayvan kurbağa. Şey. Vücut estetiği bakımından. Dişi kurbağa. Nasıl iyi geldi. Askerde sevişmek iyi gelir askerlere.

Galileo'nun Karısı. Galileo'nun Karısı. Galileo'nun Karısı. Çıkıverdi aklımdan. Uçuverdi aklımdan.

Sonra dolmuşa bindik. Aizanoi'ye gittik. İsmi. Zeus'un kızı su perisi Erato ile Arkadya'nın efsane atası Kral Arkas'ın oğlundan. Esin ve ben. Bir kuşla bir kurbağa. Bir esin kuşuyla bir havacı kurbağa. Erato. Lirik şiiri ve aşk şiirini seven dokuz Musa'dan biri. Arkas. Zeus'la Artemis'in avcı kızlarından Kallisto'nun oğlu. Bulutlu bir gök vardı. Ama içimiz çok beyazdı. Elleri çok sıcaktı. Herkes çarşıda. Kırlarda. Kimse yok bizden başka.

Başladık sevişmeye. İlk Tunç Çağı'nda seviştik. Koca Çay'ın her iki yakasında. Ortaçağ'da seviştik. Erken Roma döneminde, Hadrianus döneminde, Bizans döneminde, Selçuklular döneminde. Çavdar tarlalarında seviştik. Nadolu döneminde, Anadolu'da seviştik.

Zeus Tapınağı şehrin en kutsal mekânıydı. Bu tapınağın en önemli özelliği, altında tonozlarla örtülü bir başka mekânın olmasıydı. Bu uygulama, Roma dönemi Nadolu'sunda pek alışıldık bir uygulama değildi. Zeus Tapınağı'nda, benzerine henüz rastlanmamış şekillerde seviştik.

Tapınağın önünde kadın büstü biçimli bir akroter vardı. Tapınağın güney kısmında bir odeon vardı. Tapınağın kuzeyinde bir tiyatro ve bir stadyum vardı. İkiz gibi birbirlerine yapışıklardı. Tiyatronun ve stadyumun her basamağında benzerine henüz rastlanmamış şekillerde seviştik. Tapınaktan tiyatro ve stadyuma gitmek için kullanılan yolun üzerinde bir hamam vardı. En çok zevki, dünyanın ilk borsası verdi. Borsa yapısının kuzeydoğusunda, İS 400 yıllarına tarihlenen sütunlu bir cadde vardı. Gıda pazarı yuvarlak biçimli bir yapıydı. Caddede ayakta, pazarda bir tezgâhın üstünde seviştik. Duvarlarında hem Latince hem Grekçe yazıtlar vardı. Okuduk ve talimatlara uygun pozisyonlarda seviştik. Koca Çay'ın üzerine kurulmuş dört Roma köprüsünde de birer kere seviştik.

Sonra doğrulduk. Nefes nefese gülümsedik birbirimize. Bir sigara çıkardım. Zıvanasını iki yerinden ezdim/burdum. Cık! İyi fikir değildi. Nefes nefese. Kalktık.

Doyamamıştık. Şehrin iki kilometre güneybatısında Karabulut nekropol alanı vardı. Bu mezarlık alanda da seviştik. Kara kara bulutların altında. Şimşeklerin ve sağanağın altında çok güzeldik. Çok mutlu. Hayat dolu. Çok çıplak ve çok ıslak. Koca Çay'ın kuzey yakasında da mezar yapıları görmüştük. Döndük oraya ve mezarların her birinde birer kere seviştik. Sonra hamama gittik. Mermerlerin üze-

rinde seviştik. Hamama gitmeden de. Akroterin önünde seviştik. Sağında, solunda, arkasında seviştik. Böylece. Tapınağın sert geometrik havası daha da yumuşadı ve cephe estetiği daha da zenginleşti. Hamamda yıkandık ve yeniden Akroterin önüne geldik.

Yan yana oturduk. Temiz temiz gülümsedik birbirimize. Bir sigara çıkardım. Zıvanasını iki yerinden ezdim/burdum. Sonra yaktım. Öksüre öksüre. İlk kez içtiğimde. Ada'da. Daha ilk nefeste hasta olmuştum ya. Bu yüzden Esin'le ağzımdaki dumanı paylaştım. Bana öğretildiği gibi. Ağzımı gagasına dayadım. Ve dumanın yarısını üfledim ağzına. Usul usul. Tam üç kez. Öksüre öksüre. Zaten çıplaktık. Sonra hikâyesini anlattım. Gulag mahkûmlarının. Kanalın. Sigaranın. Ah insanlık! Sonra.

Kybele'nin gözleri önüne, yemyeşil çayırlara uzandık. Bir güzel uyuduk. Dünyanın en güzel uykusunu. Tüm zamanların en hafif uykusunu. Tüm çağların. Uyuduk. Askerde uyumak iyi gelir askerlere.

Ida mı demişti? »*En iyi/güzel hikâyeler gerçek hikâyelerdir*« diye?

Gözlerimi bir açtım. Karşımda Galileo'nun Karısı.

Galileo'nun Karısı. Galileo'nun Karısı. Galileo'nun Karısı.

Uykumda bir rüya gördüm. Rüya uykuda görülür zaten. Ben de uykumda gördüm. Rüyamda Tanrı'yı gördüm. Çünkü bir kitap okuyordum. Bazı kitaplarda tanrılar olur. Tıpkı Aizanoi'de gezinen tanrılar gibi. Öyleyse.

Tanrı bir antikacı olmalı! Bu tümceyi yıllardan beri aklımda tutuyor olmamın. Gosse'un teziyle bir ilgisi yok. *Omphalos*'un adını da ilk kez şu an bir romanda okuyorum. Rüyamda yani. Bu saçma sapan tezi öğrenmek. Yaşlı ağaçlarla, yaşlı kayalarla ve yaşlı insanlarla yıllar geçtikçe daha hızlı ve tıka basa dolmaya başlayan zihnimden kendi saçma sapan tümcemi seçip ayıklıyor. Tanrı bir antikacı olmalı! Tanrı bir antikacı olmalı! Tanrı bir antikacı olmalı! Öyleyse. Dünyayı kavrayabilme uğraşında insanoğlunun başvurmak zorunda olduğu en eski ve şaşmaz yöntem gereği. Aralarında, daha çok şiirsel çabayı tetikleyebilecek güçte bir tür benzerlik bulmuş olmalıyım. »*Tanrı'nın Adem'i yaratırken onunla birlikte bütün fosilleri ve dünya yüzünden silinmiş varlıkları da yarattığı*« tezi. Bir kaleyi ya da antik bir şehri fethetme isteğine benzetilebilir. Sevişerek. Bir seferde ve acımasızca. Sevişerek. Bir seferde ve acımasızca fethedilen. Aynı şekilde. Bir seferde ve acımasızca terk ediliyor. Sevişerek. Ama insana

ya da düşünceye özgü derin acının örtbas edilemeyeceği anlar vardır. Yaz sağanakları gibi apansız bastırır ve aşılamazlar. Çaresiz bitmeleri beklenir. Böyle anlarda. İnsan ruhu da tıpkı gökyüzü gibi bir anda kararır. Her ikisi de yanında birini arzular. Ve o birisinin bir kez olsun şöyle demesini. "Ağlama Rex/Alex! Ağlama Rex/Alex! Ağlama Rex/Alex!"

Bir kez olsun. "Ağlama Rex/Alex!"

Eskiyen giderek Tanrı'ya. İçinden aşk çıkmış, kösnüsüz ve çoğunda eksik. Evet, bu sözcük doğru. Eksik. Bedenleri toplayan antikacıya yaklaşıyor. Oysa. Anımsadığım kadarıyla. Aşk her şeyi yeniden yaratıyordu. Bir anda ve acımasızca. Sevişerek. Sevişerek. Sevişerek. Ah! Beth.

Uykumda bir rüya gördüm. Rüya uykuda görülür zaten. Ben de uykumda gördüm. Rüyamda hâlâ arıyorum. Sonunda kitabı buldum. Hiç kaybetmemiştim zaten. Ama şiir kitapta değildi. Şiir kâğıtta yazıyordu ya. Sadece üç dize. Bir de başlık. Bir de şairin ismi. Kâğıtlar kitabın arasında duruyordu. Belki sadece bir peçeteydi. Ama yıllar yazıları silmişti. Yıllar sonra İngiltere Adası'na yazdım. Londra. Sanırım şiir çoktan bitmiş, belki kitap çoktan basılmıştı. Dünya. Okyanus. Birkaç sayfaya sığmıştı.

Dear Miss Palmer,
My Lover,

I look for a book, *The New Poetry*
I need this book immediately
I think it's already published
And I missed you desperately.

Hurrah for earth, seed, and raining!
Hurrah for beauty, poetry, and justice!

Rex/Alex.

Andreas Feininger,
“Self-Portrait”, 1946

Galileo'nun Karısı

"YATALIM MI?"

"Yatalım."

"Hatta soyunalım."

"Evet evet. Önce soyunalım."

"Böyle güzel. Şu mum ışığı. Diğer mumun ışığı. Ve tütsü."

"Hindistan'dan. Tibet'ten. Çin'den. Japonya'dan. Haiti'den. Afrika'dan. Madagaskar'dan. Maskaren Adaları'ndan. Amazon ormanlarından."

"Çok egzotiksin."

"Biliyorum."

"Ve çok güzel."

"Hı-hı."

"Dash kokulu tütsü. Yosundan yapılır. Tropikal bölgelerde yetişen bir yosundan."

"Hım. Nane gibi kokuyor."

"Bu tütsü yoga tütsüsü. Meditasyon için kullanılır."

"Tam bana göre."

"Kötü kokulardan arındırır."

"Tam Mahzur'a göre."

"Bilinci güçlendirir. Ferahlatır."

"Tam bana göre. Tam Mahzur'a göre."

"Mahzur kim Rex/Alex?"

"Psikiyatrım."

"Himalaya denilen çiçeklerin kokusunu taşır."

"Ya bu?"

"Ağaç. Yeni bir hayatın sembolüdür."

"İsmi nedir?"

"Feng Shui Wood."

"Ne işe yarar?"

"İnsanın hayattaki hedeflerine ulaşabilmesi için iştahını kabartır."

"Bunu not almalıyım."

"Hayır! Not alma. Bu gece hiç not alma!"

"Niye ki?"

"Ruh sağlığı bozulmuş insanlar için çok önemli bir kokudur. Ağaç şifayı sembolize eder, tıpkı su gibi. Denge ve uyum sağlar. Mutlu bir yaşam vaat eder. On ikili paketler halinde satılır."

"Çok espriliymiş."

"Hı-hı."

"Şarabımız var mı?"

"İki şişe daha var."

"Güzel."

"Bahar geldi ama geceler serin."

"Çok serin."

"Battaniyeyi üstümüze çekelim."

"Çok akıllıca."

"Böylece bizi Dodo kuşları bile dikizleyemez."

"Bu sıcaklık çok güzel."

"Efendim?"

"Mum ışığı diyorum. Çok güzel."

"Hı-hı."

"Parfümün nefis."

"Ylang ylang parfümü."

“Hım. Demek Ylang ylang.”
“Seninki de hoş. Adı ne?”
“Arko.”
“Hiç duymadım.”
“Deliot var mı?”
“Tohumları var.”
“Demek tohum daha.”
“Hiç acele etmeyelim.”
“Peki.”
“Meyven çok güzel.”
“Evet.”
“Ne kadar sakin uyuyor!”
“Hı-hı.”
“Önce konuşalım.”
“Hı-hı. Konuşmak güven verir.”
“Çok özledim konuşmayı.”
“Hı-hı. Dil kendine güveni pekiştirir.”
“Şu tesadüfe bak.”
“Hani?”
“Yani. Bu gece demek istiyorum. Ne güzel bir sürpriz.”
“Evet. Çok güzel bir sürpriz.”
“Acayip bir şey bu.”
“Ne?”
“Konuşmak.”
“Evet.”
“Hiç acele etmeyelim. Olur mu?”
“Olur.”
“Çok tatlısın.”
“Dudakların çok yumuşak.”
“Önce hikâyeler anlatalım. Gerçek hikâyeler.”
“Anlatalım Natalee.”
“Acele yok.”
“Yok.”
“Önce sen başla.”
“Peki.”
“O zaman doğrulalım. Şu yastıkları da arkamıza alalım.”
“Sigara paketindeki gibi mi?”

“Anlamadım?”
“Bak. İşte.”
“Bu çok korkutucu Rex/Alex!”
“Daha korkunç sigara paketleri var.”
“Onlar gibi olmayalım.”
“Sinek yok odada, değil mi?”
“Yok sanırım.”
“O zaman olmayız Natalee. Korkmayalım.”
“O zaman doğrulalım Rex/Alex. Şu yastıkları da arkamıza alalım.”
“Şaraplar.”
“Ah evet.”
“İşte.”
“Güzel. Şerefe o halde.”
“Şerefe. Buluşmamıza.”
“Battaniye açıldı.”
“Tamam.”
“Şimdi iyi.”
“Elini göğsüme koyar mısın?”
“Hı-hı. Koyarım.”
“Hep orada dursun Natalee.”
“Hadi başla. Elim göğsünde. Başım omzunda. Hadi başla.”
“Seni çok bekledim. Tam on yedi yıl.”
“İnanmam.”
“Ama doğru.
“Hadi canım.”
“Sonra anlatırım.”
“Unutma sakın.”
“Göğsüm. Çok hafif şimdi.”
“Hadi başla.”
“O şiiri gerçekten sen mi yazdın?”
“Hı-hı.”
“Öyle güzel ki. Tam yirmi altı yıldır.”
“Çok güzel bir adamsın.”
“Ama şimdi çok daha güzel. Şiir yani. Çok daha lezzetli.”
“Hadi başla.”
“İnanamıyorum.”

"Neye?"

"Bir şiir hem bu kadar basit hem bu kadar anlam dolu nasıl olabilir? Ve tam on yedi sene. Yirmi altı sene. Onca istismara, onca molaya nasıl direnebilir? Onca kışa. Onca yoksunluğa."

"Öyle güzelsin ki Alex."

"Hadi sevişelim."

"Acelemiz yok. Ama öpüşebiliriz."

"Çok bekledim seni."

"Biliyorum."

"Ah sevgilim."

"Ama yolculuk bir türlü bitmek bilmedi. Özür dilerim."

"Geleceğini biliyordum."

"Nasıl?"

"Çünkü dünya yuvarlak."

"Ah sevgilim. Ah sevgilim."

"Seni iki kez gördüm."

"Birini pek anımsamıyorum?"

"Kıştı. On yedi kıştır aklımdaydın. Heykelin arkasında. Biliyorum. Issızlığın kayıp zamanında. Bir daha görebilecek miyim? Sadece potinlerini anımsıyorum. Karlı. Bulutlu. Sisli. Kış aniden bastırdı. Ankara ayaz. Kuru ayaz. Yerdeki kar çabucak tutup kurudu. Takır takır. Ama bu kez buz da tuttu. Takır tukur. En az iki haftalık. En az bir karış. Yürünmüyor çoğu zaman. İçimde kanat sesleri var. Leylekler. Dünya. Issızlığın ve gurbetin yaratıcılığa etkisi. Bekliyorum. Çölde bir orkide gibi. Orkidenin göğsünde uyuyan sarhoş bir kelebek gibi. Ya ben? Kalbimin üzerine oturan kitap gibi. Ne vakit basitleşeceğim? Ne zaman çözülecek zavallı düğümüm? Kaçıncı kararsız evremdeyim? Bir yakarış kadar sahici. Bir çığlık gibi kan revan. Ne zaman çıkacak kanatlarım? Ya bir sözcüğün sırrı nasıl çözülür? Bir çember nasıl çizilir? Bir şiir neden bu kadar basit yazılır? Belki hepsini birden yapıyordur! Ama bu, Boris Vian'ın tüm güzel kadınlarla sevişmek istemesine benziyor. Ben de istiyorum. Seninle soğuk havada sevişmek istiyorum. Romandaki kızı kurtarmak istiyorum. Onunla sevişmek istiyorum. Caddenin sonundaki üstgeçide kadar uçarak geldim. Hiç kimseye rastlamadım. Altımdaki yolda, sessizlikten kristal heceler bırakmış olmalıyım. Nefesim benden bir cetvel önde. En az otuz santim önümde. Canım annem. Kalpsiz şimdi.

Burnum aktı sildim. Yüksel Caddesi'nin ağzına geldiğimde ter içindeydim. Durdum ve kustum. Birkaç adım attım. Durdum ve işedim. Kan. Ama kendimi değil kitabı düşündüm. Elimi kalbime soktum. Kitabı çıkardım. O da ağlıyor. Sonlarıydı. Son şansım. Kızı kurtarmalıyım. Yüksel Caddesi'nde hızlı hızlı yürümeye başladım. Ayağım kaydı düştüm. Kitap elimden uçtu. Kız kaçmaya başladı. Koştum. Düştüm. Kalktım. Kız hem kaçıyor hem ağlıyor. Ben hem koşuyor hem düşüyor hem ağlıyorum. Sonunda kızı yakaladım. Ter içindeyim. O zaman henüz yaşıyordu ama ter içindeydi. Ateşi vardı. Zatürree olabilir. Yedi Aralık'tı. Geç kalmıştım. Kız ölmüştü. Ah insanlık! Sırtlarını duvara dönmüş oturan bankların birine çöktüm. Hıçkıra hıçkıra ağladım. Köşe başındaki çiçekçiye baktım. O saatte kapalıydı. Kızın adını düşündüm. Anımsayamadım. Kitabı elime alıp karıştırdım. Nefesim sayfaları ıslattı. Ama kızın adına rastlayamadım. Kız ölmüştü. Ankara ıssız ve soğuk bir mezarlık gibi. Banktan kalktım. Yürümeye başladım. Adımlarım ağır, sırtım terli, gözüm yaşlı. Yer kar kaplı. Buz. Köşe başı çiçekçisini geçtim. Biraz yürüyünce seni gördüm. Yüzün görünmüyor. Kaçıncı sayfadasınız belli olmuyor. Başka bir banka oturdum. Beş on metre önümdeydin. Heykel kızın arkasında duruyordun. Ama bu kez sayfaları kendisi çeviriyordu. Çünkü sen ona masaj yapıyordun."

"Ah Rex/Alex. Sadece ayağım kaydı. Kaidenin üstüne çıkmıştım. Düşmemek için heykele tutundum. Dengemi bulana kadar omuzlarına tutundum. Sadece beş on saniye. O kadar."

"Ama neden kaideye çıkmıştın?"

"Heykel kızın ne okuduğunu merak etmiştim."

"Ne okuyordu?"

"Leyleklerle ilgili bir kitap."

"Çok hoşsun."

"Sonra tepedeki lambasına baktım. Duy boştu. Sonra düşündüm."

"Ne düşündün?"

"Bilmem, sanırım leylekleri düşündüm."

"Kışın mı?"

"Kışın insan leylekleri düşünemez mi?"

"Bilmem. Düşünür mü?"

"Neden gelip konuşmadın benimle?"

“Yoksul kalbimin çarpacak hali kalmamıştı Natalee.”

“Ah sevgilim. Affedersin.”

“Çok ağırdım ve içimde kanat sesleri duydum.”

“Ben de seni duydum. Çok hem de. Sanırım bir ay kadar önceydi. Öyle değil mi? Ama çok konuşamamıştık.”

“Altı sene önceydi.”

“Altı sene mi?”

“Çok iyi anımsıyorum. Çünkü Korkut’tan dönüyordum. Gene kıştı. Gene geceydi.”

“Korkut kim canım?”

“Dişçim.”

“Çok komik bir adamsın.”

“Eğilmiş kulağına bir şeyler söylüyordun. Sarılmıştın. Duyamadım tabii ki. İlk kez potinlerini o zaman gördüm. Aslında ilk kez bir çift potin görüyordum. Böylesini ilk kez. Seni hemen tanıdım.”

“Ah sevgilim.”

“Hava buz gibi soğuktu. Tataristan’dan bile daha soğuktu.”

“Evet çok soğuktu.”

“Aslında sen konuşmuş ben hırlamıştım. Ağzımda tampon vardı.”

“Tamam işte. Bir ay kadar önceydi.”

“Ama hava buz gibi soğuktu. Tataristan’dan bile daha soğuktu.”

“Olabilir. İkinci karşılaşmamız Yedi Aralık’ta dedin ya. Bir ay öncesi de soğuk olabilir.”

“Hayır. Kar iki haftalıktı. Çok iyi anımsıyorum. Korkut’tan dönüyordum çünkü.”

“Emmek yasak. Tükürmek yasak. Yutkunmak yasak. Yutmak serbest.”

“Neyi?”

“Kanı.”

“Oldu canım.”

“Çok iyi anımsıyorum. Yirmilik dişlerimi çekmişti.”

“Hatta. Dedin ki az önce. En az iki haftalık. Yani en az.”

“Çok iyi anımsıyorum. Hava Tataristan’dan bile daha soğuktu.”

“Tamam sevgilim. Hiiişşş! Hiiişşş!”

“Hem sen bir gezginsin. Zamanı nereden bileceksin?”

“Ah Alex. Çok özür dilerim.”

“Elin ne kadar hafif Natalee. Parmakların ne kadar uzun.”

"Canım Alex. On yedi yıl içinde bir ay nedir ki. Altı sene nedir ki!"

"Adını sordum. Lavinia dedin. O büyülü isim. Kişisel tarihimde yani. Roma tarihinden bize ne."

"Canım sevgilim."

"Sonra adımı sordun."

"Evet. Anımsıyorum."

"O berbat soruyu. Bilmiyorum dedim."

"Hı-hı."

"Güldün. Ne güzeldin. O karda kışta, Son Dodo kuşu gibiydin. Nasılsa tek kalmış. Yalnız kalmış."

"Ah Alex."

"Keşke ben de bir isim uydursaydım. Ben Frederik deseydim. Ama ben bilmiyorum dedim."

"Hatırlıyorum. Blake'in kaplanıyla mı boğuştun demiştim?"

"Evet."

"Kim kimi yedi?"

"Evet. Yutkunup duruyordum çünkü. Ağzım. Dişlerim. Her yerim kan içinde. Ipıslak olmuş tamponu sıktım ve sadece hırladım. Sen tamponu görmedin ama."

"Çok komiksin. Ama doğru, görmedim."

"Aslında yanıt vermiş ve ben henüz evrimleşiyorum demiştim."

"Evet. Öyle demiştin."

"Anladığını sanmıyorum."

"Şimdi anlıyorum sevgilim."

"Çünkü hırlıyordum."

"Ne güzelsin."

"Görüşürüz."

"Evet ya, görüşürüz nasılsa."

"Altı ya da yedi sene önceydi."

"Bana bir ay gibi geliyor."

"Altı ya da yedi sene önceydi."

"Ah sevgilim. Zaman nedir ki. Sonsuzluk içinde bir ay. Altı yıl. On yedi yıl. Nedir ki?"

"Pişman olmuştum seninle konuştuğuma."

"Ama neden?"

"İnsan ağzında tampon varken konuşmamalı. Hem de çok güzel bir kızla. İnsan içinde kanat çırpan koca bir kuş varken konuşmama-

lı. Hem de çok güzel bir kızla. Baharı beklemeli. Yazı beklemeli. Hafifliği beklemeli."

"Ah sevgilim. Oysa ben çok etkilenmiştim."

"Ben çok kıskanmıştım."

"Kimi?"

"Heykel kızı."

"Ama neden?"

"Heykel kızla hangi kitabı okuyordunuz? Birlikte okuyordunuz. Ama sayfaları sen çeviriyordun. Ona sarılmıştın."

"Sadece kitapta ne yazıyor diye merak etmiştim Alex. Heykelin kaidesine çıkınca tutunmam gerekti. Her yer buzdu. Kayıp düşebilirdim."

"Sahi mi?"

"Sahi. Çok sahi."

"Okuyup hemen indim zaten. İnince de seni gördüm."

"Sahi mi?"

"Ah Blake'in kaplanı sevgilim. O kaplan sensin. Öyle değil mi?"

"Evet. Blake'in kaplanı benim. Çünkü Korkut'tan dönüyordum."

"Çok komik bir adamsın."

"Sana bu gece Lavinia diyebilir miyim?"

"Diyebilirsin Aineias."

"Hahahaha!"

"Hahahaha!"

"Şerefe."

"Şerefe."

"Şarap!"

"Evet."

"Sen de şu tütsüden yak Lavinia."

"Ağaç. Yeni bir hayatın sembolüdür."

"İsmi neydi?"

"Feng Shui Wood."

"Çok güzel kokuyor. Toprak gibi."

"Hadi başla hikâyene Aineias."

"Sonra sevişeceğiz, öyle değil mi Lavinia?"

"Önce konuşalım."

"Hı-hı. Konuşmak güven verir."

"Çok özledim konuşmayı."

"Hı-hı. Dil kendine güveni pekiştirir."

"Hadi başla. Elim göğsünde. Korkma. Başım omzunda. Hadi başla Aineias."

"İsa'dan Sonra Bin Dokuz Yüz Doksan Bir senesiydi. Ya Rex'tim. Ya da Alex."

"Hahahaha! Hep olduğu gibi."

"Evet. Hep olduğu gibi. Yazdı. Özallı yıllar. Geçen kış mezun olmuştum. Mühendistim artık. Mezun olmadan önce. Yani öğrenciyken. Bir adet polis baskını yedim. Gece. Uyuyoruz. Odamıza parkın ışıkları doluyor. Gluglu-gluglu. Sesler banyodan geliyor. Odada da gürültü var. Koğuşumuzda yani. Uykumda duyuyorum. Hor. Hor. Hooorrrrr! Koku da var. Zart. Zart. Zooorrttt! Uykumda alıyorum. Hafif bir esinti. Yanağımda hissediyorum. Sanki güvercinler kanat çırpıyor. Ama onlar banyodalar! Uyuyorum. Uyuyoruz üç kardeş. Hor. Hor. Hooorrrrr! Beni Alex teslim etti polislere. Geldi uyandırdı. Sonra teslim etti. O uyumamıştı. Sanki polisleri beklemişti. Rüyasında beyaz güvercinler gördüğünü ve kapıyı o yüzden açtığını söyledi. Yani polisleri değil. Beyaz güvercinleri beklemişti. Dodo'lar beyaz değildi. Beyaz mıydı?"

"Canım Rex."

"Bin dokuz yüz doksan bir senesinin yazı."

Antik adıyla Antigu'dayız. Helenistik dönemde, Kapadokya'nın batı sınırı üzerindeki istihkâmlardan biri. Hasan Dağı'na çıkan tepelerin birinde Argos'un, yani Keçi Kalesi'nin harabelerinin yükseldiği Antigu. Antigu, Anduğu, Ortaköy, Altunhisar. Ereğli'nin yanı başı. Babamla birlikte çarşıdan eve doğru yürüyoruz. Bir ses babama merhaba hocam dedi. Evlerden birinin avlusunda iriyarı bir adam bize bakıyor. Gülümsüyor. Babam da adama gülümsedi. Ooo. Merhaba komutanım. Adamı ilk kez görüyordum. İki hemşeri başladılar sohbete. Bir saat geçti. Anduğu'da taş çok. Tıpkı zaman gibi. Kaya çok. Tıpkı zaman gibi. Taşları üst üste koy. Al sana ev. Üst üste koy. Al sana bahçe duvarı. Al sana cami. Al sana ahır. Sonra babam beni anımsadı. Adımı bağırdı. Ahırdan çıktım. Gözlerimi ovuşturuyorum. İki kere de esnedim. Yanlarına gittim. İriyarı adamla tanıştırdı. Tanıştık. Birkaç gün sonra askere gideceğim. Şu anda yol iznindeyim. Nereye? Kandilli'ye. Bizans Kandilli değil. Erzurum Kandilli. Olsun. Orası da vatan toprağı. Sadece biraz soğuk. Hem şanslısın! Kar güzeldir.

Babamın öğrencisi. Babamın komutan hemşerisi. Meğerse Erzurum Aşkale'de alay komutanı bir albay. Kandilli. Aşkale'nin dibi. İmiş. Doğrudur. Araları yirmi kilometre. İmiş. Gerçekten? Kandilli alayının komutanı da arkadaşım. İmiş. Gerçekten? Sesimde dünyanın bütün kelebekleri, arıları, şeftali çiçekleri. Hahahaha! Ağzımın içinde bir sevinç halayı. Dişlerim. Dilim halay başı. Ruhum dahil. Bütün gövdem bir sevinç topağı. Kendimi tutamıyorum. Hahahaha! Hihihihi! Hohohoho! Yırttık abicim, yırttık. Torpile bak!

Hemen adımı, mesleğimi ve askeri bilgilerimi not etti. Bu bilgileri arkadaşım alay komutanına ileteceğim. Gerçekten? Hahahaha! Hihihihi! Hohohoho! Alaya vardığında mutlaka hemen yanına uğra. Benden selam söyle alay komutanına. Sakın unutma. Merak etme Rex. Seni rahat ettireceğim. Hahahaha! Hihihihi! Hohohoho!

"Ne kadar şanslısın Rex!"

"Tek söylemediği. Adamın psikopat olduğuydu."

"Alay komutanı mı?"

"Yes."

"Mayıstı. Bahardı yani. Güzelim ilkbahar. Şeftali baharı."

Akşama Fener-Cimbom maçı var. Ama izleyemeyeceğim. Çünkü Etimesgut Zırhlı Birlikler Çavuş Talimgâh Taburuna teslim olmam gerekiyor. Akşam beşe kadar. Maçı izledim. Cimboma üç çektik. Sabah olunca gidip teslim oldum.

Kısa dönem olduğumuz için bizi fazla sıkmadılar. Hele ben. Gezip durdum. Reklam işindeydim. Çavuş Talimgâh günlerimin bitmesine bir hafta kalmıştı. Henüz yemin etmemiştik ama hafta sonu ailemizle görüşe izin verildi. *Hurray!* Alex gelecek. Gene Rex/Alex olacağız. Rex/Alex geldi. Hediyesiyle birlikte. Vay canına, bu vişne suyu saf değil! Ağaçların altında oturuyoruz. Vişne suyu içiyoruz.

"Kutuyu açmadan bu mazotu nasıl doldurdun Rex?"

"Şırınga denen bir şey duymadın mı Alex!"

"Çok yaratıcısın Rex?"

"Biliyorum Alex."

"Gene karıştırdık Rex."

"Doğru. Baştan alalım."

"Önce bir yudum içelim."

"Vay canına yandığım. Vişneli votka."

"Hazır mısın?"

"Hazırım."

"Kutuyu açmadan bu mazotu nasıl doldurdun Alex?"

"Şırınga denen bir şey duymadın mı Rex!"

"Çok yaratıcısın Alex?"

"Biliyorum Rex."

"Hahahaha!"

"Hahahaha!"

Ertesi gün Etimesgut'tan onbaşı olarak ayrılacağız. Dağıtıma gidiyoruz. Hepimize birer hafta yol izni verecekler. Tabur astsubaylarından biri öğle yemeğinde söyledi. Kantinden ikişer takım pırpır alacak ve hem normal askeri üniformalarımıza hem de kamuflajlarımıza yarın sabaha kadar dikeceğiz. Dikecektik de. Kimse dikiş nakış bilmiyor ki! Sadece ben. Ne de olsa nenemin torunuyum. Önce kendiminkileri diktim. Onbaşıydım artık. Pırpırlar yalan söylemez. Sonra da bölüğün pırpırlarını. Gece geç vakte kadar diktim. Pırpırlar. Onbaşı rütbeleri.

Aslında herkesin tatil beldesi çoktan hazırlanmış. Dağıtım yeri. Kışlası yani. Tertipler buraya gelin. Yerler belli olmuş! Genelkurmayı telefonla arayınca söylüyorlarmış. Yarına kadar beklememize gerek yok. Öyleyse hemen arayalım. Öğrenelim hangi tatil yöresine gideceğiz. Dedik demesine de, kimsenin götü yemiyor. Ya kötü bir yer çıktıysa! Arkadaşlardan birkaç tane jeton topladım. Telefon kulübesine girdim. Verdikleri numarayı aradım. Tertipler suspus olmuş beni dinliyor. Beni bekliyor. Karşı taraftaki kadın memur her isme karşılık bir yer telaffuz ediyor. Ben de dönüp yer adını bağırıyorum.

"Hakan." "Polatlı canım." Polatlı Hakan! "Bülent." "İzmir Gaziemir canım." İzmir Gaziemir Bülent! "Nihat." "İskenderun Hatay canım." İskenderun Hatay Nihat! "Yunus." "Erzincan canım." Erzincan Yunus! "Sercan." "Isparta Merkez canım." Isparta Merkez Sercan! Sıra bana gelmişti. Adımı söyledim. Rex. Hattın diğer ucundaki kadın memur Kandilli dedi. Yaşasın! Bizans Kandilli. Hahahaha! Değil. Bizans Kandilli değil. *What?* Başka nerede Kandilli var ki? Erzurum Kandilli canım. Hahahaha!

Sabah. İçtima alanında yaklaşık üç yüz kişiyiz. İsmi okunan asker kürsüye yaklaşıyor. Kürsünün önünde selam veriyor. Tabur astsubayı gideceği tatil beldesini söylüyor askere. Sonra sarı bir zarf veriyor. Yüz. Yüz elli. İki yüz elli. Artık sıkılmıştım. İki saati geçti ama adım

hâlâ okunmadı. Kala kala sekiz on kişi kalmıştık. İsimlerimizin okunmasını bekliyoruz. Ama tabur astsubayı kürsüden indi. Seyyar kürsüyü iki er kucakladı götürüyor. Bir er de ses sistemini toparlıyor.

Tabur astsubayı yanımıza geldi. Bizi çevresine topladı. Bize zarflarımızı verdi. Sicillerimizin yamuk olduğunu, tatil beldemize onbaşı olarak değil, er olarak gideceğimizi söyledi. Sizi gidi sakıncalı piyadeler sizi!

"Sizi en sona bıraktık ki, gururunuz kırılmasın."

"Bu ne incelik! Pırpırları niye diktirdiniz o zaman?"

"Bir sürü de para verdik. Dikene kadar anamız ağladı."

"Ha! Pırpırlar. Pırpırlarınızı sökeceksiniz arkadaşlar."

Sonra tabur astsubayı Sercan'a bir çaktı. Döndü. Bülent'e bir çaktı.

Erzurum'dan Kandilli dolmuşuna bindim. Şoföre tembihledim. Yarım saat geçti geçmedi. Geldik dedi şoför. İndim. Gelmiştim. Nizamiyeye girdim. Bir asker kaydımı yaptı. Sonra bir asker önüme düştü. Beni piyade taburunun bir bölüğüne götürdü. Akşama kadar aynı bölükte beş kişi olduk. Beş sakıncalı. Beşimiz de kısa dönem. Bölükte yatıp kalkıyor, yiyip içiyor. Ama eğitimlere katılmıyorduk. Bu böyle günlerce sürdü. Beş gün, altı gün. On altı gün, on yedi gün. Kimse bizi arayıp sormuyordu. Kimsenin umurunda değildik. Kalede bekleyen Giovanni Drogo gibi, biz de bölükte bekliyorduk. Tek farkla. Biz erdik. Sakıncalı piyade.

Bölüğün kıdemli askerleri. Alay komutanının bizi dağıtacağını söylüyordu. Bizse. Ya da sadece ben. Dağıtımımızı alay komutanı yapacak anlıyorduk. Aslında sadece ben böyle anlıyordum. Günler hatta haftalar boyunca. Yemek içmek, yatmak kalkmak dışında. Alay komutanının psikopatlığına dair gerçekten özgün hikâyeler dinledik. Çok güldük. Çok eğlendik. Sanırım sadece ben. Yani Paris. Çok gülüyor, çok eğleniyordum. Oysa hikâyeler gerçek, güzel ve özgün hikâyelerdi. Hikâye dinlemesini bilenler içinse. Tüyler ürpertici. Diğer dört sakıncalı arkadaşım hallerinden memnundu. Bu isimsiz bölük rahattı, güvenliydi. Çölün diğer tarafında albay vardı. Kızıl Albay. Ben sıkılmıştım. Bu yersizlik. Bu yurtsuzluk. Canımı sıkmıştı. Bir işe yaramalıydım. Sanırım kaşınıyordum. Uyuz Hektor'un kaşıntısı tutmuştu. Oysa ben Paris'im. İnatçı Paris. Aptal Paris. Hektor'un kardeşi.

Ben alay komutanının yanına gitmeliyim. Salak mısın sen? Aşkale alayının komutanı albayın selamını götürmeliyim. Rahat mı battı yahu? Anduğu'da tanıştık. Vay dangalak! Babamın öğrencisi. Sakın! Hemşerisi. Sakın ha! Duymadın mı anlatılanları. Bu çok tehlikeli bir oyun. Diğerleri ne derse desin. O sabah kahvaltıdan sonra. Ben karargâha gidiyorum dedim. Kararlıydım. Hazırdım. Yapma Rex! Yapacağım. Yapma Rex! Yapacağım. Beklemekten çok sıkıldım. Burası *Tatar Çölü*'nden daha beter.

Yola düştüm. Yol git git bitmiyor. Birkaç kez yolumu kaybettim. Yolumu kaybettiğimi, yolu tekrar bulunca anladım. Birkaç kez. Kavradım demeliyim. İnsanın yolunu kaybetmesi kötü bir şey. Bu yüzden. İnsanın yolunu bulması güzel bir şey. Yolumu her kaybettiğimde ve yolumu her bulduğumda. Aklıma nedense Oğuz Atay geliyordu. Hemen duruyor, kitaplarını çantamdan çıkarıyor ve okuyordum.

»*Beni hemen anlamalısın, çünkü ben kitap değilim, çünkü ben öldükten sonra beni kimse okuyamaz, yaşarken anlaşılmaya mecburum, ben Van Gogh'un resmi değilim, öldükten sonra beni müzeye koyamazsınız…* [Burayı biliyorum. Daha önce geçtim.] *Düşünceler insanın canını acıtmıyor, biraz sersemletiyor o kadar. Şiddet değil, süreklilik insanı yıkıyor…* [Gene aynı müze. Ama ben müze objesi değilim.] *İçimin mevsimlerine de hiç uymaz şu tabiat…* [Ağlasam mendil verir misin Olric? Başıma omuz olur musun?] *Uzun bir hazırlık dönemi gerekliydi. Daha önce toplumla yapılacak en küçük bir temas öldürücüydü.* [Alay çok büyük bir alan üzerine kurulmuştu. Sanki Tatar Çölü. İki saat sonra karargâh binasına vardım.] *Kelimeler albayım, bazı anlamlara gelmiyor.* [Hiiiii! Niyesi var mı? Hiiiiiiiiii!]«

Alay komutanının odasının önündeyim. Yorgunluktan dizlerim titriyor. Sırtım kaşınıyor. Kapının önünde albayın emir eri bekliyor. Yaklaştım. Kulağına doğru niye geldiğimi söyledim. Fısır-fısır. Niye öyle yaptıysam? Emir eri içeri girdi ve hemen çıktı. Zaten bekliyormuş. Komutan beni.

"Odaya girdiğinde kepini çıkar, topuk selamı ver ve künyeni oku. Sakın kepsiz el selamı verme. Anladın mı? Çantanı da buraya bırak, çıkınca alırsın."

Odaya girdim, topuk selamı vererek künyemi okudum. Karşımda çok ciddi bir adam var. Teni bembeyaz. Çünkü beyaz tenli erkekler

çok ciddi olurlar. Masasının arkasında. Oturuyor. Önünde açık sarı karton kapaklı bir dosya duruyor. Açık sarı bir peçeteyle ağzını siliyor. Albay.

"Komutanım size Aşkale alayının komutanı albayımın selamını getirdim."

"Biliyorum evladım, telefonla görüşmüştük. Birkaç hafta oldu."

"Evet albayım."

"İsmini not almıştım. Birkaç haftadır seni bekliyorum."

"Evet albayım."

"Birkaç hafta diyorum evladım. Neredeydin bakalım?"

"Bir hafta yol izni albayım. Bir hafta kayıt kürek işleri albayım. Taburun numarasız bir bölüğüne götürülmek, oraya yerleşmek, diğer sakıncalı arkadaşlarla ve bölüğün sakıncasız kıdemli askerleriyle tanışmak da bu süreye dahil albayım."

"Ya kalan birkaç hafta?"

"Yiyip içip yattık albayım. Yedirdiler içirdiler yatırdılar. Kimse bizi arayıp sormadı albayım. Giovanni Drogo gibi bekledik albayım. Tek farkla. Biz erdik albayım. Sakıncalı piyade."

"Neden daha önce gelmedin evladım?"

"Buna da şükür albayım. Ben buraya kaçtım da geldim."

"Kaçtın mı?"

"Evet kaçtım albayım. Sabah erkenden kaçtım. Yoksa gelemezdim."

"Neden gelemezdin evladım. Yolu mu bilmiyordun?"

"O da var tabii. Alay. Sanki Tatar Çölü albayım. Yollar birbirine benziyor. Ama kaçmamım nedeni bu değil albayım."

"Nedir evladım? Çabuk söyle."

"Konformizm albayım."

"What?"

"Konformizm albayım. Ben konformizmi alt ederek geldim. Yoksa gelemezdim. Bu yüzden kaçmam gerekti."

"Her neyse. Çok birikimli bir delikanlı olduğun belli. Zaten Zekayi Albay'ın yakını da ancak böyle olabilirdi. Beni şaşırtmadın evladım."

"Sağ olun albayım."

"Mühendismişsin. Notlarımda öyle yazıyor."

"Evet albayım."

“Senden çok şey bekliyorum evladım. Senden çok şeyler bekliyor bu alay.”

“Emredersiniz albayım.”

“Ama biraz da. Askeri bilgilerini yoklayalım bakalım.”

“Emredersiniz albayım.”

“Söyle bakalım Er Rex. Tankın namlusuna ne denir?”

“Iııııı. Iııııııı. Iııııııııı.”

“Namlu denir asker. Hahahaha!”

“Doğru. Tankın namlusuna namlu denir albayım.”

“Pekiii. Tankın gömleğine ne denir asker?”

“Iııııı. Iııııııı. Iııııııııı.”

“Zırh denir asker zırh. Hiç mi duymadın?”

“Ama gömleği dediniz albayım. Ben de sandım ki…”

“Zırt pırt konuşma asker. Sadece sorularıma cevap ver.”

“Emredersiniz komutanım.”

“Pekiii. Tankın kaç tekeri vardır Er Rex?”

“Dört. Komutanım.”

“Sus. Allah belanı versin!”

Komutan albayımın çok sinirlendiği belliydi. Çünkü bağırıyordu. Çünkü rengi atmış, kırmızıya çalmıştı. Çünkü koltuğundan kalkmış, yumruklarını sıkmış, sıkık yumruklarıyla masasını dövüyordu.

Hakkımda ne hayırlıysa o olsun. Âmin. Tir tir titriyorum. Bir yaprak gibi. Bir sonbahar yaprağı gibi. Sonbaharın yaprağı olmaz. Mevsimine bağlı olarak yaprak döken ağaçlara yaprak döken ağaç denir. Misal. Kavak. Misal. Akçaağaç. Misal. Huş. Yalancı Akasya. Kokar Ağaç. Kafur Ağacı. Geyik Dikeni. Misal. Temmuz başında çiçeklenen Sigara Ağacı.

“Sigara Ağacı gibi ne titriyorsun? Asker adam titrer mi Rex?”

“Hııııı. Hııııııı. Hııııııııı.”

“Sana son bir şans evladım. Suç biraz da ben de. Senin uzman olduğunu unuttum. Öyleyse sana bir uzman sorusu.”

Komutan albayım tekrar koltuğuna oturdu. Arkasına yaslandı. Yüzü yeniden eski rengini aldı. Beyaz. Çok beyaz. Anladım ki. Hakkında anlatılan her şey masal. Albayım aslında iyi yürekli bir insan. Biraz sinirli sadece. Koca bir alayı idare ediyor. Kolay mı.

“Biliyorsun ki, tankların ana silahı tek büyük bir toptur. Onunla ateş ederler. Ateş edince namlu ısınır. Namlunun soğuma süresi ha-

vanın durumuna göre değişir. Hava değişken olursa soğuma da değişken olur. Ve değişken soğuma namluyu biraz eğer ve bu durum uzun mesafede atış isabetini etkiler."

"Hı-hı."

"Pekiii. Diyelim tankın topuyla ateş ettin. Yağmur başladı. Sağanak. Yağmurda namlunun üstü mü yoksa altı mı daha hızlı soğur?"

"Altı albayım."

"Sus geri zekâlı! Sizin köyde yağmur alttan mı yağar?"

"Pekiii. Diyelim tankın topuyla ateş ettin. Rüzgâr başladı. Sert rüzgâr sağdan esiyor. Bu durumda. Namlunun sağı mı yoksa solu mu daha yavaş soğur?"

"Sağı albayım."

"Sus angut herif! Şimdi bir çakarım sana. Bir sağdan bir soldan."

Komutan albayımın çok sinirlendiği belliydi. Çünkü koltuğundan kalkmış, yumruklarını sıkmış, sıkık yumruklarıyla masasını dövüyordu. Çünkü rengi atmış, kırmızıya çalmıştı. Çünkü bağırıyordu.

"Evladım size bir şey öğretmediler mi. Acemi birliğinde ne yaptınız. Yattınız mı?"

"Yıllık çıkardık albayım. Çavuş Talimgâh Taburu 223. Dönem Yıllığı."

"Niye ki?"

"Çünkü bu yıllığı çıkarmak moda olmuş albayım. Talimgâh Taburu'ndaki komutanım da bu iş için bir ekip oluşturdu. Sonra görev dağılımı yaptı. Bana da esnaftan reklam alma görevini verdi albayım. Böylece basılan yıllığın maliyeti esnaftan karşılandı. Haftada üç gün çarşı iznim vardı. Eğitim bana yasaktı. Yasaklanmıştı albayım."

"Anlaşıldı. Anlaşıldı."

Albay bana vurmak istiyor. Ama vuramıyor. Çünkü arada Zekeriya Albay var. Hatır-gönül-ahbaplık var. Ayrıca. Yaptığım açıklama var. Gene de albay bana çakmak istiyor. Ama çakamıyor.

Albay. Suratı Mantolu Babun gibi. Kıpkırmızı. Masasının arkasından çıktı. Odada gezinmeye başladı. Sol yumruğunu açmış. Yumruk tekrar avuç olmuş. Sağ yumruğunu sol avucuna vurup duruyor. Şak-Şak-Şak! Bu pozisyonda odada geziniyor. Şak-Şak-Şak!

Bir süre sonra şakırtı kesildi. Gözlerimi açtım. Baktım albay tekrar koltuğuna kurulmuş. Suratı beyaz.

“Piyade taburunda yeni gelen kısa dönemler. Toplam kaç kişisiniz evladım?”

“Beş kişiyiz komutanım.”

“Peki. Öğle yemeğinden sonra saat tam ikide. Sizi burada, karargâh bahçesinde bekliyorum. Sizi dağıtacağım. Bölüklere.” Dedi.

“Emredersiniz albayım.” Dedim.

Sonra topuk selamı. Geriye dön. İleri marş! Odadan çıktım. Ter içindeyim. Ter içindeyim ve terimi atmalıyım.

“Aslanım en yakın tuvalet nerede?”

“Çantan burada.”

“Angut musun lan! Tuvaleti soruyorum.”

“Şurada.”

Öğlen güneşinin altında yürüye koşa piyade taburundaki sakıncalı arkadaşlarımın yanına geldim. Bu kez yolda, yolumu hiç kaybetmedim. Aklıma Oğuz Atay hiç gelmedi. Numarasız bölüğe vardığımda. Gurbetten memleketime dönmüş gibi hissettim. Leylek gibi değil. Sekiz göz, dört gözle beni bekliyordu. Eee? Yok be, milletin dediğine bakmayın. Şeker gibi mülayim bir adam. Bizi saat ikide yanına bekliyor, dağıtımımızı kendi eliyle yapacakmış.

Aslında yol o kadar da uzun değilmiş. Belki beş asker yürüdüğümüzden yol böyle kısaldı. Beş sakıncalı er. Ya da öğle yemeği yediğimizden. Ya da heyecandan.

Hep birlikte karargâh taburunun bahçesindeyiz. Hâlâ on gözlü beş eriz. Bir astsubay beşimizi de hizaya soktu. Yan yana ve hazır olda beklemeye başladık. Yaklaşık beş dakika sonra. Arkasında emir subayı. Albay karşıdan göründü. Bahçede başımızı bekleyen astsubaylardan biri “Dikkaaat!” çekti. Albay tam karşımızdan geliyor. Ben sağ baştan ikinci sakıncalıyım. Sağımda uzun boylu bir piyade onbaşı var. Sıra başı yani. Pırpırları varken onbaşıydı. Şimdi er. Yaklaştı, yaklaştı, yaklaştı. Ve kısa dönem sakıncalı er onbaşının karşısına dikildi. Albay.

“Adın ne asker?”

“Muhittin Gevrek, Sakarya komutanım.”

“Nereden mezunsun asker?”

“Suudi Arabistan Mekke-i Mükerreme Ümmül Kur’a Üniversitesi İslam Hukuku Bölümü’nden mezunun komutanım.”

Albayın rengi bir anda. Üniversitenin adını duyar duymaz. Attı. Beyazdan en koyu kırmızıya çaldı. Bir ton daha atsa bordo. Demek

ki çok sinirlenmişti. Bunu benim gibi diğerleri de anlıyor muydu acaba? Ben rahattım. Çünkü albay bana istese de dokunamazdı. Bir ara göz ucuyla sol yanıma baktım. Üç sakıncalı da saz gibi tit tir titriyordu.

"Türkiye de okuyacak üniversite bulamadın mı Er Muhittin?"

Albay öyle bir bağırmıştı ki, Muhittin Gevrek'in çat diye kırılacağını sandım.

"Dayım o üniversitede öğretim görevlisi, onun için orada okudum komutanım."

Kızıl Albay Er Muhittin'e piyadecilikle ilgili bir soru sordu. Muhittin bir şeyler söylemeye çalıştı ama heyecanlanmıştı ve kekeliyordu. Yanlış dedi komutan ve Muhittin onbaşıya bir tane çaktı. Er Muhittin bir adım geriledi. Hemen toparlandı ve hazır ola geçti. İkinci soruyu da bilemedi. Albay bir daha çaktı. Bu daha sertti. Muhittin çok sersemlemişti, neredeyse düşecekti. Toparlandı ve hazır ol vaziyetini aldı. Artık Kızıl Albayı kimse tutamazdı. Hem bağırıyor hem küfrediyor hem de sağlı sollu çakıyordu. Neden sonra, birdenbire durdu. İki kolunu serbestçe sallamaya başladı. Dinlendirmek için sanırım. Birkaç saniye salladıktan sonra. Kollarını yani. Albay Er Muhittin'e yirmi beş şınav cezası verdi. Muhittin bitkin bir vaziyetteydi. Şınav çekmeye başladı. Başlardaki temposu on ikinci şınavda iyice düştü. Tükenmişti. Yirmiye kadar zar zor geldi. Yirmi birinci şınavda yerden kalkamadı. Albay daha da sinirlendi. Emir verdi. İki astsubay Er Muhittin'in üzerine oturdu. Kalan beş şınavını bu vaziyette çekecekti.

Muhittin Gevrek'le işi biten albay omuzlarını silkti, sağa doğru bir adım attı ve tam önümde durdu. Göz göze geldik. Yine omuzlarını silkti. Beni hemen tanıdı. Çünkü ben de onu hemen tanımıştım. Hiç konuşmadan önümde dikiliyordu. Sanırım düşünüyordu. Engeli nasıl aşacağını düşünüyordu. Engel bendim. Hiçbir şey bilmediğimi zaten biliyordu. Sabahki sınavdan sıfır çekmiştim. Beni dövemeyeceğini de biliyordu. Bu durumda beni pas geçmesi gerekecekti ama bunu da yapamazdı. Birden gözlerini gözlerimden çekti, omuzlarını silkti ve tanışma merasimini noktaladı. İbretlik bir imam yeter diye düşünmüş de olabilir. Torpilim Muhittin'i telef etmişti ama diğer sakıncalı arkadaşları kurtarmıştı. Albay emir subayını yanına çağırdı ve hepimizi hangi bölüğe dağıttığını tek tek yazdırdı. Sonra dağıldık.

Artık vatansız değildim. Yurdum belli olmuştu. 2. Tankçı Taburu 1. Bölüğü. İnsanın bir vatanının olması güzel şey.

Leylek gibi değil.

Alayın bu cephesinde albayın psikopatlıkları daha çok konuşuluyordu. O yüzden alayın batı cephesi korkudan sararmıştı. Tam sidik rengi. Bir hafta boyunca tüm helaları temizledik. Seyyar olanlar dahil hepsi tıkanmıştı. Temizlik işinde de hep albay konuşuldu. Anlatılan hep oydu. Kızıl Albay yedek subaylıktan teskere bırakmış ve askerlik mesleğini seçmiş bir kaçıktı. Alay içtimalarında subaylara bile soru soruyor ve bilemeyenleri dövüyordu.

Bölük komutanımız genç bir üsteğmendi. Yakında yüzbaşı olacaktı. Hemen yanımızda 2. Bölük vardı. Eğitim alanlarımız ve barakadan dinlenme salonlarımız yan yanaydı. Astsubayların ve bölük komutanının odası dinlenme salonlarımızın bitişiğindeydi. 2. Bölük komutanı bir yüzbaşıydı. Leylek gibi bir şey. Sık sık bizim komutanın odasına gelirdi. Birlikte tavla oynarlar, çay içerler ve sohbet ederlerdi. Babacan bir adamdı. Kapıdan eğilip girerdi.

Günler sakin geçiyordu. Yeni yurdumu çabuk benimsemiştim. Keyifli sayılırdım. Tek derdim vardı. Tek derdim herkesin derdiydi. Özlem. Kıştı. Büyük bir kış. Her yer bembeyaz karla kaplı.

Alayın batı cephesinde bir haftadır tek bir konu konuşuluyor. Herkes birbirine aynı soruyu soruyor. "2. Bölük komutanı nerede?" Aynı yanıt. "Kuş oldu zahir!" "Göçtü zahir!" Hemen her gün birkaç kez bizim komutanın odasına gelen adam birdenbire ortadan kaybolmuş, sanki görünmez olmuştu. Sonra öğrendik. Alay Komutanı Kızıl Albay, Adem Yüzbaşı'ya bir hafta oda hapsi cezası vermiş.

Âdem Yüzbaşı'nın iki gün izne ihtiyacı vardı. Tabur komutanının yanına vardı. Komutanım, iki gün izne ihtiyacım var, ailevi bir mesele. Tabur komutanı izin vermedi. Git alay komutanından iste dedi. Âdem Yüzbaşı Kızıl Albay'ın yanına vardı. Alay komutanı Âdem Yüzbaşı'yı bir güzel fırçaladı. Tabur komutanın varken neden bana geliyorsun Âdem? Git iznini tabur komutanından al.

Bunun üzerine. Yüzbaşı Âdem, karargâh taburunun önünde durmuş dalgın dalgın uzaklara bakan başkomutanının yanına vardı. Sertçe ve mertçe bir asker selamı verdi. Künyesini okudu.

"2. Bölük Komutanı Yüzbaşı Mehmet Âdem Soylutürk, Samsun komutanım."

"Söyle Âdem Yüzbaşı. Dinliyorum."

"Komutanım, iki gün izin almak istiyorum. Ailemin yanına gitmeliyim."

"Bu karda kışta iki gün yetmez Âdem Yüzbaşı. Sana benden üç gün izin. Sağ salim dönmeye bak!"

"Sağ olun komutanım. Hiç merak etmeyin. Sağ salim dönerim."

Ve Âdem Yüzbaşı izne ayrıldı. Üç gün sonra döndüğünde tabur komutanı yanına çağırdı yüzbaşıyı.

"Neredeydin üç gün?"

"İzinliydim komutanım."

"Sana ben izin vermedim, alay komutanı da vermemiş! İzinsiz nasıl ayrılırsın görevinden?"

"Komutanım, bana izni Başkomutanım verdi."

"Hangi başkomutanın?"

"Ben iznimi Başkomutan Mustafa Kemal Paşa'mdan aldım komutanım."

"Ne? Nerede?"

"Karargâh taburunun önünde komutanım."

Başkomutan Mustafa Kemal Paşa'nın büstü. Ve Âdem Yüzbaşı. Şerefim üzerine. İkisi de asker.

Âdem Yüzbaşı'nın oda hapsi cezası yarın bitiyor.

Ben onu severim. Haftanın her günü ağırlık kaldırır ve koşardı. Gogo da kullanırdı. Çağının diğer erkekleri gibi o da sigara tiryakisiydi. Çok güzel gülümserdi.

Natalee'nin eli göğsümden orama düştü. Uyumuştu. Eli sıcacıktı. Bense aylardır uyumuyorum. Romanın 73'ncü sayfasından beri. Anımsıyorum. Anımsadıkça uykum kaçıyor. Bu anlattıklarım. Dünya dönüyor ve dünya herkese yeter diyenlerin öyküsü. Eşitlik, özgürlük, adalet isteyenlerin. En başta adalet isteyenlerin. Tevazuları yüzünden sessiz kalanların, doğrulukları yüzünden kovulanların. Haksızlığa uğrayıp aşağılananların. Görmezden gelinenlerin. Yok sayılanların. Vicdanlı ama kurtlu insanların. Bu. Kırgın ve küskün ölenlerin öyküsü. Ölülerimizin. Fakir doğup fakir ölenlerin. Gönlü zenginlerin. Ida'nın dediği gibi. Gerçek öyküsü.

Acaba ne zaman yazmaya başlayacağım? Anlatmam bitince. Doğru. Anlatmam bitince yazmaya başlayacağım. Peki ama nerede?

Aklıma gelmişken. Heykel kızın okuduğu şu kitap. Issızlığın ve gurbetin yaratıcılığa etkisiyle ilgili olabilir mi? Öyleyse hem leylekler hem de heykeller üzerine bir kitaptır. Yani, olamaz mı?

İnsan türlü durumlarda uykusuz kalabilir, uykusuz yaşayabilir. Hiç uyumadan bir süre elbette. Belki birkaç ay. Ama ister bir insan için, ister Tanrı için, isterse bir iş için olsun. Bu tür bir uykusuzluk hali marazi bir durumdur. Bu süre boyunca kişi ister çalışsın, ister düşünsün, isterse sadece hayal etsin. Bu eylemlerin hepsi devrimci çabalardır. Uykusuzluğa içkin bütün bu insanlık hallerinin tek bir ortak paydası olabilir. Aşk. Aşkla bağlanmak fedakârlık ve kendini adamayı gerektirir. Kişiyi uykusuz bırakan şey bir ülkü içindir. Bu ülkü hakikattir. Gecenin ve gündüzün ufkunda kaybolmadan yanan ışık. Hakikatin habercisidir. Kimi zaman yazı yazmak böyle bir duruma dönüşür. Yazının ulaşıyor olduğu ve ortaya çıkaracağı umulan suda da, çıplak ayaklarıyla aynı haberci gezinir. »*Yürümekten ayakları şişmiş Akhates.*« Ve en derine, ancak yoğun devrimci bir çabanın sonunda dalabilir. O yerde yazar, şair Hölderlin gibi, Kaynağa yakın olduğunu duyumsar, hatta bilir. Ve o Bahtiyar Kambur için o yeri terk etmek hiç kolay değildir. Hakikat uyuyunca kaçmaz, ama kaça da bilir. Çünkü yoğunluk kaçıp gider. Ve geri dönmeyebilir. Çünkü hakikat kökendir. »*Köken, hedeftir.*« Ve. »*Hakikat bizden kaçamaz.*« Şair/yazar, bu anlar boyunca. 'Biz' değil. 'Ben' olmak ister. Ama 'Biz'in bir parçası olduğunu bilir. Ve »*keyfini solur*«. Kimse bilmez, kimse görmez. Kimse anlamaz!

Ben Rex/Alex. Ben tüm bunları okuduğum kitaplardan öğrendim. Yaşadığım deneyimden biriktirdim.

Eli tekrar göğsümde. Gözlerimi yumdum. İki ıslak dudak kaşıma öpücükler konduruyor.

"Ne oldu bu kaşına. Bu iz ne?"

"Bir çocukluk yaramazlığı."

"Anlat hadi nasıl oldu?"

"Çocukken küçük abim hep bizimleydi. O yüzden onunla ilgili çok fazla anım yok. Belki tek anım bu. Şenyuva'daki evde oturuyoruz. Misket Sokak'taki. Ben ve Rex/Alex henüz okula gitmiyoruz. Belki beş yaşındayız. Abim ya ikinci ya da üçüncü sınıfa gidiyor. Yani hepimiz çocuğuz. En güzel yaşlarımız.

"Annemle babamın yatak odasında oynuyoruz. Sırayla antika gardırobun üzerine çıkıyor ve büyük antika yatağın üzerine atlıyoruz.

Çok eğleniyoruz. O bir buçuk metre bize on beş metre gibi geliyor olmalı. Yani uçuyoruz."

"Çok güzel anlatıyorsun Alex."

"Tam ben atlayacağım. Küçük abim dur bekle dedi. Bu kez yatağa değil kucağıma atla. Seni tutacağım. Peki abi dedim. Abim yatakla dolap arasında kollarını açmış ayakta duruyor. Hazır mısın? Hazırım. Atla. Atladım. Ama abim kenara çekildi. Yere düştüm. Kafam büyük antika yatağın, ahşap yatak başlarını birleştiren demir kenarlığına çarptı. Sol kaşım demir kenarlığın kenarına geldi."

"Sol değil. Sağ kaşın."

"Sol."

"Hayır sağ."

"Hahahaha!"

"Hahahaha!"

"Çarpar çarpmaz kan fışkırdı. Hepimiz çok korkmuştuk. Ama en çok abim korktu. Beni hemen lavaboya götürdü. Kaşımı yıkarken annem gördü. Balkonda çamaşır asıyordu. Çığlığı bastı tabii. Sırtladığı gibi sokağın devamındaki Ahmet Örs Hastanesi'ne taşıdı beni. Orada sol kaşıma birkaç dikiş attılar."

"Sol değil. Sağ kaşın."

"Sol."

"Hayır sağ."

"Hahahaha!"

"Hahahaha!"

"Şu an sağ kaşını öptüğümden eminim Rex/Alex."

Natalee sürekli sol kaşımı öpüyor. Çünkü kirpiklerim kaşıma değiyor. Kaşımı öpünce kirpiklerimi de öpüyor. Kirpiklerimi öpünce, kirpiklerimin borcu olan her şeyi, herkesi öpüyor. Ama o bunu bilmiyor. Belki de biliyor.

Şimdi şarap almak için kalktı. Çıplak bedeni öyle beyaz ki, öyle güzel ki! Son Dodo. Dodo'lar beyaz değildi. Bilmem ki! Bilemeyiz. Belki beyaz olanları vardı. O zaman. Palmiye kalbi salatası kadar beyaz. Nesli tükenmiş bir Dodo kuşu biblosu kadar zarif. Zahmetli bir tesadüf. Çünkü çok bekletti.

Kadehlerimizi doldurup tekrar yatağa geldi. Yastıkları düzelttim. Arkama yaslandım. Kadehleri uzattı. Tuttum. Yanıma girdi. Battaniyeyi üzerimize çekti. Ayakları ayaklarıma değiyor. Bacakları ba-

caklarıma. Uzanıp kaşımdan öptü. Sağ kaşımdan. Sonra dudağımdan. Kadehini aldı. Sağ yanıma iyice sokuldu. Ylang ylang parfümü. Aklımdan geçeni söyledi.

"Dodo'ların şerefine."

"Dodo'lara."

"Bir yazar arkadaşım vardı. Tam beş ay boyunca hiç uyumadan yazdı. Bir roman. Çok az kalmıştı bitirmesine. Bir sabah uyandı ve yazmayı bıraktı. O sözcük dedi, durdu. Küstü bana. Ben de ona. Romanı öyle kaldı. Bitmemiş. Yarım. Daha kötüsü. Arkadaşım da öyle kaldı. Sanki eksik, sanki yarım.

"Bence sözcük bahaneydi. Romanın sonundan korktu. Çünkü romana inandı. Çok inandı. Çok inanırsan korkarsın tabii. Romanlara çok inanmamalı."

"Adam sevgilin miydi?"

"Kadındı. Dedim ya. Bir arkadaşım."

"Ona içelim."

"Acayip bir şey bu."

"Ne?"

"Konuşmak."

"Evet. Çok hafif."

"Ama herkesle değil. Herkesle konuşamazsın. Herkesle sevişemezsin. Konuşmak sevişmenin yerini tutabilmeli."

"What?"

"Hahahaha!"

"Hahahaha!"

"Şüphe sağlıklı mıdır yazarken?"

"Bilmem? Aslında anlamadım sanırım."

"Yazının sana yazarken duyumsattıklarını…"

"Neden durdun?"

"Şey. Yani. Sözcüklerini, cümlelerini, paragraflarını…"

"Eee?"

"Başkaları okurken ne hissediyor acaba? Aynı şeyleri mi, farklı şeyler mi? Daha mı az, daha mı çok?"

"Bu konuda tecrübeli sayılmam. Anlatmayı tercih ederim ben. Ve anlatırken karşımda birisi varsa şahane olur. Ama uyumayacak tabii."

"Hahahaha!"

"Şerefe."

“Birisi var da. Bir arkadaşım.”

“Gene mi bir arkadaş? Bu seferki sen olmayasın?”

“Değilim. Dedim ya. Bir arkadaş.”

“Hımm.”

“Ben yazmam. Yazsam da kimseye göstermem. Sadece. Ara sıra çeviri yapıyorum. Sevdiğim şeyleri. Kendim için.”

“O şiiri sen mi yazdın?”

“Sadece Fransızcaya çevirdim.”

“Yazmışsın işte.”

“Teşekkür ederim.”

“Birkaç dize okur musun?”

»Il sait pourquoi la pierre tombe et la fumée monte,
pourquoi le sable sur la rive le matin
n’est plus là dans l’après-midi.«

“Ne güzel bir müzik!”

“Ve çok basit.”

“Şimdi anladım.”

“Neyi anladın?”

“Bilmiyorum. Bir an anladım gibi hissettim.”

“Bana da olur bazen.”

“Ama bu önemsiz bence. Yazmak konuşmak gibidir.”

“Tarlakuşları gibi mi?”

“Hı-hı. Ya da bal gibi.”

“Konuşmak önemli.”

“Hı-hı. İnsan konuşmayı yeni baştan hatırlamalı.”

“Hiç unutmamalı.”

“Gerçek konuşmayı unutursan eğer, gerçek bir hikâyeyi de duyamazsın.”

“Hey! Ne güzel ifade ettin!”

“Sahi mi?”

“Birisi var da. Bir arkadaşım. Yazar olmak istiyor, hatta yazıyor. Ama bazı tereddütleri var.”

“Yazar olmak konusunda mı?”

“Hayır. Ondan emin. Te çocukken karar vermiş. Gençken iyice emin olmuş.”

“O zaman olur. Hatta ticari başarıyı da yakalar. Sıkı çalışırsa. Nobel bile alabilir.”

“Bunu ona söyleyeceğim.”

“Tereddütleri nedir? Anlamadım.”

“Çünkü daha söylemedim.”

“Söyle hadi.”

“İyi bir öykü nasıl olmalı, nasıl sona ermeli, ya da sona ermesi gerekir mi?”

“Önemi yok. İyi ya da kötü olmasının. Bir an gelir anlar.”

“Anlamadım.”

“Ya da anımsar.”

“Neyi anımsar?”

“Şunu.”

“İnsan hiçbir şeye benzemez. Ne suya, ne toprağa. Ne çeliğe, ne kitaba. Ne de uzaya.”

“Neye benzer peki?”

“Su ile insanın içi arasında bir fark var. Suyun içi insanın içi gibidir. Sessiz. Suyun üstü insanın içi gibidir. Gürültülü. Ama suyun ne içi ne de üstü sonsuz değildir.

“Toprak ile insanın içi arasında bir fark var. Toprağın altı insanın içi gibidir. Kalabalık. Toprağın üstü insanın içi gibidir. Tenha. Ama toprağın ne altı ne de üstü sonsuz değildir.

“Çelik ile insanın içi arasında bir fark var. Çeliğin içi insanın içi gibidir. Taneli. Çeliğin dışı insanın dışı gibidir. Tanesiz. Ama çeliğin ne içi ne de dışı sonsuz değildir.

“Kitap ile insanın içi arasında bir fark var. Kitabın başı insanın başı gibidir. Önemli. Kitabın sonu insanın sonu gibidir. Önemsiz. Ama kitabın ne başı ne de sonu sonsuz değildir.

“Uzay ile insanın içi arasında bir fark var. Uzayın içi insanın içi gibidir. *a artı b üssü n bölü n x'e eşittir.* Uzayın dışı insanın içi gibidir. *a artı b üssü n bölü n x'e eşittir.* Ama uzayın ne içi ne de dışı sonsuz değildir.”

“Yeter.”

“Pardon.”

“Patron mu?”

“Hayır. Pardon dedim.”

“Pardon canım. Patron dedin sandım.”

“Hahahaha!”

“Sanırım senin içine Konfüçyüs kaçmış.”

"Hiç şahidim yoktu."

"Bilemezsin."

"Gençken bir süre Benjamin'le yattım."

"Bak gördün mü?"

"Hım."

"Ama bütün bunları nasıl anımsasın?"

"Doğru. Biraz zahmetli."

"Biraz mı? İnsan gibi, bu oyunun da sonu yok Rex/Alex."

"Oyun mu?"

"Ben de oynayabilirim belki. En azından deneyebilirim."

"Dene hadi."

"Yangın ile insanın içi arasında bir fark var. Yangının içi insanın içi gibidir. Sıcak. Yangının dışı insanın dışı gibidir. Soğuk. Ama yangının ne içi ne de dışı sonsuz değildir.

"Kâğıt ile insanın içi arasında bir fark var. Kâğıdın önü insanın kalbi gibidir. Boş. Kâğıdın arkası insanın kalbi gibidir. Dolu. Ama kâğıdın ne önü ne de arkası sonsuz değildir.

"Arı ile insanın içi-dışı arasında bir fark var. Arının iğnesi insanın kanatları gibidir. Gizli. Arının kanatları insanın ayakları gibidir. Açıkta. Ama arının ne iğnesi ne de kanatları sonsuz değildir.

"Ayı ile insanın içi-dışı arasında bir fark var. Ayının cüssesi insanın kâbusu gibidir. Korkunç. Ayının yavrusu insanın yavrusu gibidir. Sevimli. Ama ayının ne kâbusu ne de yavrusu sonsuz değildir.

"Arı ile insanın işi arasında bir fark var. Arının iğnesi insanın kolu gibidir. Kararsız. Arının kanatları insanın ayakları gibidir. Kararlı. Ama arının ne iğnesi ne de kanatları sonsuz değildir.

"Ayı ile insanın işi arasında bir fark var. Ayının uykusu insanın uykusu gibidir. Ağır. Ayının tutkusu insanın rüyası gibidir. Hafif. Ama ayının ne uykusu ne de tutkusu sonsuz değildir.

"Yıldız ile insanın ışığı arasında bir fark var. Yıldızın kendisi insanın sırtı gibidir. Tutulur. Yıldızın gölgesi insanın bacakları gibidir. Açılır. Ama yıldızın ne kendisi ne de gölgesi sonsuz değildir.

"Yıldız ile insanın karanlığı arasında bir fark var. Yıldızın ışığı insanın çocukluğu gibidir. Uzak. Yıldızın sureti insanın ölümü gibidir. Yakın. Ama yıldızın ne ışığı ne de sureti sonsuz değildir."

"Devam edeyim mi?"

"Yeter."

"Çakıl taşı ile insanın merakı arasında bir fark var. Çakıl taşının yolculuğu insanın kanatları gibidir. Yavaş. Çakıl taşının inişi insanın düşüşü gibidir. Hızlı. Ama çakıl taşının ne yolculuğu ne de inişi sonsuz değildir.

"Çakıl taşı ile insanın deneyi arasında bir fark var. Çakıl taşının hızı insanın nabız atışı gibidir. Aynı. Çakıl taşının açısı insanın bakışı gibidir. Farklı. Ama çakıl taşının ne hızı ne de açısı sonsuz değildir.

"Çakıl taşı ile insanın magması arasında bir fark var. Çakıl taşının suyu insanın çamuru gibidir. Az. Çakıl taşının kumu insanın hayalleri gibidir. Çok. Ama çakıl taşının ne suyu ne de kumu sonsuz değildir."

"Yeter Natalee!"

"Devam edeyim mi?"

"Hayır. Yeter!"

"Çakıl taşı ile uzayın…"

"Yeter Natalee! Lütfen yeter!"

"Pardon."

"Yatalım mı artık?"

"What?"

"You know."

"Biraz daha konuşalım."

"Şarap!"

"Evet."

"Sen de şu tütsüden yak Lavinia."

"Ağaç. Yeni bir hayatın sembolüdür."

"İsmi neydi?"

"Feng Shui Wood."

"Ne işe yarıyordu?"

"İnsanın hayattaki hedeflerine ulaşabilmesi için iştahını kabartır."

"Çok güzel kokuyor. Toprak gibi."

"Tohum gibi."

"Su gibi."

"Hadi başla hikâyene Aineias."

"Sonra sevişeceğiz, öyle değil mi Lavinia?"

"Önce konuşalım."

"Hı-hı. Konuşmak güven verir."

"Çok özledim konuşmayı."

"Hı-hı. Dil kendine güveni pekiştirir."

"Hadi başla. Elim göğsünde. Korkma. Başım omzunda. Hadi başla Aineias."

"İsa'dan Sonra geçen yüzyıldı. Bu kez Alex'tim."

"Hahahaha!"

"O güz uykusuzluk hastalığına yakalandım. Tam üç ay sürdü. Sonra uyudum. Çünkü uykum gelmişti. O zamanlar ne meyvem vardı ne de karım. Tek tabancaydım. Biraz aylak. Biraz bohem. Hastalığım *Yüzyıllık Yalnızlık* yüzünden değildi. Bir fare yüzündendi. Farenin ismi Frederik'ti. Olay şu şekilde cereyan etti. Sonra şu şekilde gelişti."

"Ne güzel dilin var!"

"Bırak kaşımı öpmeyi Natalee. Dinle lütfen."

"Tamam. Bu son."

"Bir şiir karalayıp okula gitmiştim. Aslında şiiri okula giderken otobüste karaladım. Çünkü hanımelilerle göz göze geldim. Çünkü hanımelilerle göz göze gelen her insan evladı şiir karalayabilir. Ben de öyle yaptım işte. Bir anda karaladım ve. Şiiri. Delikli poşet dosyalardan birinin içine koydum. Yoksa kusmak için yanımda taşıdığım poşetlerden birine değil. Elimde taşıyor ve ara sıra okuyordum. Okula vardım. Nizamiyeyi ve taş yolu geçtim. Taş yolu geçerken küfür ettim. İçimden. Çünkü taş yol çok sallıyor. Ve ben başımı hep dolmuşun camına yaslarım. Burnum acıdı gene ve gene küfür ettim. Bu taş yolu yapanın, buraya koyanın, taşı icat edenin, asfaltın ortasında taş yola gerek duyanın… Sonra ettiğim küfrü hemen unuttum. Kime ve neye küfür etmiştim? Bunları unutunca nereye geldiğimi ve neden geldiğimi de unuttum. Unutmak bende zincirleme bir reaksiyon gibi gelişir ve bulutlar bu reaksiyonda katalizör işlevi görür. Hava gri bulutlarla kaplıydı. Ama yağmur yağmıyordu. Gerçi bu bağlantıyı nasıl kurdum anlamıyorum. Bazen çok hissiz oluyorum?"

"Hangi bağlantı canım?"

"Matematik bölümünün önüne geldim ve bölümün önündeki çayırlıkta dikilen taş kıza Tebessüm'ü sordum. Gene tanımadığını söyledi. Zaten ya tanımıyorum diyor ya da bugün görmedim. Yıllardır böyle diyor. Yıllardır yalan söylüyor. Sonra heykele parmağımla bir hareket yaptım ve yürümeye başladım."

"Çok tatlısın."

"İsa'dan Sonra bin dokuz yüzlü yılların tam ortası. Uykusuz tarihimde bir sonbahar."

"Uykusuz sevgilim."

"Bunlar iki arkadaştı. Yurtta aynı odada kalıyorlardı. Tek ortak yanları matematik okuyor olmalarıydı."

"Matematik mi?"

"Hı-hı."

"Galileo Galilei gibi mi?"

"Hı-hı. Tebessüm şairdi ve bir sene dayanabildi. Delirdi. Diğer kız da heykel olup bölümün önüne dikildi. Kızın adı Defne'ydi. Salağın tekiydi. Tebessüm Bursalıydı. Eskiden cennet niye Bursa'daydı, şimdi anımsadınız mı? Ve şimdi Bursa neden bozuldu sanıyorsunuz? Çünkü Tebessüm delirdi. Döndüm ve heykele parmağımla bir işaret daha yaptım."

"Çok tatlısın."

"Rektörlüğe doğru yürüyordum."

Çünkü rektöre ya da sekreterine Tebessüm'ü soracaktım. Kütüphanenin önündeki merdivenleri çıktım ve karşımda onu gördüm. Tam önümdeydi. Görüş alanımı tamamen kapatmıştı. Hatta karayolumu kesmiş, uzay yolumu tıkamıştı. Kocaman granit bir kaya. Kültür işleri müdiresi.

Kimileri ona kültür mantarı derdi. Çünkü çok kültürlü, çok iri, çok anaç bir kadındı. Bildiğim kadarıyla çocuğu yoktu. Kimileri ona kültür komiseri derdi. Çünkü kütüphanenin alt katındaki sansür bürosunda çalışırdı. Bürosunun rektörlüğe bakan tarafında, boydan boya bir balkon vardı. Bana oradan seslenir ve el sallardı. Bazen de. Yolda sokakta görse. Beni memelerinin arasına bastırırdı. Sanırım Tebessüm'le Bay Aineias da bir kez sevişti. Çünkü şiiri kokusundan tanırdı. Ne zaman evime bir şiirle dönsem, genellikle akşamları, yarım saat sonra Bay Aineias da damlardı. Davetiyesiz hem de. Tebessüm dergimizin en iyi şairiydi. Tek şairiydi. Sanırım o yüzden delirdi. Ama ne ben ne de Bay Aineias kültür komiseriyle bir kez bile sevişmedik.

Beni görünce ne yapıyorsun diye sordu? Ben de hiiiç dedim. Yürüyorum öylesine. Şiiri sol elimde taşıdığımı unutmuştum. O ne diye sordu? Ben de hiiiç dedim. Şiir. Gelirken yolda karaladım. Ah salak kafam! Ah salak kafam! Keşke uzay tarifi deseydim. Ah salak kafam!

Tam bir kültür müdiresi gibi davrandı ve kâğıt poşetini elimden kapıverdi. Kıpırdayamıyordum bile çünkü iyice yaklaşmıştı. Kafam memelerinin arasında kayboldu. Yarım adım geriye atamasaydım boğulacaktım. Şiiri okudu ve dedi ki. Öyle bir şey söyledi ki dünyam değişti. Dünyamla birlikte henüz olmayan mesleğim bile değişti. Ya da birkaç saat sonra değişecekti. Mesleğimle birlikte kâğıt ve kalem tüketimim de değişecek ve üç aylık toplam kâğıt kalem masrafım, o güne kadar ömrüm boyunca harcadığım kâğıt ve kalemlerin toplam fiyatını kat kat aşacaktı. Küsuratı atalım ve yüz katı diyelim. Her zaman net konuşalım. Tıpkı bir granit kaya gibi.

"Ama Rex/Alex, sen bir şairmişsin!"

Beğendiğine sevinmiştim ama bu sevinç çok kısa sürdü. Sadece bir ânın binde biri kadar. Yani. Bir anlık. O anlığın tam kalbinde kalbim az kalsın duracaktı. Teşekkür edip etmediğimi anımsamıyorum. Bu cümleye karşılık granit kayaya ne dediğimi anımsamıyorum. "Biliyorum." Kâğıt poşetimi kaptığım gibi evime döndüm. Uçarak. En kestirme yoldan. Havadan. Yolda sadece, o da çok uzaktan. Venedik'teki Ahlar Köprüsü'nü gördüm ve içinden geçen mahkûmlara el salladım. Bekleyin, yakında ziyaretinize geleceğim diye bağırdım. O zamanlar nereden bileyim. Yıllar sonra o köprünün açıldığı zindanların aynısından Silivri'ye de kurulacaktı. Yüzyıllar sonra! Kütüphanemi yere devirdim ve kitabı aramama gerek kalmadı. Böyle daha kolay buluyorum. Gene öyle oldu. Kitap kafama düştü. Kütüphanemi yerden sonra kaldırır, kitapları sonra yerleştirirdim. Önce kitabımın içine bakmalıydım. Elbette fare masalının en sonundaydı. Diğer dört fare Fare Frederik'i alkışladı ve ona hep birlikte şöyle dedi. Fare Frederik bütün yazı aylaklık yaparak ve bütün kışı beleşçilik yaparak geçirmişti. Ama onun diğerlerinden bir farkı vardı. Fare Frederik flanör-şair bir fareydi. Tabii ya! Flanör-şairlik böyle bir şeydi. Vay canına! Sonunda anlamıştım. Masaldan anlamıştım. Daha deneyecek, ödeyecek ve kavrayacaktım. Kalbim güb güb atıyor. Adalet güzel şey. Diye mırıldandım. Fare de olsa, insanın hakkının teslim edildiğini kulaklarıyla duyması göz yaşartıcı bir şey. Gözlerim yaşarmıştı çünkü arkadaşları Fare Frederik'e tam olarak şöyle dedi.

»Ama Frederik« dediler »sen bir şairmişsin!«

Frederik hafiften kızardı, kibarca eğilip selâmladı onları ve utangaç bir sesle: »Biliyorum« dedi.

İşte o andan sonra gündüzler gecelere, geceler gündüzlere karıştı. Ay Güneş'e, Güneş Ay'a karıştı. Gözlerim kalbime, kalbim aklıma karıştı. Evrene bakmak ve not tutmak başladı. Meğerse kendime yaptığım yolculuğum başlamış. Ben nereden bileyim!

Şimdi tam burada size bir özdeşlikten söz etmeliyim ki bu öykü parçası havada kalmasın. Ama söz etmeyeceğim. Çünkü ondan söz edersem, bir davetten, bir davetliden ve üç aylık bir yolculuktan da söz etmem gerekir. Bu durumda hikâyemiz çok fazla kişiselleşir. O halde. Kalırsa kalsın. Havada yani. Ama kararsızım. Schiller'in ağıtındaki. »*Kelebeğin kararsız kanadı.*« Yım. Elinizi göğsümden çekmezseniz belki anlatırım.

Yıllar, yıllar sonra. O yaz henüz Bee ile birlikteyiz. Bak şimdi.

"Nereye?"

"Bağlantıya bak demek istedim. Nereden nereye?"

Ben hem araba sürüyor, hem konuşuyor, hem seyrediyor, hem de düşünüyordum. Not tutamıyordum doğal olarak. Flanör-şairliği, Benjamin'i, Chaplin'i, bakışı, bakıştan artanı, anları, anlıkları, not tutmayı, not tutmanın önemini, fedakârlığı, kâtipliği, uykusuzluğu. Ve zahmetsizliği. Yani ödülümü. Düşünüyordum. Ve elbette. Evrimi. Evrimleşmeyi. Kişisel ya da toplumsal.

Ve çocuğun dolayımsız bakışı şaşırtıcı şeyler üretiyordu.

»*Her akşam ziyaret ettiğim …'nin evine giden yokuşun başında bir kapı var. O taşındıktan sonra kapının kemeri karşımda işitme yetisini yitirmiş bir kulak gibi duruyor.*«

Otomobilimizle Bodrum'dan Kuşadası yönünde ilerliyorduk. Güllük kavşağını geçtikten hemen sonra, bir başka ayrımdan Akbük yönüne saptık. Dümdüz giden ve çabucak ezberlediğimiz otobandan sıkılmıştık ve acelemiz yoktu. Mısır tarlalarının arasından dağlara doğru, bu kez dar bir yol. Yine dümdüz gidiyor. Ama ilk kıvrımdan hemen sonra, kendisini »*çevreleyen kırla aynı yasalara uydu*« ve manzara birden şaşırtıcı derecede farklılaştı. Sanki bir karga ailesiydik ve patikaya konup yürümek istemiştik. Yolun henüz otobanın gözleri önündeki dümdüz bölümünde. Önümüze. Birkaç yüz metrede bir birkaç köylü çıktı. Yetiştirdikleri ürünleri tezgâhlarına dizmiş satıyorlardı. Tezgâhlar yolun solundaki bir ağaca, bir kulübeye, ya da bir su arkına yaslanmıştı. Öyleyse her şey taptaze olmalıydı. Hepsinde tek tek durup satılan tüm mısırları topladık. Hepsi taptazeydi.

Son tezgâhta yolu sordum. Çok yaşlı bir amcaydı. Belki çok yaşlı değildi. Köylüler daha yaşlı görünüyor. Toprakla uğraşanlar nedense daha çabuk yaşlanıyor. On beş dakika dedi. Ah ne güzel, yakınmış dedim. Genç bir kız. Torunu. Siz ona aldırmayın dedi. Çocukluğunu da sorsanız aynısını söyler. On beş dakika. Neresinden baksanız. Akbük buradan bir buçuk saat sürer. Tekrar yola koyulduktan kısa bir süre sonra. İlk dönemece varmıştık ki. Meyvemiz bağırdı.

"Dikk…"

Annemin yanında yatıyoruz. Dört ya da beş yaşında, bir ya da iki meyveyiz. Bir yanında Rex var, bir yanında Alex. Güya bizi uyutacak. Öyle uykusu. Öğleden sonra uykusuna neden öğle uykusu derler hâlâ hiç anlamam. Elinde bir kitap var. Tabii ki Tarkan. Ciltli, sanırım otuz sayı birden. Tarkan'lar birikince Rex/Alex'le birlikte ciltleyeceğiz. Cilt yapmayı bize babam öğretecek. Ama bizim aklımızda sokak var. Üstelik Tarkan'ın hikâyelerini ezbere biliyoruz. Ayrıca annem yalan yanlış okuyor, düzeltiyoruz. Uyduruyor, düzeltiyoruz. Aslında bizi bir an önce uyutmaya çalıştığı için öyle yaptığını biliyoruz. Aklında yapacağı işler var. Bizim aklımızda da sokak. Çocuklar bu saatte uyur mu yahu. Oyun oynar. Bu saatte uyusa uyusa anneler uyur. Annemi nihayet uyutup usulca kaçıyoruz yanından. Tarkan'la kurt annemle kalıyor. Dikkat et Tarkan. Tilki görürsen sakın bağırma!

"Dikkat! Elit Hayvan Çıkabilir!"

Bee ile birlikte kahkahayı bastık. Otomobili kullanırken, göz ucuyla da olsa. Meyvemin yorumladığı trafik levhasını görebilmiştim. Belli ki köylülerin kendileri yapmıştı levhayı. Tahta levhanın üstünde "Dikkat!" sözcüğü yazıyordu. Ve altına. Kırmızı bir çemberin içine. Memesi kafasından büyük bir inek resmi çizilmişti. Geçen günlerin birinde. Meyvemle birlikte. Hayvanları evcil, vahşi, çiftlik gibi kategorilere ayırdığımız konuşmayı anımsadım. Meyvem evcil sözcüğüyle elit sözcüğünü karıştırmış olmalıydı. Biliyorsunuz artık. Meyvem çok akıllı, çok meraklı bir çocuk. Evrim ve soyaçekim gereği. Bilmediği bir sözcükle karşılaştığında hemen sorup öğrenmek ister. Ya da kendi başına araştırır. Ama elit sözcüğünü nereden duydu ya da okudu bilmiyorum. Gelip bana ya da annesine de sormamıştı. İki öğretmen. Biri gerçek ve genç, biri çakma ve antik. İki öğretmen birlikte bir hata yaptık ve sözcüğü doğrusuyla değiştirdik. Tümcenin doğru hali hepimizin kulağına çok yavan gelmiş olmalıydı. Çünkü

yanlış bir şey söylemiş ve duymuş gibi, aynı anda birbirimize baktık. Hemen sonra düşündüm.

Meyvem doğrudan hayvanın adını da söyleyebilirdi ve bu kez tümce. Hiçbir yoruma açık olmayacak denli doğru olurdu.

"Dikkat! İnek Çıkabilir!"

Birden neden şaşırdığımızı da anladım. Aslında levhayı görür görmez aklımızdan geçen tümce de buydu. Yani. Düzelttiğimiz tümce levhayı görünce aklımızdaki tümce değildi. Meyvemin yanlışı bizi yönlendirmişti.

Hayatın olağan akışı içinde. Çocuğun gözleriyle sözcüklerin hayatı arasında. Hata yapmanın kötü bir şey olduğu bilgisiyle kategorik düşünmeye alıştırılan yetişkinlerin unuttuğu bir ilişki var. Şiirin bin bir zahmetle kazarak yeniden ortaya çıkarmaya çalıştığı bir ilişki. Tanrım! Ne büyük bir vakit kaybı! Bu vakit kaybını Turgut Uyar fark etti ve konuyu sonsuza dek kapattı.

»*Çocuk şiiri ya da çocuklara göre şiir yoktur.*«

Bir bakarkeş, düşünkeş ve gezerkeş olarak flanörün en ayırt edici niteliği, bilgiyle kurduğu ilişkiydi. Bir mesleğe sahip olup olmaması bir yana. O. her şeyden önce ve her şeyden çok. Uzmanlaşmamış/uzmanlaşamamış, her nasılsa uzmanlığa direnmiş kişiydi. Bunu da, sanırım, her şeyi her şeyle yüzeyde bağlantılandırabilen balıkgözleriyle bakarak başarabildi.

In this case. Şiir bir bakma etkinliğidir ve baştan sonra sarhoşluk. Yani *Rausch*. Barındıran bu edim, flanörün bakma tutkusuna içkindir. En başta kendisine olmak üzere. Flanör-şair, içindeki her şeyle birlikte kendisini de kuşatan dünyaya bakarken gördüğü anlık resimlere fotoğraf-altı yazmak ister. Yazıyla birlikte düşünüldüğünde ise. Fotoğraflar. Her türlü fotoğraf, atom fotoğrafları dahil. Hiç kuşku yok ki. Bir tür büyü bozma edimidir. Fotoğraf yazının büyüsünü bozar, çünkü yazı önce var olmuştur. Ne ki, fotografik imgenin yazıyla ilişkisi sanıldığından daha kuşatıcı olabilir. »*Sarhoş olmuş kişinin başkalarıyla temas kurması düşüncelerini dil ile açık bir şekilde ifade edebilmesi için vazgeçilmez olduğundan.*«Flanör-şairin çevresini kuşatan dünyada ve bu dünyayı dolduran nesnelerde sınırsız bir ilişkisellik gören gözü. Sarhoşluk. Yani *Rausch*. Vurgusunu. Gerçek ve olması gereken bağlamına yerleştirmekle kalmaz. Aynı zamanda. Hissedilen ve algılanır kılınmaya çalışılan sonsuzluğun. Yani zama-

nın yaşama içkin yanını. Bir olanak olarak modern insanın hizmetine bir kez daha sunar. Bu olanak. Masadan kalkıp tekrar yürümekle başlayacaktır.

"O zaman kusarım Raif abi."

Tıpkı Galileo Galilei'nin yaptığı gibi. Akademiden kırlara.

Tamam durdum. Çünkü kır diyince dururum.

Devam. Ama sonsuzluğun yaşama içkin yanı. Çok zahmetli ve o oranda trajik bir çaba sonucunda görünür olabilir.

Raif abimle bir gün Ankara Viskisi içtik. Sarhoş olduk tabii ki. İki kişi, ya da bir buçuk kişi. Ve neredeyse bir buçuk litre. Sabah aklımda bile yoktu. Çünkü ertesi gün atom sınavım vardı. Hem de sözlü sınav. Yeraltındaki evimde oturmuş çalışıyordum. Atom. Atomlar. Hayatın çıplak gözle görülmeyen süsleri. »*Tesadüfler hayatın atomlarıdır.*« Ama bu pozitif bir bilgi değildi ve dersi geçmemi sağlayamazdı. Sorarım size. Tesadüf pozitif olabilir mi? Tersine. Dersten çakardım bu süslü söz yüzünden. Ama çok güzel. »*Tesadüfler hayatın atomlarıdır.*« Ama olmamalı. Dersi geçmeliyim. Yarın sabaha kadar. Tesadüfler konusunda değil. Atomlar konusunda bir yargıya varmalıyım.

»*Angara'nın bağları da büklüm büklüm yolları*

Ne zaman zarhoş oldun da galdıramıyon golları.«

Well. Şey. Ontolojik bir çaba olarak sanatsal edimin merkezinde. Sanatsal tartışmalarda artık pek sözü edilmeyen birkaç olgu sayılabilir. Herkesin hastalık sandığı melankoli. Gerçek bir hastalık olan yabancılaşma. Bir sarhoşluk türü olarak duygudaşlık. Vesaire. Ben bunların arasında. Cesareti. Yürekli olmayı yani. Sanatı tehlikeli bir uğraş olarak duyumsattığı için değil. Çocukluğu ve çocuktaki dil eksikliğini çağrıştırdığı için önemsiyorum.

Ama ben sanat eğitimi değil, atomlar konusunu çalışmalıyım ve uzmanlığa bu kadar direnmemeliyim. Yarın sabah sınavım var! Yarın sabah sınavım var! Yarın sabah atom sınavım var! Aşıla beni Jüpiter. Sıç üstüme. Bana doğru yolu göster. Osuruk kokuyorum. Ama nefes alamıyorum.

Henüz adlandırılmamış ve dile gelmemiş dünyanın tasvirinde. Bakmak. Çocuğun başat edimidir. Ama onun bakışı. Anlamı ve anlama içkin bilgiyi bir bakışta sağlayan ayırt edici bir bakış değildir. Tersine. Yazamayan kalemin boş kâğıda bakakalması gibi. Nesnenin

bakışla ilişkisi de. Bakan için sonsuz bir benzerlik ima eder. »*Nesnelerin bakışa direndiği*« ölçüde dile geleceklerini yalnızca çocuk bakışı sezebilir.

Ben çocuk değilim artık. Koca adamım. Atom dersini verirsem doktoramı yazmaya başlayacağım. Aşıla beni Jüpiter. Sıç üstüme. Bana doğru yolu göster. Osuruk kokuyorum. Ama nefes alamıyorum.

Çocuk gözünün mirası olduğunu düşündüğüm bakarkeşlik de. Böylece. Büyüdükçe kişinin koruyabilmesindeki olağanüstü zahmet anlamında, en çok direnç ima eder. Direnilen şey, insanoğlunun her türlü çabasında nihai hedefi olan bilgidir! Şu çelişkiye bak! Ne de yaman.

Bakarkeş ve hayalkeş. Bu sözcükler Türkçeye Nis'in katkısı. Bir de düşünkeş var. Gezerkeş bile var. Bu tür sarhoş sözcükler işte. Bunları da ilk Nis'ten duydum. Hayır. Nis'te değil. Nis'ten. Nis kim mi? Her şeyin bir sırası var.

Nis. Müren Balığı Körfezi'ne dökülen derin tatlı suda yaşıyor ve benim en sevgili gençlik arkadaşım. Hatta daha geçen gün, bir başka Dodo kuşu sevgilimle. Rüyamda Nis'ten söz ettik. Geçmişi yâd ettik. O benim ilk aşkım. Adı Beth. Beth şu an Doha'daymış. Fırıldak gibi döndüğünü söyledi telefonda. Ama anlamadım. Sormadım da. Bağlantıyı daha sonra kurarım sandım. Ama kuramadım. Rüyalar korkutucu olduğu kadar tuhaf da oluyor. Bazen de tuhaf güzellikte oluyor. Rüyalar yani. Beth. Oradan da *Port Sudan*'a gidecekmiş.

Evet doğru. Sudan'ın Kızıldeniz kıyısındaki başlıca limanı. Nil Vadisi'ndeki Atbara'yla arasında 475 kilometrelik bir demiryolu var. Çöl. Ya da yarı çöl. Güneş çok güzel batar. Aynı zamanda bir turizm merkezi. Sualtı dalışı için bir cennet. Limanın açıklarında çok sayıda gemi batığı ve mercan kayalar var. Ama benim için bunların bir önemi yok. *Port Sudan* bu anlatının yaslandığı ağaç. Ayağını bastığı ada. Yapmayı düşündüğüm uzun alıntıyı. Yapmasam bile. *Port Sudan* bu anlatının uçamayan kuşu. Dodo.

Ah, *Port Sudan!* A.

Sonra da Mauritius ve Rodrigues Adası'na gidecekmiş. *Raphus cucullatus* ve yakın akrabası *Pezophaps solitaria* için. Kazı yapmaya. Dodo kuşları ve onların en sevgili akrabaları! Ah, Beth!

"Alo. Ben Doha'dayım. Fırıldak gibi dönüyorum."

"Hohoy!"

"Ben de bu aralar yeryüzünün her yerindeyim. Doktoramı yazınca düşeceğim. Umarım Doha'ya düşerim Beth. Ya da Port Sudan'a. Ya da. Sen neredeysen oraya."

"Çöl mimarisi tatlıymış Rex/Alex. O yağmurlardan sonra. Hatırlıyorsun, öyle değil mi? Nis'i, Aurora'yı ve bizi."

"Ah insanlık! Nasıl unuturum Beth?"

"Beyaz adamlar siyah kadınlar. Arap gökdelenleri, eski istiridye limanı. Ama asıl hava çok masum."

"Nasıl masum Beth?"

"Yüzünde bu kadar dostça bir rüzgâr hissedince. İyilik yapasın geliyor Rex."

"Ne güzel anlattın Beth. Öpesim geldi seni birden."

"Hi-hi."

"Şiven çok güzel Beth."

"*Hoş geldin bebek, yaşama sırası sende, senin yolunu gözlüyor, nay-na-na-nay-na-nay-na-nay*, *sosyalizm* sosyalizm sosyalizm *filan.*"

"Bir de. Katarlılar çok çekingenler Alex."

"Neden çekiniyorlarmış ki?"

"Bilmem ki?"

"Sormadın mı hiç?"

"Sormadım Rex."

"Sorsana hemen, çok merak ettim Beth."

"Sorarım, ama bilmiyor olabilirler."

"Çocuklara sor, onlar kesin bilir Beth."

"Tamam soracağım. Ama şimdi kapatmalıyım. Rüzgâr çıktı."

"Gene ara Beth, olur mu?"

"Arayacağım."

"Bana yollarını anlat arayınca, olur mu?"

"Anlatırım Rex/Alex."

"Tamam o zaman."

"Sevdim, sardım, tatlı kal."

"Hoşça kal Beth. İyi yürekli ve masum havalarla kal."

Bana kalırsa, flanör-şairin en ayırt edici özelliği, her türlü uzmanlığa direnmesidir. Elbette, herkes gibi ve kaçınılmaz bir biçimde, o da öğrenir. Ama onun öğrendiği bilgi. Sarhoş gözlerinin ışığı altında daima kuşkulu olacağı için. Unutulmaya gönüllü bilgidir. Görünüşte bir mesleği olabilir. Ama hayatın o alanında kullandığı bilgi.

Yaşayabilmek için ezbere ve sorgulamadan kullandığı asgari ve mecburi bilgi olduğundan. Bu alan bile onda katlanılması zor bir yük haline gelir! Flanör-şair doğasında var olan bu yatkınlığı direne direne kazanmıştır.

Off! Atomlar! Sabaha hem de. Direnme Rex. Direnme Alex. Sadece atomları düşün. Of!

"Of ofun yarısıdır Hektor."

"Ne demek bu Nis?"

"Kristal yapılarda da atomlar olur. Kristalleri düşün Rex/Alex. Camları değil. Camlar çok gevrek. Hahahaha!"

"Biliyorum Nis. Senden iyi biliyorum!"

Direne direne. Sınırlı olan ve olması gereken tüm nesnelere, yaşama biçimleri de dahil tüm biçimlere. Onun çocukça bir poetik bakma yetisini kaybetmemiş. Ya da bu yetiyi toplumsallaşmaya ve uzmanlaşmaya karşın hâlâ sürdürebilmiş ve belki keskinleştirebilmiş olması. Zorunlu ya da değil. Sadece bir tercihin sonucudur. Cesareti mayalayan bu tercihtir. Çünkü poetik bakış hayata içkindir ve bakanın içinde. Bilgiye ya da anlama rağmen. Hâlâ her şeyin her şey olabildiği muazzam bir genişlik, tam anlamıyla amorf bir uzam gerektirir.

Kristal yapıları düşün Rex. Camları değil. Camlar çok gevrek. Muhittin Gevrek. Hahahaha! Hohohoho! Hihihihi! Kristalleri düşün Alex. Amorf yapıları değil. Neredesin ey Jüpiter? Osuruk kokuyorum. Ama nefes alamıyorum.

Düşünemiyorum bir türlü. Atomları yani. Düşünemiyorum yahu! Hayat yine dalgasını geçiyor benimle. Gözlerini kapa o zaman. Hayatın mı? Salaksın oğlum sen. Ne fark eder ki!

»Afyonkeşin ya da esrarkeşin deneyimi, tek bir yerden yüz farklı yeri emecek güçte bir bakışın yaşattığı deneyimdir.«

Burada. Her şeyin kökleriyle ya da kanatlarıyla tutunduğu toprağı ve göğü ucundan tutup eğmeye başlayan bir gücü sezebilirsiniz. Bir de belki. Her iki zemini daha da kayganlaştıran bir yağmuru. Ansızın bastıran bir yaz sağanağını. Bu silkeleme faaliyetinin faili flanör-şair. Bakışa eklemlenen şiir yazımının sonunda tersyüz olmuş bir kurban olarak konuşur. Ama fail-kurban özgürdür artık ve yaşadığı deneyimi aktarırken adanmış bir ciddiyetle değil. Geçmişin hafızasına ironiyle yaklaşır.

»gülerken gökyüzü kayar
diyorsam inanın
kuşken uzun süre
çalıntı yaşamıştım«

Tamam adamım. Zorlama kendini. Neyi düşünmek seni mutlu ediyorsa onu düşün. Evet evet. Teşekkür ederim örtmenim. Ama yarın sözlü sınav var. Hahahaha! Evet evet.

Yaz ne güzel geldiydi. Gene gelir mi ki? Sıcaktan bunalmak ve şikâyet etmek de neyin nesi? Soyunmak bedava ve su hâlâ ucuz. Ağaçlar kış boyunca biriktirdikleri gölgelerle ve meyvelerle doldu. Düşünceler olgunlaştı. Yürümek hafifledi. Sunmak ve bağışlamak kolaylaştı. Aydınlık daha uzun süre bizimle ve istersek gökyüzü hep başımızın üstünde. Dünya, sanki onu yeni baştan biçimlendirmemizi ister gibi, hamur kıvamında.

Ya Dodo kuşları! Bir canlı türünün yeryüzünden silinmesi. Hem de bu kadar barışçıl kuşların. Tanrım. Çok korkunç bu! Düşünmek için fazla korkunç. Az yırtıcı olacaksın hayatta oğlum. Olacaksın ki tükenmeyesin. Bak. Timsahlar tükenmiş mi? Nasıl direnmişler evrene ve evrime. Ama asıl insanoğluna. Ataları yok olmuş ama o inat etmiş. Yırtmış bir bakıma. Altın Kurbağa direnemedi. Melek Köpekbalığı da direnemedi baba. İki bin altı yılında teslim oldular vahşi insana. Tanrım, ne feci! Daha dün. Dün değil baba!

Son Dodo'yu yiyen denizci ne düşündü acaba? Kuşun son kuş olduğunu biliyor muydu acaba? Nereden bilecek ki! İnsan. Yalnız, tek başına. Tek başına olmasa, yalnız olmasa. Yemez zaten. Yemez ki! Yemez, değil mi baba?

Modern İnsan, yani *Homo sapiens*, ya da Akıllı/Bilen İnsan, günümüzde yeryüzünde yaşayan tek *Homo* türü. Ama bundan 30 bin yıl öncesine kadar İnsan yalnız, tek başına değildi. Daha dün yahu! *Homo neanderthalensis* ya da *Neanderthal* adı verilen bir başka insan türü daha bulunuyordu ve 5 bin hatta 8 bin yıl boyunca İnsan'larla beraber, iç içe yaşamıştı. Yani iki insan türü. Birlikte. Ortak bir yaşam sürmüştü. Ama daha büyük beyinli ve daha barışçıl *Neanderthal* akrabalarımız yaşam savaşında yenik düştü.

"*Neanderthal*'lerin soyu ne oldu da tükendi baba?"

"*Neanderthal'lerin soyu insan düşüncesinden bile önce tükenmiş olabilir.* Oğlum."

Araştırmalar tam olarak böyle diyor. Peki ama nasıl? Bu konuda birkaç bilimsel senaryo var. En korkuncu şu. Ve bu en korkunç senaryo sanırım gerçek! Bundan 40 bin yıl önce, *Neanderthal*'lerin yaşadıkları Avrupa'ya *Homo sapiens* girdi ve en yakın evrimsel akrabalarımızı yok etti! Ah insanlık!

Oysa binlerce yıl mağaralarda kırlarda güzel güzel sevişmişlerdi. Mağaralarda kırlarda güzel güzel yalaşmışlardı. *Neanderthal*'lerle İnsan'lar arasında gen akışı olmuştu. Bu ortaklıktan binlerce yıl boyunca yeni meyveler doğmuştu. Ama bilimsel araştırmalar diyor ki. İnsan'ın dişisi ile erkek *Neanderthal*'ın sevişmesi verimli olurken, dişi *Neanderthal* ile İnsan'ın erkeğinin çiftleşmesi kısır ve dölsüz olmuş. Meyvesiz yani. Ne kadar ilginç, öyle değil mi? Bir de şu soru var. *Neanderthal*'ler Modern İnsan'a, yani Akıllı/Bilen İnsan'a boyun eğmemiş olsaydı, İnsan şimdi bu kadar yalnız ve bu kadar vahşi olur muydu?

Neden eğreti durur, sanat eğitimi kadında? Ya da. Sanat eğitimi kadında neden eğreti durur? Çünkü. Mağarasından çıkalı unuttu kadın yalamasını. Ya da. Unuttu kadın yalamasını, mağarasından çıkalı. Neden eğreti durur, sanat eğitimi erkekte? Ya da. Sanat eğitimi erkekte neden eğreti durur? Çünkü. Mağarasından çıkalı unuttu erkek yalamasını. Ya da. Unuttu erkek yalamasını, mağarasından çıkalı. Neden eğreti durur, sanat eğitimi insanda? Ya da. Sanat eğitimi insanda neden eğreti durur? Çünkü. Mağarasından çıkalı unuttu insan yalamasını. Ya da. Unuttu insan yalamasını. Mağarasından çıkalı.

"Dondurma! AOÇ dondurması."

"Aferin oğlum sana."

İlk gençliğinizin bir temmuz ayında *Dünyanın En Güzel Arabistanı*'nı iki kişi okuyup üç kişi yaşadıysanız eğer. *»Yaz geldi, sır diye bir şey kalmadı.«* Diyemezsiniz. Demeniz gerekir, ama bunu diyebilmek için hep üç kişi olmanız ve dünyadan utanmamanız gerekirdi. Ama olsun, o zaman o bile bir gelişmeydi, yaşayabilmek bile bir gelişmeydi. Hayatta kalmak.

Ah salak kafam! Ah salak kafam! Ah salak kafam! Oysa ne güzel evlenmiştim. Kırk yılın sonunda ya da kırk yılın başı, papatya kadar beyaz ve saf bir kadın bulmuştum. Ve çok hafif. Huyu, zevkleri. Iıı. Süt beyazı memeleri. Aheste bakan kocaman gözlü bir masal gibi. Baldızla sevişmek de nereden çıktı? Seni Nadolu'nun ayısı! Rüyada-

yım sanıyordum. Meğerse değilmişim. Dünyanın, hatta tüm zamanların en salakça itirafını yaptım. Ah salak kafam! "Ablan çok güzel sevişiyor." Muş. Bal senin neyine. Bok ye emi!

Yaz ne güzel geldiydi. Gene gelir mi ki? Yaz bana hep Turgut Uyar'ı anımsatır. Çünkü en sulu meyveleri onun şiirinde yedim, en rahat minderlere onun şiirinde oturdum, en tatlı onun şiiri kaşıdı beni, en insanca onun şiiriyle utandım, sevmeyi bile onun şiiri öğretti bana. En çaresiz peygamberle onun şiirinde karşılaştım. Şimdi yetmedi gibi hissediyorsam, bu benim cahilliğim, bu benim can sıkıntım, kendi amansız karanlığım. Biraz da hayatın ve coğrafyanın suçu, adalet duygusuyla dolup taşan şiire dudak büktüğü için. Yaz bana hep Turgut Uyar'ı anımsatır. Çünkü Turgut Uyar'da yaz mevsimi. Sosyalizmi imler.

»ben ne güzel işerim güneşe karşı
arkamda medrese duvarı önümde çarşı
bir sürekli kaşınmadır yaşadığım
törelere ve alışkanlığa karşı«

Poetik bakış derken. Şeyleri ve olguları benzer ya da çok başka şeylerle. Benzer ya da çok başka olgularla. Kronolojik ya da anakronik. Mantıksal ya da akıldışı. Ama kaçınılmaz şekilde imgesel bir ilişkisellik içinde kavrayan. Poetik düşünme yeteneğine sahip bir zihnin yönelttiği bakıştan söz ediyordum. Bilinçli ya da sezgisel. Zamanın sürekliliğini, dünyanın *»doğal görünüşünün ve yanlış bütünlüklerin fetişistik.* Estetik, etik. *Yanılgılarını kırmayı«* amaçlayan bu bakış altında. Nesnelerin ve olguların sınırları mutlak olarak erimeye, bilgi çözülüp dağılmaya eğilimlidir. Göz elek işlevi gördükçe. İster istemez. Anlam bir fahişeye, bilgi ise bir piçe benzer. Bir kazağın kolundaki sökük ipliği tutup çekmekle tüm dokumalar sökülebilir. Ya da bir nesne. Örneğin bir cüzdan hakkında yazmak için oturduğu masada. Çıkarıp gözü önüne koyduğu cüzdanının. Hesabı ödemek için cüzdanına davranan birisi kaçınılmaz şekilde gözüne iliştiği anda. Kahvedeki herkesin cüzdanlarıyla. Bir an sonraysa, dünyanın gelmiş geçmiş bütün cüzdanlarıyla ilişkili olduğunu dehşetle fark ediverir.

İşte tam olarak böyleydi sevgili Natalee. Bu denli hızlanmak gerçek bir mucizeydi. Savrulmak, ölmek demekti. Yaşarken ölmek demekti. Gerçekti. Laf değildi. Keşke bir şahidim olsaydı. Bir tanığım.

Bir bakıcım. Öyle zavallıydım ki! Bir meme, bir dudak. Bir ılıklık, bir ıslaklık. Uyku. Azıcık uyku. Her yer soğuk. Tataristan'dan bile daha soğuk. Buz gibi. Ya da bir atım olsaydı. *Three-Dirty-Atoms* koysaydım adını. Beni umuda koştursaydı. Ah! Sevgili. Bakmak ve not tutmak. Yapayalnız kalmak. Bir ikizim bile yok! Ama işini yapmak. İşini namusunla yapmak. Bırakamamak. Notlar, notlar, notlar. Neye yarayacak bu notlar?

Ama biçimlerin hapsettiği anlamın ve onun üzerine inşa edilmiş bilginin. Umulmayan, çünkü görünmeyen bir eşiğe, bir köke, bir söze ya da yaprağa çarpar çarpmaz. Hatta, *»dağılan karanfili bir araya getiren mıknatıs«* gibi, yaklaşır yaklaşmaz. Ah! Yeniden ve yepyeni biçimlerde bütünleniverme istekleri de, çözülüp dağılma tutkuları gibi kaçınılmazdır. Poetik bakış. Yaşayan her şeyi kucaklayan doğal yani bilimsel kuşkuya içgüdüsel olarak teslim olması. Bulmak için önce kaybetmesi gerektiğini sezen gözün. Kendi diyalektiğini yaratmak isteyen balıkgözünün alegorik bakışı. Geçmişten gelerek hakikati ortaya çıkaracak imgeyi ışıdığı anda yakalayabilmek için her an tetikte beklemek zorunda olan. Zamana, zamana sarılarak ayakta duran. Hayata şiddet uygulayan. Bakış. Poetik bakıştı.

»Tesadüfler hayatın atomları.« Olmamalı. Olmamalı Rex! Annem sen git bir yüzünü yıka. Git bir rahatla. Atomlar sır değil Alex. Unutma!

Bu alegorik/poetik bakışın derinliği yüzeyde, yüzeyin aydınlığında gerçekleşir. Tıpkı bir fotoğrafın üzerinde. Boş bir kâğıda açtığınız minik bir delikten bakarak gezinmek gibi. Fotoğrafı yırtmadan parçalayan bu bakış. Sürekli değişen ayrıntıların sürekli değişen odağı sayesinde. Yüzeyde yeni optik derinlikler yaratır. Bu yavaşlatılmış bakma biçimi sadece yüzeyde gizlenmiş olanı ortaya çıkarmaz. İster istemez bütüne yeni çehreler ve öyküler kazandırır. Deneyin sonrasında aynı fotoğrafın bütününe yeniden bakılırsa. Göz onu türlü değişik şekillerde yeniden inşa etme isteği duyar.

Bu işte! Fotoğraf. Bir tür büyü bozma edimi. Ne işine yarayacak sınavda bunlar? Yarın atom sınavın var. Hem de sözlü sınav. Hiii!

İki deneyim biçimi arasındaki farkın. Deneyimin nasıl yaşandığıyla. Örneğin derin düşünmeyle, yani istemli. Ya da şokla, yani istem-dışı. Ve deneyimden olumlu ya da olumsuz arta kalan ya da kazanılan şeyle. Heyecan, bilgi, anımsama ya da her neyse onunla ilin-

tili olarak. Deneyimin kalıcılığı ve hafızaya etkisiyle açıklandığını bilsem de. Walter Benjamin'in deneyim yani *Erfahrung* ve yaşantı yani *Erlebnis* arasında kurduğu anlaşılması zor spekülatif denklemi paranteze alıp konuşmam gerekirse. Göz, böylece. Yaşandığı an deneyimlendiği fark edilemeden an içerisinde donup kalan bilgiyi çözerek geçmişten çekip alır. Fotoğraf gibi, şiir de faili tarafından sonradan anlaşılır. Belki yeniden anımsanır.

Ama benim vaktim yok. Yarına atom sınavım var. Hem de sözlü. Kapı çalıyor. Kim ki sabah sabah? Nefes de alamıyorum.

Ama yazının tersine, fotoğrafı ilgilendiren teknik bir tehlike belirdi. Kimyasını yitiren fotoğrafın simyasını da yitirmesi gibi. Örtmenim. Fotoğraf çekmenin yaratıcı süreçten dışlanacak denli kolaylaşması ve ucuzlamasıyla görsel olan da ağırlığını yitirmeye başladı. Hım! Akıl almaz gelişimiyle dijital teknoloji sürekli kopyalayabilme/silme yeteneği sayesinde görüntüyü manipülasyona ve istismara açık hale getirirken. »*Görüntülerle karşılaşma şansını*« ve ayrıcalığını yok ediyor. Güzel. Aferin! »*Geleceğin kara cahili, fotoğrafları okumaktan aciz insan olacaktır.*« Kehaneti gerçekleştiği gün. Belki hatırlamaya gerek bile kalmayacak. Belki hatırlamayı unutacağız. Ya çökmüş ya yükselmiş olacağız. Hangisi kurtuluş acaba?

"Well, what about atoms, Rex/Alex?"

"Umm. Well. Atoms are the coincidences of life, teacher."

"What?"

"That is. Atoms are no way the coincidences of life, teacher. I was going to say."

Tüm bunlar ne mi? Notlar işte. Üç ay boyunca tuttuğum notların aranjmanı. Elden geçirilip günümüz Türkçesine uyarlaması. Raif abim demişti bir keresinde. Halime uzaktan/yakından tanık olan abim. Ne yapacaksın şimdi yazıp da demişti. Bekle. Yirmi yıl sonra yazarsın. O zaman unuturum Raif abi demiştim. Korkma, yeniden anımsarsın. Anımsamayı öğrenince. Hem notların var ya! Unuttuğun yerde notlarına bakarsın. Olmuş bitmiş gibi konuşmuştu işte. Yirmi değil. Tam on yedi yıl geçti. Uykusuzluk hastalığımın üzerinden.

Raif abimle bir gün Ankara Viskisi içtik. Sarhoş olduk tabii ki. İki kişi, ya da bir buçuk kişi. Ve neredeyse bir buçuk litre. Sabah aklımda bile yoktu. Çünkü ertesi gün atom sınavım vardı. Hem de sözlü sınav. Yeraltındaki evimde oturmuş çalışıyordum. Atom. Atomlar.

Hayatın çıplak gözle görülmeyen süsleri. Kapı çaldı. Sabah. Yeni bir yüzyıla, yeni binyıla iki var. Hâlâ tek tabancayım. Aklımda atomlar. Kapıyı açtım. O.

Tatilin son günü yaklaşırken belimi fena halde incittim. Sanırım meyvemi uyuyakaldığı yerlerden. Kumsaldan, çay bahçesinden, en iyi ihtimalle kanepeden kucaklayıp yatağına taşırken oldu. Zaten bu iş bir süredir işkenceye dönüşmüştü. Bebekliğinden beri uykuda hiç gözü yok. Gözünden uyku akarken bile uykuya direniyor. Umarım ileride ona da *Yüzyıllık Yalnızlık* virüsü bulaşmaz. Konuşmayı söktüğü günlerin birinde. Uykuyu neden sevmediğini Bee'ye söylemiş.

"Çünkü uykuda boşluk var!"

Hadi ya! Umarım büyüyünce filozof olmaz bu çocuk. Hele şair. Hiç olmasın! Bunun için elimden geleni yapıyorum. Bebekken her gece. *Ninni* isimli bir tekerleme bile söyledim kulağına. Ama anlaşılan bu aşı tutmamış.

»benim oğlum şaşırmasın oynamayı
benim oğlum unutmasın oturmayı
kelebekler konacaklar uykusuna
kelebekler konacaklar uykusuna«

Salak kafam! Ah salak kafam! Aşı tutmaz elbette. Yanlış hayvan seçmişim. Kelebek denir mi hiç! Ayı demeliydim. Nadolu'nun ayısı falan. Hem sen aşıcı mısın? Ah salak kafam!

Şimdi de sanki benim belimde boşluk var. Her an çığlık atmaya hazır cam bir eşyaya benziyorum. Gevrek ve gevremiş. Hahahaha! Ağzım açık kalmış, yüzümde donuk, tuhaf bir ifade. Ağzımın kenarında biraz bal. Biraz kan. Avlanırken yaralanmış ama ölmemiş bir ayı. Can çekişiyor belli. Kötü avcısının yanına gelmesini bekliyor dehşetli gözleri! Yalvarıyor dehşetli gözleri.

"Kurtarın beni!"

Cam bir eşya. En küçük harekette ortamdan ikiye bölünecekmiş gibiyim. Omurgam gövdemi tartamıyor. Nefes almak bile çok acı veriyor. Şu "*Save the Dodo Bird* " tişörtümü çıkartıp. Üzerinde "Dikkat! Kırılacak Eşya!" yazan bir tişört giysem. Acım hafifler mi acaba? Tüm varlığımla saçma sapanım. İşte böyle. Yaşayabilmek için hareket etmek gerekiyormuş. Bunu anladım.

Süreç devam ediyor öyleyse. Öğrenme ve keşfetme süreci. Ya da tersi. Deneyim. Üç ay süren o deneyimden sonra bakışım değişti, ka-

rıştı. Çünkü gözlerim yanlara doğru uzadı, inceldi. Her şeye Benjamin sininceye, her şeye kuşku sindi. Ben Rex/Alex. Sadece bir sesim. Bir müzede atılan çığlık. Müzenin akustiğiyim.

Yattığım yerden meyvemi çağırdım. Ona uykuyla ilgili söylediği tümcenin ne anlama geldiğini sordum. Unutmuş sıpa.

"Sen sadece beni taşıdığından emin misin baba?" diye sordu. "Benimle beraber sandalyeyi ya da kanepeyi de kaldırmış olabilir misin acaba?"

"Yirmi sekiz kilosun ve uyuyunca daha ağır oluyorsun." Dedim. "Yetmez mi?"

"Bir de boşluk var tabii." Dedi. Sırıtarak.

Cezasını kestim ve onu. Yaz okumaları için yanıma aldığım kitapları kütüphanedeki yerlerine yerleştirme memuru ilan ettim. Hazır bu kitapları yerleştirmişken. On yedi yıl önce o bulutlu günde devirdiğim kütüphanemi de yerleştirsin. Tüm kitapların tozlarını üflesin ve yerlerine dizsin. Ama sakın tek tek okumaya kalkmasın. Sakın!

Birazdan başhemşire komşumuz gelecek ve kıçıma bir ampul Dikloron ve bir ampul Muscoril enjekte edecek.

»*Geçmiş onyıllardan türetilmiş güvenlik ve mülkiyet kavramlarına çaresizce saplanıp kalmak, sıradan yurttaşı mevcut durumun temelinde yatan, aslında son derece dikkate değer yepyeni istismar unsurlarını algılayabilmekten alıkoyar. Savaş öncesi yıllarının göreli istikrarı işine yaramış olduğu için, kendisini mülksüzleştiren her durumu istikrarsızlık olarak görmekten bir türlü kurtulamaz. Oysa istikrar koşullarının ille de hoş koşullar olması gerekmez; savaş öncesinde bile kimi katmanlar için istikrar koşulları sefaletin istikrarı demekti. Çöküş, yükselişten hiç de daha az istikrarlı ya da daha şaşırtıcı değildir. Ancak mevcut durumun yegâne mantığının düşüş olduğunu kaydeden bir bakış, her gün tekrarlanan karşısında insanı aciz bırakan bir şaşkınlığın ötesine geçerek, çöküş görüntülerinin istikrarın ta kendisi, kurtuluşunsa olağandışı, neredeyse kavranamaz ve mucizevi olduğunu algılayabilir.*«

Bazen öyle bir şey olur ki. Ya da yolunuza öyle bir şey çıkar ki. Yolunuzu siz çizemezsiniz. Ya da yolunuzu değiştiremezsiniz. Hiçbir şeyi gözünüzle göremezsiniz. Sadece ışığı izlersiniz.

Ne diyordum? Dalıp gittim. Tamam anımsadım. Çünkü bir bardak su içtim. Fare Frederik'i okur okumaz. Evim aydınlanıverdi.

Toprak altındaki evim. Hani şu Yahya Kemal Caddesi'ndeki. Aklım aydınlanıverdi. Aklımın içindeki akıl. Aydınlanıverdi. Bu ikinci aklın perdeleri açıldı, pencereleri açıldı. Ardına kadar. Dışarıda bembeyaz bir ışık. Işık yaklaştı. Işığın içinden iki el uzandı müzevari odama. İki çıplak el, iki güzel el. Büyü gibi. Büyülendim o an. Beni kucakladı. Çıkardı topraktan. Ve ben ilk kez o gün. O an. Gerçekten toprağa bastığımı hissettim. Ne güzeldi toprak. Dedi ki ellerin sahibi.

"Ah Sevgilim. Ah sevgilim. Ne güzelsin. Ne sıcaksın!"

"Uyandın mı?"

"Hı-hı!"

"Ne zaman?"

"Son cümlelerini duydum."

"Ne dedim ki en son?"

"Dedi ki ellerin sahibi."

"İstikrarsızsın küçük kardeşim. Daha istikrarsız olacaksın. Koşullar acımasız. Daha acımasız olacak. Ama sonunda ödülünü alacaksın. Bittiğini anlayacaksın. Sakın korkma. Sakın korkma. Sakın korkma! O an gelinceye kadar. Sadece bak ve not tut! Sadece bunu yap."

"Not tutman gerekli mi sevgilim?"

"Hem de çok."

»Il y a eu un incendie.

Nos enfants ont été piégés dans une tour.

Il les a regardés tomber, une plume, une pierre,«

"Ne güzel bir müzik!"

"Ve çok basit."

"Şimdi anladım."

"Neyi anladın?"

"Bilmiyorum. Bir an anladım gibi hissettim."

"Bana da olur bazen."

"Dedim ki ona. Burası biraz karışık?"

"Dedi ki bana. Şimdilik karışık. Daha da karışacak. Sonunda çözülecek ve sen sonunda ödülünü alacaksın."

"Peki ödülüm ne olacak?"

"Keşifler Frederik."

"Ne keşifleri?"

"Her şey."

"Nasıl her şey?"

"Her şeyi yeni baştan ve kendi başına keşfedeceksin. Tek tek. Önce unutacak, sonra anımsayacaksın. Ve hepsini suyla yapacaksın. Suyu keşfedeceksin. Léthé'den geçeceksin. Yaşarken geçeceksin. Sakın Korkma. Sadece. Her şeye bak ve not tut. Not tutmayı unutma. Bir kâtip gibi."

"Not tutman gerekli mi sevgilim?"

"Hem de çok."

»et atterrir ensemble. Il a dicté des notes
et a ordonné que leurs corps soient pesés avant l'enterrement.
Je dors parmi leurs vêtements.«

"Ne güzel bir müzik!"

"Ve çok acı."

"Peki ödülüm ne olacak?"

"Keşifler Frederik."

"Ne keşifleri?"

"Su keşifleri."

"Ne demek bu?"

"Zahmetsizlik. Ödülün. Zahmetsizlik olacak. Hayatın kalıtı."

"Ah sevgilim. Göğsün uyku dolu."

"Bırak kirpiklerimi öpmeyi Natalee. Dinle lütfen."

"Burası göğsün Rex/Alex!"

Ve gitti. Toprağın üstüne düştüm. Pencereden tekrar odama girdim. Pencereyi kapatmadım. Oysa ekim ayıydı. Hemen bakmaya ve not tutmaya başladım. İlk olarak takvime baktım ve not tuttum. İsa'dan Sonra On Ekim Bin Dokuz Yüz Doksan Beş. Güz mevsimi. Tatarca köz. Kırım'da derler küz. Hazan mevsiminin ortanca ayı. Ortagüz'ün Onu. Soyundum. Çırılçıplak kaldım. Hiç üşümüyordum. Yapayalnızdım.

Doksan gün boyunca yarenlerim vardı. Görülmez kişilerdi. Hiç şahidim yoktu. Ama bulunmaz bir arkadaşlıkları vardı. Görünmezlerdi çünkü geçmişteydiler. Ama okunabilirlerdi. Okunabilirlerdi çünkü hepsinin kitapları vardı. Kitapları çoktan okyanusu boylamıştı. Bunlar birkaç er kişiydi.

En yaşlısı William Blake'ti. En genci Bilge Karasu hocamdı. Sonra. Friedrich Wilhelm Nietzsche. Ve tabii ki. Walter Benedix Schönflies Benjamin. Bir de Nadja'nın yazgısı. Bilmem ki kötü yazgısı mı demeli? Anladın değil mi sevgili Natalee? Tabii ki. André Breton.

Charles Pierre Baudelaire dayımı ve Jean Nicolas Arthur Rimbaud amcamı unutmamalıyım. Sanırım hepsi bu kadardı. Ve bu er kişilerin birkaç sözü, birkaç dizesiydi. Hepsi bana ve hep bir ağızdan bağırıyordu.

"Not tut Alex! Not tut Alex! Not tut Alex! Not tut Alex!"

Tutuyorum ya diyordum. Kâtibiniz oldum ya. Kâtibinizim. Otun, çöpün, böceğin.

Geçmişin deliğindeyim.

Maksimum verimle çalışıyorum. Maksimum hızla not tutuyorum. Öyle ki. Üç ayda yirmi yılda tutulacak notu tek başıma tuttum. Hiç yardımcım yoktu. Tek tabancaydım. Bir kırkbeşlik.

Bol keseden atıyor muydum yoksa? Çoğu zaman bu kuşkuya kapıldım. Hemen vazgeçtim. Olamaz. Çünkü bana kese yapmak yasak. Ömür boyu yasak. Tı.

Bir tanesi ise tam anlamıyla görünmezdi. Beni gözlediğini hissediyordum, çünkü kocaman gözleri vardı. Bazen korkuyor ve ağlıyordum. Bazen de beni sevinçten ve mutluluktan ağlatıyordu. Bana kendimi tutuklu ve özgür hissettiriyordu. Belki iradesini egemen kılmak için, belki de değil. Ama bana kendimi iyi hissettirdiği doğruydu. İyi bir şey yapıyordum. İyi biri miydim yoksa kötü biri mi? Bilmiyordum. Ama ben onu kullanmadığıma göre, sanırım iyi biriydim.

"Not tut Alex! Not tut Alex! Not tut Alex! Not tut Alex!"

Bu arada nerelere bakmadım ki! Sadece tek bir örnek vereceğim. Caspar David Friedrich'in romantik flanörü var ya hani. İşte onun yanına gittim. O kayanın üzerine çıktım. *Sis Denizinin Üzerinden Bakan Aylak Adam*'ın yanına. Bin sekiz yüz on sekiz yılına. Yani resmin içine girdim. Eski bir resmin ya da eski bir fotoğrafın içine girmeyi başarırsanız. Hayatta her şeyi başarabilirsiniz. Esir alır hayat sizi. Tüm hayallerinizi gerçekleştirirsiniz. Esir alır hayal sizi.

Misal. Moskova yakınlarındaki Varnavin kasabası. Birinci Dünya Savaşı'nda Ruslara esir düşmüş on binlerce Türk askerinden birinin. Bir Türk subayının yaptığı resmin içine. Moskova Akıl Hastanesi'ne.

Misal. Çok eski bir fotoğrafın içine. Fotoğrafta iki sevimli çocuk ve bir sevimli koyun var. Ayaktalar. Yan yana durmuş objektife poz veriyorlar. Koyunun kulakları, sanki bir Alman kurt köpeğinin kulakları. İki çocuk ve bir koyun. Üç kardeş. Ya da üç arkadaş. Çoktan

bastıkları toprağa karışmış olmalılar. Birlikte yaşamaktan gurur duyuyorlar. Pulu bile var!

Bir gün o ellerin sahibi bana dedi ki. Gene fazladan bir ışık dolmuştu odaya ve gene beni dışarıya davet etmişti.

"Zaman her zaman karınca yuvaları kadar dolaşıktır ve görünmez olan aslında ışıktan saklanıyordur. Hiç unutma. Tek bir insanın gerçekten kurtuluşu, insanlığın kurtuluşudur. Çünkü umuttur. Unutma Frederik. Çöküş görüntüleri istikrarın ta kendisidir, kurtuluşsa olağandışı, neredeyse kavranamaz ve mucizevidir. Bunu algılamaya çalış. Ve çok bak ve hep not tut!"

Fare Frederik masalını okur okumaz. Benjamin kitabını elime aldım. İki/Üç yıldır sürekli okuduğum, altlarını/üstlerini defalarca çizdiğim satırlara baktım. Çizgiler kaybolmuştu. Benjamin'i anladığımı anımsadım. O zaman o eller onun elleriydi. Bir güzel ağladım. Beş/On dakika uyudum. Sanırım bunu hak etmiştim. Uyandım. Ve devam ettim. Bakmaya ve not tutmaya.

Bu aydınlığı Fare Frederik'e borçluydum. Çizgileri o sildi. Eminim. Ama o zaman zahmetsizce kurduğum bu bağlantıyı bir daha hiç kuramadım. Sadece inandım. Belki de zaman değişti. O zaman. Bir pilin bile iki kutbu vardı. Yani. Sanırım bunu okura bırakmalıyım. Bir de. Granit kaya. Şey. Okulun kültür komiseri. O sabah, bilmeden de olsa beni o yönlendirdi. Frederik masalını okuduğunu sanmıyorum. Ama aynı cümleyi kurdu işte. Tıpatıp aynısını. Belki de okudu? Bilmiyorum. Bu ikilemi çözemiyorum. Belki çözmek gerekmiyor. Okudu ya da okumadı. Ne önemi var! Fareler ve insanlar. Kardeştir her zaman. Ve granit kayalar.

Aslında o üç ay. Demiştim ya. Yirmi seneye denkti. O yüzden tuttuğum notların tamamını buraya yazmam imkânsız. Bunu yapabilmem için. Notları önce bir sürü dünya dilinden, hatta dünyalar dilinden. Kuşların, otların, böceklerin dilinden. Dodo'ların dilinden. Günümüz Türkçesine uyarlamam gerek. Bu ise çok zahmet demek. Velhasıl. Ben sadece ödülümü anlatayım sana Natalee.

Zahmetsizlik. Dört bölümlük bir öpücük. Bir. İki. Üç. Dört. İstemezsen alma. İstememek ne mümkün! Ne şahidim ne başka çarem yoktu ki! Dedim ki. Mümkünse. Tek bölümde alayım. Dedi ki. Pekiyi. Otur!

Ben hayatta sevdiklerimi severim. Onların dışında bir de zahmetsizliği severim. Zah-met-siz-li-ği. Tersi de doğrudur. Zahmetten nef-

ret ederim. Nabza göre şerbet veren EK'ten ettiğim kadar nefret ederim. Aslında Rıza'dan nefret etmem. O sadece midemi bulandırır. Misal. Sümüğün üstündeki kehle gibi. Nasılsa işte!

Bu uykusuzluk hastalığımın sonlarına doğru bir nekahet evresi yaşadım. Aslında yaşar gibi oldum. Tıpkı Cafer Aga'nın ineği gibi. Hani ölecek hasta bir ara şifa bulur ya. Ayağa bile kalkar. Sevinir. Umutlanır. Kurtuldum der. Tam olarak öyle işte. Kendisi gibi sevdikleri de sevinir. Sevdikleri umutlanır. Kurtuldu derler. Ama iki gün sonra. Hasta. Küt. Ölüverir.

"Hayır, sen ölme Rex/Alex."

"Ah Sevgilim. Uyandın mı?"

"Hı-hı!"

"Ne zaman?"

"Son cümlelerini duydum."

"Ödülümü anlatıyordum."

"Ne ödülü?"

"Zahmetsizliği."

"Ama hasta iki gün sonra küt ölüverir dedin!"

"Sadece giriş yapıyordum."

"Daha öncesini duymadın mı?"

"Uyuyordum."

"Çok güzel uyuyordun."

"Ne dedin?"

"Dedim ki. Seni çok özledim Natalee."

"Çok güzelsin Rex/Alex. Bahçede de çok güzeldin. Sürpriz mangalcım benim. Hahahaha!"

"Sen de görünmezdin! Bunu nasıl başardın?"

"Edip Cansever'den yardım aldım."

"What?"

"Kara gözler ak şeyleri göremez Rex/Alex. Ve is içinde yaşayanlar kar içindekileri."

"Çok güzelsin Natalee."

"Ama ya Belma?"

"O da is içinde şimdi. Eskiden öyle değildi."

"Çocukken çok güzeldi. Bebekken annesini çok emmiş gibi tatlı. Acıbadem kurabiyesi gibi şekerli. Kâğıt beze gibi beyaz ve narin. Saçları gerçek limonata renginde sarı."

“O güzelim dalgalı dağınık saçlarını siyaha boyatmış ve kâkül yaptırmış. Tam bir vitrin biblosu olmuş.”

“Şiven çok güzel. Ne zamandır söylemek istiyordum.”

“Bahçede söyledin ya.”

“Sahi mi?”

“Sahi.”

“Unutmuşum. Gazete yüzünden olmalı.”

“Ne gazetesi?

“Gazetem nerede?”

“Ne gazetesi Rex/Alex?”

“Günlük gazete ve te 1934 yılına ait.”

“Sakin ol Dodo kuşu sevgilim. Yirmi birinci yüzyıldayız.”

“Bugün gazetemiz 12 sahifedir. Gardiyan! Bu ne biçim gazete! Perşembe 27 Birincikânun 1934.”

“Evet. Bugün perşembe. Hahahaha!”

“Şiven ne güzel!”

“Hi-hi.”

“Bu ses de ne?”

“Karnım guruldadı. Hi-hi!”

“Bahçede bir şey yemedin.”

“O tür yiyeceklerle aram pek iyi değil.”

“Seçmece Varlık Kişiler gibi aforizmayla da beslenmedin.”

“Hahahaha! Ben seni dinledim Rex/Alex. Ankara’yı çok güzel anlattın.”

“Bahçede Ankara’dan mı söz ettim?”

“Hem de çok güzel anlattın.”

“Sahi mi?”

“Sahi.”

“Gerçekten hiç anımsamıyorum.”

“Gerçekten sersem gibisin.”

“Gerçekten mi?”

“Gerçekten.”

“Kafam yerinde mi?”

“Hayır değil. Hahahaha! Sadece dudakların yerinde.”

“Öpüşebiliriz o zaman.”

“Ankara’nın güzel yanlarını bu kadar güzel gören. Bu kadar güzel anlatan birisine daha önce hiç rastlamamıştım.”

“Eger seversen dünyanın en gözel yeri buradır.”

“Şiven ne güzel!”

“Ya sen? Senin de. Güzel yanlarını en az benim kadar güzel gördüğün bir kent var mı?”

“Olmaz mı?”

“Neresi?”

“İstanbul.”

“Tüh!”

“What?”

“Bizans yani.”

“Eskiden Bizans’mış.”

“Hâlâ Bizans.”

“Bu bir şeyi değiştirir mi?”

“Değiştirmez. Her insan bir adadır.”

“Doğru.”

“Bizans’ta ne iş yaparsın? Umarım reklamcı falan değilsin.”

“Değilim. Ben matematik severim.”

“Sahi mi?”

“Sahi.”

“Matematikçisin yani.”

“Pek sayılmaz. Üniversiteye bir yıl dayanabildim. Sonra akademiyi bıraktım.”

“Gerçekten mi? Ya sonra?”

“Sokağa çıktım. Dünya’yı gezmeye başladım. Matematik dünyanın her yerinde var. Ve dünyanın her yerinde öğrencilerim var.”

“Ne güzel bir hayat!”

“Çok güzel.”

“En son neredeydin.”

“Port Louis’de?”

“Sahi mi?”

“Sahi.”

“Sabah oluyor.”

“Gün doğmak üzere.”

“Çok güzel bir geceydi. Ama sen hiç uyumadın!”

“Ben bu aralar âşığım. Bahtiyar Kambur’um. Yeryüzünün her yerindeyim.”

“Sevgilim. Sevgilim.”

“*Kaicy*.”
“Anlamadım?”
“Size de. Size de, sevgilim sevgilim. Demek istedim.”
“Hi-hi.”
“Çay demleyelim mi?”
“Hı-hı. Yanımda Vanilyalı İl Moğis Çayı var.”
“Neresi orası?”
“Hint Okyanusu’nun orkidesi diye bilinir.”
“Aha! Ne salağım.”
“Hani tüm dünyayı dolaşmıştın canım?”
“Sadece bir tur attım tatlım. Sadece havadan bir tur.”
“Çok komik bir adamsın.”
“İl Moğis Fransız telaffuzu olmalı?”
“Hı-hı.”
“O yüzden anlamadım.”
“Hahahaha!”
“Hiç denememiştim.”
“Neyi tatlım?”
“Vanilyalı Ile Maurice Çayı’nı.”
“Deneteyim o zaman.”
“Şu kutudaki nedir?”
“Ah! Az daha unutuyordum. Onu sana vermek istiyorum.”
“Nedir o?”
“Ta Tataristan’dan getirdim. Yok hayır. İran’dan.”
“Sahi mi?”
“Hı-hı. Orkide saksısına gizledim. Tohum.”
“Tohum mu? Bayılırım.”
“Imm. Ben de sana… Buldum, şiir.”
“Şiir mi? Bayılırım.”
“Sen mi yazdın?”
“Hayır. Çevirdim. Daha doğrusu çevirmeye çalışıyorum.”
“Versene hadi.”
“Bu sadece küçük bir kısmı. Ama bittiğini sanıyorum.”
“El yazın ne güzel!”
“İşte.”
“Teşekkür ederim.”
“Bırak kirpiklerimi öpmeyi. Oku hadi Natalee.”

»Bu sabah tam altı yüz kere
çakıl taşı bıraktım suya.
Her birinin farklı hız ve açıyla çarptığı«
"Aaa! Galileo'nun Karısı bu."
"Şiven çok güzel Natalee."
»hesaba katılırsa suya, ortalama hızı dibe inişin,
yarım çarpıntı az ya da fazla,
denkti üç nabız atışına.«
"Baba uyan, baba uyan, baba uyan!"
"Oh!"
"Baba kalk. Karnım aç. Bana sucuklu kaşarlı tost yap!"
"Daha nerene yiyeceksin meyvem? Yetmedi mi sucuk, pastırma, sosis, kanat?"
"Ne saçmalıyorsun tostolog baba? Sabah oldu. Karnım aç!"
"Evde miyiz parmak sosisim?"
"Ben evdeyim baba. Ama sen neredesin bilmiyorum."
"Yataktayım oğlum."
"Aklın nerede tostolog baba?"
"Boynumda bir iz var mı oğlum."
"Yok baba. Kalk hadi. Bana sucuklu kaşarlı tost yap!"
"Saat kaç oldu caneriğim?"
"Dokuza geliyor baba."
"Bütün gece balkonda çalıştım meyvem."
"Baba karnım çok aç."
"Sabaha karşı yattım iğdem."
"Bugün bayram baba. Hani kutlamaya Ulus'a gidecektik?"
"Aralık'ta ne bayramı yahu!"
"Bugün 29 Ekim baba!"
"Sahi mi?"
"Sahi."
"Ulus'tan sonra da Rex/Alex amcamlara gidelim mi baba? Umut'u çok özledim."
"Onlar yeni evlerine taşındılar meyvem. Sonra yeni evlerine gideceğiz."
"Bu minik kutuda ne var baba?"
"Deliot tohumu oğlum."
"Deliot ne baba?"

“Delirmiş ot oğlum.”
“Of baba!”
“Yıldız tozu oğlum.”
“Aydınlık otu mu yani?”
“Tam olarak oğlum.”
“Ne yapacaksın bunları baba?”
“Ekeceğim oğlum. Aydınlık ağacı çıkacak ekince.”
“Nereden buldun onları baba?”
“Natalee’nin hediyesi oğlum.”
“Natalee kim baba?”
“Galileo’nun Karısı oğlum.”
“Baba!”
“Efendim.”
“Karnım çok aç baba.”
“Kalkıyorum oğlum.”
“Baba!”
“Efendim.”
“Telefon baba! Telefonun çalıyor.”

Then Again One Minute

ASLINDA dayımın adı Rex/Alex değildi. Sadece Alex'ti. Ebemizdi. Sonra kirvemiz oldu. Bana onun adını vermiş nenem. Alex. Rex de onun ikiziydi. Onun adını da ikizime vermiş nenem. Rex. Nenem. *Sir Winston Tea* tiryakisi.

Geliyor geliyor! Vatanı kurtaran geliyor! Derdi.

Horozuyla gezen adam parkın havuzuna düştüğü gün nenem çoktan ölmüştü.

Dicle sevgili kardeşimdi. Ve Erhan. Sevgili kardeşimdi.

Biz çok gençtik. Sünnetsiz ve hayat dolu. Ilgaz da Anadolu'nun yüce bir dağı. Hülya da çocukluk arkadaşımızdı. Aynı zamanda hemşiremiz. Uzun saçlı. Uzun boylu. Uzun bacaklı.

Subay bavulu gibi. İçimizde hafif bir rüzgâr. Kalbimizde kelebekler. Açılır masa olur. Kapanır bavul olur. Bir sümük de yemek masasının altına yapıştırmış. Seni gidi seni.

Hiç annem gibi olamayacağım. Ya da babam gibi. Ona da Proust virüsü bulaşırsa ne yapar salatalığım?

Mutluluk uçar. Mutluluk göçer. Tıpkı leylek gibi.

Zaman nedir ki? Nedir ki zaman? Bilen bana da anlatsın. Nedir ki zaman?

Polis baskını. Banyo güvercini. Annemin kalbi. Rex mi? Alex mi? Hangisi?

Tesadüfler zahmetliydi. Palmiye kalbi salatası kadar zahmetli. Çünkü çok bekletti.

O rastlantıdan sonra model uçak yapmayı bıraktık. Dayak yemiş gibi olmuştuk. Rex/Alex ve ben. Türklerin Nadolu'ya nasıl geldiğini biliyoruz artık.

Birçok konu hakkında olduğu gibi. Şiir konusunda da yargıya vardım. Şiire. Hiçbir şey. Kalıbın, Şablonun ya da Gömleğin verdiği zarardan daha büyük zarar veremez. Nokta.

Dediğimi dediğim gibi yaptım. Dün Korkut'a gittim. Ondan önceki gün de Mahzur'a.

Pazar günü pazara gittik meyvemle. Çünkü pazar günü pazara gitmeyi seviyoruz. Anımsaması kolay oluyor. Türkçenin güzellikleri. Cumartesiyi sevmiyorum. Çünkü Korkut hep cumartesi gününe randevu veriyor. Dün de hiç sevmedim. Bir de pazarcıyı bulup sorduk. Bu iş ne iş diye. Bir ay kadar önce pazardan Pencere Önü Bostanları almıştık meyvemle. Saksıları pek şık. Özel plastik saksılarında. Ekili. Tohumlar yani. Toprağa ekili. Her şey hazır. Sadece sulamak ve beklemek gerekecek.

Amacım açık. Meyveme taze semizotu, taze maydanoz ve taze tere yedirebilmek. Oysa üçünü de sevmiyor. Haklı. O yaşta ot çöp sevilmez ki. Bir de toprağı sevdirmek. Sorumluluk almayı sevdirmek. Sulama işi onun. Ben hiç karışmıyorum. Karışmadım yani. Üçü de öldü. *Portulaca Oleracea*, *Petroselinum Hortense*, *Lepidium Satvum*. Ben de Latince isimleri görünce iyi bir şey sanmıştım. Saksıların üzerinde otların resimleri bile var. Çıksalardı o resimlere benzeyeceklerdi. Çünkü otlar resimlerine benzer. Çünkü herkes kendi resmine benzer. Aslında maydanozun neye benzediğini biliyorum. Terenin de neye benzediğini biliyorum. Ama semizotlarını unuttum. Aslında çıkar gibi oldular. Kıl gibi uzadılar. Ve sonra. Beş santim sonra. Kıl gibi öldüler. Boylu boyunca toprağa düştüler/serildiler. Pazarcı dedi ki. Çok sulamışsınızdır hemşerim. Meyveme baktım. Hepsini aynı ölçüde suladım baba dedi. Sorun suda olsaydı hepsi ölürdü dedi. Na-

sıl yani dedim? Semizotları yaşıyor baba dedi. Büyüdüler bile. Boyları şu an tam bir karış. Avucunu açıp semizotlarının boylarını gösterdi. Aferin benim meyveme. İyi o zaman dedim. Tekrar pazarcıya döndüm. Duydun çocuğu hemşerim dedim. Ver ikisinin parasını. İyisin gene dedim. Çocuk olmasa senden otuz üç lira alacaktım. Şimdi on bir lira cebine kaldı. Hadi gene iyisin dedim. Yirmi iki liramızı pazarcıdan aldık ve meyvemle eve yirmi iki liralık meyve aldık. Pazardan. Döndük. Yürüyoruz.

"Saksıların birini yerinde göremiyorum terem? Bir yere mi sakladın?"

"Saklamadım baba."

"Ya ne yaptın?"

"Oturma odasının penceresine koydum baba. Perdenin arkasında."

"Neden ki?"

"Çünkü o *Portulaca Oleracea* saksısı."

"Sulamayı unutmuyorsun, öyle değil mi maydanozum?"

"Unutmuyorum baba. Toprağına bakıyorum. İyice kuruduysa fısfısla suluyorum."

"Aferin sana."

"Peki neden oturma odasının penceresine koydun? O odada hiç oturmuyoruz ki."

"Çünkü benim oda hiç güneş almıyor baba. Oysa oturma odasının penceresine akşam güneşi vuruyor."

"Çok akıllıca semizotum. Aferin sana."

"Diğer iki saksıyı boşaltıp kullanabilir miyim baba?"

"Ne yapacaksın?"

"Birine *Beyblade*'lerimi diğerine de *Bakugan*'larımı koyacağım."

Yolda meyvem parmaklarıyla saydı. Doğru hesaplamışsın baba dedi. Aferin sana. Teşekkür ettim. Takdir edilmek güzel şey.

Bir an semizotlarının yerini düşündüm. Üç hafta önce hepsi meyvemin penceresinde yan yana diziliydi. Üç saksının üçü de. Meyvemin penceresinin önünde geniş balkonumuz var. Yani odanın penceresi balkona açılıyor. Meyvem o pencereden balkona ya da odasına girip çıkmayı çok seviyor. Ben balkonda çalışıyorum. Çeviri yapıyorum. Bir roman. Çeviri yaparken müzik dinliyorum. *Canto Ostinato*.

Balkonda çalışırken bazen dalıp gidiyorum. Geçen gün de bir resme dalıp gittim. Saatlerce. Resmin içine girecektim neredeyse. Eski bir resmin ya da eski bir fotoğrafın içine girmeyi başarırsanız. Hayatta her şeyi başarabilirsiniz. Esir alır hayat sizi. Tüm hayallerinizi gerçekleştirirsiniz. Esir alır hayal sizi. Neyse ki telefon çaldı. Çünkü resim eski değildi. Tersine. Bakanlığa göre çıplaktı. Bizans'tan aranıyorum. Nuh abim.

"Karı kıza gitti, bize gelmedi demeyin sonra."

"Bir selam verir öyle gidersin artık."

"Siz iki duble içerken ben malzemeyi toplar gelirim yanınıza."

"Ha oldu şimdi."

"İlk boğmacıların ruhuna içmeyi unutmayın ha."

"Merak etme. Ah vah der, içeriz."

"Tamam o zaman."

"Görüşürüz öyleyse."

"Sen daha yatmıyor musun?"

"Daha tek kürek Yalova gideceğim."

"Sabahı bulacaksın yani."

"Bulur herhalde."

"Tek kürekle ne kadar gidersin ki?"

"Kamyon da var. Devrilene kadar giderim."

"Ha oldu şimdi."

Ben onu severim. Haftanın her günü ağırlık kaldırır ve koşardı. Gogo da kullanırdı. Çağının diğer erkekleri gibi o da sigara tiryakisiydi. Çok güzel gülümserdi.

Şu resim. Bir erkekle bir dişi aynı yatakta yatıyor. Aslında görünmüyorlar. Üzerlerinde yorgan var. Bir süre debelendikten sonra yatakta doğruluyorlar. Yastıkları dikleştiriyorlar ve yaslanıyorlar. Sanki kitap okuyacaklar. Film gibi oldu ama, bu aslında bir resim. Daha doğrusu bir fotoğraf.

Bir erkekle bir dişi aynı yatakta oturuyor. Yorgan beyaz. Duvar açık mavi. Grimsi. Yastıklar beyaz. Erkeğin üst yarısı görünüyor. Erkeğin üst yarısı çıplak. Dişinin sadece kolları ve döşü çıplak. Dişinin üzerinde hafif bir gecelik var. Gecelik hafif olur zaten. Resimde de öyle. İkisi de beyaz. Erkekle dişinin ikisi de beyaz. Tür olarak yani. İkisi de beyaz ırktan. Belki Romalı. Kumral Romalılar. Kollarını karınlarının üzerinde bağlamışlar. Erkek sağındaki kalın çizgiye bakı-

yor. Dişi Romalı da solundaki kalın çizgiye bakıyor. Acaba ne kadar zamandır böyle duruyorlar? Sanki küs gibi. Yorgan, yastıklar ve Romalılar beyaz. Arkalarındaki duvar grimsi mavi. Duvarda hiçbir şey asılı değil. Duvar boş mavi. Grimsi mavi.

Bir sinek geliyor. Karasinek. Yorganın üzerine konuyor. Kontrast çok iyi. Sinek belli oluyor. Tüm ayrıntıları. Sonra kalkıp adamın sağ omzuna konuyor. Adam kımıldamıyor. Çünkü bu bir resim. Resimdeki Romalılar kımıldayamazlar. Slavlar da. Türkler de. Anglosaksonlar da. Kımıldayamazlar. Sinek adamın burnuna bakıyor. Sonra da kalkıp adamın burnuna konuyor. Adam kımıldamıyor. Kolları bağlı ve sağ tarafına bakıyor. Karşıya. Belki o tarafta bir duvar var. Duvarda belki metresinin hayali, belki aile fotoğrafı var. Sinek sonra kadına geçiyor. Geçmeden önce yastığına konuyor. Sinek dişinin saçlarına bakıyor. Sonra kalkıp boynuna konuyor. Döşüne doğru yavaşça yürüyor. Baş aşağı. Memelerinin oraya gelince duruyor. Bu arada. Kontrast hâlâ çok iyi. Çünkü kadın çok beyaz. Sonra kalkıp bir tur atıyor. Sinek yani. Kadın kımıldayamaz. Resimde bir tek sinekler kımıldar. Bir de. Varsa duman. Gelip kadının burnuna konuyor. Ama tam göz hizasına. İncecik kaşlarının birleşmediği yerin tam altına. Kadın kaşlarını dün, bilemedin iki gün önce aldırmış. Bu yüzden kadın onu göremiyor. Sinek kalkıp kadının kulağına konuyor. Kulak memesinde bir süre oyalanıyor. Sinek kadını fena taciz ediyor. Ama kadın oralı olmuyor. Kadında tık yok. Erkekte de yoktu. Anımsadınız mı? Belki kadın böyle zevk alıyor. Bilemeyiz. En azından ben bilemem. Bilebilmem için kadın olmam lazım. Derken. Erkek uzanıp bir sigara alıyor. Yakıyor. Dişi de aynısını yapıyor. Dumanı bile ayrı tarafa üflüyorlar. Sanki küsmüşler. Küs olmalılar. Ama duman yükseliyor ve tavanda birleşiyor. Çünkü duman yükselir ve tavanda birleşir. Neden küsmüşler acaba? Yanıtı gözümün önünde duruyor. Karasinek gelip burnuma konuyor. Kışlıyorum sineği. Gidemiyor bile. Üşeniyor mu ne? Öyle hantallaşmış ki. Çünkü kış yaklaşıyor. Kış yaklaştıkça karasinekler yavaşlar. Yavaşlayan karasinekler odalardan çıkmazlar. Balkondayım. Ama oda sayılır. Şimdi cam balkon diyorlar bu tarz mimariye. Az önce düşünüp durduğum tümceyi anladım. Çözdüm demeliyim. Öyleyse kâğıda yazabilirim. Roman çeviriyorum ya. Anımsadınız mı? Önce bir sigara yakayım. Resimli paketin üzerinde yazıyor. Fotoğraf-altı yazısı. Kim

yazmış acaba? Adam mı kadın mı? Öyleyse. İkisinden biri flanör-şair olmalı! O zaman bu bir olanak! Sarhoşluk bir olanak. Ama yatarak başlamaz bu olanak. Yataktan kalkmalılar. Tekrar yürümeye başlamalılar.

İşte telefon tam burada çaldı. Dalmışım demek ki.

Bence şöyle yazmalılar.

"Zevk verirsen, zevk alırsın. Hatta iktidar bile olursun. Hele iyi/büyük zevk verirsen. Hep iktidar kalırsın."

Ama bakanlık yataktaki çifti beğenmemiş. Türkiye gerçeklerine uygun değilmiş. Tabii. Sizin kafanızdaki. Arap Türkiye. Sanki resimde sevişiyorlar. Bak! Küs küs oturuyorlar. Sanki Türkler sevişmeden ürüyor. Doğru. Türkler sevişmeden ürüyor. Geç öğrendim ama ben bile biliyorum. Türkler sevişmeden ürüyor. İşte Türklerin ve Türkçenin güzelliği.

Yeni bir roman. Yeni başladım sayılır. İyi gidiyor. Yalnız bir kadın var romanda. Sesinden yaşlı olduğu anlaşılıyor. Sesinden mi dedim? Ressam olabilir. Resimleri seviyor. Müzeleri geziyor. Hatta müzelerde yaşadığını söylüyor. Dünyanın en büyük müzelerini tek tek sayıyor. Sanırım oralarda kışları yaşıyor. Ateş de yakıyor. Müzelerin içinde yani. Kadın ressam. Biraz kaçık galiba. Benim gibi. Hep bir şey arıyor. Ya da birisini arıyor. Daha başlardayım. Ama iyi gidiyor. Anımsayıp duruyor. Unutuyor. Karıştırıyor. Sonra gene anımsıyor. Gene unutuyor. Gene karıştırıyor. Yaşlılıktan sanırım. Ama bunları yaparken su içiyor mu bilmiyorum. Gerçi bazı nehirlerden su içilebileceğini söylüyor. Yani eskiden içilirmiş. Tıpkı benim gibi. Biraz deli. Sevdim yani. Kederli bir kitap sanki. Belki de çok kederlidir. Ama tümceler kederi gizliyor. Bunu nasıl yapıyorlar bilmiyorum. Tümceler yani.

Tümceler. Alt alta dizili. Tümceler alt alta dizilir zaten. Tümcelerden paragraflar oluşur. Bu da öyle bir kitap. Ama bu kitapta kısacık tümceler var. Bir tümcelik paragraflar var. Ve asıl. Tümcelerin arasında yıllar var. Şöyle anlatayım. Üç tümce alt alta yazılı diyelim. Birinci tümceyi okuyorsun. Sonra ikinci tümceyi okuyorsun. Hep öyle olur zaten. Ben de öyle okuyorum. Okurken çevirisini yapıyorum. Sorun şu ki. İkinci tümceyi okumaya başladığımda aradan yıllar geçmiş oluyor. Diyelim beş yıl. Ya da bana öyle geliyor. Üçüncü tümceyi okuyup çevirdiğimde de, yine aradan yıllar geçiyor. Diyelim

on yıl. Ama bu kez geriye doğru. Anlayacağınız. Oldukça tuhaf bir kitap. Tam bana göre yani.

Mahzur'a giderken bir lise var. Yolun kenarında dikiliyor. Hiç kımıldamıyor. Mahzur'a cuma günleri gidiyorum ve bazen teneffüse denk geliyorum. Bazen meyvemle bazen meyvemsiz gidiyorum. Bahçesinde gençler oluyor. Liseli genç adamlar. Liseli genç kadınlar. Bir gün dedim ki üç genç arkadaşa. Çünkü semizotları gibi dikilmiş bana bakıyorlar. Yürürken elimde kâğıtlar. Durup durup not alıyorum ya. Eski alışkanlık. Akşam da balkonda düzeltiyorum. *Galileo's Wife*. Yıllardır. *Wittgenstein's Mistress* zaten evde. Onu hiç dışarıya çıkarmıyorum. Onu evde tecrübe ediyorum. Hiç böyle yürüme görmemişler. Kafamı kaldırınca gördüm. Dikilmiş bana bakıyorlar. Dedim ki. Parmağımla yeri işaret ettim.

"Şu ifade kimin?"

İstiflerini hiç bozmadılar. Ben de yürüyüp gittim.

Bir başka gün de dedim ki. Üstelik aynı genç kadınlar.

"Şu terbiye kimin?"

Üstelik yeri de işaret ediyorum. İstiflerini hiç bozmadılar. Ben de yürüyüp gittim.

Bir başka gün de dedim ki. Bu kez dönüyordum. Mahzur evde değildi. Aslında belki evdeydi. Sızmış olabilir.

"Yere bir vicdan düşmüş?"

Kimse oralı olmadı. Sadece. İçlerinden biri yanındaki genç kadına baktı ve diğeri de yanındaki genç kadını dürttü. Sanırım birinin adı Vildan'dı. Ben de yürüyüp eve geldim.

Bir başka cuma. Gene oradalar. Gene semizotları gibi dikilmişler. Bana bakıp eğleniyorlar. Dedim ki. Parmağımla ayaklarının dibini işaret ettim. Bu arada. Yürürken çalışıyorum ya. Deri montumun cebinde bir kurşunkalem. Elimde de kâğıtlar var. Gözlerimde okuma gözlüklerim. Yarım takılmış. Ki önümü de görebileyim. Uçlarında ip bağlı. İp boynumu sağdan sola dolanıyor. Aklıma gelmişken, çocukluğumdan beri çift işiyorum. Hatta birkaç çift. Çatallı deniyor. Ama ben çatallı demiyorum. Benzemiyor çünkü. Gözlüklerimin üstünden bakıp dedim ki genç kadınlara. Parmağımla ayaklarının dibini işaret ettim.

"Yere paranız düşmüş!"

Hepsi birden başladılar bakınmaya. İtiş kakış. Tekme tokat. İşte böyle. Ben de yürüyüp gittim.

Sadece liseler değil. Memleketin hali de böyle. Memleketin hali berbat. Memleket mizah yoksunu. Ahlak yoksunu. Yere düşse/düşürse almaz. Ahlakı yani. Vicdanı yani. Hani bu yaptığımı meclis bahçesinde de yapsam. Eminim sonuç değişmez. Mahkeme salonunda da yapsam. Gene aynı.

Aztekler, Kızılderililer, Mayalar.

Hititler, Asurlar, Kimmerler.

Ama asıl Lidyalılar.

Bildiğim kadarıyla. Küçük Asya'nın eski halklarından. Kimse iradeye, ifadeye, terbiyeye yüz vermiyor. Varsa yoksa para. Lidyalıların en boktan katkısı. İnsanlığa.

Para sözcüğü Türkçeye, Farsça *pâre* sözcüğünden girmiştir. Hesap ve değer birimi olarak paranın dört temel işlevi vardır. En sevmediğim işlevi, değer biriktirme ve spekülasyon işlevidir.

Vefa Bizans'ta bir semt adıdır. Bir bozacı adıdır. Adalet. Rahmetli bir ahbabımızın adıydı. Vildan diye bir kız var. Eskiden türban takardı. Bir fizik doktoruyla evlenince türbanını çıkardı. Aşk sandı zavallı. Oysa bu aşk değil. Fizik. Fizik doktoru ona sert gelince boşandılar. Doktor şimdi Yeni Dünya'da profesör. Onları ben boşadım. Fizik profesörü. Hem sert hem Yahudi. Kimse yanaşmayınca. Mahkemede ben tanıklık yaptım. Boşandıktan sonra. Kız türbanını tekrar taktı. İnanılmaz bir zamanlama ve. Deh! Dedi. Başarabacı. Yürü ya kızım Vildan!

Şimdi bunu niye anlattım bilmiyorum. Ha!

Bir de erkeği var. Vildan'ın yani. Ne hoş, öyle değil mi? Vildan adında bir müdür. Hem de erkek bir müdür. Ne hoş, öyle değil mi? Hem de yayıncılık sektöründe. Demem o ki. Yakında Vicdan diye de bir ad hortlarsa. Hiç şaşırmam. Hem dişisi. Hem erkeği.

Sonuç. Elbette bu tavada yumurta gibi ülkede adalet olmaz.

Çok daldım. Çok oyalandım. Şimdi duamı edip çalışmaya başlayayım. Babamın Türkçe duaları gibi. Süssüz.

Tanrım. Havalar böyle güzel gitsin. Eğer bugün bayramın dördüncü günüyse. Kurbanın yani. Bugün Yirmi Sekiz Ekim demektir. O zaman havalar. Hep böyle güzel gitsin. Tıpkı Yirmi Dokuz Ekim'deki gibi. Eğer bugün Otuz Ekimse. Cadılar Bayramı'na otuz dakika var. Cadılar Bayramı'nda da böyle gitsin. Havalar. Havalar böyle umut verici. Kasım'a kadar böyle gitsin. On Kasım'da da böyle

olsun havalar. Âmin. Hatta. Gitmişken Aralık da böyle geçsin. Son hafta yağmur yağsın. Hayır, yağmur yağmasın. Son hafta kar yağsın. Lapa lapa ve kuru toprağa yağsın. Kuru toprağa yağsın ki. Güzelce tutsun. Ama ayaz yapmasın. Tataristan gibi olmasın. Tanrım. Sen daha iyisini bilirsin. Âmin. Bir karış yağdır Tanrım. Hatta iki karış, üç karış, beş karış. Diz boyu yağdır Tanrım. İstersen yağdırabilirsin. Âmin. Yağdır ki ölsünler. Yılbaşında çekip gitmiş olsunlar. Ölsünler ve gitsinler. Kırım kırım kırılsınlar. Yeni yılı göremesinler. Mikroplar yani. Âmin.

Meyvemle Mahzur'dan dönüyoruz. Çıkınca da kapışmışız. Beni yendi.

"Demek *Gravity Destroyer*, *Ray Striker*'dan daha iyi."

"Hayır baba. Ben çok antrenman yaptım."

Yürüyoruz. Eve yaklaşmışız. Sağdaki arsada kocaman bir kule. Geçen ay dört katlıydı. Şimdi olmuş on üç katlı. Bitince sıvasını çekerler. Sıvadan sonra boyarlar. Adı *West Tower*.

Meyvem uzaya âşık. Büyüyünce Mars'a gitmek ve mutlu olmak istiyor. En az şimdiki kadar. Bu dünyada her yer bina doldu diyor. Ama geçen seneyi unutuyor. Yoksa ayı mıydı?

Dediğimi dediğim gibi yaptım. Dün Korkut'a gittim. Akşam üzeriydi. Hava kararmak üzereydi. Randevuma beş dakika geç kalmıştım ve Meşrutiyet Caddesi'nden yukarıya doğru hızlı hızlı yürüyordum. Randevuma geç kalmıştım çünkü yürüyen merdivende biraz oyalanmak zorunda kaldım.

Tam metrodan çıktım. Yürüyen merdivenden sol ayağımı sokağa bastım. Hep sol ayağımı önce basarım. Hemen durdum. Sol ayağım değildi. Sağ ayağımı önce basmıştım. Eyvah. İşler kötü gidecek! Yandaki yürümeyen merdivenden tekrar aşağıya indim. Kuyruğun en sonuna geçtim. Metro o gün o saatte kalabalık. Cumartesiyi sevmiyorum. Çünkü Korkut hep cumartesi gününe randevu veriyor. Bir de o saate. Yürüyen merdivenin önü de kalabalık. Sıra bana geldi. Merdivene bindim. Az sonra ineceğim. Soğan sarımsak, sarımsak soğan. Sol sağ, sağ sol. Tamam ezberledim. Hop. Gene sağ ayağım.

Eyvah. Bu kötüye işaret! Hemen normal merdivenden tekrar aşağıya indim. Kuyruğun en sonuna geçtim. Metro o gün o saatte kalabalık. Cumartesiyi sevmiyorum. Çünkü Korkut hep cumartesi gününe randevu veriyor. Bir de o saate. Yürüyen merdivenin önü de

kalabalık. Sıra bana geldi. Çişim geldi. Hem nasıl. *Out of the blue*. Hep aniden bastırıverir. Çocukluğumdan beri. Böbreklerimde bir sorun var.

Aklıma gelmişken. Çatallı deniyor. Ama ben çatallı demiyorum. Benzemiyor çünkü. Yani bu sorunla birlikte. Artık neyse. O kelimeyi sevmiyorum. Tek bir yere değil birkaç yere birden işiyorsunuz. Üstelik dümdüz bile değil. Ya da. Biri düzse diğerleri değil. Rastgele, gelişi güzel. Nereye isterse oraya. Oralara. Ne bileyim nerelere. Yani kontrolsüz. Sağa sola. Öne arkaya. Dağa taşa. Üstüne başına. Bu yüzden ben çatallı demiyorum. Benzemiyor çünkü. Türk milli eğitimi gibi. Sanki pipimin birkaç kafası var.

Hemen soluma döndüm. Beş on adım sonra karşımda abdest odası. Hayır orası abdest alma yeri. Zaten önünde paravan var. Kutsal bir hazırlık içerideki. Sağıma döndüm. Evet orası. Turnikeler. Turnikeden geçmeliydim. Ne güzel değil mi? Abdest almak bedava. Yazıyor zaten. Işıklı bir tabela. Hem de kırmızı, kıpkırmızı büyük neon harflerle. "Abdest almak ücretsizdir." İyi güzel de, işemek niye parayla? Ya param yoksa! Aynı suyu kullanıyoruz oysa. Ve abdest alanlar çok daha fazla su harcamıyor mu? Üstelik ben çişimi ettikten sonra ellerimi de yıkamam. Sadece bir tasarruf tedbiri. Salak mıyım neyim? O kadar para veriyorum. Bu sefer ellerimi yıkayayım bari! Gevezeliği bırak da işe. Doğru. Tuvalete işemeye girdim. İşedim. Aynı turnikeden çıktım. Rahatlamıştım. Bir kontrol ettim. Soğan sarımsak, sarımsak soğan. Sol sağ, sağ sol. Tamam. Ezberlemişim.

Önüm arkam, sağım solum, üstüm başım. Çiş. Çatallı deniyor. Ama ben çatallı demiyorum. Buldum! Dört çeker.

Yürüyen merdivenin yanına geldim. Kaynak yapmalıyım. Ensemde bir ses. Doğru. Sıraya girmeliyim. Girdim. Sıra bana geldi. Merdivene bindim. Az sonra ineceğim. Soğan sarımsak, sarımsak soğan. Sol sağ, sağ sol. Nasıl terledim. Kıpkırmızı suratım. Ben anlarım. Aynaya gerek yok. Kendimi gayet iyi tanıyorum. Bu kez. Soğan sarımsak, sarımsak soğan. Soğan, soğan. Der demez. Sol bacağımı iki elimle yakaladım. Hop. Aferin bana.

Korkut. Niye geldin dedi? Niye geç kaldın anladım. Sağ ayağımla sol ayağımı karıştırdım Korkut. Bu da ne demek şimdi dedi? Askerlik özrü dedim. Boş ver. Rex/Alex! Efendim? Niye geldin? Hoş geldin de, niye geldin? Antibiyotikler bitti dedim. Ne antibiyotiği? Geçen cumar-

tesi verdin ya dedim! Dişim apse yapmış. Neler saçmalıyorsun dedi? Bir sigara içelim dedim. Beş dakikam var dedi. Sonra hastam gelecek. Çok bile dedim. Balkona çıktık. Çünkü içeride sigara içmek yasak. Hava buz gibi olmalı. Tataristan'dan bile daha soğuk. Ama bu bağlantıyı nasıl kurdum anlamıyorum. Dans etmeyi de bilmem!

Sigara içmeyince kafam çalışmaz. Bir sigara yaktım. Korkut da yaktı, ama iki nefes çekip söndürdü. Sigaraya yazık ettin dedim. Niye geldin dedi? Randevumuz var ya Korkut, unuttun mu dedim? Ben anımsamıyorum dedi. Geçen hafta da geldim ya? Antibiyotik yazdın ya? Bugün dişimi çekeceksin ya? Ne dişi dedi? Yirmi yaş dişim. Senin yirmi yaş dişlerini çektik ya dedi. Ne zaman dedim? Epey oldu dedi. Düşündü. Parmaklarıyla saydı. Altı sene önce dedi. Doğru. İkisini de çektim. Daha çok şaşırdım. İki tane mi dedim? Evet dedi. Bende mi? Pis pis baktı. Ben dedim kırk altı yaşındayım ve ağız evrimimi tamamladığımı sanıyorum. Altı sene önce de kırk yaşındayım demiştin dedi. Geçen hafta olmasın dedim? Pis pis baktı. Yirmi yaş dişi bende ne gezer Korkut! Yanılmış olmayasın dedim. Salak salak konuşma da niye geldiğini söyle dedi? Randevumuz var ya Korkut, unuttun mu dedim? Yirmiliklerimi çekeceksin dedim. Atacağım lan şimdi seni aşağıya dedi. Yapma Korkut dedim. Burası altıncı kat ve sen kariyerinin doruğunda bir diş hekimisin. Dedim. Üstte bir de teras var dedi.

Odaya girdik. Sen otur dedi. Oturdum. Çıkıp sekreterle bir şeyler konuştu ve geri döndü. Haklısın, randevumuz seninleymiş dedi. Asıl hasta randevusunu iptal etmiş. Gördün mü bak, boşuna sinirlendin dedim. Sandalyeden kalk foteye otur dedi. Buyur? Dişçi koltuğunu işaret etti. Masasına geçti. Masasının arkasındaki çekmeceli dolapları karıştırmaya başladı. Dosyamı buldu. Çıkardı. Çevresel/panorama filmi çıkardı. Ağzımı tanıdım. Gördün mü dedim? Film bile orada. Altı sene önceki film dedi. Yedi Aralık İki Bin Altı. Perşembe. Saat Yirmi Bir. Kış mevsimi için geç bir saat. Hatırlıyorum. Berbat bir kıştı. Çok çalışıyordum. Kariyer planlamasındaki hatalar yüzünden, akademide boş yere boş bir yer için yıllarca oyalandım. Muayenehanemi bu nedenle geç açtım. Çok çalışıyordum. Çok. Perşembe mi? Ne?

Ne yani dedim? Boşuna mı geldim? Dişçiye boşuna gelinmez Rex/Alex dedi. Ağzında bir kamyon kalkülüs vardır şimdi senin. Onları temizleriz dedi. Okulda kalkülüsüm iyiydi dedim. Bu diş taşı,

yani tartar dedi. Hım dedim. Tükürüğündeki mineraller ve plaklar yüzünden oluşur. Geviş getiren hayvanlarda daha çok oluşur. Diş eti iltihabının ve periodontinin başlıca nedenidir. Diş eti çizgisinin altında oluştuğunda çok sorun yaratır. Kireçli ve serttir. Temizlenmesi güçtür. Kalkülüsüm iyiydi demekle olmaz. Bana düzenli gelmen gerekir. Anladım Korkut dedim. Korkutma insanı.

Aç ağzını, direnme bana dedi. Açtım. Önce bir antibiyotik yazacağım dedi. Haftaya randevu verdi. İkisini de çekeceğim, hiç kaçırmam dedi. Daha çok şaşırdım. İki tane mi dedim? Evet dedi. Bende mi? Kafasını reçeteden kaldırıp pis pis baktı. Ben dedim kırk altı yaşındayım ve ağız evrimimi tamamladığımı sanıyorum. Yirmi yaş dişi bende ne gezer! Yanılmış olmayasın dedim. Salak salak konuşma dedi. Çevresel/panorama filmi ışıklı panoya takıp gösterdi. Bu hani eskiydi dedim. Altı yıllık dedi. Eee? Ama her şey aynı. Sadece yirmiliklerin yeniden çıkmış. Ne saçmalıyorsun Korkut dedim. Bu durum insanlarda pek sık olmaz dedi. Hatta hiç sık olmaz. En çok ineklerde olur dedi.

Ağzımın tamamını daha önce hiç görmemiştim. Tüm dişlerim yan yana diziliydi. Arasında otlar, çöpler. Bu fotoğraf daha çok bir inek ağzına benziyor dedim. Ben de öyle dedim ya dedi. O zaman karışmış olmasın? Ses etmedi. Bak dedi, zaten pek de dişe benzemiyorlar, gördün mü? İşlevsizler yani, öyle mi dedim? Öyle dedi. Altıncı parmak gibi düşün dedi. Ama çok acıyor dedim. Acır tabii dedi, apse yapmış. Yani bir işlevi var o zaman dedim. Ama bunu içimden söyledim. Diş hekimlerini kızdırmaya gelmezdi. Korkut benden bir iki kuşak gençti. Belki bir yüz kuşak sonra artık çıkmayacaklar, öyle mi dedim? Belki de bin kuşak sonra dedi. Vay anasına dedim. Ne kadar yavaş!

Bu ne dedim? Davye dedi. Yani dişçi kerpeteni. Bununla mı çekeceksin dedim? Haftaya dedi. Aç ağzını, direnme bana dedi. Açtım. Sen dişlerini hiç mi fırçalamıyorsun dedi? Günde iki kere dedim. Belli oluyor dedi. Günde iki kere fırçalamıyorum dedim. Pis pis baktı. Aç ağzını, direnme bana. Açtım. Dudağını sıkma. Sıkmıyorum. Dilini indir. İndiriyorum. Kaldırıyorsun. İndiriyorum. Durdu. O nedir dedim? Aleti susturdu. Kavitron dedi. Temizlik aleti. Ses dalgalarıyla çalışır. Ama sanırım sende işe yaramayacak.

Koltuktan iniyorum. İnme diyor. İnmeliyim. Koltuktan iniyorum. Ayaklarım yere değiyor. Kâğıtlarımı çıkarıyorum. Korkut diyorum. Bak. Olmuş mu?

»Potinlerimi bağlamak yarım saat sürer.

Ayaklarımı yerde tutmak hoşuma gider.«

Okuyor. Sonra biraz düşünüyor. Sağ avucunu sağ yanağına yaslıyor. Serçe parmağı yirmi yaş dişine değiyor. Olmuş diyor. Güzel olmuş. Altı senede iyi çevirmişsin.

"Alo. Buyurun. Efendim? Maalesef. Şu an uygun değilim. Korkut'la birlikteyim. Şiir ve kalkülüs üzerine konuşuyoruz. Evet. Dişçim. Hahahaha!"

Koltuğa tekrar oturdum. Korkut odadan çıktı. Yanında iki hekim arkadaşıyla geri döndü. Tam koltuktan iniyorum. Kalkma dedi. Önce meslektaşlarını tanıştırdı. Kibar adam. Dr. Hilâl Hanım kafamı tuttu. Dr. Arzu Hanım dilimi tuttu. Korkut bir eline gratuarı, diğer eline küreti aldı.

"Dudağını serbest bırak canım."

"Haaaaaaaaaaaaaağğğ."

"Dilini serbest bırak tatlım."

"Höööööööööööğğğ."

"Dudağını serbest bırak canım."

"Dilini serbest bırak tatlım."

Sanırım Dr. Arzu Hanım'ın işaret parmağıydı. Küçük dilime değdi. Kustum. Vezüv gibi hepsinin üzerine fışkırdım. Hayat böyle işte. Kime niyet, kime kısmet.

Bir koşu. Soluğu dışarıda aldım. Kaçtım yani. Hava çok ılıktı. Ağzım acıyordu ama havaların böyle güzel gitmesi umut verici. Ben de umutlandım.

Hava kararmış. Ankara'nın üzerinden Güneş'in ağırlığı kalkmış. Ama ılık. Meşrutiyet Caddesi tenhalaşmış. Sanki düzensiz kırlarımdayım. Bilirsiniz. Düzensiz kırlara bayılırım. Ama şimdi duramam. Kaçıyorum ya. Kaçarken anımsıyorum. Yavaş yavaş. Yürüyorum. Hem yürüyor hem anımsıyorum. İçimde yine tuhaf bir mutluluk hissi. Tanımsız. Dinginlik belki. Yorgunluğun tersi. Işıktan belki? Havada tuhaf bir ışık. Tuhaf bir son yaz akşamı ışığı. Yaşamak ne güzel böyle, ne hafif! Şiirden belki?

Bir şiir hem bu kadar basit hem bu kadar anlam dolu nasıl olabilir? Ve tam yirmi altı sene. Onca istismara, onca molaya nasıl direnebilir? Onca kışa. Onca yoksunluğa. Onca gratuara, onca kürete. Davyeye, foteye. Kalkülüse, tantanaya, diş eti iltihabına ve periodontine.

»Tataristan soğuk. Vadiye inen patikada
dans eder atlar. Düşerim ve
ısırır beni buz kesmiş hava.«

Nedense. İçimde tarifsiz bir mutluluk hissi. Subay bavulu gibi. Hafif bir esinti. Anımsıyorum ya. Su içmeden hem de!

"Asla açıklama yapma."

"Buyur?"

»Asla geri çekilme. Asla açıklama yapma. İşini yap ve bırak ulusunlar.«

"Anaaa! Jowett! Çevirmen dedem."

"Kendini işine ada Rex/Alex."

"Ama kendimi işime adarken dişlerim çürüyor."

"Ne gam! Sonra *implant* yaptırırsın."

Doğru! Kitabım satınca çok para kazanacağım ya. Ticari başarıyı da yakalayacağım. Sonra yayınevi kuracağım. Yaşlılar evi kuracağım. Sokak çocukları için yurtlar yaptıracağım. Sokak kedileri ve sokak köpekleri için yurtlar yaptıracağım. Arıları saflaştıracağım. Araziler satın alacağım. Arazilerde üzüm yetiştireceğim. Arazilere ağaçlar dikeceğim. Meşe palamutları büyüyecekler. Orman olacaklar. Genelevler ve meyhaneler zincirim olacak. Aylaklığı özendireceğim. Hatta. Yılın En İyi Aylağı ödülü bile verebilirim. *Implant* da yaptırırım.

Sessizce yaklaşıyorum Papağan'a. Hem yürüyor, hem yaklaşıyorum. Hep öyle olmaz mı zaten? Bazen olmaz. Ama anımsarken mesafeler uzuyor. Çünkü bazen ters yöne yürürsünüz. Ben çok yaparım. Ama bu kez hem yürüyor, hem yaklaşıyorum.

Prensip sahibi adamım ve aslında dişlerimi günde iki kez fırçalarım. Sabah kalkınca ve gece yatmadan önce. Ama.

Ya da. *I'm a man of principle, and actually brush my teeth twice a day. But.*

Ama uzun zamandır geceleri yatmıyorum. Geceleri yatmayınca sabah da kalkmıyorum. Prensiplerim bu yüzden sekteye uğradı. Bir de sigara var tabii. Günde iki paket. Yatıp kalkmadığıma göre. İki artı iki. Etti mi beş paket. Demek ki. Kendimi işime adamazsam. Günde yarım gün yaşıyorum. Yine de. Bu bağlantıyı nasıl kurdum anlamıyorum. Matematik sihirli sahiden.

Ama önce yazmam gerek. Hikâyemi tabii ki. Ne zaman yazacağım? Anlatmam bitince. Ama önce çok anlatmalı ve çok not tutma-

lıyım. Bu yüzden anımsıyorum ya! En son yazacağım. Bütün işler bitince. Ne zaman biter şu işler? Bütün işler bitince. Baştan sona bir kez daha anlatacağım. Anlatırken oturup yazacağım. Ya nerede yazacağım? Fark eder mi? Kerhanede, meyhanede, postanede. Ama mutlaka yazacağım. Yazmak zorundayım. Çünkü ölüler bekler. Çünkü ölülerin çok vakti var. Ölülerimiz bekler. Ölülerimiz unutulmasın diye yazacağım. Ve oturup yazarken. Eski bir resmin içine girmeye çalışacağım. Ya da eski bir fotoğrafın. Çünkü bir yerin içinde olmalıyım. Yazarken yani. Eğer başarırsam. Hayatta her şeyi başarabilirim. Esir alır hayat beni. Tüm hayallerimi gerçekleştirebilirim. Esir alır hayal beni.

Eski bir resim dedim de, eski bir şiiri anımsadım.

Balliol College'ın çok özel öğrencilerinin bestelediği bir şiir. Broad Street, Oxford OX1 3BJ, İngiltere Adası. Yüzlerce yıldan beri. Her ırktan bir sürü değerli Roma vatandaşı yetiştirmiş. Ama ben biraz değiştirdim şiiri. Kendime uyarladım. İçine kendimi kattım. Çünkü bir yerin içinde olmalıyım. Yazarken yani.

»*İşte geldim, buradayım.*

Benim adım Frederik.

Bilinecek ne varsa biliyorum.

Bu Öykünün Anlatıcısıyım.

Bilgi değil bilmediğim!«

Yöneticisi bir çevirmen. Okulun yani. *Hurray Jowett! Hurray Master! Hurray scholar!* Bir Eski Yunan. Platon çevirmeni. Thukydides çevirmeni. Aristoteles çevirmeni. Bir öğretmen, gerçek bir akademisyen. Yıllarca. Gümletmiş öğrencilerin taze beyinlerini. Etki muazzam. Bum! Tepki muazzam. Bum-bum-bum! Balliol dedim de.

Bir de Trinity College var. Ama bu. Aynı bahçedeki değil. Büyük Ada'nın kucağındaki adadaki. Trinity College. College Green, Dublin 2, İrlanda Adası.

Bin dokuz yüz otuz yılında Samuel Beckett. Tam üç yıl sonra. Dört beş yıl boyunca Fransızca, İngilizce ve İtalyanca eğitimi gördüğü Trinity College'a. Bu kez okutman olarak geri döndü. Akademik kariyeri kısa sürede hayal kırıklığıyla sonuçlandı ve daha bir yıl bile geçmeden okuldan ayrıldı. Hayatındaki bu dönüm noktasının anısına. *Cüce* isimli bir şiir yazdı.

»Akademik hayatını müsrifçe harca
Aylak yılların için cesaret topla
Bilimin kabalığından
Kibarca dönen dünyanın neresinde olursa«
Bu şiirin de başlığı bana benziyor. Hahahaha!
Şu işler. Şu çeviri işleri. Hiç bitmiyor. Gördüğünüz gibi.
Hurray Beckett! Hurray Poet! Hurray Flâneur!
Yaşasın gerçekler. Yaşasın aylaklık ve saf çalışkanlık!

Ben onu severim. Haftanın her günü ağırlık kaldırır ve koşardı. Gogo da kullanırdı. Çağının diğer erkekleri gibi o da sigara tiryakisiydi. Çok güzel gülümserdi.

Herkes bana bakıyor. Çok komik olduğumu biliyorum. Çünkü herkes gülüyor. Yaşamak ne güzel. Herkes gülse ya hep böyle. Taze nefesler alarak. Yaşamak ne eğlenceli. Akşam olmuş. Sonra gece olacak. Çünkü akşamdan sonra hep gece olur. Ben çok komiğim. Yaşamak çok hafif. Durup durup notlar alıyorum. Ne zaman başladım ki. Az önce anımsıyordum?

Herkes bana bakıyor ve gülüyor. Meşrutiyet'in köşesindeyim. Büfenin tam arkasından birkaç basamak iniyorum. İşte sokak. Bu sokak daha canlı, daha eğlenceli, daha komik. Sağda yayınevi. Patrona bir şey diyesim geldi. Kapıyı kendisi açtı. Beni çok komik karşıladı. Patron bana bakıp gülüyor. Çok komik olduğumu biliyorum. Hoş geldin Rex/Alex. Merak etme. Çevirin yakında çıkacak/çıkar. Hiç merak etmiyorum. Çünkü kendimi adadığımı biliyorum. İçim rahat. İçimde tatlı suların serinliği. Dudağımda Nis'in öpücüğü. Patron diyor ki. O kadar işimin arasında. Okuyorum. Çok iyi gidiyor. Bakalım nereye varacak sonu? Varacağı yer belli diyorum. Nereye diyor? Müren Balığı Körfezi'ne diyorum. Ağzı açık. Kuzey Denizi'ne bakıyor diyorum. Çok komiksin Rex/ Alex diyor. Biliyorum diyorum. Ayrıca çok da mutluyum. Neden diyor? Bilmiyorum. Ama az önce üç diş hekiminin üzerine kustum diyorum. Hahahaha! Çok komiksin Rex/Alex. Biliyorum patron. Biliyorum, çok geciktik Rex/Alex. Bu sene çok gevşektik yayınevi olarak. Havalar çok sıcak gitti patron diyorum. Yok yok diyor. Ondan değil. Pazar yüzünden.

Tekrar sokaktayım. Birkaç dükkân sonra Papağan. Papağan'a yaklaşıyorum. Herkes bana bakıp gülüyor. Çok komik olduğumu biliyorum.

Meyvemle Mahzur'dan dönüyoruz. Yürüyoruz. Eve yaklaşmışız. Sağdaki arsada kocaman bir kule. Geçen ay dört katlıydı. Şimdi olmuş on üç katlı. Bitince sıvasını çekerler. Sıvadan sonra boyarlar. Adı *West Tower*.

Meyvem uzaya âşık. Büyüyünce Mars'a gitmek ve mutlu olmak istiyor. En az şimdiki kadar. Bu dünyada her yer bina doldu diyor. Ama geçen seneyi unutuyor. Kaç katlıydı? Yoksa ayı mıydı?

Papağan'dayım. O saatte müşterisi yok. Sami dışarıda sigara tüttürüyor. Belli ki gün Sami'yi yormuş çok. Sami bana bakıp gülüyor. Çok komik olduğumu biliyorum.

"Dişçiden mi Rex/Alex?"

"Çok mu belli Sami. Dişlerim çok mu beyaz? Gözlerini mi alıyor beyazlık. Hahahaha!"

"Yok ondan değil abi. Galoşlar ayağında kalmış."

"Tamam o zaman."

Zaman nedir ki? Nedir ki zaman? Bilen bana da anlatsın. Nedir ki zaman?

Keşke o gece Natalee'ye yeter demeseydim. Belki de. Çakıl taşı ile uzayın zamanındaydı sıra. Ah salak kafam!

Benimkisi neydi? Uzayın zamanı değildi.

"Uzay ile insanın içi arasında bir fark var. Uzayın içi insanın içi gibidir. *a artı b üssü n bölü n x'e eşittir.* Uzayın dışı insanın içi gibidir. *a artı b üssü n bölü n x'e eşittir.* Ama uzayın ne içi ne de dışı sonsuz değildir."

"Yeter."

"Pardon."

"Patron mu?"

"Hayır. Pardon dedim."

Ama bu yeter, ilk yeter. Yani Natalee'nin yeteri.

Uzayın zamanı değilmiş işte. Uzay ile insanın içiymiş.

Zaman nedir ki? Nedir ki zaman? Bilen bana da anlatsın. Nedir ki zaman?

Keşke o gece Natalee'ye yeter demeseydim. Belki de. Çakıl taşı ile uzayın zamanındaydı sıra. Ah salak kafam! Ah salak kafam!

"Çakıl taşı ile uzayın zamanı arasında bir fark var…" Ah salak kafam!

"Sami! Hemen Uzay TV'yi aç."

"What?"

"Yeni frekansı. 11958. Mhz. Sembol Hızı. 27500 Ks/s. Fec. 5/6. Polarizasyon. V. Yani. Dikey."

"Patron televizyonu düşürüp kırdı abi."

"Tavanda asılı televizyonu nasıl düşürdü Sami?"

"Televizyona ateş etti abi."

"Neden ki?"

"Haberleri izliyordu abi."

"Tamam o zaman. Ben ön tarafa çıkıyorum. Bir sigara içeceğim."

"Çayını yolluyorum abi."

"Ben çok komiğim. Yaşamak çok hafif. Hayat çok güzel Sami."

"Çok yoruldum bu gün Rex/Alex."

"Bak kaç kere söyledim. Açık sarı peçeteler beni şaşırtır. Gençliğimden beri açık sarı peçetelere elimi süremedim."

"Ne yapayım. Patron seviyor abi."

"Masadan kaldırt bari."

"Yavrum. Şunları hemen al. Bembeyaz peçeteler getir bu masaya."

"Zaman nedir Sami?"

"What?"

"Zaman diyorum Sami. Sence zaman ne?"

"Üç çeşit zaman vardır Rex/Alex. İnsanın zamanı. Değerlidir. Saatin zamanı. Bazen durabilir. Ki o zaman insanın zamanı daha da değerlenir. Bir de…"

"Dur yavaş. Not almalıyım."

"Bir de. Uzayın zamanı."

"Hay yaşayasın. Bana uzayın zamanı lazım Sami. Konuş hadi."

"Onu unuttum Rex/Alex."

"Hay ebeni!"

"What?"

"Tüh yani!"

"Bir çay daha getirteyim mi abi?"

"Papağanı ne yaptınız Sami?"

"Patron onu sattı Rex/Alex."

"What?"

"Sattı valla."

"Hani o bu dükkânın sembolüydü."

"Kadın çok ısrar etti abi."

"Hangi kadın?"

"Ecnebi bir kadın. Türkçesinden belliydi. Ama şivesi çok güzeldi."

"Ne diyorsun Sami? Potinleri var mıydı?"

"Hem de nasıl! Bağcıklı. Tekini bağlamak en az bir saat sürer Rex/Alex."

"Ah insanlık!"

"Bir çay daha getirteyim mi abi?"

Meyvemle Mahzur'dan dönüyoruz. Yürüyoruz. Eve yaklaşmışız. Sağdaki arsada kocaman bir kule. Geçen ay dört katlıydı. Şimdi olmuş on üç katlı. Bitince sıvasını çekerler. Sıvadan sonra boyarlar. Adı *West Tower*.

Meyvem uzaya âşık. Büyüyünce Mars'a gitmek ve mutlu olmak istiyor. En az şimdiki kadar. Bu dünyada her yer bina doldu diyor. Ama geçen seneyi unutuyor. Belki anımsamaya korkuyor. Yoksa ayı mıydı?

Çocukken hep uçtum rüyalarımda. Aslında çocukken herkes uçar rüyalarında. Öyleyse benim uçuşlarım sıradan. Misal. Cennetin tepesindeki tarladan taze nohut çalsam. Tarlanın sahibi görse ve peşime düşse. Tam ensemden yakalayacak. Ken. Pırrr. Kanatlanıveriyorum.

Ben de kalkıp eve geldim.

Çocukken bu tür çok rüya gördüm. Ne zaman peşimde birisi olsa. Misal. Bir kulenin tepesindeyim. Tehlikedeyim. Çünkü henüz Kıbrıs Adası'na gitmedim. Tabancam yok daha. Ama arkamdaki kötü kovboyun var. Ben iyi kovboyum. Elbette Lükü Lük'üm. Hem de kırkbeşlik. Plak değil. Silah. Doğrultmuş. Tam ateş edecek. Kendimi boşluğa bırakıveriyorum. Kuleden. Beş kat serbest düşüş. Sonra. Başlarım kollarımı çırpmaya. Ve işte uçuyorum. O zaman benim kollarım. Ne zaman istersem kanat. Ben Rex/Alex. Ya da. Alex/Rex. Yani kuş. Ne zaman başım dertte olsa. Ya da yarım kuş. Bir kuşun yarısı yani.

Hangi okulda olduğumu anımsamıyorum. Ama ortaokulda olmalıyım. Bundan adım gibi eminim. Ne ilkokul ne lise. Ortaokul. Çünkü model uçak yapıyoruz. İkimiz. Rex/Alex ve ben. Bir tane serçe yapmışız. O dehşetengiz olaya henüz şahit olmamışız. Bundan adım gibi eminim. Çünkü o olaydan sonra model uçak yapmayı bıraktık. Çünkü hem korkmuş hem dayak yemişiz. Bu arada. Model

uçak maket uçak değildir. Model uçak. Model uçaktır. Ayrıca maket uçaklar da vardır.

İlk olarak bir serçe yaptık. Üstten kanatlı. Pervanesi lastikle kuruluyordu. Sanırım en ilkel modeldi. Aynı pır-pır gibi. Rengi sapsarı. Ama balsa ağacındandı. Çok hafif, çok sağlam. Ve çok zarifti. İlk uçuşta yere çakıldı. Demek ki iyi yapmamışız. Dedi Rex. Ya da Alex. Yaparken. Firar kenarlarıyla hücum kenarlarını karıştırmışız. Kanatların yani.

İkinci uçağımız kırmızı bir Atmaca'ydı. Pilli ve gövdeden kanatlı. Daha yaparken anlamıştık. Serçe yanlış seçimdi. Atmaca ile tüm talimatlara uyduk. İlk talimata bile.

Kalkışlar ve inişler rüzgâra doğru olacak. Tı. Rüzgâra doğru ne demekse? Zaar rüzgârın yönüne doğru. Rüzgâr karşıdan değil. Arkadan esecek. Ya da belki tersi. Bu bağlantıyı hiçbir zaman kuramadım. Essin bakalım. Nokta. Ama. Ya rüzgâr esmiyorsa?

Atmaca'yı bir ay kadar uçurduk. Saatlerce uçurduk. Atmaca'yla kendimizi aştık. Rüzgâra doğru ve rüzgâra karşı aştık. Sonra model uçağı Rex/Alex'e verdim. Çünkü aynı rüyaları o da görüyor mu bilmiyordum? Sormak aklıma gelmedi çocukken. Ya da bazı sorular sorulmuyor. Ya da nasıl sorulur bilmiyordum. Hâlâ bilmiyorum. Benim aklımda uçmak vardı. Ama uçağım yoktu. İki gün düşündüm. Sonra aklıma kule geldi. O pazar günü. Recep abim söylemişti. Nasıl kış! Anlatamam. Günlerden pazar. Öyle böyle değil. Beyaz, büyülü, kristal bir pazar. Sorup soruşturdum. Kore Şehitleri Anıtı'nı buldum. Kule hemen yanındaydı. Paraşüt Kulesi.

Tartıya çıktım. Önce tartıya çıkılırmış. Hiç aklıma gelmemişti. Kilom tuttu. Kıl payı tuttu. Birkaç yüz gramla ilk sınavı geçtim. Hiç değilse paraşütle atlayacaktım. En azından kuleye çıkacaktım. Çünkü atlamak için önce kuleye çıkılıyor. Hiç değilse Ankara'ya yüksekten bakacaktım. Paraşüt Kulesi'nden. Bakmak da. Not tutmak gibi. Antik bir emir. Eğitmen görevli. Hazır mısın dedi? Hazırım dedim. Emin misin dedi? Adım gibi dedim.

»Ida'nın hep dediği gibi, *en iyi/güzel hikâyeler gerçek hikâyelerdi*.«

İki metre indim. Asılı kaldım.

Ben Rex/Alex. Ya da. Alex/Rex. Yani kuş. Ne zaman başım dertte olsa. Ya da yarım kuş. Bir kuşun yarısı yani.

Belki de tartı bozuktu. Benden önce Nadolu'nun bir ayısı atlamış ya kuleden. Eğitmen görevli öyle dedi. Sonra tartıyı kontrol etti.

Ama uçuyorum işte. Hareket etmeden. Bu tarz uçuşun adını yıllar sonra öğrendim. Hazırlık sınıfında bir gün. Her şeyin İngilizce olduğu günlerden. Bunun adı. Havada asılı kalmaktı. Bir tür serbest uçuş yani. Kuralsız. Hikâyenin sonu en sonda anlaşılır. Beklemek çok keyifli olmalı.

Suspense. Süspans değil. Geciktirim. Çok keyifliydi.

Ankara'yı neden bu kadar iyi biliyorum sandınız! Hem geçmişini. Hem şimdisini. Hem geleceğini.

İki saat az değil.

Ben Ankara'ya işte. O gün âşık oldum.

Koynumda *Şiirler*. Yeni Arkadaş'ım. Çıkardım. İki saat boyunca. Hepsini. Havada asılı okudum.

Ben Ankara'ya, meyvem uzaya âşık. İkinci fark. Büyüyünce Mars'a gitmek ve mutlu olmak istiyor. En az şimdiki kadar. Bu dünyada her yer bina doldu diyor. Ama geçen seneyi unutuyor. Âşık mıydı? Yoksa ayı mıydı?

Aslında dayımın adı Rex/Alex değildi. Sadece Alex'ti. Bana onun adını vermiş nenem. Alex. Rex de onun ikiziydi. Onun adını da ikizime vermiş nenem. Rex. Nenem. Dominant bir nene. Cumhuriyet kadını. TRT tek kanal. Günde birkaç saat, siyah beyaz yayın. Onun da yarım saati, Abdurahman Efendi. Bir buçuk dakikası İstiklal Marşı. Nenem evin içinde hazır olda. Gözleri yaşlı yaşlı. Hiç evlenmemiş nenem. Rex & Alex dayılarım öz dayılarım değillerdi. Ama öz dayılarımdan daha yakınlardı bize. Çünkü Alex dayım doktordu. Ebemdi. Söylemiştim. Beni o fark etmişti. Rex & Alex dayılarım bize öz dayılarımdan daha yakınlardı. Çünkü Rex dayım Amerika'da otururdu. Onun da ikizleri vardı. Alex dayım Ankara'da otururdu. Mithatpaşa Caddesi numara bilmem kaç. Belki Küvet Apartmanı. Ah şimdi bir küvet olsaydı. Ya da sorabileceğim birileri kalmış olsaydı. Nenem de öz nenem değildi. Sir Winston Tea içerdi. Kıbrıs Adası'ndan gelirdi çayı. Hep bizimle yaşadı. Bekârdı. Bizimle öldü, bir ikindi vakti. Yanında annem vardı. Öldüğünde bekâr değildi. Bakirdi. Bizimle evliydi. Alex & Rex dayılarımla asıl Sevgili Dicle akrabaydı. Sevgili Özer akrabaydı. Dicle ve Özer kuzendi. Alex dayım Sevgili Dicle'nin dedesiydi. Annesinin babası. Nenemin de yeğeni. Rex dayım da nene-

min yeğeniydi. Çünkü dayılar ikizdi. Tıpkı bizim gibi. Alex dayım hafta sonları bizim eve gelirdi. Annem onun kızıydı. Babam onun oğluydu. Biz onun yeğenleriydik. Biz dünya çapında. Kocaman bir aileydik.

Özer'le Dicle'den daha çok oynadık. Çünkü Özer Ankara'da yaşardı. Poyraz'la hepsinden az oynadık. Çünkü Dicle ve Poyraz İzmirliydi. Sık görüşemezdik ikisiyle de. Rex/Alex'le. İzmir'e her gidişimizde uğrardık evlerine. Evleri Karşıyaka'daydı. Çeşme'deki kamptan sonra da. Bir gece Dicle'lerde kaldık. Dicle bizden, yani Rex/Alex ve benden, dört beş yaş küçüktü. Poyraz. Dicle'nin erkek kardeşiydi. Hepimiz. Küçücük çocuklardık daha. Kalplerimiz kocamandı. Bir de. Poyraz'ın kafası kocamandı. İçi zekâ dolu belli ki. Tıpkı meyvem gibi. Yıllar sonra. Poyraz bizim okulu kazandı. Uçak mühendisliği okudu. Sonbahardı. Mülkiyeliler'de karşılaştık. Yanında babası vardı. Sanırım kayıt yaptırmaya gelmişlerdi. Poyraz. Kocaman bir delikanlı olmuş. Kocaman kafası da büyümüş. Kocaman olmuş. Bir kulağında küpe vardı. Bir süre. Poyraz, ben ve Murat amca. Küpelerden ve Çinçin'den söz ettik. Poyraz şimdi nerede, ne yapıyor, bilmiyorum?

Dicle Amerika'ya gitti. Orada doktora yaptı. Sonra yurda döndü. Bizans'a yerleşti. Bizans'ta bir üniversitede, dersler vermeye başladı. Öğrenciler yetiştirdi. Bir gün. Bir not bırakıp, bu dünyadan uçtu gitti. Gitmeden. Parasını pulunu. Her şeyini kedilere, köpeklere ve kuşlara bağışladı. Sokak tabii ki. Hep merak ettim. Suya çarptığında canı acıdı mı? Ya neden? Kanatlarını çırpıp uçmadı?

O sıralar kendime şiirler anlatıyordum. *On Hashish*'in esiniyle. Bana yeni gibi geliyordu anlattıklarım. Hiç değilse dil olarak yeniydi sanki. Kısacık cümleler. Kısacık sözcükler. Tek sözcüklük cümleler. İşte o kadar yorgun anlatan! Ya da kekeme. Unutmuş konuşmayı. Aslında biraz. *Wittgenstein's Mistress* içindeki cümlelere benziyormuş cümleler. Sanırım bu roman beni, biraz da bu yüzden esinledi. Hazırmışım demek ki. Ama Dicle tek bir not yazdı. Onu da caddenin ortasına değil, bir kâğıda yazdı. Ve arabasına bıraktı. Kimseyi aramıyordu. Sanırım arayacak kimsesi kalmamıştı. Sonra arabasından çıktı. Eskiden Türkçede bir sinema vardı. Kalbi güb güb atardı. O Dicle'ydi işte. Kalbi güb güb atan sinema. Dicle'ydi. Kapandı.

Dicle bir nehir değildir. Dicle bir nehirdir. Dicle sevgili kardeşimdir.

Acaba suya çarptığında. Kalbi çok acıdı mı?

Töre cinayetleri ve çocuk gelinler onu çok üzmüş olmalı. Haksızlık ve çirkinlik. Onca adaletsizlik. Üstelik sosyalist mücadele kisvesi altında. Cahillik ve acı. Hem de sosyalist mücadele kisvesi altında. Onu çok üzmüş olmalı.

Demem o ki. Tüm bu acılar dururken, sosyalistler cüzdanlarında kimliklerini arıyorlardı. Hâlâ bulamadılar. Laikliği tartışıyorlardı. Artık gerek kalmadı. Bir sabah uyandık ki, serbest olmuş irtica.

Bu yıl kurban bayramının hemen bitimine rastlayan yasak bayramda. Yani 29 Ekim pazar günü. Meyvemin elinden tutmuş Anıtkabir'e doğru yürürken ona asıl şöyle söylemek isterdim. Ama diyemezdim, çünkü sesim çok incelmişti. Sesim incelmeseydi ona asıl şöyle söylerdim. Laiklik seni Tanrı'nın gazabından değil. Ama kendilerini Tanrı'nın gazabını servis etmeye memur ilan eden canilerin gazabından korur oğlum. Nokta.

Sorarım size. Cehaletin ve dinin ellerini »*masalardan ve kasalardan uzak tutmak*« gericilik olabilir mi? Diye.

O köprüye bakamıyorum çoktandır. Çünkü köprü ağırlaştı artık. Eskiden çok bakardım. Fotoğraflarını bile çektim. Bizans. Köprüsüyle. Son kahpeliğini de yaptı.

Şu şiirler. Çekmece dolusu oldular. Neden şaşırdınız? Anlatılan şiirler de çekmeceye koyulabilirler. Çekmece dolusu olabilirler. İlle yazılmaları gerekmiyor ki. Tıpkı *Sis* gibi. O sisi hatırlıyorsun, öyle değil mi sevgili/sevdalı okur? Aferin sana, unutma zaten.

Şu şiirler. Bir bütünlükleri vardı. *Port Sudan*'ın Genç Kadın'ına adanmıştı. Ama bir şiir vardı. O farklıydı. Anlatırken de farklıydı. Üflerken de. Yeri de farklıydı. O şiirlerin arasında ne işi vardı? Hep düşündüm. Aynı çekmecede ne işi vardı? Sonra Dicle köprüden atlayınca ve ben haberini alınca. O şiiri anımsadım. Onu o Genç Kadına değil, asıl bu Genç Kadına anlatmışım. Anladım. Bir anda kavradım. *Caliban*'ı Dicle için anlatmıştım. *Caliban* kız değildir. Biliyorsun değil mi, sevgili/sevdalı okur? Bir *black metal* grubunun adı hiç değildir. Çünkü *Caliban* müzik değildir. Belki müziktir. Ama önce şiirdir. Şimdi. Bu benim hikâyem ya. Size anlatıyorum ya. O şiiri burada da anlatabilirim. Şiir benim. Kalp benim. Kim ne diyebilir ki bana!

Bazılarına göre, *Caliban* bir şebektir. Görevi herkesi güldürmektir.

Bazılarına göre, *Caliban* cahildir, adanın yerlisidir.

Ben yaz müziği severim. Ya da biraz ışık. Işık yok, ışık yok! Ağrınızı öpücükle geçirebilirim!

Biliyorsun değil mi, sevgili/sevdalı okur? Oyunun sonunda. Sadece *Caliban* affedilmez. Çünkü *Caliban* tek başınadır. Yalnız. Çünkü *Caliban* şiirdir. İçinde şiirsel dehayla dolaşır. Ve »*Şiirsel Deha. Gerçek insanın ta kendisidir.*«

Ama önce bir epigraf var şiirde. *Tesniye*'den alıntı. 32:38.

»*Hani sığındığınız kaya,*
Hani ilahlarınız nerede?..«

Aslında onu son gördüğümde, altı yedi yaşında bir çocuktu. *Caliban*. Aslında bir kız. Odasındaki oyuncakları toplamıyordu hiç. Annesi bu yüzden kızıyordu ona. Bir anne yavrusuna ne kadar kızarsa işte. Biraz eğitim amaçlı. Tıpkı şimdi. Ve bazen. Benim de meyveme kızdığım gibi. Çoğu eğitim amaçlı. Şimdi ben. Meyvemin oyuncaklarını toplarken, Dicle'nin de oyuncaklarını topluyorum. Sanki o da benim meyvem. Ben büyüdüm. O küçücük kaldı. Kocaman kalbi vardı.

Şimdi onun ismini *Google*'da aratmak ne tuhaf. Aslında resmini. Ne güzel bir genç kadın olmuş! Ünsal Hoca'dan sonra, sevdiğim tek sosyolog. Kendini işine adamış. Kendini işine adayanları hep sevdim zaten. Ama Dicle biraz abarttı. Çünkü bir aktivistti. Bir sosyalist. Kocaman kalbi vardı. Kalbi güb güb atardı. Gözlüklü bir resmi var. Orada hiç değişmemiş. Dişlek dişlek gülüyor. Aynı beş yaşındaki gibi. Şimdi ben. Hayallerimle birlikte. O resmin içine girsem. Hayallerim gerçekleşir mi? Şiir işte.

»*Akademinin ılıman ahırından bakınca, etrafı*
suyla çevrili her toprak ada, her esinti fırtına.
Ben Caliban, aslında bir kız. Ah, kavrulmuş ağaç kabuğu!
Yaz kül oldu, kışsa su. Teninizde.
Resim yoktu, hiç olmadı. Ne isminizde ne imgenizde.
Bu kadarı bile yetti. Hissetmeye.«

Dicle bir nehir değildir. Dicle bir nehirdir. Dicle sevgili kardeşimdir.

Acaba suya çarptığında. Kalbi çok acıdı mı? Şimdi ben. Ağrınızı öpücükle geçirsem. Ölülerimiz dinlenir mi?

Ben Dicle'yi anımsarken pır-pır çoktan gitmişti. Öyleyse meyvem uyuyordu. *Canto Ostinato* çalmıyordu. Öyleyse işler önümde duru-

yordu. Dursun. Radyoyu açtım. Gece. Tesadüf işte. Yağmurlar değilse.

»Işık yok. Işık yok. Parlak gözlerinde ışık yok.
Bilmedin günışığını hiç.
Çok vahşi olabilir. Gün ışığında keşif.
Seçemezsin ne kalır? Ne yavaş yavaş kaybolur?
Işık yok. Işık yok. Parlak gözlerinde ışık yok.
Bir aydınlık istiyorsun.
Bir cesaret istiyorsun.
Her şey hatasız olmalı diyorsun.
Işık yok. Işık yok. Parlak gözlerinde ışık yok.
Bilmedin günışığını hiç.
Çok vahşi olabilir. Gün ışığında keşif.
Seçemezsin ne kalır? Ne yavaş yavaş yok olur.
Işık yok. Işık yok. Parlak gözlerinde ışık yok.«

Dicle. Sevgili kardeşim benim. Bu pis oyuna dayanamadı.

Kalbi güb güb atardı.

Adalet-hemen-şimdi. Adalet-hemen-şimdi. Adalet-hemen-şimdi.

Hani nerede? İşte orada. Aşağıda. Nehirde.

Özer'le Dicle'den daha çok oynadık. Çünkü Özer Ankara'da yaşadı. İskitler'de evleri vardı. Biz o zaman Misket Sokak'taydık. Atlı Spor Kulübü'nün önünden otobüse binerdik. Otobüs tuhaf tuhaf bakardı. Sanki Ankara'yı turlardı. Pazar günü. En sevdiğim gün. Sabah. En sihirli saatler. Beş. Altı. Yedi. En heyecanlı yaşlarım. Ben. Annem. Rex/Alex. Hep el ele. Otobüste bile. Bu sırayı bozmadık. Otobüs İskitler'e bir saatte vardı. Çiftlik üzerinden tuhaf bir ring yapardı. Çiftlik. Atatürk Orman Çiftliği. Tecavüze uğruyor şimdi. Kimse bilmiyor. Tıpkı Penelope gibi.

Erhan'la Dicle'den daha çok oynadık. Çünkü Erhan Ankara'da yaşadı. İskitler'de evleri vardı. Biz dört kardeştik. Ben ve Rex/ Alex. Özer ve Erhan. Pazar günleri çok heyecanlanırdık. Çünkü. Ya Belma'ların pastanesine. Acıbadem ve kâğıt beze yemeye. Ya da Özer'le Erhan'a. Oynamaya giderdik. Bazı pazar günleri de. Özer'le Erhan'a. Acıbadem kurabiyesi ve kâğıt bezeyle giderdik.

Çoktan/Birden büyüdüm. İki mavi kopyaydım.

Bin dokuz yüz doksan beş yılıydı. Sanırım mavi yılımdı. Üç ay hiç uyumadım. Sürekli baktım ve sürekli not tuttum. Çünkü öyle

emir almıştım. Üstelik emri. Her an hatırlatıyordu. Sallanıyordu. Kafamın üzerinde bir kılıç. Süre dolunca düştüm. Yere düştüm. Yüksekten yere düşülür zaten. Çünkü yerçekimi. Vardır. Eğer üzerine düştüğünüz şey anneniz değilse, sizi yerçekimi düşürmüştür. Eğer annenizse, yerçekimi hikâye o zaman. Düşersiniz çünkü anneniz sizi çağırmıştır. Ama bu ispatlanması gereken bir durum değil. Sonuçta, yüksekteyseniz ve uyanmışsanız, ya da gazınız bitmişse. Ya da uykunuz gelmişse. Öyle ya da böyle düşeceksiniz demektir. Ben de düştüm. İstikrarsızdım. Düşünce. Kılıç da. Sol elimin başparmağına düştü. Sol elimin. Hem taş, hem sırdaş parmağına. Şanslıydım gene de. Boynuma da düşebilirdi. Ne yapardım? Boynuma düşseydi. Düşünce. Ben ve kılıç. Tuttuğum tüm notları kaldırdım. Bir dolaba kilitledim. Ne işe yaradıklarını bilemedim. Yarayıp yaramayacaklarını bile bilemedim. Mutluluğun tam tersizdim. Dinginliğin tam tersiydim. Üç ay uyumadıktan sonra, bir sene yattım. Kandırıldığımı hissetmiştim. Umudum kırılmıştı. Ben de yatıp uyudum. Uyuyakaldım.

Aklıma gelmişken. *Sis*'i de bu mavi dönemde gördüm.

Rüyamda hep uyudum. Uyuduğumda kocaman adamdım.

O kadar uykusuz kalmıştım ki. Umudum kırılmıştı. Ben de yatıp uyudum. Rüyamda hep uyudum. Sonra hep irkilmeye başladım. Rüyada ip. Annemin ipleri değil. Bu ipler kalın. Bu ipler urgan. Uykumda/Rüyamda. Gittikçe küçülüyordum. Sonra boynum. Gittikçe inceldi. Uyudukça inceldi. Bir armut sapı. Çıt! Uyudukça yaşım küçüldü. Erdal Eren kadar oldum. Bir armut sapı. Son Bakış. Âdem elması. Çıt! Ve ölüm.

Sanırım ben asılarak öldürüldüm. Vahşi Doğuda. Boynumdan. Ya da bir kargıyla. Antikçağda. Saçma sapan bir savaşta. Göğsümden girdi. Uyandım.

Tam bir sene geçmiş. Bir sene sonra. Uyandım. Çünkü *Köprü Üstü Âşıkları*. Aklıma girmiş. Kalktım ve dolabı açtım. Notları karıştırdım. Âşıkları buldum. Bir yaprak not tutmuşum. Sadece bir yaprak. Hayret! Her şeyi anlatmışım. O gece sabaha kadar. Filmi kendime. Tekrar tekrar anlattım. Sabaha karşı yattım. Yatmadan önce kâğıdı yaktım.

Kâğıt ile insanın içi arasında bir fark var. Kâğıdın önü insanın kalbi gibidir. Boş. Kâğıdın arkası insanın kalbi gibidir. Dolu. Ama kâğıdın ne önü ne de arkası sonsuz değildir.

To tell the truth. Yani. Doğruyu/gerçeği söylemek gerekirse, esasen, hani, açıkçası. Gerçek şu ki, şu bir gerçek ki. Doğrusu.

Aslında emin değilim. Çok düşündüğüm halde emin değilim. Belki çok düşündüğüm için emin değilim. Zaman yüzünden.

Hani ya şu kitap. Telifi karşılığında tohum aldığım çeviri kitap. İlk çevirim. Ne tohumuydu onlar? Önemli olan tohum değil. Şimdi değil. O kitap işte. İçinde köstekli saat var. O yüzden zahmetsizliği severim. Zahmetsizliği ben kendim keşfettim. Aşk bir sırdır. Tatmanız gerekir. Tatmadan anlaşılmaz. Derim. İçinde resimler var. Yeraltında giden trenler ve çello var. Eski hikâyeler var, siyah beyaz fotoğraflar var, hikâyelere ve fotoğraflara sinmiş sigara dumanı var, koku var, albay var. İçinde Charlie Chaplin ve Walter Benjamin var. Bir kontrast olarak. İntihar düşüncesi var. Filmlerle ilgiliydi. Kitap yani. Sanırım onu ben yazdım. Emin değilim. Ama dikte edildi. Bir anlatan vardı. Bir de dikte eden. Bundan adım gibi eminim. Ben sadece not tuttum. Hangi dildeydi unuttum. Bir nevi kâtiplik/çevirmenlik yaptım. Hikâyeyi dinleyendim. Ben.

Tohumlar nerede acaba? Telif ücreti karşılığında almıştım. İyi de ne tohumuydu onlar? Ya ticari başarı? Buyur? Ticari başarı diyorum. O nasıl bir şey acaba? Maydanoz olabilir mi? Yoksa tere miydi? Saksının üzerinde semizotu yazıyor ama? Kutudakiler orkide. Dostluklar belki de böyle başlıyordur. Saksıda. Bir tohumla.

Rüyamda onu gördüm. Sakladığı çikolatayı almak için dolaba uzanıyordu. Boyu yetmeyince bir sandalyeye çıktı. Vandyke kahverengisi. Sandalyeden düştü ve öldü. Nenem. Çay tiryakisi nenem. Dicle'nin, Poyraz'ın, Özer'in ve Erhan'ın gerçek akrabası. Benim ve Rex/Alex'in nenesi. Nenem. Hepimizin nenesi. Hep bizle yaşadı. Damak çikolatayı dörde bölüp saklardı. Çünkü dört torunu ve adalet takıntısı vardı. Bekârdı. Ve bakir öldü. Rüyamda ölürken, adımı çağırdı. Rüyamda doğruldum. Çünkü yataktaydım. Ellerini bana doğru uzattı. Onu tutamadım. Elleri çikolatalıydı. Kaydı. Tutamayınca uyandım. Kalbim güb güb attı. Yahya Kemal Caddesi'ndeki evimde yaşıyordum. Bekârdım ve toprak altındaydım. Öğlen Rex/Alex aradı. Erhan mıcıra girmiş dedi. Siktiğimin mıcırı. Mıcırı icat edenin. Mıcırı oraya dökenin. Mıcıra gerek duyanın. Mıcırı sevenin…

Ben. Rex Alex. Rüyalardan korkarım.

Bazılarına göre, *Caliban* bir şebektir. Görevi herkesi güldürmektir.

Bazılarına göre, *Caliban* cahildir, adanın yerlisidir. *Prospero* da, büyülü kitapları olan bir sömürgecidir. Öyleyse, yazılı olanın sözlü olması gerekmez. Yazılı notu her zaman üstündür.

Miranda da bir seks bahçesi/bağı değildir. *Gothic pop* tadını sevmem. *Dream pop* tadını da sevmem. Ben buz müziği severim. Misal. *Sigur Rós*. Ya da biraz ılık. Kar ılıklığı. Misal. Kozmik Aşk. Tavşan Kalbi. *Florence and the Machine*. Ağrıyı öpücükle geçiririm. Acıuçuranbalıyla tavlarım.

Ariel de Uranüs'ün bir uydusudur.

Biliyorsun değil mi, sevgili/sevdalı okur? Oyunun sonunda. Sadece *Caliban* affedilmez. Çünkü *Caliban* tek başınadır. Yalnız. Çünkü *Caliban* şiirdir. İçinde şiirsel dehayla dolaşır. Ve »*Şiirsel Deha. Gerçek insanın ta kendisidir.*«

İnsanın burnunun direği sızlar. Bir kıza âşıktı. Evleneceklerdi. Daha yirmi yedisindeydi. Okulu yeni bitirmiş, yeni işe girmişti. Erhan. Güzel adam. »*Çocukluğun burulmuş tokluğu.*« Özer'in abisi. Ölürken. Özer'i şair yapan. Abisiydi. Benim kardeşimdi. Poyraz gibi o da. Bir ara bizim okulda esti. Gittiğinde. Dicle gibi, o da meyvesizdi.

Yangın ile insanın içi arasında bir fark var. Yangının içi insanın içi gibidir. Sıcak. Yangının dışı insanın dışı gibidir. Soğuk. Ama yangının ne içi ne de dışı sonsuz değildir.

Gitmeden bana bir çakmak hediye etmişti. Bir Zippo. Gideceğini bilmiyordum. Gideceğini kimse bilmiyordu. Çakmak da bilmiyordu. Hatta. Çakmağın alevi bile. Erhan'ın erkenden gideceğini bilmiyordu.

Zaman nedir ki? Nedir ki zaman? Bilen bana da anlatsın. Biri bana zamanı anlatsın.

Mutluluk uçar. Mutluluk göçer. Tıpkı leylek gibi.

Ya mekân? Ölenler neredeler? Biz neredeyiz? Ya şu leylek, nereye gider?

Toprak ile insanın içi arasında bir fark var. Toprağın altı insanın içi gibidir. Kalabalık. Toprağın üstü insanın içi gibidir. Tenha. Ama toprağın ne altı ne de üstü sonsuz değildir.

Ben onu severim. Haftanın her günü ağırlık kaldırır ve koşardı. Gogo da kullanırdı. Çağının diğer erkekleri gibi o da sigara tiryakisiydi. Çok güzel gülümserdi.

Meyvemle Mahzur'dan dönüyoruz. Yürüyoruz. Eve yaklaşmışız. Sağdaki arsada kocaman bir kule. Geçen ay dört katlıydı. Şimdi olmuş on üç katlı. Bitince sıvasını çekerler. Sıvadan sonra boyarlar. Adı *West Tower*.

Meyvem uzaya âşık. Büyüyünce Mars'a gitmek ve mutlu olmak istiyor. En az şimdiki kadar. Bu dünyada her yer bina doldu diyor. Ama geçen seneyi unutuyor. Kaç katlıydı? Yoksa ayı mıydı?

"Galileo teleskopundan hiç bakıyor musun cin biberim?"

"Elbette baba."

"Sence uzayın sonu var mı yerli domatesim?"

"Elbette yok baba. Geçen sene çok inceledim teleskopumla. Ve şu yargıya vardım. Sonu olsaydı, insan anımsamaya korkardı."

O gün o dehşetengiz olaya tanık olduğumuz an karar verdim. Mauritius Adası'na metresimle gideceğim. Büyüyüp evlenince tabii. Patron olunca. Sünnetliydik hepimiz. Üç kişiydik. Eşim ve Ben. Rex/Alex ve ben. Bir de Haydar. Üçümüz de. Gerçekten. Çok korktuk. Biliyoruz artık. Türkleri Nadolu'ya leylekler getirmemiş. Ah insanlık! Yıllarca aldatıldık.

Metres. Bir yayınevi olacak. Benim yayınevim. Diziler. Don, Külot, Atlet, Sutyen. Ve elbette Gecelik. Bir de Robdöşambr. Logoları bile hazır. Dizilerin.

Orta birdeydik. Bu tür korkunç olaylar hiç unutulmuyor. Yanı yöresi, arkası önü. Hiç unutulmuyor. Seneye darbe olacaktı. Öyleyse daha olmamıştı. Dün sınıfımıza liseli ablalar geldi. Teneffüstü. Beş kişilerdi. Ellerinde sopalar vardı. Arkalarında da bir öğretmen. Bizim dersimize hiç girmemişti. Selma'ya giriştiler. Bir güzel benzettiler. Öğretmen kapıda durdu seyretti. Biz de seyrettik. Çünkü daha küçüktük ve gerçekten çok korktuk.

Koynumda *Şiirler*. Yeni Arkadaş'ım. Elimi göğsüme bastırdım. Sonra kafama koydum. On dakika boyunca. Ellerimi yani. Ben Ankara'ya, meyvem uzaya âşık.

Aslında yanlış istihbarattı. Selma sağcı değil, solcuydu. Dayıları, amcaları. Hep solcuydu. Selma iri bir kızdı. Bizim sınıftaydı ama liseli gibi görünürdü. Selma yediği dayakla kaldı. İki gün rapor aldı, okula gelmedi.

Bugün ilk iki saat matematikti. Blok ders. Kafamız şişti. Teneffüste Haydar ve Rex/Alex Ayfer'i elledi. Ben ellemedim. Seyrettim.

Merdivenler çok kalabalıktı. Ayfer ay dedi. Haydar bir daha elledi. Ayfer döndü ama göremedi. Haydar çömelmişti. Merdivenler çok kalabalıktı. Ayfer kim ellediye gitti. Haydar da peşinden gitti. Biz kapıdaki nöbetçi öğretmenden izin istedik. Okulun tam karşısındaki kırtasiyeye gittik. Rex/Alex ve ben. Silgi ve kalemtıraş alacağız. Tarkan geldi mi diye soracağız. Tarkan gelmemişti. Bu hafta gecikmişti. Belki yarın gelecekti. Ama *Eşim ve Ben* gelmişti. Sanırım yeni bir dergiydi. Yeni yeni çıkmaya başlamıştı. Tarkan gibi değildi. Kuşe dedikleri parlak kâğıda basılmıştı. Dergiler dışarıda duruyordu. Dükkânın önünde iki raf vardı. Yanında da gazeteler vardı.

Rex/Alex ve ben dergilere bakıyoruz. Karşıdan. Sonra göz göze geldik. Aynı anda yürüdük ve dergiyi elledik. Dergi bizi çağırdı sanki. Dergi dedi ki. Yaklaşın çocuklar. Size en büyük sırrı söyleyeceğim. Göstereceğim. Vereceğim. Biz de şeker verecek sandık. Aynı anda yaklaştık. Yaklaşmaz olaydık. Sekizinci sayfada ve devamında. Beş sayfa daha. Annemin ne büyük bir yalancı olduğunu anladık. Demek isterdim ama. Kavradık diyemiyorum. O an tam kavrayamadık. Sadece gördük. Dergiyi kapattık. Son bir kez göz göze geldik. Rex/Alex ve ben. Eşim ve Ben. Sonra gözlerimizi yere devirip yolun karşısına geçtik. Suspus olmuştuk. Ya sapsarı limon sarısı. Serçe gibi. Ya da. Kıpkırmızı Atmaca. İki sinmiş/korkmuş yüz.

Kapıdan girdik, merdivenleri çıktık. Sağa dönüp binanın kapısından da girdik. Zil çaldı. Doğruca sınıfa gittik. Sınıftan önce lavaboya gittik. Gözleri fal taşı. İki ruh gibiydik. Yüzlerimizi yıkadık. Haydar neyiniz var sizin dedi? İkiniz de cin görmüş gibisiniz. Haydar dedik, teneffüste sana bir şey göstereceğiz. Siz ter içindesiniz?

Ders bloktu. Dördüncü dersin ortalarına kadar zor sabrettik. Haydar dedik. Fısır fısır. O öyle değilmiş? Ne öyle değilmiş? Bizi leylekler getirmemiş. Fısır fısır. Elbette leylekler getirmedi dedi. Sen biliyor muydun yani? Leylek bir mecaz oğlum. Geçen hafta Türkçeci anlattı ya! Yani sen biliyordun. Ve bize söylemedin? Siz de biliyorsunuz ya! Hayır biz yeni öğrendik! Neyi yeni öğrendiniz? Yaklaş daha. Fısır fısır. Fısır fısır…

Ha siktir dedi! Öğretmen duydu. Haydar'ın yanına geldi. Haydar'a bir çaktı. Haydar'ın suratı da kızardı. Cık, cık, cık. Olacak iş değil. Bunu öğretmen söyledi. Haydar. Öyle olur mu hiç dedi? Val-

lahi öyle dedik. Gözlerimizle gördük. Yalancının? Dedi. Vallahi Haydar dedik. Gözlerimize bak dedik. Ha siktir dedi! Öğretmen duydu. Haydar'ın yanına geldi. Haydar'a bir çaktı. O sene öğretmenlerimiz çok asabiydi. Çünkü seneye darbe olacaktı. Ders Elişi-Evişi dersiydi. Senin malzemelerin nerede dedi? Pantolonumda dedi. Öğretmen Haydar'a bir daha çaktı. Sonra bize döndü. Sizin malzemeleriniz nerede dedi? Bizimkiler çantadaydı. Öğretmen bize de birer tane çaktı. Zil çaldı. Ama bizimkiler o gün bize hafif geldi. Haydar bir hafta okula gelmedi. Ah anne! Ah baba! Ah insanlık!

Tesadüfler zahmetlidir. Palmiye kalbi salatası kadar zahmetli. Çünkü çok bekletir.

Bu rastlantıdan sonra model uçak yapmayı bıraktık. Rex/Alex ve ben.

Doğum. Doğum nedir ki? Nedir ki doğum? Nasıl böyle olabilir? Olamaz. Bu çok vahşice!

Ya-nı-tı dos-tum. E-sen rüz-gâr-da. Ya-nı-tı dos-tum. U-çu-şu-yor rüz-gâr-da.

Cahillik uçar. Cahillik göçer. Tıpkı leylek gibi.

Mauritius Adası. Eşim ve Ben.

Evlenince mutlaka metresim olmalı. Ama önce evlenmeliyim. Yoksa metrese metres denmez. Bazı kasabalılar, hatta bazı şehirli angutlar. Dost diyor. Dost tutuyor. İnsan dostunu siker mi? Türkler sikiyor.

Ortaokul son sınıf. Darbe olmuştu. Kesinlikle eminim. Çünkü o olaydan sonra ortaokulu bıraktık. Kampımıza Mustafa Kemal Lisesi'nde devam etmek üzere, o okuldan ayrıldık. *Bye bye. Arrivederci. Au revoir*. Oysa Halide Edip'in lise kısmı da vardı. Ama adı zaten bir tuhaftı. Kız Lisesi. Kızlar içindi ama karmaydı. Rex/Alex ve ben. Bir de Haydar. Kız değildik ki! Karma da bir aşı!

O sömestr okula tuhaf iki öğretmen geldi. Bir dağ kampından atandıkları söylendi. Çekik gözlü, zayıf ve zayıf yüzlü. Biri müdür muavini oldu, diğeri beden eğitimi öğretmeni. Bedenimize girmeye başladı. Sevgili Elvan hocamızı beden dersimizden aldılar. Başka bir şehre. Sürgüne yolladılar.

Ben onu severim. Haftanın her günü ağırlık kaldırır ve koşardı. Gogo da kullanırdı. Çağının diğer erkekleri gibi o da sigara tiryakisiydi. Çok güzel gülümserdi.

Yeni gelenlerin iki ortak yanı var. Biri bıyıkları, diğeri yumurta topukları.

Kış sömestriydi. Bedenci bütün bir kış bizi avluya çıkardı. İkili sıra, üçlü sıra, dörtlü sıra. Sağaaa. Dön! Solaaa! Dön! Geriyeee. Dön! İleriii. Marş! *Sol pezevenkler, sol pezevenkler, sol pezevenkler, sol.* Tıp. *Sol. Sağ. Sol. Sağ. Sol pezevenkler, sol pezevenkler, sol pezevenkler, sol.* Tıp. *Sol. Sağ. Sol. Sağ.* Kontrgerilla eğitimi alıyorduk. Karda kışta. Kontrgerilla eğitimi yapıyorduk. Yakında silahlanacaktık. Uuuuuuuuuu! Uuuuuuuuuu! Uuuuuuuuuu! Sağını solunu karıştıranları, yanlış tarafa dönenleri yakıyordu hoca. Kurt adam gelir, yumurta topuklarıyla yanlış ayağın üzerine çıkar ve zıplardı. Uuuuuuuuuu! Bazen de. Kurt adam gelir, yumurta topuklarıyla yanlış ayağın üzerine basar ve ezerdi. Uuuuuuuuuu! Uuuuuuuuuu! Uuuuuuuuuu!

Biz de. Yani Rex/Alex'le ikimiz. Okulu bıraktık. Sömestrin başında karar vermiştik. Sömestrin sonunda okulu bırakacaktık. Planımız şöyleydi ve tıkır tıkır işledi.

Karne dağıtıldığı gün. Karnelerimizi aldık. Takdirnamelerimiz karnelerimize zımbalı zımbalı. Muavinin odasına vardık. Kapıyı çaldık. İçeri girdik. Hazır ola geçip, topuklarımızla sertçe selamladık. Biz dedik. Sevgili Başbuğ. Diplomalarımızı istiyoruz. Neden ki dedi? Çünkü okuldan ayrılıyoruz. Neden ki dedi? Çünkü paramiliter olacağız. Bu iki genç hücre. Hücre yapılanması içindeki. En değerli iki hücre olmalı. Çünkü. İleride şehir efsanesi iki hücre olmak istiyoruz. Bu okul bize dar. Bu eğitim bize dar. Dedik. İnandı inek. Aferin genç hücreler. Dedi. Gözleri yaşardı. Diplomalarımızı sertçe uzattı. Diplomalarımızı sertçe aldık. Sert bir topuk selamı çaktık. Geriyeee. Dön! İleriii. Marş! Kapıdaaan. Çık! Hahahaha. *Bye bye. Arrivederci. Au revoir*. Hahahaha! Hahahaha!

Elimde diplomam. Koynumda *Şiirler*. Takdirnamem karneme zımbalı. Yeni Arkadaş'ım. Sol elimi sol göğsüme bastırdım. Ben Ankara'ya, meyvem uzaya sevdalı.

Şiire. Hiçbir şey. Kalıbın, Şablonun ya da Gömleğin verdiği zarardan daha büyük zarar veremez. Nokta.

Ankaralı sevdalı bir şair vardı. Sokakta ölü bulunduğunda, cebinde siyasi şiirler değil, aşk şiirleri vardı. Çünkü Beş Mayıs'ta ölmüştü. Daha yirmi beş yaşındaydı. Nereden, hangi tepeden bakarsa-

nız bakın. Ya da. Kim ne derse desin. Bunun adı. Negatif ya da pozitif. Düz ya da ters. Diyalektikti. Bakışın ya da kaçışın diyalektiği.

Arkadaş öldüğünde altı yedi yaşlarında olmalıyım. Öyleyse. Okula ya başlamıştım ya başlayacaktım. Sevdalı *Şiirleri*. Büyük abimin kütüphanesinden aldım. Hep koynumda taşıdım. *Sevdadır* basıldığında tam yirmi bir yaşındaydım. Demek ki Hektor'dum. Uyuz Hektor. Onu da yanımdan hiç ayırmadım.

Kitabın başındaki tanıtıcı yazıdan. Yaşarken önemsenmediğini hemen anladım. Herkes savaşırken o vuruşuyormuş. Ne zamanki şiirinde bazı sözcükler kullanmaya başlamış. Misal. Ferhat gibi. Onun vuruşmasının da bir çeşit savaşmak olduğu anlaşılmış.

Ah gene yanlış anlaşıldı! Çünkü yaşanmadı. Çünkü kavranmadı. Onun vuruşması savaş değildi. Hiç olmadı. Ama savaş sanıldı. Sizi gidi kalaycılar sizi! Desenize. Bir şairi yaşarken önemsemek. Zahmetli iştir diye!

Ama Arkadaş. Bu yanlış anlaşılmadan. Yani öldükten sonra. Önemsenmeye başlandı. Kimler önemsemeye başladı peki? Yine Kalıpçılar. Yine Şabloncular. Ve yine Gömlekçiler. Ne zavallı bir ülke burası! Ama dünya da. Az zavallı değil hani. Ya da şöyle diyelim. Kıyısından köşesinden. Şark'a bulaşan dünya.

»*I'm just a soul whose intentions are good*

Oh lord, please don't let me be misunderstood.«

Eski Kedi Stevens. Kuran'ı kaset yapan şarkıcı. Yusuf oldu. Âmin dedi. Şiiri şöyle çevirdi.

»*Ben sadece iyi niyetli bir ruhum*

Rabbim, ne olur yanlış anlaşılmama müsaade etme.«

Arkadaş ruh değildi. O. Negatif ya da pozitif. Düz ya da ters. Diyalektikti. Bakışın ya da kaçışın diyalektiği.

Şiir. İster otu anlatsın. İster atı anlatsın. İster taşı, ister başı anlatsın. Şiir ister erkeği, isterse kadını anlatsın. Ot ister sarı olsun, isterse kırmızı olsun. At ister yarış yapsın, isterse bileğini burksun. Taş ister yosun tutsun, isterse oturak olsun. Baş ister başta olsun, isterse kıçta olsun. Erkek ister baba olsun, isterse balığa çıksın. Kadın ister su olsun, isterse güneş olsun.

Şiir. *Uzun Yalnız Bir Yol*'dur. Ve bu yolda. Şiir önce vuruşur.

Bırakın müdahale etmeyin. Edecekseniz de. Adam gibi edin. Gerçeküstücüler gibi edin. İkinci Yeni gibi edin. Öyle bir edin ki.

Müdahale yani. Kolaysa kibrini kırın yıldızların. Toprağa düşsün yıldız, düşsün un ufak olsun. Bir yıldızdan bir milyon yıldız doğsun. Çünkü.

»*Onlar ellerimde kâğıtlar*
ve gece karanlık.«

Desenize. Yıldızlara ateş etmek. Zahmetli iştir diye! Sanırım yıldızları vurmak. İmkânsız bir iştir.

Bu imkânsızı bir de. Ezra Pound başardı. Çünkü Léthé'den ölmeden geçti. Ona da dünya. Faşist dedi. Ah yalancı dünya!

»*Ben sadece iyi niyetli bir ruhum*
Rabbim, ne olur yanlış anlaşılmama müsaade etme.«

Pisan Cantos'un şairi ruh değildi. O. Negatif ya da pozitif. Düz ya da ters. Diyalektikti. Bakışın ya da kaçışın diyalektiği. Başlı başına bir müdahaleydi. Ama doğru. Biraz aşırıya kaçtı.

Gerçek dinin sanatta gerçekleşen vahiy olduğuna inandı. Hıristiyanlık Roma vatandaşını köleleştirmeyi hedefleyen bir inançtı. Öyleyse. İsa çoktan ve tamamen ölmüştü. Doğru! Asırlardır Kiliselere akıtılan gemiler dolusu para, aslında sanatçıların, filozofların. Bilim adamlarının hakkıydı. Kendisinin, Joyce'un, T. S. Eliot'ın. Ve Galileo Galilei'nin.

»*Ben sadece iyi niyetli bir ruhum*
Rabbim, ne olur yanlış anlaşılmama müsaade etme.«

Cathay'ın çevirmen şairi ruh değildi. O. Negatif ya da pozitif. Düz ya da ters. Diyalektikti. Bakışın ya da kaçışın diyalektiği. Başlı başına bir müdahaleydi. Ama doğru. Ezra biraz aşırıya kaçtı.

Hiç Çince bilmeden *Cathay*'ı çevirdi. Belki de bu şiirler, kadim Doğu metinlerinin tam bir tercümesi değildi. Doğru. Belki iddia edildiği gibi, bu çeviride Pound. Birinci Dünya Savaşı'nı anlattı. Şiddetin ve dostluğun yakıcı doğasını anlamak için, şiir sanatıyla deneyler yaptı. Amacı, savaşan Batı için acil bir ağıt yakmaktı. Ama çeviriye kendini adadı. Güneş kadar parlak bir zekâ, akıl almaz bir dil yeteneği. Pound. Bir öncüydü.

Hayatı boyunca. İmge alıp imge sattı. Çünkü imgenin gerçeğin ta kendisi olduğunu kavradı. Çünkü. Dil insanı özgür de kılabilir. Köle de yapabilir. Öyleyse. Dilin yapısı mutlaka ve acilen değişmeli. Bunun için önce düşünme biçimini ve dünyayı görme biçimini değiştirmek gerektiğini anladı. Pardon. Kavradı demeliyim.

Cam göze, sulu söze, süse püse. Sözcük taklasına ve sıfat borsasına savaş açtı. Üç basit prensip açıkladı. Bir. İster gerçek olsun ister hayal. O şeye doğrudan müdahale edin. İki. Şiire katkısı olmayan sözcükleri hemen götürüp çöpe atın. Üçüncüsü Ahenk'ti. »*Bir Ahenk aramak bir sevgiliye bedeldi.*« Sözcükler bir metronom temposuyla değil. Ahenkle dans etmeliydi.

Bu imkânsızı bir de. Ezra Pound başardı. Çünkü Léthé'den ölmeden geçti. Ona da dünya. Faşist dedi. Ah yalancı dünya!

»*Ben sadece iyi niyetli bir ruhum*

Rabbim, ne olur yanlış anlaşılmama müsaade etme.«

Pisan Cantos'un ve *Cathay*'ın şair çevirmeni ruh değildi. O. Negatif ya da pozitif. Düz ya da ters. Diyalektikti. Bakışın ya da kaçışın diyalektiği. Başlı başına bir müdahaleydi. Ama doğru. Biraz aşırıya kaçtı.

Kadim gizem dinleriyle ilgilendi. Bu dinlerin ve Kilise tarafından ortadan kaldırılan halk ozanlarının aşk inancıyla. Bu inanca sahip çıktı Pound. Köylüden kentliye. Patrondan işçiye. Piyanistten zurnacıya. Hemşireden dişçiye. Toplumun her ferdine sosyal ve asosyal bir görev yükleyen Konfüçyüs'ün sivil dini, akortlu bir Devlete ulaşmanın en eksantrik yolu olabilirdi. Daha sonra. Faşist İtalya'da böyle bir devletin yeşerdiğini gördü ve… Ne yazık ki inandı. Çünkü gözleriyle gördü. Mussolini ile bizzat tanıştı. Ona *Otuzuncu Kanto*'nun bir kopyasını yollamıştı. Görüşme sırasında. Mussolini'ye kendi ekonomik görüşlerini anlatmaya çalıştı. Mussolini Pound'u fırçaladı. Patrona göre, *Kantolar divertente*'ydi. Yani eğlenceli. Hahahaha! *Kanto Kırk Bir*'de bunu yazdı.

»*'Ma questo' / said the boss, 'è divertente.'*«

Pound'a göre. Mussolini harikaydı.

"Ben hayatımda böyle âdem görmedim. Vallahi fikirlerimi. Patron gibi ammeden. Patron gibi ham eden hiç kimseyi görmedim. Hahahaha!"

Bence Pound. Adlandırma hatası yaptı. Ya da strateji. Sağını solunu karıştırdı. Keşke sadece şiir yazsaydı. Şiiri çok basit ve çok gizemliydi. Olağanüstü şiiri.

Asıl yanlışı, vardığı neticeydi. O da diğerleri gibi, Kalıplara aldandı. Mistik bir ırk olamazdı.

»*Sanatçı, yeteri kadar sağduyuya sahip olduğundan, insanlığın çekilmez derecede aptal olduğunu anlamıştır.*« Aslında yalan değil!

»Buna rağmen, onu idare etmeye, eğitmeye, ikna etmeye, kendinden kurtarmaya çalışmıştır. Kitleler uysaldır, yoğrulabilirler ve onları şekillendiren kalıpları yaratan. Sanattır.«

Ama Kalıplar. Şablonlar ve Gömlekler. Aslında önemsizdir. Çünkü hayat. Negatif ya da pozitif. Düz ya da ters. Diyalektiktir.

Ama Kalıplar. Şablonlar ve Gömlekler. İstenirse gizlenir. Bence gizlenmelidir.

Bu gizemin adına. Bağlamından koparmak denir. Yıldız ve kurşun hikâyesi işte. İmkânsız değildir.

Gökte. Kibirli bir yıldız seçin. O kibirli yıldız. Tek ve gökte kaldığı sürece. Herkese tek bir yön gösterir.

Vurulup düşen yıldız saçılır. Saçılan yıldızsa. Tek bir fareye bir milyon yön gösterir.

Hayret! Nereden başlarsam başlayayım. Dönüp dolaşıp aynı yere/noktaya varıyorum. Sanırım. Dünya gerçekten yuvarlak.

Zevk verirsen zevk alırsın. Bence bu şey bu kadar basit. Masa da olsan kitap da. Kadın da olsan erkek de. Ya da Madlen. Ya da Tipitip. Zevk vermelisin, zevk almak istiyorsan.

Caggıdı. Caggıdı. Pat. Çat. Pat, pat, çat. Hahahaha!

Artık Tipitip yok. Çıkalı iki yıl olmuş. Bazuka sakız. İki yıldır çiğniyoruz.

Artık liselerde böyle asabi öğretmenler de yok. Ama kaynaştırma öğrencileri gibi kaynaştırma öğretmenler var. Misal. Nurcan Güneycan. Kız meslek lisesinde çocuk gelişimi öğretmeni. Yayıncılık sektörüne girmeden önce iki yıl meslektaş olduk. Tam bir tesadüf. Hayat işte. Önünüze insanlar çıkarıyor. Resmi de olsa selam vermek zorunda kalıyorsunuz. Memurluk böyle rengârenk bir şey. Askerliğe benzemiyor.

Aslında kaynaştırma öğrencileri arasından öğretmenler çıktığını duymuştum. Yani okuyup öğretmen olanlar olmuş. Aferin onlara. Nurcan da belki o öğrencilerden biriydi. Ama elbette bu konuda ısrarcı olamam. Bu tür soruları sormayı hiçbir zaman beceremedim.

"Siz kaynaştırma mıydınız Nurcan Hanım? Ah! Ne hoş."

Gene de. Hemen hemen eminim.

Aklıma gelmişken. Lise kız meslek lisesi ama sınıflar karma. Yani her sınıfta üç beş tane de oğlan çocuğu var. Yine de. Bu bağlantıyı kurmak şimdi neden gerekti anlamadım. Rex/Alex'le kız lisesinde

okurken de anlamıyordum. Bu bağlantıyı nasıl kuruyorlardı? Biz de zaten o yüzden ayrıldık ya. Neyse.

Bir gün. Çocuk gelişimi öğretmeni Nurcan Güneycan, sınıfındaki öğrencileriyle bir anısını paylaşır. Paylaştığı anısı eski öğrencileriyle ilgilidir. Yeni öğrencilerine eski öğrencilerini anlatır. Elbette ben o iki sınıfta da yoktum. Nurcan aynı anıyı benimle de paylaştı. O yüzden biliyorum. Okula geleli, hatta öğretmenliğe başlayalı bir hafta olmuştu. Çünkü akademiden ayrıldım. Nasılsa atılacaktım.

"Eskiden bu okulda prezervatif dağıtılırdı. Rex/Alex Bey."

"Ne diyorsunuz Nurcan Hanım!"

"Evet evet. Doğru söylüyorum."

"Ne hoşmuş. Eskiden burası tam bana göre bir okulmuş."

"Ben de kendim ve akşam lisesindeki öğrencilerim için bol miktarda aldım."

"Nereden aldınız?"

"Aramızda kalsın. Eski kocamın çalıştığı firma her yıl evime bir koli yollar."

"Hahay!"

"Tabii ki, sınıfta dağıttım."

"Doğrusunu yapmışsınız. Prezervatifler dağıtılmalıdır. Yoksa bayatlar."

"Ne hoş adamsınız! Kimse sizin gibi yorumlamıyor benim anılarımı."

"Gerçek hikâyelere bayılırım Nurcan Hanım."

"Hay kaşınızı öpeyim."

"Bence abartmayın."

"E tabii. Alınca kullandım."

"Doğrusunu yapmışsınız. Prezervatifler kullanılmalıdır. Yoksa bayatlar."

"Ertesi gün derste sordum. Çocuklar benimki delik çıktı. Sizinkiler nasıldı? Dedim. Dediler ki. Bizimkiler de delindi hocam. Bunun üzerine. Rahmetli kocamın eskiden çalıştığı firmaya bir mektup yazdım. Dağıtıcı firma beni üretici firmaya yönlendirdi. Durumu bizzat firma müdürüne başka bir mektupla anlattım. Bir ay kadar sonra müdürden yanıt geldi. Rulo şeklinde kocaman bir paket. İçinde de kısa bir not. Özür üstüne özür diliyor. Dağıtımda bir karışıklık olmuş."

“Sorun neymiş?”
“Onlar, diyordu notta. Çinliler için üretilenlerdi.”
“Hahay!”
“Ya, böyle işte.”
“O zaman. Ida’nın dediği doğru.”
“Ne?”
»En iyi/güzel hikâyeler gerçek hikâyelerdir.«
“Ama daha bitmedi.”
“Vay canına! Dahası da mı var?”
“Şu rulo paket.”
“Aslında ben de tam onu soracaktım. Türkler için üretilenleri neden rulo yapıp yolladılar? Diyecektim.”
“Hahay!”
“Gerçekten.”
“Hadi sorun o zaman.”
“Neden?”
“Çünkü kocaman rulo pakette sadece prezervatif yoktu.”
“Sahi mi? Çok heyecanlı yahu.”
“Hahay!”
“Peki başka ne vardı?”
“İki kocaman poster vardı.”
“Ne posteri?”
“Organ posterleri.”
“What?”
“Bir dişi, bir de erkek organı.”
“Üreme mi?”
“Tabii ki üreme.”
“Vay anasına!”
“İki kocaman üreme organı.”
“Eğitim amaçlı mı?”
“Tabii ki eğitim amaçlı.”
“Çok hoş yahu!”
“İşin güzel yanı. Ayrı ayrı olmaları.”
“Nasıl yani?”
“Yani yan yana asmanız şart değil. İki ayrı poster ya.”
“Hee!”
“Evet.”

"Peki siz ne yaptınız?"

"Yan yana astık."

"Nereye astınız?"

"Sınıfa yahu. Öğrencilerimle birlikte. Yerini onlar seçtiler."

"Nereye astınız?"

"Kapının arkasına."

"Yan yana?"

"Evet. Yan yana çok güzel oldu."

"Sonra?"

"Ertesi gün müdüre hanım duymuş."

"Geç bile kalmış."

"Bir hafta sonra bulmuş. Gece üstelik. Elektrikler de kesik. Elinde fenerle. Görünce düşüp bayılmış."

"Hahahaha! Korkudan mı?"

"Orası belli değil. Ama ayılınca sinirlenmiş ve yırtıp atmış güzelim organları."

"Komedi filmi gibi yahu!"

"Herif şimdi aktif milletvekili."

"Kim?"

"O sene Konya Gazi Lisesi'nde matematik öğretmeniydi. Türkçülüğün Esasları diye ödev vermişti."

"What?"

"Yes. Hector."

"You are kidding me?"

"No. No. That's right!"

"Then?"

"After ten comes eleven. Hahahaha!"

"Sinirimi bozma Nis. What was his name?"

"His name was…"

"Yes? "

"Ah Standing Cloud."

Aslında dayımın adı Rex/Alex değildi. Sadece Alex'ti. Bana onun adını vermiş nenem. Alex. Rex de onun ikiziydi. Onun adını da ikizime vermiş nenem. Rex. Nenem. Dominant bir nene. Cumhuriyet kadını. Bin dokuz yüz on yedi doğumlu. Yaşasaydı tam doksan beş yaşında olacaktı. Cumhuriyetin ilanında tam altı yaşında. Hemen hemen meyvem gibi. İyi ki doksan beş yaşına kadar yaşamadı. Yaşa-

saydı bu 29 Ekim'de çok üzülürdü. Ama yaşasaydı, mitinge birlikte giderdik. O, meyvem ve ben. Gene de çok erken öldü. Mezarı Karşıyaka'da. Şimdi etrafındaki tepeler rantsal dönüşüme uğradı. Mezarlık manzaralı gökdelenler. Param olsa alırım bir daire. Sırf onu görebilmek için. Her sabah günaydın diyebilmek için. Sadece ona değil. Misal. Erhan'a. Misal. Dicle'ye. Rex/Alex dayılarıma. Öz dayılarıma. Amcama. Ve diğerlerine. Misal. Ankara'nın Deniz'ine.

Çok erken öldü nenem. Yetmiş yaşındaydı. Daha hepimizi gömerdi. Ama düşüp öldü. Rüyamda çikolatayı almak için dolaba uzanıyordu. Rex/Alex'le büyük keşfimizi görmesi gerekirdi. Ama elbette görmedi. Onu birkaç kez *Eşim ve Ben* dergilerine bakarken yakalamıştım. Nedense gizli gizli bakardı. Seksen ihtilalini gördü. Askerlere çay götürdü. Erlere büyük abimi sordu. Üniversiteyi kazandığımızı gördü. Birkaç önemli olayı daha gördü. Misal. Rex/Alex'le benim ilk sevgililerimizi gördü. Kapıdan kovdu. Telefonu yüzlerine kapattı. Ama öldüğünde. Koynundan isimlerimiz çıktı. Sevgililerimizin ve bizim. Misal. Evimizin önündeki tarlanın park olduğunu gördü.

Meyvemi de göremedi. Görseydi çok severdi. Ona hemen bir isim takmak isterdi. Belki babasının adını. Nenem ilk büyük abime isim takmış. Çünkü o ilk torunu. Ona babasının adını vermiş. Naci. Babası o daha iki buçuk yaşındayken ölmüş. Babası mühendismiş. Trenleri düşünürken kalp krizi geçirmiş. Ereğli'de. Mühendis Naci. Alman Anadolu-Bağdat Demiryolu Şirketi için çalışırken, kalp krizi geçirmiş. Demiryolu Gülbahçe'nin ne tarafından geçmeli diye düşünürken. Aklına ah trenler gelmiş. Kalp krizi geçirmiş. Düşmüş ve ölmüş. Annesi bir daha evlenmiş. Yeni baba tutmuş elinden. Bizans'a götürmüş nenemi.

Geliyor geliyor! Vatanı kurtaran geliyor! Annesiyle çıkmış sokaklara. Üstü açık arabasının içinde Atatürk'ü görmeye. Yanında paşaları. Silah arkadaşları. Nenem çocukken Atatürk'ü görmüş. Üstü açık arabasının içinde. Yanında paşaları. El sallamış hepsine.

Genç bir kızken tekrar Ereğli'ye dönmüş. On dört on beş yaşlarındaymış. Hey gidi Ereğli. Henüz ikinci büyük savaş başlamamış. Ama yokluk yılları. Öz nenem ve dedemin evleriyle. Aynı avludaymış evleri. Komşularmış yani. Yine annesiyle birlikte yaşamaya başlamış. Sonra. Annesi ölünce. Bir başına kalmış. Rahime nenem. Öz nenem. Beş yaşındaki anneme demiş ki. Git bir Şükrüye'ye bak hele.

Bir şeye ihtiyacı var mı? İyi mi? Canı bir şey çeker mi? Gidiş o gidiş. Annem bir daha dönmemiş evine. O gün işte. Nenem annemle evlenmiş. Hoş. Evler aynı avluda. Ve Rahime nenemde çocuk çok nasılsa. Bir teyze, beş dayı. Şimdi cennette hepsi. İşin doğrusu. Kıyamamışlar terzi neneme.

Nenem terziydi. Bizans'tan Ereğli'ye geldi. Ereğli'yi terzi makasıyla kesti biçti. Singer makinesiyle dikti. Giydirdi. Kuşattı. Eşarbı çoktan sıyrılmıştı. Fötrlü erkekler, şapkalı hanımlar yarattı. Döpiyesli genç kızlar, takım elbiseli genç oğlanlar yarattı. Papyonu yarattı. Kol düğmelerini yarattı. Ereğli hiç direnmedi. Ereğli hazırdı. Cumhuriyeti kuran Paşa. Ereğli'yi hazırlamıştı. Ereğli de, beklemesini bildi. Nenemi.

Nenemin çok kızı oldu. Hepsi öğrencisiydi. Hepsine dikiş dikmeyi öğretti. Hep biraz mesafeliydi. *Sir Winston Tea* içerdi. Kıbrıs Adası'ndan gelirdi çayı. Kışın içine konyak katardı. Ud çalardı. Kendine özgü bir neneydi. Bekârdı ve biraz bohemdi.

Arabayı ziyaret etmeye Anıtkabir'e giderdi. Kulelerden birindeki üstü açık arabayı. Atatürk'ün yani. İçeriye girmeden, kapıda eteğini düzeltirdi. Üstünü başını. Dudaklarını emiştirirdi.

Kuğulu Park'a da giderdi. Hem çok sık giderdi. Yaz kış oraya giderdi. Atlardı troleybüse. Atlardı otobüse. Doğruca Kuğulu Park'a. Akşama kadar oturur, kuğuları seyrederdi. Bir kez bizi de götürdü. Sünnetsizdik daha. Rex/Alex'le beni. Kıştı ve sihirliydi. Oturduk kuğuları seyrettik. Üşüdük içeriye girdik. Parkın kafesinde çay içtik birlikte. Semaverde demlenmişti. Nenem çayı beğenmedi. Evde gördüğüm nenemin aksine. Kuğulu Park'taki nenem çok dalgındı. Gözleri suskundu. Bir şeyler anlatmak ister gibiydi.

Nenemin Kuğulu Park'ı ziyaret ettiği yıllarda Horozlu Adam yoktu henüz. Ya da. Horozuyla gezen adam parkın havuzuna düştüğü gün nenem çoktan ölmüştü. Yanılmıyorsam doksanlı yılların başlarıydı. Okulu bitirmiş, mühendis, hatta asistan bile olmuştum. Hahay! Nenem göremedi o günleri.

Banklardan birine oturmuş, geçen yaz yazdığım ama yollamadığım mektubumu okuyordum. Manastırlı Hilmi Bey'e. Sonbahardı. Hafif bir rüzgâr esiyordu. Tıp-tıp-tıp. Hayır, yağmur yağmıyor. Yapraklar. Sarı yapraklar. Çınar yaprakları. Nasılsa düştüğü yerde yağmur damlaları gibi ses çıkarıyor. Ya çok duyarlıyım ya da taş gibiyim. Başka açıklaması yoktu bu sesin.

Küçük bir kız çocuğu geldi ve küçük kızın yanında durdu. Küçük kız doğrulabilse, aynı boydalar. Kafasındaki yaprakları alıp suya attı. Küçük kızın saçları sararmıştı. Oysa geçen ay sarı değildi. Sonra küçük kız annesine doğru döndü. Elini küçük kızın omzuna attı. Çıkırt! Annesi fotoğraflarını çekti kızların. Kadının yüzünü göremiyordum. Ama sonra yürümeye başladı. Havuzu dolandı. Yavaş yavaş yüzü ortaya çıktı. Küçük kızların yanına geldi, kızlara elini uzattı. Bir an başını kaldırdı. Ağzım bir karış açık kaldı. Nenemdi. Döndüler ve el ele yürüyüp gittiler. Parkın ve o günün sessiz tanığı küçük kızlar nerede şimdi?

Nenemde tüm öykü, sanki yeniden başlıyor Walter. Ya da bitiyor, ya da değişiyor. Sanki yılların. Tozlaştırdığı her şey. Yeniden kristalleşiyor. Nenem bana anımsamayı öğretiyor Walter. Duyuyor musun dostum? Hem de yıllar sonra. Yıllar. Yıllar. Yıllar sonra.

"Bazı ölüler. İnan çok tehlikelidir Rex/Alex. Çok düşünme onları. Çık biraz dolaş."

"Dalga mı geçiyorsun Walter?"

"Hayır. Sen özgürsün."

"Özgür müyüm?"

"Evet özgürsün. Bırak mucizeyi çağırmayı. Çık az dolaş. Mucizeye rastlarsın. Misal. Ankara'nın eski bağlarını gez. Ankara'nın yeni kızlarına takıl. Subay bavulu gibi soyunsun. Dört bacağını da açsın. Ilık, ıslak ve yapışkan bir kurbağa gibi. Üzerine otursun. Göğsünün ateşi dostum, göğsünün rüzgârında sönsün."

Balkonda çalışırken dalıp gidiyorum. Şimdi de bir fotoğrafa dalıp gittim. Saatlerce. Fotoğrafın içine girecektim neredeyse. Atatürk'ün arabasının fotoğrafına. Üstü açık değil. Kapalı. Mercedes marka. Eski bir resmin ya da eski bir fotoğrafın içine girmeyi başarırsanız. Hayatta her şeyi başarabilirsiniz. Esir alır hayat sizi. Tüm hayallerinizi gerçekleştirirsiniz. Esir alır hayal sizi. Allahtan telefon çaldı. Bizans'tan aranıyorum. Nuh Naci abim olabilir.

"Benim dedemin adı da Nuh Naci'ydi. Makinistti."

"Hahay!"

"Bir gün lokomotif patlamış, buharlıymış. Kaçamamış dedem. Yanmış."

"Patlama Ereğli yakınlarında olmuş olabilir mi?"

"Kaşınhanı'nda olmuş. Karaman tarafında bir istasyon."

“Benim hikâyemin yakınlarında işte.”

“Peki şimendifer istasyonda mıymış?”

“Hayır. Yarım saat önce ayrılmış. Seyir halindeymiş.”

“Dedemin Ereğli’de arkadaşları varmış.”

“Hahay!”

“Rivayet o ki, Ermeni bir sevgilisi varmış.”

“Metresi yani.”

“Babam. Yok canım, olur mu öyle şey. Arkadaşıdır. Demişti ama!”

“Bence hak etmiştir deden.”

“Öyleyse ve hak ettiyse, helali hoş olsun dedeme.”

“Helali hoş olsun.”

“TCDD damgalı bir köstek saati var.”

“Hahay! Yadigâr mı?”

“Yadigâr.”

“İyi sakla onu.”

“Saklamam mı. Gözüm gibi bakıyorum kösteğe.”

“Tamam o zaman. Gözünün önünden ayırma. Sakın alıp başka bir yere koyma.”

“Merak etme koymam.”

“Tamam o zaman. Görüşürüz öyleyse.”

“Sen daha yatmıyor musun?”

“Daha tek kürek Yalova gideceğim.”

“Sabahı bulacaksın yani.”

“Bulur herhalde.”

“Tek kürekle ne kadar gidersin ki?”

“Kamyon da var. Devrilene kadar giderim.”

“Ha oldu şimdi.”

Bir insan bir saati ne diye aylarca götünde saklar ki? Sonra saati düşündüm. Altın olsa ne yazar? Babadan, dededen, atadan yadigâr olsa ne yazar? Kıçı kırık köstekli bir saat. Bence bir göt bir saatten daha değerli. Bazen olmayabilir. Her zaman. Bazen olmayabilir. Ve herkes için de öyle olmalı. Bazen olmayabilir. Değil. Değil işte. Düşündüğün gibi değil. Yoksa kösteksiz miydi?

Meyvem uzaya âşık. Büyüyünce Mars’a gitmek ve mutlu olmak istiyor. En az şimdiki kadar. Bu dünyada her yer bina doldu diyor. Ama geçen seneyi unutuyor. Yoksa ayı mıydı?

“O kulede ne işin vardı kelebeğim?”

"Polenlerin dişicik tepesine ulaşması olayı baba."

"What?"

"Tozlaşma."

"Ama elinde pinpon topu vardı?"

"Bilye de vardı. Unuttun mu? Annemin masalı."

"Bazı keşifler tehlikelidir cin biberim. Ve bazı deneyler. Tek başına yapılmaları gerekmeyebilir."

Bazı ölüler tehlikelidir. İnan bana çok tehlikelidir.

Babamın kitabında eli var. Nenemin. Duvara yansıyor gölgesi sol elinin. Elini büküp kuş/kartal yuvası gibi yapmış. Elinin gölgesi duvara düşünce nenemin. Duvarda. Atatürk'ün portresi yanmış. Babamın. TRT'den fotoğraf sanatçısı bir arkadaşı fotoğrafladı duvarı. Hüseyin Tanboğa. Nenemi, Atatürk'ü ve eli. Heyecandan kimse görememiş. Keşke yüzüğünü çıkarsaymış.

Söylemiştim. Alex dayım ve Rex dayım, nenemin yeğenleriydi. Alex dayım pazarları bizim eve gelirdi. Yenimahalle'yi batı cephesinden gören evimize. Annem onun kızıydı. Babam onun oğluydu. Biz onun yeğenleriydik. Bizi çok severdi. Biz de onu çok severdik. Gelmesini dört gözle beklerdik. Nenem huysuz bir kadın. Dedim ya, hiç evlenmemiş. Biraz bohemdi. Kendine özgü ve huysuz. Bazen annemi üzerdi. Çok üzdüğü de olurdu. Annem üzülünce babam da üzülürdü. Annem ve babam üzülünce, biz de üzülürdük. Alex dayım kızmadan, her pazar neneme nasihat eder.

Evimiz üç odalıydı. Biri annem ve babamın yatak odası. Diğeri nenemin yatak odasıydı. Üçüncü oda da, dört kardeşin yatak odası. Karşılıklı iki ranza. Cumartesi günleri sıcak su verilir. Bazen pazarları. Kooperatif merkezden ısıtılırdı. Merkez dört blok arkamızdaydı. Nenem bizim banyoda yıkanmaz. Kirlenince hamama giderdi. Çok seyrek de olsa, bazen bizim evin banyosunda yıkandığı da olurdu. O zaman, adasındaki iki sandalyeden birini banyoya taşır, üzerine oturur ve öyle yıkanırdı. Sandalyeler ahşap. Ama kahverengi yağlıboyayla boyanmıştı. Nenem ölünce. O boyaları çıkarmak için çok uğraştım. Subay bavuluma lazımdı.

Adasındaki mi dedim? Odasındaki demeliydim. Sanırım aynı şey. Renk de kahverengi değildi. Vandyke kahverengisi.

Bizimle hiç kahvaltı yapmadı. Çayı özeldi. Kıbrıs Adası'ndan gelirdi. Zift gibi demli çay içerdi. Bir gün gördüm. Kahvaltısı öyle

zevkli. Öğlenleri okul dönüşü. Rex/Alex'le koklardık. Misler gibi. Odası maydanoz, tere, semizotu kokardı. Nenem bizimle hiç sofraya oturmadı. Yemek saatlerinde, odasında yaşadı.

Bir gün olsun. Babamın neneme ilendiğini duymadım. Ona hep saygı duydu, onu hep baş tacı etti. Derdi ki. O evimizin bereketi. Cumhuriyetin emaneti. Hediyesi.

Alex dayım balkonumuzu pek sever. Mithatpaşa'daki evden sonra. Bizim balkon ona cennet. Önümüz koskocaman tarla. Açıklık. Ferah. Karşıda. Yenimahalle'nin sokakları ızgara ızgara. Evleri birkaç çeşit. Dublex, lüks. İkişer katlı. Bahçeleri ve meyve ağaçları. Kuşları. Arsanın ardında, hepsi minicik görünüyor. Tek sorun. Beşinci kata çıkmaktı. Çıkana kadar soluk soluğa kalırdı dayım. Eşi de soluk soluğa kalırdı. Günde. İkisi. Toplam dört paket sigara içerdi.

Sünnetimizi Alex dayım yaptı. Aslında bir sünnetçi yaptı. Alex dayım ona *supervisor*'lık yaptı. Bize de kirvelik yaptı. Sünnetçiye danışmanlık ve bize kirvelik yaptı. Bize kirvelik yaparken sünnetçiye danışmanlık yaptı. Karışmadı, ama gözledi sürekli. Yanlış bir dikiş görse, karışacaktı. Ama Rex/Alex'in sünnetinde, bir ara arkasını döndü, babama bir şey söyledi. Sonra bana baktı. İlk sünneti ben olmuştum ve yan tarafta dikiliyordum. Dayım bana göz kırptı. Ağzımda flütüm. Sünnetliydim artık ve üflüyordum. Gık bile demedim. Çünkü. Flüt çalarken gık denmez. Sadece flüte üflenir. Ağzımla üflüyor, gözümle bakıyordum. Rex/Alex'e bakıyordum.

Flüte üflenince flüt ses çıkarır. Bu seslere nota denir. Ilgaz bir dağdır. Notaları da vardır.

Sünnet olduğumuzda dokuz yaşındaydık. Misket Sokak'taki evimizde oturuyorduk. Mehmet dayımın bir ton elma getirdiği evde. Arkasında Çiftlik Caddesi. Caddenin arkasında Atlı Spor Kulübü. İkisinde de elma sattık. Elma dağıttık. Atlarla elma yedik. Evimiz kiraydı. İki odalıydı. Bir odası nenemin, bir odası annemle babamın. Biz salondaydık. Büyük sobanın başında, yedik içtik ders çalıştık. Biz. Dört kardeş. Büyük sobanın başında, büyük masanın üstünde büyüdük.

Bir gün. Büyük abim Rex/Alex'le bana tahtadan çakılar yonttu. Tabancamız yoktu. Çok sevindik. Çakılar çok küçük ve çok güzeldi. Abim becerikli adamdı. Büyüyünce maden mühendisi olacaktı. Çakılarla kılıççılık oynadık. Tarkan'ı ve kurdunu taklit ettik. Nenem çakıları sobaya attı. Birbirimize zarar verebilirdik.

Ev sahibimiz karşımızdaki dairede otururdu. Leman teyzeydi adı. Tahsin amca kocasıydı. Eski Türk filmlerindeki arabalardan bir arabası vardı. Yayla gibi bir Chevrolet. Açık mavi. Lastikleri yanaklı. 1959 model bir Chevrolet Impala. *Convertible.* Sivri sivri her yeri. Kaşları gözleri. Süzüle süzüle gider, nazlı nazlı dönerdi sokağa. Ama o zaman Türk filmleri eski değildi. Sonra eskidi. Türkiye eskiyince, filmler de eskidi.

Üç meyveleri vardı. Şadan abi. Şenyuva'nın çoğu gibi. O da karşı kamptandı. Filiz abla. Büyük abim yaşında. O zaman sadece Nuh'un Ankara Makarnası vardı. Filiz makarnaları çıkınca. Filiz abla. Çok bozuldu bu markaya. Biz Hülya'yla oynadık. Aynı yaştaydık. Hülya. Hem arkadaşımız, hem hemşiremiz oldu. Hülya'yla Kıllı Baba oynadık. Apartmanın arkada bir bahçesi vardı. Hiç güneş görmezdi. Çünkü kuzeyde kalırdı. Yüksek duvarlar ardındaydı. Hülya'yla her gün. Arka bahçede. Kıllı Baba oynadık.

Kıllı Baba. Bu oyunu üçümüz keşfettik. Aslında icat ettik. Yani uydurduk. Çok zevkli bir çocuk oyunu. En az ve en fazla üç kişilik.

Hülya evlendi. Boy boy meyveleri var şimdi. Sulu sulu. Bazen bir araya geliyoruz. Hülya, Rex/Alex ve ben. Üçümüz. Kıllı Baba oynuyoruz. Giderek artan bir zevk alıyoruz. Üç kişi hep daha zevkli olur zaten. Sanırım. Bu oyunda ustalaştık artık.

Hülya çoktan emekli oldu. Patroniçe şimdi. Porselen tabakları. Yemyeşil çayırları. Susuz Köyü çıkışı. Eryaman dönüşünden iki kilometre daha gidiyor. Petrol Ofisi'nden U çekiyoruz. Kamyonlara tırlara. Çok dikkat ediyoruz. Efsane Bahçe. BP benzin istasyonu yanı.

»Gerçekten mi? Ben de ota bayılırım! Peki… Ne tür müzik seversin?... Kaval… İnanmıyorum!«

Bir kez bahçesinde yürüdük. Hülya'yla ben. O koyun ben keçi. Unuttum. Ya da tersi. Önümüze bir hendek çıktı. Dedim ki bir koyun olarak. Önce ben atlarım. Atladım. Keçi bağırdı arkamdan. Ay kız, kıçın göründü valla. Döndüm dedim ki keçiye. Söyleyene bak hele. Hahahaha! Gevrek gevrek sırıttı keçi. Ve dedi ki koyuna. Ben keçiyim ayol! Hahahaha!

Son yıllarında bize yemek yapmaya başlamıştı. Ama hep pırasa, hep pırasa. Zeytinyağlı pırasa. Zeytinyağlı kereviz. Bir kereviz yemeyiz. Pırasa da yemeyiz. Bize pilav yap nene. Bize köfte yap nene.

Nenem gene etliye sütlüye karışmadı. Sünnet olduğumuz gün. Gidip Ata'nın arabasına baktı. Ata'nın arabasına atladı. Pembe Köşk'e çıktı. Yolda şoförü durdurdu ve arabadan indi. Caddeyi geçti. Parka doğru yürüdü. Bir banka oturdu. Ve tam bir saat, kuğuları seyretti.

Annem bize, parlak kumaştan mavi pelerinler dikti. Kenarlarına fırfırlar işledi. Annem de nenemin öğrencisiydi. Singer dikiş makinesi çoktandır onundu. Bembeyaz sünnet gömlekleri dikti. Yakalarına fırfırlar işledi. Beyaz pantolonlar dikti. Gidip karton satın aldı. Beyaz kumaşla kapladı. Sünnet şapkaları yaptı. Şapkalar tas gibiydi. Beyaz fes gibiydi. Şapkalara rengârenk boncuklar dikti. Boncuklar yapıştırdı. Önlerine kuştüyleri taktı.

Sünnetçi hazırdı. Annem hazırdı. Babam hazırdı. Alex dayım hazırdı. Rex/Alex hazırdı. Ben hazırdım. Komşular hazırdı. Komşu çocukları hazırdı. Hülya hazırdı. Manzaraya hâkim bir tepeye konuşlanmıştı. Salon hazırdı. Annemle babamın büyük yatağı salonda hazırdı.

Sünnetçi karnımla pipimin arasına bir iğne yaptı. Şırınga kocamandı. Aynı iğneden Rex/Alex'e de yaptı. Rex/Alex dayım bir sandalyeye oturdu. Kucağına beni aldı. Bacaklarımı ayırdı. Sünnetçi ah dedi, vah dedi, bak şuraya kuş dedi. Oldu da bitti maşallah. Sünnetliydim artık. Hiç ağlamadım. Gık bile demedim. Sadece burnumda. Narkoza batırılmış çiğ et kokusu kaldı. Bir de Rex/Alex'in sünnet solosu.

Re-la-sol-la-fa-sol-la / la-ince re-ince re-ince do-si-ince do-la.

»Ilgaz A-Nadolu'nun. Sen yüce bir dağısın.

Baharda yeryüzünde. Bu cennetin bağısın.«

Rex/Alex dayım bir sandalyeye oturdu. Kucağına Rex/Alex'i aldı. Bacaklarını ayırdı. Sünnetçi ah dedi, vah dedi, bak şuraya kuş dedi. Oldu da bitti maşallah. Sünnetliydi artık. Hiç ağlamadı. Gık bile demedi. Sadece burnunda. Narkoza batırılmış çiğ et kokusu kaldı. Bir de Rex/Alex'in sünnet solosu.

Re-la-sol-la-fa-sol-la / la-ince re-ince re-ince do-si-ince do-la.

»Yalçın kayalıkların. Göklere yükseliyor.«

Re-la-sol-la-fa-sol-la / la-ince re-ince re-ince do-si-ince do-la.

»Senin dumanlı başın. Bulutları deliyor.«

Alex dayım sünnetçiye *supervisor*'lık yaptı. Bize de kirvelik yaptı. Sünnetçiye danışmanlık ve bize kirvelik yaptı. Bize kirvelik yaparken

sünnetçiye danışmanlık yaptı. Karışmadı, ama gözledi sürekli. Yanlış bir dikiş görse, karışacaktı. Ama Rex/Alex'in sünneti sırasında, bir ara arkasını döndü, ben ince re notasını çalıyordum, babama bir şey söyledi.

"Bu kovboylarla ne kadar gururlansan azdır Hacı."

Babam gururlanırken. Ben. Do-si-ince do-la notalarını çaldım. Babam re-la-sol-la-fa-sol-la notalarımla da çok gurur duydu. Gözleri kaşındı ve gözlerini kaşıdı.

Sonra Rex/Alex dayım bana baktı. İlk sünneti ben olmuştum ve yan tarafta dikiliyordum. Dayım bana göz kırptı. Ağzımda flütüm. Sünnetliydim artık ve üflüyordum. Gık bile demiyordum. Çünkü. Flüt çalarken gık denmez. Sadece flüte üflenir. Ağzımla üflüyor, gözümle bakıyordum. Rex/Alex'e bakıyordum.

Flüte üflenince flüt ses çıkarır. Bu seslere nota denir. Ilgaz bir dağdır. Notaları da vardır. Sünnet olan çocuklara çalınır.

Hülya. Bize su taşıyor, acıbadem kurabiyesi taşıyor, su taşıyor, kâğıt beze taşıyor. Sonra gene su taşıyor. Çaktırmadan pipimize bakıyor. Pipiler yaralı, sargılı. Üzerleri tas şapkalarımızla kapalı. Salondaki büyük yataktayız. Yatıyoruz. İki kovboy. İki Lükü Lük. *Toddler, child, adolescent, adult.* Sonunda yani.

Ve Tipitip. Sakar Tipitip. Çıkalı iki yıl olmuş. Bazuka sakız. İki yıldır çiğniyoruz. Mabel'i, o yassı ve kahverengi Arap kızını bırakmış, Tipitip çiğniyoruz. İki yıldır Tipitip okuyoruz. Önce papyonluydu. Sonra kravatlı oldu. Kocaman gözlüklü, yuvarlak şapkalı. Upuzun sivri burunlu. Hülya. Önce kâğıdını dikkatle soyuyor. Çikleti koklatıyor, sonra ağzımıza atıyor. En son Tipitip'in maceralarını bize okuyor. Hahahaha. Hahahaha. Hahahaha! Tipitip'in maceralarını bizim için biriktiriyor. Tipitip. Karısı Tipitoş, kızı Tipicik ve köpekleri Tipitop.

Hülya. Arkadaşımız, hemşiremiz. *»Ayaklarımızın turabı, göğüllerimizin hızmatçısı.«*

Ve En Kahraman Rıdvan Bülent Arabacıoğlu. Karikatürist olmasaydı mühendis olacaktı. Harita mühendisi.

Olsa da olmasa da mühendisleri severim. Yapsa da yapmasa da. Mühendisleri severim.

Bir haftadır Kıllı Baba oynamıyoruz. Özlemişiz. Hülya dedi ki. Rex/Alex ve Rex/Alex. Hadi Kıllı Baba oynayalım. Kıllı Baba oynamayı özledim. Siz özlemediniz mi?

Yine de bu bağlantıyı nasıl kurduk, hiç anlamıyorum. Hülya da anlamamış. Rex/Alex de. Kıl tamam. Ama baba nereden çıktı? Sanırım…

Arka bahçeye/avluya çıktık. Hülya bir kova su taşıdı. Kovayı toprağın üzerine koydu. Kovanın içinde plastik bir tas duruyordu. Tepemizi yaptık. Topraktan küçük bir tepe yaptık. Yuvarlak tabanlı bir koni. Tepesi kesik bir piramit koni. Yuvarlağın köşelerine geçtik. Yuvarlağın üç köşesi olur. Üçümüz birer köşesine yerleştik. Başladık mağaramızı oymaya. Herkes kendisine, kendi minik elleriyle bir mağara kapısı yaptı. Kapıyı tünel gibi toprağın içinde oymaya başladı. *Very carefully*. Çok ama çok dikkatli. Toprak kaymamalı, tepe yıkılmamalı. Üç tünel piramidin tabanında buluştu. Üç minik işaret parmağı birbirine dokundu. Üç minik el piramidin tabanında birleşti. Üçümüz. Tepenin üstünden gözlerimizle bakıştık. Birbirimize. Gülümsedik gözlerimizle. Şimdi sıra. Tünellerin ağzını kapatmaya gelmişti. Tepenin içinden ellerimizi dikkatle çektik. *Very carefully*. Çok ama çok dikkatli. Toprak kaymamalı, tepe yıkılmamalı. Rex/Alex anlamsızca kaykıldı. Tepe yıkıldı. Ah Rex/Alex. Seni gidi seni!

Arka bahçeye/avluya çıktık. Hülya bir kova su taşıdı. Kovayı toprağın üzerine koydu. Kovanın içinde plastik bir tas duruyordu. Tepemizi yaptık. Topraktan küçük bir tepe yaptık. Yuvarlak tabanlı bir koni. Tepesi kesik bir piramit koni. Yuvarlağın köşelerine geçtik. Yuvarlağın üç köşesi olur. Üçümüz birer köşesine yerleştik. Başladık mağaramızı oymaya. Herkes kendisine ve kendi minik elleriyle bir mağara kapısı yaptı. Kapıyı tünel gibi toprağın içinde oymaya başladı. *Very carefully*. Çok ama çok dikkatli. Toprak kaymamalı, tepe yıkılmamalı. Üç tünel piramidin tabanında buluştu. Üç minik işaret parmağı birbirine dokundu. Üç minik el piramidin tabanında birleşti. Üçümüz. Tepenin üstünden gözlerimizle bakıştık. Birbirimize. Gülümsedik gözlerimizle. Şimdi sıra. Tünellerin ağzını kapatmaya gelmişti. Tepenin içinden ellerimizi dikkatle çektik. *Very carefully*. Çok ama çok dikkatli. Toprak kaymamalı, tepe yıkılmamalı.

Hülya. Rex/Alex, sen dur. Dedi. Hiç kımıldatma elini. Hülya elini çıkardı mağarasından. Parmaklarını yaladı. Ben elimi çıkardım mağaramdan. Çok dikkatli. Çok titiz. Parmaklarımı yaladım. Rex/Alex duruyordu kımıldamadan. Hülya arkasına geçti. Omuzlarından tuttu. Ben de kolunu tuttum Rex/Alex'in. Usulca çek Rex/Alex. Çok

dikkatli. Yum elini iyice. Tepemiz hazırdı. Üç kapılı, üç mağaralı. Rex/Alex parmaklarını yaladı.

Çünkü. Matematiktir. İnsanın aklı vardır. Altmış sekiz baharıdır. İnsanın ruhu vardır. Bir de sanat eğitimi. Eğreti durmamak için hayatta. Yalamayı unutmamalı.

Zevk verirsen zevk alırsın. Bence bu şey bu kadar basit. Masa da olsan kitap da. Türk kahvesi fincan. Ya da telve. Zevk vereceksin, zevk almak istiyorsan. Dikiş makinesi bir de.

Sıra tünellerin ağzını kapatmaya gelmişti. Tipitip'lerimizi çıkardık, bir güzel soyduk. Tipitip'i kokladık. Çiğnemeye başladık. Karikatür kâğıtlarını okuduk, hahahaha, cebimize koyduk. Çikletlerin ambalaj kâğıtlarıyla. Kapılarımızın ağızlarını, güzelce kapadık. Açılmasın diye. Kenarına üstüne. Ot çöp tıkadık. İşte her şey hazır!

Deliği unuttuk! Dedi Hülya. Doğru. Deliği unutmuştuk.

"Bu işi bana bırakın."

"Akıl akıl gel pipime takıl."

"Hahahaha. Hahahaha. Hahahaha!"

İncecik bir dalla deliği açtım. Yuvarlak tabanlı piramidin ya da kesik uçlu koninin tam tepesinden. Usulca ve dikkatlice. Dal toprağa değdi. Değdiği yer. Üç tünelin birleştiği, üç parmağın öpüştüğü. Yer. Yani. Tünellerin ortak kümesi. Usulca ve çevire çevire, dalı delikten çıkardım. İşte her şey hazır!

Kılı unuttuk! Dedi Rex/Alex. Doğru. Kılı unutmuştuk. Saç kılı. Ya da teli.

"Bu işi bana bırakın."

Lütfen ön tarafımdan almayın dedi Hülya. Tamam dedi Rex/Alex. Ense tarafından alırız. Hülya eğildi. Rex/Alex Hülya'nın arkasına geçti. Üstünde sünnet gömleği. Pipisi yaralı.

"Ay!"

"Acıdı mı?"

"Biraz."

Hülya'nın çikleti ağzından yere düştü. Yazık oldu Tipitip'e. Daha şekerliydi. Rex/Alex. Hülya'nın saç telini deliğe yerleştirdi. Hülya'nın boyu gibi, bacakları gibi. Saçları da uzundu. Şimdi her şey hazırdı.

"Suyu kim dökecek?"

"Ben."

Hülya kovadan bir tas su aldı. Tepenin üstündeki delikten suyu dökmeye başladı. Usul usul, dikkatlice. Bir tas daha su aldı. Tepenin üstündeki delikten suyu dökmeye başladı. Usul usul, dikkatlice.

"Yeter mi?"

"Yeter."

"Bakalım kıl kimin ağzında?"

"Bakalım bakalım."

"Açın ağızlarınızı bakalım."

"Aaaaa. Aaaaa. Aaaaa."

"Hahahaha. Hahahaha. Hahahaha!"

Herkes kendi köşesine geçti. Herkes kendi mağarasının kapısını açmaya başladı. Usul usul dikkatlice. Bakalım kıl kimin ağzına kaçtı? Kıl onun kapısındaydı.

"Hülya'nın!"

"Olamaz. Bu hiç adil değil!"

"Hayır. Her şey *fair play*'e uygun."

"Evet evet. Çok adil bir oyun."

Hülya elini kendi deliğinden soktu. Kendi tünelinde ilerledi. Eli yani. Ortaya gelince durdu. Eline insan eli değmiyor şimdi. Eli soğuk. Eli ıslak.

Çıktık tepenin üstüne. Rex/Alex'le başladık tepinmeye.

"Kıllı Baba. Kıllı Baba. Söyle bize Kıllı Baba. Kapının anahtarı nerede?"

"Hahahaha. Hahahaha!"

"Kapının anahtarı cebimde."

"Hahahaha. Hahahaha!"

"Elin acıyor mu Hülya?"

"Hayır acımıyor."

Sanırım. Baba bir mecazdı.

O zaman. Çocukluk gurbettir. Çocukluk ıssızlıktır. Issızlığın ve gurbetin yaratıcılığa etkisi. Rex/Alex ve Rex/Alex. Ya da tersi. Bir de Hülya. Üçümüz de çocuktuk. O zaman.

Kervan karmaşadan basite giden yokuşta düzülür. Bu. Sanat anlayışımı özetleyen aforizma. Hahahaha! Siz ne sandınız? »*Leider! Leider!* Vah yazık! *Çiçeklendi ve kurudu.*« Sokakta ve pencerede. Kurur tabii. Zaten çok fazla konuştu!

Ben de aynı yörüngeyi izliyorum. Giderek basitleşiyorum. Bence siz de giderek basitleşin. Vakit varken. Derim ki size. Herkes giderek basitleşsin. Çünkü. Kervan karmaşadan basite giden yokuşta düzülür.

Doğru. Yokuş çıkılır. Zahmetlice. Ama yokuş bir yerde biter. Tepe noktasıdır o yer. Her yokuş, tepeye varınca biter. Sonra iniş başlar. Zahmetsizdir. Yuvarlansanız da olur. Hele bir de kırsa! Hele bir de düzensizse! Tadından yenmez olur. Bir de yağmur başlar. Tıpır tıpır. Önce atıştırır. Derken. Bir sağanak. Bir sağanak! Ah sevgilim hayat. Ah sevgilim Dünya! Dön de öpeyim ağzını!

Sanat bir yakarıştır. Doğru. Gören gözlere. Duyan kulaklara. Sanat bir yakarıştır. Karmaşayı sevmez. Basittir. Çünkü. Sanat bir yakarıştır.

Dünya yuvarlaktır. Başlarsın yürümeye. Varırsın aynı yere. Doğduğunda. İlk attığın çığlığa. Çünkü. Dünya yuvarlaktır. Ve sanat bir yakarıştır.

Sanat zahmetsizdir. Doğru. Yakarmak için zahmete gerek yoktur. Zahmet edersen eğer. Yakarının adı. Osuruk olur.

Ama sanatçı. Karmaşadan basite giden yokuşta. Kervanını düzerken. Zahmetine katlanır. Dünya'nın. Hayatın. Arkadaşların. Belki ömür boyu. Çok acır, çok yaralanır. Belki ömür boyu. Çok ter akıtır. Ama bekler. Beklerken. Hep bakar, hep not tutar. İnek gibi değil. İnsan gibi bekler. Sarhoş olur, uyanık kalır. Bilir ki. Beklemesini bilene. Lütuf yakındadır! Taç yakındadır. Mutluluk yakındadır.

O zaman. Kervan karmaşadan basite giden yokuşta düzülür. Basitleştiğinde. İniş başlar. O zaman. İster çığlık at, ister yakar. İstersen osur. Hepsi sanat olur. Bilmem anlatabildim mi?

Şu bahçede. Bu bağda. İtişip tepişmek niye? Ödül mü var ortada? Üzüm yiyelim birlikte. Alkışlayalım birlikte. Ödülün canı cehenneme. Dans edelim birlikte. Şarap içelim birlikte. Dionysos'un ruhuna. Apollon'un ruhuna! Şiir karanlıktır nasılsa! Yaz bitti. Yaz gene geldi. Şiir aydınlıktır nasılsa!

Annem balkondan bizi çağırdı ve tekrar eve girdik. Salondaki büyük yatağa yattık. Rex/Alex ve Alex/Rex. Dünya gene başımızda. Hülya yanı başımızda. Ay gene başımızda. Kafasında ayla. Hülya bizim sevgili arkadaşımız. *»Ayaklarımızın turabı, göğüllerimizin hizmatçısı.«*

Hepimiz Tipitip seviyoruz. Tipitip'e hastayız. Hülya bizimle yatar mı acaba?

"Hülya! Caggıdı. Caggıdı."

"Efendim. Caggıdı. Caggıdı."

"Bizimle yatar mısın Hülya? Caggıdı. Caggıdı."

"Caggıdı. Caggıdı. Yatarım Rex/Alex. Caggıdı. Caggıdı. Açılın bakalım."

İkimiz iki yana açıldık. Hülya girdi aramıza. Tipitip çiğniyoruz. Caggıdı. Caggıdı. Caggıdı. Caggıdı. Balon yapıyoruz. Patlatıyoruz. Dudaklarımıza yapışıyor Tipitip. Dudaklarımızı yalıyoruz. Caggıdı. Caggıdı. Tipitip. Tipitip. Caggıdı. Caggıdı. Pat. Çat. Pat, pat, çat. Hahahaha. Hahahaha. Hahahaha!

"Çişim geldi Hülya."

"Kalk gidelim."

Pat. Çat. Pat, pat, çat. Hahahaha! Caggıdı. Caggıdı.

"Çişim geldi Hülya."

"Kalk gidelim."

Pat. Çat. Pat, pat, çat. Hahahaha! Caggıdı. Caggıdı.

Akşam olunca Hülya gitti. Uzağa değil. Karşı eve. Apartmanın Konya Yolu'nu ve Güneş'i gören dairesine. Bizim evse Çiftlik Caddesi'ni ve atları görüyor. Bir de Ay'ı. Akşam ilerliyor. Gece oluyor. Annem geliyor. Bizi öpüyor. Babam geliyor. Bizi öpüyor. Ağabeyler geliyor. Öpüşüyoruz. İyi geceler.

Gecenin bir yarısı. Saat kaç bilmiyorum. Rex/Alex'in çişi geldi. Rex/Alex'in çişi gelince benim de çişim geldi. Doğal olarak. Yorganı kaldırdık. Bir de ne görelim. Kan. Rex/Alex'in pipisi kanıyor.

"Anne! Anne!"

"Alo. Dayı. Çabuk gel!"

"N'oldu Dudu?"

"Rex/Alex'in pipisi kanıyor."

"Dikiş atmıştır. Sen kanayan yeri bul. Ve orayı bir şeyle sıkıca tut. Ben hemen geliyorum."

"Pense olur mu?"

Dayım. Doktor. Kadın hastalıkları uzmanı. Henüz otomobili yok. Otomobilini daha sonra aldı. Bir Murat 124. Açık sarı. Bazı pazarlar bizi aldı gezdirdi. Çubuk Barajı'na götürdü. Sonra Çubuk Barajı 2 yapıldı. Oraya da götürdü. Te Mithatpaşa'dan Şenyuva'ya geldi. Ge-

ce gece. Rex/Alex'i kucakladı ve büyük masanın üstüne yatırdı. Masanın tam üzerinde ampul olması iyi. Annem dikiş iğnelerinden birkaç tanesini kaynar suda dezenfekte etti. Ama ipliği iğneye kimse geçiremiyor. Herkesin elleri titriyor. Dayım da yaşlı. Nenem daha yaşlı. Ama sonunda ipliği iğneye terzi nenem geçiriyor.

Dayım o gece Rex/Alex'in pipisini iğne iplikle dikti. Yani birkaç dikiş attı. Tam son dikişi attı. Daha ipliği bile kesmemiş. Elektrikler kesildi. Kanama durdu. Herkes bir oh çekti. Belki de elektrikler te en başta, ipliği iğneye geçirirken kesildi? Bir küvet olsaydı.

Bunları bana sonra annem anlattı. Ben L salonun görünmeyen ayak kısmındaki büyük yatakta yatıyorum. Sesleri duyuyorum ama görüntü yok elbette. Ama L salonun ayak kısmında da elektrikler kesildi. Buna şahit oldum. Biliyorum.

Pipisinin ucuna sakız yapışmış! Dedi Rex/Alex dayım. Nasıl olduysa? Yattığım yerden Tipitip diye bağırdım. Annem dedi ki. Akıl akıl gel pipime takıl. Hahahaha!

Akıl akıl gel pipime takıl çiklet. Tipitip işte. Sakar Tipitip. Çıkalı iki yıl olmuş. Bazuka sakız. İki yıldır çiğniyoruz. Caggıdı. Caggıdı.

Okuyoruz bir yandan. Karikatürü seviyoruz. Tipitip'in maceraları. Kâğıtları biriktiriyoruz. Şimdiden. Çok zengin koleksiyonumuz.

Dayım Rex/Alex'in pipisini dikerken ben çok iç çektim. Benim pipim böyle dikilseydi, eminim Rex/Alex de iç çekerdi.

Kuş dediğin uçar. Öyle değil mi? Çocukluğumdan beri uçar. Hatta. Çocukluğumuzdan beri uçar. Biz öyle gördük öyle öğrendik. Kuş dediğin uçar. *»İsa'nın haçını onlarca yıl sırtında taşıdı görmedik.«* Uçuyordu da ondan.

"Yok bunlar uçmuyor anam. Öle bakıyorlar. Mal mal!"

Bütün sinekler beni bulur. Ve bütün salaklar. Yıllardır bu böyle. Bu. Yıllardır değişmeyen bir kural.

"Bir de güvercin çıktı anam. Yok bunlar uçmuyorlar. Canları istemiyor herhal. Öyle bakıyorlar. Mal mal!"

Elbette kapalı mekânda değil. Açık alandalar. Caddede, sokakta. Ama hep yerde. Hep yerde!

"Birisi şunlara uzak akrabalarının akıbetini anlatsa ya!"

"Uzak akrabaları kimler baba?"

"Ya da bu işi ben yapayım. Bir ara hepsini annenin okulunda bir sınıfa toplayıp Dodo Kuşu semineri vereyim."

"Dodo kuşlarıııı!"

"Evet ya. Talihsiz Dodo kuşları."

"O kitap ne baba?"

"Rüya Tabirleri kitabı yavru Dodo'm."

"Ne kadar eski öyle!"

"Te nenemden yadigâr güvercinim."

"Niye aldın ki yanına?"

"Rüyamda güvercin gördüm."

"Uçuyor muydu baba?"

"Uçuyordu güvercinim."

Salı günüydü. Otuz Ekim. Cadılar Bayramı'ndan bir gün önce. Meyvemle birlikte gidiyoruz. Otomobilimizin içindeyiz. Bir güvercin. Asfaltın ortasında bıdı bıdı yürüyor. Zaar. Yolun karşısına geçiyor. Uçsana çocuğum diye bağırdım. Uçsana! Ezeceğim yoksa. Kışt-kışt, dedi meyvem. Kışt-kışt! Kuş uçmuyor. Bıdı bıdı yürüyor. Frenledik durduk. Kuşu bekledik. Geçsin.

Abim. Büyük abim. On aydır Mamak'ta. Bir hafta önce çıktı. Salondaki büyük masada. Akşam yemeği yiyoruz. Bir tek nenem. O kendi odasında. Salonun ışıkları yanmıyor. Dışarıdan da ışık gelmiyor. Çünkü önümüz kocaman. Kapkara tarla. Park yapılmamış daha. Elektrikler var. Ama ışıkları yaktırmıyor. Abim. Tedirgin hâlâ. Korkuyor. Bir tıkırtı duysa, kapının oralarda. Hişt diyor hemen! Yerinden sıçrıyor. Bekçi köpeği gibi. Kulakları kapıda. Susun! Kalbi kapıda atıyor, aklı kapıda. Gluglu-gluglu. Gluglu-gluglu. Sesler banyodan geliyor. Banyo penceresine. Havalandırmadan güvercinler geliyor. 12 Eylül sonrasının en zor günleri. En boğucu, en baskıcı. En berbat. O zamanlar. Güvencinler henüz türban takmıyor. Gece. Ve gündüz. Bir yerlerde. İçeride ve dışarıda. Türkiye Cumhuriyeti'nin siyasi tarihi şekillendiriliyor. Siyasi yasaklar ve Özallı yıllar. Henüz başlamamış. Özal yok ama var. Darbeden sonraki Türkiye için 24 Ocak kararlarını imzalıyor.

"Yani. IMF hazırladı. Müsteşar Özal'a imzalamak kaldı. Öyle mi?"

"Tam olarak meyvem."

"Demek ki hazırdı."

"Aslında IMF bu kararları daha önce kabul ettirememişti."

"Neden ki?"

"Şey. Iıı."

"Kararlar 24 Ocak günü açıklandığında, darbeye daha yedi buçuk ay vardı. Türkiye'yi tek taraflı olarak yabancı sermayeye domaltacak kararlar, güya bir istikrar programıydı. Şey. Domalmak tek taraflı olur zaten. Biri domalır. Biri de…"

"İstikrar ne baba? Domalmak ne baba?"

"Iıı. Şey. Zaten tek taraflı olursa istikrarlı olur meyvem. Misal. Bakınız. Mithatpaşa ve Necatibey caddeleri."

"Bu çok karışık baba."

24 Ocak kararlarının 12 Eylül öncesinin demokratik ve kaotik ortamında uygulanması zordu. Ve darbenin ardından siyasi cinayetler bıçakla kesilir gibi kesildi. Darbe gecesi, Amerika Birleşik Devletleri Başkanı Jimmy Carter'a Ankara'dan bir mesaj çekildi. *Hey boss! Our kids did the job!* Memlekette. Tüylü tüysüz ne kadar canlı varsa. Hepsi kıllanmıştı. 12 Eylül darbesi acaba Demirel'e karşı değil de, Karaoğlan Ecevit önderliğinde gittikçe güçlenen sol harekete karşı mı yapılmıştı?

Gece. Uyuyoruz. Odamıza parkın ışıkları doluyor. Birkaç yıl olmuş yapılalı. Rex/Alex'le Müren Balığı Körfezi'nden döneli de. Birkaç yıl geçmiş. Aynı. Rex/Alex mezun olmak üzere. Sanırım okulda son senesi. Ben. *Always irregular*. Daha birkaç yıl var mezuniyetime. Gece. Gecenin bir yarısı. Uyuyoruz. Odamıza parkın ışıkları doluyor. Ranzaların biri boş. Büyük abim evlenmiş gitmiş. Kendi dükkânını açmış. Bir tane meyve yapmış. Bir tane de aklında yapmış. Yapmamış. Tasarlamış. Birkaç yıl sonra kuvveden fiile geçirecek tasarımını.

Gluglu-gluglu. Gluglu-gluglu. Sesler banyodan geliyor. Banyo penceresine. Havalandırmadan güvercinler geliyor. O zamanlar. Güvencinler henüz türban takmıyor. Ama 20 Mayıs 1983'ten beri Anavatan Partisi iktidar. ANAP %45:212, HP %30:117. Gece. Ve gündüz. Bir yerlerde. İçeride ve dışarıda. Türkiye Cumhuriyeti'nin siyasi tarihi şekillendiriliyor. 1984'te dağ kadrolarını oluşturan PKK, paramiliter yapıya bürünmüş. Türk Silahlı Kuvvetleri'yle çatışıyor, sivilleri ve askerleri, 'pusu' kurup öldürüyor. Eskiden. Anımsıyorum. En azından devrimci türkülerde vardı. Ah askerler pusu kurardı! Şimdi. Askerlere pusu kuranları 'devrimciler' alkışlıyor. Vay anam vay! Kim kurarsa kursun. Pusu pusudur. Ne yapacağız şimdi o türküleri? İki yıl önce, 1987'de siyasi yasaklar kalkmış. Mahşerin dört atlısı meydanlara geri dönmüş. Öyleyse seksenli yılların son yılı. *Be-*

nim memurum işini bilir. Vakası yaşanmış. Ne olacak sanki! Bir kez delsek Anayasayı!

Mart 1989 yerel seçimlerinden SHP zaferle çıktı. Otuz dokuz ilin belediye başkanlığını kazandı.

"Üç büyük şehir dahil baba."

Rex/Alex mezun olmak üzereydi. Ben. *Always irregular*. Ve muhalefet, iktidarın halkın desteğini yitirdiğini ve bu nedenle genel seçimlerin yenilenmesi gerektiğini söyledi. Söylesin. Aynı yılın güzünde. Turgut Özal. Kenan Evren'den boşalan cumhurbaşkanlığı makamına geçti oturdu. Hatay milletvekili Murat Sökmenoğlu da, bu durumu protesto etmek için milletvekilliğinden istifa ederek sine-i millete döndü.

"Sine-i millet ne baba?"

"Neresi olduğu belli olmayan bir yer oğlum."

Gece. Uyuyoruz. Odamıza parkın ışıkları doluyor. Gluglu-gluglu. Sesler banyodan geliyor. Hor. Hor. Hooorrrrr! Küçük abim uykusunda horluyor. Rex/Alex üst ranzada yatıyor. Zart. Zart. Zooorrttt! Rex/Alex uykusunda osuruyor. Ben sessizce uyuyorum. Yanağıma rüzgârı değiyor. Rüyamda dört beyaz güvercin görüyorum. Annemle babam karşı odada. İki oda arası banyo. Gluglu-gluglu. Sesler banyodan geliyor. Annemin uykusundaki tilki, yeni dalmış uykuya. Babamın uykusunda bir kraliçe arı, yeni dalmış uykuya. Nenemin odası mutfağın karşısında. Dış kapıya en yakın oda. Onun da uykusunda bir melek, yeni dalmış uykuya. Uykusunda inliyor. Bir isim sayıklıyor. A'yı biraz içli söylüyor.

Güvencinler kapı çalar mı? Beyaz güvercinler, kapı çalar mı? Beyazsa çalabilir. Koşup kapıyı açıyorum. Herkes uyuyor. Kapıda dört polis. Biz Rex/Alex'i arıyoruz.

Gidip Rex/Alex'i uyandırıyorum. Salak mıyım neyim? Rex/Alex benim. Annem uyanıyor. Sonra babam. Nenem uyanıyor. Küçük abim uyanıyor. Rex/Alex giyiniyor. Polisler evi arıyor. Banyodan sesler geliyor. Gluglu-gluglu. Polisler banyoyu arıyor.

Annem polislere yalvarıyor. Rex/Alex annemi sakinleştirmeye çalışıyor. Küçük abim annemi sakinleştirmeye çalışıyor. Nenem dizlerine vuruyor. Babam bir köşede üzülüyor. Salak mıyım neyim? Rex/Alex benim. Polisler Rex/Alex'i. Minibüse bindiriyor. Alıp şubeye götürüyor.

Annem iki gün uğraşıyor. Tanıdıklar buluyor. Büyük abim iki gün ağlıyor. Rex/Alex iki gün sonra geliyor.

Suçu ne Rex/Alex'in? Okulda toplantıya katılmak. Toplantı ne? Öğrenci derneği toplantısı? Toplantıda ne yapılmış? Kuru fasulyeyi boykot kararı alınmış. Çünkü namussuz gaz yapıyor. Şubede iki gün Rex/Alex'e ne yapmışlar? Hiç sormadım. Nasıl davranmışlar? Hiç sormadım. Bazı şeyler sorulamıyor. İkizler hissediyor.

Salı günüydü. Otuz Ekim. Dün yani. Gece. Daha sabah olmamış. Güneş de doğmamış. Balkonda çalışıyorum. Bir roman çeviriyorum. Çeviri yaparken müzik dinliyorum. Iıı. *Canto Ostinato*. Simeon ten Holt dinlerken resme dalıp gidiyorum. Fotoğraflara dalıp gidiyorum. Aklıma hikâyeler geliyor. Aklıma çocukluğum geliyor. Aklıma Dünya geliyor. Doğduğumda attığım çığlık geliyor. Kulaklarıma.

Sabah. Kuş uçmuyor. Bıdı bıdı yürüyor. Frenledik durduk. Kuşu bekledik. Geçsin. Kuş yolu geçti. Kaldırıma çıktı. Sağa döndü yürüyor. Biz arkasından bakıyor. Sonra bir korna duyuyor. Biz devam ediyor. Yol kıvrılıyor. Yol kıvrılınca. Araba da sağa doğru kıvrılıyor.

"Dikkat baba! Ay!"

"Ne oldu güvercinim?"

"Baba görmedin mi? Kuşu çiğnedin!"

Güvercinin yanına varıyoruz. Tekerin altında kalmamış. Sadece sersemlemiş. Güvercin doğruluyor. Üstünü başını silkeliyor. Kanatlarını çırpıyor. Türbanını düzeltiyor. Sonra yerden çantasını alıyor. Yoluna devam ediyor. Evet. Pazara gidiyor.

Arabamıza döndük. Kitabı elime aldım. Güvercin maddesini buldum. Okudum.

»*Hangi durumda olursa olsun, rüyada güvercin görülmesi huzur, sevinç ve mutluluğun işaretidir. Güvercini uçarken görmek uzaktan gelecek habere.* Hımm. İyiymiş baba. *Kişinin rüyasında bir güvercine kurşun attığını görmesi; o kimsenin birisine iftira edeceğine.* İlgisiz güvercinim. *Rüyanızda bir şehir güvercini avladığınızı görmeniz; bir kadın yüzünden dile düşeceğinize.* Avlamadın. Ezdin baba. *Rüyanızda bir beyaz güvercin avladığınızı görmeniz; mutlu olacağınıza.* Hımm. Avlamadın. Ezdin baba. *Rüyanızda başınıza, omzunuza veya ensenize bir güvercin konduğunu görmeniz; iyi ve bilgili bir kimse olduğunuza delalet eder.* Hahahaha! *Kişinin rüyasında evinden bir güvercinin uçup gittiğini görmesi; o kimsenin eşinden boşanacağına işaret eder.*«

"Siz annemle boşandınız mı baba?"

"Hayır caneriğim. Ona piyangodan ev çıktı dedim ya. Bir süre o evde kalacak. Evi temizleyecek. Şimdi de onun okuluna gidiyoruz ya!"

"Evet baba."

Hay yalanım batsın. Bu ne biçim yalan be!

"Biraz da ben okuyabilir miyim baba?"

"Okuyabilirsin caneriğim."

»Rüyada beyaz güvercin görmek, sevdiğiniz kişiden haber alacağınıza işaret eder. *Ona karşı daha çok güven duyacak ve onu daha çok seveceksiniz.«*

"Hımm. Sanırım annen de güvercin gördü rüyasında!"

»Güvercin avlamak, fena haber demektir.«

"İlgisiz caneriğim."

Salondaki büyük masada. Akşam yemeği yiyoruz. Büyük abim Mamak Çöplüğü'nden yeni dönmüş. Salonun ışıklarını söndürmüş. Çünkü hâlâ tedirgin. Kararmış, yanmış. Saçları daha üç numara. Bekçi köpeği gibi. Kulakları kapıda. Susun! Kalbi kapıda atıyor, aklı kapıda. O zamanlar. Güvencinler henüz türban takmıyor. Gluglu-gluglu. Gluglu-gluglu. Sesler banyodan geliyor. Banyo penceresine. Havalandırmadan güvercinler geliyor. 12 Eylül sonrasının en zor günleri. En boğucu, en baskıcı. En berbat.

Birden kapı çalınıyor. Kapı yumruklanıyor. Gecenin kör yarısı. Ama kimse uyuyamamış. Herkes ne yapacağını şaşırıyor. Bir tek abim biliyor. Abim hemen anlıyor. Banyoya koşuyor. Banyo penceresine. Havalandırmadan güvercinler geliyor. Gluglu-gluglu. Gluglu-gluglu. Polisler evi arıyor. Banyodan sesler geliyor. Gluglu-gluglu. Polisler banyoyu arıyor. Banyo da temiz. Yok bir şey. Evde değil komünist. Polisler çok kızıyor, sonra polisler kös kös gidiyor.

Vernon Sullivan. Bison Ravi. Baron Visi. Brisavion. Fransız yazar. Şair, şarkıcı, müzisyen, gazeteci, senarist, oyuncu, eleştirmen, çevirmen ve maden mühendisi. Tıpkı Naci abim gibi. Beş yaşında okuma yazma öğrendi. *»Sadece iki şey vardır; güzel kızlarla aşk, her şekilde aşk.«* Bir de. *»Bu saatten sonra sende fırtına kopsa bende yaprak oynamaz.«* Hahahaha! Gluglu-gluglu. Gluglu-gluglu.

Ben onu severim. Haftanın her günü ağırlık kaldırır ve koşardı. Gogo da kullanırdı. Çağının diğer erkekleri gibi o da sigara tiryakisiydi. Çok güzel gülümserdi.

Büyük abim, çevik abim. Akıllı, güzel abim. Banyo penceresinden kaçmış. Pencereyi açmış. Tırmanmış. Güvercinleri tekmelemiş. Pencereyi tekrar eski haline getirmiş. Beş parmak aralık. Havalandırma boşluğundan alt komşumuza inmiş. Bir bakmış. Banyo penceresi bir parmak aralık. Güvercinleri tekmelemiş ve içeri girmiş. Elini yüzünü yıkamış. Klozete siğdirmiş. Sonra klozete oturup sıçmış. Sifonu çekmiş. Yok. Sifonu çekmemiş. Sıçmış ve beklemiş. İki saat beklemiş.

Polisler kös kös gittikten sonra. İki saat evin içinde abimi aradık. Nenem, o banyodadır deyip durdu. Evet banyodaydı. En son banyoya girmişti. Ama yoktu. Annem dolaplara baktı, çekmecelere baktı, çantasına baktı. Cüzdanına baktı. Yok daha neler anne dedik. O gene de baktı. Babam kızıp durdu. Gene mi İbne Cim-bom yazmış duvara dedi? Hangi duvara ne ara yazdı ki dedi? Sonra sakinleşti. O da başladı aramaya. Seccadelerin içine baktı, kitapların sayfalarını tek tek çevirdi, elma sandığını yere döktü, sonra tekrar topladı. Rex/Alex'le biz de aradık. Çarşafları katladık. Donlarını katladık. Fanilaları katladık. Küçük abim de çok aradı. Kafasını kaşıdı. Herkes aradığı/baktığı/kaşıdığı yerlere bir daha bir daha baktı. Kimse abimi bulamadı. Nenem, o banyodadır deyip durdu.

Sabah ezanı okundu. Babam namazını kıldı. Kollarını açıp. Havaya kaldırıp. İnandığı Tanrı'sına yakardı. Mırıldanır gibi. Türkçe. Bu kez çoğunlukla, büyük abim için yakardı.

Yarabbi. Yavrularımı koru, onları esirge. En büyük oğluma akıl fikir ver. Çünkü o çok akıllı. Mühendis olsun. Mamak Çöplüğü'ndeydi, sınavlarını kaçırdı. Aklını kaçırmasın. Güvercinlere fazla takılmasın. Hayırlısıyla diplomasını alsın. Madencilik yapsın. Şimdi nerede? Biliyorsan söyle. Yarabbi. En son banyoya girdi, sanki güvercin olup uçtu. Onun on parmağında on marifet, hatta yirmi marifet. Yoksa kendine kanat mı yaptı? Yarabbi. Tez zamanda gönder onu bize. Gittiği gibi gelsin. Uçtuğu gibi gelsin. Yarabbi. Evimize düzen, soframıza bereket, aklımıza akıl, kalbimize ferahlık ver. Huzur konuğumuz olsun hep. Kapımızı çalmadan girsin evimize. Ağzımız hep arılarımın boku tadında olsun. Dualarımı duy yarabbi. Kabul eyle. Dualarım kışın cibinlik yazın vantilatör olsun. Evimizin üstüne. Âmin. Pardon. Dualarım kışın şofben yazın vantilatör, klima ve cibinlik olsun. Evimizin üstüne. Cibinlik hepimizi korusun. Âmin.

Duası bitti. Babam havaya birkaç kez üfürdü. Yüzünü sıvazladı, kalktı. Seccadesini dürdü. Tespihini içine sakladı.

Havalandırmadan güvercinler geliyor. Gluglu-gluglu. Gluglu-gluglu. 12 Eylül sonrasının en zor günleri. En boğucu, en baskıcı. En berbat. Faşist.

Hava aydınlanıyor. Tarla aydınlanıyor. Karşıda Yenimahalle evleri ikişer katlı. Aralarında sokaklar, ızgara ızgara. Evlerin üzerinde simsiyah bir bulut. Evler ikişer katlı, ama bulut çok katlı. Ve bulut o kadar karanlık ki! Bulut kocaman bir top gibi. Üzerine basılmış simsiyah bir top sanki. Etrafını. Çizgi gibi bir aydınlık. Çepeçevre sarmış. Bulut o kadar yoğun, bulut o kadar karanlık ki! Ve bulut. Gittikçe ağırlaşıyor. Kararıp ağırlaşıyor. Bulut sanırım. Düşecek evlerin üstüne. Sanki.

Balkona çıktım. Serin. Uykum açıldı. Ürperdim. Buluta baktım. Gözlerimi yumdum ve bulutun düştüğünü hayal ettim. Gözlerimi açtım. Bulut evlerin üstüne düşmüştü. Arkamı döndüm. Pencereden evin içine baktım. Evin içinde bembeyaz bir bulut. Kimse görmüyor mu? Tam yemek masasının üzerinde. Öyle durmuş sallanıyor. Sanki gülümsüyor. Karabulut diye bir soyadı var. Neden var ki? Çok tuhaf bence. Beyazbulut varken!

Üşüdüm. Islanmışım. İçeri girdim. Salonda bulutu aradım.

O zamanlar. Güvencinler henüz türban takmıyor. Gece. Ve gündüz. Bir yerlerde. İçeride ve dışarıda. Türkiye Cumhuriyeti'nin siyasi tarihi şekillendiriliyor.

Annem, babam ve nenem ayakta. Çocuklar uyukluyor. Gluglu-gluglu. Nenem, o banyodadır diyor. Evet banyodaydı. En son banyoya girmişti. Banyodan sesler geliyor. Güvercin sesleri. Beyaz güvercin sesi. Gligli-gligli. Gligli-gligli. Banyonun kapısını açıyor. Abimi görüyor. Abim oturmuş sıçıyor. Neneme gülümsüyor. Nenem kapıyı hemen örtüyor. Utanıyor. Tövbe estağfurullah diyor.

"Alo. Buyurun? Demirbilek mi? Ama şu an konuşamam. Bir güvercin ezdim. Trafikteyim."

Meyvemle Mahzur'dan dönüyoruz. Sağdaki arsada kocaman bir kule. Geçen ay dört katlıydı. Şimdi olmuş on üç katlı. Bitince sıvasını çekerler. Sıvadan sonra boyarlar. Adı *West Tower*.

Meyvem uzaya âşık. Büyüyünce Mars'a gitmek ve mutlu olmak istiyor. En az şimdiki kadar. Bu dünyada her yer bina doldu diyor.

Ama geçen seneyi unutuyor. Yoksa ayı mıydı? Uzayı gördü ya teleskopuyla. Belki anımsamaya korkuyor. Olsun. Ben anımsarım herkesin yerine. Kesin. Proust virüsü girdi içime.

Dostluklar belki de böyle başlıyor. Parayla sona eriyor. İrade, ifade, terbiye. Vicdan ve para.

Ben asıl bu memleketin okuryazarına kızgınım. Frigolular.

»Biliyor taş niye düşer, niye yükselir duman,
sabah kıyıdaki kum, niye öğleden sonra gider.«

Okuyup yazmış olup da, hani ya bilip de bile bile bir pisliği deşeleyip duranlara. Midemin bulantısının nedeni onlar aslında.

Dostluklar belki de böyle başlıyor. Bizi içeriye davet ediyorlar.

Aman Tanrım! Ne çok Seçmece Varlık Kişi var bu bahçede! Hepsi tanıdık mangalcılar, hepsi bildik üfürükçüler. Hepsi çok akıllı.

Dostluklar belki de böyle başlıyor. Bir rüyayla.

Dostluklar belki de böyle başlıyor. Bir şiirle.

»İşte geldim, buradayım.
Benim adım Natalee.
Bilinecek ne varsa biliyorum.
Bu Öykünün Rüyasıyım.
Bilgi değil bilmediğim!«

Dostluklar belki de böyle başlıyordur. Saksıda. Bir tohumla.

Caneriğimle Rex/Alex'e gidiyoruz. Subay bavulu gibi. İçimizde hafif bir rüzgâr. Kalbimizde kelebekler. Açılır masa olur. Kapanır bavul olur. Canım caneriğim. Bir sümük de üçlü kanepenin arkasına yapıştırmış. Olsun. Canı sağ olsun. Kervan karmaşadan basite giden yokuşta düzülür. Zaten çoktan kurumuş. Aslında beter yorgunum. Ama sadece kaslarım. Evde bayram temizliği yaptım, yemekler pişirdim. Gömlekleri ütülemedim. Hem de jet hızıyla. Yarım saatte üç kap yemek. Karnıyarık, pilav ve cacık. Tabldot misali. Bunları kim yiyecek şimdi? Bir ev almış. Kiradan kurtulmuş sonunda. Akşama Alex/Rex'e gidiyoruz kutlamaya. Bu arada detaylı temizlik. Bazen bin kollu oluyorum.

Sabah değildi aslında. Akşamdı. Ilık bir ilkbahar akşamı. Olmak üzereydi. Belki de hiç sabahtı demedim. Elimde evin adresi. Kavaklıdere'de bir sokak adı. Güzel semt. Aklımda Galileo'nun Karısı. Cin biberimle Rex/Alex'e gidiyoruz. Canım cin biberim. Bir sümük de subay bavulunun altına yapıştırmış. Halıyı süpürürken gördüm. Ne-

dense kafamı kaldırıp bakasım geldi. Bahar ya. Güzelim ilkbahar. Güzelim şeftali baharı. Sünnetimize daha iki sene var. Çüş! »*Senin dumanlı başın. Bulutları deliyor.*« Notaları bile aklımda. Bahar ya. Güzelim ilkbahar. re-la-sol-la-fa-sol-la / la-ince re-ince re-ince do-si-ince do-la. Ama/Çünkü. Aşk bir sır. Hayat da.

Hiç annem gibi olamayacağım. Ya da babam gibi. Hiç işe yarar bir kitap çeviremeyeceğim. Bu daha da kötü. Şu çocuğa ettiğime bak! Adresi elimizle koymuş gibi buluyoruz. Bir bahçe katı. Bizi içeriye/bahçeye davet ediyorlar. Ben, diyorum şaşkınlıkla. Ama ben Alex/Rex değilim. Ne saçmalıyorum? Olsun diyorlar. Ben sanmıştım ki! Ziyanı yok. Biz de parti veriyoruz. Yeni evimizi kutluyoruz. Size de verelim. Hahahaha! Buyurun içeri. Yani dışarı. Hahahaha! Hem sen Rex/Alex'e çok benziyorsun. Ama dostluklar belki de böyle başlıyor? Sürpriz bir partide. Sürpriz bir parti misali. Belma benimle dalga geçiyor. Beni elbette tanıyor. Hatta ayırt ediyor. Kaşımdaki yara izini anımsıyor. Şu işe bak. Kırk yıl geçmiş aradan. Şu işe bak. Şu işe bak!

Dostluklar belki de böyle başlıyordur. Salakça. Ama Rex/Alex demedi ki! Seneye taşınacağım diye. Yeni evi kiraya verdim diye. Yoksa dedi mi? Şimdi evlerini bizsiz kutluyorlar. Ah salak kafam! Neyse. Ah salak kafam! Bari bir telefon edeyim. Şu çocuğa ettiğime bak!

"Alo. Buyurun? Ama şu an konuşamam. Sürpriz bir partideyim. Sürpriz mangalcı ilan edildim. Evet. Herkes için sürpriz."

Balkonda çalışırken bazen dalıp gidiyorum. Geçen gün de bir fotoğrafa dalıp gittim. Siyah beyaz. Saatlerce. Fotoğrafın içine girecektim neredeyse. *Gece Fotoğrafı* şöyleydi. Pır-pırdan kokoreç alan benim balkonun altına damlıyor. Pır-pır ışıklarla süslü. Neon lambaları. Balkon evim dördüncü katta. Pır-pırdan kokoreç alan balkon evimin altına geliyor ve bahçe duvarına oturuyor. Bağırıyorlar.

"Hikâye anlatıcısı. Hikâye anlatıcısı! Hey sen. Anımsama dâhisi! Öykünün Yahudi'si!"

Nasıl fotoğraf bu ben anlamadım? İnsanlar konuşup duruyor. Hem de hep bir ağızdan. Hem kokoreç yiyorlar hem de bağırıyorlar.

"Hey! Hikâye anlatıcısı. Hey! Anımsama dâhisi. Öykünün Yahudi'si."

Ne var be dedim. Susun! Caneriğim uyuyor. Susmadılar tabii.

"Hey! Hikâye anlatıcısı. Hey! Anımsama dâhisi. Hey! Öykünün Yahudi'si."

“Ne var be! Yok mu sizin işiniz gücünüz?”

“Kokoreç yiyoruz.”

“Bok yiyin emi. Başka yer mi bulamadınız?”

“Hey! Hikâye anlatıcısı.”

“Ne var, niye geldiniz?”

Tek tek ama hep bir ağızdan yanıt verdiler. Tam bir curcuna.

“Beni de yaz, beni de yaz!”

“Beni de hatırla, beni de anımsa!”

“Ay bana da teşekkür et, fi tarihinde vermiştim sana. Şeker!”

“Bak kırılırım beni atlarsan. Yoksa kırarım çeneni.”

“Anam avradım olsun. Anmazsan yakarım çıranı!”

»Angara’nın bağları da, büklüm büklüm yolları.«

“Beni de yaz, beni de anımsa!”

Eski bir fotoğrafın içine girmeyi başarırsanız. Ya da resmin. Hayatta her şeyi başarabilirsiniz. Esir alır hayat sizi. Tüm hayallerinizi gerçekleştirirsiniz. Esir alır hayal sizi. Az daha giriyordum. Neyse ki telefon çaldı. Çünkü fotoğraf çok talepli. Bizans’tan aranıyorum. Nuh abim.

“Bu gürültü de ne?”

“Aybaşı gürültüsü.”

“What!”

“Nereden duydularsa? Eski arkadaşlar da var aralarında. Okuryazar hepsi. Hepsi çok özel öğrenciler. Sen mi söyledin yoksa?”

“Yoo! Ben söylemedim.”

“O zaman kesin Sacit abi söyledi. Ya da oğlu Sarper.”

“Onlar da kim yahu?”

“Pır-pırın sahipleri. Kokoreççi arkadaşlarım.”

“Ha oldu şimdi.”

“Bir dakika! Onlar olmayabilir. A La Mode Tenderoni. Marul Korsikalı. Brave Dead Drunk. Desire Certificate. Mümbit Canlı. Rıza Köstereli ve Belma. Ve diğerleri. Kesin onlar yaydı bu yalanı.”

“Onlar da kim yahu?”

“Aforizmalarla beslenen bir insan türü Nuh abi. Bu türün ülkemizdeki temsilcileri. Öyle çoklar ki.”

“Lezzetli miymiş bari?”

“Hepsi çok gürbüz çocuklar Nuh abi.”

“Ha oldu şimdi.”

“Ama sonra başka bir grup kurdular. Solcular ya. Hemen bölündüler. Yeni bir fraksiyon oldular. Hatta birkaç fraksiyon.”

“Ha oldu şimdi.”

“Sapla samanı karıştırmak diye buna denir Nuh abi. Geriye dön. İleri marş. Türkiye’nin sol ayağı ilerle! Milattan önce bilmem kaç. Hahahaha!”

“Kulağıma söyle, kulağıma söylersen duymam Rex/Alex.”

“Bir-ki-üç-dört! Bir-ki-üç-dört!”

“Hahahaha!”

“İşler güçler bitmiyor Nuh abi.”

“Adam tut bari.”

“Hangisini tutayım. Bir sürü var. Kokoreç yiyorlar.”

“Yazısı güzel olsun. Hızlı not tutsun.”

“Daha yazmıyorum ki. Anlatıyorum.”

“Biliyorum.”

“Az kaldı. Sadece iki bölüm. Diyorum. Ama her bölüm yeni sürgünler veriyor.”

“Verir. Çiçek bile açar dallar.”

“Sahi açar mı?”

“Niye gelmişler o zaman?”

“Bilmiyorum? Ben de onu soruyorum.”

“Hey! Hikâye anlatıcısı.”

“Daha yazmıyorum. Hoo! Anlatıyorum.”

»Ne zaman zarhoş oldun da galdıramıyom golları.«

“Daha yazmıyorum. Hoo! Anlatıyorum.”

“Hey! Anımsama dâhisi.”

“Daha yazmıyorum. Hoo! Anlatıyorum.”

“Bana bir deşarj aleti yolla Nuh abi. Boşalamıyorum.”

“Gördün mü daha şimdiden bozdun niyeti?”

“Kafamın içi *Church Gate*. Nuh abi. Bum!”

“Orası neresi yahu?”

“Her gün 2,7 milyon banliyö yolcusunu Bombay’a getiren Batı Demiryolu Hattı’nın başlangıç istasyonu.”

“Ha oldu şimdi.”

“Yollayacak mısın? Deşarj aleti.”

“Doğru deşarj ol şarj olma şansı yakala. Hahahaha!”

“Ben de onu diyorum.”

"Yazdırmaz oğlum. Yazdırmaz. Bıdı bıdı konuşur durur. Otur kendin yaz."

"Kaç kere söyleyeceğim. Daha yazmıyorum. Sadece anlatıyorum."

"Hey! Öykünün Yahudi'si. Beni de yaz, beni de yaz!"

"Daha yazmıyorum. Hoo! Anlatıyorum."

"Beni de hatırla, beni de anımsa! Hey! Öykünün Yahudi'si."

"Ay bana da teşekkür et, fi tarihinde vermiştim sana. Şeker!"

"Bak kırılırım beni atlarsan. Yoksa kırarım çeneni."

"Daha yazmıyorum. Hoo! Anlatıyorum."

»*Angara'nın bağları da, büklüm büklüm yolları.*«

"Anam avradım olsun. Anmazsan yakarım çıranı!"

"Beni de yaz, beni de anımsa! Hey! Anımsama dâhisi."

"Daha yazmıyorum. Hoo! Anlatıyorum."

»*Ne zaman zarhoş oldun da galdıramıyom golları.*«

"Kafamın etini yiyorlar. Nuh abi! Acil bana bir ada bulalım."

"Ne adası? Kimin adası?"

"Olur olur. *Kim'in Adası* da olur. Hatta süper olur. Aineias kardeşime söyle. Hemen satın alsın. Hiç değilse kiralasın."

"Tamam ilgileneceğim. Sana haber veririm."

"Unutma. Acil!"

"Sen daha yatmıyor musun?"

"Daha tek kürek Yalova gideceğim."

"Sabahı bulacaksın yani."

"Bulur herhalde."

"Tek kürekle ne kadar gidersin ki?"

"Kamyon da var. Devrilene kadar giderim."

"Ha oldu şimdi."

Oysa yazmıyordum, henüz anlatıyordum. Daha sonra yazacağım. Acaba nerede yazacağım? Bir sürü de iş var. Çeviri işi. Ne yapacağım? Kahrolası diğer rutinler. Bitmiyor ki.

"Adı üstünde baba. Rutin."

Oysa hikâye anlatıcısı büyük bir geçmiş anımsıyor, geçmişi çok büyük anımsıyor, geçmişi ~~*"şimdi'nin zamanı"nın doldurduğu bir zamanda*~~ kurmaya çalışıyor.

"Burası biraz karışık baba."

"Ah kafam patlıyor!"

"Kafa patlamaz baba."

"Bu bir mecaz cin biberim."

"Burası biraz karışık baba."

"Kafa içten patlayabilir. Dışarıdan uzun süre görülmeyebilir. Ve bu mecaz olmayabilir."

"Demiştim sana. Kafa patlamaz baba."

"Hadi sen uyu caneriğim."

Tanrım. Havalar hep böyle güzel gitsin. Tıpkı Yirmi Dokuz Ekim'deki gibi. Cadılar Bayramı'na otuz dakika var. Cadılar Bayramı'nda da böyle gitsin. Rüyamın içinde rüya mı görüyorum? Rüya gören ben, rüyamda rüya mı görüyorum? Rüyamda. Rüya gören bir adamın rüyasını mı görüyorum? Rüyamda tohumlarımı arıyorum. Hani ilk çeviri kitabımın telifi karşılığında aldığım tohumları. Yıllar, yıllar geçti. Ama unutmamışım işte. Rüyasında tohumlarını arayan adam kapı çalındığını mı duyuyor? Evet. Tam olarak öyle. Rüyasında tohumlarını arayan adam rüyasında kapı çalındığını duyuyor. Hayır. Kapı rüyada çalınmıyor. Adam nihayet uyandı. Ortalık yıkılıyor. Kapı yumruklanıyor. Kapı tekmeleniyor. Gidip kapıyı açıyor. Elinde tohumlar. Yok. Tohumlar elinde değil. Tohumlar aklında. Yerini anımsamış. Ya da görmüş rüyasında. Tohumları yemiş mi? Salak! Dodo'ları yiyen insan tohumları ne yapmaz! Bir işe yarasa bari. Dodo yiyor ama sonra sıçıyor. Yani bir işe yarıyor. İkili yaşam. Kapıda sivil adamlar. Bir de kıllı bir sivil. Kıçı yere yakın, kulakları sarkık. Eğitimli yani. Bayan Periyot'un köpeği mi ne? Aynı tür. Cinsini siktiğim. Hop, hop! *One Minute!* Hop dedik yahu! Tanımadın mı amcanı? *One Minute Again! Then Again One Minute!*

EdipBakDeniz, “Heykel Kız”,
Kızılay-Ankara

SEÇMECE VARLIK KİŞİLER

A LA MODE TENDERONI. Erkek. Hoppala! Bizans doğumlu. Tuzu kuru dominant teyze çocuğu. Ama dondurmalı. Ha oldu şimdi. *College* mezunu. Rex/Alex'e araba çarpan kentte uzun yıllar yaşayabilmiş. Çünkü Rex/Alex gibi değil. Sağını solunu karıştırmıyor. Sımsıkı Marksist. İktisat doktoru. Paradan iyi anlıyor. Yahudi asıllı. Ama Yazmanın Yahudiliği'nin yüz karası. O yüzden Edebiyatçı. Başka şansı yok. Ödüllü şair. Bir yüz karalığı daha. Şanslı sayılmaz. Çünkü dondurmalı. Dondurmalı olduğu için külahlı saldırganları kendine çekiyor. Parti başkanı, olay doğruysa saldırganları partiden de atarız martiden de. Dedi. Oysa külahlılar masum. Çünkü adam mis gibi vanilyalı. Heyhat! Son yıllarda gazeteci. Ama ne zaman ve hangi liyakatle gazeteci olduğu bilinmiyor. O zaman. Gazatacı yahut Jurnalci. Ya da bir karışım her ikisinden. Sanırım ücret/maaş karşılığı bu işleri yapıyor. Parasını

Frigolular Vakfı ödüyor. Parça başına banknot aldığını söyleyenler çok. Bir tarafın kiralık oyuncağı. Kurma kolu sırtında. Kıçına yakın. Vanilyalı.

MARUL KORSİKALI. Soyu sopu te/ta Etrüsklere dayanan bu zatı muhterem insanın büyük büyük büyük dedesi. Korsika Cumhuriyeti'nin ilanıyla sonuçlanan ada ayaklanmasında subaymış. Ama Cenova'dan yedikleri kazık sonrası İngiltere'ye sığınmış. Bu yüzden Versailles Anlaşması istisnasız tüm Korsikalılara yedikleri bu kazığı hatırlatır. Tabii Marul'a da. İki, hatta tek bir Korsikalının bulunduğu yerde. Zamanın bu konuda çok pasif/çaresiz kaldığı kolayca gözlenebilir. Marul. Ne zaman çok içse aşırı duygusallaşır. Aşırı duygusallaşınca saçmalamaya başlar. Çünkü aşırı duygusallaşan Korsikalılar saçmalar. *To get back to the story.* Cenova adayı gümüş tepside Fransa'ya sununca, adada Frank erkeklerinin egemenliği başlamış. Etrafı deniz suyuyla çevrili bu çorak araziye bir ara İngiltere maydanoz ekmek istemiş. İkinci Dünya Savaşı sırasında maydanozları bir süre Faşist İtalya çizmesi çiğnemiş. Ama Frank erkekleri güzel Korsikalı dilberlerden bir türlü vazgeçmek istememiş. Öyle ya, onlarca kuşak Korsikalının kanında Frank dölü var! Nihayet Frank erkekleri, allem etmişler kallem etmişler. Her türlü kurnazlık, hinlik. *Manipulation*. Yirminci yüzyılın son çeyreği başlarken adayı ebediyen zimmetlerine geçirmişler. Ama kendilerini hiçbir zaman Frank olarak hissedemeyen Korsikalı hanımefendiler. Korsikalı beyefendiler de. Frank tecavüzlerine ellerinden geldiğince direnmişler. Ne fayda Marul ne fayda! Hatta. Marul'un bildiğimiz dedesi Fransız parlamentosunda parlamentermiş. Çünkü Korsika Adası. Artık. Fransa'nın yirmi iki bölgesinden biridir. Dede parlamenter. Bir ara. Parlamentodaki dokunulmaz kürsüde bir konuşma dikte edeyim demiş. Ve konuşmuş. Ama dikteleyememiş. Dikteletirler mi? Orası Fransa! Elbette dikteletmezler. Sadece bir tam cümle bir de 1/8'lik yani sekizlik bir tam nota söyleyebilmiş. Saatin tiktakları, bir saniye süren dörtlük nota vuruş değerinin tam ortasından ikiye bölünmesini sağlar. Standart vuruş tempomuz olan dörtlük notada bir vuruş yaparken, sekizlik notalarla iki vuruş yapabiliriz. Her sekizlik notanın değeri yarımşar saniye sürer. Lafın ve lafzedenin değeri açısından, dörtlük notalarla elimizin-

kolumuzun masaya vurup kalkarken yaptığı iniş-kalkış hareketi, halka/ahaliye/vekile, sekizlik nota değerini saatin tik-takları misali çok basit anlatacaktır. Pat-küt. Pat-küt! Cebinde Fransız pasaportu taşıyan Korsikalı parlamenter dede, notasını şakır şakımaz. "Yaşasın Korsika Cumhuriyeti. Yaş…" Derdest edilmiş. İkinci kazık. Ya da Marul'un yakın tarihinin ilk kazığı. Marul. Korsikaca konuşmaya çalışan ezik/değişik bir tip. Bu da moda oldu ama söylemek zorundayım. Muhitinde sıkı solcu olarak biliniyor. Muhiti. Elbette yakın çevresi. Oturduğu apartman, yürüdüğü sokak, motosikletinin ön tekeri ve zevkine yaptığı kitap kapakları. Bir de. Zevkine yaptığı kitap kapaklarındaki Fenike, Etrüsk, Kartaca, Roma desenleri.

DESIRE CERTIFICATE. Adının İngilizcesini seviyor. Böyle daha havalıymış. Bizans'ın özel bir üniversitesinde akademisyen. Bizans uzmanı. Bizans uzmanı olunca. Entrika uzmanı olmaması. Pek tuhaf. Edebiyatçı. Rex/Alex'in doğumuna yakın. O Kelt Dili ve Damağı Bölümü'nden mezun oldu. Adada, *Fuck the Seeds* çayırların üzerine oturur, sırtını *Gask Ridge*, Hadrianus ve Antoninus duvarlarına yaslayarak ders çalışırdı. Eskiden. Her adada sıkı solcu olarak nam salmış, her gönülde sıkı solcu olarak yer etmişti. Berlin Duvarı yıkılır yıkılmaz. Kendi çürük duvarları da yıkıldı. Şimdi sıkı liberal, sıkı radikal. Perhiz ve lahana turşusu yani. Bol gömlek giyer. Bol paça pantolon giyer. Sakalı sever. Doktorasını Marksist-Komünist Düşünceler Etiği üzerine yaptı. Aynı zamanda yayıncı. Aynı zamanda çevirmen. Beckett'in amcaoğlundan çevirdiği kitap yıllarca öğrencilere doküman olarak gösterildi. Hocaları öğrencilere yıllarca dedi ki. Bu öğrencilerden biri de Rıza idi. Rıza yıllarca dedi ki. Bize hocalarımız yıllarca dedi ki. Dedi. Bakınız. Sayfa beş. Bakınız sayfa on beş. Bakınız. Sayfa yüz beş. Bakınız sayfa beş yüz beş. Bakınız. Nasıl kötü çeviri yapılır? Görünüz. Daha önce de dedim. Ben Rıza'nın yalancısı. Akademik bir başarısı yok. Yani işe yarar bir icadı yok. Hayatımızı kolaylaştırmadı. Tersine. Bunalttı. Kendisi. Büyük bir hayal kırıklığı. Edebi bir başarısı da yok. Yani tadı damağımızda kalacak bir kitap yazamadı. Tersine. Radikal yazıları sevenlerini kastı. Yüreklerini daralttı. Velhasıl. Bu mirasyedi edebi/akademik kişilik. Fos çıktı. Bir ara. Öl-Rik takma adıyla *comic* yazılar yazdı.

Onlar fena değildi. Ama bu çoook eskidendi. O vakit teknesi. Ters rüzgâra kapılmamıştı. Pensilvanya açıklarında karaya oturmamıştı. Muhitindeki adı. Halk arasındaki. Arzu Sertifikası. Ne yazık ki Angüra doğumlu. Aslında başarılı. Burası Türkiye. Orası Bizans. Bizans'a kar yağmazsa Türkiye'ye yağmaz ya. O hesap. Ya da bütün yollar Bizans'a çıkar. Olacak tabii o kadar. Trafik. En son. Dodo Kuşu ile ilgili bir televizyon tartışmasında, beklendiği gibi, Yeni Romalıların tarafını tuttu. Onlar da uçsalardı ya kardeşim, kuş değiller mi? Uçup gitselerdi. Dedi. Gerek yoktu ki uçmalarına, dedi, tartışmacılardan bir diğeri. İnsan yoktu adada. Kedi, köpek, sıçan, domuz yoktu. Bu yabancıları adaya insanlar getirdi. Hemen itiraz etti. Son kazılar ve son araştırmalar suçluyu net bir şekilde tespit etti. Dedi. Kimmiş suçlu, dedi diğer tartışmacı? Yaban domuzları. Dedi. Kuşların yumurtalarını insanlar değil, yaban domuzları sildi süpürdü. Bu araştırmaları kimler yaptı canım? Dedi diğer tartışmacı. Bu sözde bilimsel makaleleri kimler yazdı? Yanıt. Yeni Romalılar. Hah! O zaman Dodo kıyımlarını da kılıçlarıyla yaban domuzları yaptı. Hahahaha! Hadi canım. İnsan varken domuza ne gerek var! Arzu Sertifikası çok kızardı, çok bozuldu. Özellikle canım sözcüğünü diğer tartışmacıya iade etti. Moderatör de diğer tartışmacıyı terbiyeli olmaya davet etti. Oysa diğer tartışmacı çok terbiyeli ve çok güzel bir bayandı. Dedi ki. Burada bilim tartışıyoruz canım. Trafik değil. Ha, aklıma gelmişken. Adada trafik de yoktu. Arzu Sertifikası da dedi ki. Gördünüz mü? Trafiğin faydaları! Ne demekse! Sözü olmayanların sözü diyelim ve geçelim. Böyle işte. Arzu'nun gerişimi ve derişimi bu minvalde. Güzel memleketimizin son yıllardaki değişken iklimine ne kadar uygun, öyle değil mi sevgili/sevdalı okur? Bir Marksist'ten bir güdümlü ve tırnak içinde bilim adamına. Ya nefsine ya sisteme. Ya da her ikisine. Liberal. Hahahaha! Not. Gerişim, geriye gitmek demektir. Bu sözcüğü Nis buldu ve Türkçeye hediye etti.

BRAVE DEAD DRUNK. Bu onun lakabı. Devrimci-Liberal Sankikapitalist Haber yorumcusu. Pis sakal bıraktı. Bıyıklarıyla üst dudağının üstünü çizdi. Altını da çizdi. Böylece dudakları belirginleşti. Ağzı şeye benzedi. Iıı. Şeye. Lolipop yalamayı seviyor. Te/Ta çocukken sevmeye/yalamaya başladı. En son bir marketten kıç

şeklinde lolipoplar aşırırken kameraya yakalandı. Kamera kayıtları medyaya sızdırıldı. Sehven. İktidarla sıkı fıkı. İçki içenleri padişaha jurnalliyor. Bu onun asli görevi. Geçimini bu yolla sağlıyor. Fülüs analisti ve bankacı.

RIZA KÖSTERELİ. Aslen Köstereli. Ama te/ta Arjantin'in yanındaki adada doğmuş. Neydi adı? Adanın yani. Yüzlerce saattir anlatıyorum. Bir türlü anımsayamadım adını. Bir sürahi su içsem. Bardak bardak. Hah! Suyun gözünü seveyim. Su hayat yahu, hayat! Te Falkland. Falkland. Bu zatı muhterem. Üç yabancı dilli bir memur. Yayıncılık sektöründe çalışıyor. Ama Fransızca konuşur, İngilizce kendini tanıtır, İspanyolca sıçar/işer. Türkçe de biliyor ve Türkçe şiirler yazıyor. Şiirleri berbat. Sanırım şiirlerini Katalanca düşünüyor. Akademisyen olsaydı. Akademik kaypaklığın prototipi olurdu. Entelektüel olduğuna göre. Biz ona kısaca EK diyebiliriz. Entelektüel Kaypak. *Nabza Göre Şerbet Verilir* isimli bir şiir kitabı var. *»İstediğin kadar bağır, çağır. Susan birini yenemezsin.«* Aforizması. Sanki onun için söylenmiş. Ona bakarsak. En hararetle savunduğu fikirleri, üçüncü kişiler varken unutur. Pardon susar. Kulağına küpe taktığı söyleniyor. Ben görmedim. Ben görenlerin/söyleyenlerin yalancısı. Hahahaha! Hohohoho!

(Bu beş erkek, biri hariç, 40-57 yaş aralığında. O biri 69 yaşında. Beşi de hemen hemen aynı boyda. İstenirse bunlardan bir takım yapılabilir. Misal. Bir demet maydanoz gibi. Ya da tere. İkisi meyvesiz. Meyvesizler çünkü korkuyorlar. Tohumu toprağa ekmeye korkuyorlar. Korkuyorlar çünkü. Ne toprağı ne tohumu. Gerçekten sevmiyorlar. Mış gibi yapıyorlar. Ap-ap. Ap-ap! *Repeat after me* maymunları. Ap-ap. Ap-ap! *They are pretending.* Hayatları bu. Numara. Diğer üçünü. Birlikte meyve çekirdeği çitleyecek kadar yakından tanımıyor. Rex/Alex. Hatta, televizyon programlarını saymazsak, ilk kez burada, yanlışlıkla geldiği bu bahçede, bu akşam görüyor yakından.)

MÜMBİT CANLI. Bu ismi Raif abim uydurdu. Ben de dedim. Hemen belli olur diye. Hikâyesini okuyunca anlatıcıya hak verirler. Dedi. Hem ismin ne önemi var. Özellikle bu âdemoğlu için. Sevgili/sevdalı okur da kolayca başka bir isim seçebilir. Eminim daha güzelini seçer. Seçenek çok nasılsa. Misal. En Kral Mantar Yaka. Bu ismi meyvem seçti. Meyvemin adı EdipBakDeniz. En Kral Mantar Yaka. Bir erkek. Adı üstünde. Âdemoğlu. Kadın olsaydı.

Âdemkızı derdim. Bizans doğumlu. Gülünce yanaklarında gülücükler açan âdemoğlu. Ama son yıllarda sakal bıraktığı için gülünce gamzeleri görünmeyen kakademisyen. Ama Yaka, türünün tek örneği. Seçkin, ayrı tutulmuş, üstün tutulmuş, imtiyaz tanınmış, benzerlerinden üstün olduğu için ayrılmış, ayıklanmış, diğerlerinden ayrı bir odada büyümeli, seçilmiş. Bunlar Mantar Yaka'nın anne babasının. Yaka henüz doğmadan. Yaka'ya düşündüğü isimlermiş. Heyecanlı bir çiftin hisleri yani. Çünkü Mantar Yaka daha doğmadan konuşmaya başlamış. Mırıldanıyormuş. Ama ne dediği anlaşılmıyormuş. Babası. Yaka'nın hamile annesini doktora götürmüş. Doktor müstakbel annenin karnını stetoskopla dinlemiş. Biraz gezinince Yaka'nın dilini bulmuş. Doktor Mantar Yaka'nın dilini çözmüş. Sözcükleri bir kâğıda yazmış ve kâğıdı babasına vermiş. Mantar Yaka İngilizce konuşuyormuş. *Distinguished*, *Privileged*, *Outstanding*, *Selected*, *Prominent*, *Special*. Ve, *Laureate*. Benzerleri arasında niteliklerinin yüksekliğiyle göze çarpan, üstün, güzide, mutena. Ve defne yapraklarıyla süslenmiş. Bir toplumda gücü ve saygınlığı olan kişi. Bir toplumun büyük kesimini oluşturan halk kütlesi dışında kalan küçük bir aydın kesiminden oluşan kütle. Mutena Kütle. Mutena Kütle Elemanı. Bunlar Kütle'nin anne babasının. Kütle henüz doğmadan. Mutena Kütle'ye düşündüğü isimlermiş. Heyecanlı bir çiftin hisleri yani. Çünkü Kütle daha doğmadan konuşmaya başlamış. Mırıldanıyormuş. Ama ne dediği anlaşılmıyormuş. Babası. Kütle'nin hamile annesini başka bir doktora götürmüş. Doktor anne adayının karnını stetoskopla dinlemiş. Biraz gezinince Kütle'nin dilini bulmuş. Doktor Mutena Kütle'nin dilini çözmüş. Sözcükleri bir kâğıda yazmış ve kâğıdı babasına vermiş. Evet. Kütle İngilizce konuşuyormuş. *Rarefied*, *Superior*, *Select*, *Choice*, *Exclusive*, *Picked*, *Eminent*, *Excellent*, *Preeminence*, *Prominent*, *Top-hole*, *Top-line*, *Top-notch*, *Topflight*. Ve, *Well-chosen*. Tam gideceklerken. Bir dakika demiş *Doctor*. Bir de Fransızca bir sözcük var. Buyurun. Babası kâğıtta yazanı okumuş. *Élite*. Çok ayrı bir çocuk olacakmış. Olmalıymış. Türklere. Türkiye'ye. Bir örnek. Bir prototip. En önde. En önde ve apayrı. Yeri bir olmayan. Başka, başka türlü. İnsan. Yalnız. Tek başına. Bunlar Eleman'ın anne babasının. Eleman henüz doğmadan. Kütle

Elemanı'na düşündüğü isimlermiş. Heyecanlı bir çiftin hisleri yani. Çünkü Kütle Elemanı daha doğmadan konuşmaya başlamış. Mırıldanıyormuş. Ama ne dediği anlaşılmıyormuş. Babası. Eleman'ın hamile annesini daha başka bir doktora götürmüş. Doktor zavallı annenin karnını stetoskopla dinlemiş. Biraz gezinince Eleman'ın dilini bulmuş. Doktor Mutena Kütle Elemanı'nın dilini çözmüş. Sözcükleri bir kâğıda yazmış ve kâğıdı babasına vermiş. Evet. Kesinmiş artık. Kütle İngilizce konuşuyormuş. *Apart*, *Detached*, *Different*, *Single*, *Singular*, *Torn*, *Freestanding*, *Differing*, *Separate*, *Unconnected*, *Divided*, *Another*, *Dissimilar*, *Discontinuous*, *Discrete*, *Distanced*, *Distinct*, *Divergent*, *Especial*, *Isolated*, *Segregate*, *Aside*, *Aloof*, *Detachedly*, *Hetero-*, *Free*, *Independent*, *Individual*, *Remote*, *Semi*. Ve, *Several*. Nihayet Eleman'ın annesi ve babası eve gelmiş. Oturmuşlar, rahat bir iki nefes almışlar. Ve bu dört gözle beklenen canlıya Mümbit Canlı ismini takmışlar. Yani listeden seçmişler. Listelerden. Her canlı gibi. Yaka. En Kral Mantar Yaka. Namı diğer Kütle. Mutena Kütle. Mutena Kütle Elemanı. Doğmuş, büyümüş, olmuş. Irkın önde gideni. Nereye? Su içmeye dereye. Hahahaha! Hohohoho!

ABDESTBOZAN DİVAN. Altıncı/Yedinci sınıfta sınıf başkanı. Cikcik-cik. Her devrin kadın aparatı. Aparatın dişisi. Dişi aparat yani. Tuzu kuru dominant teyze çocuklarının ve *Brave Dead Drunk* takımının hanım ağası. Nagehan sofralarının başkadısının şeysi. Silivri plajlarının savcısı-hâkimi-mübaşiri. Armut Fe Dibine'nin başmüridesi/başmüdüresi. Kadın mürit. Müridin dişisi. Müdürün de dişisi. Yıllardır Şey. Şey. Yani Şey. Gazatacı. Yahut Jurnalci. Camaatın imamesi. Çek-çek-çek-çek. Yirmi dokuz, otuz, otuz bir. Camaat en çok onu seviyor. Çünkü bazen püsküllü oluyor. Yok yok. İçinden püskül geçiyor. Çek-çek-çek-çek. Hu! Barnaklara değdikçe. Camaatın kullarının içi bir hoş oluyor. Dırnaklara değdikçe. Camaatın kullarının içi bir hoş oluyor. Çek-çek-çek-çek. Yirmi dokuz, otuz, otuz bir. Hu! Hiçbir dişe dokunur başarısı yok. Dişe dokunmaz başarısı da yok. Olamaz ki. Elleri çamur. Gıd-gıd-gıd-gıd. Ayakları çamur. Gıd-gıd-gıd-gıd. Dişleri çamur. Dilleri çamur. Ama yıllardır sahnede. Heyhat! Her devrin assolisti. Çok gergin. Deliller sahte çıktıkça, iplik pazara düştükçe geriliyor. Tınnn. Tınnnn. Tınnnnnn. Fenerbahçeli olmadığı kesin.

En sevdiği sözcük tamlaması. Masumiyet karinesi. Oysa ailede var çok. Hark. Harkız. Hu. Gız! Cık-cık-cık-cık. Tu! Hele bakın şu tükürüğe. Masumiyet karinesi katile uğursuza, hırkıza harkıza, sübyana mübyana uygulanacak. Güzel. Amma. Kamunun içini dolmalık biber gibi oymadığına, gabak gibi doldurmadığına. Çünkü dijital karineler delil değil. Adaletin icrası için çalışan en resmi dairelerin tek tek ruhsat verdiği Armut Fe Dibine'ye sürekli mücrim muamelesi yapılacak. Çünkü dijital karineler delil değil. Yok öyle yağma. Bu da beyaz Türklerin duası galiba. Hüphüp-hüp-hüp. Hüüüüüüp. De. Hu! Cık-cık-cık-cık. Yok annem. Ben çok dua ettim o uğursuzlara. Sonu Vezüv'le biten, sonu Jüpiter'le biten. Çok dua. Bu arada pembe. Gül pembe. Pespembe. Görünen yerleri. Gergin ve tenha. Tınnn. Tınnnn. Tınnnnnn. Ama ben pembe sevmem. Ta ki okuyana. Bir Kitap. Vajinanın Kısa Tarihi. Daha çevrilmedi. Yok ya! Bütün zor işler bana. Ay! Fuf-fuf-fuf! Kim açtı lan ocağın altını? Bu aralar internette Abdestbozan Divan misali dolanıyor. Paylaşıyorum. Divanın ilk kıtası. *»camaat değil o maşer hüüüüpde kukla kalabalığı / tespih değil boncuk öpüyor tombul parmakları / gül terbiyeli soğan kokuyor ensesinin derisi / maşer kulak memesinin darası o maşer / Ali Bin Rıza'nın kırkambarlık riyası.«*

AINEIAS. Mitik karakter ya da kahraman. Lavinia'nın âşığı. Roma'nın kurucusu sayılıyor kendisi.

PARİS. Mitik karakter ya da kahraman. Aineias'ın amcaoğlu. Hektor'un çapkın kardeşi. Helena'yı. Iıı. Şey. Şey yaptı. Dikti.

ALEX/REX. Onu tanıyorsunuz. Bu hikâyeyi anımsıyor. Bu hikâyeyi anlatıyor. Hikâye anlatıcısı. Anımsama dâhisi. Öykünün Yahudi'si. Meyvesinin tohumu. Bir ara uyuz oldu. Tarihte.

EDİPBAKDENİZ. Rex/Alex'in tek meyvesi. Onu da gayet iyi tanıyorsunuz. Sütdişleri yeni başladı dökülmeye. Sırıtıyor dişlek dişlek. Elinde fotoğraf makinesi. Çıkırt! Çıkırt-Çıkırt-Çıkırt! Bir meyve tohumuna bu kadar mı benzer? Meyvesi yedi yaşında. Aynı benim gibi. Kıçında beyaz bir leke var. Aynı benim gibi. Kepçe kulakları var. Aynı benim gibi. Sabah olduğunda ilk işimiz. Kümesi yoklamaktı. Tavukları yani. Tavukların altını. Bir elimizle burnumuzu kapardık. Sol elimizle. Çünkü biz sağlağız. Ama meyvem solak. Birinci fark. Ben Ankara'ya, meyvem uzaya âşık.

İkinci fark. Büyüyünce Mars'a gitmek ve mutlu olmak istiyor. En az şimdiki kadar. Bu dünyada her yer bina doldu diyor. Ama geçen seneyi/ayı unutuyor. Sağ elimizi tavuğun altına doğru uzatır ve ılık yumurtayı almaya çalışırdık. Tavuklar gıdak gıdak. Gıdaklardı. O zaman biz bunu anlamazdık. Bu tereddüdü yani. Hem vermek istemek. Hem de vermek istememek. Büyüyünce anladık. Şimdilik meyvemle aramda anımsadığım. Bu iki fark. Meyvem. Tek meyve. Bu öyküdeki ve bahçedeki. Matematiği süper. Fiziği coğrafyası mükemmel. Teleskopu var. Uzayı inceliyor. Uzay ile insanın içi arasında bir fark var. Diyor. Ezberlemiş. $(a + b)^n / n = x$. Biliyor. Beş yaşında deneyler yapmaya başladı. Çıkarımları şunlardı. Defterine yazdı. Su buz tutunca genleşir. Ne acayip! Oysa metal buz tutunca daralır. Alev asla buz tutmaz. Hep sıcaktır. Tüy kuştan yavaş düşmez. Çünkü tüy kuştadır. Kuş yolunursa iş değişir. Bunun deneylerini seneye yapacağım. Geçen yüzyılı unutunca. Pinpon topları hafiftir. Kuleler ne içindir? Salata tuzlanır. Sümüklü böcek tuzlanmaz. Şekerle beslenir. Yoksa Sandoz gibi erir. Sümüklenir.

(İkisi tam mitik ikisi yarı mitik bu dört erkek akraba. Zaten söylemeye gerek yok. Tu. Belli oluyor. Du. Değişik yaşlarda, farklı boy ve kilodalar. İstenirse bunlardan bir takım yapılabilir. Misal. Bir demet semizotu.)

NATALEE. Galileo'nun Karısı. Aslında bu adı ona Rex/Alex taktı. Daha ilk gördüğü gün. Aynı şiiri çevirdiğinden habersizdi ama. Hâlâ habersiz. Sadece dinliyor ve beğeniyor. Çünkü bilmez Fransızca konuşmayı. Anımsadınız mı, sevgili/sevdalı okurlar? Anımsatayım mı? Tuhaf bir kış ışığı havada. Sihir gibi adeta. Hava buz gibi soğuk. Tataristan'dan bile daha soğuk. Atlar gibi dans edemiyorum. Bilmiyorum. Neden? Durmuyor gözyaşlarım? Ya ben? Kalbimin üzerine oturan kitap gibi. Ne vakit basitleşeceğim? Ne zaman çözülecek zavallı düğümüm? Ariadne'nin yumağı gibiyim. Kaçıncı kararsız evremdeyim? Bir yakarış kadar sahici. Bir çığlık gibi kan revan. Ne zaman çıkacak kanatlarım? Ya bir sözcüğün sırrı nasıl çözülür? Bir çember nasıl çizilir? Bir şiir neden bu kadar basit yazılır? Belki hepsini birden yapıyordur! Ama bu, Boris Vian'ın tüm güzel kızlarla aşk yapmak istemesine benziyor. Ben de istiyorum. Tüm güzel kızlarla soğuk havada aşk yapmak isti-

yorum. Aslında bir insana ad takmak zordur. Hadi canım. Zahmetli iştir. Hadi ya. Hatta bir kediye, bir köpeğe. Ad vermek hiç kolay değildir. Hadi be. Çünkü isim varlığın çeperidir. Hadi oradan. Varlığın kaderi, bu çeperdedir. Yani. Bu çeperin içi boş değildir. Çoğu zaman boş sanılır. Ama değildir. Hadi bakalım. Çünkü her varlığın. İyi ya da kötü. Az ya da çok. Yapıp ettiği vardır. Hadi oynayalım. Çeperin içini bunlar doldurur. İsim tüm bunları tutar, göğsüne bastırır. Ya da isim. Tüm bunları götürüp çöpe atar. Hadi Yallah. Dedim ya. Varlığın kaderi, bu çeperdedir. Ama Natalee'nin ismi. Rex/Alex'in kafasında, kafasının içindeki akılda, ruhunda, ruhunun içindeki kalpte. Yıllardır hazırdı. On yedi yıldır. Yirmi altı yıldır. Hastane odasında. Şiire ilk rastladığı gün. Şiirle ilk karşılaştığı gün. Asırlardır. Bu isim ansiklopedilere bile *Natolia* olarak girdi. *Natolia*, güneşin doğduğu yer anlamına geliyordu. Ama bir kız ismi hâlâ. Natolia, Natelie, Nathalie, Nathalee, Natalee, Natalee. Bir yanlış anlaşılmayı hemen düzeltmeliyim. Kızın adı Natalee. Ona bu ismi anne ve babası vermiş. Doğduğunda vermiş. Ya da vaftiz olduğunda. Rex/Alex'in Natalee'ye taktığı isim, Galileo'nun Karısı! Galileo'nun Karısı, Galileo'nun Karısı, Galileo'nun Karısı! Virgül. Biliyorsun, sevgili/sevdalı okur. Tesadüfler zahmetlidir. Palmiye kalbi salatası kadar zahmetli. Çünkü çok bekletir. Dodo kuşu kadar narin ve beyaz bir kadına rastladım. Çocukken. Hep uçtum rüyalarımda. Virgül. Natalee. Yani. Galileo'nun Karısı. Nesli tükenmiş bir Dodo kuşu biblosu kadar zarifti. Palmiye kalbi salatası kadar beyazdı. Ayaklarında potinleri. Çıkageldi. Arkamdan doğru geldi. Ateşe yaklaştı. Durdu. Potinlerinin tekini yarım saatte bağlamıştı. İkisi bir saat sürmüştü. Bu yüzden. Her bir ayağını yarım saat yerde tutmuştu. Hoşuna gitmişti. Ayaklarını toprağa basmak hoşuna gitmişti. Gecenin sonuydu. Gecenin başıydı. Herkesi susturdu. Herkes onu dinliyor. Bütün üfürükçüler. Hepsi. Tüm Aforizma Severler. Aforizmayla Beslenenler. Hepsi. Hemen bir iskemleye oturdu. Ateşin az uzağına. Rex/Alex'in soluna. Pardon. Sağına. O iskemle meyvemin iskemlesi. Meyvem geziniyor bahçede. Çıkırt! Herkes ona bakıyor. Natalee'ye. Başladı potinlerini çözmeye. Bakmıyor gibi bakıyorlar. Natalee o kadar beyaz ki! Görmüyorlar mı? Potinlerini çözüyor işte. Belki, kar körü oldu hepsi. Herkes onu dinliyor.

Hepsi. Parmakları ince ve uzundu. Beyazdı. Potinleri yanık toprak rengiydi. Vandyke kahverengisi. Bağcıkları beyazdı. Parmakları gibi uzundu bağcıkları. Parmakların bağcıkları çözerken çıkardığı ses. Ya da tersi. Bağcıkların parmakları çözerken çıkardığı ses. Aynı küle düşen kelebek sesi. Cısss! Cıssss! Bacaklarını ayırmış otururken Helena gibiydi. Baldızım Helena. Paris'in sevdalısı. Paris kardeşim. Ben. Hektor. Onun aşkına öldüm. Nadolu'nun aşkına. Önce sol ayağındaki potini çözdü. On beş dakika sürdü. Çıkardı. İskemlenin yanına koydu. Sol tarafa. Elimi uzattım. Bir refleksti. Şiir yanıma gelmişti. Elimi eline değil, potine uzattım. Ama elim. Potine değil, eline değdi. Kafasını kaldırdı bana baktı. Göz göze geldik. Gülümsedi. Nesli tükenmiş bir Dodo kuşu biblosu kadar zarifti. Gülümsemesi. Palmiye kalbi salatası kadar beyazdı. Gülümsemesi. Elimi hemen çektim. Elim kimseye görünmeden kalbimi tuttu. Tutmasa. Kalbim uçacaktı. Kalbimin içindeki kuş uçacaktı. Tekrar önüne döndü. Bacaklarını açmış oturuyor. Sol ayağı çıplak. Beyaz. Toprağa basıyor. Toprak. Vandyke kahverengisinden daha yanık, neredeyse siyah. Tam bir kontrast. Kontrasta bayılırım. Meyveme göz kırptım. Bir kare fotoğraf. Çıkırt! Meyvemin gözü şahane. Sütdişleri yeni başladı dökülmeye. Sırıtıyor dişlek dişlek. İlk dökülen sütdişleri, altçene dişleri oldu. Bir gün arayla, ikisi birden. Minik bir kavanoza koydum. Saklıyorum. Bir tür yadigâr. Bir çeşit koleksiyon yapıyorum. Ve hemen asıl dişlerinin uçları göründü. Ertesi sabah. Biraz çarpıklar. Yani her şey iyi gidiyor. Her şey aynı. Tohum iyiymiş demek ki. GDO'suz. Yıllarca sakladım ya. Eski tohum. Kapitalizmin tarım oyunlarının öncesinden kalma. Şimdiki oval bahçe domatesi değil yani. Yok öyle yağma. Toprak da kaliteli toprakmış. Bol alüvyonlu Ege toprağı. Ona tembihledim. Düşen sütdişlerini bana getirecek. Ya da götürüp kavanoza koyacak. Kavanozun yerini biliyor. Kütüphanede alttan dördüncü raf. Kitapların önünde en eski fotoğrafların dizili olduğu raf. En eski fotoğraflar, en erken toprağa düşen canlar. Misal. Dedem. Ya da. Rex/Alex dayım ve nenem. Ama dün üstçene dişlerinden birini yuttu. Döner ekmek yerken. Bir haftadır ikisi de sallanıyordu zaten. Çok elleme dedim. Kendisi düşsün. Düşünce hemen getir. Bir haftadır tembihliyorum. Aaa! Baba üstçene dişim yok. Nereye gitti, az önce yerin-

deydi? Yuttum. Hahahaha! Hihihihi! Koleksiyonum şimdiden kayba uğradı. Ah salak kafam! Ne bekliyorsun. Sallanıyor işte. Tutup bir selpakla alsana. Ah salak kafam! Ah salak kafam! Fotoğrafı gösterdi hemen. Meyvemin gözü şahane. Fotoğraf da şahane. Bacaklarını açmış oturuyor. Sol ayağı çıplak şimdi. Beyaz. Toprağa basıyor. Toprak siyah. Tam bir kontrast. Kontrasta bayılırım. Toprağa ve tohuma. Tohumun topraktan çıkmasına. Bayılırım. Natalee. Natalee'nin ayağı. Topraktan çıkan beyaz bir tohum. Beyaz bir fidan. Beyaz bir meyve dalı. Şeftali. Natalee. Belli ki o da toprağı seviyor. Çıplak sol ayağı dakikalardır yere/toprağa basıyor. Herkes on dakikadır onu dinliyor. Cısss! Cıssss! Şimdi sağ potinini çözüyor. Beş dakikası kaldı. Çünkü bağcıkların ya da parmakların üçte ikisi çözüldü. Cısss! Cıssss! Beyaz, bembeyaz. Bacaklarını ayırmış otururken Helena gibiydi. Baldızım Helena. Paris'in sevdalısı. Virgül. Beş dakika doldu. Potin diğer potinin yanına kondu. Meyveme göz kırptım. Bir kare fotoğraf. Çıkırt! Virgül. Herkes otuz dakika, ya da yarım saat sustu. Onları dinledi. Cısss! Cıssss! Cısss! Cıssss! Sadece on beş dakikada bir. İki. Çıkırt! Çıkırt! Virgül. Anlam katmak. Anlamı boşaltmadan. Anlama eklemek. Daha anlamlı yapmak. Yüceltmek bir nevi. Çeviri yani. Gökyüzü ve bulut hikâyesi. Bir de *Rausch!* Şiir bir bakma etkinliğidir ve baştan sonra sarhoşluk. Barındıran bu edim, flanör'ün bakma tutkusuna içkindir. Yani *Rausch*. »*İçim öylesine yücelmişti ki, göklerin üzerine çıkmıştı.*« *Cathay*. Pound çevirmeni. »*Bütün süslerden arınmıştın, tuhaftın. Nasıl gelmiştin ta buralara, sıcak denizlerden!*« Bay Kyalo çevirmeni. Bay Frederik'in kardeşi. Bu Öykünün Şairi yani. Virgül. Fotoğraf bakışın büyüsünü bozar, çünkü bakış önce var olmuştur. Ne ki, fotografik imgenin bakışla ilişkisi sanıldığından daha kuşatıcı olabilir. »*Sarhoş olmuş kişinin başkalarıyla temas kurması düşüncelerini dil ile açık bir şekilde ifade edebilmesi için vazgeçilmez olduğundan.*« Flanörşairin çevresini kuşatan dünyada ve bu dünyayı dolduran nesnelerde sınırsız bir ilişkisellik gören gözü. Sarhoşluk. Yani *Rausch*. Vurgusunu. Gerçek ve olması gereken bağlamına yerleştirmekle kalmaz. Aynı zamanda. Hissedilen ve algılanır kılınmaya çalışılan sonsuzluğun. Yani zamanın yaşama içkin yanını. Bir olanak olarak nesli tükenen türlerin hizmetine bir kez daha sunar. Bu ola-

nak. İskemleden kalkıp tekrar yürümekle başlayacak. İskemleden kalktı. Ayakları çıplak. Toprakta yürümeye başladı. Toprakta yürüyen bir tohum. Bir fidan. Bir meyve dalı. Meyve ağacı. Beyaz. Şeftali. Yeşermiş. Suyun hemen yanında. Oturmuş sigara tüttürüyor. Kayıkları seyrediyor. Ve martıları. Çantasında hediyelik Dodo kuşları. Çıkırt! Le Caudan Waterfront, yani Le Caudan liman bölgesinde her türlü yerel eşya ve 'Diane' isimli el işi ürünler satan dükkân bulunmakta. Ve hâlâ kartpostallar. Ve pullar. Çıkırt! Çıkırt! Çıkırt! Rengârenk hasır bir şapka. Boynunu çepeçevre dolanıyor. Mis gibi. *Cananga Odorata*. Bembeyaz bir elbise. Omuzları çıplak. Askılı. V yakalı. Göğsünün başlangıcına kadar. Göğüsleri iri iri. Sulu sulu. İçleri süt dolu. Ylang ylang çiçeği dolu. Vanilya çayı ve rom dolu. Başkent Port Louis'den dönerken çantasına atmış bir Dodo kuşu biblosu. Birkaç minik sabun. Kokulu. Hint Okyanusu'nun güneybatı bölümünde bir ada cumhuriyeti. *Republik Moris*. Resmi dili İngilizce. Aslında cumhuriyet. Bir adalar topluluğu. Yazılışı Mauritius. Telaffuzu. Morişyıs. Morişiyas. Morişıs. Sırasıyla. İngiliz telaffuzu. Amerikan telaffuzu. Avustralya telaffuzu. Dodo'nun son adası, son mekânıydı. Dodo kuşları şişman gövdeleri ve kısa bacaklarıyla uçamazlardı. Hızlı da koşamazlardı. Hem hızlı koşamaz hem uçamazlardı. Sadece ve sadece kumrular gibi sevişirlerdi. Haftanın her günü ağırlık kaldırır ve yürürlerdi. Gogo da kullanırlardı. Ama bir işe yaramazdı. Çünkü çok sevişip çok lahana dolması yersen. Çok çabuk acıkırsın. Acıkırsan yemek yersin. Çok ve çabuk acıkırsan, çok ve çabuk yersin. Çok yemek yersin. Çok çikolata yersin. Çok hava yutarsın. Çok yemek ve çok çikolata yersen. Ve çok hava yutarsan. Şişmanlarsın. Şişersin. Koşamaz ve uçamazsın. Sadece yürüyebilir ve sadece ağırlık kaldırırsın. Ama çok güzel gülümsedikleri söylenir. Dodo kuşları. Çünkü sevişmek mutluluk verir. Yalaşmak mutluluk verir. Modern kadının tersi yani. Dır-dır-dır. Hem kariyer hem çocuk. Kariyer fevkalade. Çocuk sefil. Çocuk kaynaştırma. Koca hak eder elbet metresi. İşte. Bir zamanlar Dodo kuşları vardı. Artık sadece bibloları var. Ve resimleri. Ve pulları. Gerçekten fotoğrafları yok. Adaya ilk Portekizliler gelmiş. On altıncı yüzyılın başları. On sekizinci yüzyılda ise, Fransızlar işgal etmiş. Dodo'nun nesli on yedinci yüzyılın ikinci yarısında tüken-

diğine göre, kuşların hepsini Portekizliler yemiş. Hepsi de. Eski/Yeni Romalı. Barbar Romalı. Nesli tükenen giderek Tanrı'ya. İçinden aşk çıkmış, kösnüsüz ve çoğunda eksik. Evet, bu sözcük doğru. Eksik. Bibloları toplayan antikacıya yaklaşıyor. Oysa. Anımsadığım kadarıyla. Aşk her şeyi yeniden yaratıyordu. Bir anda ve acımasızca. Sevişerek. Sevişerek. Sevişerek. Öyleyse. Tanrı, ya da Natalee, ya da Galileo'nun Karısı. Birer antikacı olmalı! Nokta.

COME ON, LET'S GO! Hadi. Hadi ama. Hadi aslanım. Hadi bakalım. Hadi be. Hadi be sen de. Hadi canım. Hadi canım sen de. Hadi gel gidelim. Hadi gidelim. Hadi git. Hadi hadi. Hadi mi? Hadi olmak. Hadi olmamak. Hadi oradan. Hadi oynayalım. Hadi ya. Hadi ya! İnanmıyorum. Hadi yallah. Hadi yap bakalım. Hadi zatında. Hadî aşer. Hadi. Gelmişiz bile dedi Rex. Ne zaman geldik? Uyudun Rex dedim. Rex de. *Come on, let's go!* dedi. Hep böyle der. Rex dedim. İkisinden birini kullan. İkisi birlikte çok salakça. Yugoslavya trenindeki gibi gene bizi rezil etme dedim. Aida da dedi ki. *No-no. He's so sweet and so sexy.* Çok bozuldum. Tuttu bir de Rex'i yanağından öptü. Daha çok bozuldum. Şimdi Rex'ten özür diliyorum. Varmış bir bildiği deyip, tarihe not düşüyorum! *Come on, let's go!* Şu Taraf Sirkeci. Şu Taraf Aksaray-Laleli. On yedi kuşaktır Cibalili. Kendisi Laleli. Hadi gidelim. Aksaray-Laleli. Aksaray-Laleli. Hadi dönelim. Şu Taraf Sirkeci. Bu senenin sonuna kadar. Altmış bir kere şu Taraf. Hadi canım! Altmış bir kere bu Taraf. Vallah billah! Allah muhafaza! Meyveli meyveli.

BELMA. Rex/Alex ve Rex/Alex'in yaşında. Tiyatro oyuncusu. Sesi kendisinin olmayan. Rıza'nın karısı. Rıza'dan en az beş yıl büyük. Olsun. Yeni evliler. Bravo. Tebrik ederiz. Rex/Alex'ten evi kiralayan bu çift işte. Şansa bak! Bu durumda. Belma evin sahibesi. Bu akşam konuklarını ağırlıyor. Parti veriyor. Kutluyor. Biz de kutluyoruz kendilerini. Bahçede mangal partisi veriyor. Aslında Belma'yı tanıyorsunuz. Belma. Rex/Alex ve Rex/Alex'in çocukluk arkadaşı. Sofuoğlu İlkokulu'nda birinci ve ikinci sınıfı beraber okudular. Şu işe bak. Hayat işte. Nereden nereye! Tesadüflerin dili yok ki ısırasın. Sonra Rex/Alex ve Rex/Alex taşındı. Yenimahalle'ye taşındı. Bir yıl taşımalı eğitim. Troleybüsle. Troleybüste. Rex/Alex ve Rex/Alex. Dördü beşi Yenimahalle'de okudu. Öğ-

retmen Kubilay ilkokulu. Belma'ların pastanesini hatırlıyorsun, öyle değil mi sevgili/sevdalı okur? Emek'te. Aferin sana. Ya Mustafa Fehmi Kubilay'ı? Yürekte.

TARİHTE BUGÜN

Olay Türkiye Cumhuriyeti'nin başkentinde geçer. Ankara'da. Ankara'nın eskiden bağ bahçe olan semti. Kavaklıdere. Kavaklıdere'de bir ev. Bahçeli bir ev. Havalar güzel gidiyor. Bu umut verici. Akşam olmamış. Hava kararmamış. Çünkü hava akşam olunca kararır.

Sabah değildi aslında. Akşamdı. Ilık bir şeftali baharı akşamı. Olmak üzereydi. Belki de hiç sabahtı demedim.

Trenle Kızılay'a geldiler. Yürüyen merdiven tenhaydı. Bir sorun çıkmadı yani. Hı-hı. Çişi de yok şimdilik. Ada Dönercisi'nin oradan heykel görünüyor. Kız yine kitap okuyor. Meyvesine çaktırmadan. Heykel kıza selam verdi uzaktan. Gülümsedi. Büfenin önünden sola döndüler. Döndü ve kıza bir daha baktı. Meyvesine çaktırmadan. Önüne dönerken kız da ona baktı. Tüh! Gülümsedi. Papağan'a uğradılar. Çayını içti. Sigarasını içti. Bir bardak çay daha getirdi Murat. Onu da içti. Bir sigarayla iki bardak çay. Meyvesi, babasının keyfini beklerken birkaç fotoğraf çekti. Çıkırt! Çıkırt-Çıkırt-Çıkırt! Sonra kalktılar ve Konur Sokak'tan Meşrutiyet Caddesi'ne doğru yürümeye başladılar. Caddeden sola dönecek ve Atatürk Bulvarı'na inecekler. Bulvardan. Çankaya tepesine doğru el ele yürümeye devam. Adresi çoktan ezberledi bile. EdipBakDeniz. Ezberletti. Kuş beyinli babanın şu çocuğa ettiğine bak.

Meşrutiyet'e birkaç adım kaldı. Solda büfe. Rezil Demir Köprü Üstgeçidi'nin ayağına yaslanmış büfeden gazete aldı. Günlük gazete. Cumhuriyet.

Bugün gazetemiz 12 sahifedir. Tarihte bugün ne tuhaf! Gardiyan! Bu ne biçim gazete! Perşembe 27 Birincikânun 1934.

"Başka bir şey var mı abi?"

"Biraz düşünmeliyim."

"Kenarda düşün abi. Büfenin önünü kapama."

"Başka bir şey var mı abi?"

"Yok canım. Sağ ol."

"Neden burada duruyoruz baba?"

"Düşünüyorum meyvem."

"Neyi düşünüyorsun baba?"

"Başka ne vardı diye düşünüyorum oğlum?"

"Hadi yürüyelim baba."

"Uf baba!"

"Bugün günlerden ne oğlum?"

"Gazetede yazıyor baba. Perşembe."

"Yarın Mahzur'a gideceğim."

Bugün tarihte hangi gün? Anımsamıyor. Ama karakış değil. Yani aralık değil. Adı gibi emin bundan. Çünkü hikâyesini anlattığında henüz ortagüz. Yeni Türkçeyle ekim. Yani Rex/Alex ve meyvesi el ele bulvardan Kavaklıdere'ye doğru yürürken de ortagüzün bu/o günü. Daha Cadılar Bayramı olmamış. Bize ne? Doğru. Cadılar Bayramı'ndan Türklere ne! Düşünüyor. Tarihte bugün var da. Tarihte bu mekân niye yok? Aslında gazeteyi o yüzden aldı. Ama bakmıyor. Düşünüyor. Ne vardı? Başka?

Yirmi Yedi Aralık. Gregoryen takvimine göre yılın 361'nci günü. Artık yıllarda ise 362'nci.

Tarihte bugün. Ayasofya'nın yeniden inşası Bizans imparatoru İustinianos'un gözetiminde tamamlandı. Ama, Tanrıça İsis Kültü, İsa'dan Önce te 2400 yılına kadar uzanır. Roma'nın batısı düştükten altmış yıl sonra, Bizans'ın imparatoru İustinianos, Philai'deki İsis Tapınağı'nı kapatır. O zamana dek, bu güzel tanrıçanın kültü imparatorluğun her yerinde hâlâ capcanlıdır. Londra'da bile İsis için bir tapınak yapılmıştır. Yani. İsis. İsa'dan da Musa'dan da çook daha yaşlı. Ama zaman nedir ki?

Tarihte bugün. İngiliz biyolog ve doğa tarihçisi Charles Robert Darwin'in içinde olduğu *Beagle*, yani bir cins av köpeği, casus, ya da metaforik anlamıyla sessizce bir yerden ayrılmak, sıvışmak adlı keşif gemisi yolculuğuna başladı. İngiliz Kraliyet Donanması'na ait on toplu bir savaş gemisi olarak üretilen ve sonradan araştırma gemisi olarak tahsis edilen *Beagle*, bu keşif gezisi sırasında Ateş Toprakları'nın güneyindeki kanala kendi cins adını verdi. Darwin'in, canlıların coğrafi dağılımı ve fosiller üzerine dikkatli gözlemler yaptığı bu yolculuğu beş yıl sürdü. Canlıların ortak atalardan evrilerek çeşitlendiği fikrini ortaya atacağı *Türlerin Kökeni Üzerine* adlı sapkın kitabını, araştırma gezisine başladığı tarihten te/ta yirmi sekiz yıl sonra yayımladı.

Tarihte bugün. Paris'te İkinci Jön Türk Kongresi yapıldı. Bizans İstiklal Mahkemesi, Bizans Barosu Başkanı Lütfi Fikri Bey'i Hıyaneti Vataniye Kanunu'na aykırı davranmakla suçladı ve beş yıl kürek cezasına mahkûm etti. Bizans Belediyesi, eski harflerle yazılı tabelalarını değiştirmeyen dükkân sahiplerine ceza yağdırdı. Sultanahmet'teki Bizans İktisadi ve Ticari İlimler Akademisi yakıldı. Devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonu DİSK'in Genel Başkanı Abdullah Baştürk ve Genel Sekreteri Fehmi Işıklar'la beraber 68 sendika üyesi tutuklandı. Şair Nazım Hikmet gözaltına alındı. Ankara Kültür Merkezi, Atatürk'ün Ankara'ya gelişinin 68'nci yıldönümünde Cumhurbaşkanı Kenan Evren tarafından açıldı. Türkiye Halk Kurtuluş Partisi-Cephesi THKP-C davasında karar verildi. İki idam, üç müebbet hapis. İngiltere'nin Kuzey Denizi'ndeki petrol çıkarma platformu devrildi. Yeni Romalı dört kişi öldü, dokuz kişi kayıp. İspanya kırk yıl süren diktatörlük rejiminin ardından demokrasiye geçti. İspanyollar, yani Yeni Romalılar.

Tarihte bugün. Üç yüz yıl süren Hollanda egemenliğinden sonra, Yeni Romalı Kraliçe Juliana Endonezya'nın bağımsızlığını tanıdı. Hollandalılar geçerken Mauritius'a da uğramışlardı. *Raphus Cucullatus*'ları, yani Dodo kuşlarını da Hollandalılar yedi. Sonuçta, Dodo kuşlarının hepsini insanlar yedi.

Dodo'ların artık sadece suretleri var. Biblo olarak, küllük olarak, kolye olarak, yüzük olarak, anahtarlık olarak, yastık olarak. Mücevher, tütsü, müzik kutusu olarak. Rozet, tişört, çanta, kupa olarak. Seramikten, telden, taştan, tahtadan alçıdan, balmumundan. Çeşitli boylarda heykelleri bile var. Dodo kuşu suretleri Le Caudan liman bölgesinde her türlü yerel eşya ve 'Diane' isimli el işi ürünler satan dükkânda rahatlıkla bulunmakta. Dodo kuşları artık, birer hediyelik eşya. Ve kartpostallar, pullar. Ve *Republik Moris*'in bağımsızlığı anısına 10 Rupee'lik bir sikke. Başkent Port Louis'nin en lüks ve adanın diğer tüm otellerinde Dodo kuşu sabunlar var. Minik minik, kokulu. Bazıları. Ylang ylang. Aslında sabunlar olayın ruhuna en uygun eşyalar. Yeryüzünde Dodo'ları gören ya da tanıyan hiç kimse kalmadı. Hepsi çoktan yeryüzünden silindi. Toz olup bulutlara karıştı. Köpük olup denizlere aktı. Tıpkı Dodo'lar gibi. Sabunlar. Elinizde köpürür, elinizi temizler ve sonra denizlere akar. Belki bir gün buharlaşır ve belki bir gün geri gelir.

Onlardan geriye. Sadece karakalem bir desen kaldı. 1601 tarihli bir Dodo deseni. Kurşunkalemle kâğıda çizilmiş. Aslında bir değil altı tane Dodo kuşu tasviri. Çünkü kâğıt yan yana üç sayfa gibi. Tek sayfa ama üçe katlanmış gibi. Her katta, altlı üstlü ikişer Dodo kuşu deseni. Bu desenleri belki Hollandalı bir doğa bilimci ya da Portekizli bir denizci çizdi. Denizci aynı zamanda bir ressam, ya da belki bir kuşbilimci.

Ve birkaç resim. *Dodo ve Kızıl Muhabbetkuşu*. 23 x 27,5 cm boyutlarında. Büyük aptal kuş suyun kenarında duruyor. Az önce bir kurbağa ya da bir balık mı yutmuş? Belli değil. Hemen arkasındaki dalda da kırmızı bir muhabbetkuşu duruyor. Arka arkaya duruyorlar ve ikisi de sol tarafa bakıyor. Aslında muhabbet etmiyorlar. Çünkü benim bildiğim muhabbet yüz yüze edilir. Resim, William Hodges adlı bir ressama atfediliyor. Resmi 1773 yılında yaptığı sanılıyor. Yani. Ressam gibi tarih de muamma. Aslında bu durum olayın ruhuna uyuyor. Belki ressamın da soyu tükendi. Ve şu kaçık zamanın. *Dodo ve Kızıl Muhabbetkuşu*, uzun zamandır Avustralya Ulusal Kütüphanesi'nde yaşıyor. On sekizinci yüzyılın son çeyreğine iki kala yapıldığına göre. Bay Hodges bu aptal/saf kuşu hayal etmiş olmalı. Gözleriyle görmediği kesin.

Şimdi de şu resme bakın. İsmi *Dodo*. Roelandt Savery yapmış. Utrecht doğumlu bir saray ressamı. Manzara, kuş ve hayvan ressamı. Teknik ressam. Hollandalı bir Altın Çağ ressamı. Onun 1626 tarihinde yaptığı *Dodo* resminde de iki papağan var. Büyük aptal kuş bir kurbağa yutmuş, mideye indirmeye çalışıyor. Hemen önünde duran ve kafasını kaldırmış Dodo'nun kursağına bakan küçük kuş, gizemli kızıl gece papağanı. Nesli tükenmeden önce Antiller'de yaşardı. Ve en az onun kadar gizemli olarak resmin sağına, Dodo'nun hemen arkasındaki dalın üstüne tünemiş olansa, gizemli yeşil-sarı gece papağanı. Nesli tükenmeden önce Martinik Adası'nda yaşardı. Hımm! Sayın Gizemli William Hodges'un Avustralya Ulusal Kütüphanesi'nde yaşayan şu resmi bu resme ne kadar çok benziyor. Üstelik bu resim, yani Savery'nin papağanlarla birlikte çizdiği *Dodo* resmi, 17'nci yüzyılın ilk çeyreği biter bitmez yapıldığına göre, Dodo'lar henüz yaşıyor. Yaşasın! Hımm! *Dodo ve Kızıl Muhabbetkuşu*'nun şu sahte gizemi şimdi anlaşılıyor. İntihal!

Ama bu resimde de bir tuhaflık var. Defter kayıtlarıyla resmin üzerindeki kayıt birbirini tutmuyor. Savery'nin gözleriyle gördüğü

ve belki etini bile yediği orijinal *Dodo* resminin üzerinde aynen şöyle yazıyor.

The DoDo & Given. By G. Edwards. F.R.S. A.D. 1759.

Bakın, resmin tam üst kısmında. Boydan boya. Gördünüz mü? Yani bu resmi Bay Edwards mı yapmış? Çok tuhaf! Hani Savery yapmıştı? Bence Dodo'lara bulaşanlar bir şekilde bularlaşıyor. Hayatları çalınıyor, intihal oluyor. Dodo'ların intikamı!

Hayır. Şairin dediği gibi. Ölüler intikam alamaz! Hele kuş ölüler, hiç alamaz. Biliyorum çünkü bir ara kuştum. Gökyüzü çok kaygandı, düştüm.

Ama bu küçük karışıklığın bir açıklaması olmalı. Elbette var. Bunun açıklaması şu.

1626 tarihli bu *Dodo* resmi gerçekten çok ünlü ve resim gerçekten Roelandt Savery'nin. O kadar ünlü bir resim ki sık sık kopyalanıyor. Resim günün birinde. Günün birinde dediysem, te İsa'dan Sonra 1759'da. Kuşbilimci yazar ve ressam George Edwards'ın eline geçiyor. O da üzerine kendi künyesini yazıp resmi müzeye veriyor. Ya da o sadece veriyor, künyeyi müze memuru yazıyor. Resim şimdi Londra Doğa Tarihi Müzesi'nde yaşıyor.

Son olarak. Tarihte bugün rastladığım. Sir Arthur Tenniel'ın ünlü *Alice ve Dodo*'su. Bu da bir desen. Kurşunkalemle kâğıda çizilmiş. Hayret. Bunda da intihal kokusu var! Büyük aptal kuşla küçük Alice meydanın ortasında ayakta duruyor. Sanki Alice Dodo'ya sağ eliyle bir şey uzatıyor. Dodo o şeyi sol eliyle aldı alacak. Şeker belki! Sağ eliyle belki? Arkada bir sürü hayvan onlara bakıyor. Biri de, tesadüfen bir papağan. Hayal edip boyarsam. Aaa! Gizemli kızıl gece papağanı.

Bugün gazetemiz 12 sahifedir. Tarihte bugün ne tuhaf!

Aklıma gelmişken. Tarihte bugün. İçerde tarihte bugünü araştırıyorum. Hiç. Öylesine. Can sıkıntısından.

Hayır. Bunların hiçbiri intihal değil. Bunlar esin. Her iyi ve güzel şey erkekleri esinleyebilir. Şiir olsun, resim olsun, kuş olsun. Kuşlar da kadınlar gibi. Erkekleri esinleyebilir. Hele de soyu tükenmişse. Aman dikkat! Nesli tükenmiş kuşlar, soyu tükenmiş kadınlar gibi. Âşık erkeklerin sonunu getirebilir. Ve bir Dodo kuşu resmi yaparken çok dikkatli olun. Aman ha buharlaşmayın.

Demek ki. Dodo kuşlarından geriye, aslında sadece karakalem şu desen kaldı. 1601. En eski tarihlisi. Bence en değerlisi. Çünkü o

bir taslak. Bakarak çizildiği belli. Akılda kaldığı kadarıyla değil, ya da hayal edildiği. Ressam bu eskizleri kuşlara bakarak çizmiş olmalı. O zaman Dodo'lar kesin yaşıyor. Yaşasın! Kurşunkalemle kâğıda çizilmiş. Tam altı Dodo kuşu deseni. Bence bu kuşları o kâğıda çizen de. 1601 yılında Mauritius'u ziyaret eden beş gemilik ikinci Hollanda filosunun amiral gemisinde seyahat eden Hollandalı bir ressamdı. Dodo'lar yaşıyor. Yaşasın! Ayakları ada toprağına basıyor. Ne güzel. Bassın! Ama birinin kafası görünüyor sadece. Çizimlerden biri bir Dodo kafası. Gözleri kapalı. Yeni öldürülmüş çünkü. Ah! Yazık, yazık.

Oxford Doğa Tarihi Müzesi'nde de Dodo kuşları var. Ama onlar yapıntı. Ve içleri kuştüyüyle doldurulmuş. *Stuff it!* Rex/Alex. *Stuff it!*

Bir fotoğrafçı da bir montaj yapmış. Pek sevdim. Caspar David Friedrich'in romantik flanörü var ya hani. Dağın zirvesinden aşağıya bakan, altındaki sisli dünyayı seyreden aylak adam. İşte onu bir Dodo kuşu oyuncağıyla değiştirmiş. Gövdesi mavi, burnu sarı. Ve aynı meraklı aptal gözler. Bu montaj da. En az sabunlar kadar. Konunun ruhunu şahane yakalamış.

Tarihte bugün. Saat tam 01.57'de. Mınakoyum Vahit titreyerek uyandı. Kar mavisi yorganı kuş olup uçmuş, tortop olup yuvarlanmıştı. Mınakoduğumun yorganı diye söylendi.

Tarihte bugün. Ülke çapındaki pilot okullarda SBS denemeleri yapıldı. IMF ve IBRD, yani Dünya Bankası kuruldu. Türkiye, Amerika Birleşik Devletleri ile kültür antlaşması imzaladı. Bu da bir dil sorunu. Her şey bir dil sorunu.

Tarihte bugün. Çocukluğunun bir kısmı Pakistan'da geçen, *Mannes College The New School for Music*'te müzikal ve teatral yetenekler kazanan tarihçi… *Stuff it!*

Önce Dodo kuşları vardı. Artık sadece suretleri var. 17'nci yüzyıldan kalma bu/şu/o resim gibi. Mauritius, Hint Okyanusu'nda isimsiz tropik bir adaydı. *Republik Moris*'in bir parçası. Üzerinde bir sürü egzotik kuş türü yaşardı. Ada. Hâlâ bir ada. Daha batmadı. Bu isimsiz adaya 17'nci yüzyılda. İlk önce Hollandalılar yerleşti. Daha önce ziyaret edenler olmuştu. Misal. Araplar. Misal. Portekizliler. Ama ilk yerleşenler. Kutsal Diyar'dan gelen bu Yeni Romalılardı. Onlar gittikten sonra da, uzun gemileriyle başka Yeni Romalılar geldi. Gemilerinde topları ve tüfekleri vardı. Ve Hollandalılar, Prens Maurice'e ithafen adaya Mauritius adını verdiler. Yerleşir yerleşmez

adadaki bütün abanoz ağaçlarını kestiler ve yerlerine şeker kamışı ektiler. Sonra Dodo kuşlarını fark ettiler. Oysa Mauritius Adası, Dodo kuşlarının son yaşam alanıydı. Hollandalılar bunu bilmiyordu. Başladılar Dodo kuşlarını avlayıp yemeye. Bu kuşları yakalamak çok kolaydı. Çünkü Dodo kuşları çok zarifti. Şişman gövdeleri ve kısa bacaklarıyla uçamazlardı, koşamazlardı. Kanatları minicikti. Dev bir tavuğa benziyorlardı. Hollandalılar Dodo kuşlarının hepsini yedi. Ve Dodo kuşlarının nesli tükendi. Artık sadece suretleri var. Kutsal Diyar'ı bırakıp adaya gelen bu Yeni Romalılar. 18'nci yüzyılın başında. Yaptıkları tüm binaları da yıkarak adayı terk etti.

Bakmayın böyle görmüş işitmiş gibi anlattığıma. Bu bir kural. Çok eskiden olan şeylerle ilgili. Natalee de aynen böyle anlatmıştı. Bana tabii ki.

Dodo kuşlarıyla ilgili daha pek çok hikâye var. Misal. Şu hikâye.

15'nci yüzyılın sonlarında ada insanlar tarafından keşfedildiğinde, Dodo'lar adadaki diğer canlılarla mükemmel bir uyum içinde, zahmetsizce yaşıyordu. İnsanlar, yani Yeni Romalılar. Adaya, kuşlara, ağaçlara zahmet getirdi. Misal. Adanın düşük rakımlı ormanlarında Dodo'larla kardeşçe yaşayan bir ağaç türü vardı. *Calvaria* ağacının tohumunun çimlenebilmesi için. Tohumun önce ve sadece. Dodo kuşunun sindirim sisteminden geçmesi gerekiyordu. Bu ağaca sonradan Dodo ağacı dendi. Çünkü 17'nci yüzyılın ikinci yarısına gelindiğinde, sadece 200 yılda, Dodo'ların nesli tamamen tükendi. Dodo tohumlarını mideye indirecek ve sonra onları sıçacak Dodo kuşu kalmayınca, Dodo ağacı da tükendi. Böylece Dodo bir simge haline geldi. İnsanlığın hafızasında kalıcı bir imge. İnsan. Yeryüzünün en vahşi, en tehlikeli yaratığı. İnsan. Bu gidişle. Adının anlamı gereği. Yalnız, tek başına.

Diyelim ki Ada'ya ilk Hollandalılar değil de Portekizliler gelip yerleşti. Ya da İspanyol denizciler. Ne fark eder ki. Aztekler, Kızılderililer, Mayalar. Bu halkların saf çocukları da. Tıpkı Dodo halkı gibi. İştahlı Romalı konuklarını çiçeklerle, yumurtalarla ve altınlarla karşılamadı mı!

Onlar da. Dodo'ları görünce. Önce güldüler. Bu kuşlar ne kadar aptal böyle dediler. Sonra acıktılar. Çok iştahlıydı asker denizciler. Kafalarına sopalarla vurup öldürdüler. Sofralarına taşıyıp yediler. Dodo'lar yaklaşık bir metre boyunda, 20 kilo ağırlığındaydı. Büyük

kıvrık gagaları olduğunu söylüyor resimler. Ve minicik kanatları. Hayal etmeye gerek yok. Uçamayacakları belli, koşamayacakları da. Acaba Dodo'lar. Hangi hayvandan evrimleşti?

Yabancı insanlarla birlikte adaya yabancı kedi, köpek ve domuzlar geldi. Bu yabancı mahlûkat, sahipleriyle birlikte Dodo yumurtalarını mahvetti. Yabancılar Dodo yumurtalarını menemen yapıp yedi. Çünkü Dodo'ların yuvaları kumun ya da toprağın üzerindeydi. Çünkü Dodo'lar, ağaca tırmanamazdı. Yumurtaları yuvalarındaydı. Yerde yani.

Dodo. Aptal yaratık. Güvercinler familyasından, kendine has bir kuştu. Tıpkı nenem gibi. Türban ya da başörtüsü takmadı hiç. Nenem. Saçları uzun, rüzgârda daha güzel. Alnı açık bir Cumhuriyet terzisi.

Tarihte bugün. Hacettepe Üniversitesi öğretim üyelerinden Doç. Dr. Bedrettin Cömert'in katil sanığı Rıfat Yıldırım Berlin'de yakalandı. Yargıtay 4. Hukuk Dairesi, başörtüsünün yüksek öğretim kurumlarında serbest sayılan kıyafet kapsamında düşünülemeyeceğine karar verdi. Çeçenistan'ın Moskova yanlısı hükümet karargâhına bombalı kamyonla intihar saldırısı düzenlendi. Yetmiş iki kişi öldü. İsrail, Gazze kenti civarına hava saldırısı düzenledi. İki yüz otuz kişi öldü, dört yüzden fazla yaralı var. Galileo'nun keşiflerini ona yazdığı bir mektupla destekleyen Alman astronom Johannes Kepler, İsviçreli matematikçi Jacob Bernoulli, Alman sinema oyuncusu Marlene Dietrich doğdu. On bir on iki yıl önce de, Ereğli Devlet Hastanesi'nde Rex/Alex doğdu. Ama tarihte bugün değil, bir gün sonra. Yani ertesi gün, ayın yirmi sekizinde. Ebeleri, aynı zamanda dayıları olan Rex/Alex dayıydı. Şair Mehmet Âkif Ersoy öldü. Ön üç yıl önce de, Fransız mühendis ve mimar Gustave Eiffel öldü. Kulenin mühendis mimarının ölümü, Mustafa Kemal Paşa'nın Türkiye Cumhuriyeti'ni ilan ettiği yıla rastladı. Eski başbakanlarımızdan Mehmet Şükrü Saracoğlu da, tam otuz yıl sonra bu gün. Aralık ayının yirmi yedinci günü ölecek. Harvard ve Oxford üniversitelerinde eğitim gören Benazir Butto, miting yaptığı meydana düzenlenen intihar saldırısı sonucu ağır yaralandı ve kaldırıldığı hastanede öldü.

Tarihte bugün. Ereğli'nin az güneyinde kalan Tarsus düşman işgalinden kurtuldu. Mustafa Kemal Paşa, Heyeti Temsiliye üyeleriyle birlikte Ankara'ya geldi.

Tarihte bugün. Saat tam 01.57'de, Mınakoyum Vahit titreyerek uyandı. Aynı anda. Tak! Diye bir ses duydu. Derinden gelen tek ve net bir. Tak sesi! Sesi duyar duymaz gözlerini açtı. Rüyasında evinin çatısında yatıyordu. Bir an içi eriyiverdi. Çünkü tak sesini duyduğu anda çatıdan düştüğünü ve öldüğünü gördü. Gözlerini açtığında yatağında yatıyordu.

Yıl 1939. Mınakoyum Vahit. Yirmi Altı Birincikânun gecesi yatağına girerken kösteğine baktı. Yatak odası loştu. Kösteğini pencereye doğru çevirdi. Karın ışığı pencereye vuruyordu. Gözlerini kısarak zamanı okumaya çalıştı. Beş saniye saatin tik-taklarını dinledi. Beş saniye sonra saatin tam 23.07 olduğunu gördü. Kösteği taburenin üzerine bıraktı ve yatağına uzandı. Odası sıcak değildi. Soğuk da değildi. Ilık hiç değildi. Ama odanın sıcaklığı Vahit'i üşütmeye yetiyordu. Aslında dışarısı çok soğuktu. Tataristan'dan bile daha soğuk. Nivene, Çitderesi ve Köstere dereleri ile beslenen Harşit Çayı. Bu sabah. Torul'dan geçerken donmuştu. Besleme derelerle birlikte elbette. Hemen yorganı üzerine çekti. Yatağın içinde büzüldü. Çok geçmeden ısınır gibi oldu. Biraz sonra bacaklarını uzattı ve yatağın içinde sırtüstü döndü. Artık üşümüyordu. Yüzündeki gevşeklikle uykuya daldı. Kösteğe bakamadı ama uyuduğu anda saat tam 23.13'tü. Öyleyse 6 dakika içinde hem ısınmayı hem de uyumayı başarmıştı. Uykusu tam 164 dakika sürdü. İki saat 44 dakika. Uyandığında kösteği 01.57'yi gösteriyordu. Aralık ayının yirmi yedisi olmuştu. Tarihte bugün.

Oda loştu. Tir tir titriyordu. Rüyasında evinin çatısında yattığını anımsadı. Yorganına baktı. Yorganı yoktu. Mınakoduğumun yorganı diye söylendi. Sanki kanatlanıp uçtu! Sersem gibiydi. Üşüyordu ve uykusunu alamamıştı. Yatakta doğruldu ve yorganına bir daha baktı. Kar mavisi yorgan tortop olmuş yürüyordu. Mınakoduğumun yorganı diye söylendi. Yorgan te kapının önündeydi. Ama kapıya değmiyordu. Biraz daha yuvarlandı ve kapıya değdi. Mecburen durdu. Vahit ayağa kalktı ve top yorganını almak için bir adım attı. Atar atmaz başı döndü ve. Küt! Düştü. Yerde boylu boyunca sırtüstü yatıyor. Hayret! Kireç tavanı odasının içinden daha aydınlıkmış. Çünkü ampul tavandan sarkıyor. Ama ampul kapkara. Çünkü geceydi ve uyuyordu. Yatarken ampulü söndürmüştü. Ama ampul sallanıyor. Mınakoyum Vahit. Deprem olduğunu anladı. Mınakoduğumun ampulü diye söylendi.

Torul'la Aziriz arası arabayla iki iki buçuk saat sürer. Ama yıl te 1939. Arabayı nereden bulsun Nadolu insanı. İkinci Dünya Savaşı başlamış. Arabayı bulsa yol nerede. Ekmek bile bulunmuyor ki. Yolu bulsa. Açık mı bakalım. Mınakoyum Vahit. Mecburen sabahı bekledi. Torul'da her yer kar. Evinin kapısı iki iki buçuk gün açılmadı.

Torul'un erkekleri kahvehanede toplanmış konuşur. Ne zaman geldiniz? Aha şimdi! Ahali iki iki buçuk gündür kayıp. Cafer Aga da iki iki buçuk gündür kayıp. Üçüncü sabah Cafer Aga kahvehanede. Cafer Aga anlatır. Tek kulak olmuş Torullu erkekler. Dinler. Sorarlar Cafer Aga'ya. Ne ederiz nasıl ederiz Cafer Aga? Cafer Aga hatırlı kişi. Hem çiftçi, hem avcı, hem danışman kişi. Soğukkanlı bilge kişi. Yanıtlar Torul'un erkeklerini.

Edecek bir şey yoktur. Oturup bekleyeceğiz. Ölüler bekler. Nasılsa ölülerin vakti çoktur.

Torul da her yer kar. Her yer kar. Araba yok. Yol yok. Kar var. Kar.

Cafer Aga ve Torul'un erkekleri kahvehanede. Başladılar beklemeye. Onlar beklerken.

»Yayıkta yağ vardı, dövülemedi,
akpeynir torbaya koyulamadı,
hasret gitti ölüler
dünyaya doyulamadı...«

Onlar beklerken kahvehanede. Beygir sırtında iki iki buçuk gün uzaktaki şehirde.

»Ne çabuk lahzada bitti yaşamak
Kimisi altı aylık,
kimisi sakalı ak,
yan yana sırt üstü yatan ölüler...«

Onlar beklerken Torul'daki kahvehanede. Aziriz'de canlar kuyular içinde. Şehir yok. Her yer kar. Araba yok. Yol yok. Kar var. Kar. Şehir kuyular içinde.

Onlar beklerken kahvehanede.

»Uyanıp kaçamadılar,
kuş olup uçamadılar
açıldı kuyular kimse inemez
Aziriz *Beygiri rahvandır amma*
ölüler ata binemez
yan yana sırtüstü yatan ölüler...«

Aziriz cezaevi müdürü salıyor tüm mahpusları. İnsanlığınıza kalmış artık diyor. İşiniz bitince gelirsiniz. Bekliyor olacağım sizi hapishanede. Mahpuslar günlerce, kuyulardan ölü canlar topluyor. Kuyulardan su çeker gibi. Ölü canları toprağa veriyor. Canlı canlar çıkınca kuyudan, el çırpıp göbek atıyor. Mahpuslar günlerce, afetzedelere yardım ediyor. Ve işleri bitince. Çıktıkları kadar, dönüyorlar mahpushaneye.

1940 yılında, meclis özel bir kanun çıkarıyor. Cansever ve yardımsever mahkûmlar affediliyor. Af. Olacaksa. İşte böyle olur/ olsun. Meclis böyle olur/olsun. Dönemin başbakanı İsmet İnönü. Milli Şef dedikleri. Şef olmaksa mesele. Şef. İşte böyle olur/olsun.

Türkiye'de ilk nüfus sayımı 1927 yılında yapılıyor ve toplam nüfus 13.648.270 olarak bulunuyor. Yedi yıl sonraki sayımda nüfusun iki buçuk milyon arttığı görülüyor. Artı. 9 bin 7 yüz 48 can. 1940 yılında bir nüfus sayımı daha yapılıyor. Aynı yıl nisan ayında. Nisan ayının on yedisinde. Dönemin parti meclisi bir yasa daha çıkarıyor. Yasa 3803 sayılı. Ve hemen, tarıma elverişli geniş arazisi bulunan köylerde. Köy Enstitüleri açılıyor. Parti meclisi olmaksa mesele. Alın size parti meclisi. Tek parti hem de. Tek parti ama, Türkiye'nin partisi. Belleği, tarihi. Başbakan. Yine İsmet İnönü.

1940 yılında yapılan nüfus sayımı can sayısını 17 milyon 853 bin 912 bulabilirdi pekâlâ. Ama 17 milyon 820 bin 950 olarak tespit etti. Çünkü. Büyük Aziriz Depremi'nde 32 bin 9 yüz 62 can canını kaybetti. Yüz bin can yaralandı. 116 bin 720 bina yıkıldı. Tarihte bugün bir çarşamba günü, gece saat iki suları.

Yıl 1939. Saat tam 01.57. Mınakoyum Vahit titreyerek uyandı. Aynı anda. Tak! Diye bir ses duydu. Derinden gelen tek ve net bir. Tak sesi! Sesi duyar duymaz gözlerini açtı. Rüyasında evinin çatısında yatıyordu. Bir an içi eriyiverdi. Çünkü tak sesini duyduğu anda çatıdan düştüğünü ve öldüğünü gördü. Gözlerini açtığında yatağında yatıyordu. Vahit Torul'daydı. Torul. Gümüşhane'nin ilçesi.

Richter ölçeğine göre şiddeti. 7,9. Merkez üssü Aziriz Ovası. Odak derinliği 20 kilometre. Aziriz Ovası bir fay üzerine oturur. Bu fay diridir. Bin 200 kilometre uzanır. Diri fay kırılır. Yırtılır. Kilitlenir. Tarihi vesikalara göre. Son bin yılda. Aziriz 11 kez tümüyle yıkılmış. Şehirken köye dönmüş. Şehirken köye dönmüş. Şehirken köye dönmüş. Daha sekiz kere. Şehirken köye dönmüş.

Aziriz'in doğusundan Amasya'ya kadar 400 kilometrelik bir bölge hasar gördü. Ya da Sivas'tan Karadeniz'e kadar 200 kilometrelik bir bölge. Deprem bölgenin topografyasını. Doğayla yaptığı bilimsel/resmi arkadaşlığı değiştirdi.

Kelkit Irmağı kırığı, Reşadiye'de doğu-güneydoğu ve batı-kuzeybatı doğrultusunda alçaldı yükseldi. Alçaldı yükseldi. Böylece iki blok arasında neredeyse 4 metrelik bir düzey farkı doğdu. Çarşamba ilçesinin kuzeyi ile Giresun arasında, kıyı çizgisi yer yer 100 metre geri çekildi. Ve Fatsa'da bir deprem dalgası oluştu. Ama dağlık bir arazi üstünde oturan Torul'a ve Torullulara bir şey olmadı. Sadece dağlardan kopan kartopları büyüdü yuvarlandı, büyüdü yuvarlandı, büyüdü yuvarlandı. Ve evlerin kapılarına dayandı. Evlerin kapıları iki iki buçuk gün açılmadı. Erkekler üç gün dışarıya çıkamadı. Kahvehaneye bile. Evde mahsur kaldılar. Kadınlar, çocuklar ve bazı küçükbaş/büyükbaş hayvanlar.

Harşit Çayı donmuştu. Bu/O sabah. Torul'dan geçerken donmuştu. Besleme dereleriyle birlikte elbette.

Cenevizliler Torul'a, haberleşmede kullanılan ateş kaleleri inşa etmişlerdi. Türkmenler Torul'a 1040'lardan itibaren yerleşmeye başladı. Torul 1828'e kadar Sancak Beyliği olarak kaldı. Yeniçeri ve Bektaşi ocakları kapatıldı. Bektaşi Güvenç Abdal'ın ocağı da kapatıldı ve Bektaşi nüfusun yoğun olduğu Torul'un sancak beyliği kaldırıldı. 93 Harbi'nde Torul'dan göç edenler oldu. Birinci Dünya Savaşı'nda Rus ordusu yöreyi ele geçirdi. 1916 yılıydı. Aylardan Ağustos'tu. Ekim Devrimi sonrasında Ruslar geri çekildi. Rusların yerini Rumlar aldı. Torul 14 Şubat'ta düşman işgalinden kurtarıldı. Mustafa Kemal Paşa henüz Samsun'a çıkmamıştı. Daha on beş ayı vardı. Torul'da Kayı ve Çepni nüfusu yoğundur. Ama Torul'da. Başka Oğuz Türk boyları da yaşar.

Torul'un erkekleri kahvehanede toplanmış konuşur. Ne zaman geldiniz? Aha şimdi! Ahali iki iki buçuk gündür mahsur. Cafer Aga da iki iki buçuk gündür mahsur. Üçüncü sabah Cafer Aga kahvehanede. Cafer Aga anlatır. Tek kulak olmuş Torullu erkekler. Dinler. Ne ederiz nasıl ederiz Cafer Aga? Edecek bir şey yoktur. Oturup bekleyeceğiz. Ölüler bekler. Nasılsa ölülerin vakti çoktur.

Torul da her yer kar. Her yer kar. Araba yok. Yol yok. Kar var. Kar.

Cafer Aga ve Torul'un erkekleri kahvehanede. Başlamışlar beklemeye. Onlar beklerken. Nazım Aziriz için ağıt yakmış. Onlar beklerken af çıkmış. Cansever ve yardımsever mahkûmlar affedilmiş. Onlar beklerken. Nüfus sayımı yapılmış. Kahvedekiler sayılmış. Sayılamamış. Söylenti çok. Köy Enstitüleri açılmış. Köy Enstitüleri kapatılmış. Onlar beklerken. Bir sürü deprem olmuş. Güvercinlerin türbanla işi yokmuş. Güvercinlerin uçmakla da bir derdi yokmuş. Ataları Dodo kuşlarını anarlar mı, yoksa unuttular mı? Bilmiyorum, hiçbir fikrim yok. Ama. Bir yerlerde. İçeride ve dışarıda. Türkiye Cumhuriyeti'nin siyasi tarihi çekiçlenip dövülüyormuş. Ya da kaderi.

Kesin olarak ne zaman kurulduğu bilinmiyor. Asur kaynaklarında geçen Zuhma. Yörenin bilinen en eski adı. Söylenceye göre. Eski çağlardaki 'Azzi' bölgelerinden dolayı, yörenin adı Aziriz olarak anılıyordu. Selçuklular bu adı o kadar sevdiler ki, şehir için bir tekerleme uydurdular. »*Rahmet yağarsa can Aziriz can, rahmet yağmazsa yan Aziriz yan.*« Tekerleme yuvarlandı yuvarlandı. Yuvarlandı yuvarlandı. Ve sonunda. Aziriz oldu. Erzincan.

Cenevizliler Torul'a haberleşmede kullanılan ateş kaleleri armağan etmişti ya. Bu kaleler bir mart sabahı erkenden yanmaya başladı. Hava ısındı, su ısındı, toprak ısındı. Karlar eridi. Kahvedekiler beklemekten sıkılmadı. Konuşmaktan sıkılmadı. Ama karlar erimişti çoktan. Bu arada Erzincan. Yaklaşık bin iki yüz kilometrelik KAF üzerinde oturmaya devam etti. Torul da dağların yamacında. Oturmaya devam etti. Erkekler kahvehanede oturmaya devam ettiler. Torul'un erkekleri.

Akşam yediyi yirmi geçe. 13 Mart 1992'de. Erzincan'da bir deprem daha oldu. Büyüklüğünü yine Richter ölçtü. Altı virgül sekizdi. Yine ölüler sayıldı. Yine enkaz altında canlar kaldı. Kimisi öldü kimisi kurtarıldı. Depremin yeryüzündeki odak noktası, otuz dokuzdaki Büyük Deprem'in yakınlarına düşmekteydi. Özal sıkılmış, cumhurbaşkanı olmuştu. Demirel başbakandı. Aziriz. Erzincan Valisi'nin tanımıyla. Bir kez daha şehirden köye dönüştü.

Cafer Aga ve Torul'un erkekleri kahvehanede. Şöyle bir sallandılar. Vahit Hüüü'nün attığı zarların biri Cafer Aga'nın çay bardağına, diğeri Cafer Aga'nın kucağına düştü. Mınakoyum bu nasıl zardır? On dakika geçti geçmedi. Show TV'de Ana Haber Bülteni başladı. Ekranda Mehmet-Ali. Ağzında leblebi çiğniyor sanki. Iıı-Iıııı. Ah bir de konuşabilse. Iıı-Iıııı.

Ne ederiz nasıl ederiz Cafer Aga? Mınakoyum. Var bir sürü hısım akraba. Edecek bir şey yoktur. Oturup bekleyeceğiz. Ölüler bekler. Nasılsa ölülerin vakti çoktur. Sabah olsun hayrolsun. Çıkarız erkenden yola.

Vahit Hüüü. Ya da. Hüüü Vahit. Mınakoyum Vahit'in torunu. Elli üç yıllık beklemenin yirminci yılında. Nasıl olduysa olmuş. Kahvehanede doğmuş. Cafer Aga. Hep Cafer Aga'ydı. Bildiğimiz Cafer Aga.

Mınakoyum Vahit Hüüü'nün giyinip Cafer Aga'nın evine varması on dakikasını aldı. Zaten hiç uyumadı. Dün akşamdan beri. Kalbi güb güb atıyor. Birkaç dakika kapının önünde bekledi. Arabaya yaslandı. Cafer Aga kapıda göründü. Hava henüz karanlıktı. Erzincan'a girerken aydınlandı.

"Hüüü, Cafer Aga, hüüü. Mınakoyum. Var bir sürü hısım akraba."

"Hüüü-hüüü-hüüü!"

"Sus be Vahit. Gidiyoruz işte."

"Hüüü, Cafer Aga, hüüü."

"Sus be Vahit. Bırak ağlamayı. Torul'la Aziriz arası. Arabayla iki saat, bilemedin iki buçuk saat. Varırız gün ağarana."

"Mınakoyum. Var bir sürü hısım akraba."

"Hüüü-hüüü-hüüü! Hüüü, Cafer Aga, hüüü."

"Sus be Vahit. Sus. Yak şuradan bir cigara. Bir tane de bana yak."

"Mınakoyum bu nasıl cigara."

"Hüüü-hüüü-hüüü!"

Hava henüz karanlıktı. Erzincan'a girerken usul usul aydınlandı. Her yanda ölüm vardı.

"Dön geriye Cafer Aga. Hüüü!"

"Hüüü-hüüü-hüüü!"

"Hiiiii!"

"Dön Cafer Aga geriye. Hüüü!"

"Hiii. Vahiiit. Hiii!"

Hava Erzincan'a girerken usul usul aydınlandı. Her yanda ölüm vardı.

"Bu mınakoduklarım hep ölmüş Cafer Aga. Hüüü-hüüü-hüüü!"

"Allah aşkına dön geriye. Hüüü!"

"Hiiiii. Vahiiit. Hiii! Her yan ceset dolu Vahiiit."

"Hiii! Dün akşam bunların hepsi candı."

Doksan iki depreminde, Aziriz cezaevi müdürü mahpusları salmadı. Meclis özel bir yasa çıkarmadı. Nüfus da sayılmadı. Sadece ölüler. Ama hükümet söz verdi. Aziriz'in yaraları sarılacaktı. Ve.

»Ida'nın hep dediği gibi, *en* hazin *hikâyeler gerçek hikâyelerdi*.«

Tarihte bugünden dört gün önce. Birincikânun'un yirmi üçüncü günü. İzmir'in Menemen ilçesinde. Derviş Mehmet'in başını çektiği yobaz güruhu. Öğretmen Mustafa Fehmi Kubilay'ın başını, kör bir bağ bıçağıyla kesti. Ama şehit Cumhuriyet öğretmeninin anısına Menemen Ovası'ndaki Ayyıldız Tepe'ye dikilen Kubilay Abidesi. Fırka Genel Yazganı Recep Peker tarafından 26 Aralık günü öğleden sonra 20 binden fazla yurttaşın önünde törenle açıldı. Olayı gazete tarihte bugün. Perşembe 27 Birincikânun 1934 tarihli nüshasında. Tüm yurda duyurdu. Bugün de günlerden perşembe. İçerde ve dışarıda.

MALZEME MÜHENDİSİ

Dediğimi dediğim gibi yaptım. Dün Korkut'a gittim. Ondan önceki gün de Mahzur'a. Pazar günü pazara gittik meyvemle. Çünkü pazar günü pazara gitmeyi seviyoruz. Anımsaması kolay oluyor. Türkçenin güzellikleri. Şimdi Kavaklıdere'ye gidiyoruz. Rex/ Alex amcaya. Öyleyse günlerden. Perşembe. Yani. Gazete doğru yazmış. Gerçekten de.

Gerçeküstücüler ve Walter Benjamin gibi. Rex/Alex de. Düşünmeyi. Uyanıkken gördüğü düşlerin emrinde. Flanör'ün gıdası olan düşün gücüne aşılamaya kalkıyor. Sanki ay vurgunu bir adam. Yürürken sarhoş oluyor. Çünkü sadece yürümüyor. Bakıyor ve düşünüyor. Bakışları zamanda geziniyor. Sol gözü geçmişe, sağ gözü geleceğe bakıyor. Zamana bakınca mekâna da bakıyor. Ya da tersi. Bu durumda onu meyvesi koruyor. Arabalardan, otobüslerden, çukurlardan. Böyle anlarda. Rex/Alex'in düşleri düşünceleri, zamanda ve mekânda an be an parçalanıyor. Çevresindeki her şey. Olsun olmasın. Yaşasın yaşamasın. Görünsün görünmesin. Soyunuyor ve tenselleşiyor. Düşleriyle birlikte. Düşünceleriyle birlikte. Ve Sarhoş Alex. Her şeyin parçası oluyor. Her şeyde bir parça. Rex/Alex için Dünya. Hamur kıvamına geliyor. Dünyanın düşleri de, gerçekleri de. Hamur

kıvamına geliyor. Sarhoşsa yani. Yani yürüyorsa. Sadece yürüyorsa. Zamanın derinliği ona nüfuz ediyor. Derin zamanın içine giriyor. Ya da tersi. Sanırım o yüzden paramparça görüyor. Bu iyi. Çünkü düşünceli Rex/Alex. Parçalanmazsa yamulacak, deforme olacak, boyun verecek. En son. Çıt!

Ama hâlâ duruyor. Duruyor ve düşünüyor. Büfenin önünde. Yoksa düşünür gibi mi yapıyor?

Bu tehlikeler yetmezmiş gibi. Flanörlük fazlasıyla tehlikeli değilmiş gibi. Rex/Alex gençliğinden beri şair olma hayali kuruyor. Büyüyünce bir gün. Belki de bugün. Flanör-şair olmak istiyor. Yok daha neler! Bu halde bile her şeyle fazlasıyla duygudaşlık kuruyor. Genç Çingene Perhan gibi, o da nesneleri uzaktan öpebiliyor. Öpmek konusunda usta sayılır. Sarhoşken yani. Bu daha da tehlikeli. Glu-glu. Glu-glu…

Sorun bakışında. Poetik bakış. Flanör-şair'in sihirli bakışı, tarihsel anları geçmişte kalmış türlü türlü mekândan koparıp alıyor. Ya da tersi. Flanör-şair'in sarhoş bakışı, geçmişte kalmış türlü türlü mekânı tarihsel anlardan koparıp alıyor. Flanör-şair'in sihirli/sarhoş bakışı altında bu anlar ve mekânlar billurlaşacak, yeniden kristalleşecek. Gözleri nereye bakıyorsa orada. Flanör-şair'in gözü önünde. Misal. Şu harap evin duvarında. Ya da şu reklam panosunda. Ya da gazete sayfasında. Ya da kır manzarasına bekçilik eden bir dağın eteğinde. Hayalinde.

Flanör-şairin bu en çıplak deneyimini yine Benjamin adlandırdı. Başka kim olabilir? Bu sessiz ve gürültülü görüntüler bütününe. *Uzamın Seyyar Kitap Satıcılığı Olgusu.* Adını verdi.

"Bu çok karışık baba."

Üstat bu adlandırmayı, »*esrarın ayrılmaz bir parçası olan mizah duyumunun küçük bir dokunuşuyla*« kolayca yapıverdi. Hihihihi! Mizah duyumu adlandırmasını da Rex/Alex yapmıştı. Günlerdir Benjamin'le yatıp kalkıyordu ya. Çok gençken. Ama kısalttı. Aslı şuydu. Melek/Mizah Duyumu. Sonra anladı ki. Kavradı demeliyim. Mizah meleği kapsar. »*Mizah dildeki eskitilemeyecek tek sözcüktür.*« Genç Rex/Alex için. Mizah duyumu *humor* sözcüğünün karşılığıydı. Aslında sadece sözcüğün karşılığı değil. Yaşadığı, içine girdiği, kendisine doğru çektiği tüm bir Dünya'nın karşılığı olarak. Yaptı bu adlandırmayı Rex/Alex. Bu Yeni Dünya'yı. Nasılsa. Dil ile keşfetti.

Bilmeden ama. Tesadüfen. Büyülenmişti ve üstüne üstüne gitti. Pardon. Arkasından yürüdü. Yetişti. Omzuna dokundu. Kız döndü. Bembeyazdı. Dedi ki kıza.

"İki aydır Dünya'yla yatıp kalkıyorum. Dünya'yla sevişiyorum. Yatıp kalkıyorum ama hiç uyumuyorum. Hep sevişiyorum. Yetişemiyorum. Sevişecek o kadar çok şey var ki. Ama sizi ilk kez görüyorum."

Bu yeni dile Su Dili adını verdi. Sorunsuz. Her kapının anahtarı. Ölümün bile. Dil dildi elbette. Sadece Rex/Alex için yeniydi.

Ya kız? Biliyorum en çok bunu merak ettiniz. Çünkü en çok kızlar merak edilir.

Sonra bir adlandırma daha yaptı. Zahmetsizlik. Film izlerken. Film izlerken konuşulmaz ama Rex/Alex konuşuyordu. Su Dili'yle. Hatta gülüyordu. Su Dili'yle. Çünkü filmler sessizdi. Çünkü filmler çok komikti. Charlie Chaplin filmleri. Sessiz ve komik Rex/Alex konuşarak her zorluğu aşabiliyordu artık. Kapıları, duvarları, dağları, ormanları, ayıları, geceleri, gündüzleri. Ve insanları. Sadece konuşarak. Öyle komikti ki. Ve öyle sessizdi ki. Çünkü öyle komik ve öyle sessizdi ki. Söylemesi ayıp. Üç ayaklı bir Leylek gibiydi. Çünkü mizah eskitilemez. Mizah zahmetsiz yaşamaktı.

Misal. Deminki kız!

Bazı zorluklar da yaşadı elbet. Ama ne gam!

Misal. Kalem kâğıt almakta zorlanıyordu artık. Maddi açıdan yani. O yüzden bir kış günü ormandaki bir kırtasiyeye girdi. Zahmetsizce. Ama başka çaresi yoktu. *As the phrase goes*. Dükkânı soydu. Ama sadece konuşarak. Ve sadece kurşunkalem ve kâğıt. Ağzı konuşuyor elleri soyuyordu. Kıza artık hangi hikâyeleri nasıl anlattıysa? Kız alıp alıp verdi. Alıp alıp verdi.

Gözleri kocaman olmuştu. Ve gergeniş. Çepeçevre. Kafasının her yanı gözdü. Buna da şu adı verdi. Balıkgözü. Balıklara, kızlara ve fotoğrafçılara gülümsedi. Çıkırt! Çıkırt-Çıkırt-Çıkırt! Nesneler ve tarihsel anlar. Ona zaten gülümseyip duruyordu. Çıkırt! Çıkırt-Çıkırt-Çıkırt! Yalan yanlış nesneler. Modası geçmiş nesneler. Anlamı ölmüş imgesi kalmış, böylece pırıl pırıl parlayan nesneler. Ve mekânlar. Yüzyıllar öncesinden. Yüzyıllar ötesinden. Tarihsel anlarla el ele vermiş mekân-anlar. Hepsi de. Şimdiki zamanın hatırlı doluluğunda Rex/Alex'e poz veriyor. Çıkırt! Çıkırt-Çıkırt-Çıkırt!

Büyünün etkisi geçene kadar. İstese hiç durmadan konuşabilir, hiç duyulmamış hikâyeleri hiç duyulmamış Su Dili'yle anlatabilirdi. Ama büyülendiğini bilmiyordu. Gerçeğin yaşadığı olduğunu sanıyordu. Hahahaha! Zavallı çocuk.

Çizmelerde bile erotik fısıltılar vardı. Çizmelerin bağcıklarında bile. Çünkü hayat çırılçıplaktı. Gece bile çırılçıplaktı. Bu yüzden sevişmeye de doymuştu. Ölümü ve dirimi tanıyan insan. Sevişmeye doyabilir mi hiç? Ne olmuş? Doymuştu dedim çünkü vakti azdı. Bir de. Burası Fransa değil ya.

Zamanın zahmeti canını sıkıyordu. Yetmiyordu. Bir gün keşke otuz iki saat olsaydı. Sekiz saat uyur ve hiç vakit kaybetmemiş olurdu. Bakılacak, düzeltilecek, dağıtılacak. Daha bir dolu. Hayat, hikâye ve adalet vardı. Yine de hiç durmadan baktı ve hiç durmadan not tuttu. Çünkü öyle emir almıştı. Ve her yanı gözdü. Her yanı gezdi. Gözleri. Bütün evreni.

By the way. Ölüm çok uzaktı. Sarhoş Rex/Alex'e. Düşünmüyordu bile. Yaşarken/Sevişirken kim düşünür ki ölümü? Hem de böyle. Dopdolu. Oysa.

»Esrarın maskeli baloya benzeyen metamorfik dünyasında, bu dünyanın halleri tekrar tekrar ölümün yakınlığını imler, her bir özellik bir ya da birkaç yüz giyinir ve bu süre boyunca hüküm süren belirsizlikte her şey bir ince ayrım, bir çok-anlamlılık/değerlilik sorununa dönüşür.«

Of-Of-Of! İşte tam da böyle. Çareli ve çaresiz Alex. Rex. Ya da Rex/Alex. Of!

"Of ofun yarısıdır Hektor."

"Ne demek bu Nis?"

»Ölüm seninle sarhoşluğun arasında yatıyordu Rex/Alex.«

"İşine git Nis. Canım sıkkın zaten!"

Ne kadar isterse istesin. Flanör-şair değildi. O. Genç bir malzeme mühendisiydi. Ama diğer malzeme mühendislerinden küçük bir farkı vardı. Küçük bir ayrıcalık. Rex/Alex sadece malzemenin içine bakmadı. Onu atomlarına ayırmadı. Sırtlarına da baktı ve atomları sevip okşadı.

Tabii ki malzeme de topladı. Malzeme toplamayan malzeme mühendisi mi olur? Topladı durdu. Biriktirdi yani. Onun için bu iş çocuk oyuncağıydı. Kısa sürede bu işte de ustalaştı. Hiç uğraşması,

zahmet etmesi gerekmedi. Malzeme önüne çıkmıyordu. Adeta önüne düşüyordu. Yukarıdan, aşağıdan. Sağdan ve soldan. Sanki. Sokaklarda yürüyen bir mıknatıstı. Malzeme mıknatısı. Parça parça. Ama her parçanın hangi malzemenin eksiği olduğunu hemen anladı. Hangi bildik muhitin, hangi umulmadık yerin, hangi okyanus dibinin, hangi sırrın ve hangi gizemin. Parçası. Hemen anladı.

Rex/Alex de iki parçaydı. Sanki sol yanı Walter Benjamin. Sağ yanı Charlie Chaplin. Di. Ya da tersi. Bir karışım ikisinden.

Hayat çok güzel, çok hızlı ve çok komikti. Zahmetsizdi. Bu hayattaki. Ya da Rex/Alex'e görünen Dünya'daki hiçbir şey. Çelişki değildi.

Bir başınaydı ama kolektifti. Antikçağ insanı gibi. Komünaldi. Evrenle yaşadığı. Arkadaşı Benjamin'in saptamasıyla. Modern Çağ'ın başında astronominin çiçek açmasıyla birlikte solup giden kozmik deneyimdi. Baştan ayağa sarhoşluk. Coşku, neşe ve zindelik taşan bir büyülenme hali olarak yaratıcı ve apaydınlık bir sarhoşluk. *Rausch*. Ve boydan boya müzik. Simeon ten Holt'un müziği. O müzik bir okyanus. Parça parça bir sürü nehrin döküldüğü okyanusta seksen günlük bir dip yolculuk. *Canto Ostinato*.

"Çok yoruldum baba."

"Çok az kaldı meyvem."

Salak Rex/Alex. Hatta. Kendisinden ve yavrularından özür dileyerek söylüyorum. Angut herif.

Ama bir gün uykusu kaçtı. Yoksa geldi mi? Anımsamıyorum şimdi. Müzik susmuştu. Ve o gün. Bum! Patlamada ölmedi. Tümüyle değişti.

»Ida'nın hep dediği gibi, *en iyi/güzel hikâyeler gerçek hikâyelerdi*.«

Siktir lan.

Şimdi. Tarihte bugün. Bu an. Hatta bu ânın kalbinde. Aklında fotoğraflar var. Hayır. Bu kez dalıp içine girmek için değil. Bunlar çekeceği fotoğraflar. Hikâyesi için çekmek istediği. Hikâyesini anlatırken aklında biriken fotoğraflar. Çoğu eski. Ama onları çekme şansı kalmadı artık. Zamanında fazla tembellik etti. Gereksizce. Sadece yeni fotoğrafları çekebilir. Onları da salak gibi unutup duruyor. Not almıyor. Hep rutinler yüzünden. Yalan. Yaşasın rutin! Diyen de kendisi değil mi? Şimdi başlasın bari not tutmaya. Öyküsü için nasıl notlar tutuyorsa. Öyküsü için fotoğraflar çekecek. Fotoğraflar hikâ-

yesini yazarken gerekli. Sanırım fotoğraflara bakarak yazmayı pek ciddiye almıyor. Aslında neden bu değil. Bunun açıklaması şu. Fotoğraf çekmiyor çünkü fotoğrafın not olduğunu düşünmüyor. Cık-cık-cık! Fotoğraf elbette not değil. Kopyalanmış görüntü. Fotoğraf hiçbir zaman not olamaz. Doğru, olamaz. Yapması gereken. Daha sonra. Belki hikâyesini anlatmayı bitirdikten sonra. Kopyalamak üzere. Hikâyesini anlatırken aklına gelen görüntüleri not almak sadece. Hepsi bu. Misal.

Ankara Kalesi. Atomlar. Yenimahalle sokakları. Dayısının kırkbeşlikleri. Silah değil. Plak. Sigara ve Ankara Viskisi. Toprak ve Tohum. Neredeki? Nerede ki? Semizotu. Yeni Yenimahalle evleri. Ragıp Tüzün üstünde incecik bir apartman. Dört beş metre eninde. Üç kat yüksekliğinde. Alt katı ATM, üst katlar daire. Apartmanın. Üçte biri ATM. Kuğular. Pır-pır. Kitap okuyan şu kız heykeli. Atatürk büstü. Başkomutan Mustafa Kemal Paşa'nın.

Çünkü insan gözleriyle görür. Her göz gördüğünü görür. Çekik gözler ince uzun görür. Kem gözse.

Ben gözlü şeyleri severim. Ben gözümün önüne gözler koymayı severim. Ama niye bilmiyorum.

Buldum!

Sigara. Evet ya. Sigara! Paketi kontrol etti. Altı tane. Nedir ki altı sigara? Hah! Hemen yedeklemeli.

"Buldum meyvem!"

"Neymiş!"

"Pardon. Geçebilir miyiz!"

"Sigara!"

"Uf baba!"

Büfe hâlâ solda. Rezil Demir Köprü Üstgeçidi'nin ayağına yaslanmış büfeden sigara alacak şimdi de. Cumhuriyet'i meyvesine emanet ediyor. Günlük gazete.

Bugün gazetemiz 12 sahifedir. Tarihte bugün ne tuhaf! Gardiyan! Bu ne biçim gazete! Perşembe 27 Birincikânun 1934.

"Başka bir şey varmış canım."

"Neymiş abi?"

"Sigara."

"Hangisi abi?"

"Uzun Winston Light. İki paket"

“Buyur abi.”

“Bu resimlisi olmaz.”

“Buyur?”

“Bak bu resimde var. Ayrılan iki el. Eller ayrılmamalı. Eller birleşmeli.”

“Abi o resmin gelişi. Sigara aynı sigara.”

“Ama bak altında ne yazıyor. Sigarayı bırakmak için doktorunuzdan ve size en yakın sağlık ocağından yardım isteyin.”

“Abi o lafın gelişi. Sigara aynı sigara.”

“Olmaz. Sigarayı bırakanı sevmem. Sevemem. Sigarayı bırakan her şeyi bırakır kolayca.”

“Abi ne alakası var?”

“Çok alakası var.”

“Peki bu?”

“Bu resimlisi de olmaz.”

“O resmin faulü ne abi?”

“Tamamen ofsayt. Şu ciğere baksana. Altındaki yazıya ne demeli. Sigara içmek ölümcül akciğer kanserine neden olur.”

“Abi o lafın gelişi. Sigara aynı sigara.”

“Olmaz. Rex/Alex dayım akciğer kanserinden öldü. Hem de Bizans’ta.”

“Abi sana hangi resim uyar?”

“Şu yataklısından yok mu?”

“Buyur?”

“Şu üzerinde yatak olan sigara. Bir kadın bir erkek. Oturmuşlar yatağa. Resimde tık yok. Romalılarda tık yok.”

“Çünkü küsler birbirlerine.”

“Tam olarak. Ama neden? Sinek yüzünden mi?”

“Hayır abi. Sinek olur mu hiç? Bak altında ne yazıyor.”

“He. O.”

“Sigara içmek kan akışını yavaşlatır ve cinsel iktidarsızlığa neden olur.”

“Tam olarak abi. En iyisi sen sigara içme abi.”

“Sigara içmezsem kafam çalışmaz.”

“Buldum abi. Yataklısından.”

“Hay yaşa!”

“Ama bu kırmızısı!”

“Mavi yataklı kalmamış abi.”

“*Stuff it!* Bugün de kırmızı çarşafta yatarız.”

“Uf baba. Hadi baba!”

“Az bir yanaşsana abi.”

“Ben mi?”

“Evet abi. Yanaş yanaş.”

“Yetmez mi?”

“Uf baba. Hadi baba!”

“Sapık mısın sen abi?”

“Ne alakası var.”

“Uf baba. Hadi baba!”

Yataklı sigara fotoğrafı, hikâyesi için gerekli. Yoksa Rex/Alex sapık değil. Tabii ki değil. Aslında yataklı sigara fotoğrafını ezbere biliyor. Hem de her kıvrımını. Ama her an unutabilir. Bakanlık fotoğrafı yasaklayabilir. Sanırım fotoğraflara bakarak yazmayı pek ciddiye almıyor. Ama asıl neden bu da değil. Bunun açıklaması şu. Sigara paketini biter bitmez buruşturup atıyor. Çünkü sigara paketleri biriktirilmez. Bitince atılır. Umarım bu gece anımsar. Hazır asistanı da var.

Şimdilik aklına bunlar geldi. Not aldı. Bundan sonra. Aklına düştükçe not alsa bari. Ya gene unutursa! Iıı. Şey. Buldum! Boynuna çan tak. Evet evet. Rex/Alex’in. Boynuna çan yakışır.

Malzeme mühendisi malzeme toplar.

Sizi gidi tuzu kuru dominant teyze çocukları sizi! Yetmez Ama Evet! Ha.

Parayla değil. İnsanın içinde olması lazım. Misal cehalet. Misal. İhanet.

Geriye dön. İleri marş. Türkiye’nin sol ayağı ilerle! Milattan önce bilmem kaç.

Kulağıma söyle, kulağıma söylersen duymam. Sol ayağın geldiği noktaya bak!

Birden durdu. Rex/Alex durunca meyvesi de durdu. Çünkü aklına Walter Benjamin geldi. Hiç aklından çıkmaz ki. Ya yarın yıkılırsa şu heykel. Yıkarlarsa. Az önce yıkıldıysa! Deprem olduysa? Uf baba! Fiziksel varlığı daha yaşarken çözülmeye başlar nesnelerin. Ufalanmaya. Tarihin çöplüğünde savrulmaya. Koş. EdipBakDeniz. Koş! Koş oğlum. Koş caneriğim!

Aslında fotoğrafları çok daha sonra çekmeyi planlamıştı. Aralık ayının son haftasında. Misal. Yirmi Yedi Aralık'ta. Çünkü kar altında üşürken çekmek istiyor. Kendisi değil. Görüntüler. Nesneler üşürken. Aralık ayının son haftasında kar yağacak Ankara'ya. Anımsadınız mı? Dua bile edecek. Ya da etti. Çalışıyordu cam balkonunda. Çalışmaya başlayacaktı. Anımsatayım mı?

Tanrım. Havalar böyle güzel gitsin. Eğer bugün bayramın dördüncü günüyse. Kurbanın yani. Bugün Yirmi Sekiz Ekim demektir. Eğer bugün Otuz Ekim'se. Cadılar Bayramı'na otuz dakika var. Cadılar Bayramı'nda da böyle gitsin. Gitmişken Aralık da böyle geçsin. Son hafta kar yağsın. Lapa lapa ve kuru toprağa yağsın. Ama ayaz yapmasın. Tataristan gibi olmasın. Bir karış yağdır Tanrım. Diz boyu yağdır Tanrım. Havalar. Âmin…

Belki anlattığı hikâyenin sırası karıştı. Olamaz mı? Cık! Olamaz. Kafasında elbette. Sarhoş gözlerini taşıyan sarhoş gözlerinde. Ama duasının nedeni kardı. Kar ve mikroplar.

Ama şimdi. Tam bu ânın kalbinde. Anımsadığı müthiş bilgiye rağmen kar yağmasını bekleyemez. Bu riski göze alamaz. Hazır yanında asistanı varken. Koş. EdipBakDeniz. Koş! Oh! Henüz yerinde duruyor heykel. Yıkılmamış, ufalanmamış, toz olmamış. Kız hâlâ kitap okuyor. Acaba hangi kitabı okuyor? Mevsimlerle ilgili bir kitap olabilir mi? Ya da göçmen kuşlarla? Belki sadece heykellerle ilgili bir kitaptır. Belki de heykellere konan kuşlarla. Acaba hangi sayfaya geldi? Sırası mı şimdi bu soruların! Acele et. Zaman geçiyor. Her an toz olabilir. Nedir ki zaman? Başlatma felsefene Rex! Çek. EdipBakDeniz. Çek. Çek. Çabuk ol oğlum! Çıkırt! Çıkırt-Çıkırt-Çıkırt!

Az önce not aldığı diğer nesnelerin isimlerine bakıyor. Ya onlar? Ne zaman? Of!

"Of ofun yarısıdır Hektor."

"Ne demek bu Nis?"

"Kar yağınca daha güzel görünürler Hektor. Bir de o zaman çek."

"Ya şimdi?"

"Şimdi seni sürpriz parti bekliyor Hektor. Geç kalmamalısın. Diğerlerini boş ver. Belki sadece kuğular. O yöne yürüyorsun ya zaten."

"Haklısın Nis. Bu akşam sadece kuğular."

İşte kuğular. Belediye başkanına inat. Hâlâ yaşıyorlar. Çek! EdipBakDeniz. Çek. Çıkırt! Çıkırt-Çıkırt-Çıkırt! Aferin meyvem. Şahane gözün var.

Sabah değildi aslında. Akşamdı. Ilık bir şeftali baharı akşamı. Olmak üzereydi. Belki de hiç sabahtı demedim. Elimde evin adresi. Kavaklıdere'de bir sokak adı. Güzel semt. Aklımda Galileo'nun Karısı. Caneriğimle Rex/Alex'e gidiyoruz. Canım caneriğim.

Ne ilkbaharı yahu! Sonbahar. Songüz. Ekim. İşte gazete. Günlük gazete. Cumhuriyet. Of!

"Of ofun yarısıdır Hektor."

"Ne demek bu Nis?"

"Mevsimlerin ne önemi var Hektor. Yürü git! Zaten yanlış evdesin."

"What?"

"Bugün gazetemiz 12 sahifedir. Hahahaha!"

Adresi elimizle koymuş gibi buluyoruz. Bir bahçe katı. Zili meyvem çalıyor. Umut'un açmasını umut ediyor. Umut Rex/Alex'in meyvesi. Meyvemle onun meyvesi. Amca çocukları yani. Ayları düşersek hesaptan. Aynı yaştalar. Kapışacaklar. *Beyblade* oynayacaklar. Kapıyı yabancı bir kadın açıyor. Nefis bir yüzü var. Nefis bir endamı.

"Vay adi Rex/Alex. Evle birlikte yengemi de yeniledin demek!"

"Pardon me?"

"Yenge. Hahahaha! Ben kayınbiraderin."

"Pardon me?"

O zaman. Bir pilin bile iki kutbu vardı. Yani kırk yıl sonra.

Belma'yı görüyorum. Yengem sandığım kadının birkaç metre arkasında. Tam karşımda. Yüzü bana dönük. Ayakta. Birileriyle sohbet ediyor. Nasıl bir tesadüf bu. Nasıl bir hayat. Nasıl bir tarih. Nasıl bir mekân. Nasıl bir yatak. Nasıl bir zaman? Tam kırk yıl oldu. Küsuratı da var. Zaman nedir ki? Biri bana anlatsın. Nedir şu zaman? Ne dolaşık yolu var! Belma da beni görüyor. Biraz şaşırmış. Ama gülümsüyor. Yaklaşıyor. Şimdi tam önümde. Gülümsüyor.

"Kirayı verdik ya Rex. Burada ne işin var?"

Ağzımı kapatabilirsem konuşabileceğim. Yeni yengem bahçeye dönüyor. Sırtı nefis. Bahçe kalabalık. Buradan görülüyor.

"What?"

Ağzım gene açılıyor. EdipBakDeniz'in timsah oyuncağı gibi. Sadece kafa. Ağız. Dişler. Yaylı. Parmağını çekince. Açılıyor ağız. Parmağını koyunca. Açılıyor ağız. Belma meyveme bakıyor. Geçen hafta bu esmerdi diyor? Sonra bana bakıyor. A! Sen Rex/Alex değilsin. Senin. Hahahaha! Kaşında yara izi var. Sen Rex/Alex'sin! Kırk yıl sonra nasıl anımsıyor? Belki de dostluklar böyle. Kaldığı yerden devam ediyor. Belma koluma giriyor. Beni içeriye alıyor. Kapı kendiliğinden örtülüyor. Nasıl bir zaman bu böyle? Ne dolaşık yolu var! Of!

"Of ofun yarısıdır Hektor."

"Ne demek bu Nis?"

"Kapat artık ağzını Rex!"

O da ne? Rıza. Ateşin başında yelliyor. Çekilin. Kusacağım.

"Bitti mi. İyi misin?"

"Hı-hı. Şimdi daha iyiyim."

"Dışarıda bir şey mi yedin?"

"Hı-hı. Ama yıllar oldu. İki bin yedi. Kıştı."

"What?"

"Evet. Bir akşam Rıza'yla Net Piknik'teydik."

"Ne yedin?"

"Kazık."

"Hahahaha!"

"Hahahaha!"

"Hadi bahçeye çıkalım. Parti bahçede."

O da ne? Marul. Ateşin başında yeşillikleri limonluyor. Rokalar, semizotları, kıvırcıklar. Çekilin. Kusacağım.

Belma. Beni ve EdipBakDeniz'i bahçedeki herkese toptan tanıtıyor. İki kişi tanıyor zaten. Onlar benden ve ateşten uzaklaşıyor. İkisinin de keyfi kaçtı biraz. *Jazz*.

Ateş. Duman. Bol içki, bol kadın, bol erkek, bol çelik, bol tahta. Sucuk, pastırma, sosis, kanat. Çiğköfte. Gotlar. Vizigotlar. Antrkotlar. Sığırın iki kürek arasından ve pirzolalık yerinden çıkartılan, kemiğinden sıyrılmış et dilimi. Köken. Fransızca. *Entrecôte*. Türkçede kazandığı zengin anlam. Omurgasız et.

Bahçe. Omurgasız erkek et dolu, dişi et dolu. Malzeme dolu.

İçinden geçip bahçeye yürüdüğümüz ev çok zevkli. Eşyalar, tablolar. Işık. Müzik. Ve Müzik. *Jazz*.

Ev güzelmiş. Düzayak. Düzayak yerleri severim. Bahçe de güzel. Düzayak. Zaten içimiz de düzayak bir yer. Yani meyvemle benim. Subay bavulu gibi. Bu günler. *Jazz*.

Ateşin başı duman. Ateş yerde yanıyor. Çoktan olmuş köz. Üzerinde bir tel. Izgara. Üzerinde etler. Caz cuz coz. Cozzzz!

"Alo. Alo! Hışırt-Hışırt! Sesinizi duyamıyorum. Cazzz! Cuzzzz! Caz cuz coz. Cozzzz! Şu an ateşte sucuk pişiriyorum. Alo. Alo? Kapandı."

PERDE

Belma bizi bahçeye çıkarıyor. İçinden geçip bahçeye yürüdüğümüz ev çok zevkli. Eşyalar, tablolar. Işık. Müzik. Ve Müzik. Hep *Jazz*. Ev güzelmiş. Düzayak. Düzayak yerleri severim. Bahçe de güzel. Düzayak. Zaten içimiz de düzayak bir bahçe. Yani meyvemle benim. Subay bavulu gibi. Bu günler. Biraz *Jazz*. Belma bizi bahçedeki herkese toptan tanıtıyor. İki kişi tanıyor zaten. Soğukça tokalaşıyoruz. O değilden merhabalaşıyoruz. Buzdolabı hikâyesi. Organik tavuk hikâyesi. O gece Mahzur'la birlikte attıktan sonra mecburen yenisini aldım. Buzdolapsız olmaz. Yeni buzdolabım en iyi marka. Soğutmuş fazlasıyla. Buzdolabı soğutmak için. Rakıyı da, arkadaşlığı da. İkisinin de keyfi kaçtı biraz. *Jazz*. Bahçe. Omurgasız erkek et dolu, dişi et dolu. Rıza'yla Marul'un boşalttıkları taburelere. Çöküyoruz ateşin başına. Kendimi Rıza'nın görevini devralmış buluyorum. Hahahaha!

"Ateş çok sıcak baba."

"Sakın gene deney yapmaya kalkma cin biberim."

"Hayır baba."

"Yeni bir deney için malzeme de toplama. Tamam mı?"

"Tamam baba."

"Sucuklara bakıyordum sadece. Dikkat et yanmasınlar."

Ateşin başı duman. EdipBakDeniz. Cuk-cuk-cuk! Yutkunuyor. Ateş yerde yanıyor. Çoktan olmuş köz. Üzerinde bir tel. Izgara. Üzerinde etler. Caz cuz coz. Cozzzz! Sucuklar, sosisler, pastırmalar. Onlar telin kenarında. Ateşe uzak.

"Alo. Alo! Hışırt-Hışırt! Sesinizi duyamıyorum. Cazzz! Cuzzzz! Caz cuz coz. Cozzzz! Şu an ateşte sucuk pişiriyorum. Alo. Alo? Kapandı."

Hava da kapandı. Öyleyse akşam oluyor. Çünkü hava akşamları kapanır. Şey. Kararmaya başlar.

"Buyurun beyler bayanlar. Sucuklar, sosisler, pastırmalar hazır. Etler kanatlar daha pişiyor."

"Eksik olma adamım."

"Sürpriz eleman çok çalışkan."

"Hahahaha!"

Ateş. Duman. Bol içki, bol kadın, bol erkek, bol çelik, bol tahta. Hepsi kelli felli. Ama henüz uyanık. Konuşuyorlar hararetli hararetli. Var mıydı, yok muydu? Var mıydı, yok muydu? Demleniyorlar bir yandan. Parmak sosisim yanımda. Sucuk ekmeğini yiyor. Isıra ısıra.

"Karısı var mıydı peki?"

"Ben çocukları olduğunu duymuştum."

"Çocukları var mıydı ki?"

"Vardı."

"Yoktu."

Var mıydı, yok muydu? *What?* Geldiğimizden beri tartışıyorlar. Kaçırdık mevzuunun başını. Ama bunlar az sonra bölünür. Kesin bölünür bunlar. İkiye üçe bölünürler. Bunlar her koşulda her türlü ürerler. Dörde beşe, on beşe bölünürler.

"Çok da becerikli maşallah."

"Çoook."

"Evet evet."

"Elinize sağlık. Çok leziz pişmiş."

"Afiyet olsun."

"Evet, süper olmuş adamım."

"Sağ ol arkadaş, gerçekten nefis."

"Baba bu amca sana neden adamım diyor?"

"Kaşınıyor oğlum. Mevzuu bir anlasam belki kaşırım."

"Şifreli konuşuyorlar baba."

"Hayır oğlum. Sadece öznesizler. Ama az sonra çözeriz öznelerini de. Ve o zaman bunları böleceğiz oğlum. Şimdilik üfürüp duran tek bir grup. O yüzden pastırmalar sucuklar hemen bitiveriyor. Bölündüklerinde. Birkaçı şu tarafa gider, söğüt gölgesine. Üç beşi şu çalının dibine. Kalanı da parapetin üstüne. Sonra taarruz edeceğiz."

"Nereye baba?"

“Etlere ve kanatlara oğlum. Hahahaha!”

“Tamam baba. Şu sosisi cebine sakla.”

“Bırak sosis yemeyi. Bonfile yedireceğim sana.”

“Fotoğraf çekebilir miyim baba?”

“Çek elbette. Her şeyi belgele parmak sosisim.”

“Çıkırt! Çıkırt-Çıkırt-Çıkırt!”

“Hangi ara evlendi?”

“Hiç evlenmedi ki.”

“Ama tutuklandı değil mi?”

“He.”

“Niye tutuklanmıştı?”

“Çünkü aleti çok uzundu.”

“Hahahaha!”

“Evet vardı. Bumba Gumba adında bir kadınla evlendi ve ondan bir düzine çocuk yaptı.”

“Evet evet vardı. Ben de duymuştum bir karısı olduğunu.”

“Hayır yoktu. Ama bir kadınla çıktı. Kısa ve öz bir arkadaşlıkları oldu.”

“Bence de hiç evlenmedi. Evlenseydi duyardım.”

“Bin beş yüz çocuk yaptı, çünkü hiç prezervatif kullanmadı. Hahahaha!”

“Atıyorsun adamım.”

“Sosisler de çok lezizmiş. Ketçap kaldı mı?”

“Yeme bizi şimdi.”

“Aslında üç tane vardı.”

“Kanatlar pişti mi şef?”

“Az kaldı.”

“Ya Antrkotlar?”

“Bonfileler?”

“Daha onlar çiğ.”

“Üç tane mi?”

“Ben öyle duymuştum.”

“Ben Rıza’nın yalancısıyım.”

“Ama o bilir. Rıza bilir. Doğrusunu bilebilir.”

“Senin karın çocuk yapabiliyordu, öyle değil mi?”

“He.”

“Çocuklardan hiç değilse birisini evlat edinebilir miyim hocam?”

"Üzgünüm adamım. Ben tam 58 buçuk yaşında iki çocuklu bir adamım. Bir kız, bir erkek."

"Allah bağışlasın."

"Cümlemizinkini. Kızım evlendi ve ta Maskaren Adaları'ndan birine gelin gitti. Hangisi olduğunu unuttum. Şu yüzüğü bana o yolladı."

"A! Bu kuş Dodo kuşu baba! Çıkırt!"

"Oğlum da evlendi ve te Sri Lanka'ya yerleşti, başkent Sri Jayawardenapura Kotte'ye. Her yıl koca bir koli çay yollar. Oğlumun bir meyvesi var. Dedeyim yani."

"Allah bağışlasın."

"Cümlemizinkini. Senin anlayacağın adamım. Evlat edinemezsin benimkileri."

"Senin karın ve çocukların hocam."

"Ne olmuş onlara?"

"Cennette de hâlâ karın ve çocukların mı olacaklar?"

"İstersen olur adamım. Öyle olursa cennet harika bir yer olur."

"Tanrı senden istemez. Kendinden önce onları koyasın cennete. Hahahaha!"

"Baba bunlar neyi tartışıyorlar?"

"Bir şey üfürüyorlar ya, anlamadım?"

"Hadi sen işinin başına oğlum."

"Peki baba. Çıkırt! Çıkırt-Çıkırt-Çıkırt!"

"Bir dakka bir dukka arkadaşlar. Asistanım mesaj atmış, diyor ki. Venedikli Marina'ymış çocuklarının annesi. Marina di Andrea Gamba. Çocuklar gayrimeşru."

"Yok ya!"

"Vallahi billahi."

"Vay yavrum vay!"

"Etler ne durumda?"

"Hadi içelim."

"Şerefe hocam."

"Şerefe azizim."

"Kız arkadaşıyla ne zaman tanıştı da sevişti?"

"1549'da. Hahahaha!"

"Daha doğmadan ha. Hohohoho!"

"Pardon 1599. Hahahaha!"

"Oh, Marina Marina!"

"Ya çocukları?"

"Kuleden mi düşmüşler ne! Ölmüşler yani."

"Salgın hastalığa yakalanmışlar da ölmüşler."

"Ama ölmüşler sonuçta, öyle değil mi?"

"He."

"Yıkılmış olmalı babaları."

"Babaları kimdi?"

"Evet evet."

"Allah kimseye evlat acısı vermesin."

"Amin."

"Nereliydi? Anımsayan var mı?"

"Şu çük gibi eğri kule var ya. İşte oralı."

"Pisalı mı?"

"Yes, my fellow man. Of Pisa."

"Hımm. Anladım nihayet oğlum. Bu postacıların öznesi. Galileo Galilei."

"En sevdiğim bilim adamı baba!"

"Galileo ne yaptı ki? Ya nasıl yaptı?"

"Hiç mi duymadın, bir sürü teleskop yaptı!"

"Evet beyler bayanlar, bir sürü teleskop yaptı. Diyafram açıklığı 5 cm ve odak mesafesi 170 cm olanı bile vardı. Hani şu tek gözlü küçük dürbün. İlk denizciler kullandı, tüccarlar ve korsanlar. Sonra teleskopunu 32 büyütmeye kadar geliştirdi ve gökyüzünü gözlemeye başladı."

"Sen nereden biliyorsun bunları?"

"Bilmiyorum. Özel olarak ilgileniyorum. On yedi yıldır. Hatta yirmi altı yıldır."

"Çok komik bir adamsınız Rex/Alex Bey."

"Rex babanların köpeğinin mi ismiydi?"

"Hahahaha! Hohohoho!"

"Kimdi yahu şu Galileyu Galileya?"

"Galileo Galilei ile Galileo aynı kişi miydi?"

"Ne fark eder ki, mühendis değil mi!"

"Değil. Babasına rağmen matematikçi. Aristoteles'e rağmen felsefeci. Şiire rağmen astronom. Yani mühendis değildi, beyler bayanlar."

"Ama teleskopu icat etti!"

"Evet teleskopu icat etti. Neden biliyor musunuz?"

"Neden adamım?"

"Çünkü geçmişin iki büyük hâkim anlayıştan şüphe etti."

"İncil'den ve Aristoteles'ten."

"Sen bu konuda uzmanmışsın adamım."

"Gökyüzünü gözlemeye başladıktan bir süre sonra. Haziran 1610'da Jüpiter'in uydularını keşfetti. Onlara. İleride hamisi olacak Toskana grandükü II. Cosimo Medici'nin onuruna. Medici Yıldızları adını verdi."

"Neden başka bir ad vermedi?"

"Çünkü Kilise'den korkuyordu. Kilise'den herkes korkuyordu."

"Ama Giordano Bruno korkmadı."

"Doğru. Korkmadı ve bildiğini söyledi. Bruno susamazdı, çünkü o sarhoş doğanın düşünürüydü. Yaşamak için de elinden geleni yaptı. Ama tam yeni bir yüzyıl başlamışken. 1600 yılında. Sanki başlayan yeni yüzyılın her gözesine dehşet salmak için. Roma'nın bir meydanında kazığa bağlandı ve diri diri yakıldı. Yakılmadan önce dili kesildi."

"Neden önce dilini kesmişler ki? Dili de yanacak ya nasılsa."

"Çok doğru. Hahahaha!"

"Bildiğim kadarıyla Galileo dilini tutabilmişti adamım."

"Evet, bir süre tutabildi. Ama gözünü tutamadı. Zaten onun başına ne geldiyse teleskopu yüzünden geldi. Tanrı'nın verdiği gözle yetinemedi. Gözünün önüne gözler koymaya kalktı. Neden biliyor musunuz?"

"Neden adamım?"

"Ben de bilmiyorum. Hahahaha!"

"Teleskopuyla güneşi gözlemlemeye başladı. Aklında elbette Kopernik'in pek rağbet görmeyen teorisi vardı. Çünkü hâlâ Baltamyus'un. Aristoteles fiziğini temel alan Dünya merkezli kapalı evren modeli geçerliydi. Ve Galileo güneşin lekeleri olduğunu keşfetti. Bu lekeler. Sanıldığı gibi, diğer gökcisimlerinin gölgeleri değildi. Kutsal Roma'ya göre bu keşif dehşet vericiydi. Tanrı'nın yarattıkları lekeli olamazdı."

"Ama lekeliyiz hepimiz. Hahahaha!"

"Katolik üniversitelerinde güneş lekelerinden söz etmeyi kimler yasakladı?"

“Kimler?”

“Hadi söyle, kimler?”

“Sizin gibi kelli felli profesörler. Bazı üniversitelerde bu yasak yüzyıllar boyu sürdü.”

“Ben akademisyen değilim.”

“Ben de değilim.”

“Ben akademisyenim ama profesör değilim.”

“Ben profesörüm.”

“Galileo Galilei. Bilimin şafağıdır. Bilim ve din çatışmasının da sembolü. Benim büyük büyük büyük dedem olur kendileri. Dalga geçmekten men ederim sizi.”

“Ben de men ederim. Çıkırt! Çıkırt-Çıkırt-Çıkırt!”

“He canım. Hadi canım.”

“Etler pişti mi?”

“Evet hazır. Buyurun tıkının bakalım.”

“Leziz olmuş.”

“Bir parti daha koyacaksın değil mi?”

“Bok yiyin emi.”

“Pardon?”

“Bok yiyin dedim.”

“Terbiyesizleşme.”

“Evet yani. Terbiyesizliğin lüzumu yok.”

“Utandınız mı. Perdeyi çekeyim mi? Hahahaha!”

“Ne diyor bu adam hacı?”

“Bok yiyin dedi. Sonra da perde dedi.”

“Açık havada ne perdesi?”

“Kalk biz şu yana gidelim.”

“Oturun da dinleyin. Sonra gidersiniz.”

“Ya dinlemezsek?”

“Gelir yanınızda anlatırım.”

“Hihihihi! Çıkırt!”

“E hadi bakalım.”

“Hadi anlat canım.”

“Hadi ama. Hadi aslanım. Hadi bakalım.”

“Hahahaha! Hohohoho! Hihihihi!”

“Adımla dalga geçmeyin.”

“Adamla geçmeyin dalga.”

"Hadi canım sen de. Hadi gel gidelim. Hadi gidelim."

"Durun gitmeyin. Oturun da dinleyin."

"Hadi hadi. Hadi mi?"

"Gitmeyin tabii. Cengiz, Celal, Cemal."

"Daha üfüreceğiz. Daha ot dumanı üfleyeceğiz."

"Aforizmalarla besleneceğiz."

"Şefim. Sen ne diyordun? De bakalım."

"Galileo Galilei. Diyecektim. Dini bütün bir Katolik'ti. Biliyor muydunuz bunu?"

"Hadi canım. Hadi bakalım."

"Daha az önce İncil'den şüphe etti dedin!"

"Doğru. İncil'den dedim."

"Hadi ama."

"Galileo hiç evlenmedi. Hiç karısı olmadı. Buna rağmen. Marina Gamba'dan evlilik dışı üç çocuk yaptı. Marina Gamba. Genç bir kadındı, Galileo'yla Venedik'te tanışmışlardı. Galileo'nun kâhyasıydı. Diyor bazı kaynaklar."

"Keyfinin kâhyası yani."

"Hahahaha! Hohohoho! Hihihihi!"

"Çocukların ikisi kızdı. Virginia ve Livia. Birer sene arayla doğdular. Virginia doğduğunda on yedinci yüzyıl yeni başlamıştı. Yedi ay on iki gün geçmişti daha. Ve Yeni Romalılar Dodo kuşlarını henüz keşfetmişlerdi."

"Yani yaşıyorlardı?"

"Hem de barış içinde."

"Yaşasın Dodo kuşları. Dodo'ların şerefine arkadaşlar!"

"Dodo kuşu da ne yahu?"

"Kızların vaftiz kayıtlarında babalarının adı yazmıyordu. Virginia için şu not düşülmüştü. *Virginia, Venedikli Marina'nın kızı, 13 Ağustos günü gayrimeşru olarak doğdu. Onu ben, Giovanni Viola, vaftiz ettim.* Livia'nın vaftiz kaydında ise, baba adı kısmı boş bırakılmıştı. *Livia Antonia, Antonio Gamba'nın kızı Bayan Marina'nın ve ……'nın kız evladı. Onu ben, San Lorenzo papazı Clemente Tisato, vaftiz ettim.* Galileo iki kızının da yıldız falına baktı. Fallarını kâğıda yazdı."

»*Il peut faire baisser les étoiles.*«

"Ha?"

"Padova'daki evde yaşıyorlardı. Çok mutlulardı."

»Ils sont les papiers dans mes mains
et la nuit est noire.«

"Ama bunu kim söyledi?"

"Ben söylemedim."

"Ben de."

"Yeni çağın altıncı senesinde de, bu iki âşığın bir oğulları oldu. Galileo ona müzisyen babasının adını verdi. Vincenzo. Kayıtlara göre, onun da babası bilinmiyordu. *Vincenzo Andrea, Andrea Gamba'nın kızı Bayan Marina'nın oğlu, babası bilinmiyor. Onu ben, Peder Angelo, vaftiz ettim.* Ve bu üç çocuk doğduğunda Dodo kuşları yaşıyordu daha."

"Hadi canım sende. Hadi hadi."

"Galileo Padova Üniversitesi'nde dersler veren saygın bir bilim adamıydı. Venedikli soylular arasında birçok arkadaşı vardı. Resmi olarak üç çocuğun babası olması konumunu olumsuz etkiler diye düşünmüş olabilir. Ne de olsa çocuklar evlilik dışı meyvelerdi. Ve yer Ortaçağ Avrupa'sı. Belki de o yüzden böyle bir yol seçtiler. Ama bu seçime rağmen tüm aile uzun yıllar Padova'daki evlerinde hep birlikte yaşadı. Marina Gamba ile Galileo Galilei arasındaki ilişki, Galileo'nun yeni görevi nedeniyle, 1610 yılında sona erdi. Vincenzo henüz dört yaşındaydı.

"O yılın Mart ayında Galileo yeni görevine atandı. Pisa Üniversitesi'nin Başmatematikçisi, aynı zamanda Toskana Grandükü'nün hem Filozofu hem de Matematikçisi oldu. Galileo'ya hayran bir Medici olan II. Cosimo, Galileo Galilei'nin öğrencisiydi artık.

"Floransa'daki Medici sarayına giderken kızlarını yanına aldı. Küçük Vincenzo'yu annesiyle bıraktı, ama birkaç yıl sonra onu da yanına aldı. Diyor bazı kaynaklar. Böylece çocuklarını annelerinden tamamen kopardı. Kim bilir, aralarındaki aşk belki de bu yüzden bitti?"

"Peki ya Galileo'nun karısına ne oldu?"

"Dedim ya, hiç karısı olmadı!"

"Çocukların annesi yani. Venedikli Marina. Marina di Andrea Gamba. Ona ne oldu?"

"Galileo Marina'yı terk etse de, çiftin samimi ilişkileri bir süre daha devam etti. Marina Gamba, 1613 yılında Giovanni Bartoluzzi ile evlendi."

"İyi bari."

"Nasıl yani?"

"İlişkileri 1610 yılında bitmişti hani!"

"Ne oluyoruz yahu?"

"Çıkırt! Çıkırt-Çıkırt-Çıkırt!"

"Hahahaha!"

"Bu sürpriz Dodo kuşu bize gene yalan söyledi!"

"Dodo kuşu gibi saf saf dinliyoruz biz de."

"Atalım şunu bahçeden dışarı."

"Önce dilini keselim."

"Hayır. Hepsini kesip yiyelim. Mangal yapalım."

"Hayır, babama dokunmayın!"

"Hahahaha! Hihihihi! Hohohoho!"

"Adamım, adam gibi anlatsana. Bırak numarayı."

"Ama bu bilgi doğru, ben de okumuştum bir yerde bunu."

"Evet, internette yazıyor. Ama doğru değil. Marina Gamba'nın gerçekte kim olduğunu bilmek Dodo kuşlarının neye benzediklerini bilmek kadar zor. Gerçeğe ulaşmak için okuryazar terbiyesi gerekir."

"Vay vay!"

"Bak sen!"

"Atalım, atalım."

"Önce dilini keselim."

"Hepsini kesip yiyelim. Mangal yapalım."

"Hayır, hayır. Çıkırt-Çıkırt-Çıkırt!"

"Galileo kızlarıyla Floransa'ya yerleştiğinde, küçük Vincenzo'yu Padova'da bir bakıcı kadına emanet etti. Hatta kadının ve oğlunun masraflarını karşılayabilmek için, son çare olarak lavtasını sattı. Bu kadının adı da Marina'ydı. Marina Bartoluzzi. Marina Gamba hep Marina Bartoluzzi ile karıştırıldı. Uzun yıllar Marina Gamba'nın, Galileo'nun ardından Giovanni Bartoluzzi'yle evlendiği sanıldı. Ama sonra anlaşıldı ki, Marina adında iki ayrı kadın vardı."

"Bunu anlamak çok mu zor efendi?"

"Efendi! Sen büyük büyük büyük dedenin adını sanını, köyünü kökünü, ne yiyip ne içtiğini, nereye işediğini biliyor musun?"

"Hahahaha! Hihihihi! Hohohoho!"

"Hadi içelim azizim."

"İçelim hocam."

"Çıkırt-Çıkırt-Çıkırt!"

"Yeşillikler nerede yahu?"

"Çiğköfte?"

"Marina Gamba büyük olasılıkla Venedikli Marina'ydı. Padova'daki kayıtlarda, Marina Gamba'nın San Daniele cemaatinin bir üyesi olarak ve cemaat üyelerinin arasında, 1612 yılının 21 Ağustos günü öldüğü yazıyor."

"Uzun yıllar Galileo'nun evinde yaşayan müzik aleti yapımcısı Marcantonio Mazzoleni de aynı cemaatin üyesiydi."

"Çok doğru."

"Ama bunu kim söyledi?"

"Ben söylemedim."

"Ses ateşten geldi!"

"Etten mi?"

"Hayır ateşten. Közden yani."

"Galileo'nun Karısı öldüğünde kırk iki yaşındaydı ve muhtemelen evlat özlemiyle yanıp tutuşuyordu."

"Vay be!"

"Cık-cık-cık!"

"Allah kimseyi yavrularından ayırmasın."

"Yumurtalarından bile ayırmasın."

"Amin."

"İçelim azizim."

"Etler yanmasın!"

"Anlat adamım. Kızları anlat, Vincenzo'yu anlat. Onlara ne olduğunu anlat."

"Galileo kızlarının evliliğe uygun olmadıklarını düşünüyordu. Çünkü kızlar evlilik dışı meyvelerdi. Hiç evlenemeyeceklerdi. Onlar için tek uygun hayat. Dinsel hayattı. Ama daha çok küçüklerdi. Livia on iki yaşındaydı.

"Galileo, kızlarını. Medici sarayındaki saygınlığına uygun şekilde evlendiremeyeceğini düşünmüş de olabilir. Bu tür evlilikler için büyük çeyizler gerekiyordu. Büyük çeyiz çok para demekti. Galileo'nun bu kadar parası yoktu. Saygınlığı vardı. Oğlu içinse bu tür bir mali yükümlülüğü yoktu. Her yerde din var. Her yerde töre vardı."

"Hadi canım!"

"Hadi ya!"

"Ya sonra?"

"Galileo kızlarını 1613 yılında, Virginia'nın on üçüncü doğum gününden çok kısa bir süre sonra, Arcetri yakınlarındaki San Matteo Kadınlar Manastırı'na yerleştirdi. Bunun için özel bir izin alması bile gerekti. Ve kız kardeşler hayatlarının sonuna kadar manastırda yaşadılar. Virginia on altı yaşında örtündü. Örtününce kendisine yeni bir isim seçti. Yeni adı Rahibe Maria Celeste idi. Bu isim hem Bakire Meryem'i hem de babasının astronomi aşkını onurlandırmak içindi. Celeste gök mavisi demekti.

"Bir yıl sonra Livia da sıkmabaş oldu ve adını değiştirdi. Ömrünün kalanını Rahibe Arcangela olarak yaşadı.

"Vincenzo'ya gelince. Ne de olsa erkekti ve sonradan nesebi tashih edildi."

"What?"

"Galileo, 1619 yılında, oğlunun gayrimeşru doğmadığının onaylanması için Toskana Grandükü'nden ricada bulundu. Annesi Marina'yla birlikte yaşadıklarını, Marina'nın hiçbir zaman evlenmediğini ve çoktan öldüğünü deklere etti. Grandük bu ricayı yerine getirdi. Böylece Vincenzo'nun hayatı yasallaştı. Vincenzo oldu. Vincenzo Galilei."

"Hadi ya. Hiç adil bir tutum değil."

"Aslında sorun belki de paraydı. Din dediğin ticaret değil mi?"

"Hadi ya. Öyle mi?"

"Holy dooley!"

"Bu kayıtla birlikte Marina Bartoluzzi'nin Marina Gamba olmadığı da anlaşılmış oldu. Marina Bartoluzzi, oğlunun bakımıyla ilgilenmesi için Galileo'nun tuttuğu bakıcı kadındı. Galileo Vincenzo'yu on iki yaşında yanına, Floransa'ya getirdi. Vincenzo hukuk okudu. Ama sonra büyükbabası Vincenzo Galileo gibi lavtacı oldu. 1649 yılında öldü."

"Ya kızlar. Ya kızlar?"

"Kızlar Vincenzo kadar şanslı değildi. Babalarının kararını, papazların günahını yaşadılar. Livia yaşlanabildi ama hayatı boyunca hasta yaşadı. Livia bu dünyaya. Kendi ağzından söylediği yazılı tek bir söz bırakmadı. Ama ablası Virginia, babasına yazdığı mektuplarda kardeşinden sık sık söz etti. Virginia'nın aksine, Livia manastır yaşamına bir türlü alışamadı. Sık sık hastalandı. Kırgınlık, keyifsizlik,

gönül yorgunluğu. Çünkü manastır yaşamı kabaydı, acımasızdı. Kendisine verilen görevlere karşı da sorumsuzdu. Canı hiç iş yapmak istemedi. Kırk altı yıllık manastır yaşamında. Canı hiçbir şey çekmedi. Livia bu hayatı reddediyordu. Ablası Virginia kardeşinin durumunu. Yazdığı mektuplarda babasına sürekli anlattı. Endişelendiği için anlattı. Bu mektuplarda kırgın en ufak bir harf ya da kızgın tek bir sözcük yoktu. Ama San Matteo'daki kaba ve acımasız hayat. Galileo ile kızı Livia arasında zamanın hafifletemediği bir küskünlük yarattı. Belki de husumet. Kin. Beddua."

"Hadi ya. Hadi ya! Virginia'ya ne oldu peki?"

"On sene boyunca Virginia'nın ne yaşadığını kimseler bilmedi. Yirmi üç yaşındaydı. Bir sabah kalktı ve babasına bir mektup yazdı. Sonra yazmayı sürdürdü. Virginia, ya da Rahibe Maria Celeste, ölene kadar babasına toplam 124 mektup yazdı. Belki daha fazla. Ama yüz yirmi dört tanesi yaşadı. Baba kız arasındaki olağanüstü yazışmayı gözler önüne seren bu mektuplar ölümünden sonra Galileo'nun kâğıtları arasında bulundu. Galileo'nun kızına yazdıklarına ne oldu bilinmiyor, ama büyük olasılıkla papazlar bu mektupları yaktılar. Ama bir mektubunda kızı için şöyle yazdığı biliniyor. *O öyle zarif bir akla ve görülmemiş bir cömertliğe sahip bir kadın ki ve bana öylesine sevecen bir ilgiyle bağlı ki, inanması neredeyse imkânsız.*

"Sonra bir gün. Virginia. Dizanteriden öldü. Çok gençti. Henüz otuz dört yaşındaydı. Babasından önce öldü. Pek çok ünlü İtalyan'ın gömüldüğü, Floransa'daki Kutsal Haç Bazilikası'nda toprağa verildi. Kızı defnedilirken babası ne yapıyordu bilmiyorum. Ama yıllar sonra Galileo da aynı yere, kızının koynuna gömüldü."

"Hiii!"

"Uluslararası Astronomi Birliği bir meteor çarpması sonucunda Venüs gezegeninde oluşan bir kratere Maria Celeste adını verdi."

"Zaten Venüs, tarihi ve mitik kadınlarla doludur."

"Hadi ya!"

"Mektuplarında Virginia. Babasının sağlığını ve esenliğini merak eden sevecen bir evlattı. Manastır duvarlarının arkasına hapsolmuş olsa da, kitapları Katolik Kilisesi'nde çekişmeler yaratmaya başlayan babasına hep destek oldu. Ayrıca manastırın parasal sorunlarıyla da ilgilendi ve San Matteo'nun eczacılığını yaptı. Çeşitli hastalıkları için Galileo'ya sürekli bitkisel tedavi reçeteleri yolladı. Galileo'nun bazı

kitaplarının elyazmalarını hazırladığına dair kanıtlar bile var. 21 Kasım 1623 tarihli on ikinci yaşayan mektubu en iyi örneklerden birisidir.

»Ve son olarak, sizi, kendi adıma ve Rahibe Arcangela adına, tüm kalbimle selamlıyorum.

San Matteo, 21 Kasım 1623

Sevgili kızınız

Rahibe Maria Celeste Galilei.«

"Mektubun sonunda bir not vardı.

»Ağartılacak yakalarınız varsa, onlara yollayabilirsiniz.

San Matteo Kadınlar Manastırı çok fakir bir yer. Binalar onartılacak ama rahibelerin hiç parası yok. Çoğu zaman karınlarını bile zor doyuruyorlar. Maria«

"Mektupta yazdığına göre, ekmek bayat, şarap ekşiydi ve öküz eti yiyorlardı."

"Ya Galileo. Hiç yardım etmedi mi rahibelere?"

"Manastırın saatini ve pencerelerini onarttı."

"Hadi ya. İyi bari."

"Bu arada Maria Celeste'nin sağlığı iyice bozulmuş ve hastalığı müzminleşmişti. Bu duruma büyük bir cesaret ve olgunlukla katlanırken, babasını teselli etmeyi de unutmuyordu."

"1631 yılında Galileo Floransa kırsalı Arcetri'de bir kır evi satın aldı. 1934 yılından ömrünün sonuna kadar burada yaşayacaktı. Fıtıktı ve çok acı çekiyordu. 1637 Temmuz'unda yazdığı bir mektupta sağ gözünün hiç görmediğini söylüyordu. Yeni yılın ocak ayında sol gözü de kapandı. Kör olmuştu. Kör olunca uyuyamaz oldu. Sağlığı giderek bozuldu. Papazlar Floransa'ya gidip tedavi olmasına izin vermediler. Taleplerini hep reddettiler. İzin verdiklerinde de iş işten geçmişti. Sanırım iş işten geçtiği için izin verdiler. Bu dünyadan ateşler ve kalp çarpıntıları içinde göçene kadar Arcetri'deki evinde ziyaretçilerini kabul etti. Misal. John Milton. Galileo 1642 yılının sekizinci günü bu evde öldü. Ölürken sarkaçları gördü. Sarkacın saatlere nasıl uygulanabileceğini nihayet anlamıştı.

"Kır evi manastıra çok yakındı. Evden San Matteo'yu görebiliyor, çan seslerini duyabiliyordu. Burası ev hapsinin son yıllarını geçireceği yerdi. Çünkü dilini tutamamış ve bir kitap yazmıştı. *İki Büyük Dünya Sistemi Üzerine Diyaloglar*. Engizisyon Galileo'yu sözünden geri

dönmeye zorladı. Evrenin merkezi Dünya değildi. Engizisyon papazlarının verdiği hapis cezasını Papa ev hapsine çevirdi. Ve Galileo gözden düşmüş olarak Arcetri'ye döndü. Papazların Galileo'ya uygun gördükleri bir başka ceza gereği. Galileo yedi tane Mezmur ezberleyecek ve bunları haftada bir kere okuyacaktı. Üç yıl boyunca. Tövbe Mezmurları. Bu kefaretin yerine getirilmesi işini büyük kızı Rahibe Maria Celeste üstlendi. Ama 2 Nisan 1634'te bu dünyadan göçtü. Dört ay sonra otuz dört yaşında olacaktı. Galileo Arcetri'ye döneli daha birkaç ay olmuştu."

"Kitabın da dediği gibi. *Dünyaya bir can getiren onu yaşatmak zorundadır.*"

"Bunu kim söyledi?"

Üç C tam kalkıp giderken Natalee geldi. İşte. Galileo'nun Karısı. Ve üç kere daha. Galileo'nun Karısı. Galileo'nun Karısı. Galileo'nun Karısı. Sessizce geldi. Kelebek gibi. Ateşin başına, EdipBakDeniz'in iskemlesine sessizce oturdu. Bir su kelebeği gibi. Kimse görmedi. Kimse oralı olmadı. Benimse nefesimi kesmişti. Ve başladı potinlerini çözmeye.

Grup nihayet bölündü. Üç kişilik grup gidip çalının dibine yerleşti. Ateşin başı azaldı.

"Gördün mü parmak sosisim. Demedim mi sana bölünürler diye!"

"Sen böldün onları baba, aferin sana."

"Asıl yemeği unuttuk."

"Sürpriz mangalcı yüzünden."

"Hadi bölünmeden başlayalım."

"Hadi canım başlayalım."

"Böyle pat diye mi?"

"Geç bile kaldık."

"Hadi, hadi."

"Adımla dalga geçmeyin."

"Adamla geçmeyin dalga."

"*Yalnızlığın bir odada tek başına kalmak olduğunu sanıyordu; oysa yalnızlığın sadece kalabalıkta hissedilebileceğini bilmiyordu.* Abbas Maroufi."

"Başladık mı?"

"Böyle damdan düşer gibi mi?"

"Bu akşam zaten geç kaldık."
"Hele bir sindirseydik Galileo ailesini!"
"Yavaş yavaş sindiririz."
"İlk kim yorumlayacak?"
"Teksin, yeksin, yalnızsın arkadaş. Nerede olursan ol."
"Eveeet, harika."
"Çok acımasızca bir yorum."
"Ayrıcaaa. Kalp halatla bağlanmış nasılsa."
"Bu da ne demek şimdi?"
"Ben de bilmiyorum azizim. Çıkıverdi ağzımdan."
"Hahahaha!"
"İçelim öyleyse."
"Etler ne durumda?"
"Hadi içelim."
"Şerefe hocam."
"Şerefe azizim."
"Adamım yaktın etleri."
"Meyvem çiğ yiyemiyor. Ona yapıyorum bunları."
"Yanlız kalmak. Evet tek başına bir odadaysan eğer…"
"Yanlız değil hocam. Yalnız olacak."
"What?"
"Yalnızlığı yanlış telaffuz ediyorsun dedim."
"Sen işine bak."
"Bakıyorum."
"Evet tek başına bir odadaysan eğer, kafanda sevdiklerinin konuşmaları, gözünün önünde görüntüleri, koyu bir muhabbet hali sürüp giderken, yanlızlık seni terk etmiştir de farkında değilsindir. Hayal kurup düşlerde gezmenin neresi yanlızlık. Ama kalabalıkta herkez…"
"Herkes."
"What?"
"Et isteyen var mı dedim?"
"Herkez sağından solundan geçerken yabancı suratlarıyla, selam veren olmazken onca kalabalıkta…"
"Öğğğh!"
"Yuh!"
"Pardon."

"Kimseyi tanımazken masada, sen otursan da kalabalık bir masada, tanımadığın insanların arasında…"

"Eee?"

"Sürpriz yaratık kafamı karıştırdı."

"Hahahaha!"

"İçelim öyleyse."

"İçelim azizim."

"Yalnızlık o kadar da kötü bir his değildir canım. Cısss! Cıssss! Ürettirir. Arattırır. Bazen affettirir."

"Tuttum bu yorumu."

"Ama kim söyledi bunu?"

"Bana bakmayın. Ben söylemedim. Ben et pişiriyorum."

"Alo. Kim söyledi bunu?"

"Bana bakmayın diyor kuş. Cik-cik-cik-cik-cik!"

"İndir o zaman kafanı."

"Hahahaha! Hihihihi! Hohohoho!"

"Limonlar burada. Çiğköfteler nerede hocam?"

"Son iki antrkot. Antrkot isteyen var mı?"

"Yanmış onlar yahu."

"*Kendini yakmak istemelisin kendi ateşinde; nasıl yeniden doğmak isteyebilirsin ki, önce kül olmadan?* "

"Vay. Vay vay vay!"

"Üfff. Üf üf üf!"

"İnanılmaz bir aforizma. Aforizmanın babası zaten."

"Aforizma ne baba?"

"Aranızda yanan var mı? Diye sorsam."

"Ben bir kez elimi çakmakla yaktım."

"Ben de çocukken kıçımı sobada yaktım. Kıç çok hassas bir bölge."

"Aforizma ne baba?"

"Sloganın abisi oğlum."

"What?"

"Plastik patlayıcı."

"Hey adamım. Adam gibi anlatsana. Yoksa seni de malzeme yaparım. Çıkırt!"

"Tamam yapma. Anlatacağım."

"Çıkırt-Çıkırt-Çıkırt!"

"Sloganın büyük erkek kardeşi ya da plastik patlayıcı."

"Çıkırt-Çıkırt-Çıkırt!"

"Tek bildiğim tanım bu oğlum."

"Ey aforizmalarla yaşayan büyüklerim. Aforizma nedir acaba?"

"Mesel."

"What?"

"Kelâmıkibar."

"What?"

"Vecize."

"Cenaze mi?"

"Hahahaha!"

"Baba lütfen! Bunlar bilmiyor."

"Özlü söz oğlum. *Aphorismus*. Yaşamış en ünlü aforizmacı Wilhelm amcanın aforizması aynı zamanda aforizmanın tanımıdır."

"Söyle baba. Yoksa!"

"*Benim arzum başkalarının bir kitapta anlattığı şeyi, on cümlede anlatmaktır.*"

"Şimdi anladım baba. Benim de bir sürü aforizmam var o zaman."

"Biliyorum cin biberim."

"Misal. Uykuda boşluk var baba. Hihihihi!"

"Vay canına!"

"Çişim geldi baba."

"Git şu çalının dibine işe parmak sosisim."

"*Tanrı, iradesini egemen kılmak için yeryüzündeki iyi insanları kullanır; yeryüzündeki kötü insanlar ise kendi iradelerini egemen kılmak için Tanrı'yı kullanır.* Giordano Bruno."

"Hımm."

"Eveeeeet."

"Ayneeeeen."

"Vaouv!"

"Vay be!"

"Bu aforizmaya şapka çıkarılır."

"Hadi yapma. Hahahaha!"

"Demek tanrıları insanlar icat etmiş. Garip."

"Tanrı kelimesinin inançlarla hiçbir alakası yoktur. İnsanlar inançlarını kelimelerle yaşamazlar. Ruhen yaşarlar."

"Eveeeeet."

"Ayneeeeen."

"Ya sözcükler Fehmi Bey?"

"Bazen gerçeği duymaman gerekir. Duysan da unutman gerekir."

"Ya tutkular Janet Hanım? Misal. Hakikat tutkusu. Ya da özgürlük tutkusu. Ya adalet?"

"Ama kim söyledi bunu?"

"Bana bakmayın. Ben söylemedim. Ben kıçımı kaşıyorum."

"Terbiyesizleşme."

"Evet yani. Terbiyesizliğin lüzumu yok."

"Utandınız mı. Perdeyi çekeyim mi? Hahahaha!"

"Alo. Kim söyledi bunu?"

"Bana bakmayın diyor kuş. Cik-cik-cik-cik-cik!"

"İndir o zaman ağaçtan kafanı."

"Hahahaha! Hihihihi! Hohohoho!"

"Kim söyledi bunu yahu?"

"Kimse görmüyor mu seni?"

"Bilmem ki? Ölü kuşlar görünmez olur bazen."

"Daha çok gençsin."

"Benim yaşımda ölen kızlar tanıyorum."

"Sahi mi?"

"Sahi."

"Ne hoş gülüyorsun!"

"Çok komik bir adamsın."

"*Kendini kandırma zehrini bir kez tadan insanlar, bir daha kendilerini asla kurtaramazlar.* Kenzaburo Oe."

"Hımm."

"Eveeeeet."

"Ayneeeeen."

"Vaouv!"

"Vay be!"

"Kimse üzerine alınmayacak mı bu aforizmayı? Hahahaha!"

"Kim konuştu?"

"Görmedim vallahi. Ama ses şu taraftan geldi."

"Bakın Nietzsche ne demiş?"

"Friedrich mi?"

"He. O."

"Ne demiş?"
"Ben hepinizin namusuyum. Hepinizin kâbusuyum. Demiş."
"Bunu Friedrich mi söylemiş?"
"He. O."
"Hadi canım!"
"Hadi canım sende!"
"Hadi hadi. Söyle kim demiş?"
"Nietzsche aramızda mı?"
"Değil."
"Eee. Aramızda olmadığına göre elbette o dememiş."
"Hahahaha!"
"Yalancısın şefim sen."
"Yalancısın hocam sen."
"Ya-lan-cı. Ya-lan-cı."
"Yalancıya içelim."
"Hayır. Yalancıyı dövelim."
"Bahçeden dışarı atalım."
"Önce dilini keselim."
"Hayır. Hepsini kesip yiyelim. Mangal yapalım."
"Hayır, babama dokunmayın!"
"Hahahaha! Hihihihi! Hohohoho!"
"Hadi hadi."
"Hadi be."
"Hadi canım sen de."
"Adımla dalga geçmeyin."
"Adamla geçmeyin dalga."
"Babam bu bereyi size gönderdi amca."
"Teşekkür ederim canım."
"Çıkırt! Çıkırt-Çıkırt-Çıkırt!"
"Yok bunda bir numara."
"Var mı sende bir numara?"
"Bir aforizma daha biliyorum."
"Bu kez yalan olmasın ama."
"*Güçlü duygular bilgiye ihtiyaç duymaz. Çünkü güçlü duygular bilginin yerine geçebilir pekâlâ.* H. Y. Excuseme."
"Eveeeeet."
"Ayneeeeen."

“Vaouv!”

“Vay be!”

“Olağanüstü.”

“Kesinlikle öyle adamım.”

“Biliyorum. Tam olarak böyle.”

“Çok doğru. Benim de hissettiğim kesin buydu.”

“Vay be!”

“Bravo sürpriz mangalcıya.”

“Çok besleyici bir aforizma şefim. Tebrik ederim.”

“Eveeeeet. Çok doyurucu.”

“Imm-ımm. Tadı da enfes hocam.”

“Ayneeeeen.”

“Katılıyorum mangalcıya.”

“Hahahaha! Hihihihi! Hohohoho!”

“İçelim öyleyse.”

“Çiğ köfteler nerede?”

“Bir daha söyle adamım.”

“Evet evet bir daha. Hadi bir daha.”

“Bir daha. Bir daha. Bir daha.”

“Güçlü duygular bilgiye ihtiyaç duymaz. Çünkü güçlü duygular bilginin yerine geçebilir. H. Y. Excuseme.”

“H. Y. nedir şefim?”

“Hadi Ya!”

“Hahahaha! Hihihihi! Hohohoho!”

“Gene mi dalga?”

“Yok ya.”

“Hadi Ya!”

“Çiğ köfteler çok acı.”

“Sahi mi?”

“Sahi.”

“Acı da bir duygudur.”

“Hem de en acı duygu acıdır.”

“Acı güçlü olduğunda, ya da keskin. Ve derinden hissedildiğinde. Kişiyi yanıltabilir.”

“What?”

“İnsan. Acının yoğunluğundan doğruyu göremeyebilir.”

“Gene mi?”

"Ama doğru nedir? Elbette, doğru doğru olandır. Yanılmak nedir?"

"Nedir?"

"Elbette, yanılmak yanılmaktır."

"Bravo."

"Ama insan. Sözcük anlamıyla. Zaten yalnızdır, tek başınadır. O zaman. Güçlü duygular da yanıltabilir. Çünkü, bilgi yanıltır insanı. Dolayımından dolayı. Bildik hikâye yani. İki kişi ve bir meyve arasındaki."

"Cennet ve elma hikâyesi mi?"

"Yine de. Güçlü duygular önemlidir. Genelde yanıltmaz insanı. Beklemek gerekir. Beklemeyi bilmek gerekir. İnek gibi değil, insan gibi beklemek gerekir. Çünkü. Güçlü duygular çok kanar. Duyanı çok kanatır. H. Y. Excuseme."

"Ha?"

"He. O."

"Bu nasıl yorum böyle? Gene kandırdı sürpriz acı bizi."

"Misal. Yarasa."

"Ha?"

"He. O."

"Herkes onu kör sanır. Oysa bal gibi görür. Bilmem anlatabildim mi? Hahahaha!"

"Güçlü duygular çok kanar. Duyanı çok kanatır. Hımm. Çok iyi."

"Herkes ağlayacak bir göğüs istiyordu, ama kimse o göğüs olmaya cesaret edemiyordu."

"Bu yorum mu şimdi?"

"Hocam siz akademisyen misiniz?"

"Ben hiçliği ile övünen miskin bir adamım. Ben hayatta yalnızca hiçliğimle övünürüm."

"Estağfurullah hocam. Size hiç demek istemedim. Sadece merak ettim."

"Ama ben bir hiçim."

"Estağfurullah hocam. Size hiçliğinizi anımsatmak istemedim. Sadece merak etmiştim."

"Düzenli dostlarım hiç olmadı. Parfüm kullanmadım hiç. Üstüm başım çöp kokar."

"Niye ki? Yoksa ilk insan mısınız?"

"Vallahi ben demedim."

"Kim konuşuyor böyle arada sırada?"

"Karnından konuşan mı var yoksa?"

"Hiç kimse masama oturmak istemez. Hiç kimse beni akıllı saymaz. Adam yerine koymaz. Kaçık denmişliğim çok olmuştur. Ama iyi içerim."

"Şerefe. Deliliğe. Hiçliğe!"

"Ben delilikten korkarım."

"Delilik aslı itibari ile sosyolojide bir kısır döngüden öteye gitmemiştir. Bir yafta ya da bir kınanası hal hasıl olmuş gibi…"

"Ha?"

"He. O."

"Düşenin anlaşılamaması yahut ötekileştirme nedeni sayılması gibi mahzun izafiyete dair bir cihetin ürünüdür."

"Hocam siz akademisyen misiniz?"

"Hayır, ben akademisyen değilim. Miskin bir adamım. Beni akademide bir dakika tutmazlar."

"Yok yok. Siz kesin akademisyensiniz."

"Hayır, ben akademisyen değilim. Miskin bir adamım. Beni akademide bir dakika tutmazlar."

"Kimsin sen yahu? Erkeksen çık ortaya. Çık dahi."

"Hadi olacak hocam."

"Lan senin ebeni…"

"Hişt!"

"Boş ver Ahmet-Mehmet. İçelim biz."

"*Kitap bir aynadır; o'na bir* maymun *bakmışsa, orada elbet bir havari görüntüsü belirmez.* Georg Christoph Lichtenberg."

"Maymun'un büzük anlamı da var, öyle değil mi hocam?"

"Lan sürpriz eşek. Yaktım şimdi çıranı."

"Çıkırt! Çıkırt-Çıkırt-Çıkırt!"

"Ah. Aaaaah. Aaaaahhh!"

"Hahahaha! Hohohoho! Hihihihi!"

"Çıkırt! Çıkırt-Çıkırt-Çıkırt!"

"Su. Su… Su getirin hemen!"

"Kimin lan bu kule gibi botlar? *Fuck!* Kim koydu oraya onları. Aaaah!"

"Boş ver Ahmet-Mehmet. Kopalım biz."

"Kıçımdaki kömürleri temizle lan Emre-Emre takımı."

İşte. Grup bir kez daha bölündü. Ahmet-Mehmet takımı ile Emre-Emre takımı gidip Rıza ve Marul'a katıldı. Şimdi verandada altı kişiler. Ateşin başı iyice azaldı.

"Gördün mü parmak sosisim. Demedim mi sana daha da bölünürler diye!"

"Sen böldün onları baba, aferin sana."

"Bunlar zaten bölünmek istiyor oğlum. Ben katalizörüm sadece."

"Katalizör ne baba?"

"Kayganlaştırıcı oğlum."

"What?"

"Pardon. Hızlandırıcı. Çok içtim galiba."

"Ama az kalsın seni dövecekti baba."

"Hahahaha! Beni çizmeler korudu."

"Hayır baba. Natalee çelme taktı. Gördüm ben."

"Hişt!"

"Bu akademisyenler onu göremiyor mu baba?"

"İşine bak sen."

"Çişim geldi baba."

"Git verandanın dibindeki söğüde işe parmak sosisim."

İki takım birden kalkıp giderken aforizmaya bir yorum geldi. Ev sahibesi Belma'ydı.

"Kitap, maymun, havari kelimeleri geçtiğine göre ve neticeye de bakacak olursak. Hahahaha!.."

"Hihihihi!"

"Aforizmanın dindar bir adamın bakış açısını yansıttığı hemen belli oluyor. Oysa bu yalnızca bir teşbih olsa ve insanlığa dair söylenmiş bir söz olarak anlaşılsa daha etkili olurdu."

"Ha. Buyur. What?"

"Yoksa kolayca. Kitabın insana değil insanın kitaba tesir ettiği sanılabilir. Bu hiç uzak bir ihtimal değil."

"Bazen insan da kitaba tesir edebilir. Hatta çoğu zaman eder."

"Nasıl?"

"Çok basit."

"Nasıl işte?"

"İnsan kitabı yırtabilir, üzerine çay dökebilir, yakabilir ya da yiyebilir. Hahahaha!"

Sucuk, pastırma, sosis, kanat. Çiğköfte. Gotlar. Vizigotlar. Antrkotlar. Sığırın iki kürek arasından ve pirzolalık yerinden çıkartılan, kemiğinden sıyrılmış et dilimi. Köken. Fransızca. *Entrecôte*. Türkçede kazandığı zengin anlam. Omurgasız et. Ama bu bahçedeki malzemeler ayrıca. İşkembeli işkembeli.

Gece ilerlemişti ama parapetin üstü boş kalmıştı. İşkembeler şişmiş. Gözler mıyıl mıyıl bakıyor artık. Şimdi ateşin başında dokuz kişiler. Ateş dediysem. Kömür ve duman. Izgaranın üstünde bir parça antrkot. Kömür olmuş iyice. Sessizlik. Sonra.

Garg! Pardon.

Rex/Alex çantasından kitabını çıkardı. Bir başkası piposunu çıkardı. O kitap Rex/Alex'in rutini. Kırk altıncı sayfayı açtı. Karl Kraus'un manzum sözünü okudu. Pipolu aforizmacı göz ucuyla Rex/Alex'i izliyor. Sayfanın en altında. Fragmanın epigrafı. »*Köken, hedeftir.*« İçinden üç kez tekrar etti. İşkembesinden yani.

"Garg. Garg. Gaaarg!"

Başladı piposunu doldurmaya. Birazdan yakacak. Yakıyor. Emiştirecek. Emiştiriyor.

"Yuh ulan."

Pipo içen beyaz uzun saçlı aforizmacı. Rex/Alex'in yüzüne bile bakmadan dedi ki.

"En son okuduğun tümceyi bize de oku bakalım."

~~*»Tarih bir inşa faaliyetinin nesnesidir. Yapı, homojen ve boş bir zamanda değil, "şimdi'nin zamanı"nın doldurduğu bir zamanda yükselir.«*~~

"Nerede olacak bu inşaat?"

"Şimdinin zamanında olacak."

"Şimdiki zaman yani. *Present Continuous Tense*. Hahahaha!"

"Hahahaha! Hihihihi! "Hohohoho!"

"İçelim açılalım azizim!"

"Çeviri yanlış olmasın?"

"Bence çeviri doğru ve çok güzel."

"Biraz karışık geldi bana. Zaten sesin de çizgili çizgili. Hahahaha!"

Rex/Alex pipo içen beyaz uzun saçlı aforizmacıya gözlerini dikmiş bakıyor. Bu çok tehlikeli bir bakış. Tüyleri diken diken ediyor. Bilene tabii ki. Galileo'yu fazla zorlamadı ama bu kez durum farklı. Söz konusu ahbap erbap kişi. Walter Benjamin.

Keşke EdipBakDeniz'i getirmeseydim diye düşündü. İşkembesinden tabii. O zaman rahatça kafa atabilirdim. İşkembesine tabii. İçinden. İşkembesinden. Saymaya başladı.

İnsan. Yalnız. Tek başına. İnsan. Yalnız. Tek başına.

Pipo içen beyaz saçlı adam sihirbaz mı ne! Havaya pipo dumanından kaleler yapıyor şimdi de. Hayır sadece bir kale yaptı. Kocaman bir şato. Rex/Alex'in ilk kez âşık olduğu bahçenin gözcüsü şato gibi bir şato. Kömür olmuş antrkotun üzerinde asılı duruyor. Uçan bir şato. Ateşin üzerindeki ızgaranın üzerinde. Hayır uçmuyor. Sallanıyor. Bir öykünün sallanıp durması gibi sallanıyor. Sanki Aurora'nın kalbinde. Nis'in vatanındaki Müren Balığı Körfezi'nin tepesinde.

Hikâyenin sonu en sonda anlaşılır. Beklemek çok keyifli olmalı. *Suspense*. Süspans değil. Geciktirim. Seyretmesi çok keyifliydi. İlk ve son paraşüt deneyimim gibi.

Pipo içen beyaz saçlı adam parmağıyla EdipBakDeniz'e gel gel yaptı. Parmak sosisim elinde fotoğraf makinesi sihirbazın yanına gitti.

"Güzel mi?"

"Güzel. Çıkırt!"

"Bakalım içinde ne var?"

"Bakalım."

"Üfle bakalım."

"Üfff."

"Gördün mü?"

"Aaa! İçinden harfler dökülüyor. Yan yana geliyor."

"Oku bakalım."

"*Nobody can give you freedom. Nobody can give you equality or justice or anything. If you're a man, you take it.* Malcolm X."

"Kimse sana özgürlük vermez. Kimse sana eşitlik, adalet ya da başka bir şey vermez. Adamsan alırsın."

"Vermez değil. Veremez olacak. Sihirbaz amca."

"Heyecanlanma ufaklık. Hahahaha!"

"Asıl sen heyecanlanma. Sihirbaz amca. Hihihihi!"

"Sen İngilizce biliyor musun ki!"

"Annem İngilizce örtmeni."

"Ama çeviri başka bir şey."

"Babam çevirmen."

"Fark etmez."

"Ettim ya işte. Fark ettim."

"Çeviri başka bir şey. Yorum meselesi."

"Yanlış yorum bence. Aslında yorum yapmaya kalkmasan doğrusunu söylerdin."

"Nasıl yani?"

"Şöyle ki. Şu *can* var ya şu *can*. Bak şurada işte. Demin şatonun en üst katıydı burası, koridorun ucundaki odanın camı. Çıkırt!"

"Ne olmuş ona."

"*Can* işte. *Nobody can give*… Yani. Kimse veremez."

"Ha vermez, ha veremez."

"Olmaz öyle şey."

"Bal gibi olur."

"Olmaz amcacığım. Mesele özgürlükse eğer. Olamaz. *Kimse sana özgürlük vermez.* Derseniz eğer. Verecek kişide var da vermiyor anlamı çıkar."

"Çıkmaz."

"Çıkar."

"Çıkmaz."

"Çıkmasa da havada asılı kalır. Çağrışır, çağrıştırır."

"Hahahaha!"

"Hihihihi! Bu çağrışım sözü ucuzlatır. Yani yorumunuz yanlış. Çeviriniz de yanlış."

"Sanki verecek de nazlanıyor."

"Kim söyledi bunu?"

"Ben söylemedim. Çıkırt!"

"Kim var orada?"

"Oysa söz özgürlüğe, eşitliğe, adalete vurgu yapıyor. Olmayan şeylere yani. Bu kadar basit bir şeyi anlamıyor musunuz?"

"Hele bak şu ufaklığa! Hahahaha!"

"Direnmeyin bence. Verecekseniz verin. Hakkımı yemeyin. Gerçeğe direnilmez."

"Hele bak şu ufaklığa!"

"Hakikat sizden bile kaçamaz. Hihihihi!"

"Çocuk haklı."

"Kim söyledi bunu? Kim var orada?"

"Ben."

"Çıkırt! Çıkırt-Çıkırt-Çıkırt!"

"Sen karışma Rıza."

"Ama çocuk haklı."

"Olsun. Karışma sen ta oradan."

"Zaten seçtiğin söz de berbat. Yok muydu daha iyisi?"

"Kalk lan Süha. Kalk lan Baskın. Oya, Fatih, Cüneyt, Roni. Kalkın lan. Gidiyoruz parapete."

"Çıkırt! Çıkırt-Çıkırt-Çıkırt!"

"Şimdi kimi çektin?"

"Her yönden seni."

"Neden çekip duruyorsun fotoğraf?"

"Bir de ara yönlerden çekeyim. Çıkırt! Çıkırt-Çıkırt-Çıkırt!"

"Neden çekip duruyorsun fotoğraf?"

"Ben topluyor babama fotoğraf."

"Niye ki?"

"It's because my father is actually a material engineer. Hihihihi!"

"Hazır elin değmişken şu paketi de fotoğraflayıver meyvem."

"What?"

"Sigara paketini diyorum. Kırmızı yataklı. Hazır hatırlamışken."

"Çıkırt! Çıkırt-Çıkırt-Çıkırt!"

RÜYA

Ateşin başında içim geçmiş. Artık ateşten mi, dumandan mı, içkiden mi, hem ateşten hem içkiden mi. Ya da üçü birden mi? Bilmiyorum. Belki de aforizmalardandır. Belki de Natalee. Sızmışım. Uykumda bir rüya gördüm. Rüyamda İngilizce öğretmeniyim. Dersim altıncı sınıfa. 6-A. Öğleden sonra da altıncı sınıfa. 6-B. Hepsi pırıl pırıl çocuklar. O da ne? Ellerinde birer kitap. Ders kitapları mı? Eveeeet. Kitabım. Ne ara yazdım ki? Nerede yazdım ki? Meyhanede mi? Sırhanede mi? Postanede mi? Balkonda mı? Pır-pırda mı? İğde ağacının tepesinde mi? Ya ne ara basıldı kitabım? Ama güzel olmuş. Pırıl pırıl. Ama neden insan rüyada şaşırmıyor? Hiç değilse yeteri kadar.

"Good morning, children."

"Good morning, teacher."

"How are you?"

"Fine, thanks. And you?"

"I'm fine. Thank you. Sit down, please."

Zır. Zırrr. Zırrrrrr!

"Pardon me kids."

"Alo. Alo! Sizce de geç olmadı mı? Hem şimdi ben rüyadayım. Yeni görmeye başladım. Evet. Doğru tabii. Bu durumda konuşamam."

"Yes. Is everybody here? "

"Rıza and Raul are absent, teacher. They're sick."

"Good. I was sick and tired of them! "

"Ne dediniz örtmenim?"

"Önemli değil Nazlı. Yerine oturabilirsin."

"Peki örtmenim."

"Şimdi arkanıza yaslanın çocuklar ve. Listen to me carefully. Bugün size '*as*____*as*' kalıbını anlatacağım. Look at the board and stop talking!"

"Bir şey bir şey kadar bir şeydir."

"Hahahaha! Hihihihi! Hohohoho!"

"Doğru söylüyorum. Bakın şimdi."

"Bir şey bir şey kadar bir şeydir. Parmaklarıma dikkat ettiniz mi?"

"Eveeeet."

"Öyleyse bir daha bakalım tahtaya yazdığıma."

"____ is as ____ as ____ . Yani. Bir şey bir şey kadar bir şeydir."

"Çok komiksiniz örtmenim."

"Bazen çocuklar."

"O boşluk şeyler dolacak mı örtmenim?"

"Şimdi üç şeyi yerine koyalım. For example."

"Rıza is as *tricky* as Raul."

"Gördünüz mü? Bir şey bir şey kadar bir şeydir. Parmaklarıma dikkat ettiniz mi?"

"Eveeeet."

"Bu ortadaki şeye başka bir şey koyarsam. Diğer iki şey başka bir şey olur. Ama gene aynı."

"Rıza is as *snobbish* as *Raul*."

"O zaman da. Bir şey bir şey kadar bir şeydir. Parmaklarıma dikkat ettiniz mi?"

"Eveeeet."

"Ya da.

"Rıza is as *tedious* as *Raul*."

"Gene aynı. Bir şey. Yani Rıza. Parmaklarıma dikkat edin. Bir şey. Yani Raul. Kadaaar. Parmaklarıma dikkat edin. Bir şey. Yani. Can sıkıcı. Dır."

"Anladınız mı?"

"Eveeeet."

"Şimdi de siz kendiniz üç örnek yapın bakalım."

"Defterimize mi örtmenim?"

"Ortadaki şeyi tahtaya yazıyorum. Üç tane. *Crooked*, *vain*, *pretended*. Baştaki şey ve sondaki şey aynı kalabilir. Kim gelecek tahtaya?"

"Örtmenim örtmenim."

"Hişt. Böyle değil. Raise your hand."

"Come, Baskın. Come, Mümtaz. Come, Murat. Birbirinize bakmak yok."

"Doğru mu örtmenim?"

"Yes. Well done!"

"Doğru mu örtmenim?"

"Right. Well done!"

"Doğru mu örtmenim?"

"Yes. Very good!"

"Hahahaha! Hihihihi! Hohohoho!"

"Anladınız mı?"

"Eveeeet."

"Çok kolay örtmenim. Aynı matematik gibi."

"Aferin Roni. Neden biliyor musun?"

"Neden örtmenim?"

"Çünkü her dilin matematiği vardır Roni. İnsan bir dili öğrenirken adaleti de öğrenir Roni. Hiç değilse sezer Roni. Dilbilgisini atarsan, dilden geriye sadece ticaret kalır. Roni."

"Çok iyi anladım örtmenim."

"Hadi bakalım. Now, please open your notebooks and write it in them."

"Bu ünite de bitti. Çok hızlısınız örtmenim."

"Daha da hızlanabiliriz Aineias. Daha hızlanırsak. Üniteleri daha çabuk bitiririz. Üniteleri daha çabuk bitirirsek. Yılsonunda bol bol vaktimiz kalır. Oynamaya. Film izlemeye. Matematiğe ve şiire."

“Hızlanalım örtmenim. Çok hızlanalım. Jet uçağını bile geçelim örtmenim.”

“Ama hızlanabilmemiz için. Ödevlerinizi günü gününe yapmanız şart. Derse de hazırlıklı gelmelisiniz. Hazırlıklı geliniz ki, ben de eski konuları daha az tekrar edeyim. En az benim kadar çalışkan olmalısınız çocuklar.”

“En az mı örtmenim?”

“Elbette en az Belma. Ya ne sandın. Siz benden akıllısınız.”

“Yazdınız mı tahtadakileri. Bitti mi?”

“Eveeeet.”

“Pekiyiii. Şimdi dersimiz Teknoloji ve Tasarım.”

“Yaşasııın.”

“Konumuz ne örtmenim?”

“Konumuz hızlanmak Hektor. Şimdi herkes düşünecek. Dönem sonundaki amacımıza ulaşabilmek için öğrencileri en az jet uçağı kadar hızlandıracak bir cihaz icat edecek. Anlaşıldı mı?”

“Eveeeet.”

“Aparat olur mu öğretmenim?”

“Peki, başlayın düşünmeye o zaman.”

“Bitti mi, düşündünüz mü?”

“Eveeeet.”

“Ama hep bir ağızdan değil. Parmakları görmek istiyorum.”

“Evet Nazlı. Anlat bakalım. Tasarımın nedir?”

“Her Dili Öttüren Kask örtmenim. Takınca elbette. Ya da kulaklık. Hatta dillik bile olabilir. Böylece üniteler hemen bitiverir ve yılsonunu beklememize bile gerek kalmaz örtmenim.”

“Well done! Nazlı. Çok güzel bir hayal. Başka? Evet Oral. Senin buluşun nedir?”

“Fermuarlı Varlık Kafası örtmenim. Ağzı da var tabii. Ders başlamadan önce öğrenci varlık kafasının fermuarını açar. Ama ağzını kapatır. Bu arada öğrenci varlık burnundan nefes alır. Böylece örtmenin anlattıkları, her tür öğrenci varlığın kafasının içindeki akla kolayca girebilir. Ders bitince de fermuarlar kapatılır. Kapatılır ki, bilgiler uçup gitmesin. Öğrenci varlık artık ağzını açabilir.”

“Very good Oral. Ağzına sağlık.”

“EdipBakDeniz. Dinledin mi? Bu icat senin derdine de çare olabilir.”

"How?"

"Geçen gün. Kafanı ya bir yere yaslıyor ya da elinle tutup duruyordun. Ve o gün dedin ki bana. Artık bu kafayı taşımak zorlaştı örtmenim. İçi bilgiyle doldu."

"Yes, sir."

"Pekiyiii. Senin bir tasarımın var mı?"

"Var örtmenim. Adı da. Kurma Kollu Öğrenci Varlık."

"Dinliyoruz EdipBakDeniz."

"Kurma Kollu Öğrenci Varlığı sabah annesi kurar ve okula yollar. Kurma Kollu Öğrenci Varlık okuldaki derslerini son sürat anlar. Dersleri bitip evine dönmeden önce de. Kurma Kollu Öğrenci Varlığı örtmeni kurar. Böylece. Kurma Kollu Öğrenci Varlık. Evde de sıkılmadan ve son sürat çalışarak tüm ödevlerini yapar. Sonuç. Üniteler son sürat bitiverir ve ikinci dönem oyuna ve sinemaya kalır örtmenim."

"Very good EdipBakDeniz. Well done!"

"Zil çalıyor örtmenim. Teneffüs."

"İkinci ders görüşürüz çocuklar. Teneffüste uslu durun. Kimseye sataşmayın, tükürmeyin, çelme takmayın. Duydun mu Rasim? Duydun mu Roni? Duydunuz mu Ahmet-Mehmet?"

"Duyduk örtmenim."

"Size çay getireyim mi örtmenim?"

"Teşekkür ederim Nazlı. Ben alırım."

"Bizden sonra dersiniz hangi sınıfa örtmenim?"

"Altı B'ye Nazlı."

"Altı B mi? Rakip sınıf. Pis sınıf."

"Öyle deme Nazlı. O sınıfta da sizin gibi pırıl pırıl arkadaşlarınız var. Eser, Doğu, Burhan, Gülay, Nagehan, Akif, İsmet, Ahmet, Orhan, Ertuğrul, Yiğit. Ve üç C. Cengiz, Celal, Cemal."

"Hihihihi!"

"Yasemin, Neşe, Etyen, Halil, Bejan, Elif, Oya, İskender, Emre-Emre, Melih, Hadi, Fehmi, Ekrem, Hilmi, Fatih, Cüneyt, Şahin, Salih, Engin, Sevan."

"Hihihihi!"

"Haşmet, Şevket, Janet, Taha, Mehmet-Ali, Ozan."

"Ozan bizim sınıfta örtmenim."

"Doğru ya."

“Hangi sınıf daha akıllı örtmenim. Bizim sınıf mı yoksa 6-B mi?”

“Örtmenim. Örtmenim! Bakar mısınız?”

“Teneffüs çocuklar!”

“Örtmenim. Örtmenim!”

“Bir şey soracağız örtmenim!”

“Ötün bakalım. Nagehan, Orhan, Ozan. Ama çabuk olun.”

“Örtmenim.”

“Efendim.”

“Hani dün bir müzik çalıyordu arabanızda.”

“Ne zaman?”

“Dün okula geldiğinizde. Biz yanınıza koştuk hani. Arabanızın kapısını açtık.”

“Hatırladım. Çantamı kapma ve taşıma yarışması.”

“Çantayı hep Orhan kapıyor örtmenim.”

“Ne yapayım Ozan. En atağınız o.”

“İşte. Kapıyı açtığımızda radyoda bir müzik çalıyordu.”

“Hatırladım. Size sonra hikâyesini anlatacağım müzik.”

“Ne zaman anlatırsınız örtmenim?”

“Bir derste hatırlat Nagehan. Anlatayım.”

“Tamam örtmenim. Cuma günü hatırlatırım.”

“İşte örtmenim. O çalan parçanın adı neydi?”

“La-la-laa-la. La-la-laa-la.”

“Neydi örtmenim?”

“Ben onu severim. Haftanın her günü ağırlık kaldırır ve koşardı. Gogo da kullanırdı. Çağının diğer erkekleri gibi o da sigara tiryakisiydi. Çok güzel gülümserdi. Hahahaha!”

“Neydi örtmenim?”

“La-la-laa-la. La-la-laa-la.”

“Neydi örtmenim?”

“Hahahaha!”

“Ama örtmenim!”

“Comandante Che Guevara”

“N’oldu Orhan. Girdi mi? Hahahaha!”

“Hişşşt! Güzel konuşun.”

“N’oldu Nagehan. Girdi mi? Hohohoho!”

“Hişşşt! Terbiyesizlik yok. Pamuk çocuklar olun.”

“Nazlı!”

"Efendim örtmenim."

"Arkadaşlarına söyle. Teneffüsten sonra hepiniz, *Ölüm Aklıma Bile Gelmiyor Yapacak Çok İşim Var* Türkan Saylan Konferans Salonu'na geleceksiniz."

"Film mi izleyeceğiz örtmenim?"

"Hayır. İkinci dersi orada yapacağız. Altı B'ye de haber ver. Onlar da oraya gelsin. Tamam mı? Anladın mı?"

"Anladım örtmenim."

"Kitaplarınızı getirmeyi unutmayın."

"Tamam örtmenim."

"Herkesin kitabı yanında mı çocuklar?"

"Eveeeet."

"Güzel. Şimdi kitaplarınızı kapatın ve arkanıza yaslanın. Size önce şu plaktan iki şiir dinleteceğim."

"Yaşasıiın."

"İki şiiri de bir erkek okuyor. Birincisi biraz uzun. Ama çok sessiz olmalısınız. O yüzden gözlerinizi de kapatın. Hazır mısınız? Çıt!"

»*Serré, fourmillant comme un million d'helminthes,*
Dans nos cerveaux ribote un peuple de démons,
Et quand nous respirons, la Mort dans nos poumons
Descend, fleuve invisible, avec de sourdes plaintes.«

"Hişşşşt! Gözlerinizi ve ağzınızı açmayın."

»*Viens sur mon cœur, âme cruelle et sourde,*
Tigre adoré, monstre aux airs indolents;
Je veux longtemps plonger mes doigts tremblants
Dans l'épaisseur de ta crinière lourde;«

"Şimdi gözlerinizi açabilirsiniz. Çıt! Hadi ama. Uyumanın sırası mı? Açın gözlerinizi."

"Örtmenim bir şey anlamadım."

"Ben de. Ben de. Ben de."

"Duydunuz mu peki?"

"Eveeeet."

"Yeterli çocuklar."

"Bejan ağlıyor örtmenim."

"Yoksa Fransızca biliyor musun Bejan?"

"Hayır örtmenim. Hüüü. Ama müziği duydum örtmenim. Hüüüüüü!"

"Fehmi, Ekrem ve Sevan da ağlıyor örtmenim. Hatta titriyorlar."

"Erkekler ağlamaz çocuklar. Hele titreyerek hiç ağlamaz."

"Hüüü. Hüüüüüü!"

"Şimdi size gördüğüm ilk ve tek kurt adamı anlatayım mı?"

"Eveeeet."

"Biraz gülelim mi?"

"Eveeeet."

"Türkçe ne muazzam bir dil, öyle değil mi Alexandra? İskender oğlum uyuma. Türkçe ne muazzam bir dil öyle değil mi Alexander? İnsan sevişmeden ürer. İnsan sevişmeden ürer. İnsan sevişmeden ürer."

"Anlamadım örtmenim."

"Anlamayacaksın zaten İskender. Hahahaha!"

"Hihihihi. Hüüü. Hüüüüüü! Hohohoho!"

"Şapkalar kılık kıyafetimizi tamamlar çocuklar. Harflerde de şapkalar var. Kaldırırlarsa halimiz harap. Öyle değil mi Hadi?"

"Anlamadım örtmenim."

"Anlamayacaksın zaten Hadi. Hahahaha!"

"Hihihihi. Hüüü. Hüüüüüü! Hohohoho!"

"Çok komiksiniz örtmenim."

"Bazen çocuklar."

"Örtmenim. Romalılar da Türkçe öğreniyor mu?"

"Türkçe Türklere bile yabancı çocuklar."

"Anlamadık örtmenim?"

"Anlatayım. Misal. *Auto World* değildir. Araba Dünyasıdır. *Showroom* değildir. Sergi Salonudur. *Edükasyon*, *Proporsiyon*, *Kreatif* değildir. Eğitimdir. Orantıdır. Yaratıcıdır."

"Anlamadık örtmenim?"

"Özenti değildir. Kendini adamaktır. Aramak değildir. Karşında bulmaktır. Türkçeyi sevmek lazım çocuklar."

"*Sütrüktür* hiç değildir. Yapıdır, içyapıdır."

"Anlamadık örtmenim?"

"Yeni bir yol yapmışlar. En sağ şeride *Bus Line* yazmışlar. *Bus Line* değildir. Otobüs Hattıdır. *Bus Line* yazarsanız, Türkçeyi öğretemezsiniz çocuklar. Zaten gerek kalmaz. Zaten gerek duymaz. Türkçeyi öğretmek istiyorsanız. Otobüs Hattı yazmalısınız."

"Stuff and nonsense!"

"No, indeed! Melih."

"Kurt adama ne oldu örtmenim?"

"Yes. Kurt Adam. ODTÜ'de öğrenciyim. Mühendislik okuyorum. Ama Beşeri'nin kantininden çıkmıyorum. Herkes sosyoloji ya da felsefe filan okuduğumu zannediyor. Oysa mühendis olacağım. Bahar sömestri. Şeftali baharı. Yine kantindeyim. Çayımı aldım, bahçeye çıkacağım. Sabah. Dersi ekmişim. Elimde Arkadaş'ın şiir kitabı. Onu okuyacağım. Kantinin bahçeye açılan kapısının hemen solunda bir elma ağacı var. Güdük bir şey. Benden biraz uzun. Ama enine de gelişmiş. Benden farklı. Bahçeye çıktım. Bir masaya çöktüm. Kitabımı açtım. Hem okuyor hem çayımı içiyorum. Sırtımda bahar güneşi. Keyfim gıcır. Biraz sonra bir gürültü duyuldu. Öğrenciler şakalaşıyor. Biri diğerinden kaçıyor. Siyah uzun saçlı ve sakallı bir erkek öğrenci kantinin kapısından hızla çıktı. Ama önüne değil, koşarken arkasına bakıyor. Belli ki elma ağacını unuttu ya da hiç bilmiyor. Ve bir anda. Damdan düşer gibi. Kendini elmanın kolları arasında buluverdi. Arkadaşı başladı katıla katıla gülmeye. Hem gülüyor hem de parmağıyla gösteriyor. İşte kurt adam. Hahahaha. İşte kurt adam! Herkes döndü ve kurt adama baktı. Herkes gülmeye başladı. Çocuk harbiden kurt adam olmuştu. Elmaya dalar dalmaz. *Out of the blue*. Her yeri kurtlandı. Elma güdük. Benden az uzun. Daha çok enine gelişmiş. Benden farklı. Sıradan bir ağaç yani. Ağacın yaprakları bu yüzden buruşmuş, ama yeşil hâlâ. Çünkü elma kurtlanmış. Her yaprağından ve her dalından bir sürü kurtçuk sarkıyor. En ince iplikten daha ince ipliklere bağlanmış. Yüzlerce. Binlerce. Kurtçuklar ağaçta sallanıyor. Kurtçuklar havada dans ediyor. Uzaktan pek anlaşılmıyor. Yanına gidince fark ediliyor. Ama dalınca. Kavranıyor. Bir anda kurt adam olunuyor."

"Hahahaha. Hihihihi. Hohohoho!"

"En komik hikâyeler gerçek hikâyelerdir çocuklar."

"Biz şimdi ne dersindeyiz örtmenim?"

"Hayat Bilgisi Ertuğrul."

"Ama Hayat Bilgisi diye bir dersimiz yok!"

"Artık var Ertuğrul."

»Evrime inanmazdı ama şıp diye tanırdı nursuz yüzleri.
Güzelliği övmeyen konforlu zihinleri. Üzüm çiğner,
pagodaya giderdi. Ekşi mayadan ekmekler yapar, çıyan
gözlü memeliler düşlerdi. Cinden periden korkmazdı.

Öğretmeni ve mürekkebi baş tacı eder, kâğıt dutunu kemiren keçinin yerine o utanırdı. İçinde üzüm bağları olan ve çiğnedikçe olgunlaşan insan.«

"Tamam çocuklar, yok tezahürata gerek. Hayat Bilgisi dersimize. Hepiniz hoş geldiniz."

"Hoş-bul-duuuk."

"Bu şiirde şair kimi anlatmış bilin bakalım."

"Memeli hayvanları örtmenim."

"EdipBakDeniz. Raise your hand."

"Söyle Etyen."

"Değil."

"Söyle Haşmet."

"Değil.

"Söyle İsmet."

"Değil.

"Söyle Baskın."

"Değil.

"Söyle Elif."

"Değil.

"Söyle Hadi."

"Değil.

"Bu şiirde şair kimi anlatmış örtmenim?"

"Kurt Adamı tabii ki. Memeçan Salih."

"Hahahaha. Hihihihi. Hohohoho!"

"Ben te en başta söyledim ya örtmenim!"

"Biliyorum EdipBakDeniz. EdipBakDeniz'i alkışlayalım çocuklar."

"Teşekkür ederim. Hihihihi!"

"Bir şiir daha okuyayım mı çocuklar."

"Eveeeet."

"Eğleniyor musunuz bakalım?"

"Eveeeet."

»Bir gecede serbest oldu irtica. Biz bir gecede serbest kaldık çölde. Dilimize yerleşti çoktan… İmzasız bir mektup ol hayatta. Yeter de artar. Bak! Divan edebiyatı sevgilim, tam da divan edebiyatı işte.«

"Tamam çocuklar, yok tezahürata gerek."

"Biz neden buradayız örtmenim. Bizim dersimiz müzik?"

“Belkıs öğretmeninizin sesi kısılmış Gülay. O yüzden buradasınız.”

“Şiiri sevdiniz mi çocuklar?”

“Eveeeet.”

“Anladınız mı peki?”

“Hayııır.”

“Aferin size.”

“Ben irtica ne demek biliyorum örtmenim.”

“Nedir Hilmi?”

“Kavurmalı menemen örtmenim.”

“Hahahaha! Hihihihi! Hohohoho!”

“Aferin Hilmi. Bravo sana!”

“Menemen sever misiniz çocuklar?”

“Eveeeet.”

“Ben de çok severim. Ama peynirlisini daha çok severim.”

“Ben de peynirlisini daha çok severim.”

“Pekiyiii. Menemen diye bir yer duydunuz mu?”

“Hayııır.”

“Pekiyiii. Öğretmen Kubilay’ı duydunuz mu?”

“Hayııır.”

“Ben o okuldan mezunum. Öğretmen Kubilay İlkokulu. Dördü ve beşi orada okudum. Şimdi arkanıza yaslayın ve kulağınızı dört açın.”

“Babasının adı Hüseyin’di. Anasının adı Zeynep’ti. O da sizler gibi, ana-baba kuzusuydu. Adı Mustafa Fehmi Kubilay. Giritli bir ailenin çocuğu. Kubilay bir öğretmendi. Cumhuriyetin öğretmeni. Bin Dokuz Yüz Otuz yılında. İzmir’in Menemen ilçesinde. Yedek subay olarak vatan borcunu ödüyordu. Daha yirmi dört yaşında…”

“Çok acıklı örtmenim.”

“Sahiden kıtır kıtır mı örtmenim?”

“Hem de daha canlıyken. Vay!”

“Sakın unutmayın. Benim küçük hanımefendilerim. Benim küçük beyefendilerim. Ders çalışmayı. Ödevleriniz yapmayı. Devrim Şehidi Kubilay Öğretmeninizi. Sakın unutmayın. Tembellik gelince aklınıza. Öğretmen Kubilay’ı ve o iki mahalle bekçisini hatırlayın.”

“Unutmayız örtmenim.”

“Hatırlarız örtmenim.”

“Dicle öğretmeninizi de hiç unutmayın. Aynı acı yüzünden kıydı canına. Dicle öğretmeniniz. Aynı töre. Aynı irtica.”

“Dicle Örtmen kim örtmenim?”

“Dicle öğretmeninizi size okuma ödevi vereceğim Neşe. Kitabınızın Then Again One Minute bölümünde Dicle öğretmeninizin öyküsünü anlatan bölümü akşam evde güzelce okuyup çalışın. Okumadan gelmek yok Tamam mı?”

“Tamam örtmenim.”

“Ezan okunuyor örtmenim. Duralım.”

“Neden duralım Burhan?”

“Ama ezan okunuyor örtmenim.”

“Durursak nasıl hızlanabiliriz Eser?”

“Ama ezan okunuyor örtmenim.”

“Çalışmak ibadettir Engin. Bu sözü hiç duymadın mı?”

“Duymadım örtmenim.”

“Artık söylenmiyor demek ki!”

“Peki, o zaman dinleyin. Diyelim ki bir cerrahsınız. Beyin ameliyatındasınız. Ve yine ezan okunuyor. Namaz vakti. Ne olacak şimdi? Ameliyata ara mı verecek doktor?”

“Hayııır.”

“Verirse ne olur?”

“Hasta ölür örtmenim.”

“Aferin sana Yasemin.”

“Ama örtmenim.”

“Meleyip durma Burhan. Burada âlem yapmıyoruz. Ders yapıyoruz.”

“Hahahaha! Hihihihi! Hohohoho!”

“O zaman size bir ödev daha.”

“Sadece Burhan’a verin örtmenim.”

“Evet evet. Sadece Burhan’a örtmenim.”

“Ödev hepinize çocuklar.”

“Dışarıda görüşeceğiz, bekle bizi Burhan.”

“Kim onlar?”

“Üç C örtmenim.”

“Hımm. Şimdi kitaplarınızın Güzel Ankara bölümünü açın bakalım. Orada babamla ilgili bir öykü olacak çocuklar. Ve çok güzel bir dua. Türkçe. Süssüz, güzel Türkçe. Buldunuz mu? Akşam evde bu bölümü de güzelce okuyup çalışın. Tamam mı?”

“Tamam örtmenim.”

"Dünya duayla döner derdi nenem. Yerle göğü dua bir arada tutar. Dua bir metafor burada. Ya da yakarış. Aynı şey. Siz onu silebilir, yerine iyilik yazabilirsiniz. Ya da şiir. Ya da müzik."

"Ama Burhan için ek bir ödevim var. Tahtaya yazdığım şu sözü araştıracak. Kim söylemiş bulacak. Ve söz ne anlatıyor. Bize anlatacak. Yaz defterine Burhan."

»*Bu olayın nedeni din değil, dildir.*«

"Burhan'a bir de Performans Görevi."

"Hahahaha! Hihihihi! Hohohoho!"

"Bak Burhan. Bu ödev kâğıdındaki boşlukları araştırıp bulacaksın. Bulup dolduracaksın. Dikkat et. Ödevin iki başlığı var. İlk başlıkta da boşluk var! İki hafta vaktin var."

"Hahahaha! Hihihihi! Hohohoho!"

TARİHİ _____ TARİHİ!

Tarih: 23 Aralık 1930

Kubilay'ın başı, Girit'teki kamplarda İngiliz ve Yunan subayları tarafından eğitilen, _____ tarikatının başı olan haçlı uşağı bir mürteci (gerici) tarafından kör bir bağ testeresi ile kesiliyor. Bu haçlı şeyhi _____'tir. Manisa'yı Yunan'a satan ve 9 Eylül 1922 sabahı Yunanistan'a kaçan Manisa Valisi _____ Efendi'nin (ki sonra Hüsnüyadis adını almıştır) kuzeni. Peki bu kişilerin _____ ile ilişkisi mi ne?

Çok küçük bir ayrıntı: _____, _____'ın öz mü öz dedesidir.

Ancak _____ yalnız değildir. O katliamı yapan ve sonra asılan hainlerin torunlarının tamamı bugün ekonomi, iş dünyası ve siyasetin en üst mertebelerinde oturmaktadır.

Nedim Çakmak'ın 6 bin sayfalık araştırmasının sonucunda ortaya çıkardığı "Hüsnüyadis Hortladı" adlı kitabını mutlaka okuyun. Kitapta, Menemen isyanını Giritli _____'nün, Türk Ulusu'na ve Cumhuriyeti'ne karşı düşmanlığı sonucu Yunanistan'a gittikten sonra buradan yönettiği anlatılıyor!

Olayların tertipleyicileri ise _____ tarikatı lideri _____ Şeyh _____, işgal döneminin _____ Valisi Giritli _____ (1922'de Yunanistan'a yerleşti ve Hıristiyan oldu) ve onun kardeş

çocuğu Giritli Derviş _____, Menemen Belediye Başkanı Şeyh _____ ve akın akın Manisa'dan Menemen'e gelen diğerleri.

Geçmişinde konuştuğu bir laf vardır: "Benim için Müslüman olan bir Rum, patates dininden olan bir Türk'ten daha makbuldür". İşte karşınızda _____!

Soy sop durumları, bahse konu olan şahsın sokağında meydana getirilen olaylar, amatörce yapılan karşı hareketler ve her nedense bazı açıklamaların sonunda şehit Kubilay'ın yıldönümü öncesi malum kişiye yapıldığı/yapılacağı ifade edilen suikast olayının bu tarihe denk gelmesi.

GERÇEK MENEMEN

Manisa İsyanını yöneten ülke: _____
İdare edildiği ülke / yer: Yunanistan / _____ (Eski Lavriyon Kampı)
Kararın alındığı tarih: 15 _____ 1930
Kararı alanlar: Giritli Hüsnüyadis, Şeyh Sükuti ve Giritli Derviş Mehmet, Nakşibendi Said Mola (İngiliz Muhipleri Cemiyeti Başkanı, Kıbrıs'tan Yunanistan'a geçti)
Uygulayanlar: Erbilli Şeyh Esat, Giritli Derviş Mehmet, Giritli Sütçü Mehmet, Giritli Şamdan Mehmet, Giritli İsmail, Giritli Alioğlu Hasan, Yahudi Jozef ve diğerleri.

Menemen isyanının iki önemli ismi: Hüsnüyadis (Hüsnü Bey: Giritli, Manisa Mutasarrıfı Nakşibendi tarikatı mensubu) ve Menemen eski Belediye Başkanı Şeyh Sükuti. Bunların her ikisi de 23 Aralık 1930 tarihinden önce Yunanistan'a kaçmak zorunda kalmış olan tescilli iki vatan hainidir.

Hüsnüyadis: Manisa işgal edilmeyecek diyerek halkı oyalayan ve işgal güçlerine bir kurşun atmadan törenle karşılayan bir soysuzdur. Bu kişi, 26 Ağustos 1922'de Türk kuvvetlerinin Afyon'u aşıp batıya doğru hareket etmesi ile 8 Eylül 1922'de Yunan güçleri ile birlikte Manisa'yı terk etti ve Yunanistan'a gitti.

Hüsnü olan ismi Hüsnüyadis'e, Müslüman inancı ise Yunan Ortodoks Hıristiyanlığına dönüştü. Yunan istihbaratının emrine girdi. Yunan Milli Bankası'ndan maaş aldı. Hüsnüyadis Yunanlı-

lar ile Manisa'yı terk ettiğinde, ardında 5 bin kişi ölmüş, tecavüz edilen çocuklar yakılan ve yıkılan evler kalmıştı.

İşgal edilmeyecek denilen Manisa'nın üçte ikisi yanmış ve enkaz altındadır!

Şeyh Sükuti: İşgal döneminin Menemen Belediye Başkanı. Menemen'e 1901 yılında başçavuş olarak gelmiş. Kendisini "Sükuti", "Şamlı _____" ve "_____ Sırrı" olarak tanıtmıştır.

Doğum yeri Erzurum olarak bilinmesine rağmen, Suriye'nin Cebeil-i _____'da doğduğu bilinmektedir. İngiliz Muhipleri Cemiyet üyesi ve İstanbul Erenköy Şevki Paşa Köşkü'nde ikamet eden Nakşibendi tarikatı lideri Erbilli Şeyh _____'ın mürididir.

Şeyh Esat: Menemen olaylarının tertipçisi olarak idama mahkum edilir ama ilerleyen yaşı nedeni ile 24 yıl ceza alır ve tutuklu bulunduğu sırada hastalanarak ölür.

Türkiye'yi terk etmek zorunda kalan Şeyh Sükuti'nin yolları ise Hüsnüyadis ile 1925 yılında Yunanistan'da kesişir...

İşte size, "bir-iki sarhoş ve esrarkeşin gerçekleştirdiği olaylar, insafsızca inançlı bir kesime mal edilmek isteniyor" denilen Menemen isyanını tertipleyenlerin inancı!

Kafa kesen bu inanç, dün Cumhuriyet'i yönetenler tarafından dikkate hiç alınmadı. Bugün ise hepsi başka başka isimler ile aramızda aynı "inancı" yaşamaya devam ediyor. Hüsnüyadis ile birlikte Yunanistan'a giden ve orada Menemen isyanını tertipleyen Derviş Mehmet'in ikinci eşinden (Menemen-Sümbüller Köyü) torunu ise _____'tır. Derviş Mehmet ile Hüsnüyadis kardeş çocuğudur.

"Burhan'a gülenler kimdi Nazlı?"

"Hepsini yazdım örtmenim."

"Oku bakalım."

"Üç C ve Ahmet-Mehmet. Akif, İsmet, Ahmet, Yiğit. Yasemin, Neşe, Halil, Oya. Melih, Hadi, Fatih, Cüneyt. Roni, Emre-Emre, Mehmet-Ali, Mümtaz. Şahin, Rasim, Engin, Haşmet. Baskın, Janet, Doğu. Bir de Gülay örtmenim."

“Bu fotokopileri de bu arkadaşlarına dağıtır mısın Nazlı? Bu da onların Performans Görevi.”

“Peki örtmenim.”

“Sizler çok daha iyi araştıracaksınız. Göreviniz çok kısa ama çok zahmetli. Çok eski tarihli bir vesikayı bulmanız gerekecek.”

“What does *vesika* mean, teacher?”

“Belge Janet. Belge. Hahahaha! Janet orağını almış ot biçmeye gidermiş. Asil sülalenin güzel çalışkan kızı. Hohohoho!”

_____ Gazetesi, Perşembe 27 Birincikânun 19____

_____ ABİDESİ _____ BÜYÜK _____ VE TEZAHÜRATLA AÇILDI

Açış resminde _____ binden fazla _____ bulundu, heyecanlı _____ söylendi. _____ açış nutkunda «Bu çalışmalara yardım teşvikleri yapan _____ gazetesine, bu teşebbüsü yapan _____ teşekkür ederim» dedi.

“Be quiet, kids! Diğerlerine de ödev vereceğim. Merak/Acele etmeyin. Hepinizin en az bir Performans Görevi olacak.”

“Hahahaha! Hihihihi! Hohohoho!”

“Tarihin saçları tersinden taranmaz çocuklar. Ama taramaya kalkanlar hep oldu ve hep olacak. Sakın onlara kanmayın. Daima kafanızın içindeki aklı kullanın. Ne modaya, ne ters rüzgâra. Uymayın, asla kapılmayın. Aklınızı kullanınca gönlünüzün içindeki vicdanı da kullanırsınız mecburen. Çünkü akılsız vicdan olmaz. Akılsız vicdan, olsa olsa cüzdan olur.”

“Çok komiksiniz örtmenim.”

“Hakikat, gören gözden duyan kulaktan saklanamaz çocuklar. Çünkü hakikat vesikadır, belgedir. Size verdiğim ödevler birer tarihi belgedir. Boşlukları kafanıza göre dolduramazsınız. Doldurursanız sıfır alırsınız.”

“Sıfır vermek yasak örtmenim.”

“İstersen fazla zorlama Murat.”

“Hahahaha! Hihihihi! Hohohoho!”

"Teleskopu kim icat etti ya da geliştirdi. Bilen var mı?"

"Galileo Galilei örtmenim."

"Aferin EdipBakDeniz."

"Hihihihi!"

"Pekiii. Galileo Galilei. Nereli?"

"İtalyan örtmenim."

"Aferin EdipBakDeniz."

"Hihihihi!"

"Yani. İsa'nın dininden. Yani. Şarabın İsa'nın kanı olduğuna inanılan dinden."

"Siz şarap içer misiniz örtmenim?"

"Çok severim Burhan."

"Ama ört…"

"Bak sevgili Burhan. Şimdi. En iyi sen dinle beni."

"Dinliyorum örtmenim."

"Kafamızın içinde akıl var, öyle değil mi çocuklar?"

"Eveeeet."

"O zaman kullanalım."

"Kullanalım örtmenim."

"Bu anlatacaklarım kitabınızda yazmıyor. Close your books! Bunları kafadan sıkacağım."

"Eveeeet. Kafadan sıkın örtmenim."

"Siz joker öğretmensiniz örtmenim."

"Sizi çok seviyoruz örtmenim."

"Ben de sizleri çok seviyorum çocuklar."

"Hayatta hiç toptancı ve ezberci olmayın. Hep kafanızın içindeki aklı kullanın. Yoksa pas tutar. Yoksa örümceklenir. Ne modaya, ne ters rüzgâra. Sakın uymayın, asla kapılmayın. Ama kopya çekebilirsiniz. Yeter ki öğrenin."

"Kopya mı örtmenim?"

"Birisi sizden bir şey istemeden önce. Allah Rızası İçin. Derse. Ondan hep kuşkulanın."

"Neden örtmenim?"

"Çünkü Rıza var bu cümlenin içinde Belma."

"Rıza bugün yok örtmenim."

"Biliyorum Nazlı. Oturabilirsin yerine."

"Peki örtmenim."

"Aklınızı kullanmazsanız. O başkaları sizi kullanır. O başkaları daima Gugul takar çocuklar. Ya da. Kukul."

"Gugul ne örtmenim?"

"Kukul ne örtmenim?"

"Maske şeklindeki bere çocuklar."

"Banka soyguncuları da takar örtmenim."

"Aferin sana Yiğit. Aferin!"

"Teşekkür ederim örtmenim."

"Üzüm sever misiniz çocuklar? Misal. Çekirdeksiz İzmir ya da Manisa üzümü."

"Eveeeet."

"Pekiyiii. Şimdi her birinize birer kasa çekirdeksiz İzmir üzümü versem. Ya da Kalecik Karası, Horozkarası, Kadınparmağı. Ya da Öküzgözü, Boğazkere. Kasalar yaklaşık yirmişer kilo. Hepsini yiyeceksiniz desem. Yiyebilir misiniz?"

"Eveeeet."

"Bence yiyemezsiniz. Patlarsınız, çatlarsınız. Daha çeyreğini yiyemeden kusarsınız."

"Ben kusmam örtmenim."

"Sen bile kusarsın Nazlı."

"Kusmam."

"Kusarsın."

"Kusmam."

"Kusar örtmenim."

"Bakın çocuklar. Şarap tohumdur. Şarap topraktır. Şarap emektir. O tohum, toprak ve emek. Dünya'dır. Anadolu'dur. Şarap Anadolu'dur çocuklar."

"Ve şarap üzümden yapılır. Üzüm, yeryüzünde kültürü yapılan en eski meyve türüdür. Üzümün geçmişi İsa'dan Önce 5 bin yılına kadar dayanır. Yani insanoğlu 7 bin yıldır üzüm yetiştirir. Üzümün anavatanı Küçük Asya'dır. Anadolu Küçük Asya'dadır. Üzümün 15 binin üzerinde çeşidi bulunduğu tahmin edilir."

"Pekmez de üzümden yapılır örtmenim."

"Çok doğru Burhan. Aferin. Ama üzümlerin hepsini pekmez yapamayız?"

"Neden örtmenim?"

"Yazık ederiz Burhan. Üzüm çok alınır. Üzüm ağlar Burhan."

"Hahahaha! Hihihihi! Hohohoho!"

"Şarap bilgidir çocuklar. Şarap görgüdür. Şarap hakikattir."

"Gerçekten mi örtmenim?"

"Şarap zarafettir. Şarap zarafet olunca. Şarap mecburen Cumhuriyet'tir çocuklar. Atatürk'ün kurduğu Cumhuriyet."

"Ve zarafet ruhu besler. Bir gün gidin ve çok güzel ışıklandırılmış büyük bir marketin Şarap Reyonuna bakın. Böyle bir market kaldıysa tabii. Şişelere bakın. Ama. Şey gibi bakmayın."

"İnek gibi mi örtmenim?"

"Hahahaha! Hihihihi! Hohohoho!"

"Vakit ayırın. Şişeyi elinize alın. Çevirin. Sevip okşayın. Okuyun. Düşünün. Beni hatırlayın."

"Şarap sarhoşluktur çocuklar. Şarap aydınlıktır."

"Patlayıncaya kadar içmeniz gerekmez. Zaten şarap öyle içilmez. Rakı da öyle içilmez. Viski de."

"Nasıl içilir örtmenim?"

"Galileo Galilei'nin içtiği gibi EdipBakDeniz. Şimdi son hikâyemi dinleyin."

"Galileo teleskopu icat ettiği gece bir kadeh şarap içti. Avrupa zaten hep şarap içiyordu. Çünkü Hıristiyanlar için şarap kutsaldı. Ama tek neden bu değil. O çağlarda Avrupa'da içme suyu azdı. Dahası kirliydi. Kolera mikrobu vardı. Şarap biraz da bu yüzden yaygınlaştı. Sofralara kuruldu, sofraların baş tacı oldu. Su yerine içildi. Çünkü su yoktu. Kirliydi. Çünkü su hayattır. Hayat. Şarap hayatın yerine geçti."

"İşte. Galileo Galilei. Teleskopu. Şarabın su yerine içildiği Avrupa'da icat etti. Galileo aydınlıktaydı. Ama Avrupa. Karanlıktaydı. Avrupa. Evrenin merkezini Dünya sanıyordu. Galileo'nun teleskopuyla gördükleri, Dünya'yı yerinden oynattı. Dünya'yı döndürdü. Bir tek Roma'yı yerinden oynatamadı."

"Dünya zaten dönüyordu örtmenim."

"Biliyorum EdipBakDeniz. Bu arada senin Performans Görevin de hazır. Not al. Söylüyorum."

"Alıyorum örtmenim."

"Galileo'nun Karısı Var mıydı Yok muydu? Bir araştır bakalım."

"Peki örtmenim."

"İşte. Galileo Galilei. Teleskopuyla uzayda gördüklerini. Teleskopuyla uzayda görüp kâğıda çizdiklerini. Kâğıda yazdıklarını. Galileo

Galilei. Notlarını yayınladı. Notlarından bir kitap yaptı. Kitabı ve kitabıyla. Yeryüzündeki mutlak gücün tek sahibine karşı çıkmıştı. Öyleyse sapkındı. O zamanlar Papazlar savcıydı. Papazlar hâkimdi. Papazlar hakim kabul ediliyordu. Ona celpname gönderdiler. Onu mahkemeye çıkardılar. Ona. Yalanla bu heyecanlandıran sapkın düşüncelerini dediler. Yoksa yakarız, yoksa keseriz. Dediler. Hiç düşünmeden yalanladı. Çünkü ölüm aklına bile gelmiyordu, yapacak çoook işi vardı. Galileo Galilei. Kendini işine adamıştı. Kendini insanlığa. O bir bilim adamıydı. Ve hayat çok güzeldi. Yaşamak çok zevkliydi. Zevk alıyordu. Çünkü zevk veriyordu. Heyecan duyuyordu. Çünkü heyecanlandırıyordu. Biliyordu. Papazların sözü değersizdi. Çünkü onlar. Asla zevk alamazdı. Asla heyecan duyamazdı. Çünkü onlar tüccardı."

"Zaten. Salmıştı bir kere. Kurdu. İnsanlığın içine. Biliyordu. Dünya papazlara rağmen dönüyordu. Ve hakikat insanlıktan kaçamayacaktı."

"Ben onu severim. Haftanın her günü ağırlık kaldırır ve koşardı. Gogo da kullanırdı. Çağının diğer erkekleri gibi o da sigara tiryakisiydi. Çok güzel gülümserdi."

"Zil çalıyor örtmenim. Öğle arası. Yemek molası."

"Son bir şey çocuklar."

"Ama örtmenim!"

"Kendinize sorular sorun çocuklar. Çünkü ikinci performans görevinizin konusu. Şarap olacak. Şarap!"

"Ne tür sorular örtmenim?"

"Misal. Üzerinde üzüm yetişen bitkiye ne ad verilir? Anadolu'da kaç çeşit üzüm yetişir? Bu çeşitler hangi ilimizde muhafaza edilir? Masabaşı Omega Aşısı ne değildir? Kesilen aşılık anaç çelikler kaç yıllık ve kaç milimetre çapında olmalıdır? Kaynaştırma Odası koşullarında kaç derecede, ne kadar nemde, kaç gün tutulmalıdır? Budama, filiz alma, yaprak alma, uç alma, tepe alma, dip sürgünleri alma, koltuk alma, salkım ve tane seyreltme. Nasıl yapılır? Hasatta nelere dikkat edilmelidir? Hasandede dışında. Anadolu'da yetiştirilen yerlibeyaz şaraplık üzüm çeşitleri nelerdir? Papazkarası dışında. Anadolu'da yetiştirilen yerli-renkli şaraplık üzüm çeşitleri nelerdir?"

"Veee. Biz Müslümanlar hangi Tanrı'nın çocuklarıyız? Hıristiyanlar hangi Tanrı'nın çocuklarıdırlar? Ya da. Aztekler, Kızılderililer, Mayalar? İşte bu tür sorular."

“Bunlar kolay sorular örtmenim.”

“Hayat bir adadır çocuklar. Korsika. Falkland. Kıbrıs. Myanmar. İngiltere. İrlanda. Mauritius. Her insan bir adadır. Sakın unutmayın. »Ida’nın hep dediği gibi, *en iyi/güzel hikâyeler gerçek hikâyelerdir*.« Aztekler, Kızılderililer, Mayalar. Ama asıl Lidyalılar. Hititler, Asurlar, Kimmerler. Benim küçük hanımefendilerim. Benim küçük beyefendilerim. Ders çalışmayı. Ödevlerinizi yapmayı. Sakın unutmayın.”

Zır. Zırrr. Zırrrrrr!

“Alright, kids. You can come out now.”

“Alo. Bizans. Şimdi acayip bir iş üstündeyim.”

“İş mi?”

“Sakın yanlış anlama. Hikâye işi. Rüya işi.”

“Anladım gitti. İyi ki söyledin.”

“Malzeme de yollama. Yoksa uyanamam.”

“Tam ben de aman devirme diyecektim.”

“Yok, halim yok. Motor gazdan kesildi.”

“Ha oldu şimdi. Hadi kolaylıklar Ankara.”

“Tamam o zaman.”

“Uyan Ankara. Güzel Ankara.”

Bu güzel rüyadan büyük bir hayal kırıklığıyla uyandı Rex/Alex. Ateş geçmişti. Gerçek karşısında duruyor. O da gerçeğin karşısında. Sersemlemiş. Ama hâlâ tütüyor. O güzelim pırıl pırıl öğrencileri ne vakit büyümüş, Aforizmalarla Yaşayan/Beslenen böcekler yılanlar olmuşlardı? Büyük bir hayal kırıklığı. Sloganvari. Çok büyük. İnsanın iştahını kesecek kadar büyük. Yaşama iştahını tabii ki. Demek ki. Parayla değil. İnsanın içinde olması lazım. Misal. Cehalet. Misal. İhanet. Geriye dön. İleri marş. Bir-ki-üç-dört! Türkiye’nin sol ayağı ilerle! Milattan önce bilmem kaç. Kulağıma söyle, kulağıma söylersen duymam. Bir-ki-üç-dört! Geriye dön. İleri marş! Milattan önce bilmem kaç. Sol ayağın geldiği noktaya bak! Sapla samanı karıştırmak diye buna denir işte. Dinden/Dinciden özgürlük talep etmek! *Leider. Leider!* Bu nasıl yaman çelişki böyle! Geriye dön. İleri marş. Türkiye’nin sol ayağı ilerle! Milattan önce bilmem kaç. Kulağıma söyle, kulağıma söylersen duymam. Bir-ki-üç-dört!

İki serhoş metrodan yukarıya çıkıyormuş. Birinin elinde mangal. Diğerinin elinde nevale torbası. Yaz. Nasıl sıcak! Deniz bile ter içinde. Yürüyen merdivenle elbette. Bizans’ta. Başka nerede olabilir? Misal.

Dördüncü Levent'te. Trende de canları çok sucuk ekmek çekmişti. Yeryüzüne çıkar çıkmaz. Bu istek alevlendi. Ama sanki trende hiç kıvranmamış, hiç kızışmamış gibi davrandı serhoşlardan bir tanesi.

"Canım sucuk ekmek çekti."

"Şimdi mi."

"Evet şimdi."

"Burada mı."

"Evet burada. Tam şu levhanın altında."

"Sigara içmek yasaktır levhası."

"Evet o levhanın altında."

"Her yer varlık dolu."

"Onlar zararsız karınca."

"Olur mu. Onların hepsi varlık."

"Görmez onlar."

"Görmez olurlar mı."

"Görseler bile duymazlar."

"Duymaz olurlar mı."

"Duysalar bile bakmazlar."

"Bakmaz olurlar mı."

"Baksalar bile görmezler."

"Görmez olurlar mı."

"Eee. Yak hadi mangalı."

"Sigara içmek yasaktır levhası."

"Evet tam o levhanın altında."

"Orası olmaz."

"Neden ki."

"Orada sikerler adamı."

Bir yalanın peşine takılan, pisliği deşeleyip duran, mavi boncuk bulacağını uman kara vicdanlılar. Bir gün. Yakında bir gün. Belki de bugün. Ama mutlaka. Vicdanlarındaki kurtla karşılaşacaklar. Kurtları onları bekliyor. Kurtlar sabırlıdır. Kurtlar bekler. O vakit kendi vuruşmaları başlayacak. Bu onların kendi vuruşması olacak. Vicdansız olanın içinde kurt da olmaz. Onlar konu dışı zaten. Çünkü kurtsuz insan olmaz. Ya nasıl sokağa çıkacaklar? Toz duman dağılınca. Nasıl yüzümüze bakacaklar? Çıkarlar. Bakarlar. Çünkü kurtsuz insan olmaz. »*İyi olmak kolaydır, zor olan adil olmaktır.*« Ah kardeşim Victor! Anlamıyorlar. »*Bu olayın nedeni din değil, dildir.*« Ah Pa-

şam! Kalk da bir bak. Bakışlarınla tutuştur, yak. Onları ve şu ateşi. Harla yeniden.

Bok işte. Tamam anladık. Gözleri yok ama burunları da mı yok? Bok işte. Bok! Bok!

Şimdi hepsi sızmış. İskemlede. Toprağın üstünde. Orada burada yatıyor. Kimisi horluyor. Dilleri sarkıyor. Hava serin oysa. Ama belli üşümedikleri. Rıza'yla Marul birbirlerine sarılmış. Belma'yla Nazlı birbirlerine sarılmış. Diğerleri bu açıdan görülmüyor. Meyvem neredeki? Bu pırıl pırıl küçük öğrencileri, ne/kim bu hale getirdi böyle? Zaman mı? Halleri çok post. Yazık. Cık cık cık! Anlamadan okudular zahir. Akılları kargacık burgacık. Dediklerimi unuttular zahir. Oysa İngilizce öğretmeni unutulmaz. Unutulmaz! Ya da. Yapıp ederken hiç zevk almadılar. Ama dilleri sapsarı. Cık cık cık. *Leider Leider*. Vah Yazık! Çok hain çok. Çok hazin çok.

Ben bir yerden hatırlıyorum. Bunların bazıları sıkı solcuydu. Bazıları sosyalist. Hatta Marksist. Aklım almıyor! Sanki rüya gibi. Umudu olanlara umut olmuşlardı, hayali olanları peşlerine takmışlardı. *Once upon a time*. Çok değil. Yirmi sene önce. Nasıl oldu da hepsi birden Araplaştı? Hepsi birden armutlaştı. Hepsi birden aynı yalanın peşinde, okyanustan savruldu dereye? Armut Fe Dibine. Ama yakıştı. Demek ki. Ağaçla meyve hikâyesi. Gene de. Bu konuda sosyoloji ya da psikoloji öğrencileri ya da ikisi birden alan araştırması yapmalı, sonra tezler yazılmalı. Elbette doktora düzeyinde. Yazılmalı ki aydınlanalım milletçe. Venedik'i su basması kadar normal/kolay bunları araştırmak. Hatta Holy Land'i. Üstelik konunun figüranları hayatta.

Bir koku. Enfes bir koku. Bu koku da ne böyle? Sarıp sarmalamış geceyi. Hem de açık havayı. Parfümün müziği, kokunun dili. Misk, yasemin, vanilya, tarçın, amber, gül ağacı notaları. Değil. Sardunyanın kıskançlığı, gecesefalarının kıskançlığı. Değil. Gardenyanın nazı, manolyanın nazı. Cık. Bu kadar da değil. En çok yasemine benziyor. Sanki tek başına parfüm otu, tek başına koku ağacı. Natalee. Bak gülümsüyor. Sana gülümsüyor. Ayakları çıplak. Toprağa basıyor. Belli ki toprağı seviyor. Potinleri toprak kahverengisi. Yanında duruyor. Boyalı. Bak sana gülümsüyor. Parfüm otu, koku ağacı. Sarıp sarmalamış. İçinde sen olan dünyayı. Gecede. Bahçede. İki uyanık canlı. Biri malzeme mühendisi. Diğeri Dodo kuşu. Tek kalmış ikisinden de.

"Ankara'nın güzel yanlarını bu kadar güzel gören birisine daha önce hiç rastlamamıştım."

"Yatalım mı?"

"Ankara'nın güzel yanlarını bu kadar güzel anlatan birisine daha önce hiç rastlamamıştım."

"Yatalım mı?"

"Senden söz ediyorum. Sana iltifat ediyorum. Anlamıyor musun?"

"Pardon. Sersemledim de biraz."

"Ama konuşuyorsun!"

"Ne diyorum?"

"Yatalım mı? Diyorsun."

"Konuşan benim ağzım."

"Çok komik bir adamsın."

"Sahi mi?"

"Sahi."

"Bu gece Ankara'dan mı söz ettim?"

"Hem de çok güzel anlattın."

"Sahi mi?

"Sahi."

"Hiç anımsamıyorum."

"Gerçekten sersem gibisin."

"Gerçekten mi?"

"Gerçekten."

"Ankara'nın güzel yanlarını bu kadar güzel gören. Bu kadar güzel anlatan birisine daha önce hiç rastlamamıştım."

"Eger seversen dünyanın en gözel yeri buradır."

"Şiven ne güzel!"

"Çok tuhaf bir rüya gördüm Natalee."

"Ne kadar tuhaf?"

"On yıllar öncesi. Gencecik bir öğretmenim. Yirmi dört yaşında."

"Öğretmenleri severim."

"İngilizce dersindeyim. Joker öğretmenim."

"Hahahaha!"

"Meyvem altı yaş büyümüş. Altıncı sınıfta. Benim sınıfta. Bu üfürükçüler de onlarca yaş küçülmüş. Hepsi benim dersimde. Hepsi pırıl pırıl. Heyecanlı, cahil. Aç."

"Ne güzel bir rüya."

“Boynumda bir şey var mı?”
“Ne gibi?”
“Bir iz, bir ip ya da bıçak izi gibi bir iz.”
“Hayır yok.”
“Peki kafam yerinde mi?”
“Çok komik bir adamsın.”
“Sahi mi?”
“Sahi.”
“Çok güzel şiven var.”
“Yatalım mı?”
“Şiven çok güzel. Duyuyor musun?”
“Yatalım mı?”
“Senden söz ediyorum. Sana iltifat ediyorum. Anlamıyor musun?”
“Pardon. Dalgınım sanırım.”
“Ne düşünüyorsun?”
“Bahçe niye bu kadar kozmopolit diye düşünüyorum?”
“Hiçbir fikrim yok.”
“Bu kadar salak nasıl olmuş da. Aynı bahçede bir araya gelebilmiş?”
“Hiçbir fikrim yok.”
“Kaçalım mı?”
“Zaten bu gece buraya kazara geldim.”
“Hahahaha! Çok ahmakça ve tehlikeli bir kaza.”
“Ya sen? Sen neden bu bahçedesin?”
“Ben misafirim. Belma arkadaşım.”
“Belma benim ilkokul arkadaşım.”
“Sahi mi?”
“Sahi.”
“O şiiri gerçekten sen mi yazdın.”
“Sayılır. Ben çevirdim.”
“Bir daha okur musun?”
»Il engloutit des langues d’alouette de Toscane
et le miel de Crète. Si seulement il pouvait
me mesurer et découvrir mes secrets.«
“Ne güzel bir müzik!”
“Ve çok basit.”
“Peki kim yazmış?”

“Papağan söyledi. Ben tercüme ettim.”
“Hangi papağan?”
“Papağan’ın papağanı.”
“Sami mi?”
“Sahi.”
“Fransızca biliyor muymuş?”
“Evet. Ama akrabalarının nesli çoktan tükenmiş.”
“Ben kırk altı yaşındayım.”
“Ben de otuz dört.”
“Çok gençsin henüz.”
“Sahi mi?”
“Sahi.”
“Çok güzelsin.”
“Sen de yeterince güzelsin.”
“Meyvem nerede?”
“İçeride. Uyuyakaldı. Üzerini örttüm. Merak etme.”
“Teşekkür ederim.”
“Çok sevimli. Ve bahçedeki en akıllı varlık.”
“Çok güzelsin.”
“Sen de yeterince güzelsin.”
“Sahi mi?”
“Hı-hı.”
“Bugün günlerden ne Natalee?”
“Yarım saattir cuma.”
“Hangi aydayız?”
“Ekim.”
“Yıl?”
“2012.”
“Ne tuhaf değil mi?”
“Sersemletici.”
“Ayıldın mı?”
“Hı-hı. Sanırım.”
“Yatalım mı?”
“Boynum ağrıyor.”
“Yatalım mı?”
“Olur yatalım.”
“Hadi.”

“Hadi canım.”
“Hadi aslanım.”
“Hadi yatalım.”
“Hadi Yallah.”
“Hahahaha!”
“Ah, dikkat et Rex/Alex!”
“Düşen cisimlerin hareketini inceledi.”
“Kim?”
“Bir çocuk da bir yetişkin de, aynı hızla düşüyor kuleden.”
“Yürekli insandı. Ama bir timsah kadar direnebildi.”
“Bir kuş tüyü, bir taş.”
“Belki de. Bilim uğraşısına ihanet ettiğini düşündü ölürken?”
“Bir insan ancak bir timsah kadar direnebilirdi.”
»*Un vent dont je refuse de dire le nom ramène au bercail.*
Galilée ouvre la porte. Je dessine un cercle
et il ferme l’œil d’un seul coup.«
“Ne güzel bir rüzgâr bu. Subay bavulu gibi.”
“Gazetem nerede?”
“Ne gazetesi Rex/Alex?”

Family Tree of the
Turkish Radical Left
1918-2001
Abbreviations
BEHRINGER
KIZILDERE SON DEĞİL
SAVAŞ SÜRÜYOR
30 MART SALI
SAAT 12:30'DA
HAZİRLIK BİNASINDAN
"ÖNLERİ AMARIÇ'A"
YÜRÜYORUZ!
DEVRİMCİ GENÇLİK
DIN
6511
50 g

Ankara Viskisi

"FLANÖR-şairin çevresini kuşatan dünyada ve bu dünyayı dolduran nesnelerde sınırsız bir ilişkisellik gören gözü. Rex/Alex. Hık! Sarhoşluk yani. Yani *Rausch*. Vurgusunu…"

»*Angara'nın bağları da büklüm büklüm yolları*«

"Gerçek ve olması gereken bağlamına yerleştirmekle kalmaz. Aynı zamanda. Hissedilen ve algılanır kılınmaya çalışılan sonsuzluğun. Yani zamanın yaşama içkin yanını. Bir olanak olarak modern insanın hizmetine bir kez daha sunar."

»*Ne zaman zarhoş oldun da galdıramıyon golları.*«

"Duduklüye karşıyum Raif abi. Hık!"

"Düdüklü de sana karşı çocuğum."

"Hahahaha!"

"Hohohoho!"

"Bu olanak. Rex/Alex. Masadan kalkıp tekrar yürümekle başlayacaktır."

"O zaman kusarım Raif abi."

"Ben birazdan gideceğim. Sen de kalk yerine yat."

"Ayağa kalkarsam kusarım Raif abi. Ben burada yatacağım."

"Masada mı?"

"Adada. Hık!"

Hikâyemiz adalarda geçiyor. Her kara parçası bir ada. Türkiye bir ada. Her ev bir ada. Her insan bir ada. Raif abim bir ada. Her meyve bir ada. Bu ev de bir ada. Ben. Rex/Alex. Ben bir adayım. Yarısı ya da çeyreği toprak altındaki bu ev. Yahya Kemal Caddesi üzerinde. Bir ada. Bekârım. Bekârlık bir ada. *Kim'in Adası*. O zamanlar çekilmemiş. Çekilecek daha. Evde görülen rüya. Ada. Uykuda, uyanıkken görülen. Ada.

Ama sonsuzluğun yaşama içkin yanı. Çok zahmetli ve o oranda trajik bir çaba sonucunda görünür olabilir. Ah insanlık. Ah yalan dünya. Ah fotoğraf! Nereden çıktı şu fotoğraf ya? Çalış kolaysa. Çalış len ters ikame. Arama bahane!

Ben çocuk değilim. Koca adamım ve osuruk kokuyorum. Atom dersini verirsem doktoramı yazmaya başlayacağım. Ama nefes alamıyorum. Aşıla beni Jüpiter. Sıç üstüme. Bana doğru yolu göster.

Raif abimle bir gün Ankara Viskisi içtik. Sarhoş olduk tabii. Oysa o hiç olmaz sarhoş. Onun yerine ben olurum sarhoş. O gün/gece de görmedim onun olduğunu. Serhoş! Biz hiç/pek viski içmeyiz aslında. Biz rakıcıyız. Rakı sever, rakı içeriz. Rakı çeker canımız. En çok da arazide. Arazide içmeyi çook severiz. Gökyüzünün altında, kuşların arasında. Bozkırda. Bağlarda bahçelerde. Çıplak ve giyinik dağlarda.

Dayılarımın çok eskiden bağ evleri vardı. Belceağaç mevkiinde. Yoksa Yazlık mı? Çok yakın birbirine. İvriz'e giderken. İvriz dolmuşu geçerdi yakınından. Çok seyrek. İnerdik yolda, sapardık sağa ya da sola. Ben küçücük bir meyveydim o zaman. Çatlamış bir erik çekirdeği. Rex/Alex küçücük bir meyveydi. Bir erik çekirdeği. Küçük abim bile, küçücük bir acurdu daha. Görülüyor kolayca. Bakınca fotoğrafa.

Raif abim küçük abimin arkadaşıydı önce. Lisede aynı sınıfta. Ama küçük abimden büyük. Neredeyse büyük abim yaşında. Sonra ben büyüdüm. Raif abi oldu benim de arkadaşım. Net'e beni ilk o götürdü. Garsonlarıyla tanıştırdı. Lise bitmişti. Rex/Alex dışımdaydı. Ada'dan döndükten sonra. Bekâr evim oldu Batıkent'te. Sonra ta-

şındım Yenimahalle'ye. Seksenli yılların ortasından doksanlı yıllara. Bekârım hâlâ.

Abim Raif'le çok gezdik dağ tepe. Arazilerde, göllerde. Güdül'de çay kenarında. Çok içtik rakı. Çok ettik sohbet. Bir sarılıp uyumadığımız kaldı. Onu da Benjamin'le yaptım ya. Benjamin'i Raif abim tanıştırdı bana.

Abim Raif. Hep şarkı söyler. İçerken rakı. Sesi çook güzel. Olaganüstü güzel. Efkârlı, yaralı. Repertuar desen. Sorun değil. Ardı ardına on, yüz, bin. Şarkı. Horoz ötüşlü İbrahim dayımdan aldığım kırkbeşliklerin sayısı. Bin beş yüz şarkı. Çarp ikiyle. Çünkü plak iki yüzlü. Bazen bir yüzde var iki şarkı. Siz hesaplayın artık. O söyler ben ederim. Eşlik ederim. Sesim kötüdür. Berbattır. Ama şarkıya eşlik etmek gerekir. Hayata eşlik etmek gerekir. Ben de ederim. Mırıl mırıl söylerim. Ama viski Ankara Viskisi. Hık! Bak o zaman içeriz. İki kişi, ya da bir buçuk kişi. O ve ben. Ve tam iki yetmişlik şişe.

Sabah aklımda bile yoktu. Malt Viski Ankara. Çünkü ertesi gün atom sınavım vardı. Hem de sözlü. Yeraltındaki evimde oturmuş çalışıyorum. Yalandan yani. Çalışır gibi yapıyorum. Atom. Atomlar. Hayatın çıplak gözle görünmeyen süsleri. »*Tesadüfler hayatın atomları.*« Hadi canım sende! Atomlar anlaşılamaz. O zaman doğru. Vay be! Ne salağım. Atomlar hayatın tesadüfleri. Yok, ters oldu. Hık!

Nereden çıktı şu fotoğraf? Masaldan. *What?* Masadan. Şişeye yasladım duruyor. Kederli.

Fotoğrafın içindeyim zaten. Te ne zaman! Sağ alt köşeden girmişim araziye. Fotoğrafa. Arazideki fotoğrafa. Bir dakika. Soğan sarımsak. Evet doğru. Sağ. Vay be! Nasıldı çocukluk? Nasıl bir şeydi? Çocukluğum. Kimin adası? Sorsam. Rex/Alex hatırlar mı? Annem hatırlar mı? Babam? Kıçımın kılı kadayıf oldu. Daha bir meyvem bile yok. Atom sınavım var. Hem de yarın sabaha. Hık!

Arazi kimin? Osman dayımın mı? Yani avcı dayımın. Yine motorcu gözlükleri var gözlerinde. Yoksa arazi. Mehmet dayımın bağ evinin arazisi mi? Yan yanaydı zaten bağları. İçindeki evleri. Bir küvet olsaydı. Bir telefona bir ton elma getiren dayım. Cömert dayım. Kendi içinde yaşıyor gurbeti.

Meyvemle Mahzur'dan dönüyormuşuz. Sağdaki arsada kocaman bir kule varmış. Geçen ay dört katlıymış. Şimdi olmuş on üç katlı.

Bitince, sıvacılar sıvasını çekecek. Sıvadan sonra, boyacılar boyasını boyayacak. Adı *West Tower* olacak. Daha yıllar. Yıllar varmış.

Meyvem uzaya âşıkmış. Büyüyecek. Mars'a gitmek ve en az şimdiki kadar. Mutlu olmak isteyecek. Miş. Hık! Bu dünyada her yer bina doldu diyecek. Miş. Ama uzayı gördü ya teleskopuyla. Unuttu geçen seneyi/ayı. Hık! Mevsimler karıştı, yıllar iç içe geçti. Göçenler göçtü. Kaçanlar kaçtı. Belki anımsamaya korkuyor. Bence unuttu çoktan. Unutmuş olmalı. Ama masallar unutulmaz. Hele annenin masalları.

"O kulede ne işin vardı kelebeğim?"

"Polenlerin dişicik tepesine ulaşması olayı baba."

"What?"

"Tozlaşma. Dün gece okudum."

"Kafamı karıştırma."

"Çiçek diye bildiğimiz şey, aslında bitkinin üreme organı baba."

"Sen polen değilsin ki!"

"Kule de çiçek değil baba."

"Ama elinde pinpon topu vardı?"

"Bilye de vardı. Unuttun mu? Annemin masalı."

"Bazı keşifler tek başına tehlikelidir cin biberim. Ya ormanda karşına ayı çıksaydı!"

"Ne ormanı baba. Sarhoş musun? Masalda değiliz ki."

"Bazı deneyler tehlikelidir cin biberim. Ya düşseydin kuleden!"

"Sadece pinpon topuyla bilyeyi attım baba. Biliyorsun, ivme olayı."

"Ben hâlâ anlamadım. Ne alaka. İvme ve üreme organı?"

"Bak şimdi baba. Bu bağlantıyı…"

"Yürü len eve. Ölecektim korkudan. Kerata."

"Kerata ne baba?"

"Ayakkabı çekeceği. Deney meney yok artık sana. Bağlantı kurmak da."

Masal. Bir ada. Anne. Ada. Hikâyemiz adalarda geçiyor ve adam osuruk kokuyor. Türkiye de osuruk kokuyor. Öyleyse adam Türkiye'nin minyatürü. Nasıl olur. Hem de bir gecede? Daha dün leylak kokuyordu adam! Akademinin çayırları gibi kokuyordu.

Doksanlı yıllardan iki binlere, iki bin onlara. Koku arttıkça arttı. Ada lağıma battı. Hâlâ inanamıyorum. Daha dün burada, bu balkondaydı. Annemin adasının balkonunda. Adasının adasında. Mehmet

dayım. Bir telefona bir ton elma yediren dayım. Lüferin yanında rakı içtik. Neşet Ertaş dinledik. Gurbeti Almanya'da yaşayan İbrahim dayımın kırkbeşliklerini. Dayımın ruhuna. »*Hep sen mi ağladın? Hep sen mi yandın? Ben de gülemedim yalan dünyada.*« Elbette tadı kaçmıştı hayatımızın. Rakının. Lüferin. Muhtekirlere sövdük. Muhterislere sövdük. Çevresinde sarı dilli milyon kere milyon okumuş yalaka. El ele tutuşmuşlar. Yüzlerce halka. Sövdük. Virüsler hakkında konuştuk. Niye biz böyle söver olduk, dedik? KKKA virüsü kapmış olabilirdik.

Oh!

Ben fasulye az daha pişsin diye yattım. Belki fasulye çoktan pişmiş. Aslında yatmadım. İki dakika uzandım. Fasulye de iki dakika daha pişecekti. Daha lezzetli olacaktı. Ama ben uzanmamışım. Yatmışım. Uzandığım yerde sızıp kalmışım. Sabah kalktım. Bu koku da ne? Tek başıma bu kadar osurmuş olamam! Gece fasulye de yemedim. Fasulyeler pişmiştir. Anaaaaaaaaa! Fasulye! Tencereyi buldum. Zaten ocağın üstünde. İlk oraya baktım. Serena Williams'ın kıçı gibi. Kapkara. Ay! Fuf-fuf-fuf! Yandı elim. Ocak yanıyor hâlâ. Kapattım. Elime bir havlu aldım. Bir de mandal. Mandalı burnuma taktım. Havluyla tencereyi kulplarından tuttum. Hay tencereye demir kulp yapanın anneannesini öpeyim! Tencereyi kaldırıp lavaboya attım. Üzerine musluğu açtım. Coooooossssssssss! Bu gaz bulutu da ne? Ne bombası yahu. Burası Ada!

Salona geldim. Salon caddeye bakıyor. Pencereleri açtım. Açtım ki temiz hava girsin içeri. Çünkü temiz hava pencerelerden girer odalara. Temiz hava girdi. Ama otomobil gürültüleri de girdi. Olsun. Şu yoğun osuruk kokusu dağılsın da. Midem ağzıma geldi. Bakın. Aaaaaaaa! Osuruk nereden çıkar? Götten. Doğru. Göte ne gelir? Bok. Öööğh! Nereden gelir? Eee! Kes artık fasulye sarmaşık. Otur da çalış. Yoksa olursun ters ikame.

Geceleri uyuduğum odaya geldim. Pencereyi açtım. Pencere barıya bakıyor. Barı göğe tırmanıyor. Toprağın bir buçuk kulaç altındayım. Kediler üzerimde geziniyor. Ağaçlar üzerimde. Kuşlar üzerimde. Doğal olarak. Ama güvercinlerin üzerimde olmaları pek tuhaf. Ayrıca gıcık da veriyor. Hık!

Bugün günlerden ne? Cumartesi. Yarın pazar. Yıllar sonra olsaydı dün Mahzur'a gitmiştim. Bugün Korkut'a giderdim. Yarınsa meyvemle pazara. Vay be, ne çok yaşamışım! Yaşasın rutin! Ama yarın

atom sınavım var. Vay canına yanayım. Pazar günü sınav mı olur! Hem de sözlü. Eee! Hiçbir bok bilmiyorum. Atomlar bilinemez ki. Sadece osuruk kokuyorum. Ben bir osuruğum. Yalan söyledim. Bir çığlık bile değil. Sadece bir osuruğum.

Gözlerim yanlara doğru uzadı, inceldi. Her şeye Benjamin sininince, her şeye kuşku sindi. Ben Rex/Alex. Sadece bir sesim. Bir müzede atılan çığlık. Müzenin akustiğiyim. Değil be! Kandırma kendini. Kandırma milleti. Sen bir osuruksun. Olmadı gaz. Havagazı. Süreç devam ediyor öyleyse. Hangi süreç? Yok süreç müreç. Hem Benjamin de, hem süreç. Siktir be!

Ben çocuk değilim. Koca adamım ve osuruk kokuyorum. Atom dersini verirsem doktoramı yazmaya başlayacağım. Ama nefes alamıyorum. Aşıla beni Jüpiter. Sıç üstüme. Bana doğru yolu göster.

»*Tesadüfler hayatın atomlarıdır.*« Değildir. Atomlar pinpon toplarıdır. Atomlar her yerdedir ve atomlar beyaz pinpon toplarına benzerler. Ama çıplak gözle görülemezler.

Ama ben sanat eğitimi değil, atomların hayatını çalışmalıyım. Yarın sabah sınavım var! Yarın sabah sınavım var! Yarın sabah atom sınavım var! Aşıla beni Jüpiter. Sıç üstüme. Bana doğru yolu göster. Yoksa olacağım ters ikame.

Vay be! Ne güzel bir fotoğraf. Ne kadar eski! Çıkırt! Kim çekti acaba?

Zahmetsizliği seviyorum. Zahmetin tersi. O kadar basit değil işte. Hı-hı. Evet biliyorum. Anlatıyordum ama yarım kaldı. Kalır tabii. Kolay mı zahmetsizliği anlatmak! Dört bölümlük bir öpücük. Bir. İki. Üç. Dört. İstemezsen alma. İstememek ne mümkün! Ama mümkünse. Tek bölümde alayım. Dedi ki. Olmaz. Otur! Otur da çalış. Yarın atom sınavın var. Verirsen yazmaya başlayacaksın. Doktoranı.

Öyleyse masanın üzerini toplayıp çalışmaya başlamalı. Bu masa salondaki büyük masa. Odadaki masa değil. Çünkü o masa küçük ve osuruk kokusu daha yoğun odada. Masa da masaymış ha! Buyur? O kadar şiiri varken. Masa ha. Demek ki. Ne? Siz hiç osurmaz mısınız? Eee! Neyse. Hiç değilse çalışır gibi yapayım. Masada mı? Hee. İçimdeki kurt susar belki. Keser ulumayı. Hık! Zort.

Şimdi bu bağlantıyı nasıl kurdum hiç anlamadım. Siz anladınız mı? Belki masa yüzünden. Belki de kâğıt. Ağaç mı deseydim yoksa. Yoksa şiir mi? Kök hücre. Yok ya!

»*Tesadüfler hayatın atomlarıdır.*« Değildir. Yargı mı? Alın size bir yargı daha. Atomlar pinpon toplarıdır. Kesin. Atomlar her yerdedir ve atomlar beyaz pinpon toplarına benzerler. Kesinlikle. Çıplak göze görünmezler. Ama ben görebiliyorum. Kesinkes. Çünkü. Ben bir yalanım. Sen poetik olarak özürlüsün. *What?* Lafı ısrarla kıçından anlıyorsun! Ben. Rex/Alex. Yıllarca kandırdım kendimi.

Daha üniversite birinci sınıfta başladı düzensizliğim. O yüzden entropiyi iyi bilirim. Ama sınav termodinamikten değil, atomlardan. Keşke termodan olsaydı. Basınçlı kaplardan. Hatta düdüklü tencereden. Hık! Ben bir malzeme mühendisiyim. Diplomam bile var. Hem de iki tane. Üçüncüsü yolda. Daha üniversite birinci sınıftayım. İkinci sömestr. Sonra. *Always irregular*. Okul bitene kadar. *Irregular*. Entropiye âşık oldum sanırım. Daha birinci sınıfta. Bir de çayırlara. Bir de çayırlarda oturmaya. Sırtımı bir meyve ağacına dayamaya. Bakmaya. En çok. Kızların sırtlarına bakmaya. Entropiye direnmeye. Entropiye direne direne profesör olabilirim. Az daha direnseم olurdum valla! Vallahi olurum. Oluyordum hatta.

Şubat ayı. Pis bir kış. Kar yok. O yüzden pis. Ve gürültülü. Çünkü kar yok. Bir tane bile. Kar temizliktir. Kar sessizliktir. Ama kar. Lavabo aç değildir. Kar. Vantuz olabilir. Ya da. Kar. Strafor olabilir. Ama kar. Lavabo aç değildir. Olamaz.

Yıl 1990. Şubat ayı. Üniversitede altıncı senem. Ama dördüncü sınıftayım. Sömestr tatili. İlk stajımı yapacağım. Dedim ya. Ben bir yalanım. *Irregular* bir yalan. Okul bitecek ama mühendislik yapmayacağım. Ne yapacağım? Mühendislik yapmayacağım. Daha kapsamlı bir şey. Çayırlara oturuyorum. Sırtımı bir meyve ağacına dayıyorum. Kızların sırtlarına bakıyorum. Bu konuda uzmanım. Entropiye direniyorum. Atoma, zamana, zamansızlığa. Haksızlığa, uzmanlığa, bağlantısızlığa. Anlama. Manaya yani. Yani şarkılara. Direniyorum.

Ömrüm direnmekle geçmiş yahu. Sanırım bu konuda uzmanım.

Şair olabilirsem eğer. Yani büyüdüğümde. Dünya zaten malzemem. Dünya bana malzeme. Herkes/Her şey bana malzeme. Ama hazırlık yapmalıyım. Malzeme toplamalıyım. Hiç değilse not tutmalıyım. Yoksa unuturum. Dedim ya. Ben bir yalanım. Yalan dolanım. Çok kapsamlı/bağlantılı bir şey. Sarhoş sarhoş bakmak yani. Öyle olmalı. Hık!

Erkunt'u bilir misiniz? Hayır bir isim değil. Elbette bir isim. Ama bir insan ismi değil. Tamam. Erkunt tabii ki bir insan ismi. Bir *homo sapiens* erkeği. Ama bu Erkunt bir insan değil. Bu. Bir bina. Bir fabrika. Bir dökümhane. Çiftlik kavşağını İstanbul yönüne doğru birkaç kilometre geçtikten sonra solda. Şimdi tam karşısında bir AVM var. Ama o zamanlar yoktu. İstanbul Yolu da böyle sekiz şerit değildi. Çünkü burası şehir içi daha. Belediyecilik son on on beş yılda çok değişti. Çok gelişti. Hık! Gıcık oldum gene. Öyle ya, motorlu taşıtlar vergisini motorlu taşıtlar ödüyor. Trafik cezalarını da. Sekiz şerit az bile. İyisi mi, tüm şehrin üzerine dökün asfalt. Olsun bitsin. Hık!

Asistanım. Okuldan çıkmış gidiyorum. Direksiyondan vitesli bir araba sürüyorum. Ben göbekten diyorum. Çünkü memeleri de var. Farları. Konya Yolu'ndayım. Tam Tusso bloklarını geçtim. Önümde bir kavşak. Kavşakta bir yavşak. Işık yani. Trafik lambası. Kırmızı. Durdum. Kafamı eski evimizi görmek için çevirdim sola. Evet doğru. Sola. Çocukluk evimizi. Bir de ne göreyim. Çıyan gözleri. Pis pis sırıtıyor. Kim mi? Göz göze geldik. Bana bakıyor ve sırıtıyor. Belediye reisi. Hık! Tahmin edin ne yaptım. Bir refleksti ve aniden gelişti. Telaştan poşetimi bulamadım. Antika arabanın kapısı takıldı. Açamadım. Pencere kolunu döndürmeyi başardım ve. Hörrk! Yola kustum. Kafamı kaldırdım ve ben de sırıttım reise. Çünkü rahatlamıştım. Ama reis artık sırıtmıyordu. Rengi atmıştı. Ben değil sanki o kustu yola! Yeşil yandı. Yürüdük. Fırladı gitti son model arabasıyla.

Henüz üniversitede altıncı yılım. Dördüncü sınıf. İkinci sömestr başlayacak. Bahar sömestri. *Spring. Always irregular. Always lonely. Like a snowflake. From birth to death.* Evet doğru. Yalan değil yani. Doğumda başlamış düzensizliğim. Anlatmıştım. Üç saat gecikmeyle. Şimdi kış, pis bir kış. Şubat ayı. Bir evim var. Batıkent'te. Üç katlı. Müstakil. Jandarma'ya yakın. Doğru düzgün yol yok. Yol var da asfalt değil. Her yer çamur. Ama bekârım. Tek tabancayım. Ne zaman istersem o zaman ateş alırım. Ama önce, iki hafta staj yapmalıyım. Hem de yalnız, hem de bu soğukta. Keşke bir küvet olsa. İçinde yapsam stajımı. Ya da bir adada. Misal. Evimde.

Önce fabrika müdürüyle tanıştım. Önce fabrika müdürüyle tanışılırmış. Ben de öyle yaptım. Önce. Pis pis baktı suratıma. Beğenemedi sanırım. *Irregular*'ım ya. Sanırım ondan. Şubat ayında staj mı

olur dedi muhtemelen. İçinden. Hemen bir staj programı hazırladı ve tutuşturdu kâğıdı elime. Hemen mi? Hemen. Bir çay kahve yok mu yahu! Seneye meslektaş olacağız ulen. Bir çay en azından. Hadi bakalım. Başla hemen. İki gün maçahanedeyim. Kalıplar nasıl hazırlanıyor, öğreneceğim. Ne var ki! Kumdan işte. İki güne ne gerek. İki saat yeter.

Kimse benle ilgilenmiyor. Bu iyi. Burada da tek tabancayım. Benden başka stajyer yok. Ne güzel. Tek *irregular* benim. Hahay. Bir saat gezindim maçahanede. Seyrettim kumu, denizi, gökyüzünü. Alın terini. Sonra buldum kuytu bir köşe. Başladım şiirimi çevirmeye. Sadece üç dize. Üç. Yıllardır üç dize. Çevir çevir bitmiyor. Olmuyor da ondan. Ses kısılıyor, müzik kayboluyor. Anlam mı? Ona yıllardır ulaşamıyorum ki! Basitleşmen gerek. *What?* Çok anlam dolusun, fazla anlamlısın. Basitleşmen gerek. Bir de bazı karalamalar var kâğıtta. Ve bir isim. Bir kadın ismi. Lavinia. Tabii ki şairin ismi. Ya soyadı? Yok.

Bir şiir neden bu kadar basit yazılır? Bir şiir hem bu kadar basit hem bu kadar anlam dolu nasıl olabilir? Ya bir sözcüğün sırrı nasıl çözülür? *Bring down*. Sözcüğün sözlüklerde sayfalar dolusu anlamı var! Belki hepsini birden yapıyordur! Ama bu, Boris Vian'ın tüm güzel kadınlarla sevişmek istemesine benziyor. Ben de istiyorum. Ben de, ben de. Hık!

Bir şiir her dizesinden anlaşılır. Her sözcüğünden. Her harfinden. İçinde ya bir sır saklı ya bir yakarış, ya da bir karışım ikisinden. Öyleyse burada işim ne yahu? İşim ne? Bir tanıklık özlemi. Şiir. Biliyorum zaten. Hiç değilse seziyorum. Ben benim mesleğimi soruyorum. Mühendis. Malzeme mühendisi. Daha olmadım. Olacağım seneye. Ama ben sözcükleri seviyorum. Sözcüklere âşığım. Sözcüklerin içindeki atomlara. Tutkuyla bağlıyım. Hık! Bu topraklarda sözcüklere âşık bir mühendis yaşadı zaten. Biliyorum ki. Başına ne geldi onu da biliyor musun? Ne? Ur. Başına gelmedi bence. Başına getirdiler. Ur. Görmediler ki. Ben de onu söylüyorum ya. Göremediler ki. Kimisi de, eminim görmek istemedi. Uru bekledi!

Kaybol ses! Ders çalışmalıyım. Yarın atom sınavım var.

Fabrikaya girerken bir makine var. İçine bir kart iteliyorsun. Kart kişiye özel. Patronlar hariç her çalışanda bir tane var. Karta bir şeyler yazıp çiziyor. Bir de delik açıyor. Aynı işi mesai bitiminde de yapı-

yorsun. Sonra kartları sanırım patronlar kontrol ediyor. Haftada bir. Ya da on beş günde bir.

Maçahane nöbetim bitti. O gün dökümhane nöbetim başlayacaktı. Sabah erkenden işbaşı yaptım. Kartımı makineye soktum, çıkardım. Yok bu böyle olmayacak. Sok çıkar, sok çıkar. Nereye kadar? Daha üçüncü günüm. Benim gibi bir flanör nasıl mesai yapar! Hemen indüksiyon ocaklarının yanına gittim. Orası sıcak. Bin altı yüz küsur derece. Uh! Beni bile ısıtmaya yeter. Ocakların çevresinde birkaç işçi var. Ayakta duruyorlar ve ergimiş metale bakıyorlar. Büyü gibi. Büyülenmiş değiller. Onlar metali kontrol ediyorlar. Ustalar bu işte. Renginden anlıyorlar kaç derecede. Arada bir metalin yüzeyinde biriken cürufu topluyorlar uzun bir demirle. Tek büyülenen benim. Az daha bakarsam içine düşeceğim. Düştüğümü ve içimin/dışımın eriyiverdiğini hayal ettim. Oh! Buhar olup evrene karıştığımı. Yok yok. En fazla bir motor bloğuna karışırım. Birinin arabasının motoru olurum. Çok gezen biri olsa bari. Dünyayı bedava dolaşırım. Ah, Beth! Neredesin şimdi?

İndüksiyon ocaklarının hemen yan tarafında bir kapı var. Hangar kapısı gibi kocaman. Dökümhaneye buradan malzeme taşıyorlar. Hurda taşıyorlar. Kırmızı bir forklift, girip çıkıyor durmadan. Bunu keşfetmem iyi oldu. Hava bugün güneşli. Yalancı güneş. Güneş olsun da. Varsın yalancı olsun.

Öğle paydosu. Yaşasın! Kendimi hangar kapısından dışarıya attım. Hemen bir sigara daha yaktım. Karşıdaki kır ne güzel. Ne kadar boş ve sakin! Keşke bir inek olsaydım. İnek değilim. Bundan adım gibi eminim. Duramam! Biraz yürüyeyim bari. Hayret. Fabrikanın bu tarafında ne bir çit var, ne tel örgü, ne de bir duvar. Hayret! Kır ne güzel. Artık duramam. Dedim az önce. Otlar. Tepeler. Çamur bile ne güzel! Şu patika olmayan patika ne güzel. Çok mu yürüdüm acaba? Dönüp arkana baksana. Aaa! Erkunt kaybolmuş. Görünmüyor buradan. Erkunt da beni göremez o zaman. Saat kaç? On dakika olmuş. Daha elli dakikam var. Yoksa şu az ilerideki yol İstanbul Yolu mu? Eveeeet. O zaman! Uyma şeytana Hektor. Kaşınma. Siktir lan! Hep uslu çocuk oldum zaten.

Jandarma girişine kadar dolmuşla geldim. Üç dakika. Bu süreye dolmuş beklemek dahil. Oradan bekâr evim yürüyerek yedi dakika. Hemen bir çay suyu koydum. Suyun kaynaması ve çayın demlenme-

si. Toplam yirmi dakika. Öyleyse. Öğle paydosunun bitmesine yirmi dakika kaldı. Evden şimdi çıkarsam, hangar kapısının önüne tam zamanında varırım. Eee! Çay ne olacak. Boşuna mı demledim? İç ulen iç. Bu kez iç sesimi dinledim ve içtim. Hiç tartışmadım. İtiraz da etmedim. Ama tedirginim. Gözüm saatte. İki oldu. Üç oldu. Dört oldu. Dört buçuk oldu. Mesaimin bitmesine bir saat kaldı. Gitmesem? Ya makine, kart? Sokup çıkarmam lazım.

Yaramaz çocuk olmak ne zormuş. Kalbim güb güb atıyor. Paraşütle atlamaya benzer bu da. Buyur? İş atlayana kadar. Sonra müptelası olursun. Ha! Tüh.

Düştüm yola. Montumun cebinde kâğıtlar bir de ucu körelmiş bir kurşunkalem. Hem aheste aheste yürüyor hem aheste aheste düşünüyor hem aheste aheste karalıyorum. Bir şeyler. Bazı sözcükler. Aman ha fabrikanın ön kapısından girme. Sakın. Yan taraftaki hangar kapısından gireceksin. Unutma. Kendimi aşılıyorum. Neyse ki unutmadım. Gelirken dolmuşa bindiğim yerde indim dolmuştan. Daldım araziye. Gelirken bıraktığım ayak izlerimi takip ede ede vardım hangar kapısına. Girdim içeri ıslık çala çala. Beni kimseler görmedi. Fark etmediler bile. Yoksa görünmez mi oldum ne? Umurlarında değilim. Ah ne kadar güzel. Hahay. Hohoy! Boşuna telaşlanmışım. Çayın tadını kaçırmışım. Ama mesaimin bitmesine daha yarım saat var. Yuh! Sık dişini Rex/Alex. Bir günü daha yemek üzeresin. Sık dişini Rex/Alex. Sık dişini yavrum. Hık!

Daha keşfetmedim ama. Zahmetsizliği seviyorum. Kültür Komiseri'ne ve Fare Frederik'e en anlamlı şekilde rastlamama daha yıllar var. Onlar beni sırtımdaki kurma kolumdan kurmadılar ki daha. Daha okul bitecek, mühendis olacağım, hemen ardından asistan. Canım çok daha sıkılacak. Daha evimi değiştireceğim. Batıkent'teki üç katlı bekâr evimi. Ah salak kafam! Kış günü su basacak. Hık! Toprak üstündeki tripleks ev rutubetten kokmaya ve erimeye başlayınca. Yenimahalle'deki evime taşınacağım. Bodrum kat. Toprağın altına girecek, toprağın koynunun kokusunu çok seveceğim. Daha.

Kalan on iki günün on ikisini de evinde geçirdi Rex/Alex. Stajını evinde tamamladı. Sabah Erkunt'a gidiyor, ön kapıdan girerken kartını makineye sokuyor, dökümhanede yarım saat oyalanıyor, ergimiş metale bakıyor, ellerini ve düşlerini ısıtıyor. Arkasını dönüyor ocağa, kıçını ve düşlerini ısıtıyor. İçinde uyuyan gizli sözcükleri ısıtıyor.

Ocak. Ergiyen metal. Hangar kapısı karşısında, az da onla bakışıyor. Sonra hücum. Usul usul. Tepeler, tepelerin arasından kıvrılarak yola ulaşan patika. Kendi yaptı patikayı. Tersten ve düzden yürüye yürüye. Çamurda ve birkaç günde. Ev. Ev gibisi var mı! Ve hayat. Alıştığı, sevdiği hayat. Kalemler, kâğıtlar, kitaplar arasında. Çay ve sigara. Bir de müzik. *Jazz.* Misal. Miles Davis. *Classical*. Misal. Beethoven. Henüz Simeon ten Holt'a rastlamadı. Bir de on beş dakika için geri dönmek olmasa. Ah-ah! Hem de günün en güzel vakitleri. Ah ulan ah! Şu makineli aldatmaca.

Son gün, mesaisinin son on beş dakikası. Dört-üç-iki-bir. Mesaisinin son on dört dakikası. Soğan sarımsak, sarımsak soğan. Sol sağ, sağ sol. Cık! Elinde staj raporu fabrika müdürünün kapısını çaldı Rex/Alex. Raporu imzalatması gerek. Kural böyle. Yoksa ne işi var orada. Tık-tık! Gir.

"Merhaba Nejat Bey."

"Merhaba Stajyer Rex. Nasılsın bakalım?"

"İyiyim efendim. Biraz yorgunum sadece."

"Fabrika yorar adamı."

"Evet yorarmış. Öğrendim. Hatta kavradım demeliyim."

"Hahahaha! Hahahaha!"

"Çok komik bir stajyersin Rex."

"Bazen efendim."

"H/Iıaoaoaaağğhah! Pardon."

"Ama çok şey öğrendim burada."

"Bunun için geldin zaten."

"Evet efendim."

"On beş gün oldu mu Stajyer Rex?"

"Bugün on beşinci gün efendim."

"Seni hiç görmedim de fabrikada?"

"Hık!"

"Demek bitirdin stajını."

"Raporum efendim. Bir imza lütfen."

"Acelen ne Stajyer Rex. Otur bakalım."

"Hiç oturmayayım efendim. Hatta girmeyeyim bile."

"Gir gir. Otur hele. Birlikte bir çay içelim."

"Sağ olun Nejat Bey. İçtim ben iki demlik."

"Nerede içtin?"

"Evde efendim."
"Sabahki çay."
"Az önce içtim Nejat Bey."
"Hahahaha! Çok komik bir stajyersin Rex."
"Bazen efendim."
"Gir hadi. Dikilme öyle."
"Ayaklarım çamur efendim. Halınız batacak."
"Ha! Fabrikada çamuru nereden buldun Stajyer Rex?"
"Evden getirdim efendim."
"Ne zaman?"
"Az önce efendim."
"Hahahaha! Çok komik bir stajyersin Rex."
"Bazen efendim."
"Neden gelmiştin?"
"İmza efendim."
"Ha! İmza."
"Evet. İmza."
"Seni de hiç görmedim ya fabrikada?"
"Öhö-öhö!"
"Ver bakalım."
"Hık!"
"Al bakalım."

Of! Of ofun yarısıdır Hektor. Başlama gene len! »Ida'nın hep dediği gibi, *en iyi/güzel hikâyeler gerçek hikâyeler*.«

Eveeeet. Ortalık kız gibi oldu. Masanın üstü de hazır. Şu atom notlarını da koydum mu masaya tamamdır. Galileo'nun Karısı. O dursun durduğu yerde. Sağda mı solda mı? Karşı da. Evet. Karşımda dursun. Yıllardır duruyor zaten. Aklımda. Bir kurşunkalem. O değilden birkaç boş kâğıt. Belki lazım olur. Birkaç tane de poşet. Naylon poşet. Yetişemem belki klozete. Tamam işte. Şimdi oturup çalışıyormuş gibi yapabilirim.

Oturdum ve çalışıyormuş gibi çalışmaya başladım. Atomlar. Kristaller. Kafes yapılar. Nişanlılıklar. Evlilikler. Atomlar arasında tabii. Yarın sabaha kadar bir yargıya varmalıyım. İşe yarar bir yargıya. O da ne? Atom ders notları arasında bir fotoğraf! Siyah beyaz bir fotoğraf. Anaaa! Bizim aile. Arkasına bak Rex/Alex! Yıla bak! Vay be. Te 1972. Ya yer? Ereğli Belceağaç. Yoksa Yazlık mı? Çok yakın birbi-

rine. Toroslar'ın eteği. Kah-kah-kah! Kih-kih-kih! Hey gidi Ereğli. Niye toplanmışız ki böyle? Kamuoyu oluşturmak için değil herhalde. O devirde kamuoyu ne gezer. Ne güzel bir fotoğraf. Ne kadar eski! İçindeyim işte. Hahay! Rex/Alex ve Rex/Alex. Çömelmiş oturuyoruz. Yan yana. Ne okula gidiyoruz, ne de sünnet olmuşuz daha.

Fotoğraf nedir? Görüntüye dönüşen şeydir. Görüntüye dönüşen şey nedir? Benjamin vermiş yanıtını. »*Çok yakında artık önümüzde olmayacağını bildiğimiz şey, işte görüntüye dönüşen şey budur.*« Keder mi? Çocukluk mu? Aynı şey. Ya da bir zaman sevilen varlık. Kişi. Anlamı. Yalnızlığı. Tek başınalığı. İnsanın yani.

Kimler yok ki fotoğrafta. Misal. Teyzem yok. O bizim tek teyzemizdi. Meyveleri de yok. Celâl abi, Kıymet abla ve diğer meyveleri. Misal. Mahmut dayım yok. Methedilmiş ve methedilmeye layık dayım. Meyveleri de yok. Kadir amcam? O da yok. Gelememiş zahir. Kıbrıs Adası'na daha gitmediğine göre, Anduğu da yayladadır. Oysa kardeşinin nişanı. Belki geldi de, sığamadı fotoğrafa.

Çünkü amcam bir hiç değildi. Cahil kalmış amcam. Babama sordum. Sanırım ilkokulu zar zor bitirdiydi dedi. Çobanlık yaptı. Ayakkabı boyadı. Issız. Tek başına. Belki benim gibi. O da. Ailenin delisi. »*Bir tahtası eksik, kaçık, acemi, kuş beyinli, gözü kara, ay vurgunu bir adam.*« Dedem tutarmış yakasından. Okula götürürmüş tekrar. O tekrar kaçarmış. Nereye? Neresi var ki? En fazla Melendizler'e. Yoksulluk diz boyu. Leyleklerin uçarken düştüğü yıllar. Yoksulluk Ay'a kadar. Düşler. En fazla Ay'a kadar.

Ama diğer iki amcam var nişan fotoğrafında. Büyüğü zaten fotoğrafın damat adayı. Ali İhsan amcam. Bıyıkları fiyakalı. O da öğretmen, babam gibi. Yengemle beraber. Cumhuriyetin öğretmenleri. En küçük amcamın kafası en arkada. Adı Mustafa. Mehmet dayımın kafasının önünde kafası. Görünebilmek için, dayım az sağa eğmiş kafasını.

Dedelerim yok. Çoktan ölmüşler. Hatırlamıyorum yüzlerini. Ama anneannem var. Rahime nenem. Gelin adayının solunda oturuyor. Babaannem de var. Nesibe nenem. O da ikisinin ortasında, bir ayak geride.

Laurel dayım yok fotoğrafta. Ahmet dayım yani. Ama Emine yengem var. Dayımın eşi. Meyveleri de var. En büyüğü Recep abim. En arka sırada. Kucağında bir bebek var? Ülkü bu Ülkü! En küçük

kardeş. Recep abim henüz bekâr. Daha Ankara'ya gelecek. Pır-pıra bineceğiz. Devrilip güleceğiz. Pazar günü sinemaya götürecek bizi. Beni ve Rex/Alex'i. Nasıl kış! Anlatamam. Beyaz, büyülü, kristal bir pazar. Troleybüs. Kayarak gidiyor. Tellere tutunarak. Teller olmasa vallahi uçacak. Recep abimin kardeşi Niyazi abim yok fotoğrafta. O zamanlar Little Niyazi. Diğer meyveleri dağılmışlar fotoğrafın sağına soluna. Ayşe ablam ön sıranın en büyüğü, ortadaki en uzun meyve. Daha da büyüyecek ve bir cuma günü Ereğli'den Ankara'ya gelecek. Bizim eve. Pazar günü yapılacak üniversite sınavına girmeye. Büyük abim Ayşe ablama mihmandarlık edecek. Onu beklerken lise duvarına İbne Cimbom yazacak. Sonra. Sonra polisler abimi alıp götürecek. Aylar, aylar geçecek. Dönmeyecek eve. Abimi beklerken ihtilal olacak. Ayşe ablamın ablası Nural ablam. Sağ baştan ikinci. Duruyor ayakta. Şefika. Ferdane ablamın sağına çömelmiş, dayamış elini yanağına.

Ama Ereğli deyince. Aklıma gelir elma. Mis gibi Ereğli elması. Elma deyince de aklıma dayım gelir. Mehmet dayım. Cömert dayım. Bir telefona bir ton elma. Bir ton mis gibi Ereğli elması. Muhsine yengemle birlikte, fotoğrafta en arka sırada, ortada. Nenelerimin hemen arkasında. Kafaları görünüyor yalnızca. Ne kadar gençler. Meyveleri de en önde. Ferdane ablam. Prenses gibi beyaz elbisesi içinde. Sol yanına bir çakıl taşı çömelmiş. Levent bu. Diğer kardeş çakıl taşı nerede? Murat yani. Sağ baştan dördüncü. Çok ciddi çömelmiş. Düştüğü yeri mi sevmemiş? Eli çenesinde.

Bağ sanırım Mehmet dayımın bağıydı. Yoksa Osman dayımın mı? Yani avcı dayımın. Yine motorcu gözlükleri var gözlerinde. Artist gibi oturuyor damat adayı amcamın sağ yanında. Çünkü olacak kayınbabası. Öyleyse gelin adayı, avcı dayımın kızı. Avcı dayımın başka meyvesi yok fotoğrafta. Hayır var. En arka sırada. Recep abimle annesi Emine yengemin kafalarının arasında. Bir kafa. İhsan abim. Fotoğrafın o kısmı çok sıkışık. Bir sürü kafa. Yan yana. Neden ki? Şeker mi dağıtmışlar orada! Osman dayımın karısı da girmiş fotoğrafa. Naile yengem. Fotoğrafın en solunda. Ayakta duran iki Anadolu kadını var ya. Sol baştan ikinci. Gülümsüyor tatlı tatlı.

Motor ustası İbrahim dayım nasıl genç. Nasıl da yakışıklı! Horoz gibi öten dayım. Ü-ürü-üüü! Aklında da yok, yüzünde de. Gülüyor yüzü o yüzden. Yüreğinde yok evlat acısı. Henüz dağ gibi oğlu ha-

yatta. Abitter abim. Fotoğrafın direği gibi en arkada, en ortada. Avcı dayım birazdan motoruna binip turlayacak. Daireler çizecek etrafımızda. Motoru yandan kasalı. Kasasında Abitter abim. Güzel abim. Gidecekler gitmesine ama. İki bilet almışlar. Celâl abimle Abitter abim. Tembihliyorlar Küçük Niyazi'ye. Sıkı sıkı. "Little Niyazi. Now look. Listen to us carefully. We've only two tickets. Do you understand?" Horoz ötüşlü dayımın yanında eşi. Döndü yengem. Kucağında yedi aylık Salim. O zamanlar sapsarı bir limon. Hatta limon çekirdeği. O keliklerle tasımdan gelme Salim, kakları çiğneme, barıdan düşer yuvarlanırsın… Seni kemçik, seni yedi aylık zopçuk seni. Salim'in diğer abisi Mustafa abim yok fotoğrafta. Ablaları var ama. Küçük ablası Ediybe. Çömelmiş oturuyor, Ayşe ablamın sol yanında. O da limon gibi sapsarı. Siyah beyaz fotoğrafta bile. Limon gibi sapsarı. Teneke varillerin içine girip barıdan yuvarlandığımız Ömür ablam. Fotoğrafın en sağında ayakta.

Ömür ablamın ayağının dibindeki şu erik kim?

O benim. Rex/Alex. Hahahaha! Hatta erik çekirdeği. Çatlamış. Fotoğraf çekilecek. Çıkırt! Ömür ablam kucaklayıp götürecek beni oynamaya. Yanımda bir erik çekirdeği daha. Onun da adı Rex. Ya da Alex. Rex/Alex'in yanında küçük abimiz. Küçücük bir acur fotoğrafta. Damatlık amcamızın tam önünden girmiş nişan fotoğrafına. Büyük abim nerede? O da amcamın arkasında, hatta tepesinde. Trampet çalıyor amcamın kafasında. Motorcu gözlükleriyle avcı dayım var ya. Onun kafasının tam üstünde yarım bir kafa görünüyor. Gülümsüyor. Fotoğrafa sığabildim diye nasıl seviniyor. O benim babam işte. Yanındaki zarif kadın da annem. Nasıl da genç her ikisi de!

Fotoğraf bu kadar. Üç kadın hariç bu kadar. Te çekilirken girmişim içine. Çıkırt!

Dikkat ettiniz mi kadınlarımızın başlarına? Türban mürban yok o devirde. Çiçekçide yaptırılmış tek bir saksı kafa yok. Başörtüsü var, hep vardı zaten. Vardı da. Saçının ucuydu kenarıydı diye bir derdi yoktu kimsenin. Ben çocukken. Yoktu böyle sahtelikler. Hem de hiç. Seksen darbesinden sonra başlatıldı. Milletten ümmete giden ters yolda. Zorla. Ticaret gereği elbette.

Aslında eski bir resmin içine girmeyi başarırsanız derken, sadece tek bir eski resmi kastediyordum. Caspar'ın resmini. Biliyorsunuz, *Sis Denizinin Üzerinden Bakan Aylak Adam*'ın yanına gittim ve res-

min içine girdim. *As a matter of fact*. Yıllar sonra gireceğim. Balkonda çalışırken dalıp gideceğim. Romanı çevirirken. *Wittgenstein'ın Metresi*.

Zaten tek uygun örnek bu resim. Anlatmıştım. Dedim ki. Eski bir resmin ya da eski bir fotoğrafın içine girmeyi başarırsanız. Hayatta her şeyi başarabilirsiniz. Esir alır hayat sizi. Tüm hayallerinizi gerçekleştirirsiniz. Esir alır hayal sizi.

O bir flanör-şair. Dalgaya düşmüş ama uyumamış. Durduğu yeri kendi seçmiş. Tesadüf değil yani. Tek bir yerde duruyor. Kayanın üstünde dikiliyor. Kaiserkrone üzerindeki bir grup kayadan en yüksekte olanında. Hık! Zirvede. Başarmış işte. Ama bin tane gözü var. Bakıyor. Hâlâ arıyor. Aramak. Devrimci bir eylem. Belki sadece bekliyor. Beklemek. Devrimci bir eylem. Tetikte ve büyülenmiş. Aslında iki gözü var. Çünkü insanların iki gözü olur. Belki bir tane. Diğerini yummuş. Ya da bir gözü kör. Bilemeyiz. Çünkü arkası dönük duruyor. Hık! Caspar'a sormamız gerekir. Hık! Caspar söyler. Bu hıçkırık da gıcık verdi yahu! Ben de bundan söz ediyorum. Ben biliyorum. Çünkü Caspar'a sordum. Söylemedi. Git işine be adam dedi. Gözlerinden ateş fışkırıyordu. Kolaysa git kendisine sor. Söylerse o söyler. Ben de bundan söz ediyorum. Ben biliyorum. Çünkü sordum. Resmin içine girdim ve arkası dönük sarhoş adama sordum. Beyefendi dedim. Kaç gözünüz var? Git işine be adam dedi. Koyu yeşil bir palto giymiş. Sağ elinde bastonu. Kolaysa kendin sarhoş ol. Saçları rüzgârda dalgalanıyor. Ayıkken çıkmak kolay. Sarhoşken çık da görelim bakalım. Ben dedim. Çıkmadım efendim. İndim ve girdim. Resim alt katta bir odada tek başına duruyordu ve kapı açıktı. Hadi canım! Az biraz yalanın sakıncası yok. Tablo artık Kunsthalle Hamburg'da sergileniyor. *What?* Ama dilerseniz çıkar giderim. Hık! Zaten zor nefes alıyorum. Burası çok yüksek sanırım. Kal evlat dedi. Az biraz yalanım işe yaradı. Hohoy! Filtresi kocaman tuhaf bir sigara çıkardı cebinden. İçindeki tütünü boşalttı. Bir dolma doldurdu/sardı. Sonra filtresini iki yerden ezdi/ burdu. Yaktı. Bir ilknefes çekti. Burnundaki mandal yüzünden dedi. *What?* Mandal, mandal. Burnunda mandal var. O yüzden zor nefes alıyorsun. Nasıl utandım. Çıkarıp uçuruma fırlattım. Hâlâ osuruk kokuyor muyum acaba? *What?* Hıı! Gülümsedim. Gülümsedi. Geçiverdi utancım. Cigaradan bir derin nefes daha aldı. Bana uzattı. Filtre filtre değildi. Kartondan bir boru. Bir zı-

vana. Öhö-öhö-öhööö! Oh be, nefes almak ne güzelmiş. Ah salak kafam! Hahahaha! Meclisimiz iki kişilik evlat dedi. Olsun dedim. Caspar'ın ve Benjamin'in dudaklarıyla da içeriz. Böylece oluruz dört kişi. Sağındaki kayaya oturdu. Bastonunu uçuruma fırlatıp attı. Sonra tekrar tuttu. Yanına yasladı. Saçlarını düzeltti. Ah insanlık! Dedi. Yıllardır ilk ziyaretçim sensin. Konuşmayı özlemişim. Herkesle konuşulmaz dedim. Sadece sarhoş ruhlarla dedi. Yanına oturdum. Onun gibi ben de ayaklarımı uçuruma sarkıttım. Meclisimiz iki kişilik. İki de asil/sarhoş ruh. Ettik mi dört kişi. Dört eski dost. Dört sevgili dost. Adını sormama gerek var mı sevgili/sevdalı okur? »*Çünkü her insan kendine yetecek kadar afyon taşır içinde, benimse kütüphaneye yaslanıyordu beşiğim.*« Esrarkeş esrarkeşin kurdudur. Hayalkeş hayalkeşin kurdudur. Paris'in can sıkıntısı o. Paris'in flanör'ü o. Ben de Ankara'nın. »*Angara'nın bağları da büklüm büklüm yolları*« Hık? Pardon şarkılar karıştı. Ben de bundan söz ediyorum sevgili dostum dedim. Bu deliottan. Onun gösterdiğini dedi, şiir de gösterir evlat. Ben de bundan söz ediyorum sevgili dostum Baudelaire dedim. Bir de bir müzik var ki. İkisi birlikte öyle bir deneyim ki. Müzik yanında mı dedi heyecanla? Elbette dedim. Tercümeye ara verdim. Kulaklığın tekini ona uzattım. Güya atom çalışacaktım. Bu ne böyle evlat dedi? Simeon ten Holt'un *Canto Ostinato*'su dedim. Her şeyi kategorize etmeyi seven akıllar ve müziği duymadan dinleyen kulaklar.

"Müziğine minimalist diyorlar."

"Minimalist bir küçümseme sıfatıysa, bence doğru değil. Minimalist bir yüceltme sıfatı olamayacağına göre. Hiç değil."

"Bazıları da müziğine tekdüze diyor. Monoton yani. Kuru, yeknesak, boyuna, sıkıcı."

"Hahahaha! Bunlar hiç okyanusun ortasında kalmamışlar. Hatta okyanusa bakmamışlar bile."

"Hahay!"

"O tekdüze çayırların içinde zıplayıp duran tavşanları görmüyorlar mı evlat? Piyanoların siyah tuşlarında bay kuşlar, piyanoların beyaz tuşlarında bayan kuşlar. Duymuyorlar mı? Bak. Tetikte bekliyorlar. Tetikte ve sarhoş."

"Göz kırpıp duruyorlar."

"Bu müzik bir okyanus evlat. Hahay!"

"Parça parça bir sürü nehrin döküldüğü okyanusta seksen dakikalık bir dip yolculuk."

Baudelaire bir dolma daha sardı ve biz. Ben ve O. O kayanın üzerinde, altımızda okyanus, *Canto Ostinato*'yu dinledik. Baştan sona. Hık!

Ben tercüme yaparken hep müzik dinlerim. Bu aralar *Wittgenstein'ın Metresi*'ni ediyorum tecrübe. Pardon. Tercüme. Hık! Müzik tercüme edilmez. Sadece dinlenir. İnsanın içi gibi. Bir gün aniden susuverir. Tercümeye ara versem de müzik çalmaya devam eder. İçimde ve dışımda. Gözlerimi yumar dinlerim. İçimde ve dışımda. Dinlenirim. Kim bilir nerelere giderim? Belki Hollanda'ya gider, bir lalenin içine girer, kırmızı kırmızı ağlar, ya da sarı sarı gülerim. Hollanda'da eski bir demir fabrikasının içine yerleştirilmiş iki piyanodan *Canto Ostinato*'yu dinlerim. Geçmişte bir yerde yürüyen kendimi ve geçmişte bir yerde beni bekleyen büyük ailemi keşfederim. Sözcüklerin tarihinde yolculuk ederim. Böylece en güzeline rastlama şansım olur. Rastlarım ve seçerim. *Canto Ostinato*'yu dinlerken Ay'ın ve Venüs'ün, Benjamin'in ve Baudelaire'in etkisi altına girerim. Sanki o büyük kozmik deneyime, esrarlı arkadaşlarımın arasına davet edilmişim. *»Esrarın, âşıkken tadına vardığımız kendi varoluşumuzu yeniden ve hesapsızca tüketmesi için doğayı ikna etme gücü olduğuna inanmak isterim.«* Kolayca inanırım. Kolayca kanarım. Sonra. *Out of the blue*. Dalgaya düşerim. Müziği dinlerken paramparça ve iyi bir adam olurum. İyi bir adam olurum çünkü ikiye, üçe, beşe bölünmem. *Canto Ostinato*'yu deliotla birlikte dinlerken alegorik olarak parçalanırım. Bedenim, ruhum, gölgem ve gölgemin gölgesi. Gölgemin gölgesinin düştüğü kirpiklerim. Lime lime olurum. Yeniden bütünlenince. Bütünlenebilirsem. İyi bir adam işte.

Öyleyse. İyi müzik zihni açar. Nefesi de açar. Bunu, yanılmıyorsam, ilk Platon söylemiş. Düşünsenize. Te ne zaman! İyi müzik zihni açar, kat kat açar. Ütü gibi. Kişinin beğenisini pekiştirir. Kat kat pekiştirir. İyi müzik zihni açınca, beğeniyi pekiştirince, kişi çok daha zor şeyleri çok daha kolay öğrenebilir. Misal. Şiiri. Şiirin kulakları, gözleri, dudakları olduğunu. Beklemeyi bilirsen. Şiirin zahmetsiz olduğunu. Misal. Halis matematiği. Misal. Atomun hayatını. Ve böylece insanın hayatını. Ve böylece, adaletle özgürlük arasındaki mutlak bağıntıyı. Önceliği.

Kalem, kitap, defter.

Gözlük, sigara, çakmak.

Goyun, geçi, geyik.

"Güzel mi?"

"Güzel de laf mı!"

"Yüz tane gözüm vardı. Şu an bin tane oldu."

"*Şiirin tümü, yaşamla dolup taşan bir sözlük gibi beynine mi giriverdi?*"

Bana döndü. Gülümsedi. Senin hâlâ iki gözün var dedi. Hahahaha! Daha iki nefes çektim dedim. Yarım nefes sonra görürsün. Hahahaha! Önemli olan evlat. Dedi. Nedir dedim? Dedi ki. Zevk verirsen, zevk alırsın. İşte her şey bu kadar basit. Masa da olsan kitap da. Türk kahvesi fincan. Ya da telve. Zevk vereceksin, zevk almak istiyorsan.

"Paraşüt olsam?"

"Aynı şey."

"Tayyare olsam?"

"Aynı şey."

"Şimendifer olsam? Köpek olsam? İnek olsam?"

"Hahahaha! Hahahaha!"

"Aynı şey."

"Dişi olsam?"

"Aynı şey."

"Hahahaha! Hohohoho!"

"Hihihihi! Hahahaha!"

"Bee! Bii diye okunur Raif abi. Hık!"

"Bırak ukalalığı Rex."

"Fotoğraf da aynı şey. Ama teknik bir şey. Çıkırt!"

"Bırak ukalalığı Rex. Doldur bir kadeh."

"Düdüklü gibi. Hem teknik hem anlık bir şey. Bum!"

"Duduklüye karşıyum Rex/Alex!"

"Duduklü de sana karşı Raif abi! Bum!"

"Hahahaha!"

Vay canına yanayım. Yarın atom sınavım var.

Ama iyi romanlar sessizdir.

Bum! Ses bence büyük şans. Ses. Büyük şanssızlık. Misal. *Ses* mecmuası niye çok sattı?

Çünkü sessizdi. Sadece yazılı ve resimliydi.

Şok! Figen Han giyinik yakalandı! Hahahaha!

Gördünüz mü sevgili/sevdalı okurlar? Ses yok. Sadece görüntü ve yazı.

Dergide ayrıca. Fikret Mualla'nın çizimleri. Bedri Rahmi Eyüboğlu'nun yazıları.

Gördünüz mü? Ses yok. Sadece resim ve yazı.

Misal. Perihan Mağden. Gökkafes faciasında sesini medyaya bir servis etti. Ne çok okur kaybetti! Görüntüsü de yetmedi. Çünkü görüntüsü sesliydi. Hahahaha! Var mıdır hâlâ okuyanı?

Misal. Charlie Chaplin. Hık! Söze ne gerek var. Baştan sona zahmetsizlikti. O yüzden çok sevildi.

İyi romanlar sessizdir. İyi şiirler sessizdir. Harfler birer fitildir. Okurun içine uzanır. Okur içinde. Olsa da farkında, olmasa da. Bir ses bombası taşır. Bir sigara. Yak. Bir harf. Bir çakmak. Bum! Rengârenk ortalık.

Güdül'de çay kenarındayız. Zaman şimdiki zaman. İçkimiz. Yeni Rakı.

"Aynı sorun tiyatroda da var. İnandırıcılık yani. Ülke biraz da bu yüzden bu halde. Ülke biraz da bu yüzden haramilere teslim Raif abi. O. Şu. Bu. Elbette çok büyük oyuncular. Ama oyuncular ya. Çok zor işleri."

"Çok zor işleri Rex. Böyleyken sesleri. Bir tek kendileri için var sesleri."

"Hayatta/Sokakta yok bu seslerden Raif abi."

"Çoook derinden geliyor. Hayatı ıskalıyor sesleri. Bizi inandıramadı hiçbir zaman. Nasıl inandıracak herkesi?"

"Halk sese inanır. Atomlara değil. Misal. Başbakan. Hık!"

"Ama tabii. Halk var halkçık var."

"Bir yanda halk, diğer yanda lümpen kalabalık."

"Zaten matematik bu yüzden var."

"Özellikle Femenler. Pardon yüzdeler konusu."

"Şark Sahnesi. Türk Tiyatrosu. Bir Silivri Halk Plajı kadar olamadı. İnandıramadı sesi. Kimseyi. Hık!"

"Ama. *Olacak O Kadar!* Hık! O var."

"Hâlâ var. İyi ki var."

ODTÜ Oyuncuları vardı. Hâlâ var. İyi ki var. Bu onların sahne adı. Ne güzel amatör amatör. Oynadılar. Hâlâ oynuyorlar.

Bir de göz var tabii. Göz olunca görüntü de var. Ya da tersi. Halk görüntüye inanır. Atomlara değil. Misal. Başbakan. Hık! Ama sesin yanında, görüntü tali. Bence ses en önemlisi. Görüntü sesle değil. İdealarla karşılaştırılınca önemli. Ama halk nereden bilecek bu ideayı. Görüntü sessiz olmalı. Misal. Önünde arkasında. Ya da fonda. Müzik olmamalı. Bu dediğim. Şiir için de geçerli.

Vay canına yanayım. Yarın atom sınavım var. Ben tutmuş sanat felsefesi çalışıyorum. Pazar günü sınav mı olur! Hem de sözlü. Eee! Hiçbir bok bilmiyorum. Atomlar bilinemez ki. Sadece osuruk kokuyorum. Yalan söyledim. Bir çığlık bile değil. Sadece bir osuruğum.

Tencere soğudu mu ki? Serena Williams'ın kıçı gibi. Kapkara. Bir düdüklü almanın zamanı geldi sanırım.

Ben çocuk değilim. Koca adamım. Atom dersini verirsem doktoramı yazmaya başlayacağım. Ama nefes alamıyorum. Aşıla beni Jüpiter. Sıç üstüme. Juno aşkına! Bana doğru yolu göster.

»*Tesadüfler hayatın atomlarıdır.*« Hadi be! Atomlar pinpon toplarıdır. Atomlar her yerdedir ve atomlar beyaz pinpon toplarına benzerler. Ama çıplak gözle görülemezler.

Ama ben sanat değil, atomları çalışmalıyım. Kristal yapıları, kafesleri, nişanlılığı ve evliliği. Nişanlılıklar. Evlilikler. Atomlar arasında tabii. Yarın sabah sınavım var! Yarın sabah sınavım var! Yarın sabah atom sınavım var! Aşıla beni Jüpiter. Sıç üstüme. Bana doğru yolu göster. Yarın sabaha kadar bir yargıya varmalıyım Jüpiter. İşe yarar bir yargıya.

O da ne? Bu kitabın masada ne işi var? Bu evde ne işi var, hayatımda ne işi var? Ne işi var mı? Sen malzeme mühendisisin Rex/Alex. Yüksek hem de. Hık!

Hayatım boyunca kitap satın aldım. Öğrenciyken de ara sıra çaldım. Henüz okul bitmemiş ve asistan olmamışken. Bir kez yakalandım. Alçak herif beni çok utandırdı. Gereksiz olduğunu biliyordum ama, sanırım eskiden gelincik tarlası kadar kumraldım. Çünkü gelincik toplardım. Ama fena da olmadı. O utançla, bir kıyısından şiire bulaştım. Şu kıyıdan. Bakın. Parmağımın ucundan bakın. Hık! Eski yeni, iyi kötü. Çok kitap topladım. Kötüden misal olmaz biliyorum. Ama bu kez kötüye örnek vermek istiyorum.

Doksanlı yılların en başıydı. Ada'dan döneli dört yıl olmuştu. Yugoslavya'da iç savaş başlamıştı ve nedense Beth'le iletişimimiz

birdenbire kopmuştu. Belki sosyalizm yüzünden. Anımsıyorum. Artık pek inanmıyordu. Zayıflamıştı. Belki. Savaş! Anımsamıyorum. Hem de hiç. Ne tuhaf! Aklıma. Trende en son okuduğu, okurken ürperdiği dize geldi. »*Benim işim savaşla, ve savaşın pişmanlığıyla. Şiir bu pişmanlığın içindedir.*« Aynı ürpertiyle ürperdim. Sanki yanımdaydı ve bana sarılıyordu. Teninin sıcaklığını, canlılığını hissettim. Şimdi neredeydi? Ne yapıyordu? Yaşıyor muydu? Ah! Beth. Ah! »*Yaşayanların dilinin ötesinde, ölüler ateşle konuşur birbiriyle.*« Savaşta. Barışta. Dünyanın kenarında. *Poets' Corner*'da. Kitabı da göndermedi. Mektubuma yanıt bile vermedi. Belki mektup yanlış adrese gitti. Belki postacılar grevdeydi. Thatcher Hükümeti.

"I look for a book, *The New Poetry*…"

Ama bu kitap o kitap değil. O kitap şu. Kötüye vereceğim örnek yani. *The Fountainhead*. Hık! Yazarı Ayn Rand. »Vahşi kapitalizmin filozofu« denen yazar. Şu »McCarthy bülbülü yazar«. Ta/Te doksanlı yılların başıydı. Ada'dan döneli altı yedi yıl kadar olduğuna göre, 1993 olabilir. Yugoslavya'daki iç savaş tüm acısıyla/pişmanlığıyla sürüyordu. Tito'nun Yugoslavya'sı yerle bir olmuştu. Günaşırı katliam haberleri geliyordu. Pazar yerlerinde, yol kenarlarında, tarlalarda. İnsanlar kurşuna diziliyordu. Keskin nişancılar, kadınları erkekleri çocukları. Ördek gibi avlıyordu. Lunapark gibi. Beth'le iletişimimiz çoktan kopmuştu. Belki sosyalizm yüzünden. Anımsıyorum. Artık pek inanmıyordu. Zayıflamıştı. Belki. Savaş! Anımsamıyorum. Hem de hiç. Ne tuhaf! O sene, *ayların en zaliminde* hem de. *The Fountainhead*'i. Paraya kıyıp satın aldım. O kitabın ruhuna yakışan da buydu. Para. O zamanlar Ankara'da iyi kitapevleri vardı. Patronları sadece kapital toplamazdı. Sonradan çoğu ya simit sarayı ya dönerci oldu. Bu İngilizce kitabı okuduktan sonra, gidip klozete kustum. Ada'dan döndükten hemen sonra karnıma yumruk atan bir kız arkadaşım vardı. Mahalleden. Pınar'dı adı. Şerefim üzerine. Kızın adı Pınar'dı. Beth'in fotoğrafını gösterdim ve mideme yumruğu yedim. İzini kaybetmiş olmasaydım. Onun da kucağına kusacaktım. Düşünüyorum da. Hayatın gürültüsü patırtısı içinde. Ne çok arkadaşımın izini kaybetmişim. Şimdi internet var. Facebook var. Ama içimde korku da var. Sonra kitap Türkçeye çevrildi. Ve hemen tüm serçelerin başucu kitabı oldu. Elbette Türkçesini almadım. Kitapçıda şöyle bir karıştırdım. Sinan abim kitaba önsöz yazmış. Âlâ. Çok yakıştır-

dım. Ama kitabı atmadım. Önsözsüz olanı. İngilizce olanı. Yakmadım da. Kitaplara kıyamam. Kitabın. Sırtına. Dizili olduğu rafa yani. Kitabın sırtına fotoğraflar yasladım. Bir tanesi bir pisuar. Ama Marcel Duchamp'ın baş aşağı duran *Çeşme*'si değil. Bu pisuarda bir at sineği var. Ada Dönercisi'nin tuvaletine işerken gördüm. Oraya işemek için giriyorum. Otelken giremezdim. Önünden geçerken içlenirdim. İyi ki oteli yıkıp altı kat dönerci yaptılar. Böylece metronun tuvaletine para vermekten kurtuldum. Fotoğrafı kendi gözümle gördüm, yani kendim imal ettim. Hemen sonra, dönerin yanında çiğköfte de satılmaya başlandı adada.

»Angara'nın bağları da büklüm büklüm yolları
Ne zaman zarhoş oldun da galdıramıyon golları.«

Öf be! Öff. Ne elliyorsun kardeşim türküye? Ellemesene türküye! Neden elliyorsun, neden orijinalini bozuyorsun? Bozuyorsun da dilimize doluyorsun. Sus be oğlum. Sen de herkes gibi atsana göbek. Bak ne güzel. Anonim türküyü yaptım göbek havası. İyi halt ettin! Keskin ağıtından kime ne artık. Bozlaktan kime ne. Aşktan kime ne! Tıka kulaklarını. Duyma. Burası Türkiye.

Doğru. Bir adaydı eskiden. Şimdi oldu pavyon. Pavyon olsa iyi. Eski pavyonlar, eski gazinolar kalsaydı, Türkiye dönerci dükkânı olmazdı. Türkiye Ada Dönercisi.

Neşet Ertaş dediydi ya. Durun yahu, bu oyun havası değil! Dedi de ne oldu? Anlamadılar ki. Bırak içlenmeyi Rex/Alex. Bak ne güzel göbek havası. Memleket olmuş. Koskocaman düğün salonu. Bak Rex bu göbek. At Rex at. At göbek at. Ağlasın keman bir kenarda. Sana ne. Ağlasın gitar bir kenarda. Sessizce. Sırası mı annem? Bırak içlenmeyi.

»İp attım ucu kaldı Tarakta gücü kaldı
Ben sevdim eller aldı Yürekte acı kaldı«

Otur da çalış. Bırak artık elinden şu fotoğrafı. Hiç değilse çalışıyor gibi yap. Fotoğraflar kederli. Şimdi değilse yarın kederli. Yarın değilse bir önceki gün. Kapı çaldı. Hık!

»Almayı yüke koydum Ağzını büke koydum
Aldın yârim elimden Boynumu büke koydun«

Kapı çaldı. Hık! Sabah. Yeni bir yüzyıla, yeni binyıla bir iki var. Hâlâ tek tabancayım. Osuruk kokuyorum. Kapıyı açtım. Aklımda atomlar. Kalbimde hüzün. Atomlarda bile hüzün var. Doğru. Bana

lazım melankoli. Yani bir çakmak. Çakacak. Ateşimi. İçimdeki baruttan. Edecek imal. Dinamit lokumu. Hık!

Karşımda Raif abim. Babamın Türkçe dualarındaki beşinci oğlu! Şarkı Abim. Aynı zamanda bir hayat bilgisi kitabı. Anlar kuşlardan, ağaçlardan, maddenin her halinden. Salgın hastalıklardan, gönül yorgunluğundan ve yenecek yemişlerden. Hemen dağıldı hüznüm. Ama onun şarkıları hep kederli. Nasıl oluyor bu! Oluyor işte. Yalnızlığın tersi. Dostluk.

"Hoş geldin Raif abi."

"Hoş bulduk Rex/Alex. Gireyim mi?"

"Gir gir."

"Ben girmeyeyim. Sen çık hadi."

"Nereye gideceğiz?"

"Yakına."

"Üstümü değiştirmem lazım. Gir. İçeride bekle."

"Ne yapıyordun?"

"Ders çalışıyordum."

"Yalan!"

"Hahahaha!"

"Ne dersi?"

"Yarın sınavım var. Hem de sözlü."

"Burası beter kokuyor. Parti mi verdin gece?"

"Sayılır. Bir tencere kuru yaptım. Yalan oldu hepsi. Yandı."

"Nasıl yandı?"

"Uyuyakalmışım."

"İyi ki evi yakmamışsın."

"Rüyamda o da oldu."

"Ne oldu?"

"Bu sabahtan beri zor nefes alıyorum Raif abi."

"Neden ki?"

"Stresten herhalde. Yarın sınavım var ya."

"Dön bakayım."

"N'oldu?"

"Çocuğum. Mandalı burnunda unutmuşsun."

"Sahi mi?"

"Sahi."

"Hay canına yandığım dünya. Oh be!"

"Hahahaha!"
"Ben hazırım."
"Tüm pencereleri aç."
"Açtım zaten."
"Hepsini bir daha aç."
"Tamam. Bekle."
"Açtın mı?"
"Açtım."
"Hahahaha!"
"Nereye gidiyoruz?"
"Ordu Yardımlaşma Kurumu'na."
"What?"

Okuldayım. Burası da bir nevi yardımlaşma kurumu. Ilık suyla dolu bir küvet misali. Sosyal bir mekân. Akademi. Artık asistanım. Artık değilim. Sadece asistanım. *I mean no residue. I'm just an assistant. No assistant professor. No residue. Just an assistant. For a long time*. Sene. İsa'dan Sonra Bin Dokuz Yüz Doksan Sekiz. Olmalı. Çünkü amfide Goethe'nin *Faust*'unu oynuyorlar. İki gün önce izledim. Galasını.

Aineias da yok artık. Yıllardır yok. En son askere gidiyorum dedi ve gitti. Gidiş o gidiş. Doksanlı yıllara varmıştı yıllar. Ya da varmak üzereydi. Ha vardı ha varacak. Tı. Gitmiştir belki. Sonra Bizans'a gidecekti. Gitmiştir belki. Haber yok. Canım çok sıkılıyor. Çok. *Hasan Sabbah*'ı birlikte izlediğimizi anımsıyorum. Sene 1988. Sanırım en son Dürrenmatt'ın *Babil'e Bir Melek İniyor*'unu izledik birlikte. Seksen dokuzun şeftali baharı.

"ODTÜ'ye de bir melek iner mi Aineias?"

"Bekle iner. İner iner. Hahahaha. Kesin iner!"

"Siktir lan. Doğru düzgün yanıt ver."

"Melek inmezse, kesin bir kraliçe iner. Kesin iner. Kraliçe inmezse, bir arı iner. Kraliçe arı. Hahahaha!"

Manhattan'ın İyi Tanrısı'nı yalnız izlediğimi anımsıyorum. Çünkü sene doksandı ve oyun Ingeborg Bachman'ındı. Gerçek bir küvet olsaydı. Bol köpüklü. İçi ılık su dolu.

Ofisten sıkılmışım. Kendimi çayırlara atmışım. Ama önce yürüdüm, yürüdüm. Sene. İsa'dan Sonra Bin Dokuz Yüz Doksan Sekiz. Olmalı. Çünkü amfide Goethe'nin *Faust*'unu oynuyorlar. İki gün

önce izledim. Galasını. Mimarlık amfisini geçtim. Matematik bölümünün önüne geldim ve bölümün önündeki çayırlıkta dikilen kıza Tebessüm'ü sordum. Gene tanımadığını söyledi. Zaten ya tanımıyorum diyor ya da bugün görmedim. Yıllardır böyle diyor. Yıllardır yalan söylüyor. Sonra heykele parmağımla bir hareket yaptım ve tekrar yürümeye başladım. Kütüphanenin önündeki yoldayım. Önümde basamaklar. Basamakları çıkarken çok rahatım. Çünkü daha yıllar var. Granit Kaya ve Fare Frederik işbirliği. Anımsatayım dedim sevgili/sevdalı okura. Bir meyve ağacı. Hah! Tam bana göre. Zaten bahar. İlkbahar. Ya da ilkyaz. Aynı şey. Güzelim ilkbahar. Güzelim ilkyaz. Elimde İngilizce bir kitap. Onu okuyorum. Adını unuttum. Bir küvet olsaydı. Hık! Anımsadım. *Marat/Sade*. Yazan. Peter Weiss. Hıçkırığın bir iyi yanı. Hıçkırırken kan bazen beynime de sıçrıyor. Tam başlığı. *Jean-Paul Marat'ın Takip Edilip Öldürülmesi'nin, Charenton Akıl Hastanesi'nde Marquis de Sade Yönetiminde Hastalar Tarafından Canlandırılması*.

Olaylar, Marquis de Sade'ın 1801'den 1814 yılındaki ölümüne kadar kapatıldığı ve oyunlarını yazıp yönettiği Charenton Akıl Hastanesi'nde geçer. Yıl 1808'dir. Akıl hastaları tarafından oynanması için Marquis de Sade yine bir oyun yazar. Oyun, devrimci Jean-Paul Marat'nın takip edilip öldürüldüğü oyunun hastane yöneticilerine ve seçkin bir seyirci kitlesine oynanışını anlatır. Oyun içinde oyundur.

Üç şenlik sonra bunu da izleyecek, ya da üç bahar sonra. 1992'de. Ne tuhaf! Rex/Alex'in okulu bitirip asistan olduğu sene. Seçtikleri oyuna bak. Mühendisliğinin şerefine mi ne! İçeride hem de. Mimarlık amfisinde. Galasını hem de. Hastane yöneticilerine ve seçkin bir seyirci kitlesine. Ne güzel oynamışlardı. Ne güzel amatör amatör. Oynamışlardı. *Marat/Sade*. Yaraları yüzünden küvette yaşıyordu. Sonra. *Bahar Noktası*. Shakespeare. Sonra. *Verimsizler*. Peter Turrini. Ne güzel oynamışlardı. ODTÜ Oyuncuları. Aslında. ODTÜ Tiyatro Kulübü. Bağladı birbirine, geçmişle geleceği. Teknik Oda'da. Amatörce. İlk ders. *Family Tree of the Turkish Radical Left*. Mahir Çayan. Sanırım en radikali. Ya da yakışıklısı. Aynı şey. Ya da ikinci. Ne fark eder. 1918'den 2001'e. Hep amatör ruhla. Sahnede. Ve. *Godot'yu Beklerken*. Samuel Beckett. *God and Idiot!* Geldi mi? Salak salak bekledik. Gelmeyeceğini bile bile bekledik. Oynuyorlardı çünkü. Gerçek gibiydi. Dekor şahaneydi. Sesleri kendilerinindi. Gelecek gibiydi.

Gelmedi tabii. Salaktık o zaman. Bok gibi. Gençtik ki. Yıl 1995. Nınınının! Bayanlar Baylar. Fare Frederik ile Kültür Komiseri Granit Kaya'nın Walter Benjamin Gözetiminde Rex/Alex'i Büyük Yönlendirişleri. Büyük Kaçamak. Büyük Sürgün. Hayattan Hayata. Hangisine? Gerçek olanına!

Hepsini ilk sahnelendikleri gün izledim. Torpilliyim kardeşimden. Aineias. Amatörce. O zamanlar her tarakta var bezi. Şimdi iplik eğiriyor Bizans'ta. Profesyonelce. Bağlıyor birbirine, geçmişle geleceği. Aineias. Sevgili, güzel kardeşim. Adı da oldu. Ariadne'nin toptancısı.

Seksenli yılların sonları. Karım on iki on üç yaşlarında olmalı.

Ben onu severim. Haftanın her günü ağırlık kaldırır ve koşardı. Gogo da kullanırdı. Çağının diğer erkekleri gibi o da sigara tiryakisiydi. Çok güzel gülümserdi.

Yıllar sonra, yıllar yıllar sonra. O küvete Bizans'ta rastladım. Akarsu Çıkmazı'nda. Ah insanlık yürümüş ve iki bin yılı çoktan devirmişti. Aynı küvetti, eminim. İçine girdim ve uzandım. Bir sigara yaktım. Her şeye inanacak kadar genç olsaydım, ya da karşılıklı iki laf edebildiğim her güzel kıza âşık olacak kadar saf olsaydım. Elbette soyunmadım. Artık o kadar salak değilim. Ama fotoğrafını çekebilmem için çıkmam gerekti. Çıkırt-çıkırt! Çünkü sıkıldım. İkinci sigaram da bitmişti. Ama sokaktan hiç kimse geçmedi. O küvetin o küvet olduğundan adım gibi eminim. Hahahaha! Çünkü küvetlere az girerim. Çok az. İnsan çok girdiği şeyi iyi tanıyamaz.

Ertesi gün Ankara'ya döndüğümde soluğu ODTÜ'de aldım. Topluluğa vardım. Tiyatro Kulübü'nün odalarının bulunduğu alt kata indim. Mimarlık amfisinin alt katına. Her yer aynı kalmış ama herkes farklılaşmış. Ben dedim, Ariadne'nin toptancısının arkadaşıyım. O da kim dediler? Yaptığım hatayı hemen anladım. Aineias dedim. Ha! Öyle desene. Dediler. Marat/Sade'ın küveti neden şimdi Bizans'ta dedim? Te oraya mı gitmiş dediler? Evet dedim. Dün içinde sigara içtim. Depoda yer kalmamıştı dediler. Niye beni aramadınız dedim? Ben alır balkonuma koyardım. Ne bilelim? Dediler. Gelmişken biraz fotoğraf çekebilir miyim? Elbette. Aineias'ın arkadaşı bizim de arkadaşımızdır. Ben Hektor'um dedim. Hektor mu? Hektor. Uyuz Hektor mu? Ne olmuş? Herkes uyuz olabilir. Kız kardeşimi de uyuz etmişsin. O kim ki? Aylin. Hatırlamıyorum. Neyse. Zaten o da

sonra başka birini uyuz etti. Hahahaha! Aineias'la çıkardığınız dergileri biliyorum. Sahi mi? Sahi. Kütüphanemde hâlâ dururlar. Çok güzeller. Sen nereden buldun ki dergileri? Dedim ya. Aylin, ablam benim. Ha! Hatırlamıyorum.

Arşivi de fotoğraflayabilir miyim? Elbette. Ya Teknik Oda'yı? Elbette. Çıkırt! Çıkırt-Çıkırt-Çıkırt!

Ona orada rastladım. Karıma. O toplulukta. Aynı ağaca yaslanıyormuşuz meğer. Yani ben gidip onun yaslandığı ağaca arkadan yaslanmışım. Hık! Pardon. Arkamı yaslamışım. Görmeden tabii. Ağaç olmasa sırt sırtayız. Ben kızların sırtlarına doğuştan hastayım. Niye bilmiyorum. Bu hastalığımı çözemedim. O bahar günü de kafamı küvetten çıkarıp çıkarıp kızların sırtlarına bakıyorum. Küvetten mi dedim? Hık! Kitaptan.

Kafamı kitaptan ya da küvetten. Aslında tam anımsamıyorum. Her kaldırışımda. Gözlerim bir sırt ararken. Kulaklarım bir ses duyuyor. Mırıl mırıl bir ses. Bir masal sesi. Masal okuyan bir ses. Üçüncüsünde mi yoksa on üçüncüsünde mi. Dönüp ağacın arkasına bakmayı akıl ettim. Eveeeet. Orada işte. Kocaman aheste gözlü bir masal. Kuş. O işte. Karım. Kulaklarında kulaklık. *Walkman* kucağında. Ne dinliyorsa artık. Elinde kâğıtlar. Elinde bir kurşunkalem. Bacaklarını uzatmış. Karalıyor bir şeyler. Masalını. Vay canına. Bacakları ne kadar uzun!

Bana döndü. Göz gözeyiz şimdi. Yüz yüze. Gülümsüyor. Ve dedi ki.

"Gagı va gagıcık va, gagıdan gagıya fag va, gagı olu bağmak gibi, gagı olu dığnag gibi."

"Buyur?"

"Ankara'ya geldik gari, gari demiyelim gari."

Ben de dedim ki. Hemen kalkıp gitmek yerine.

"Aleyküm selam."

Dedi ki. Sesi berrak ve sık tekrarlı bir arıkuşu ötüşü gibiydi. Göğüs dekoltesi şahane. Sırt deseni rengârenk.

"Prup prup-prup prup-prup prup-prup prup-prup prup."

Hemen sonra dedi ki.

"Hihihi-hihihi-hihihi-hihihi-hihihi-hihihi."

"Ben de dedim ki.

"Hık! Hık-hık! Hık-hık-hık!"

"Hihihi-hihihi."
"Hahahaha. Hahahaha."
"Adınız nedir?"
"Iıı. Rex/Alex. Ya senin ki?"
"Bee."
"What?"
"*Bee. My name is Bee*."
"Ne diyorsun. Şahane!"
"Prup prup."
"Ne yiyorsun?"
"Günçiçeği tohumu."
"What?"
"Hihihi-hihihi. Çekirdek içi."
"Kabuksuz mu?"
"Çitlemesi zahmetli."
"Hahahaha!"
"Arkadaşıma rica ettim. Benim için akşamdan çitledi."
"Çok komik bir kızsın."
"Bazen."
"Sahiden komiksin."
"Otursana. Düşeceksin birazdan."
"Zaten boynum ağrıdı."
"Ne yapıyorsun?"
"Kitap okuyordum."
"Adı ne?"
"Marat/Sade."
"Bizimkiler de oynamış eskiden. Prup prup. Güzel oynamışlar."
"Oyuncu musun?"
"Hayır. Topluluğa. Hihihi. Takılıyorum öylesine. Oyuncuları sevmem. Hihihi-hihihi."
"*Babil'e Bir Melek İniyor*'u da oynamışlardı. Onu da güzel oynamışlardı."
"Prup prup."
"İzlemiş miydin oyunu? Seksen dokuzun şeftali baharı."
"Ben o zaman orta ikiye gidiyordum."
"Ha!"
"Tam regl olduğum sene."

"What?"

"Ortaokula gidiyordum ve regl olmuştum dedim."

"Ha!"

"Prup prup-prup prup."

Bizse. Yani Rex/Alex ve ben. Türkleri Nadolu'ya leyleklerin getirdiğini biliyoruz. Buna tüm kalbimizle inanıyoruz. Hatta. Haydar bizden çok inanıyor. Büyük abim Mamak'ta yatıyor. Aynı ranzada iki kişi. Abimin koynunda bir erkek. Yukarıdaki anarşistin de koynunda bir erkek. Ranza mecburen dört kişilik. *Eşim ve Ben*'i keşfettiğimizde orta birdeydik. Çok korkmuş, üstüne bir de dayak yemiştik. Olayı kavramamızsa liseyi bulmuştu. Vay be. Farka bak! Kuşak değil sanki çağ değişti. Değişti ya. Salak! Hatta. Yüzyıl değil. Binyıl geçti. Hık! O dehşetengiz olaydan sonra model uçak da yapamaz olduk. Cık-cık-cık!

"Hık! Sen ne yapıyordun ağacın arkasında?"

"Masal yazıyordum."

"Sahi mi? Adı ne?"

"Henüz adı yok."

"Okur musun biraz bana?"

"Bir varmış bir yokmuş. Ya da. *One minute*. Evvel zaman içinde, kalbur saman içinde, cinler top oynarken eski hamam içinde. Ben deyim şu ağaçtan, siz deyin şu bayırdan, uçtu uçtu bir arıkuşu uçtu. Cırlayık uçmadı. Edip uçtu. Edip yalnız uçmadı. Bak uçtu. Bak yalnız uçmadı. Deniz uçtu. El ele tutuştular, birlikte uçtular. Böylece. EdipBakDeniz uçtu. EdipBakDeniz uçmadı. Atom uçtu. Atom uçmadı. Pinpon topu uçtu. Uçar mı, uçmaz mı demeye kalmadı. Anam düştü eşikten, babam düştü beşikten. Biri kaptı maşayı, biri aldı meşeyi. Dolandım durdum dört köşeyi. Prup prup."

"Hahahaha. Hık!"

"Evvel zaman içinde, kalbur saman içinde. Bir parmak sosis varmış. Ya da. Bir varmış bir yokmuş. Parmak sosisin markası EdipBakDeniz'miş. Cin biber gibi akıllı bir çocukmuş. Parmak sosis çocuğun bir annesi bir de babası varmış. Evleri bir ormanın kenarındaymış. Babası orta parmak kadarmış. Annesi işaret parmağı kadarmış. Bir çekirdek aile. Hep pinpon oynarmış annesiyle babası. EdipBakDeniz ise, bilye."

"Hahahaha. Hık!"

"İşte böyle gidiyor."

"Biraz yana gider misin?"

"Az gitmiş, uz gitmiş, dere tepe düz gitmiş. Aklında Galileo'nun deneyi, altı ay bir güz gitmiş. Çayır çimen geçerek, viski tütün içerek, lale sümbül biçerek. İki düz bir ters gitmiş. Ya da bir düz iki ters gitmiş. Gide gide, bir arpa boyu yol gitmiş. Sağa çeke çeke giderken bir kuleye rastlamış. Yangın gözetleme kulesine. Cebinde pinpon topu. Cebinde bilye."

"Vay canına. Modern bir masal sanırım. Hık!"

"Galiba."

"Bitirince okuyabilir miyim?"

"Tamam. İlk sana okutacağım."

"EdipBakDeniz kim?"

"Oğlum."

"Evli misin sen?"

"Hayır."

"Then?"

"Değilim."

"Oğlum dedin ama?"

"Masaldaki oğlum."

"Ha! Hık!"

"Bir gün bir oğlum olursa adını EdipBakDeniz koyacağım. Prup prup."

"Hahahaha. Hık!"

"Ordu Yardımlaşma Kurumu'nda ne yapacağız Raif abi?"

"Yarın şeker bayramı. Biraz içki almalı."

"Öyle desene yahu."

Ben. Rex/Alex. Ya da Alex/Rex. Karımla böyle tanıştık işte. Sonra onu Raif abimle tanıştırdım. Kaçırma bu kızı Rex/Alex. Sakın kaçırma! Atom sınavına çalışmam gereken gün, atomlardan başka her şeyi düşündüm. Bee'yi de düşündüm. Nişanlanacaktık. Yoksa nişanlı mıydık? Cık! Subay bavulu gibi hafif. Üstelik çok zarif. Bee.

Bee'le tanıştığımız gün, tanıştıktan hemen sonra. İçimde hafif bir rüzgâr esmeye başladı. Subay bavulu gibi. Açılır masa olur. Hafiflik gibisi yok. Sarhoş bir rüzgâr. Sarhoş edici bir rüzgâr. Fark etmeden sarhoş olmuşum. Ağırlıklarımı attım. Sanırım kendileri düştüler. Fark etmeden düşmüşler. Sadece Galileo'nun Karısı. Bir tek o boy-

numa sarılı. Ben demiştim beni sevenlere. Sevin beni. Terk etmeyin yok yere. Sağ olsunlar, sevdiler ve terk ettiler. Güle güle hepsine. Gördün mü Aineias. Babil'den sonra ODTÜ'ye de bir melek taşındı. Hahahaha! Subay bavulu gibi. Açılır masa olur. Kalbimde kelebekler. Aklımda meleklerin sürpriz hediyeleri. Gökyüzünde top top bulutlar. Annemin çantasında acaba ne var? Ta/te çocukluğum var. Canım oğlum benim. Bir sümük de subay bavulunun altına yapıştırmış. Halıyı süpürürken gördüm. Nedense kafamı kaldırıp bakasım geldi. Bahar ya. Güzelim şeftali baharı. Olsun. Canı sağ olsun. Kervan karmaşadan basite giden yokuşta düzülür. Zaten çoktan kurumuş. Babam. Subay bavulu kadar hafifti. Açıldı masa oldu. Kapandı bavul oldu. Nenem bizim banyoda yıkanmaz. Kirlenince hamama giderdi. Çok seyrek de olsa, bazen bizim evin banyosunda yıkandığı da olurdu. O zaman, odasındaki/adasındaki iki sandalyeden birini banyoya taşır, üzerine oturur ve öyle yıkanırdı. Sandalyeler ahşap. Ama kahverengi yağlıboyayla boyanmıştı. Bir tür toprak rengi. Vandyke kahverengisi. Nenem ölünce. O boyaları çıkarmak için çok uğraştım. Subay bavuluma lazımdı.

Sandalyeler kahvehane sandalyesi. Öyle zarif. Gürgen ağacından. Parçaları elle hazırlanmış, eğilmiş. Yaşken. Ağaç yaşken eğilir zaten. Sonra fırınlanmış. Kaskatı ve sem sert olmuş. Sonra monte edilmiş. Vidalarla tutturulmuş birbirine. Bir sandalye bu kadar mı güzel olur! Eskiden zarifti kahvehaneler. Keşke hiçbiri taranmasaydı.

İki sandalyeyi de bahçeye taşıdım. Zımparaları bahçeye taşıdım. Birini önüme aldım. Diğerine oturdum. Vidalarını sökmeye başladım. Söküldükçe, söküldükçe. Tüm parçaları ayrıldı. Tek tek zımparalamaya başladım her birini. Hay ben yağlıboyanın, yağlıboyayı icat edenin, kahverengi rengi seçenin, yağlıboyayı ahşaba sürenin, ahşaba yağlıboya sürmeyi akıl edenin, ne güzel oldu bir kat daha süreyim diyenin!

Ne zormuş yağlı boyayı ahşaptan sökmek! Kollarım koptu, ellerim koptu, parmaklarım koptu. Da. Ancak bir sandalye yağlıboya sökebildim bir haftada. Sonrası çok zevkli ama. Önce ince zımpara. Okşar gibi. Usul usul. Ahşabın yüzeyi oldu ipek. Sapsarı gürgen. Açık armut rengi ahşap boyası sürmek parçalara, bir gün beklemek kurusun diye. Sonra bir kat daha açık armut rengi. Bir gün daha beklemek ve en son vernik. Allahım bu ne zevk! Aferin sana Rex/Alex.

Eee. Bir tane daha var! Hay ben yağlıboyanın, yağlıboyayı icat edenin, kahverengi rengi seçenin, yağlıboyayı ahşaba sürenin, ahşaba yağlıboya sürmeyi akıl edenin, ne güzel oldu bir kat daha süreyim diyenin! Allahım bu ne zevk! Aferin sana Rex/Alex. Eee. Sadece iki tane kahvehane sandalyemiz var Bee!

"We need more of them, Rex/Alex."

"Yes Bee. You are right!"

"Prup prup."

"Hık!"

"Shall we go? Prup prup."

"Where? Hık!"

"Of course, to the flea market."

Bitpazarından dört kahvehane sandalyesi daha aldık. Kolayca bulduk. O vakit. Bitpazarı nurlu çağını yaşıyor demek! Vay anasını satayım. Onların da sırtında yağlıboya. Hem de. Vandyke kahverengisi.

Hay ben yağlıboyanın, yağlıboyayı icat edenin, kahverengi rengi seçenin, yağlıboyayı ahşaba sürenin, ahşaba yağlıboya sürmeyi akıl edenin, ne güzel oldu bir kat daha süreyim diyenin! Hay ben o ishal prensin.

"I'm exhausted Bee. Shall we make love?"

"Oh yes. What am i supposed to do? Hihihi-hihihi!"

İki kat açık armut rengi ahşap boyası ve üstüne bir kat vernik. Allahım bu ne zevk! Bir buçuk ayda oldu, altı kahvehane sandalyemiz.

"Aferin sana Rex/Alex. Prup prup."

"Aferin bize Bee! Hık!"

Çünkü Bee de cephe gerisinde görevli. Tek geri hizmetler görevlisi. Çay kahve. Pasta börek. O çok zarif. Üstelik çok hafif. Üstelik aheste ve çok beyaz. Parlak titanyum beyazı. Ne güzel! Sanırım koruyucu üstün özellikleri nedeniyle titanyum beyazı. Bee yani. Şey. Süt beyazı. O da besleyici.

"But we also need a dinner table, Rex/Alex."

"Yes Bee. You are right! "

"Prup prup."

"Hık!"

"Shall we go? Prup prup."

"Where? Hık!"

"Of course, to the flea market."

Bitpazarındaki bütün dükkânları dolaştık. Sonra Kale'ye çıktık. Oradaki tüm antikacıları dolaştık. Yok. Strazburg yapımı Büyük Saat'in içinde biraz dinlendik. Biraz seviştik. Subay bavulu yok. Olan masalar sandalyelerimize uymuyor. Çok hantallar çok. Çok ağır. Çok.

Okur ağır şeyden hoşlanmaz. Ben olsam ben de hoşlanmam. Bee hiç hoşlanmaz. Hafiflik gibisi yok. Subay bavulu gibi. Açılır masa olur. Erdemdi, ahlaktı, ıvırdı, zıvırdı. Çok anlam yüklemeye gerek yok. Hafif ve zarif olsun yeter. Hafif olunca zarif de olur zaten. Ya da tersi. Zarifse hafiftir zaten. Tıpkı Bee gibi. Hık! İçinde. Sadece kâğıtlar. Ve kurşunkalemler. Hık!

En son girdiğimiz dükkânın sahibi bir de Müteaffin üstadın dükkânına bakın dedi. *What?* Eskiden buradaydı dükkânı. Sonra taşındı. Nereye? Ayrancı'ya. Hangisine? Aşağıdakine. Müteaffin üstadın adını ve dükkânın adresini bir kâğıda yazdık ve başladık Güvenlik Caddesi'ne doğru yürümeye. Bee ile. El ele. Kale'den Meclis, hiç yoksa var beş kilometre. Meclis parkının içinden geçtik. Güvercinler yeni yeni başlıyorlar yere inmeye.

Uç güvercin uç, inme sakın yere. Güvenme insana, güvenme kediye köpeğe. Uçma alışkanlığını terk edeyim deme. Güvenme güdülerine. Tarihi düzden oku, tersten oku. Al intikamını. Unutma atalarına yapılanı. Şaşkın güvercin seni. Hık!

Caddedeyiz şimdi. Birkaç sokak sonra. Sağa dön. İleri marş. El ele. Bee ile. Dükkân, yokuşun ortasında. Sağda bir yerde.

"Şu dükkân olmalı Bee."

"Biz Müteaffin üstadı arıyorduk."

"Buyurun benim, hoş geldiniz."

Saçları darmadağın bir adam. Yaşlıca. Bir emekçi hâlâ. Babam gibi. Yüzü gözü, eli ayağı sapsarı. Ahşap tozu kaplı her yanı. Ahşap tutkalı kokuyor elbiseleri. Belli ki ahşap tutkunu. Talaş vurgunu. Güler yüzlü, dingin bir ahşapçı.

"Biz bir masa arıyoruz."

"Nasıl bir masa üstadım?"

"Duydun mu Bee? Bana üstadım dedi."

"Hihihi-hihihi."

"Hafif bir masa üstadım."

"Altı tane kahvehane sandalyemiz var. Onlara uyacak bir masa."

"Kolçaklı mı kolçaksız mı üstadım?

"Duydun mu Rex/Alex? Bana üstadım dedi."

"Hık!"

"Kolçaksız üstadım."

"Elimde şu ikisi var, bir de şu antika gardırobun yanındaki üstadım."

"Hık! Bunlar uymaz üstadım. Bunlar çok klasik."

"Bacakları fil bacağı gibi kalın Rex."

"Hık! Kendisi de fil kadar ağır Bee."

"Gardırobun yanındaki de çok ağır görünüyor Rex."

"Üstelik tek bacağı var. Direk gibi."

"Olmaz bunlar Rex."

"Siz nerede kullanacaksınız bunu üstadım?"

"Salonda üstadım. Yemek masası olarak."

"Yakında evleneceğiz. Prup prup."

"O kadar yer dolaştık. İstediğimiz gibi hafif ve zarif bir masa. Hiçbir yerde bulamadık."

Müteaffin üstat, sadece bunlar var der gibi yüzümüze baktı. Biz de Müteaffin üstadın yüzüne baktık. Lütfen üstadım. Siz son şansımız. Bir buçuk aydır zımpara yapıyoruz. Pasta börek yapıyoruz. Sevgilim çok ter attı çok. Bakınız. Kaldı bir deri bir kemik. En az on beş kilo zayıfladı. Hem sandalyeler kalsın mı yetim. Müteaffin üstat cebinden bir anahtar çıkardı, anahtara baktı. Bu çürümüş yahu, cebimde dura dura. Bir tane daha olacaktı. Yeri çekmeceydi. Gitti aldı. Aldı geldi. Bir de depoya bakalım isterseniz. İsteriz, isteriz.

Müteaffin üstat deponun kapısını açar açmaz gözüme çarptı. Kapının hemen sağında. Üzerine bir sürü sandalye istiflenmiş. Hem de kahvehane sandalyesi. Hem de ham. Yani boyasız, zımparalanmış. İşlenmeye hazır. Vay canına yandığım dünya. Boşuna yaptık zımpara, zayıfladık boşuna.

"Görüyor musun Bee?"

"Ah sevgilim, görmez miyim!"

"İşte bu üstadım. Tam olarak bu."

"O işinize yaramaz üstadım. Masa bile sayılmaz."

"Sayılır sayılır."

"Rica etsek çıkarır mısınız üstadım."

"Çıkarırım çıkarmasına da. O masa değil masa."

"Masa gibi görünüyor ama."

"Masa da. Masa ha!"

"O bir subay bavuluydu üstadım. Taşınırdı dağ tepe. Açılır masa olurdu. Çizim masası. Sonra tekrar kapanır. Olurdu bavul. İçinde kalemler, kâğıtlar, haritalar, cetveller."

"Güzel ya üstadım. Çok arazi gezmiştir bu masa. Çok rakı içilmiştir üstünde. Hık!"

"Gezmiş elbette."

"Yavru ceylan gibi kaçmış, seke seke çaydan geçmiş. Bu masa. Bu bavul. Hık!"

Sesi berrak ve sık tekrarlı bir arıkuşu ötüşü gibiydi. Göğüs dekoltesi şahane. Sırt deseni rengârenk.

"Prup prup-prup prup-prup prup-prup prup-prup prup."

Hemen sonra dedi ki.

"Hihihi-hihihi-hihihi-hihihi-hihihi."

"Ben de dedim ki.

"Hık! Hık-hık! Hık-hık-hık!"

"Hihihi-hihihi."

"Hahahaha."

Sevinçten kapanmıyor ağzımız.

"En son bana geldi. Dört bacak tornaladım. Menteşelerini kapadım. Artık bavul değil. Şimdi sadece masa."

"Gördünüz mü? Siz de masa dediniz."

"Hahahaha!"

"Hahahaha! Hık!"

"Hihihihi. Prup prup-prup prup."

"Alın işte. Alın size çizim masası."

"Yemek masası üstadım."

"Bacakları yavru ceylan bacağı gibi Rex!"

"Bu ne hafiflik Bee. Bu ne zariflik!"

"Tam aradığımız masa Rex. Sandalyelerimiz kalmayacak öksüz."

"Kuş gibi Bee. Serçe parmağımla bile kaldırabilirim."

"Hihihihi. Prup prup-prup prup."

"Alıyoruz üstadım. Daha fazla bekletmeyelim çocukları."

"What?"

“Sandalyeleri yani. Hık!”

“Hihihi-hihihi.”

Bir bacağından ben tuttum, bir bacağından Bee. Yürüye yürüye geldik evimize. Üçümüz. Masa kaçamadı böylece. Sekemedi de. Aşağı Ayrancı ile Yenimahalle arası, hiç yoksa var on on iki kilometre. Yol boyunca ıslık çaldı Bee.

“Prup prup-prup prup-prup prup-prup prup-prup prup.”

Hemen sonra dedi ki.

“Hihihi-hihihi-hihihi-hihihi-hihihi.”

“Ben de dedim ki.

“Hık! Hık-hık! Hık-hık-hık!”

“Hihihi-hihihi.”

“Hahahaha. Hahahaha.”

Masamızı koyduk bahçemize. Armut ağacının dibine. Sandalyelerimizi dizdik çevresine. Yoldan geçenler bize bakıyor. Apartmandaki komşular bize.

“İyi iş çıkardık Bee.”

“Aferin bize Rex/Alex.”

Bahçemizin önü düzayak. Arkası barı ama önü düzayak. Düzayak yerleri severiz. Zaten içimiz de düzayak bir yer. Bee ile benim. Subay bavulu gibi. Bu günler. *Jazz*. Hafif rüzgârlı. Esiyor tatlı tatlı.

“Saat kaç Bee?”

“Dört buçuk olmuş Rex.”

“Tam zamanı.”

“Neyin tam zamanı?”

“İngilizlerin en güzel icadı.”

“What?”

“Five o’clock tea.”

“Bir çay demleyelim o zaman.”

“Demleyelim Bee.”

“Masamızda içelim Rex.”

“Elbette Bee.”

“Aaa! Bak kim geliyor Rex/Alex.”

“Raif abi. Kaynanan kesin seviyor seni.”

“Afiyet olsun çocuklar.”

“Masamız güzel mi Raif abi?”

“Olaganüstü Bee.”

“Ama bunun rengi ceviz?”
“Evet çok hafif.”
“Hafif demedim. Ceviz dedim.”
“Ha! Hık!”
“Prup prup. Hihihi-hihihi.”
“Halledeceğim Raif abi. Daha yeni getirdik.”
“Sandalyeler olaganüstü oldu Rex/Alex. Eline sağlık.”
“Teşekkür ederim.”
“Açık meşe çok yakıştı sandalyelere.”
“Açık armut rengi.”
“Meşe.”
“Armut.”
“Meşe.”
“Tea?”
“Of course, Rex. Please.”
“Hahahaha. Hık!”
“Prup prup. Hihihi-hihihi.”
“Masayı da boya koyu meşeye.”
“Koyu armut rengine.”
“Meşe.”
“Armut.”
“Meşe.”
“Çay?”
“Elbette yavrum. Lütfen.”
“Hahahaha. Hık!”
“Prup prup. Hihihi-hihihi.”

O gün cumartesiydi. Ertesi gün pazar. Raif abi, Bee ve ben. Gittik Güdül’e. Çay kenarına. Çay kenarı çok güzel. Rakı çok güzel. Mangal çok sıcak. Çok lezzetli kanatlar. Şarkı Adam ve repertuarı. Çok geniş çok. Sesi çok güzel çok. Şarkılar olaganüstü. Bazıları kederli. Aslında her şarkı kederlidir. Direnemez insan. Akşam oldu çok güzel. Kafalarımız güzel. Yaşamak ne güzel. Yaşamak böyle düzayak. Bee gülüp duruyor. Yerlerde yuvarlanarak.

“Yuvarlanma Bee, kusarsın bak!”
“Prup prup. Hihihi-hihihi.”
“Yuvarlanma Bee, kusarsın bak!”
“Prup prup. Hihihi-hihihi.”

Bee kustu. Ama hâlâ gülüyor, hâlâ ötüyor, hâlâ yuvarlanıyor. O kadar çok kustu ki, içi boşaldı, sadece kaldı kanat. Korktuk uçup gidecek diye.

"Bu kızı kaçırma. Bu kız çok zahmetsiz Rex. Hık!"

"Nişanlandık ya Raif abi."

"Sahi!"

"Hahahaha!"

"Olsun. Sen yine de kaçırma."

"Hık!"

"Tut kolundan. Bak. Hık!"

"Hık!"

"O kadar zahmetsiz ki. Neredeyse uçacak!"

"İyi misin Bee?"

"İyiyim. Prup prup. Hihihi-hihihi."

"Ne çok kustun öyle Bee. Hık!"

"Bak Rex/Alex. Hihihi-hihihi."

"Nereye bakayım Bee?"

"Parmağımın ucundan bak."

"O gölet kusmuğun Bee!"

"Look at carefully!"

Bir baktım bir sürü minyatür adam, minyatür kadın. Kusmuğun içinden bakıp parmak sallıyor hepsi. Hıı! Sizi gidi sizi! Sana mı, yoksa bana mı Bee? Bana Rex, bana.

"Bak şu annem, şu da babam. Şu ilkokul örtmenim. Şu mahallenin bakkalı, şu manavı, manavın karısı. Şu da cami imamı."

"Prup prup-prup prup-prup prup-prup prup-prup prup."

Hemen sonra dedi ki.

"Hihihi-hihihi-hihihi-hihihi-hihihi."

"Ben de dedim ki.

"Hık! Hık-hık! Hık-hık-hık!"

"Hihihi-hihihi."

"Hahahaha. Hahahaha."

Raif abimle yürüdük, yürüdük. Ordu Yardımlaşma Kurumu'na vardık. Ankara Viskisi. İki şişe. İki yetmişlik şişe. Şişeleri ne kadar güzel Raif abi! Tadı da olmalı güzel. Olabilir olaganüstü de. Alayım iki şişe!

Abim Raif'le yürüdük, yürüdük. Evimin önüne vardık. Cadde üzerindeki evler, caddeye paralel ve blok şeklinde. İkimizin evi arası

var yok iki yüz metre. Aramızda iki blok sadece. Askerler tüm gün nöbet tutar bahçelerinde. Duvar kenarlarında, kapı önlerinde. Benim evden Civan Sokak'a kadar askerler oturur lojmanlarında. Bir nöbetçi kulübesi de, Civan Sokak'ın tam köşesinde. Raif abimin evi, sokaktan sağa dönünce, hemen soldaki blokta. Askerlerle göz göze. İkinci katta. Civan Sokak'tan sonra askeri lojmanlar biter, sivil evler başlar gene. Nöbet tutan erler ne zaman abim Raif'i görseler, ona komutanım derler. Ama Laz Bakkal bilir abimin asker olmadığını. Laz Bakkal Raif abime, Raif Bey der. Laz Bakkal da askerlerle diz dize. Bloğun yan tarafındadır dükkânı. Sokağı değil, caddeyi görür kapısı. Hepimizin önünde Yahya Kemal Caddesi. Cadde. Şiir gibidir kesinlikle.

"Az gir Raif abi, sonra gidersin."

"Yok sen çalış ders."

"Gir gir."

"Gireyim mi?"

"Gir."

"Saat kaç?"

"Olmadı bile daha on."

"Gireyim biraz öyleyse."

"Hiç yok çalışasım ders. Anlamıyorum zaten. Atomlar anlaşılamaz."

"Yok yok, sen gene de çalış. Ben az oturup kalkarım."

"Konuşuruz az."

"Şu meretin tadına bakarız biraz."

Evim havalanmış, osuruk kokmuyor artık. İlk iş pencereleri kapadım. Atom ders notlarımı toplayıp bir kenara kaldırdım. Çektik iki sandalye, masada, oturuyoruz karşılıklı. Sandalyeler kahvehane sandalyesi. Ama henüz yağlıboyayla boyalı. Vandyke kahverengisi. Çünkü ocak ayı. Nisanda başlayacağım zımparalamaya. Önümüzde şişeler. Kaş göz edip duruyor soldaki. Açalım bari. Açtık. O da ne? Fotoğraf. Fotoğrafı kaldırıp diğer şişeye yasladım. Susayan birileri vardır ailede belki? Viski. Malt Ankara Viskisi. Çocukluğum bana bakıyor. Çömelmiş. İki çakıl taşı, iki ceviz, iki erik. Ben hangisiydim yahu?

"Hangisi sensin bunların?"

"İkisinden biri."

“Şerefe.”
“Bee’nin şerefine.”
“Bee kim Rex/Alex?”
“Sarhoş bakan bir kız. Yeni tanıştım. Sana onu anlatacağım.”
“Ne zaman tanıştıracaksın?”
“Sınavdan kalayım da.”
“Geç geç. Doktora lazım olur.”
“Geçelim.”
“Otur çalış Rex. Lazım olur doktora. Sen olma ters ikame.”
“Geçelim. Bee’nin şerefine içelim.”
“Güzel mi tadı?”
“Güzel de laf mı? Nefis. Prup prup!”
“Imm. Ne güzelmiş tadı!”
“Prup prup.”
“Bu ne yahu? Prup prup? Düdüklünün çıkardığı sese benziyor.”
“Hahahaha! Anlatacağım. Acele etme.”
“Senin evde düdüklü var mı?”
“Yok.”
“Alayım sana bir düdüklü.”
“Ne yapayım düdüklüyü.”
“Düdüğünü çalarsın.”
“Patlatırım ben onu.”
“Doğru, unutursun ocakta.”
“Prup prup!
“Bu ses arıkuşunun sesi yahu. Hahahaha!”
“Bee’nin şerefine.”
“Sarhoş bakan arıkuşu kıza. Hadi bakalım.”
“Yeni tanıştım da.”
“Güzel mi tadı?”
“Güzel de laf mı! Nefis. Prup prup!”
“Yarınki sınavın hangi dersten Rex?”
“Advanced Crystallography and Diffraction.”
“Yani?”
“Yani atomlar, kristaller, kafes yapılar.”
“Zor mu?”
“Zor da laf mı! Hiç anlaşılmıyor ki. Nişanlılıklar, evlilikler.”
“Atomlar arasında mı?”

"Yes."

"Zormuş gerçekten."

"Keşke yarın başka dersten sınav olsaydı."

"Misal. Termodinamik. Basınçlı kaplar. Düdüklü tencere. Hık!"

"Niye ki?"

"Çünkü çok kolay."

"Düdüklü mü kolay?"

"Ne var ki?"

"Duduklüye karşıyum Raif Bey!"

"What?"

"Önce kadehleri tazele."

"Hemen Raif abi.

Laz Bakkal. Raif abimin komşusu. Bir karısı var bir de oğlu. Ailecek işletiyorlar bakkalı. Bakkal Laz. Karısı ve oğlu da Laz. Bakkalın karısı Emine Hanım düdüklüye karşı. Çok karşı. Nasıl olmasın? İki kez düdük yemiş alnına. Bum! Bum! Laz Bakkal da askerliğe karşı. Çok karşı. Lazların tersine. Laz Bakkal. Değil sanki bu vatanın evladı. Yaz kış. Sabah akşam. Delik ayakkabısıyla gezer.

Emine Hanım bir gün çorba yapıyor. Karıştırırken karıştırırken çorba kaynıyor. Çünkü çorbalar da kaynar. Emine Hanım. Tadı tuzu yerinde. Hık! Mi diye. Karıştırdığı metal kepçeyle çorbanın tadına bakıyor.

"Bakmaz olaydım diyor hemen sonra. Çünkü dilini yakıyor. Fuf-fuf-fuf-fuf! Olmuyor. Su içiyor soğumuyor. Buzdolabının kapısını açıyor, buzluğun kapağını açıyor. Ve Dilini tutup buzluğun içine yatırıyor."

"Hahahaha! Karların arasına. Hık!"

"Yapışıyor dil tabii. Çekiyor çekiyor çıkmıyor, çekiyor çekiyor çıkmıyor. Kopacak dil az daha çekse. Diğerleri bakkalda. Öğlen yemeğine, bekliyorlar çorba."

"Taşmasın çorba?"

"Taşıyor. Önce ocağa, sonra yere. Koca bir tencere çorba."

"Fıkra gibi yahu."

"Emine Hanım'ın ayakları yanıyor. Dili donuyor."

"Hahahaha! Hık!"

"Çorba gecikince Laz Bakkal eve varıyor. Karısı buzdalabıyla ne yapıyor? Basıyor küfrü. Hay ben senin gibi karının. Ne arıyorsun

buzlukta uşağum? Yerler hep çorba. Laz bakkalın ayakları çorbaya batıyor. Basıyor küfrü. Hay ben senin yapacağın çorbanın. Dilini koparayım da gör. Angut karı. Karının angudu."

"Koparıyor mu yoksa?"

"Yok koparmıyor. Bir tas sıcak su döküyor buzluğa. Kurtarıyor karısını."

"İyi bari."

"Ankara Viskisi güzelmiş Rex/Alex. Doldur, içelim birer kadeh daha. Sonra da ben gideyim."

"Otur Raif abi. Gidersin nasılsa."

"Sen otur çalış ders. Lazım sana doktora."

"Alalım bu şişelerden ara sıra."

"Hadi şerefe."

"Sana ve Bee'ye."

"Şerefe."

"Bir akşam Laz Bakkal koşa koşa geldi. Koş Raif Bey, yetiş! N'oldu, ne bu telaş? Tencerenin düdüğü Emine Hanım'ın alnına kaçtı. Nasıl kaçtı? Yapıştı. Hastaneye yetiştirelim hemen. Yetiştirelim."

"Nasıl yani?"

"Emine Hanım kuru fasulye pişiriyormuş akşama. Düdüklü tencere yeni. Düdüklüde acemi. Sen tut, ocaktan alır almaz tencerenin aç kapağını."

"Bum!"

"Kadın baygın. Suratı kan revan içinde. Bir baktım, düdük sahiden alnının ortasında. Tuttuk götürdük hastaneye. Çıkardılar düdüğü, verdiler Laz Bakkal'ın eline."

"Fıkra gibi yahu."

"Kadın te ertesi gün ayıldı. Gittik geçmiş olsun diledik. Anlattık, öğrettik. Düdüklü şöyle şöyle kullanılır Emine Hanım dedik. Anladı sandık."

"Anlamamış mı?"

"Birkaç ay sonra bir pazar günü. Bu kez sabah. Laz Bakkal yine koşa koşa geldi. Koş Raif Bey, yetiş! N'oldu, ne bu telaş? Tencerenin düdüğü Emine Hanım'ın alnına kaçtı. Nasıl kaçtı? Yapıştı. Hastaneye yetiştirelim hemen. Yetiştirelim."

"Nasıl yani ya. Gene mi?"

“Gene. Angut kadın gene aynı şeyi yapmış.”

“Hani öğretmiştiniz.”

“Öğrenememiş.”

“Fıkra gibi yahu. Hık!”

“Laz Bakkal söylenip duruyor dükkânın içinde. Ula kadının angudu. Şükret gene buna. Ya alnına değil de, kaçaydı düdük gö… Tövbe estağfurullah.”

“Hahahaha. Hık!”

“Kadın birkaç ay sonra bakkala inecek kadar iyileşti. Akşam iş dönüşü bakkalda karşılaştık. Alnında iki düdük izi.”

“Hahahaha!”

“Geçmiş olsun Emine Hanım.”

“Sağ olasın Raif Bey.”

“Bu sefer geçmiş olsuna gelemedik. Kusura bakma.”

“Ne kusuru Raif Bey.”

“Yani. Mevzu aynı olunca.”

“Haklısınız tabii.”

“Maşallah iyisiniz.”

“Şükür Allah’ıma.”

“Düdüklü tencere bir basınçlı kaptır Emine Hanım.”

“Ya. Duydun mu?”

“Çok dikkatli kullanılmalı.”

“Duduklüye karşıyum Raif Bey!”

“Duduklü de sana karşı angut karı!”

“Laz Bakkal. Pişkininden iki ekmek veriver.”

»Ida’nın hep dediği gibi, *en iyi/güzel hikâyeler gerçek hikâyeler*.«

Askerler tüm gün nöbet tutar sokağın köşesinde. Raif abimin evi, sokağı dönünce hemen soldaki blokta. Askerlerle göz göze bakar. İkinci katta. Askerler gece gündüz. Dükkânı da bekler, Laz Bakkalı da.

“Bu Laz Bakkal var ya. Askere de gitmemiş.”

“Çürük mü?”

“Çürük. Fark ettiysen hep topallar.”

“Evet topallar.”

“Kendini vurmuş dana.”

“Silahla mı?”

“Tabancayla.”

“Anlatsana.”

"Bir gün sorasım geldi. Neden topallıyorsun Laz Bakkal dedim? Gençken kendimi ayağımdan vurdum dedi. Neden gerekti ki dedim? Askere gitmemek için dedi. İyi iş çıkardın herhalde dedim? Öyle oldu Raif Bey dedi. Feci dağıttım ayağı. Şimdi nereye? Hastaneye gidiyorum. Tedaviye."

"Gençken vurdu demiştin!"

"Bir süre üzerine basınca, ayak bilye dağıtmış rulman gibi langur lungur oluyor. O yüzden yılda bir toplatması gerekiyor."

"Hâlâ mı?"

"Hâlâ. Ayağı kütük gibi şişiyor. Silahı elime aldım. Tam üstten vuracaktım. Sonra vazgeçtim. Kaza süsü vermeli diye düşündüm. Yandan, topuğa doğru sıktım."

"Fıkra gibi yahu. Hık!"

"Ama kurşun fibulaya rastladı Raif Bey. Dış malleol, talus malus, tibia. Hepsi oldu paramparça."

"İyi olmuş anguda. Kaçarsın askerden ha! Hık!"

"Haksızlık etmeyelim angut kuşuna. Şimdi olsa yakışır masamıza."

"Angudun şerefine."

"Sen de iyi kaçtın askerden ha."

"Son âna kadar kaç. Bu taktiği sen verdin bana."

"Bu yaşta zor gelir askerlik. Hele senin, hiç uymaz mizacına."

"Sus hatırlatma."

"Bak bir neden daha. Ver şu sınavı, al doktoranı. Tırman şu fasulye sarmaşığa."

"Aslında bir iş teklifi aldım."

"Nereden?"

"Özel bir şirketten. Bir fabrika."

"Ha! O yüzden rahatsın."

"Anlamadım. Hık!"

"Yarın atom sınavın var ya."

"Yok Raif abi. Gerçekten anlamıyorum."

"Sen sözcükleri seviyorsun oğlum. Hastasın sözcüklerin hayatına."

"Ne yapacaksın?"

"Neyi?"

"Teklifi."

"Kararsızım. Ben mühendislik yapamam."

"Bir dene Rex. Akademideyken dene. Yapıp yapamayacağın anlaşılır bir ayda."

Tam bir gün mühendislik yaptım. Bir mesai harcadım. Sekiz saat. Ertesi sabah fabrika müdürünü aradım. Alo, dedim. Ben yeni mühendisinizim. Alo, dedi. İstifa ediyorum. Kapattı.

"Sen sosyoloji falan okumalıydın Rex. Olmazdın ters ikame o zaman."

"Asıl sana yakışırdı akademi. Niye bıraktın ki?"

"Bizim liseden kolaydı üniversite Rex. Tarzan'dan geçmek daha zor."

"Olsun. Kalsaydın. Ben de olsaydım sana asistan. Türk Dili ve Edebiyatı. Vay yavrum vay!"

"Ya Siyasal'da niye düşünmedin akademiyi?"

"Bu ülkede. Kim olması gereken yerdeki Rex?"

"Doğru ya!"

"Bırak akademiyi de doldur kadehleri."

"Vay anasına! Ne güzel içiliyor bu meret."

"Bunlar ailece angut."

"Kimler?"

"Laz Bakkal ve ailesi."

"Oğlanda mı?"

"Onun suçu yok tabii. Suç babasında. Ama başka şansı da yok."

"Armut-armut ağacı hikâyesi."

"Aynen öyle."

"Kaç yaşında oğlu?"

"Geçen yıl orta bire gidiyordu."

"Hıçkırığım geçti mi ne? Hık!"

"Hahahaha!"

"Prup prup. Hık!"

"Şişeyi bitirdik neredeyse Rex!"

"Sahi. Bitmek üzere. Vay anasına!"

"Bitti bile."

"Özel fıçılarda olgunlaştırılmış. Hacmen % 43. Malt Viski Ankara. Hık!"

"Çok lezizmiş Rex."

"Sahiden öyleymiş. Rakıyı terk edip viskiye mi başlasak."

"Hahahaha!"

"Hiç dokunmadı bana Raif abi."

"Ne?"

"Viski yahu."

"Ha! Temiz içki de ondan."

"Bunları da içelim ben kaçayım. Sen de çalış ders."

"Atomlara."

"Atomların şerefine."

"Senin şerefine içelim bu kez."

Aklıma gelmişken. Akademi ne işe bakar? Hep merak ederim. Misal. Çanakkale Savaşları'nda en çok hangi il şehit vermiş? Hep merak ederim. En çok hangi kuzular esir düşmüş? Venedik'i su basması kadar normal/kolay bunları araştırmak. Hatta Holy Land'i. Hollandalılar bile araştırıyor Dodo kuşlarını. Modern insan araştırırken te/ta *Neanderthal* akrabalarımızı.

Ya da. Bizdeki sosyal bilginlere daha kolay ve daha güncel bir konu verelim. Üstelik magazin yanı da var ve çok esrarengiz. Misal. İnsan bir yalanın ya da bir ekizin arkasına neden takılır? Hadi takıldı diyelim, oldu bir kere. Bokun kokusundan nasıl büyülenir? Ama var bu işte bir iş! Hadi akademi. Ver öğrencilerine ödevini.

Bu konuda sosyoloji ya da psikoloji öğrencileri ya da ikisi birden alan araştırması yapmalı, sonra tezler yazılmalı. Elbette doktora düzeyinde. Yazılmalı ki aydınlanalım milletçe.

Peyzaj mimarisi. Dut ağaçları. Akademinin işler acısı hali.

"Raif abi!"

"Efendim?"

"Akademi uyur mu?"

"Uyur uyur. Bazen mışıl mışıl uyur."

"Uyumaması gerekir."

"Uyumasa iyi olur."

"Askerler hiç uyuyor mu! Yani erler. Sabah akşam ana kuzuları. Sizin sokağın köşesinde nöbette."

"Oğlunun adını biliyor musun?"

"Laz Bakkal'ın mı?"

"Hıı!"

"Ne?"

"Abdülhamit."

"Yok ebesinin amı?"

"Hahahaha!"

"Şaka, öğle değil mi?"

"Yok değil. Sahi."

"Adam oğluna Abdülhamit adını mı takmış?"

"Maalesef."

"Gel de sinirlenme yahu. Gel de içme!"

"Fark etmeden ikinci şişeyi açmışım Rex! Oynarken oynarken açılıvermiş."

"Hahahaha!"

"Fotoğrafın masada. Kaldır da kirlenmesin."

"Şimdilik şu kenarda dursun. Yaslarım sonra kitapların sırtına."

"Sadece birer kadeh. Bu son. Kesin son."

"Zaten ben daha fazla içemem."

"Çocuğun da sağ elinin başparmağı yok."

"Hangi çocuğun? Hık!"

"Laz Bakkal'ın oğlunun."

"Tutup onu da kesmiş mi yoksa?"

"Neredeyse. Ha kesmiş. Ha diktirmemiş."

"Nasıl yani?"

"Oğlan geçen sene bisikletten düşmüş. Düşünce parmağı kopmuş. Hacettepe beş dakikalık yol oysa. Kucaklayıp götürmemiş alçak herif. Parmağı yerden alıp kedilerin önüne atmış."

"Yok ebesinin amı?"

"Hahahaha!"

"Şaka, öğle değil mi?

"Yok yahu. Sahi."

"Adam oğlunun kopan parmağını kedilere mi atmış?"

"Tam olarak."

"Gel de sinirlenme yahu. Gel de içme!"

"Yavaş ol Rex!"

"İşte olmasam ben götürürdüm oğlanı hastaneye."

"Kediyle birlikte."

"What?"

"Parmağı bulursan götürürdün."

"Ha! O da doğru ya."

"Eee. Sonra?"

“Akşam iş dönüşü bakkala uğradım. O zaman söyledi. İyi oldi, iyi oldi. Dedi. Askere gitmez böylece.”

“Ana kuzuları dağlarda bu angutları da bekliyor Raif abi. Hay amına koyum! Hık!”

“Atsan atılmaz, satsan alan olmaz oğlum. Bu aile de bu vatanın malı.”

»Ida’nın hep dediği gibi, *en iyi/güzel hikâyeler gerçek hikâyeler*.«

“Devamını yazdın mı masalın Bee?”

“Yazdım. Ama daha birkaç kez okumam lazım.”

“Ya ismi?”

“Kararsızım. EdipBakBuPinponTopuBuDaBilye. Ya da. Parmak Çocuk ve Kule, Pinpon Topu Bir de Bilye.”

“Hık! Biran önce bitirsen de okusam.”

“Prup prup.”

“Ne oluyor parmak çocuğa?”

“EdipBakDeniz’e mi? Masalda mı?”

“Evet evet.”

“Babasıyla ormanda yürüyüşe çıktıkları bir gün aniden ortadan kayboluyor. Aslında bunu akşamdan planlamış hınzır. Deney yapacakmış.”

“Galileo Galilei gibi mi?”

“Prup prup.”

“Annesine mi yoksa babasına mı çekmiş?”

“Biraz annesine, biraz babasına.”

“Sonra?”

“Az gitmiş, uz gitmiş. Sağa çeke çeke, dere tepe düz gitmiş. Aklında Galileo’nun deneyi, altı ay bir güz gitmiş. Çayır çimen geçerek, viski tütün içerek, lale sümbül biçerek. İki düz bir ters gitmiş. Ya da bir düz iki ters gitmiş. Gide gide, bir arpa boyu yol gitmiş. Sağa çeke çeke giderken bir kuleye rastlamış. Yangın gözetleme kulesine. Ahşap kule çok eskiymiş. Çıkmak tehlikeli, tırmanmak yasakmış. Ama cebinde pinpon topu, cebinde bilye. Aklında Galileo’nun deneyi varmış.”

“Bu masalda hayvan yok mu? Kurbağa filan.”

“Modern bir masal bu. Prup prup.”

“Olsun. Kurbağa da olsun. Hık! Ya da kurbağalı bir göle girmek olsun.”

“Bu masalda olmaz. Başka bir masalda olsun.”

“En sevdiğim hayvan kurbağa da.”

“Prup prup?”

“Vücut estetiği bakımından yani.”

“Hihihi.”

“Hık!”

“Başlamış merdivenden çıkmaya. Çıka çıka kulenin tepesine varmış. Kan ter içinde kalmış. Oturmuş az dinlenmiş. Dinlenirken etrafa bakmış. Evlerini tanımış. Babasını görmüş ormanın içinde. Babası onu arıyormuş döne döne. Bağırmış ama sesini duyuramamış. Sonra ayağa kalkmış. Sol cebinden pinpon topunu çıkarmış. Sağ cebinden bilyesini çıkarmış. Hafiflediğini hissetmiş. Düzeldiğini hissetmiş. Sonra topunu ve bilyesini aynı anda kuleden aşağıya bırakmış. Bilye pat diye düşmüş. Pinpon topu ise havada süzüle süzüle yere iniyormuş. Şaşırmış. Hani ikisi de aynı anda inecekti yere? Diye söylenmiş. Merdivenlerden koşarak inmiş, uçarak inmiş. Bilyesini yerden almış. Kafasını kaldırmış. Pinpon topu havada hâlâ. Elini uzatmış, yere düşmeden yakalamış.

“Anladım, bunun içi boş. Demiş. Hemen sonra. İçinde hava olabilir. Demiş. Patlatsam çıkar. Ama o zaman pinpon topu olmaz. Olur da patlak olur. Diye söylenmiş. Pekiii, üstüne binebilir miyim? Eveeeet!

“Tekrar kuleye tırmanmış. Kan ter içinde kalmış. Oturmuş az dinlenmiş. Dinlenirken etrafa bakmış. Evlerini tanımış. Babasını görmüş ormanın içinde. Babası onu arıyormuş döne döne. Bağırmış ama sesini duyuramamış. Sonra ayağa kalkmış. Sol cebinden pinpon topunu çıkarmış. Sağ cebinden bilyesini çıkarmış. Bu kez pipon topunun üzerine oturup atlayacakmış. Aynı anda da bilyesini bırakacakmış. Topun üzerine oturmuş. Tam… Bir el yapışmış ensesine. Bir el çekmiş kulağını.”

“Yürü len eve. Kerata.”

“Hahahaha. Babası mı?”

“Kulenin bekçisi. Hihihi.”

“Hık!”

“Bekçi, cin biber EdipBakDeniz’i kuleden indirmiş, babasına teslim etmiş.”

“Masal hiç böyle biter mi.”

"Prup prup. Bitmedi ki. Hihihi."

"Şerefe Raif abi."

"Bee'ye."

"Üçümüze."

"Bu kızı kaçırma. Bu kız çok zahmetsiz Rex. Hiç üzmez seni."

"Bee kimseyi üzemez Raif abi."

"Tanışalım hemen. Çay kenarına gidelim. Sonra da seni everelim."

"Sınavdan kalayım da. Hahahaha!"

"Doğuştan sarhoş sanki!"

"Öyle valla. Bir lunapark hikâyesi var. Ölürsün gülmekten."

"Anlatsana."

"Bee'nin bir de ablası var. Bir yaş büyük sadece. Bunlar daha çocuk. Bee gidiyor ilkokul ikiye, Zee gidiyor ilkokul üçe. Tutuşmuşlar el ele. Sabahın köründe. Gelmişler lunaparka. Lunaparkta kimseler yok o saatte. Önce varmışlar atlıkarıncaya. Atlıkarınca kilitli. Çarpışan arabalar kilitli. Dönme dolap kocaman. Korkutmuş Bee ile Zee'yi. En son salıncağın yanına gelmişler. Ama salıncakçı yok piyasada. Bakınırken bakınırken. Bitivermiş salıncakçı arkalarında. Ne o kızlar. Gözünüze çöp mü battı, bu saatte işiniz ne lunaparkta? Salıncağa bineceğiz. Aldınız mı bilet bakayım? Aldık bak! Binin öyleyse. Binmişler arka arkaya iki sandalyeye. Zincirlerini takmışlar. Bir de salıncakçı kontrol etmiş zincirleri. İyi, tamamdır. Demiş ve inmiş. Sonra çalıştırmış salıncağı gitmiş."

"Nereye?"

"Yarım kalan kahvaltısını etmeye. Başlamış salıncak usul usul dönmeye. Bir balerinin eteği gibi, hızlandıkça açılmış. Hızlandıkça açılmış. Bee sevinçten çığlık çığlığa."

"Prup prup-prup prup-prup prup-prup prup-prup prup."

Hemen sonra demiş ki.

"Hihihi-hihihi-hihihi-hihihi-hihihi."

Ablası da demiş ki.

"Hık! Hık-hık! Hık-hık-hık!"

"Hihihi-hihihi."

"Aslında rüzgârdan. Rüzgârdan yani. Duyulmuyor sesleri. Bunlar döndükçe dönmüşler. Bee sevinçten çığlık çığlığa. Zee sevinçten çığlık çığlığa. Sevinçten kapanmıyor gözleri. Sevinçten kapanmıyor

ağızları. Aslında rüzgârdan. Rüzgârdan yani. Duyulmuyor imdat çığlıkları."

"Prup prup-prup prup-prup prup-prup prup-prup prup."

Hemen sonra demiş ki.

"Hihihi-hihihi-hihihi-hihihi-hihihi-hihihi."

Ablası da demiş ki.

"Hık! Hık-hık! Hık-hık-hık!"

"Hihihi-hihihi."

"Döndükçe dönmüşler. Döndükçe dönmüşler. Döndükçe dönmüşler. Duyan yok. Durduran yok."

"Unutmuş mu yoksa adam çocukları?"

"Tam olarak."

"Hahahaha!"

"Hık! Bir saatten fazla dönmüş salıncak. Nihayet anımsamış kızları salıncakçı. Koşarak gelmiş. Telaş içinde. Durdurmuş salıncağı, çözmüş çocukları. Ama ne fayda. Bee ve Zee'nin gözleri fal taşı, kapanmıyor ağızları. Dünya dönüyor. Durmuyor başları."

"Hahahaha!"

"Kızlar döne döne, döne döne, döne döne. Akşama doğru varmışlar eve el ele. Ağızları açık, gözleri fal taşı. İki gün de evin içinde dönüp durmuşlar el ele. Ancak ikinci günün sonunda. Önce Bee durabilmiş. Durur durmaz yere düşmüş. Hemen sonra Zee. Durmuş ve düşüvermiş. Kaldırmışlar yerden, oturtmuşlar divana. Anne merak içinde, baba merak içinde, anneanne merak içinde. Eee? Anlatmışlar hikâyeyi."

"Prup prup-prup prup-prup prup-prup prup-prup prup."

Hemen sonra demiş ki.

"Hihihi-hihihi-hihihi-hihihi-hihihi-hihihi."

Ablası da demiş ki.

"Hık! Hık-hık! Hık-hık-hık!"

"Hihihi-hihihi."

"Bu kız tam sana göre Rex/Alex. Bu kızın kafası doğuştan iyi. Şiir gibi."

"Raif abi?"

"Hıı?"

"İkinci şişe."

"Ne olmuş ikinci şişeye?"

“Bitmek üzere.”
“Vay be.”
“Rex/Alex?”
“Hık?”
“Bir gün şu plaklarını tasnif edelim.”
“Dayımdan aldıklarımı mı?”
“Evet. Çift olanlarından bana ayıralım.”
“Olur da. Ne oldu birden bana?”
“Ne oldu?”
“Cümlelerim kısaldı.”
“İkinci şişe.”
“Hık! İçimde yangın var.”
“Ne yangını?”
“Susadım.”
“Kalk iç.”
“Kalkamam. Kafamı bile oynatamam.”
“Elindeki ne öyle?”
“Şiir.”
“Hâlâ o şiir mi?”
“Evet.”
“Kaç yıl oldu.
“Çok yıl. Kitap geleli dört beş yıl.”
“İlk üçlük bitti mi?”
“Cık. Sekiz yıl uğraştım.”
“Eee?”
“Olmuyor. Bıraktım.”
“Nasıl bıraktın?”
“Başını en son çevireceğim.”
“Nasıl gidiyor?”
“Başımı çeviremiyorum.”
“Şiir nasıl gidiyor?”
“Ha! Yavaş. Zor.”
“Acelesi var mı?”
“Hiç yok.”
“Biten bir yeri yok mu?”
“Yok. Ama şu kısmı hoşuma gitti. Bitmiş olabilir.”
“Okuyum hele bir.”

»Yangın çıkmıştı.
Bir kulede kapana kısıldı çocuklarımız.
Düşmelerini izledi onların, bir kuş tüyü, bir taş,«
“Şahane olmuş.”
“Bitmiş mi sence?”
“Bitmiş sanki.”
“Devamı da var.”
»ve birlikte yere konmalarını. Not ettirdi
ve gömülmeden, tartılmasını emretti cesetlerinin.
Uyurum ben, çocuklarımın giysileri üstünde.«
“Nasıl?”
“Şahane olmuş.”
“Farkında mısın Raif abi?”
“Neyin?”
“Bugün bir sürü şeyi yapmadık.”
“Ne gibi?”
“Misal çay demlemedim.”
“Ankara Viskisi yüzünden.”
“Misal. Hiç işemeye gitmedim.”
“Ankara Viskisi yüzünden.”
“Sarhoş olmadım.”
“Ankara Viskisi yüzünden.”
“Sen hiç şarkı söylemedin.”
“Ankara Viskisi yüzünden.”
“Yerimizden bile kalkmadık.”
“Hiç kalkmadık mı?”
“Saatlerdir oturuyoruz.”
“Kaç saat oldu?”
“Saat kaç?”
“On bire geliyor.”
“Sabah on gibiydi başladık içmeye.”
“Raif abi?”
“Hıı!”
“Çişim geldi.”
“Kalk işe o zaman.”
“Kalkarsam kusarım.”
“Raif abi!”

“Hııı!”

“Duduklüye karşıyum. Hık!”

“Raif abi!”

“Hııı!”

“Atomlar.”

“İkinci şişede iki parmak kalmış Rex.”

“Yuh. Biz mi içtik hepsini?”

“Ben birazdan gideceğim. Sen de kalk yerine yat.”

“Ayağa kalkarsam kusarım Raif abi. Ben burada yatacağım.”

“Masada mı?”

“Adada. Hık!”

“Bugün günlerden ne?”

“Cumartesi.”

“Mevsim?”

“Kış.”

“Yıl?”

“1960’lar. 1970’ler.”

“Hahahaha!”

“Bir küvet olsa.”

»Faydası yoktur, gözlerdeki yaşın. Gitmeden evvel, iyi düşün taşın.«

Neredeyse sızmışım. Kesin sızmışım. Raif abim kovayı getirdi ve gitti. Kapının örtülme sesini duydum. Kulaklarımda şarkılar. A-nılar. A-nı-lar. Zevkin, mutluluğun, güzelliğin, naifliğin, aşkın şarkıları. İlkbahar ve sonbahar şarkıları. Elbette Raif abimin sesinden. Ben de eşlik ediyorum. Dıd-dıd-dım. Dıd-dıd-dım. Dım-dıdı-dım-dıdı-dımdıdıdım.

O bir gün nihayet gelmiş. Yıllar, yıllar sonra. Ben olmuşum ters ikame. Türkiye kapılmış ters rüzgâra. Lüferin yanında ayran içen bir millet olmuşuz. Bir imam olmuş başbakan. Bir imam çıkmış Çankaya’ya. Geriye dön. İleri marş. Türkiye’nin sol ayağı ilerle! Milattan önce bilmem kaç. Hep atomlar yüzünden. Kutuları çekmişiz önümüze. Subay bavulunun üstünde. Tek tek bakıyoruz salonda. Çift olanları ayırıyoruz. Plaklar. Türkiye’nin bir ruhu olduğu yıllar.

“Bir mavi ışık daha Raif abi. Çift hem de.”

“Ayır onu da.”

“1966. Doğduğum sene. Vay!”

“Dünya için Beatles ne idiyse, Türkiye için Mavi Işıklar oydu Rex/Alex.”

“Hem de Ankara Rüzgârı.”

“Bilen kaç kişi kaldı? Altmışlarda. Bir ara Avrupa listelerinde ilk ona girmişti.”

»Pembe küçük dudağın söyledi şarkımızı. Pembe küçük dudağın söyledi şarkımızı. İndi bahar Ankara’nın sisli yamaçlarına. İçli sesin ah ne kadar açtı gönül yasını. Her gören ağladı kalbini bağladı dalgalı saçlarına. Her gören ağladı kalbini bağladı dalgalı saçlarına. Söyledim aşkımı ben Ankara rüzgârına. Olmadı kaldı benim her hevesim yarına. Her gören ağladı kalbini bağladı dalgalı saçlarına. Her gören ağladı kalbini bağladı dalgalı saçlarına. Heiuvvv. Dıd-dıd-dım-Dıd-dıd-dım. Dım-dıdı-dım-dıdı-dım-dıdıdım. Önce biraz gülecek kalbe ümit katacak. Önce biraz gülecek kalbe ümit katacak. Söz verecek gelmeyecek hep seni aldatacak. Sev diyecek sevmeyecek belki de ağlatacak. Boş yere ağlama kalbini bağlama Ankara kızlarına. Boş yere ağlama kalbini bağlama Ankara kızlarına. Söyledim aşkımı ben Ankara rüzgârına. Olmadı kaldı benim her hevesim yarına. Boş yere ağlama kalbini bağlama Ankara kızlarına. Boş yere ağlama kalbini bağlama Ankara kızlarına. Boş yere ağlama kalbini bağlama Ankara kızlarına. Boş yere ağlama kalbini bağlama Ankara kızlarına. Boş yere ağlama kalbini bağlama Ankara kız.«

»Uzadı geceler, sabah olmuyor. Sensiz geçen her gün, güneş doğmuyor. Hasretim, aşkına, gel desem artık. Sevgilim, aşkına, doyum olmuyor. Olmuyor, olmuyor, sensiz olmuyor.«

Raif abimin sesi salonda yankılanıyor. Pikaptaki ses cızırdıyor.

“Allah-Allah!”

“Sese bak!”

“Kadın sesi Rex/Alex. Şıkır şıkır!”

“Üç yaşımdan beri âşığım Emel Sayın’a Raif abi.”

“Yalan. Yalan. Hahahaha!”

“Hahahaha!”

“Şu ne? Ondan da mı çift yoksa?”

“Nermin Candan. Ne güzel bir kadın! Manken gibi.”

“Şu zarafete bak Rex/Alex!”

»Bir gün olsun gülmedi talih benim yüzüme. Sevdiğimden ayrıldım dünya zindan gözüme.«

»Yaşamak mı hayat mı bu. Benim aşktan şansım yok mu.«

"Ondan değil ama şundan iki tane."

"Aldım gitti. Hahahaha!"

"Olmaz Olmaz Bu İş Olamaz."

"Dıd-dıdı-Dıd-dıdı-Dıd-dıdı-Dıd-dıdı-Dıd-dıdı-Dıd-dıdı-Dıd-dıdı-Dıd-dıdı."

"Semiramis Pekkan da söylemiş aynı şarkıyı."

"Ondan, Ne Geçti Elime'yi bulmalıyız Rex/Alex."

"Derken. Vallahi de geçti elime. Hohoy."

"Söz. Fikret Şeneş. Düzenleme. Norayr Demirci. 1969. Columbia Plak 932."

"Ne güzel düzenlemeler. Şıkır şıkır."

»Bir elimde sabır, dooolu kadehim. Bir elimde serhoş, seeeeerhoooş kaderim.«

"Ne güzel, ne güzel, ne güzel. Ne güzel bir kadın! Ne kadar güzel!"

"Off! Bu nasıl bir ses! Bu nasıl bir ses yahu!"

"Bir ırmak çağıldıyor sanki! La-la-la-laa… En güzeli senin kadar sevilmedi. Kimler Geldi Kimler Geçti. Ajda Pekkan."

»Bilmem ki bu akşam sen de bir hoş musun. İçmeden hatıralardan sarhoş musun. Ellerin sanki bak, hâlâ ellerimde, yanıyor. Duyuyor musun… Her şey gönlünce olmaz, demiştim sana. Kaderden kaçılmaz, görüyorsuuuuuuuuuuuuuuuuuun. Kimler geldi, hayatımdan kimler geçti. Hiçbirisi, hasretini gidermedi. En güzeli, senin kadar sevilmedi. Kimler geldi, kimler geçti. La-la-la-laa… Ben sensiz yaşıyorum yasak aşkımı. Söylüyorum, şarkınııııııııııııııııııı.«

"Olanlar Oldu Bana. Üç tane."

"Birini alayım yavrum."

»Zaaa-lim bilmiyor, sabah, olmuyor, derdim, bitmiyor ah. Taaaştan mı sandın, beni, sen Tanrım, gariii-bim aldandım.«

»Aşk eski bir yalan Adem'le Havva'dan kalan. Aşk eski bir yalan hayatıma dolan.«

"Kamuran Akkor. 1968."

"Barış Manço. Kol Düğmeleri. Dağlar Dağlar. Esin Engin düzenlemesiyle Güller ve Dudaklar. Bora Ayanoğlu."

"Avrupa'da söylenen ikinci Türk şarkısı."

"İlki hangisi Raif abi?"

"Berkant'ın Samanyolu."

“Cem Karaca. Resimdeki Gözyaşları. Bir Gün Belki Hayatta.”

“Bu şarkıyı İngilizce söyleyebilmek için yıllarca peşinden koşmuş Avrupa. Vay be!”

“Cem Karaca ve Apaşlar. Ferdy Klein Orkestrası eşliğinde. Gitar. Mehmet Soyarslan. Aynı zamanda şarkının bestecisi. Bas. Seyhan Karabay. Davul. Leon Habib.”

“Türkiye nüfusunun yüzde sekseni köydeyken yapılmış şarkılar bunlar Rex/Alex. Bak hiç köy var mı!”

“Türkiye oradan buraya nasıl geldi aklım almıyor. Rüyada mıyız lan?”

“İlhan İrem demişti zaten. Yazık Oldu Yarınlara. Hepsi sanki bir rüya.”

“Var var. Hem de iki tane.”

“Ayır kenara.”

“Juanito. Gözleri Aşka Gülen.”

»Gözleri Aşka Gülen. Taze söğüt dalısın. Gözleri Aşka Gülen. Taze söğüt dalısın. Gel bana her gece sen. Kalbime dolmalısın. Gel bana her gece sen. Kalbime dolmalısın. Tatlı gülüş pek yaraşır gözleri ömre bedel. Ah ne güzel ne güzel seni sevmek ah ne güzel ne güzel. Tatlı gülüş pek yaraşır gözleri ömre bedel. Ah ne güzel ne güzel seni sevmek ah ne güzel ne güzel. Nırı-nırı-nırınım. Nırı-nırı-nırınım. Sensiz elem bana yaaaaaar. Doğ benim ömrüme doğ da güneş gibi, aşkımı tazele gel. Ruhumu tazele gel. Doğ benim ömrüme doğ da güneş gibi, aşkımı tazele gel. Ruhumu tazele gel.«

“Aşk varmış Raif abi. Gerçekten varmış.”

“Öyle Sarhoş Olsam ki.”

“Ah! Tanju Okan.”

“Türkiye. Ters ikame cenneti.”

»Dıdım-dıdım. Bu akşam çok efkârlıyım. Kalbim neden kan ağlıyor. Bunu bir bilsen sevgilim.«

“Ah! Hasret yüzünden.”

“Olmaz Böyle Şey. Yeşim. Sev Kardeşim. Şenay.”

Kutularda daha yüzlerce kırkbeşlik plak vardı. Ayten Alpman plakları. Zeki Müren plakları. Neşet Ertaş plakları. Neşe Karaböcek plakları. Zerrin Zeren plakları. Nilüfer. Fisun Önal. Nil Burak. Timur Selçuk’lar. Erkin Koray’lar. Alpay’lar. Neler neler. Daha ne güzellikler. Hepsi de gülümsüyordu maziden.

»Aşkım Bahardı. Ümitler vardı. Sen gittin diye gönlüm karardı.«

»Dudaklarında Arzu. Kollarında yalnız ben. Sana bakan bir çift göz. Ben olayım sevgilim.«

"Handan Kara. Handan Kara. Al birini Raif abi. Sar yarana."

»Düşen bir yaprak görürsen beni hatırla demiştim. Biliyorsun seni ben sonbaharda sevmiştim. Her sonbahar rüzgârında, sarı sarı yapraklarla, kuru dallar arasında, sen gelirsin aklıma.«

"Allah-Allah!"

Sabah uyandım. Masadayım. Yani kafam masada. Gövdem sandalyede. Her yanım tutulmuş. Şarkılar uçmuş gitmiş. Oldukça gerginim. Çünkü atom sınavım var. Hemen çıkmalıyım. Hemen giyindim ve çıktım. Aslında hemen çıkamadım. Yarım saat işedim. Pis bir hava var dışarıda. Gri bulutlar var. Soğuk ama ben yanıyorum. İçimde yangın var. Su içemem. İçersem çişim gelir. Çişim gelince işerim. Çiş bende zincirleme bir reaksiyon olarak gelişir. Çocukluğumdan beri.

"Ya atomlar Rex/Alex?"

"Hık! Şey. Atomlar hayatın tesadüfleridir örtmenim."

"What?"

"Yani. Atomlar hayatın tesadüfleri olamaz örtmenim. Diyecektim."

"*Alright. Very good*."

"Olsa olsa. *Tesadüfler hayatın atomlarıdır*."

Sınavdan geçtim. Dersin Azeri hocası atomlar konusundaki aykırı fikirlerimden çok etkilendi. Çok ilginç bir sohbet oldu. Dedi. Teşekkür etti. Sonu da güzeldi. Notum yani. Bırak yalanı dolanı Rex/Alex. Bize gerçeği anlat. Sadece gerçeği. Çay örtmenim?

»Ida'nın hep dediği gibi, *en iyi/güzel hikâyeler gerçek hikâyelerdir*.«

Dersi alan tepi topu üç kişiyiz. Üçümüz de asistanız. Dönem başında dört kişiydik. Kızın biri korktu atomlardan ve dersi bıraktı. Ne güzel ikiye ikiydik. Sabah dokuz buçuğa geliyor. Üçümüz de gelmişiz, hazırız, öğretmenin kapısının önünde bekliyoruz. Azeri hoca yok ortalarda. İdamımızı geciktiriyor anlaşılan. Tadını çıkarıyor. Hazır mısın sınava Rex/Alex? Yoo. Bir şey biliyor musun? Yoo. Hık! Ya sen? Her şey çok karışık. Ne yapacağız arkadaşlar? Yalvaracağız. Yalvaran bakışlarımızla bakacağız. Hahahaha!

İşte geliyor. Nasıl da rahat. Vay canına. Sırıtıyor bir de. Günaydın hocam. Günaydın.

Kapıyı açıp girdi. Arkasından biz de girdik. Küçük bir oda. Ama yeterince sandalye var. Geçti masasına oturdu. Hemen bir sigara yaktı. Biz de sandalyelere oturduk. Tam karşısındayız. Bakıyoruz hocaya. Her yer kitap dolu, kâğıt dolu. Çıt! O da ne? Bir pinpon topu. Üstüne mi bastın? *Yes*. Patladı mı? Patladı. Bu kötüye işaret. Çöpe at. Daha yüzlerce var. Her yer pinpon topu. Hazır mısınız bakalım? Hocam biz daha çok genciz. Hahahaha! Kim güzel çay demler? Ben. Ben. Ben. Rex/Alex gel. Hocam doğru seçim. Benim çayım Ankara'da ünlüdür. Hadi bakalım. Demlik şu rafta. Çay da yanında. Su da lavaboda. Hahahaha! Bu nasıl demlik ya? Bunda kaç ibik var, kaç kulp var? Şu delik ne işe yarıyor hocam? Çay Azerilerin bir parçasıdır Rex/Alex. Çay bize her olayda eşlik eder. Her olay çayla başlar çayla biter. Çay ve Demlik. Bizim için. *Haşhaş ve Bellek* gibidir. Kutludur Azerbaycan'da. Çayımı demleyemeyeni, demliğimi çözemeyeni, geçirmem dersimden. Ona göre. Hahahaha!

Dersten geçtik. Ama rezil olduk karşılığında.

"Niye geldiniz sabah sabah?"

"Sınav hocam. Atom sınavı. Sözlü!"

"Ha!"

"Sınavı değiştirdim."

"Nasıl yani?"

"Sınav çaydan."

"What?"

"Bana bir çay demleyin ve gidin."

"Çay mı?"

"Demlik şu dolapta Sebastian."

"Ama bu demlik normal?"

"Hahahaha!"

"Sınav ne olacak hocam?"

"Sınav yok."

"Nasıl yok?"

"Bana bir çay demleyin ve gidin."

"Ya sınav?"

"Sınav yok. Hepinize AA."

"Hurrah!"

Notumu alıp ayrıldım odadan. Bölümden çıktım. Çayırlardan yürümeye başladım, barıdan aşağıya. Hahahaha. Hohohoho. Hihihihi. Hık! Affedin. Bu benim ilk AA'm. Vay be, yıllarca okudum, o kadar ders çalıştım, o kadar sınava girip çıktım. Alamadım bir AA. İyi ki çalışmamışım atomlara. Zaten biliyorum ben atomları. Hohohoho! İyi ki içmişiz Malt Viski Ankara. Hık! Hahahaha!

Topografya gereği, önce Abim Raif'in evinin önünden geçeceğim. Uğrayayım bari beş dakika. Kapıyı çaldım, beş dakika sonra açıldı. Kendime tanıdığım süre doluyordu ki kapı açıldı. Girdim içeriye. Raif abimin gözleri far gibi. Kıpkırmızı sis farları! Olur mu? Olur.

"Ne o yahu, gece devam mı ettin viskiye yoksa?"

"Ne devam etmesi Rex. Zor geldim eve. Uça uça."

"Hahahaha!"

"Sarhoş mu oldun yani?"

"Tam olarak."

"Dün gece iyiydin oysa!"

"Nasıl gördün ki? Açamıyordun bile gözlerini."

"Sabaha kadar hiç kımıldamadım. Kımıldamayınca geçmiş. Sabah iyi uyandım. Hık!"

"Eve bir gelişim var görmeliydin."

"Tüh ya. Göremedim. Hahahaha!"

"Senin evden çıktım. Çıktım çıkmasına da, merdiven var önümde. Sanki on basamak değil. Sanki Everest Tepesi. Tırabzana tutundum. Tırabzana mı yoksa dünyanın kenarına mı tutunuyorum. Bilmiyorum. Dönüyor her şey."

"Hahahaha. Hık!"

"Kaldırımdan. Yürüyorum usul usul. Ama nasıl yürüyorum. Bacaklarımı ayırmışım yanlara, her adımı ölçüp biçiyorum. Yürüyen bir fıçı."

"Yürüyen viski fıçısı. Hohohoho!"

"Asker gördü halimi. Önce bir tedirgin oldu. Sonra tanıdı tabii. Bir şeyiniz yok ya komutanım? Yok. Yardım edeyim mi? İstemem. Giderim kendim."

"Hahahaha! Hohohoho!"

"Kıkır kıkır güldüğünü duydum arkamdan."

"Yahu dün gece çok iyiydin?"

"Ayağa kalkınca oldu sanırım. Ama sıkı içtik."

"Neredeyse bir buçuk litre. Viski hem de."

"Senin sınav n'oldu. Yetişebildin mi?"

"Sınav atomlardan değilmiş ki."

Tam o anda üç el silah sesi duyduk. Tak-tak-tak. Ses apartmanın içinde yankılandı. Tak-tak-tak. Ne oluyor yahu? İndik alt kata. Bizden önce askerler gelmiş. Komutanım ses bir numaradan geldi. Durun telaş etmeyin. Ben hallederim. Hadi siz yerlerinize gidin. Raif abi kapıyı çaldı. Laz Bakkal kapıyı açtı.

"Laz Bakkal ne yaptın. Vurdun mu yoksa yengeyi?"

"Az kaldı Raif Bey. Az kaldı."

"Ne yaptı gene?"

"Akşam haşladığı yumurtaları sabah mikrodalgada ısıtmaya kalkmış."

"Kabuklarını soymadan mı?"

Tak-tak-tak. Ama suç Laz Bakkalda. Ne işin var mikrodalga fırınla. Kadın düdüklüyü becerip kullanamadı ki daha. Laz Bakkal da tabancayı. Hahahaha!

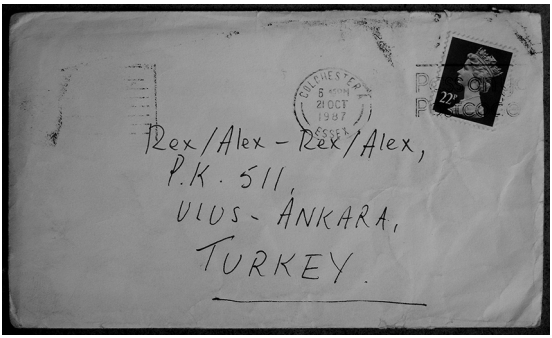
Sanırım abim Raif. Üç şişe Ankara Viskisi almıştı. İki değil.

Hık!

Jurga Sculpteur, “Come back…”,
(*boy* by Jurga Martin , *suitcase* by Dainius Šukys)

Fuck the Seeds

HAYATIMA iki köpek girdi. Söylemiştim. Biri taciz etti beni. Biri sikti. Ay-ay-ay-ay! O zamanlar çok gençtim. Ve hayat dolu. Ohh!

Bayılmışım. Uyandığımda anladım. Aslında kavradım demeliyim. İnsanı medeni cesareti ayakta tutuyor. Ya da dut ağaçları.

Hemen bir sigara yaktım. Kurtuluşumuzun şerefine. Hem de tek başıma. Rex/Alex'le bakıştık birbirimize. Öksüre öksüre. Gülümsedik. Ah insanlık! Ah Belomorkanal!

Bugün Cadılar Bayramı. Bu bayramda da öyle oldu. Bütün sinekler beni buldu. Ve bütün salaklar. Yıllardır böyle. Bu. Yıllardır değişmeyen bir kural sanki.

Atomlara bayılırım. Hiçbiri tesadüf değildir. Ama. »*Tesadüfler hayatın atomlarıdır*.« Çok güzel!

Aslında o köpek bir işaretti. Konsolosun köpeği. İşler Ada'da kötü bitecekti.

İstikamet Ankara. Her şey Ankara'da başladı. Ankara'da bitti. Ah! Beth.

»*Beni eve götürür, ad vermek istemediğim rüzgâr.*«

Sabahın körüydü. Kör bir sabah. Hiç unutmuyorum. Otuz Bir Ekim Çarşamba. Otuz birin sayı olarak cenabet anlamı bir yana, o gün Cadılar Bayramı'ydı. Tamam işte. Sinekler ve salaklar.

Önce zili çalmışlar. Ben duymamışım. Yine çalmışlar yine duymamışım. Sanırım rüya görüyordum. Duydum. Dedim ki rüyamda.

Galileo'nun Karısı eve döndü nihayet. Yuvarlak dünyanın kenarından.

Bir de müzik. *Canto Ostinato*. Tın-tın-tın-tın… Kulaklarımda. Tercümeye ara vermişim ama müzik çalmaya devam etmiş. Uykumda. Eder tabii. Rüyamda. Eder tabii. Çok seviyorsun ya. O ayrı. Kulaklığı çıkarmayı unutmuşum! Ah salak kafam! *Out of the blue*. Uyandım. Damdan düşer gibi. Tın-tın-tın-tın… Kulaklığı çıkardım. Güm-güm-güm-güm! Sandım ki.

Galileo'nun Karısı eve döndü nihayet. Yuvarlak dünyanın kenarından. Ah! Bee.

Ama doğru. Bir roman. Henüz yetmiş üçüncü sayfadayım. Zor ilerliyor. Zira. Cümleler yıldan yıla değişiyor. Beş yıldan on yıla. Bir ileri bir geri.

Kederli bir kitap sanki. Belki de çok kederlidir. Ama tümceler kederi gizliyor. Bunu nasıl yapıyorlar bilmiyorum. Tümceler yani.

Bazı ekizler diyebilir ki. Taklit. Ucuz taklit. Ben de onlara derim ki. Maymunluğun lüzumu yoktur. *Repeat after me!* Taklit değil, kopya. Taklit değil, kopya. *Very good*. *Once again*. Taklit değil, kopya. Taklit değil, kopya. *Well done*. Hem de pahalı kopya. Arada fark var. Rex/Alex ve Rex/Alex gibi. Arada kömürlü kâğıt vardır.

Ne zaman bir yere gitsem. Kapalı ya da açık. Mekân yani. Bütün sinekler başıma toplanır. Misal. Son olarak Bee'nin okuluna gitmiştim. Meyvemle birlikte. Salı günüydü. Otuz Ekim. Toplantıdaymış. Giderken yolda güvercinler gördük. Türbanlı. Yürüyerek pazara gidiyorlar. Birini ezdik. Bereket, tekerin altında kalmadı. Biraz sersemledi sadece. Üstünü başını silkeledi, türbanını düzeltti ve yoluna devam etti. Sonra Rüya Tabirleri kitabına baktık. İlgili bir madde bulamadık.

»*Güvercin avlamak, fena haber demektir.*«

"İlgisiz caneriğim."

Nah ilgisiz! İlgiliymiş işte.

Öğretmenler Kurulu toplantısı. Salı günüydü. Otuz Ekim. Cadılar Bayramı'ndan bir gün önce. Okula giderken de. Caddede bütün salaklar önüme çıktı. Bir şekilde buluştuk. Hatta bunu meyvem bile fark etti. Dedi ki. Baba ya. Bütün salaklar senin önüne çıkmak zorunda mı? Arabanın içindeyiz. Ben arabayı kullanıyorum. Meyvem de arka koltukta. Aslında burnunu iki koltuğun arasından öne doğru uzatmış yolu izliyor. Vitesi ve direksiyonu nasıl idare ettiğime de bakıyor. Hatta. Bir soru daha sordu. Dedi ki. Direksiyonu sağda olan araba kullanabilir misin baba? Dedim ki. Sağımı solumu karıştırmazsam kullanabilirim. Aniden önüme kıran dört tekerli mi ararsın. İntihar etmek için bizim arabayı seçen iki ayaklı mı ararsın. Kuyruğunu dineltmiş koşturan kediler mi ararsın. Hepsi benim önüme çıkıyor işte. İki kanatlı güvercinleri saymıyorum bile.

Meyvem tam bir maymun. *Repeat-after-me* maymunu. Beni taklit etmede uzmanlaştı sayılır. Nasıl ben pek çok konuda. Misal. Tavada yumurtada. Uzmansam. O da beni taklit etmede uzman. Bu arada, tostologluktan terfi ettim. Sadece. Henüz Tarzan gibi bağıramıyor ve ıslık çalamıyor. Birincisini neden yaptığımı anlayamadığı için, ikincisini ise süt dişleri yüzünden yapamıyor. Alt çenesindeki iki sütdişi birer gün arayla düştü. Anlatmıştım. Ve bana bazı konularda hayran. Misal. Tavada yumurtada. Ve işte o gün de sordu.

"Bu kadar iyi araba sürmeyi nasıl öğrendin baba?"

"Ehliyet sınavıma Rex/Alex amcan girdi oğlum."

"Gerçekten mi?"

"Gerçekten."

"Ama ben de onun İngilizce sınavına girdim meyvem."

"Gerçekten mi?"

İnsan sanatla uğraşıyorsa mutlaka hayranları olmalı. Ya da. En azından bir hayranı.

O gün. Toplantı olduğu gün de. Toplantı yapılan salonun önünde bekliyoruz. Meyvem ile ben. Meyvemi Bee'ye bırakacağım. Hafta sonuna kadar annesiyle kalacak. Bir oturak var. Oturuyoruz. Kapı tam karşımızda. Bir süre sonra kapının altından bir sinek çıktı. Ardından bir sinek daha. Sonra içerideki sineklerin hepsi çıktı sanırım. Tek tek. Çünkü bir aile gibi görünüyorlardı. Büyük bir karasinek ailesi. Hoop. Hepsi uçarak geldiler. Uçarak gelip etrafımda dönüp durmaya başladılar. Bir Tarzan çığlığı attım. Ölçülü. Gene korkma-

dılar. Okul boş olsa, ya da içeride toplantı olmasa, ölçüsüz atardım. Tarzan çığlığımı yani. Böyle işte. Bütün sinekler ve salaklar. Ben neredeysem onlar da orada. Tam iki saat boyunca. Çıkınca Bee'ye sordum. Hâlâ ne kadar güzel. Ah salak kafam! Ne konuştunuz içeride bu kadar? Müdür konuştu. Biz dinledik. Konu neydi? Milli Eğitimin Yeni Eğitim Stratejileri.

"Sen haklıymışsın Rex/Alex. Prup-prup."

"Hangi konuda? Hık!"

"Erkekler yumuşuyor. Hihihi!"

"Ne?"

"Sert/Karizmatik göründüklerine bakma. İçleri midye gibi yumuşacık. Permatikle tıraş olduklarına aldanma."

"What?"

"Pardon me honey!" Yani. Çocuklar öğrenemiyor. Gerçekten öğrenemiyor."

"Mal mal bakıyorlar mı yüzüne?"

"Tam olarak öyle. İngilizcenin ne matematiği kaldı ne fiziği. Beş taş bile oynattım. Duyuyor musun? Sadece beş taş. Ama nafile. Bu nesil öğrenemiyor. Prup-prup. Ya da kaç nesildir. Gerçekten öğrenemiyoruz."

"O zaman ben haklıyım. Hık!"

"Prup-prup. Dedim ya haklısın diye."

"Erkekler yumuşuyor."

"Sen de yumuşuyor musun baba?"

"Hayır cin biberim. Baban yumuşamıyor."

"Sen yumuşama baba."

"Annene iyi bak oğlum."

"Tamam baba."

"Üzme sakın."

"Üzmem baba."

"Görüşürüz cin biberim."

"Sen de benim cin patlıcanımsın baba."

"Hihihi-hihihi. Prup-prup."

Güçlü duygular bilgiye ihtiyaç duymaz. Çünkü güçlü duygular bilginin yerine geçebilir. Acı güçlü olduğunda, ya da keskin. Ve derinden hissedildiğinde. Kişiyi yanıltabilir. İnsan. Acının yoğunluğundan doğruyu göremeyebilir. Ama doğru nedir? Elbette, doğru

doğru olandır. Yanılmak nedir? Elbette, yanılmak yanılmaktır. Ama insan. Sözcük anlamıyla. Zaten yalnızdır, tek başınadır. O zaman. Güçlü duygular da yanıltabilir. Çünkü, bilgi yanıltır insanı. Dolayımından dolayı. Bildik hikâye yani. İki kişi ve bir meyve arasındaki. Cennet ve elma hikâyesi. Gene de. Güçlü duygular önemlidir. Genelde yanıltmaz insanı. Beklemek gerekir. Beklemeyi bilmek gerekir. İnek gibi değil, insan gibi beklemek gerekir. Çünkü. Güçlü duygular çok kanar. Duyanı çok kanatır.

Misal. Yarasa. Herkes onu kör sanır. Oysa bal gibi görür. Hem de gece dürbünü takmış gibi görür. Neden mi dünyaya gece çıkar? Gündüz uyur da ondan. Yarasalar yazarlar gibidir. Ya da belki. Gündüz dünyaya çıkmaya korkar. Yarasalar. Kolay yaralanır. Yoksa neden yarasa desinler onlara?

Yirmi Bir / On Dokuz Ekim'le Otuz Bir Ekim arasında on ya da on üç gün olduğuna göre. Hikâyemiz de on ya da on üç günlük. Yirmi Bir / On Dokuz Ekim'de ne mi olmuştu?

Meyvemin elinden tutmuş yürüyorum. Diğer elimde kâğıtlar. Galileo'nun Karısı. Günlerden pazar/cuma. Pazar ya da cuma yani. Sabah saatleri. Güneşli bir sonbahar sabahı. Aylardan ekim. Yirmi Bir / On Dokuz Ekim. Bu sene yaz uzun sürdü. Sıcaklarından sonbahara da ödünç verdi. Geçen senenin öcünü alıyor/alıyoruz sanki. Bu iyi. Diğer elimde kâğıtlar. Montumun sol cebinde de bir kurşunkalem var. Arada bir meyvemin elini bırakıyorum. Montumun cebinden kurşunkalemi alıyor ve durup kâğıtlara bir şeyler yazıyorum. Sonra kalemi tekrar montumun cebine sokuyor, meyvemin elinden tutuyorum ve yeniden yürümeye başlıyoruz.

»*Potinlerimi bağlamak yarım saat sürer.*«

Anımsadınız mı? Mahzur'a gittiğimiz pazar/cuma. Yolda meyvem bana. İbne ne demek baba? Diye sormuştu. Kafamın çok meşgul olduğu pazar/cuma. Anımsadınız mı? İyi o zaman.

Gelelim bugüne. Hikâyemizin son gününe. Aslında bir süre daha devam edecek ama. Olsun. Bugün son gün olsun. Çünkü bugün çok önemli. Kırıldı her şey. Koptu. Her şey bugün kırıldı/koptu.

»*Potinlerin uyanık tuttu beni der*
uzakta olduğun on beş sene boyunca.«

Sabahın körüydü. Kör bir sabah. Hiç unutmuyorum. Otuz Bir Ekim Çarşamba. Otuz birin sayı olarak cenabet anlamı bir yana, o

gün ya da bugün, Cadılar Bayramı'ydı. Tamam işte. Sinekler ve salaklar.

Elbette, millet olarak Cadılar Bayramı'ndan bize ne? Çok doğru. Bana ne zaten. Ama o gün Cadılar Bayramı'ydı. Ve bu değişmeyen bir gerçek. Bir tarih sadece. Cadılar Bayramı. Bir pagan geleneği. Not almak gerek.

İki ya da üç gün önce de miting meydanındaydık meyvemle. Demek ki pazartesi günü. Sonra Anıtkabir'e yürüdük. O günü ve o atı hatırlıyorsun, öyle değil mi sevgili/sevdalı okur? 29 Ekim'di. Cumhuriyet Bayramı. Sene. İki bin on iki. Yirmi birinci yüzyıl.

İki ya da üç gün sonra. Cadılar Bayramı'nda. Önce zili çalmışlar. Sabahın köründe. Zaten yeni yatmıştım. Şu tecrübeler yüzünden. *Wittgenstein'ın Karısı* ile *Galileo'nun Metresi*. Ters oldu yahu, kafam karıştı. Her neyse. Cam balkonumda çalıştım bütün gece. Ara sıra pır-pıra baktım. Bir resmin içine daldım. Sonra çıktım. Duymamışım. Yine çalmışlar yine duymamışım. Aslında duyuyorum. Tın-tın-tın-tın… *Canto Ostinato*. Kulaklığı çıkarmayı unutmuşum! Ah salak kafam! *Out of the blue*. Uyandım. Tın-tın-tın-tın… Kulaklığı çıkardım. Kapıdaki gürültüyü duyunca korktum. Güm-güm-güm-güm! Ne oluyoruz yahu! İşte, sıra bana geldi diye geçti içimden. Sanırım sıra bana gelmişti. Ailenin delisine polis baskını. Sanırım rüya görüyordum.

Rüya görüyordum sanırım. Rüyamda tohumlarımı arıyordum. Tın-tın-tın-tın eşliğinde. Hani ilk çeviri kitabımın telifi karşılığında aldığım tohumları.

Sanırım onu ben yazdım. Kitabı yani. Emin değilim. Ama önemli olan kitap değil. Şimdi değil. Şimdi tohumlar önemli. Neredeler acaba? Üzerinden çook yıllar geçti. Ama unutmadım işte. Nereye koyduğumu unuttum. Ama varlıklarını unutmadım. Ve çok garip. Rüyamda anımsayıverdim. Ben o tohumları yedim ya! Salak gibi. Ah salak kafam! Rüyanın faydaları işte. Müzik eşliğinde. Unuttuğunuz bir şeyin rüyasını görün. Kesin anımsıyorsunuz. Ama uyanınca unutmamak kaydıyla. O zaman rüyanın faydalarından söz edilemez. Tersine. Anımsamaya çalıştıkça ufalabilirsiniz. En yakın deliğe süpürülebilirsiniz. Ya da, ufalamadıysanız yani, uzay boşluğunda bir trafik levhası olabilirsiniz. Aman ha, anımsayamadığınız bir rüyanın peşinden sakın koşmaya kalkmayın. Unutun gitsin. Avucunuzu açın.

Açın ki kalan gevşek iplikler de düşsün. Siz iyisi mi, gidin önce Walter Benjamin okuyun. Sonra karar verirsiniz.

»Eylem düş görmenin aracıdır. Düş(ünce)lere dalmış bakış uyanık kalmanın aracıdır.«

Şiirin tanımı sanki. Ah. Beth!

Tohumları çörek yapacağım hamura katıyorum. Yoğuruyorum. Hamuru çiğ çörekler haline getirip tepsiye diziyorum. Tepsiyi yüz seksen dereceye ısıttığım fırına yerleştiriyorum. Fırının kapağını kapatıyorum. Otuz kırk dakika sonra tepsiyi çıkarıyorum. Ooo. Âlâ ve rânâ. Mis. Afiyetle yiyorum. Kafam harika. Kafam şahane! Çay mı yaptı acaba, çay mı çarptı beni böyle?

Artık ne sandıysam? Tohumları yani. Çörekotu mu, susam mı? Aklıma gelmişken. Ne tohumuydu onlar öyle?

"Bu bitkinin ne olduğunu biliyor musun?"

"Biliyorum."

Çünkü saksısının üzerinde yazıyordu. Artistlik yaptım ve önce Latincesini söyledim.

"*Portulaca Oleracea*."

"Bu iş ne iş?"

Bu kez de Türkçesini soruyor sandım.

"Pencere Önü Bostanlarından Semizotu Bitkisi."

"Araba sana çarptı mı çarpmadı mı? Polis ifadende çarptı yazıyor."

"Çarptı hâkim/savcı bey."

"Doğru. Çarpmış. Polis ifaden önümde duruyor. Aynen okuyorum. Bu arada. İfadene bir de başlık atmışsın. İNGİLTERE ADASI. Böyle ifade mi alınır? Böyle ifade mi olur? Polis arkadaşlar acemi galiba."

"Aldılar valla."

"Neyse. Okuyorum. Londra'ya ayak bastığım gün bir arabanın altında kaldım. Aslında arabanın altında kalmadım. Araba çarpınca havaya savruldum. Sonra. Güm. Yere yapıştım. Oysa iki saat sevişip birlikte dönecektik. Ruth'un evinde. Mümkün olmadı. Kalan tüm paramızı hastaneye harcadık. Galileo'nun Karısı'na da ilk orada rastladım. Bu yüzden Miss Palmer'ı getiremedik. Birlikte dönecektik. Aslında bir kere küvete girdik. B. P. Rex. Alex. Ve ben."

"Yok artık! Çüş!"

"Yaz kızım. Devletin yargı organlarını alenen aşağılamaktan altı ay hapsine."

“Bir dakika hâkim/savcı bey. Mahkemeye hakaret etmek istemedim.”

“Çüş dedin.”

“Affedersiniz. Ağzımdan kaçtı. Kişi sayısını beş duyunca şaşırdım.”

“Kaç kişiydiniz peki?”

“Biz beş değil, hepi topu üç kişiydik. BP. Yani Miss Palmer. Rex/Alex ve ben.”

“Altına imza atmışsın. Okumadan mı attın?”

“Ben sadece anlattım hâkim/savcı bey. Zaten bu aralar işim bu benim. Anlatmak.”

“Şu araba hikâyesi. Anlat bakalım. Nasıl çarptı araba sana?”

“Bir anda çarptı işte. Londra’ya ayak bastığım gün. Hatta, adımımı caddeye atar atmaz.”

“Yani?”

“Caddenin ortasına yazı yazmışlar. Kocaman beyaz harflerle. Ben de not bırakmışlar sandım. Wittgenstein’ın Metresi için. Ya da notu metresi bırakmıştı. İşte o notu okumaya çalışıyordum. Okumak için ilerledim. Aslında okudum elbette. Ama adımımı atar atmaz daha. Küt. Ne olduğunu anlamadım. Bir taksi. Sarı bir Londra taksisi. Birkaç metre havalandım ve sonra. Güm. Yerdeyim.”

“Ben hâlâ anlamadım. Koca arabayı nasıl görmezsin?”

“Cadde boştu hâkim/savcı bey.”

“Dalgamı geçiyorsun Cumhuriyetin savcısıyla. Yaz kızım.”

“Tamam tamam. Şöyle oldu.”

“Caddeyi geçmek için adımımı atar atmaz. Küt.”

“Yaz kızım. Mahkemeyi oyalamaktan…”

“Şöyle oldu hâkim/savcı bey. Soluma baktım. Çünkü caddeyi geçmeye hazırlanıyordum. Hiç araba yoktu. Adımımı atar atmaz. Küt. Sonra notu okudum. Havada, düşerken ve yerde yatarken. Hep aynı şey yazıyordu. Aslında yazı kocaman beyaz harflerle yazılmıştı. Resmin kontrastı da iyiydi. Yürürken de okumuştum. Te uzaktan görülebiliyordu. Harfler kocamandı.”

“Eee?”

“Ama kavrayamamıştım efendim.”

“Araba çarpınca mı kavradın?”

“Tam olarak öyle oldu.”

“Caddede ne yazıyordu?”

"LOOK RIGHT!"

"Hahahaha!"

"Araba çarpar çarpmaz sağımı solumu iyice öğrendim. O günden beri karıştırmıyorum."

"Hadi canım. Hahahaha!"

"Şu İngilizler. İlginç olacağız diye her şeyleri ters."

"Ama uyarmış adamlar. Öğle değil mi? Sağa bak demişler."

"Doğru. Sağa bak. Sağa bak. Sağa bak."

"Peki şu Miss Palmer. O kim?"

"Sevgilimiz. Rex/Alex ve benim sevgilim."

"Bu arada. Senin adın Alex."

"Gerçekten mi?"

"Gerçekten. Emniyetin kayıtları yanılmaz, yalan da söylemez."

"Teşekkür ederim. Minnettarım. Unutmamaya çalışacağım."

"Unutmasan senin için iyi olur."

"O zaman bir dakika lütfen. Bunu not almalıyım. Bir kâğıt alabilir miyim? Şu kalemi de. Kocaman yazıyorum. BENİM ADIM ALEX."

"Peki şu Miss Palmer. O kim?"

"Miss Palmer Rex'le benim sevgilim. Sevgilimizdi yani. Kendisini BP diye tanıtıyordu herkese. Herkes de adını *British Petroleum* zannediyordu. Ve doğal olarak kızı mülti-milyarder sanıyorlardı. Sadece bize söyledi gerçek ismini. İlk gece, önce masaj yaptık birbirimize, çıplağız yani, çadırda üç kişiyiz, sonra seviştik. Ben Rex'i kandırmaya çalıştım önce. İngilizcesi zayıftı. Lisede de hep benden kopya çekti. O ve diğerleri yüzünden burnum böyle kocaman oldu. Sonra bu alışkanlığımdan kurtulabilmek için çok para harcadım. Psikiyatrımın adı Mahzur'du. Üniversitede de onun yerine İngilizce muafiyet sınavına girdim. Rex'in yani. Gülşen yüzünden az kalsın yakalanacaktım. Koridorun diğer ucundan bana el sallıyor, Alex! Alex! diye bağırıyor. Rex'de benim ehliyet sınavıma girmişti. Ehliyetimi o aldı ve bana verdi. Böylece ödeşmiştik, ama dedim ya, benim burnum kocaman oldu. Neyse. Çıplağız ve artık sevişeceğiz. Dedim ki Rex'e. Kız senin dışarı çıkmanı istiyor. İki kişiyle yapamam diyor. Dedim. Rex garibim de çıktı. Çıplak. Az sonra döndü. Yağmurluğumu alabilir miyim diyor? Miss Palmer elinden tutup çadıra soktu Rex'i, dudaklarından öptü, bana da pis pis baktı. Sonra beni de dudaklarımdan öptü."

"Haa!"

"Sadece bize söyledi gerçek ismini. Sevişirken. İlk sevişmemizdi. Bize sevişmeyi Miss Palmer öğretti. Sonra ben onu kaçırıp kaçırıp seviştim onunla. Yalnız ikimiz. Kırlarda, ormanda, gölün kıyısında. Kamp alanından *Pub*'a giden toprak yolda, *Pub*'ta, *Pub*'taki Amerikan bilardo masasının üzerinde, *Pub*'tan kampa dönen toprak yolda, yol kenarındaki kırmızı telefon kulübesinde, yağmur altında, *over the moon*."

"Ne?"

"Ne ne?"

"İngilizce bir şey dedin?"

"Öyle mi? Fark etmedim."

"Türkçe konuş."

"Tamam. Meyveleri Rex topladı. Parayı o kazanıyordu. Biz sevişiyorduk. Çünkü benim İngilizcem iyiydi. Rex'in İngilizcesi zayıftı. Ben Miss Palmer'a âşık olmuştum. Gerçi bu bağlantıyı nasıl kurdum anlamıyorum. Sanırım sevişirken âşık bir adamı düşledim. Ya da uzayı. Uzayın zamanını."

"Bize o günden sonra şöyle dedi. Ama sadece üçümüz yalnızken. *My Little Turkeys.*"

"Türkçe konuş."

"Ama bu alıntı."

"Peki. Devam et."

"İsmi *British Petroleum* değildi. Elizabeth Palmer'dı. Ya da Beth Palmer. Kısaltma yapmıştı. Çünkü anarşistti. Sosyalistti. Şivesi çok güzel bir kızdı."

"Nesi?"

"Şivesi. *Hoş geldin bebek, yaşama sırası sende, senin yolunu gözlüyor, nay-na-na-nay-na-nay-na-nay*, *sosyalizm* sosyalizm sosyalizm *filan.*"

"Çadırda söyledik, yolda sokakta söyledik, her yerde söyledik. Ona da öğrettik ve bazen sadece o söyledi biz dinledik. Onun söylemesi çok hoşumuza giderdi, çünkü Güney Londra aksanı çok güzeldi."

"Peki nasıl tanıştınız?"

"Bir sabah Rex ve ben uyandık. O zamanlar bekârız. Yalnızız yani, çadırda henüz iki kişiyiz. Çadırın arkasındaki koliden kahvaltılıklarımızı çıkardık. Koli elbette çadırın içinde. Çadırın içinde ve başucumuzda. Kilerde. Kamp tüpümüzü de çıkardık. Çaydanlığımızı,

kamp bavulumuzu. Düğmesine basıyorsun açılıyor. Bir masa dört sandalye oluyor. Düğmesine basıyorsun, hoop, katlanıyor ve tekrar bavul oluyor. Subay bavulu gibi."

"Subay mı?"

"Evet. Subay. Ne olmuş ki?"

"Yok bir şey. Devam et."

"Ben çay demleme işiyle ilgilenirken Rex de sofrayı hazırladı. Reçeller, özellikle annemin gül reçeli, ımm, nefis bir şey, peynirler, özellikle Ezine peyniri, koyun, ama kokusuz koyun, Cumhuriyet sucuğu, son iki kangal kalmış dedi Rex, ziyanı yok Rex dedim, annemi ararız kırmızı telefondan dedim. Sonra turşu, sonra tahin pekmez, sonra ekmeğe sürülen özel sosumuz. Kırmızı biber, domates salçası, sarımsak ve zeytinyağıyla yapıyor annem. Nefis bir şey. Yani mükellef bir kahvaltı. Herkesin gözü bizde. Dili damağı bizde. Yutkunuşlarını duyabiliyoruz. Yalanıp duruyorlar çevremizde. Sanki bizim çadır beş yıldızlı otel mutfağı."

"Bütün bunları nereden buldunuz İngiltere Adası'nda?"

"Yanımızda getirmiştik hâkim/savcı bey. Rex'in sırt çantası nevale doluydu. Benimki de giysi."

"Gümrükten nasıl geçirdiniz?"

"Çok kolay oldu."

"Burnunu karıştırma!"

"Pardon efendim. Tedavim yarım kaldı da."

"Neyin?"

"Tedavim."

"Sen yine de karıştırma."

"Manş'ı geçerken feribotta bir İngiliz kızla ahbaplık ettik. Tabii o zamanlar internet falan yok. Her şey gerçek. İletişim de gerçek. Sanal hiçbir şey yok hayatımızda. Özgüvenimiz bile gerçek. Kız Fransa'dan dönüyordu. Ama Manş'ın kıyısına kadar elbette trenle geldik. Ah trenlerle! Te Sirkeci Garı'ndan binmiştik. Ah trene! Büyük abim uğurladı bizi, yanında küçük abim de vardı. O da uğurladı. O yaz ikisi de askerde. Küçük abim Bizans'ta. Şey. İstanbul'da yedek subay. Büyük abim Kırklareli'nde er. Sakıncalı."

"Burnun Alex. Burnunu karıştırma! Ellerini bağlatırım yoksa."

"Elbette Manş'a kadar aynı trenle gelmedik. Birçok tren değiştirdik. Yugoslavya'dan sonra trenler birden hızlanıverdi. Hiç benzemi-

yorlar ah trenlere. Bir de. Selanik aynı İzmir. Kopyası. Görseniz. Sanırsınız iki kenti de aynı ustalar yaptı.

"İtalya trenindeyiz. Fransa sınırına yaklaşıyoruz. Bir iki saat kaldığını söylüyorlar. Bir küfür duyduk koridorda. İngilizce. Sonra pis bir herif. Kırk elli yaşlarında. Sentez gibi bir şey. Takım elbise altına spor ayakkabı giymiş. Dilinde bir türkü. *Oy dere kızıl dere. Böyle akışın nere*. Aslında türkü ağzına hiç yakışmıyor. Sadece mırıldanıyor. Bazen ıslıkla çalıyor. Gözlerine de yakışmıyor. Çıyan gözlü bir şey. Gözlüklü. Fırıl fırıl dönüyor gözleri. Geldi oturdu bizim odaya. Kompartımana. Tam karşımıza. Kontrespiyonaj-Kaçakçılık-İstihbarat yazıyor astarında. James Bond çantasını açtı. Dosyalar çıkardı içinden. Baba Operasyonu. Asalak Operasyonu. Bardak Operasyonu. Doğu-Batı-Kuzey-Güney Operasyonu. Dünya-Ay-Evren-Mevren Operasyonu. Ağlayan-Gülen-Sümüklü-Mümüklü Operasyonu. Operasyon Operasyonu Operasyonu. Çalıştı durdu saatlerce. Sınıra beş on dakika kala bir küfür duyduk koridorda. Türkçe. Önümüzdeki pis herif hemen toparladı dosyaları. Çantasını kaptığı gibi küfrün peşine düştü. Sınırda polisler gördük trenden inen. İki adamı almış götürüyorlar. Dediler ki. Rivayet edildi yani. Pis herif garibanları dolandırmış. Sınırdan geçiririm diye biner dolarlarını almış. Sonra da gidip polise ispiyonlamış."

"Kimdi o adam?"

"Kesinlikle hiçbir fikrim yok. Rex'in de yoktu."

"Manş'ı geçeceğiz. Feribota bindik. Feribotta, tam karşımızda olağanüstü güzel bir kız oturuyor. Rex uyuyor. Kız kitap okuyor. Kitaba dayanamam. Kalkıp yanına gittim. Sadece, *May I?* dedim. *With pleasure*, dedi. Fransa'dan dönüyordu. İngilizce öğretmeniymiş, haftada iki gün özel ders vermeye gidiyormuş. Calais'teki liman işçilerine. Şimdi de Dover'a dönüyor. Evine. Aynı feribottayız. Şimdi ben onun yanındayım. Rex karşıda uyuyor. Kafasını cama yaslamış. Okyanusu düşünüyor.

"The Straits of Dover have served as both Britain's frontline and her gateway for many thousands of years. Today…"

"Hop hop! Türkçe devam et. İngilizce yasak."

"Dover şehri. İngiltere Adası'nın Kıta Avrupa'sına en yakın limanı. Beyaz tebeşir kayalıklarıyla ünlü. Bir şarkıyla da ölümsüzleştirmişler. Güzel insanlar Dover'da yaşayanlar. Hepsi sosyalist. Li-

manda çalışanlar yani. Kayalıklar çok sarp. Ama o uçurumun dibinde de cennet var mı bilmiyorum. Uzaktan, feribottan gördüm sadece. Doyumsuz bir manzara, doyana kadar izledim. Doyduğumu söyleyemem.

"Dover. Aynı zamanda İngiltere'nin tarihi bir liman kenti. Antik Romalılar tarafından kuruldu. Oralara kadar giden kimdi? Jül Sezar mıydı? Gayus Yulius Kaysar. Julius Caesar Galya'ya gitmişti. Sefere çıkmış ve tüm Galya'yı fethedip dönmüştü. Bir fatih olarak. Ama kimse demokrasiden bir bok anlamıyor ki. Adamı bıçakladılar. Kendi kanında boğulup öldü zavallı. Ama karşıya feribotla geçmiş miydi? Geçen kimdi? Ya adaya o kocaman duvarı yapan?"

"Kenti sanırım Romalılar kurdu."

"Evet ama kaleyi Normanlar yaptı. Tarihi bir kale yani. İki bin yedi yılını görürsek…"

"İki bin on iki yılındayız."

"Ha! Pardon."

"İki bin yedi yılına kadar kalenin içinde askeri birlikler vardı. Sonra defettiler. Çok eski bir tarihi olmasına rağmen Dover şehrinin resmi şehir statüsü bulunmamaktadır. Üstelik liman şehri. Dover Boğazı da, Dover'dan Calais'e geçmek için Manş'taki en kısa deniz yolu. Yani büyük stratejik öneme sahip bir şehir. Neyse geçelim.

"Dover'da da, İngiltere Adası'nın hemen hemen tüm güney bölgesinde olduğu gibi okyanus iklimi hüküm sürer."

"Uzatma Alex. Konumuza dön hemen."

"Çok az kaldı efendim. Bitiriyorum."

"Dover kentinin en önemli geçim kaynağı ve iş sahası liman turizmidir. Ama 1992'de Manş Tüneli'nin açılması Dover Limanı'ndaki feribot hizmetlerine büyük darbe vurdu. Hatta feribotlar battı. Bu da şehrin sosyoekonomik hayatına çok aksi tesir etti. Nokta."

"Bitti mi?"

"Evet. Manş'ı geçeceğiz. Feribota bindik. Feribotta, tam karşımızda çok güzel bir kız oturuyor. Bizden yaşlı ama gene de çok genç. Çünkü biz çok genciz. On dokuz yaşındayız. Böl ikiye. Dokuz buçuk. Hahahaha! Rex uyuyor. Kız kitap okuyor. Kitaba dayanamam. Kalkıp yanına gittim. Sadece, *May I?* dedim. *With pleasure*, dedi. İngilizce öğretmeniymiş, haftada iki gün özel ders vermeye gidiyormuş. Calais Limanı'ndaki işçilere. Sendikalar anlaşmış. O da gönüllü ol-

muş. Şimdi de Dover'a dönüyor. Evine. Aynı feribottayız. Şimdi ben onun yanındayım. Rex karşıda uyuyor. Kafasını cama yaslamış. Okyanusu düşünüyor.

"Çok az kaldı Dover'a varmamıza dedi. Bu arada ikinci mevkide seyahat ediyoruz. Lüks kamaralarda falan değiliz. Trenlerde de öyle. Hep ikinci mevki. Güzel insanlarla birlikte. Sigara almak istersen dedi. Adada çok pahalı, geminin *free-shop*'undan almak en mantıklısı. Ben de alacağım. *Let's go*. Dedi.

"Gittik. Marlboro, Kent, Pall Mall. Bir sürü kaçak sigara. Gauloises aldım. Mavi elbisesine ve Galyalı kaskına kandım. Ayrıca iki parmak daha kısa olduğu için iki pound daha ucuzdu. Nereden bileyim kara kömür tütünü olduğunu. O sıralar on dokuz yaşındayız. Spor olsun diye sigara içiyoruz. İmrenmişiz. Taklit ediyoruz. Belki de salak gibi büyümek istiyoruz. Rex'i bilmem. İçerken benim pipim kalkıyor. Bu heyecanın nedenini bilmiyorum. Daha büyük heyecanlar yaşamamışım. Belki ondan. Belki de gizlilikten, babamdan gizli saklı içtiğimden. İki karton Gauloises aldım. Aida da bir karton Davidoff Gold aldı. İlk öğretmenimizin adı Aida'ydı. Sonra yerimize döndük. Rex uyanmıştı. *Wake up Rex!* Dedim. *I'd like to introduce you to Aida.* Dudağında ruj lekesi var dedi. Sildim. Onlar tanıştılar. El sıkıştılar.

"Rex. Gelmişiz bile dedi. Ne zaman geldik? Uyudun Rex dedim. Rex de. *Come on, let's go!* Dedi. Hep böyle der. Rex dedim. İkisinden birini kullan. İkisi birlikte çok salakça. Yugoslavya trenindeki gibi gene bizi rezil etme dedim. Aida da dedi ki. *No-no. He's so sweet and so sexy.* Çok bozuldum. Tuttu bir de Rex'i yanağından öptü. Daha çok bozuldum. Rex dedim. Dudağında ruj lekesi var. Orası yanağım. Hem sana ne ki dedi. Zaten burnum senin yüzünden büyüdü dedim. Bir tek ben mi dedi. İki sene boyunca bütün sınıfa kopya verdin dedi. Vermeseydin. Unutma, gider emniyete söylerim. Ona göre! Hemen anladım ve sustum. Ehliyeti kast ediyordu. Ama Londra'da çok üzüldü Rex. Hani bana taksi çarptığı zaman. Tıpkı benim onun sünnetinden sonra üzüldüğüm gibi. Ne yapacağını şaşırdı. Belki ağlamıştır bile. Ben bayılmışım. Sonra hastanede söyledi. Keşke dedi, keşke sınavına girmeseydim. Girmeseydim de sağını solunu doğru düzgün öğrenseydin. Zaten askerliğini de yirmi sekiz gün paralı yaptın. Seni pis kurbağa seni. Dedi."

"Konuya dön Alex. Uzatırsan, adaleti oyalamaktan bir altı ay daha veririm."

"Bitiriyorum efendim. Çok az kaldı."

"Bütün bunlar araştırılacak, bilesin. Burası savcı odası, bu da senin ifaden. Hikâye değil yani. Bu isimler, bu mekânlar. Bakalım altından ne çıkacak? Ergenekon'la nasıl bir bağlantın var?"

"What?"

"Türkçe konuş!"

"Ne. Yani ne demek. Yani *what* ne demek."

"O kadarını biliyoruz Alex. O kadar İngilizceyi ceketim bile biliyor."

"*Of course* sayın hâkimim/savcım."

"Türkçe konuş diye daha kaç kere uyaracağım seni."

"All right."

"Yok böyle olmayacak. Yaz kızım."

"Tamam tamam. Özür dilerim. Batsın şu çevirmenlik."

"Aida bize çantalarımızda yiyecek bir şeyler olup olmadığını sordu. Rex salağından önce davrandım ve yok dedim."

"Yalan söyledin yani. Umarım burada da yalan söylemiyorsundur."

"Hiç olur mu efendim. Anlattıklarımın hepsi gerçek."

"Yaz kızım. Sanığın ehliyetine süresiz el konulmasına ve iki yıl hapsine."

"Lütfen sayın hâkimim/savcım. Ben ehliyetsiz nasıl araba kullanırım?"

"Zaten gerek kalmayacak Alex. Seni bir yükten kurtardım işte. Daha ne istiyorsun. Devam et."

"Bu kadar."

"Bu kadar mı? Daha nasıl tanıştığınızı anlatmadın."

"Anlatıyorum efendim."

"Neydi adı? *British Petroleum* değildi."

"Elizabeth Palmer. Ya da Beth Palmer. Kısaltma yapmıştı. Şivesi çok güzel bir kızdı."

"Nesi?"

"Şivesi."

"Gümrük memurunun sorusunu Aida yanıtladı. Biz İngilizce bilmiyoruz gibi davrandık. Böylece. Gümrükteki üç kapının en sağda

olanından, yani çantasında yiyecek getirmeyenlerin geçtiği kapıdan hep birlikte ve el ele geçtik. Sonra Aida'yı bir daha görmedik. Birkaç kış yılbaşı tebriki attım kıza. O da bana yazdı. Mektuplar. Zarfları pullu. Tebrikler de pullu. Sonra Türkiye'de de internet çıktı zaten."

"Anlaşıldı. Ya şu işaret Alex? Köpek möpek demişsin. Konsolos monsolos. Bu hikâyeler ne böyle? Bir şey anlamadım."

"Hikâye değil efendim. Tamamen gerçek."

"İşaret Alex, işaret! Anlat ki araştırabilelim köpeği, kızı, konsolosu."

"Adı neydi unuttum ama o zaman Sofya büyükelçisiydi."

"Merak etme biz buluruz. Sene kaçtı?"

"Sanırım 1986."

"Devam et."

"Aslında o köpek bir işaretti. Konsolosun köpeği. Hemen anladım. İşler adada kötü bitecekti. ODTÜ'de birinci sınıftayım. Üçlü amfilerin en büyüğünde fizik dersindeyim. *Irregular*'ım elbette."

"Nesin nesin?"

"*Irregular*'ım efendim."

"Öyleyse bahar sömestri."

"Tam olarak. Nisan ya da mayıs ayı. Yazın da Ada'ya gideceğiz Rex/Alex'le. Şimdiden hazırlıklarımızı yapıyoruz. Pasaport masaport. Vize mize. Güzergâh müzergâh. O zamanlar sadece Yunanistan ve Fransa vize istiyor Türklerden. Bir kız var. Aynı dersi alıyoruz aynı amfide. Burnu hariç çok zarif. Burnu sinemalar meydanındaki köprü gibi. İhtiras Kavşağı hani. Koca caminin gözü önündeki. Ama kız inanılmaz terbiyeli. *Multi-well-mannered*. Dünyayı gezmiş. *Multi-well-cultured*. Köpek işte. *Multi-cellular*. Onun köpeği. Kız konsolosun kızı. *Multi-millionaire*. Köpek de konsolosun kızı. İkisi de. Iıı."

"İkisi de ne Alex?"

"Kız dersten sonra evime gidelim mi dedi? Gidelim dedim. Iıı."

"Ben adımı bilmiyorum. Yani emin değilim. Rex mi, Alex mi? Çünkü çocukken bana hep Rex dediler. Dönüp baktım. Çünkü bakmak zorundaydım. O kadar da salak değilim. Belli ki karıştırıyorlar diye düşündüm. Çünkü biz ikiziz. Ama adımı karıştırmamın nedeni bu kadar basit değil. Elbette bunun bir açıklaması var. Bunun açıklaması şu. İkinci katta bir komşumuz vardı. Fikri amca bana hep Rex dedi. Ömrü boyunca Rex dedi. Ama bir gün. Yanımda Rex de var-

ken ona Rex dedi. Sonra dönüp bana da Rex dedi. İşte o gün adımı gerçekten karıştırmaya başladım."

"Pes doğrusu."

"Bence de pes doğrusu. Zaten karısı Beyhan teyze de aynen böyle söyledi. Pes doğrusu. Demek ki bu durumlarda hep bu deyim kullanılıyor. Pes doğrusu. Aslında az bile.

"Aklıma gelmişken. Iıı. Kız dersten sonra evime gidelim mi dedi? Gidelim dedim. Yaşasın dedim. Ama içimden. Sonunda milli takıma seçileceğim. O berbat kerhane deneyimini yaşayalı çok olmamıştı. Zaten o bir milli maç değildi. Maç bile değildi. Tek kale topu deliğe sokma oyunu. Bir şey anlamamıştım. Sonra da gün boyu tükürüp durdum ya. Varsın burnu köprü gibi olsun. Benimki de kocaman. Vardık eve. Konsolosun evi. Kız da konsolosun kızı. Anahtarıyla kapıyı açtı. Çünkü kapılar o zaman anahtarla açılıyordu. Sonra kapının elini tuttu. Eskiden kapıların elleri vardı. Bizi köpek karşıladı. Kuyruğunu sallamıyordu. Bacakları kısacık bir köpek. Karnı da yere yakındı. Uzun kulaklı, koyu gri. Artistlik yapıp sevmeye kalktım. Daha elimi uzatmadan. Hart. Sol elimin başparmağını ısırıverdi. Sol elimin başparmağı dedim de, aklıma sol elimin başparmağı geldi. Bu başka bir hikâye. Ama bu olaya. Bir dakika. Bir-iki-üç-dört-beş-altı-yedi-sekiz. Daha dokuz yıl var. Öyleyse aklıma nasıl geldi? Çünkü daha başıma gelmedi? Hayır geldi. Ne salağım! Şimdi şimdiki zamandayız. Bazen oluyor. Kendi anlattığım hikâyeye kendim inanıyorum. Ama zaten bu olay ifademin bir parçası değil. Paragrafımın başında da aklıma gelmişken demiştim."

"Kes Alex! Kaşınma."

"Affedersiniz hâkimim/savcım."

"Tamam çok güzel anlatıyorsun da, uzatıyorsun."

"Affedersiniz hâkimim/savcım. Gerçekten kaşınıyorum. Bir dakika."

"İkisi de ne Alex? İkisi de ne?"

"Iıı. Köpeğin donu vardı kıçında. Köpeğin adını unuttum ama kızın adı aklımda. Kızın adı Periyot'tu."

"Periyot mu? Perihan olmasın."

"Hayır. Periyot. Adım gibi eminim. Parmağım avucumda sıkıyorum. Canım da acıdı. Dedi ki. Köpek regl."

"Buyur?"

"Ben de aynen böyle dedim sayın hâkimim/savcım. Buyur? Altı ayda bir olurlar dedi. Doğru. Tüm memeliler olur. Yani memelilerin dişileri regl olur. Belli bir periyotta tabii. Çok gençken ve yaşlanınca olmazlar."

"Hım. Periyot köpeğin adı olmasın?"

"Hayır. Periyot kızın adı. Dedim ya. Köpeğin adını unuttum."

"Enteresan."

"Neyse kısa keseyim. Çünkü midem bulanmaya başladı. Hatta kusmak üzereyim. Hemen kızın odasına geçtik. Kız benden ateşli. Benden aç. Nasıl heyecanlıyım. Soyunduk. Tam içine gireceğim. Kız regl oldu. Öğğğh!"

"Kes yeter. Duruşmaya yarım saat ara veriyorum. Alex'i tuvalete götürün. Orada kussun."

"Öğğğh!"

"Unutma. Dönüşte şu tanışma faslını anlatacaksın."

"Şimdi nasılsın Alex?"

"Daha iyiyim efendim."

"Devam edebilecek misin?"

"Kusmak rutin bir uygulama efendim. Yani kişisel tarihimde demek istiyorum."

"Peki o zaman. Devam edelim."

"Yalnız. Sayın hâkimim/savcım. İzniniz olursa oturmak istiyorum."

"Bir sandalye verin Alex'e."

"Koltuk olsa? Teşekkür ederim."

"Ha! Az daha unutuyordum. Paris ne iş? İfaden de Paris yazıyor."

"Evleri Paris Caddesi'ndeydi efendim. Ankara Apartmanı'nda."

"Hım. Çok basitmiş. Ben de bir şifre sandım. Ama gene de araştıracağız tabii ki."

"Bir de davet yazıyor ifadende. Davet ne iş? Ya vaat? Neyin vaadi? Peki ya, metamorfoz?"

"Ben de tam tanışma faslını anlatıyordum sayın hâkim/savcı bey. Diğer hepsi bu faslın mezeleri."

"Hah! İşte bu."

"Ben çay demleme işiyle ilgilenirken."

Rex de sofrayı hazırladı. Ama daveti kahvaltıda yapmadık. Kahvaltımızı Türk usulü yapıp bitirdik. Üzerine birer Gauloises Caporal

yaktık öksüre öksüre. Rex de birer kahve yaptı. Elbette Türk kahvesi. Fincanlarımız bile vardı. Annem sayesinde. Herkes çoktan çalışmaya gitmişti. Bizse o gün on bire doğru vardık bağların oraya. Aklımda o vardı. *British Petroleum*. Zengin olmak istiyordum. Ama önce onu etkilemeliydim.

Çileğe benziyor ama aslında çilek değil. Çilek tarlada/yerde yetişir. *Strawberry*'ler yerde yetişmiyordu. Aynı asmaya benziyordu minik ağaçlar. Hepsi bir boy. Göğsüme geliyordu boyları. *Strawberry*'leri küçük dikdörtgen plastik kaplara topluyorsunuz, sonra onları büyük bir plastik kasaya yan yana diziyorsunuz. Büyük plastik kasaya tam on altı tane küçük dikdörtgen plastik kap sığıyor. Büyük kasa dolunca da sırtlayıp traktöre götürüyorsunuz. Kolay görünse de zor iş. *Strawberry* toplamak yani. Bazen bir kasayı dolduramayabiliyorsunuz. Canınız sıkılıyor, yoruluyorsunuz, ya da benim gibi özel işleriniz oluyor. Traktörde kasaları teslim alan ve sayan insanlar oluyor. Bazen bir bazen iki kişi. Bazen biri erkek biri dişi. Bazen de ikisi aynı cins. Bir büyük kasa 1 pound. Bir küçük dikdörtgen kap 6 pence. Ama büyük kasa tam dolarsa, küçük dikdörtgen kabın bir tanesi 6,25 pence ediyor. Yani kasayı yarım bırakmamanız sizin için iyi. Yarım bırakırsanız, her bir dikdörtgen kapta 0,25 pence zararınız oluyor. Traktördeki elemanlar size, tam dolu her bir kasa karşılığında sinema bileti büyüklüğünde bir makbuz veriyor. Makbuzlar numaralı. Tam dolmamış kasalar için de aynı makbuzlardan veriyorlar. Ama bu kez makbuzun üzerine, kasada kaç küçük dikdörtgen kap olduğunu yazıyorlar. Rakamla. En son. Bu makbuzla idari binaya gidip paranızı tahsil ediyorsunuz. Aynı renk tükenmez kalemleriniz olmalı.

Ben o gün hem topluyor hem gözlüyordum. *British Petroleum* traktörün yanına damladığı anda ben de yarı dolu kasamı kaptığım gibi soluğu traktörün yanında aldım. O gün *strawberry* toplama işinde zarar edecektim. Göze almıştım. Ama Rex uzaktaydı ve işine dört elle sarılmıştı. Şanslı sayılırdım. Şansıma o gün traktörde iki kişi vardı. Böylece aynı anda biletlerimizi aldık. Böylece arkasından koşturmam gerekmedi.

Heyecandan merhaba demeyi unutmuştum. İngilizcesini elbette. Oysa ağzınızı açsanız bu sözcük çıkar. Tek hecedir çünkü. Ben de kızın omzuna dokunduktan sonra öyle yaptım. Ama BP bana döndükten sonra aradan bir otuz saniye falan geçti. Yok. Anımsayamaya-

caktım. Ben de demin dediğimi yaptım. Ağzımı açtım. Hece çıktı. Ve merhaba demiş oldum.

"Mö."

"Hahahaha!"

Bir taşla iki kuş birden vurmuştum. Kız öyle sevimli bir kahkaha attı ki hem davetimi kabul ettiğini hem de onu çok etkilediğimi anladım. *May I?* Dememe bile gerek kalmamıştı. İngilizce güzel dil. Hele Güney Londra aksanı. Şahane. Dedim kendi kendime ve o gün İngilizceyi sevdiğimi anladım. Zahmetsiz şeyleri ya da zahmetsizliğin kendisini çok severim. Yorucu olmaz. Bunu Charlie Chaplin'den öğrendim.

Bu arada. Az önceki kaba ses onun kahkahası değildi. Kimin olduğunu tahmin etmişsinizdir.

Bir de. Bir bağlantı yok ama yine de söylemek istiyorum. Kütüphanemdeki kitapların önüne, raflara yani, fotoğraf dizmeyi severim. Siyah-beyaz ya da renkli. Fark etmez. Eski yeni fark etmez. Kız erkek fark etmez. Genç yaşlı fark etmez. Toprağın üstünde ya da altında. Yaşam süren yani. Fark etmez. Ama fotoğraflar insan fotoğrafları olacak. Fotoğraflar kitaplara yaslanınca. Kitaplar kendilerini iyi hisseder. Kitaplar ve insan fotoğrafları. Sırt sırta. Bana kendimi iyi hissettirirler.

Kendimi harika hissediyordum. Birlikte şatonun bahçesine yürümeye başladık. Konuşuyorduk. Sonra aniden durdu. Cebinden az önce traktörden aldığı biletleri çıkardı. Ve bir tükenmez kalem. Şaşkınlıkla onu izliyordum. Üzerinde 3 yazan bileti sol bacağının üzerine yasladı ve tükenmez kalemle 3 rakamının önüne bir tane 1 rakamı yazdı. 3 oldu 13. On sekiz pence oldu… Bir dakika. Tamam. Yetmiş sekiz pence. Vay canına! Kafasını kaldırıp gülümsedi. Dikkat et ama dedi, aynı renk tükenmez kalem olmalı.

BP'yi neden zengin zannettiklerini o an anladım. Gerçekten çok akıllıydı. En az Galileo Galilei kadar. Gerçekten çok güzeldi. Bu ikincisini tarifleyemem. Çünkü güzellik tariflenemez. En azından ben yapamam. Çadırların olduğu çayırlığa geldiğimizde akşam beş iyi mi dedim. İyi dedi. Uzanıp yanağımdan öptü. Ben de onu yanağından öptüm. İçimdeki tohumların kıpır kıpır ettiğini hissettim.

Rex çoktan sofrayı kurmuştu. Her zamanki gibi. Her zamanki Rex. Sorumlu, disiplinli, çalışkan, planlı, dakik. O yüzden şaşırma-

dım. Az önce *strawberry* topluyordu. Dur Rex dedim. Öğlen yemeğini boş ver. Niye ki dedi? İştahını akşama sakla dedim. Çok açım dedi. Bir reçel ekmek hazırla kendine. Pişman olmayacaksın dedim. Ne oldu ki dedi? *British Petroleum* var ya hani? Eeee? İçindeki tohumların kıp kıp ettiğini hissettim. Biz ikiziz. Hissederiz. Akşama yemeğe davet ettim, saat beşte gelecek dedim. Yaşa be Alex dedi. İngilizcenin bir gün işe yarayacağını biliyordum, biliyordum.

Rex yemeklere girişti. Hemen aklına bir mönü yazdı. Çadırın içine girdi. Başucumuzdaki koliden malzemeleri çıkardı. Soğan, sarımsak, semizotu tere, taze nane, domates, biber, salatalık, kuşbaşı et. Karabiber, kekik, kırmızı biber, kimyon, tarçın, patates, pirinç, tereyağı, zeytinyağı, un, şeker. Tencereleri çıkardı. Kamp tüpümüzü, tabakları, çatalları, kaşıkları, bıçakları, bardakları çıkardı. Kamp bavulumuzu çıkardı. Düğmesine basıyorsun açılıyor. Bir masa dört sandalye oluyor. Düğmesine basıyorsun, hoop, katlanıyor ve tekrar bavul oluyor. Subay bavulu gibi.

Ben de ortalığı topladım. Çadırımızın önünü yani. Sildim süpürdüm. Bal dök yala oldu. Çorapları, külotları, atletleri, sümükleri, tırnakları, karıncaları, keneleri. Tek tek topladım. Ivır zıvır ne varsa işte. Çayırlığın saçlarını bile taradım. Günün anlam ve önemini yansıtacak şekilde ortadan ikiye ayırdım. Sonra Rex'in saçlarını taradım, ortadan ikiye ayırdım. O yıllarda ortadan ikiye ayırmak modaydı. Sonra kendi saçlarımı taradım, ortadan ikiye ayırdım. Bir koşu gittim. Bir koşu geldim. Bir koşu dediğim birkaç mil. Mr. Goodtaste'ten iki şişe kırmızı şarap kaptım. Köpeği Papsi bana pis pis baktı. Bıyık altından gülümsedi. Pis pis sırıttı.

Dönüş yolunda şişelerden birini düşürdüm. Şişe düşünce kırıldı. Çünkü çok güzel bir çiçek görmüştü. Kıpkırmızı. Bir koşu gidip bir şişe daha kaptım. Bu kez büyük bir kesekâğıdı istedim. Eskiden kesekâğıtları vardı. Bir de ince belli ve uzun bir kadeh istedim. Ödünç verdi. Ödünç aldım. Mr. Goodtaste'in Papsi'si bana pis pis baktı. Bıyık altından gülümsedi. Pis pis sırıttı. Hırladı. Koşa koşa çiçeğin yanına geldim. Kesekâğıdını usulca çayırların üstüne yatırdım. İki şişe birbirine çarpıp kikirdedi. Bu kez de kadehi düşürdüm. Kadeh incecikti. Yere düşünce kırıldı. Çünkü çiçeğin kıpkırmızı taçyapraklarında kristal damlacıklar görmüştü. Man Ray'ın Karısı'nın/Metresi'nin gözyaşları gibi. Ah yağmurlar! Ah yağmurlar! Bir koşu gidip

bir cam kadeh daha aldım. Ödünç. Mr. Goodtaste bana pis pis baktı. İngilizcem kötü dedim. Düzeltti. Kelimeyi yani. Papsi bana pis pis baktı. Bıyık altından gülümsedi. Pis pis sırıttı. Havladı. Koşa koşa çiçeğimin ve kesekâğıdımın yanına geldim. Çiçeğimin boynunu en dibinden kırdım. Çiçekten özür diledim. Çiçeğimi kadehin içine yerleştirdim. Kesekâğıdımı yüklendim. Usulca yürümeye başladım. Hafif bir yağmur başladı. Ah yağmurlar! Tam tepemde. Sadece benim tepemde. Kırmızı telefon kulübesinin yanına gelince alo dedim. Kırklareli'ne.

Eskiden posta pulları vardı. Cumhuriyet pulları. Yabancı cumhuriyetlerin pulları da vardı. Yolları anlatırdı. Köprüleri, nehirleri, dağları, çocukları, bayramları, meyveleri, balıkları, kuşları, su aygırlarını. Çiçekleri anlatırdı. Kırmızı, beyaz, mavi, sarı, mor, eflatun ve pembe. Hayatı anlatırdı. Binaları, heykelleri, vapurları, ah gemileri, arabaları, ah trenleri, uçakları, oyuncakları. Toprağın ve denizin üstünde. Toprağın ve denizin altında. Ne varsa. Bir de kibirli yıldızların. Pullar hepsini anlatırdı. Özel ve güzel insanları. Pullar hayatın kalbiydi. Hayatın kalbi, hayatın göğsünde olur. Kalbin kapakçıkları olur. Kalbin zarı olur. Du.

Büyük abim, pul defterini eline almadan önce beyaz ipek eldivenlerini giyerdi. Defteri açar, eline pul maşasını alır, pulları pelür yataklarına özenle yerleştirirdi. Maşayla tutunca pulun zamkı zarar görmezdi. Parmak izi pula geçmezdi. Pulun yüzeyi de lekelenmezdi. Abimin güçlü bir büyüteci vardı. Onunla pullarına bakardı. Böylece. Kâğıtlarındaki ve baskılarındaki ayrıntıları daha iyi görebilirdi. Bazen de odontometre kullanır, bu aletle pulların dantel ölçülerini ölçerdi. Pul koleksiyonculuğu ve filatelistlik ince bir işti. İnce, zevki ve zeki adamların işiydi. Onu seyrederken. Yazsa. Tül perdeler pencerelerde çırpınırdı. Kışsa. Sobamızın içindeki kömürler çıldırırdı. Pulları bazen sıcak yataklarından çıkarır, başka bir soğuk yatağa koyar, sonra üzerlerine, sol elinin işaret parmağıyla hafifçe dokunurdu. Tabii ki gömleklerinin üstünden. Ama önce parmağıyla alt dudağına dokunurdu. Sol el kalbe daha yakındır. Tıpkı alt dudak gibi. Pullar varken. Hayatın kalbi daha hızlı atardı. Tıpkı âşık olmuş gibi.

Döndüğümde sofra hazırdı. Rex mükemmel bir iş çıkarmıştı. Güveç. Tabağın yanında garnitür. Patates kızartması, isteyene üzeri bol pul biberli. Meyhane usulü. Tabağın garnitür bölümünde ayrıca

birer kepçe pirinç pilavı. Turşu. Dilim dilim salatalık turşusu. Üçer adet biber turşusu. Bu tabağın ya da yemeğin ismi. Davetti. Davet. Ana yemekti. Enfes bir çoban salata. Nar ekşisi soslu ve rokalı. Ah keşke rakımız olsaydı. Bir de kavunumuz. Bir de Ezine peynirimiz bitmeseydi. Salatanın ismi. Metamorfozdu. Tatlı olarak un helvası yapmıştı. Mis. Üzeri tarçınlı ve fıstıklı. Helvanın adı. Vaatti. Vaat.

"Şu Papsi. Çok merak uyandırıyor Alex. Papsi'yle bir ilişkin mi oldu yoksa?"

"Pek sayılmaz efendim. Çıkar ilişkisi değildi."

"Anlamadım. Ne?"

"Yani kurumsal bir yanı yoktu demek istedim. İlişkiyi Miss Palmer'la kurduk."

"Üçünüz mü?"

"Üç kişiydik sayın hâkim/savcı bey. Mecburduk."

"Peki devam et bakalım."

"O günden, yani o akşam yemeğinden sonra çadırımızdan hiç çıkmaz olduk. Zorunlu molalar ve ihtiyaçlar dışında. Hep seviştik. Durmadan seviştik. Aç kurtlar gibi. Seviştik. Kısrak ve aygırlar benzetmesi mi kullansaydım acaba?"

"Kes tıraşı Alex. Anladık sevişmişsiniz."

"Aslında çok romantiktik. Birbirimize şiirler okuduk. Birbirimize masaj yaptık. Birbirimizi yaladık."

"Ne?"

"Yaladık. Tıpkı mağara insanları gibi. Biz de çadır insanları olmuştuk. Dışarı çıkamıyorduk. Aslında kampta kimse çadırından dışarıya çıkamıyordu. Çünkü sürekli yağmur yağıyordu. Sadece çiş etmeye. Vay anasına! Üzerinden tam yirmi altı sene geçmiş. Vay canına!"

"Papsi. Papsi?"

"Az daha unutuyordum."

O ilk gece öğrendik sigara içmesini. Elbette Miss Palmer öğretti. Rahatlamıştık ve çadırımızda bağdaş kurmuş oturuyorduk. Çok çıplak ve çok güzeldik. Çantasından bir sigara paketi çıkardı. Paketin üzerinde bir harita vardı. Ve bir yazı. Adını. Okumaya çalıştım. Беломорканал. Beceremeyince Beth okudu. Belomorkanal. Sonra paketten bir sigara çıkardı. İkimiz de onu izliyorduk. Sigarayı ters tutuyorsun Beth! Dünyanın en güzel gülümsemesiyle Rex'e gülüm-

sedi. Ters değil dedi. Bu çok özel bir sigara. Üçte ikisi zıvana. Kartondan. Üçte biri tütün. İşte şurası. Sonra zıvananın ucunu ağızlık gibi ezdi. Ortasından bir yeri de ezdi ve burdu. Dünyanın en güzel yüzü, şaşkın bakan iki aynı yüze, dünyanın en güzel gülümsemesiyle bir kez daha gülümsedi. Böyle daha sağlıklı dedi. Yoksa öldürür insanı. Hazır mısınız? Hazırız. Size sigara içmeyi öğreteceğim hindilerim. İnsanlığın bugüne dek içtiği en sert ve en ucuz sigara. Ve en kederli. Karton, kömür ve katran karışımı. Tabii ki biraz da tütün. Ama bolca gözyaşı. Ah insanlık! Hoatzin kuşu gibi. Belomorkanal da sigaranın yaşayan atası.

Ben tek başıma içebilirim dedim. Önce öğrenmen gerek dedi Beth! Aniden hasta olabilirsin. İlk nefeste. Hadi canım. Hahahaha! Sigarayı aldım. Yaktım. Daha ilk nefeste. Öhö-öhöö-öhööö! Böyle yirmi kere, böyle otuz kere, böyle yüz kere. Öhöö-öhö-öhööö! Bu-*öhö-öhö*ne-*öhööö-öhö-öhööö*-biçim-*öhö-öhö-öhööö*-sigara! Öhö-öhö-öhööö! Öhö-öhö-öhööö! Öhö-öhö-öhööö! Hahahaha! Hahahaha! Ah salak kafam.

Yattığım yerden. Daha doğrusu, hasta yatağımdan Beth'in Rex'e verdiği Belomorkanal dersini izlemeye başladım. İç çekerek ve öksürerek. Ateşim çıkıyor Beth! Hahahaha! Söyledim sana. İzle şimdi. Sana da yarın ders vereceğim. İyileşince.

Beth Belomorkanal'dan bir nefes çekti. Ama önce Rex'i dudaklarından öptü. Usulca ve uzun. Rex'in dudaklarını yaladı. Islattı. Sonra duman dolu ağzını Rex'in ağzına dayadı ve dumanın birazını Rex'in içine üfledi. Rex kömür dumanını ağzında gezdirdi ve üfledi. Nasıl? Şahane. Rex'e hiçbir şey olmamıştı. Bense yattığım yerde hâlâ öksürüyordum. Bu ritüel gözümün önünde saatlerce devam etti. Beth ve Rex Belomorkanal'la sevişiyordu. Ağır çekim bir film gibi. Sanki bir belgesel izliyordum. Beth anlatıyordu. Hikâyeyi. Anlatırken ağlıyordu. Ağlarken sevişiyordu. Beth ve Rex ta Beyaz Deniz'den te Baltık Denizi'ne kadar, kanaldaki tüm yükseltme havuzlarında defalarca seviştiler.

"O sabah işçilere/mahkûmlara ilk kez doğru düzgün yiyecek verdiler. İlk kez temiz giysiler dağıttılar. Ve o ağustos günü Stalin. Karınları tok, temiz giyimli işçilerin önünde durdu. Kanala baktı, havuzlara baktı. Ve dedi ki. Hımm. Çok dar olmuş ve çok sığ."

O gün sigaranın bir tarih olduğunu anladım. Aslında kavradım demeliyim. Her nefesi acı ve aşktı. Belki de Beth. Rex'i o işçi mah-

kûmların her biri için öpüyordu. Açlıktan, susuzluktan, zayıflıktan, soğuktan ve hastalıktan ölen her işçi için. Ve haksızlıktan. Nedense hiç sormadım. O günden sonra. Çadırdayken Belomorkanal, dışarıdayken Gauloises Caporal içtik. Üçümüz. İkisini de aşkla. Ölen ve hayatta kalan Gulag mahkûmlarının anısına.

Sonunda yağmur durdu. Tam bir hafta geçmişti ve zayıflamıştık. Bulutlar dağıldı ve güneş çıktı. Çayırları kuruttu. Soluğu doğruca Mr. Goodtaste'in *Pub*'ında aldık. Papsi ortalıkta görünmüyordu. Akşama kadar yemek yedik ve içki içtik. Bira. Siyah bira modaydı. Siyah siyah işedik. Papsi barın arkasında uyuyormuş meğer. Havayı koklaya koklaya masamıza geldi. Tek tek hepimizi kokladı ve sonra havayı koklaya koklaya yanımızdan uzaklaştı. Barın yanında durdu, döndü, bizim masaya şöyle bir baktı, kafasını salladı. Tekrar döndü ve barın arkasında gözden kayboldu.

Mr. Goodtaste dükkânı kapatana kadar *Pub*'ta kaldık. Çakırkeyif olmuştuk. Gölün kenarına gitmeye karar verdik. Biz üçümüz el ele. Ortamızda Elizabeth. Kısaca. Beth. Sanki annemiz. Öğretmenimiz. Neşe içinde ve sallana öpüşe yürüyoruz. Mr. Goodtaste ile *Pup* da ardımızda. Onlar el ele değil. Çünkü Papsi enik kadar, minicik bir şey. Yerden yüksekliği bir karış.

Gölde bizi olağanüstü bir sürpriz bekliyordu. Aurora. Rex de ben de hayatımızda ilk kez Aurora görüyorduk. Büyü gibiydi. Güzel şey anlatılamaz ama denemek istiyorum. Bir kaleydoskopun içinde yuvarlanan… Iıı. Vahit'in yorganı olamaz. Renkli tül perdeler gibi. Evet. Ya da bir ışık fuarındaydık. Ya da tam aşk zamanıydı. Ya da aşkın üstüne içilen esrar zamanıydı.

"Ne dedin sen?"

"Yani sigara demek istedim hâkim/savcı bey."

"Ama esrar dedin. Duydum ben."

"Öyle dedim ama aklımdan geçen varlık ismi sigaraydı. Belomorkanal. Üçte ikisi zıvana. Hah! Öhö-öhö-öhööö!"

"Papsi. Papsi?"

"Evet Papsi."

Biz üçümüz ayakta. Beth ortamızda. Aurora'ya bakıyoruz hayran hayran. Beth şarkı söylüyor. *Nay-na-na-nay-na-nay-na-nay, sosyalizm,* sosyalizm, sosyalizm, *filan.* Tam o anda sol bacağımda bir kaşıntı hissettim. Önce arı sandım. Elimle kovalama hareketi yaptım.

Arı gitmedi. Sonra bacağımın sarsıldığını hissettim. Bacağım en son ıslandı. Bir ses. Mr. Goodtaste'ti.

"Hey! Alex! Why are you letting him fuck you?"

Ben hissetmiyordum ki, yani yeni yeni hissetmeye başlamıştım. Oysa üçümüz birden sarsılıyorduk. Bir enik üçümüzü birden sarsıyordu. Ama bacak benim bacağımdı. İşte şu. Sol bacağım. Kafalarımız iyiydi dedim ya. Sikseler duymazdık.

"Ne dedin sen? Terbiyesiz adam. Atın şunu dışarı. Durun. Yaz kızım. S yerine nokta yaz. Noktaikseler. Ya da. Dur Dikseler yaz. Evet dikseler yaz."

Mr. Goodtaste yeniden seslendi. Sesi arkamızdaydı.

"Hey! Alex! Why are you letting him fuck you?"

Gitmiyordu ki. İkinci postayı atıyordu. Enik diye küçümsediğime pişman olmuştum. Yerden yüksekliği bir karış ama meğer boyu uzunmuş. Bir de, bacağıma sarılmışken mecburen arka ayaklarının üstünde ya. Kafası neredeyse boynuma geliyor. Dilini hissettim. Yalıyordu. Sonra bacağım bir kez daha ıslandı. Papsi tuhaf sesler çıkarmaya başlamıştı. Dili yere düşecek diye çok korktum.

"Yani bacağını mı dikti Papsi?"

"Hayır efendim. Bacağımı sikti."

"Yaz kızım. Mahkeme salonunda küfretmekten üç ay hapsine."

"Bir dakika hâkim/savcı bey. Sözcük tam olarak bu. Dikti değil. Pantolon mu bu diksin?"

"Pantolon elbette. Kes artık."

"Su alabilir miyim?"

"Bir bardak su verin Alex'e."

"Bir sürahi su alabilir miyim?"

"Ya şu cümleler neyin nesi? Polis ifadenden aynen okuyorum."

"Ama Miss Palmer. O bir tavuk! Kocaman bir tavuk hem de? Hişt! Dodo kuşu arayacak değildik ya Rex/Alex!"

"Anlatayım. Her şeyin bir açıklaması var. Tavuğun açıklaması şu."

"Yağmurlar kesildikten sonra."

Bir sabah şehre, yani Inverness'e gitmeye karar verdik. Rex'e de söyledik tabii. O da geldi bizimle. Üçümüz. El ele. Ortamızda Beth. Ben onun solunda. Rex sağında. Inverness güzel şehir. İskoçya dağlarının resmi olmayan başkenti. Ne matrak, öyle değil mi? Moray Firth'ün tam ağzının içine doğru akan Ness Nehri'nin kıyısında ku-

rulmuş. Kuzey Denizi'ne döküldüğü yerde, su Müren Balığı'nın tam yirmi yaş dişine değiyor. Acıtıyor mu bilmiyorum. Nar gibi kızarmış tavuk yemek için şahane bir yer. Nehrin kıyısında boydan boya hafif bir eğim var. Eni beş on metre. Çimenlik. Zaten her yer yemyeşil. Beş on metre sonra su. Arkamızda küçük bir sokak, nehir boyunca uzanıyor, sonra evler, en fazla iki üç katlı. Tipik bir mimari. Sokağın hemen gerisinde iki tane de kule anımsıyorum. Katedral kuleleri gibi. O eğimli çimenliğe oturduk işte. Yayıldık hatta. Beş on metre yayıldık. Bir güzel yedik tavuğu. Ellerimizle. Çatal matal yok. Parmaklarımızı yalıyoruz birbirimizin. Böyle. Mucjk. Mucjk. Yağlı yağlı öpüşüyoruz. Böyle. Mucjk. Mucjk. Mucjk. Şarkı söylüyoruz. *Nay-na-na-nay-na-nay-na-nay, sosyalizm,* sosyalizm, sosyalizm, *filan.*

"Bu mu yani? Tavuk nereden çıktı Alex? Tavuk. Sen asıl onu anlat bize."

"Yumurtadan elbette."

"Yaz kızım. Adaletle dalga geç…"

"Tamam tamam. Özür dilerim. Biraz dalgadan bir şey olmaz diye düşünmüştüm. Anlatıyorum hemen."

"Uh, sorry… I've already told you about the chicken. Şey. Pardon. Yani, zaten anlattım ya tavuğu."

"Nasıl yediğinizi anlattın. Tavuk nereden çıktı Alex? Ama sakın yumurtadan deme bana. Sakın."

"Tavuğu çaldık."

"Aferin size. Yaz kızım."

"Ama efendim ta/te yirmi altı sene önceydi!"

"Fark etmez. Biz en çok geçmişle ilgileniriz. İsterse yüz yirmi altı sene önce olsun. Hiç fark etmez. Geçmişi karanlık insanlarla ilgileniriz Alex. Duydun mu beni?"

"Tam olarak yirmi altı sene önceydi."

O sabah Inverness'e gelmiştik. Karnımız acıktı. Beth ile geziyorduk. Büyük bir markete girdik. Beth benim hemen önümdeydi. Rex bizi nehrin kıyısında, eğimli çimenlikte bekliyordu. Az uyuyacağım demişti. Beth birden döndü ve elindeki kocaman tavuğu benim yağmurluğumun altına sakladı. Kızarmış ve paketlenmiş. Paketin penceresi vardı. Nar gibi kızardığı pencereden görülebiliyordu. Ama Miss Palmer. O bir tavuk! Dedim. Hişt! Dedi. Biliyorum. Sus ve beni izle. Sustum ve Beth'i izledim. Kapıdaki görevlilere selam verip dışa-

rı çıktık. Hiçbir şey olmamıştı. Hiçbir şey hissetmemiştim. O zamanlar kapılarda elektronik alarmlar yok. Marketleri kameralar dikizlemiyor. Hayat çok güzel, çok zahmetsiz. Nasıl ucuz, nasıl tatlı.

"Araştıracağız elbette. O kamera kaydını bulup gö… Züne sokacağım senin Alex."

"Kayıt mayıt yok efendim. Tek kayıt benim. Bir de Beth. Şimdi nerede acaba? Ne yapıyor?"

"Merak etme onu da bulur getiririz."

"Sahiden bulur musunuz?"

"Merak etme dedim ya."

"Ah nasıl sevinirim sayın hâkimim/savcım."

"Nerede yaşıyordu, ne yapıyordu?"

"Londra Şehir Üniversitesi'nin Edebiyat Okulu'nda öğrenciydi. Ama yirmi altı sene geçti."

"Merak etme sen."

"Hahahaha!"

"Neden gülüyorsun Alex?"

"Sevinçten efendim. Mutluluğuma engel olamıyorum."

"Unutmadan. Şu Mahzur. Biraz da ondan bahset."

"Psikiyatrım. Birkaç yıl önce gitmeye başladım."

"Mahsur olmasın?"

"Yok, o babasının adıymış. Mahzur'a adını o koymuş."

"Tam ne zaman, hatırlıyor musun?"

"Tam olarak son seçimlerden hemen sonra. Başbakanın ustalık dönemi başlar başlamaz."

Yoksa kafayı yiyecektim. Bir de Bee. Dır-dır edip duruyor. Usta kulakları ve burnu olan tüm canlıları olumsuz etkiledi tabii. Burnunu karıştırma Alex! Burnunu karıştırma Alex! Mahzur da öyleymiş. Onun da konuşmaya ihtiyacı varmış. Durmadan haber kanallarını izliyor ve durmadan küfür ediyor. Bir de viskiyi çok seviyor. Mahzur evinde çalışıyor. Evi, aynı zamanda muayenehanesi. Freud'un sedirinin aynısından onun evinde de var. Yerde kilimler. Acem halıları. Tam bir Şark odası. Freud'u taklit etmiş. Belli.

Bu anormal koşullar altında. Hemen ısındık birbirimize. Bir akşam Mahzur'u yemeğe davet ettim. Mönüde hamsi var doğal olarak. Bir kilo almış ve beş lira ekstra verip temizletmiştim. Tel kadayıf. Ve kendi imalatım pasta. Rakıyı ve salatayı unuttum. İzmir Yaş Üzüm

Rakısı. İçimi çok hoşmuş. Ben Yeni Rakı severim. Mahzur onu istedi. Ona da onu aldım. Ve Amasra salata. Kendi imalatım. Birkaç ıvır zıvır daha var. Unuttum şimdi. Ayrıca çerez merez. Yani o gün rakı içeceğiz. Lüfer mevsimi değildi. O yüzden hamsi. Yoksa lüfer de güzel olur. Hatta yavrusu çinakop favori balığımdır. Bee evde yoktu. Meyvemle birlikte Ege'deydi.

Gece ilerlemişti. Susarsam eğer benden artık para almayacağını söyledi. Hep mi dedim? Hep dedi. Hiç mi dedim? Hiç dedi. Susarım ama hep ve hiç parasız olmaz dedim. Viskisine anlaştık. Gene de benim için kârlı bir anlaşmaydı. Justerini & Brooks. Her seans ona bir şişe J&B götürdüm. Böylece. Seanslar neredeyse yarı fiyatına geldi. Demem o ki, ben hayatımda en çok/temiz parayı hamsi temizleme işinde kazandım. Mahzur anlaşmadan sonra geğirip durdu. Az daha oturup gitti.

Ama yılbaşı yaklaşıyor. Ve ben Mahzur'a bir yılbaşı sepeti hazırlamayı düşünüyorum. Birkaç şişe viski ve yine birkaç kutu kaliteli çikolata. Hediye. Söylemedim. Sürpriz olsun ineğe. Muhteşem lezzetiyle onu da Jack dostları arasına katacak bir şişe Jack Daniel's. Harmanındaki Miltonduff ve Glenburgie maltlarının çikolata, elma ve vanilya aromaları kazandırdığı Ballantine's Finest. Ondan da bir şişe. Bir şişe de Remy Martin Cognac. Yanında özel çikolatasıyla. Daha ne olsun! Gözü insanlık görsün ineğin.

Bir akşam onu yemeğe davet ettim. Tam hamsi bitti. Zor temizledim hamsileri Mahzur. Dedim. Eline sağlık şahane olmuş. Dedi. Bir yudum İzmir Yaş Üzüm Rakısı içti. Zor temizledim hamsileri Mahzur. Dedim. Tamam, duydum amına koyum. Dedi. Eline sağlık şahane olmuş. Hamsiler isaldi Mahzur dedim. Sus, Allah belanı versin dedi. Sustum. Midesinin bulandığını hissettim. Çünkü bu kez biraz değişik geğirdi. Yapmazsa üstüne para vereceğiniz türden. Eliyle ağzını kapattı. Biraz pasta yer misin Mahzur dedim? Ne var dedi? Tel kadayıf ile özel bir yaş pasta var dedim. Kendi imalatım. Ne çok zahmet etmişsin. Dedi. Zahmetine sokam Mahzur. Dedim. Ne zahmeti. Tel kadayıf alayım öyleyse, pastayı sonra yeriz dedi. Tamam dedim. İki tabağa birer dilim kadayıf koydum. Birini Mahzur'a uzattım. Şahaneymiş dedi. Zaten kadayıfı çok severim. Tam kadayıfı yedi bitirdi. Yalanıyor. Mahzur dedim. Efendim dedi. Yaşlandık be Mahzur. Götümüzün kılı kadayıf oldu dedim. Sus, Allah be-

lanı versin dedi. Sustum. Ağzını peçeteyle sildi. Bir yudum su içti. Geğirdi.

Gece ilerlemişti. Epey sohbet ettik. Tatlı tatlı konuştuk. Memleketin haline yandık. Sağa sola, ona buna, kuşa böceğe küfrettik. Küfrettikçe iyileştiğimizi hissediyorduk. Sonra Mahzur'un aklına yaş pasta geldi. Koşarak mutfağa gidip getirdim. Kıpkırmızı bir pasta. Yaş pasta. Kendi imalatım. Ve kıpkırmızı. Servis yaptım. Oturduk yedik. Hım. Nane likörü katmışsın. Enfes olmuş. Dedi. Mutlaka bana tarifini ver. Olur dedim. Yarın geldiğimde veririm. Yarın değil, cuma günü dedi. Bir dilim daha istedi. Bir dilim daha verdim. Rengi ne güzelmiş! Evet dedim. Şu ip niye dedi? Süs dedim. Gene hım dedi. Nane likörü katmışsın. Enfes olmuş. Kokusunu bastırsın diye Mahzur dedim. Rengi de pek güzelmiş! Evet dedim. Adı ne bu pastanın Rex/Alex? Tampon Pasta.

O sabah göğsümde bir ağrıyla sertleşmiş halde uyandım. Gece çok içmiştim. Çok içtiğim gecelerin sabahı sertleşiyorum. Aslında gecenin bir yarısı sertleşiyorum muhtemelen. Saatler önce yani. Uykumda. Belki rüya görüyorum. Ama sertleştiğimi sabah uyanınca anlıyorum. Sertleşince tabii. Doğal olarak göğsüm ağrıyor. Neyse.

"Aslında bir tavuk hikâyesi de Mahzur'un var."

"Tamam işte. Sen asıl onu anlat bize Alex."

"Bir bardak su içeyim önce."

"Buyur iç."

"Bir gün, aylar önce bir gün. Bee eve bir tavukla geldi."

Daha boşanmamışız öyleyse. Eve tavukla geldiğine göre. Gerçekten özgür dolaşan tavuk dedi. Güldü sonra. Meyvemiz için dedi. Yani öyledir de, tutup otuz lira keklenmemektir, dedim. Bazen keklenmektir dedi. Güldü. Güldük birlikte. Tavuğu düdüklüye koydu haşladı. Suyuna çorba yaptı. Meyvem bir güzel içti. Bir tas. İki tas. Üç tas. Nihayet doydu. Suyuna pirinç pilavı yaptı. Meyvem bir güzel yedi. Bir tabak. İki tabak. Üç tabak. Nihayet doydu. Bee tavuğu buzdolabı poşetine koymaya çalıştı. Sığmadı. Köy tavuğu dedi. En büyük boyundan alıp geldim. Bu kez sığdı. Sonra poşeti buzdolabına koydu. Yarın yeriz dedi. Yarın yeriz dedim. Yarın oldu. Canımız tavuk çekmedi. Meyvemizin de canı tavuk çekmedi. Tavuk ertesi güne kaldı. Ertesi gün yeriz dedik. Ertesi gün oldu. Canımız tavuk çekmedi. Meyvemizin de canı tavuk çekmedi. Tavuk sonraki güne kaldı.

Sonraki gün yeriz dedik. Sonraki gün oldu. Canımız tavuk çekmedi. Meyvemizin de canı tavuk çekmedi. Tavuk haftaya kaldı. Haftaya yeriz dedik. Hafta oldu. Canımız tavuk çekmedi. Meyvemizin de canı tavuk çekmedi. Tavuk sonraki haftaya kaldı. Sonraki hafta yeriz dedik. Sonraki hafta oldu. Canımız tavuk çekmedi. Meyvemizin de canı tavuk çekmedi. Tavuk bir sonraki haftaya kaldı. Bir sonraki hafta yeriz dedik. Bir sonraki hafta oldu. Canımız tavuk çekmedi. Meyvemizin de canı tavuk çekmedi. Tavuk sonraki aya kaldı. Biz sonraki ay boşandık."

"Tavuk yüzünden mi boşandınız Alex?"

"Hayır efendim."

"Peki niye boşandınız?"

"Bu özel bir mevzu."

"Peki devam et."

"Biz boşanınca tavuk hiç yenmedi. Öyle kaldı."

Buzdolabının kapağını her açışımda tavuğa yandım. Otuz liraya daha önce yanmıştım. Bu kez tavuğa yandım. Keşke seni hiç buzdolabına koymasaydık. Keşke seni hiç poşete koymasaydık. Keşke seni hiç pişirmeseydik. Keşke seni hiç satın almasaydık. Keşke dedim hiç bize gelmeseydin. Keşke özgür özgür dolaşsaydın ve stresten uzak yaşasaydın. Keşke özgür özgür dolaşsaydın ve stresten uzak yaşasaydın da keneleri yeseydin. Keşke dedim, hiç bizim eve gelmeseydin. Dolaba girmeseydin. Suyuna çorba ve pilav yapmasaydık.

Bir ay eve gitmedim. Rex'in evinde yatıp kalktım. Aklım tavuktaydı. Sonra aklıma Mahzur geldi.

Telefonla aradım ve yemeğe davet ettim. Gelmem dedi. Israr ettim. Tavuğu haşladım dolapta duruyor dedim. Gel sen fırına yerleştir, bu kez ben karışmayacağım dedim. Nasıl istersen öyle hazırla yemeği dedim. Hem senin için otuz lira verdim dedim. Yuh dedi. Bir tavuk o kadar eder mi hiç dedi? Ediyor dedim. Bu organik tavukmuş dedim. Özgür dolaşıyor ve stresten uzak yaşıyormuş dedim. Keklenmişsin yavrum dedi. Biliyorum dedim. Niye o kadar para verdin dedi? Senin için değer dedim. Peki o zaman geliyorum dedi. Bir şey lazım mı, gelirken getireyim? Hayır. Sadece gel.

Mahzur geldi. Saçı sakalı birbirine karışmış. Niye bir aydır uğramıyorsun dedi? Canım sıkkın dedim. İyi ya işte. Ben senin psikiyatrınım. Boşandık dedim. Dert etme çözeriz dedi. Peki dedim. Tavuk

nerede dedi? Çok açım. Dolapta seni bekliyor dedim. O mutfağa giderken ben de salondaki kanepenin arkasına saklandım.

Mutfaktan bana seslendi.

"Bu ne?"

"Ne ne?"

"Bu not da ne?"

"Ne yazıyor ki?"

"*Mahzur, Sakın Korkma!*"

O an korkunç bir çığlık duydum. Vahşice. İlk insan çığlığı. Ben de korkudan Tarzan çığlığımı attım. En korkuncundan. Kapıdan çığlık çığlığa nasıl çıktık unuttum. Aşağıya inince mecburen sakinleştik. Çünkü etrafta komşular vardı. Mahzur'un beti benzi atmıştı. Mahzur dedim. Çok mu korkunçtu? Neydi o öyle dedi? Tavuktu. Çok korkunçtu dedi. Ama not bırakmıştım dedim. Sıçarım notuna dedi. Bana kafa atacak sandım ve koşmaya başladım. Mahzur da peşimden koştu. Sitenin girişindeki iğde ağacı iyi ki büyümüş. Ona tırmandım. Mahzur tırmanamadı. Sakın aşağıya inme dedi. Seni bir daha yeryüzünde görmek istemiyorum Rex/Alex. Mahzur dedim. Canım zaten sıkkın. O tavuğu ne yapacağız?

Bir saat ağacın altında bekledi. Sonra inmeme izin verdi. Af diledim. Sakinleşmişti. Neye benziyordu dedim? Ebeninkine dedi. Kıllanmış mıydı dedim? Tavuk organikti, öyle değil mi dedi? Evet dedim, organikti. Tavuklar kene yer mi? Hem de nasıl dedim. Yavruları var mıydı? Hayır, dolaba girdiğinde tek başınaydı dedim. Tavuğu ne yapacağız Mahzur? Tavuğu değil dedi. Buzdolabını atacağız.

Gece olunca buzdolabını koli bantlarıyla bir güzel bantladık. Çepeçevre. Tam beş koli bandı harcadık. Kimse görmeden dışarıya taşıdık ve karşı sitenin kapısının önüne bıraktık. Gececi köpekler hemen başına toplandı. Sabah baktığımda gitmişti. Kim aldı bilmiyorum. Buzdolabı yeniydi. Umarım hurdacılar almamıştır.

"Markası neydi Alex?"

"Neyin?"

"Neyin olacak? Buzdolabının."

"Niye ki?"

"Araştıracağız. Bakalım içinde ne var?"

"Bence bakmayın. Ben bile bakmadım."

Hakim/savcı ani bir yargıya vardı ve ifademi almaya ara verdi. Geç olmuştu ve sanırım yorulduğunu anımsadı. Eve gönderecek sanıyordum, ama beni polis arkadaşlara teslim etti ve nezarete yolladı. Yarın devam edecektik. Sabah saat dokuzda.

Molada. Nezarette yani. Alex düşündü. Çok düşündü ve atomlar konusunda bir yargıya vardı.

Ama önce. Nedense ilk gün zarflarını düşündü. Sonra da sigaraları.

Eskiden posta pulları vardı. İlk çıktıkları gün özel zarflarına yapıştırılır ve özel gün damgalarıyla damgalanırdı. Bu zarflara ilk gün zarfı denirdi. İlk gün zarfları çok değerliydi. Pulun piyasaya çıkacağı önceden duyurulur ve pul meraklıları da postanelerin önünde sıraya girerdi. Pulların aksine, ilk gün zarfları sadece pulun ilk çıktığı gün satılırdı. Bu günler bazen özel günlere rastlardı. Bayramlara. Misal. 23 Nisan'a. Misal. 29 Ekim'e. Özel insanlara. Misal. Atatürk'e. Misal. Sait Faik'e. PTT'nin Filateli servisleri vardı. Posta pullarını konu edinen uğraşıya Filateli denirdi. Hâlâ öyle deniyor. Filateli ile uğraşanlara da Filatelist denirdi. Hâlâ öyle deniyor. Büyük abim hem filatelistti, hem de bir pul koleksiyoncusu.

Şimdi ben de ilk günümdeyim. Ama ben pul değilim. Keşke pul olsaydım. İlk gün zarfına yapıştırılmış ve ilk gün damgasıyla damgalanmış. Bir pul. Misal. Bir Atatürk heykeli pulu. Misal. Bir Sait Faik hikâyesi pulu. İlk gün zarfının üzerinde ve ilk gün damgasıyla damgalanmış. Bir ilk gün zarfı. Olsaydım keşke.

Sigarayı bırakanı fark ederim. Hemen. Bir bakışta. Suratı al al olur. Beli kalınlaşır. Bu tür insanları sevmem. Al al suratlı ve kalın belli. Çünkü. Sigarayı bırakan her şeyi bırakır. *Hurray administration! Hurray determination!* Bafra, Bahar, Gelincik. Şeker gibi ikram edilirdi eskiden. Yeni Harman, İzmir, Meltem. Salondaki sehpanın üstünde dururdu rengârenk çanak. Yanında. Kocaman biblo çakmak. Kulüp, Sipahi, Yenice. Şeker gibi içilirdi. İzmir Fuarı, Hisar, Kıbrıs. Birinci, İkinci, Meclis. Cumhuriyet Senatosu, 27 Mayıs, Subay. Hepsi Belomorkanal'ın torunları.

Ben onu severim. Haftanın her günü ağırlık kaldırır ve koşardı. Gogo da kullanırdı. Çağının diğer erkekleri gibi o da sigara tiryakisiydi. Çok güzel gülümserdi.

Dört çeşit sigara vardır. AKİ ve TKİ. Aç Karnına İç. Tok Karnına İç. En sevdiğim sigara. Orgazm sigarasıdır. Bir de *Spleen* sigara. Bol

dumanlı, bol dalgalı. Sigarayı bırakanı sevmem. Sevemem. Sigarayı bırakan her şeyi bırakır. Misal. Beni.

İlk gün zarflarından ve sigaralardan sonra. Nezarette. Sıra atomlara geldi.

Atomlara bayılırım. Hiçbiri tesadüf değildir. Size atomlardan bir hayat kurabilirim. İstersem bir özgürlük kuramı geliştirebilirim. Atomlardan. Evet, atomlardan size bir özgürlük kuramı çizebilirim. Her şey atomlardan oluşur ya. Unuttunuz mu? Çevremizdeki her şey. Şu masa, bu bardak, o çiçek. Ellerim, ayaklarım, kalbim. Ve hava. Havadaki duman. Sigara. Hatta. Haysiyet, sadakat, ihanet. Her şey atomlardan oluşur. Hatta ışık.

»*Yıllardır suni yemle besleneli ve tatlı sesle eyleyeli. Ahtapotlarla Sıktıkça-Fışkıran-Adamlar kol kola gireli. Yastağaç örtüleri de dernekleşti. Oysa atomlar bile, üzüm çekirdeğinde on dört değişik şekilde dizildi!*«

Bir cahillik elbet. Hem de postmodern. Nedeni belli. Suni yem.

Postmodern söylem. Ya da suni yem. Küresel kapitalist sömürünün toplumsal retoriğini bilim insanları ve entelektüeller üzerinden meşrulaştırmayı denedi ve ne yazık ki bunu başardı. Bunu yaparken özgürlük metaforunu kullandı ve. Trajikomik bir şekilde. Ama hiç zorlanmadan. Oysa pilin bile iki kutbu vardır. Yeni dinler ve aidiyetler yarattı. Artık, geçmişteki ve geçmiş olan her şeyin yapay/inorganik/ölü olduğuna ya da olabileceğine kolaylıkla inanılan. Ki buna en önce tabansız akademinin kendisi inandı, sonra da öğrencilerini inandırdı. Bir dünyada yaşıyoruz. Ve oldukça kıllı. Ya da çorak. Ya da çıplak. Oysa öncelik özgürlüğe değil fakat. Edebiyattan bilime, ekonomiden siyasete. Kefareti sadece tutkulu bir devrimci çabayla ödenebilecek geçmişin. Ve henüz »*geçip gitmekte olanın telafisine yönelik*« olarak. Özgürleşebilmenin de anahtarı olan adalete verilebilseydi. Gerçeği görünmez yapan bu dil tuzağına düşülmeyebilirdi. Çünkü. »*Hakikat bizden kaçamaz.*« Gören gözden, duyan kulaktan, çarpan yürekten. Akıldan. Kaçamaz. Dı. Çünkü pilin bile iki kutbu vardı.

Ama her şey atomlardan oluşur ya. Hatta. Postmodern söylemin, ya da suni yemin kendisi bile.

Bu dil tuzağına o yüzden düşüldü. Suni yem yüzünden. Yani. Kendisinin de atomlardan oluştuğunu unutan suni yem yüzünden. Kendisinin de atomlardan oluştuğunu ve pilin bile iki kutbu oldu-

ğunu unutan suni yem üreticisi/tüketicisi yüzünden. Elbette. Bile isteye. Hatta güle oynaya.

Bu dil tuzağına düşüldü bir kere. Böylece. Din ve özgürlük yüzyıllardan sonra yan yana gelebildi. Zorla getirildi. Şey. Zorla değil. Bile isteye. Hatta güle oynaya. Tekrar bile değil. İlk kez. Din ve Özgürlük.

Vay anasına! Şu an kafama dank etti. Atalarımız ne çok vakit kaybetmiş! Nasıl akıl edemezler yahu? Özgürlüğü elbette dinden talep edeceklerdi. Dincilerden isteyeceklerdi. Boşuna o kadar acı çektiler. Cık-cık! Hatta. Cık-cık-cık! Bu manidar ve zamansız buluşa en çok Roma üzüldü bence. Sen yüzyıllarca bekle, bekle. Sonra kalk iki gün önce. Galileo'dan özür dile. Hay ben böyle şansın içine. Cık-cık! Hatta. Cık-cık-cık! Çok acele ettiler birader. Acele işe şeytan karışır derler. Hatta şeytanlar, karıştı bile. Ne var bu kadar acele edecek. Kaç asır beklemişsin, iki gün daha beklesene.

"So funny, Beth, isn't it?"

Bir İtalyan atasözü der ki. Ne kadar çok inanırsan o kadar çok utanırsın.

Bir İspanyol atasözü de der ki. Körlerin yüzü kızarmaz.

Deneyimlenebilme vaadi taşıyan bilginin garantisi insandır. Hayatın en kuytu mekânlarına sürünerek gelen bilgi. Bilgileneni. Bilgiyi iletme sorumluluğuna zorlar. Dil, varoluşunu. Bu oluştaki zarif ışıltıyı. Onulmaz yaralar açan ve postmodernitenin, ya da suni yem üreticisinin/tüketicisinin, kafa yormaya gerek bile duymadığı bu sorumluluğa borçludur. Ama. Uygarlığı emekleye emekleye yaratmış olan dil. Bir sersemlik ânında. Ve ne yazık ki. Binlerce yıllık ışığı. Bir üflemeyle söndürecek nefesi de içinde taşır. Püf! Bum!

»*Beni eve götürür, ad vermek istemediğim rüzgâr.*
Kapıyı Galileo açar. Ben bir çember çizerim,
o kapatır gözümü, bir kere üfler.«

On the other hand. Arap'ın Acem'e, Acem'in Arap'a üstünlüğü yoksa. Bu dil faşizmi niye? Bana sorarsanız. Kutsal bir dil olamaz. Kutsal dil kavramı. Uydurma. Tersini sanan zavallılar. *Hotbird* uydusunun Arapça görüntü ve ses kaydı yayınlayan ilgili kanallarına bakabilir. İsterlerse tabii. Her dil yakarır, her dil anırır. Her dilde çığlık da atılır. Zevk çığlığı. Acının çığlığı. Ama bu kapan elbette gerekli. Bu. Ticaretin dil ayağı. Olmazsa olmaz ayağı. Herkesin dili kendine. Geçelim öyleyse.

Bu dil tuzağına düşüldü. Neden? Suni yem yüzünden. Böylece. Fortçuluktan hemen sonra etnik milliyetçilik hortladı. Türkiye'nin sol kolu. Hortlatılan bu hortlağın zılgıtını özgürlük çığlığı sandı. Taşeronluğu özgürlük mücadelesi sandı. Anlamsızca utandı. Çünkü utanç iyidir, insanı insan yapar. Ama utanılacak onca şey varken. Misal. Yer adaletsizken. Gök adaletsizken. Üstelik insanın topraktan yararlanma hakkı varken. Denizden yararlanma hakkı varken. Gökyüzünden yararlanma hakkı varken. İnsan yaşamı kutsalken. Töreler adiceyken. Sevgili Dicle bunu bilirken. Bedelini canıyla ödemişken. İnsan hortlaktan utanır mı? Ama Türkiye'nin sol kolu utandı. Utansa gene iyi. Kendini borçlu sandı. Tuhaf bir borçluluk hissine kapıldı. Türkiye'nin sol kolu hortlağa. Elbisen nerede, kalemin kâğıdın nerede, müziğin mimarin nerede, toprağın adaletin nerede, tarihin dilin nerede, kılıcın cesaretin nerede, döktüğün ter nerede, döktüğün akıl nerede, döktüğün kan nerede? Toprağa hizmetin, insanlığa katkın nerede? Diye sormayı akıl edemedi. Asıl sen borçlusun, beğenmediysen ver vesikanı. Diyemedi. Aklına bile gelmedi. Sömürü emperyalizmin kadim dostuyken. Üstelik emperyalizm futbol topu olmuşken. Yeni Roma'nın desteğiyle bağımsızlık mı olur? Diyemedi.

Çünkü Türkiye'nin sol kolu. Cumhuriyetin yakın tarihini resmi bir masal sandı. Bu yüzden hep ithal ihtilaller, ithal ihtilalciler aradı. Oysa Anadolu, yüzyıllardan beri. Tohumundan toprağına, arısından balına, isyan ateşiyle yandı kavruldu. Bu topraklarda çok devrim ateşleri yakıldı. Sonra küllendi. Devrim, bu topraklarda bir vaat olarak hep yaşadı. Söndü sanılan közü en son Atatürk karıştırdı. Harladı. Üfledi. Çünkü. Amaç doğruysa, ateş sönmez. Ama Türkiye'nin sol kolu. Atatürk gibi büyük bir devrimciyle gerçekten gurur duyamadı. Az ya da çok. Hep kuşkuyla baktı. Oysa. Te/ta Hektor'dan beri. Tüm devrimciler kardeşti. Tüm devrimler tek bir devrimdi. Çünkü. Toprak birdir. Herkesindir. Çeşit çeşit tohum olsa da.

Yaşayan bilir. Aklı aydınlıksa. Hisseden de bilebilir. Melezlik, başlı başına bir ihtilaldir. Deniz'ler bunu bu kadar güzel bilen son devrimcilerdi. Devrimle kurulan Cumhuriyetin emperyalizmle savaşı. Tıpkı bir çocuğun birey olabilme savaşıydı. Tohumun toprakla savaşı. Aşıyla, rüzgârla, fırtınayla, donla. Bağımsız, kendi ayakları üstünde hür. Güçlü. Böylece onurlu. Ya da tersi. Atatürk ve Cumhuri-

yet gibi. Ama Türkiye'nin sol kolu. Deniz'lerin nefesini de harcadı. Türkiye'nin denizini. Kuruttu. Türkiye'nin sol kolu.

Tohum. Su. Toprak.

Deniz. Yusuf. Hüseyin.

Yürürken de. Ölürken de. Kalpaklı Mustafa Kemal'lerdi.

At the moment. Sermaye-emek çelişkisiymiş. Sınıf mücadelesiymiş. Egemen sınıfla egemenlik altındaki sınıflar arasındaki çatışmada. Yeni hegemonyacı ilişkiler yaratmadan özne olmakmış, birey olmakmış. Her türlü hegemonyacı dilden, kültürden kurtulmaya çalışmakmış. Eşit Dünya Vatandaşlığıymış. Evcilleşmemiş sanatmış. Sanatın yolu yabancılaşmaymış. Altmış sekiz baharıymış. İnsanın ruhu varmış. Marks'mış, Nietzsche'ymiş, Kafka'ymış. İlk modernistlermiş. Şimdi bunlar demode.

Moda. Kolunu ayağını dudağını. Aklını kalbini ruhunu. Din ve milliyet üzerinden tarif etmek oldu. *Leider! Leider!* Bu modaya en çok solcular uydu. Vah! Yazık! Böyle olunca. Kimsede taban kalmayınca. Sapla saman karışa. Elmayla armut yarışa. Rafadan yumurta olmuş kafalar tokuşa tokuşa. Nihat kardeşim solcu oldu. Hahahaha! Devrimci oldu. Hohohoho!

Peki ya. Walter Benjamin? O Türkiye'nin sol koluna, sol ayağına, alt dudağına. Her zaman bol geldi. Gelmek zorundaydı.

Çünkü bazen. Okumak dans etmektir. Harfler birer yıldız olduğunda, kâğıt da bir kış göğüdür. Kâğıt bazen Samanyolu'dur. Bir galaksidir.

Sevgili meyvem. Ben Rex/Alex. Baban. Bundan adım gibi eminim.

Gerçi. Hep askerler yüzünden! Gelip gidip bu ülkenin sol ayağını vurdunuz, sol kolunu kestiniz. Alt dudağını ısırdınız. Durup durup solcuları dövdünüz. Sabah akşam mermeri dövsen, bir ayda ufalanır. Hiç değilse aklı karışır. Karıştı işte.

Suni yem yüzünden. Hep atomlar yüzünden. Oysa atomlar tesadüf değildir. Tarihi yan yollardan, arka sokaklardan, geçire geçire. Gezdire gezdire. Çıkmazlara soka soka. Geriye döne döne. Bir yalanın peşine takıla takıla. Takıla takıla. Türkiye'nin yaralı sol ayağı, yedi bitirdi kendini. Geriye dön. İleri marş. Türkiye'nin sol ayağı ilerle! Bir-ki-üç-dört! Milattan önce bilmem kaç. Kulağıma söyle, kulağıma söylersen duymam. Bu biraz karışık baba. Hiç değil. Bak

şimdi. Zaten kol yoktu. Ayak da yok. Gövde. Düştü kucağa. Armut Fe Dibine. Hep merak ettim. Akademi ne işe baktı? Suni yem dışında. Yemek yani.

Bu konuda sosyoloji ya da psikoloji öğrencileri ya da ikisi birden alan araştırması yapmalı, sonra tezler yazılmalı. Elbette doktora düzeyinde. Yazılmalı ki aydınlanalım milletçe.

Bu yalanın adı elbette özgürlük değildi. Neydi peki? Bu da soru mu beyim? Bu da soru mu ağam? Ticaretti. Ah sizi gidi uyanık tüccarlar sizi! Yetmez Ama Evet! Ha. Tükürük de yalanmaz ki.

Hep atomlar yüzünden. Oysa atomlar tesadüf değildir. Çıplak sol göze görünmezler. Sağ göze de görünmezler. Gözlerin önüne gözler koymak gerekir. Atomlar gözle görünmez. Ama bilinebilirler.

Kimse bana onlar solcu falan değil, sosyalist falan değil demesin. Pek çoğu değil de. Hiç olmadı da. Samanlıkta saklanan kimdi? Ebem mi? Babam mı? Abim mi? Öyleyse. *One minute. One minute again. Then again one minute!*

Molada. Nezarette yani. Alex düşündü. Çok düşündü ve atomlar konusunda bir yargıya vardı. Ama bir şey daha yaptı! Kendi kendine konuşmaya, kendine hikâyesini anlatmaya ara verdi. Bir kalem istedi nöbetçi memurdan. Bir kâğıt istedi nöbetçi memurdan. Ve çekine korka. Ürpere titreye. Birkaç satır yazdı. Kendini yazı yazarken denedi. Bir bakıma.

Adiliğin lüzumu yoktur.

»Bu ülkede çoktan toprak reformu yapıldı ya. Sizin haberiniz yok ya. Ağalar topraklarını oğulları arasında paylaştırdı ya!«

Ağam! Pişkinliğin gereği yoktur.

Beyim! Hainliğin hiç zamanı değildir.

Ölülerin ahı tutar sonra, tutar köprü olur ensenize.

Geceler uzundur. Ama hiçbir gece. Gece olarak kalmaz. Gecelerin sabahları vardır. Güneşler sabahları doğar. Hep doğmuştur.

Hiçbir ana yavrusunu boğmaz. Boğdurtmaz. Kurşunlatmaz. Ana dediğin yavrusunu kundaklar. Baba dediğin yavrusunu kucaklar. Töreler adicedir.

Ağadan siyasetçi olmaz. Şıhtan, şeyhten, şahtan. Siyasetçi olmaz. Olursa böyle olur. Hiçbir ülkede, bu ülkedeki solcular kadar ahmak çıkmaz. Patron çıkmaz. Hain çıkmaz. Ya da onlar solcu değildir. Kerameti kendinden menkul parazitlerdir.

Töreler adicedir. Sevgili Dicle bunu bilir. Bedelini canıyla ödemiştir.

»*Çok acı var dayanamıyorum. Çok çaresizim. Çok özür dilerim.*«

Kitabın da dediği gibi.

»*Dünyaya bir can getiren onu yaşatmak zorundadır.*«

Ama çok yazamadı Rex/Alex. Bu kadar yazdı ve bıraktı. Yazmak çok zordu. Çok yorucuydu. Kalemi iade etti. Kâğıdı katlayıp cebine koydu. Kaldığı yerden devam etti düşünmeye.

Sonuç. Atomlarda tesadüf yoktur. Ama ben yine de, atomlara bayılırım. Çünkü her atom. Hayatın gömleğine. Sadece ve sadece. On dört değişik şekilde dikilir. Nereden mi biliyorum? Atom dersinden AA aldım ya. Hahay!

Sonuç ne peki? Sonuç şu.

»*Bu iki adam hâlâ. Zeki iki yabancının ortak bir bilgi coğrafyası. Bilinen kuralları ve belirlenmiş anlamları olan bir enformasyon bütünlüğünü paylaştığı. Bir dünyada yaşıyorlardı. Bugün hangi doktor klasikleri bilir? Hangi amatör, bilim adamlarıyla anlaşılır bir biçimde konuşabilir? Bu iki adamın dünyası. Uzmanlaşmanın despotluğundan uzak bir dünyaydı.*«

Paragraf. Daha önce de dediğim gibi, tümcelerden oluşuyor. Ve paragraf. Küresel kapitalizmin ve onun taşeronu postmodern söylemin çok öncesine ait bir yüzyılı betimliyor. Öyleyse. Buradaki enformasyonun henüz ahlaki güdülerle işlediğini. Yani gerçeği amaçladığını. Ve enformasyonu sağlayan araçların da. Kitlesel boyutta bir mistifikasyona hizmet etmediklerini. Başka bir deyişle. Henüz amatör olduklarını kolayca bilebiliriz. Doktor'un bildiği Klasiklerin dizili olduğu rafa da. Olması gerektiği gibi. *Atena*'nın *Kara* yüzüyle bakacağımıza göre. En azından çağdaş İngiliz romancının da böyle baktığını varsayacağımıza göre. O vakit. İnsanlığın bir zamanlar sahip olduğu zenginliği daha iyi kavrayabiliriz. Yakınlık. Çocuğun. Ya da yetişkinlikte her nasılsa yitirilmemiş çocuksuluğun. Yakınlığı. Dünyaya. İnsana. Tarihe ve coğrafyaya.

Mesleki uzmanlığın henüz mikro boyutta çeşitlenmediği ve derinleşmediği modern zamanlarda. Bir tür yatay uzmanlığın geçerli olduğu her türden mesleğe sahip insanlar. Mesleklerine dair en özgül bilgiyi gündelik hayatla ilişkilendirebilme becerisine sahipti. Misal. Arıcılık. Misal. Pulculuk. Misal. Komploculuk. Meslekten ama. Belki de. Ger-

çekleştirmek için hiyerarşik bir izin mekanizmasının içinde yer almadıklarından. Buna zorunluydular. Sadece saygı yeterliydi. Misal. Arılara. Misal. Pullara. Misal. İnsana. Meslekler hiçbir dönemde gündelik hayatın dışında olmadılar. Misal. Arıcılık. Misal. Pulculuk. Misal. Komploculuk. Meslekten ama. Uzmanlığın giderek despotluğa dönüşmesi. Yatay değil fakat. Hayata diklemesine nüfuz etmeye başlamasıyla ivme kazandı. Tıpkı milliyetçilik gibi. Sonlu ya da sonsuz herhangi bir şeyi. Olduğu noktadan aşağıya doğru kazmak. Eşeleyen kişinin. Çok geçmeden kendisini bir kuyunun dibinde bulmasıyla sonuçlanır. Ve karanlığın içinde bilginin faşist yüzü bir kez ortaya çıkınca. Bu yüze bakan insanın sersemlememesi mümkün değildir.

Teknolojinin. Kapitalist üretim-tüketim ilişkileri içinde gelişmesi ve yaygınlaşması. Bilginin somutlanamaz ve deneyimlenemez karakterini. Sanal bir dil ile içselleştirerek. Her şeyi birbirinden daha da uzaklaştırıyor. Dünya küçülmüyor. İnsana ve evrene yabancılaşıyor.

Kuşa kuş, taşa taş demekten kaçınmanın bilgi açlığıyla karıştığı. Kursaktan konuşmanın evrim gereği olduğu yanılgısı içinde. Flanörşair. Bu kuyudan çıkıp tekrar yürümeye. Ve balıkgözlerini bu parçalanmış dünyaya dikmek zorunda. Bir de kusmak. Suni yemi.

Sonuç. Sonsuz özgürlük feci bir aldatmacadır. Uyanın artık! Atomlar hayatın tesadüfleri değildir. Ama. »*Tesadüfler hayatın atomlarıdır*.« Çok doğru. Çıplak gözle görülmezler. Çıplak göze görünmezler. Gözlerin önüne gözler koymak gerekir.

Molada. Nezarette yani. Alex düşündü. Çok düşündü ve atomlar konusunda bu yargıya vardı. Sonra yattı. Birkaç satır yazmış olmanın rahatlığıyla yattı. Yalan. Elbette yalan. Birkaç satır da olsa. Yazı yazmanın iç sıkıntısıyla yattı. Yattı ama uyuyamadı. Dönüp durdu sert döşekte. Dönerken dönerken. Uyuyuverdi. Uyanmadan hemen önce bir rüya gördü. Sabaha karşı. Rüyasında Nuh abisiyle konuşuyordu. Hikâyesini anlatmış, hatta yazıp bitirmişti. Rüyasında. Hatta hikâyesi kitap olup okyanusa akmıştı. Kuzey Denizi'ne. Müren Balığı Körfezi'ne. İlk kez âşık olduğu bahçeye. Aurora'nın kalbine.

Önce kısa kısa sahneler birbirine karışıyor. Çoğu çok uzak geleceğe ait rüyalardan sahneler. Bir kadını dudaklarından uğurlayan kendisini görüyor, kendisi Ankara'daki evde rüya görüyor. Bir durak, bir troleybüs, bir otobüs görüyor. Bir de tren. Ah bir tren! Üç kara taşıtı da farklı yıllardan aynı durağa geliyor. Orada buluşuyor. Bay

Frederik rüyasından uyanmış, rüyasını anımsamaya çalışıyor, anımsamaya çalıştıkça unutuyor, umutsuzluğa kapılıyor, ağlıyor. O anların birinin tam kalbinde Walter Benjamin'e rastlıyor. Benjamin eski ve küçük bir bavul taşıyor. Doktor Benjamin Frederik'e. Frederik! Diyor. Rüyamda ne işin var? Frederik de Doktor Benjamin'e. Kitap yazıyordum. Diyor. Onun için mi ağlıyorsun? Evet. Ağlama Frederik! Rüyanı unutman gerekiyor. Ama o cümleleri bir daha yazamam! O zaman rüya seni yazar. Çünkü rüyada zaman olmaz. Nuh abisi elinde kitap pipo tüttürüyor. Alex uyuyor. Rüya görüyor. Birkaç saat sonra talime devam edecek. Hikâye gerisi. Nuh abisi soruyor. Alex yanıtlıyor. Ya da tersi. Rüyada olup bitiyor.

"Güzel de, nereye gidecek bu kuram?"

"Kaçıncı sayfadasın?"

"1923."

"Gitmiş gideceği yere."

"Bitti mi yani?"

"Başında şu vardı."

Miss Palmer ani bir yargıya vardı ve sevişmeye ara verdi. Geç olmuştu ve sanırım yorulmuştu. Çadıra gideceğimi sanıyordum ama beni kuzeyin bekçilerine teslim etti ve göle yolladı. Yarın kaldığımız yerden devam edecektik. Sabah olunca. Saat dokuzda.

Molada. Gölde yani. Rex/Alex düşündü. Çok düşündü ve cinsellik konusunda bir yargıya vardı. Ama önce. Nedense ilk gün deneyimlerini düşündü. Sonra da Orgazm marka sigaraları.

"Ben burayı okumamışım!"

"Okumazsan anlamazsın. Sabah. Kaldıkları yerden sevişmeye devam edecekler."

"Ha!"

"Yani. Rex de Alex de boş adam değiller Nuh abi."

"Değiller tabii ki canım."

"Okur hiç değilse bu kadarını anlayacak kitaptan."

"Düşünüyor çocuklar."

"Evet. Elleri çenelerinde."

"Oysa MEB'in Yeni Eğitim Strateji Belgesi açıkça söylüyor."

"Ne diyor?"

"Düşünme."

"İnan ama her şeye değil."

"Şiir gibi konuşma Nuh abi. Devrik cümle kurma."
"Makbul adamların söylediğine."
"Düşünüp çözecek hal mi kaldı Nuh abi. Şiir gibi konuşma."
"Var düşünme inan söylenene."
"Nuh abi?"
"Makbul adamların söylediğine."
"Aaaa! Yani sen de mi kodestesin!"
"Hahahaha!"
"Pipo tütünü de istenmez ki kodese."
"Hahahaha!"

Tam uyanacaktı. Burnunu karıştırdı. Burnunu karıştırınca. Alex bir rüya daha gördü. *Pub*'tan şarap almış çadıra dönüyordu. Kırmızı. Kırmızı telefon kulübesinin yanından geçerken telefon çaldı. Kulübeye girdi ve telefonu açtı. Bob Marley. *No woman no cry*'ı söylüyor. *Everything's gonna be alright. Everything's gonna be alright.* Biraz dinledi. Biraz dans etti. Ahizeyi yerine kapattı. Tam kapıdan çıkarken telefon bir daha çaldı. Annesi. Merhaba anne. Merhaba Rex/Alex. Siz sokaktaki kediyle oynamış mıydınız hiç? Sen ve Rex/Alex? Oynamıştık anne ama sen o haberi bize İzmir'deki kamptayken vermiştin zaten. Üç sene geçti üzerinden. Biliyorum anne, biliyorum. Kedi kuduz çıktı. Apartmandaki, sokaktaki, mahalledeki tüm çocuklar aşılandı. Yok anne. Biz kudurmadık. Biliyorum anne. Hayır anne. Deprem *The Dardanelles*'deki kamptayken oldu. Geçen sene. Biz iyiyiz anne. Merak etme. Beni bir kız mı arayıp duruyor telefonla. Adı neymiş? Ali miymiş? Hahahaha! Ne? Alis mi? Radyoyu mu kısayım? Radyo dinlemiyorum ki anne. Asıl sen kıs radyoyu anne. Bak gördün mü? Sen dinliyormuşsun anne. Tamam anne. Görüşürüz. Anne. Dur. Sucuğumuz bitti. Anne. Anne!

Alex kulübeden çıkar çıkmaz yağmur başladı. Sağanak. Alex tekrar kulübeye girdi. Düşünmeye başladı. Şarabı açsa mıydı? Şarabı açmadı. Uyuz Hektor'u düşündü. Zavallı Hektor diye mırıldandı. Zavallı Fedakâr Hektor. Cesur Hektor. Kahraman Aineias'ı düşündü. Lavinia'nın Âşığı. Muzaffer Aineias'ı. Şanslı amcaoğlu diye mırıldandı. Zaten hep daha şanslıydı. Ardında küller ve yanık kalpler bırakan Savaşçı Aineias. Yaşarken cennete/cehenneme inen. Tam bir kahraman hayatı. Düşünürken düşünürken. Telefon çaldı. Telefonu açıp açmamayı düşünürken telefon sustu. Kendi kendine. Demek tak-

tik bu dedi. Tam gülümseyecekti ki. Telefon yine çaldı. Telefonu. Sekiz gol yiyen kaleci Yaşar gibi sinirli sinirli açtı. Reggie. Yine Reggie. Yağmurlar ve Reggie. Bob Marley. *No woman no cry*'ı söylüyor. Ahizeyi yerine kapattı. Tam kapıdan çıkarken telefon bir daha çaldı.

"Alo. Buyurun?"

"Kim? Âlin Demirbilek mi? Hayır. Nasıl olayım?"

"Pardon. Demek sizsiniz. Burası bir ada ve yağmur yağıyor. Bu da ankesörlü bir telefon."

"Sesim ince mi geliyor?"

"Yağmur yağıyor. Ondandır. Sürekli yağmur yağıyor."

"Aslında bilmiyorum. Evet evet. Tam olarak Tommiks-Teksas gibi. Ama bilmiyorum gerçekten."

"Hayır ben radyo dinlemiyorum. Demin de oldu. Annemmiş. Siz kendinizi bir kontrol edin. O da inat etmişti. Pardon. Ben sadece. Dedim ya. Burası bir ada."

"Âlin Hanım. Yağmur kesildi. Müzik de mi? Sahi, burada da kesildi. Ama ben çıkmalıyım. Şarap bekliyor Miss Palmer ve sevgilisi."

Mola bitip de Alex düşlerinden ve düşüncelerinden uyandığında. Alex'in saçları dökülmüştü. Ama Alex en önce rüyalarını unuttu. Kırıntısını bile.

"Seni mi yanlış odaya getirdiler? Ben mi yanlış odadayım?"

"Ben Alex'im sayın hâkim/savcı bey."

"Ama saçların?"

"Saçlarım sizlere ömür."

"Ne yaptılar sana nezarette?"

"Hiçbir şey yapmadılar. Düşünmemi sağladılar. Duvarlar."

"Biraz fazla düşünmüşsün sanki."

"Sanırım öyle efendim. Memleketin hali malum."

"Bugün artık şu ifade faslını bitirmeliyiz Alex. Anlıyor musun beni."

"Hatırlıyorum efendim."

"Anlıyor musun dedim!"

"Anlıyorum efendim."

"O yüzden sorularıma kısa yanıtlar ver. Sakın ayrıntıya girme."

"Emredersiniz efendim."

"Polis ifadende bir tarih var. Ama kayıtlara göre sen daha doğmamışsın? 10 Eylül 1961, Laypzig."

"Onun benimle bir ilgisi yok. O tarih ve yer, Nazım Hikmet'in isimsiz şiirini yazdığı tarih ve şehir."

"O zaman ifadende ne işi var? Siliyorum."

"Siz bilirsiniz. İsterseniz araştırın."

"Gerek yok."

"Siz bilirsiniz."

"O halde sen sosyalistsin?"

"Bilmiyorum. Hiç toprağım yok. Ama o şiiri/şarkıyı çok seviyorum."

"Gelelim şu dönüş yolculuğuna. Şifre gibi bir paragraf. Kim bilir altında neler var?"

"Ama her dönüşün bir varışı vardır hâkim/savcı bey. Çünkü dünya yuvarlak."

"Anlat öyleyse."

"Anlatırım anlatmasına da. Çok uzun hikâye."

"Orasına bakarız. Sen başla hele."

"Sürahim nerede?"

"Sürahisini ve bardağını getirin Alex'in."

"Anımsamak için önce içmeliyim. Su yani."

"İç istediğin kadar."

"Sirkeci Garı'ndan bindik. Ah trene! Rex/Alex ve ben."

Sene 1986. Temmuz. Yirmi üçünde kampta olacağımıza göre, yirmisinde trene binmiş olmalıyız Sirkeci'den. Sabahtı. Büyük abim ve küçük abim uğurladılar bizi. O sene ikisi de asker. Manş'ın kıyısına kadar trenle geldik. Elbette Manş'a kadar aynı trenle gelmedik. Birçok tren değiştirdik. Yugoslavya'dan sonra trenler birden hızlanıverdi. Yugoslavya. O zaman hâlâ Tito'nun Yugoslavya'sı. Sosyalist Yugoslavya. Bir de. Selanik aynı İzmir. Kopyası. Hayret. İki kent de aynı ustaların elinden çıkmış gibi!

Yugoslavya trenindeyiz. İkinci mevki. Belgrat'ta iki kız bindi trene. Camdan gördüm. İçim eridi. Ah ne var bizim kompartımanda yatsalar kalksalar derken. Tanrıların sevgili kulu muyum neyim? Işık hızıyla gerçekleşti dileğim. Biri Yunan. Beyaz. Biri Fin. O daha da beyaz. Diyeceğim ama. Değil. Melez. Neredeyse kara. Konuştuk tanıştık, yedik içtik. Gece çöktü kompartımana. Karşılıklı koltukları yatırınca, kompartıman oluyor yatak. Bir dişi, bir erkek, bir dişi, bir erkek. Dizilmişiz ip gibi. Uyku tulumlarını açıp üzerimize sermişiz.

Salak salak konuşma Rex dedim, rezil etme bizi. *Come on, let's go!* İkisinden birini kullan. İkisi birlikte çok salakça. Gidelim mi gitmeyelim mi? *Come on, let's go! Come on, let's go!* Yapalım mı yapmayalım mı? Kızlar anladılar tabii. Yarım saat sonra çekip gittiler. Kaldık mı sap gibi. Rex dedim, ışığı aç. Açtı. Rex, koltukları kaldır. Kaldırdı. Rex. Şuraya bir çilingir sofrası hazırla. Hazırladı. O anda bir küfür duyduk koridorda. Küfür Türkçe edildi.

"Sakın küfrü söyleme Alex!"

Gene bir adam. Bu kez kibar. Girebilir miyim diye izin istedi. Elbette. Buyurun dedik. Büyük abim yaşlarında falan. Ama saçları çok gür. Sanki peruk gibi. Gür. Ama peruk değil. Bunun da elinde bir çanta. Bu da takım elbiseli. Ama ayaklarında mokasen. Sırıtmıyor yani. Sonra soframızı anımsadık. Acaba sofrayı gördü de mi girmek istedi dedik. Ama öyle değildi. Kendini bize takdim etti. İki kez özür diledi. Samimi ve hoş biri. Diğeri gibi kaba saba değil. Soframıza davet ettik. Birlikte yedik içtik. Ama bir kelek yemiştik. Bizans'tan aldığımız rakı beyazlaşmadı. Tadını anımsıyor ama rengini anımsamıyordu. Vay namussuz herif dedik. Birlikte gülüp eğlendik. Rakıyı nereden aldığımızı sordu. Sirkeci'den dedik. Büfeciyi tarif ettik. Dönünce ilgileneceğim dedi. Adam çok ilginç biriydi. Asker olduğunu öğrendik. Çünkü kendisi. Bize asker olduğunu söyledi. Biz onu çok merak etmiştik. Bize yaşadığı kentleri anlattı. O da bizi merak etti. Anlattık. Yugoslavya treni yavaş ilerliyordu. Okullarımızdan söz ettik. Sonra ailemizi sordu. Ona babamızı anlattık. Babamız için kadeh kaldırdı. Çok sevindik. Annemizi anlattık. Annemiz için kadeh kaldırdı. Çok sevindik. Nenemizi anlattık. Nenemiz için kadeh kaldırdı. Rex/Alex dayımızı anlattık. Rex/Alex dayımız için kadeh kaldırdı. Çok sevindik.

Şiirle ilgilenir miyiz diye merak etti. Çok ilgilendiğimizi öğrenince çok sevindi. Şiirler okuduk. Şiirlere kadeh kaldırdık. Şairlere kadeh kaldırdık. Yaşayanların sağlığına. Ölmüş olanların ruhuna kadeh kaldırdık. Şiirleri esinleyen kadınlara, erkeklere kadeh kaldırdık. Hayatın ve doğanın güzelliğine kadeh kaldırdık. Biz onu çok sevdik. O da bizi çok sevdi.

"Ya şarkılar çocuklar?" dedi asker.

"Joan Baez. Dedi Rex/Alex."

"Sen Alex'sin Alex! Unutma. O da Rex."

“Pardon efendim. Çok dikkatlisiniz.”

“Joan Baez. Dedi Rex.”

“Joan Baez. Dedim ben de.”

“Aferin çocuklar.”

“Ya sorular çocuklar? Ya sorular?”

“Anlamadık albayım. Ne soruları?”

»Bir adam ne kadar yol gitmeli. Ona erkek demeniz için?«

»Kumlarda uyumadan önce. Kaç deniz aşmalı beyaz güvercin?«

»Sonsuza dek yasaklanmadan önce. Daha kaç kez atılmalı top gülleleri?«

»Kaç kez yukarı bakmalı bir adam. Gökyüzünü görebilmek için?«

»İnsanların ağladığını duyabilmek için. Kaç kulağı olmalı adamın?«

»Ne kadar çok insanın öldüğünü anlayana kadar. Daha kaç ölüm olacak?«

»Bir dağ kaç yıl yaşayabilir. Devirmeden önce onu deniz?«

»Özgürlükleri verilmeden önce. Kaç yıl yaşabilir bazı insanlar?«

»Bir adam kaç kez çevirebilir başını. Görmüyormuş gibi yaparak?«

Aynı boyda, aynı kiloda ve aynı surette iki mal değneği gibi bakakaldık albayın yüzüne. Dokuz soruya da yanıt verememiştik. Ne ayıp! Uğursuz sayı işte. Tam kırılacaktık, çıt diye, kendisi verdi yanıtı da.

“Ya-nı-tı dos-tum. E-sen rüz-gâr-da. Ya-nı-tı dos-tum. Sal-la-nı-yor rüz-gâr-da.

Lay-lay-lay-lay-lay. Lay-lay-lay-lay-lay. Lay-lay-lay-lay-lay. Lay-lay-lay-lay-lay.«

“Ne güzel şarkı albayım!”

“Albayım ne güzel şarkı!”

Çantasına uzandı. Açtı. Çantası kitap doluydu. Bir tanesini eline aldı. Biraz karıştırdı. Sayfayı buldu ve okumaya başladı.

»Joan Baez’in söylediğine göre, ‘gördükleri sadece kendisi için bir şey ifade ediyordu’. ‘Başkalarının ihtiyaçları için kafa yoran biri değildi.’ Yine de Baez ona âşık oluyordu. Geceliği on iki dolarlık izbe bir otel odasında gazetecilere üstünde kocaman siyah ceketi, beyaz gömleği ve mor kol düğmeleri ile röportaj verirken, Baez’in gözünde, ‘Gözleri bütün gerçekleri görmüş gibi yaşlı ve kendisi bir kış yaprağı kadar naif’ti.«

“Aşk bir sırdır çocuklar. Duymanız gerekir. Duymadan anlaşılmaz.”

Nihayet renksiz rakımız bitti. Kafalarımız güzel, içimiz keyifliydi. Rex'le birlikte soframızı topladık. Sonra uyuduk. Çünkü uykumuz gelmişti. Zaten birkaç saat sonra gün ağaracaktı. Albay karşımızdaki koltukların birinde uyudu. Cam kenarında. Ona mavi uyku tulumumuzu verdik. Çünkü o bir askerdi. Açıp üzerine serdi. Biz de onun karşısındaki koltuklarda uyuduk. Üzerimize kırmızı uyku tulumunu örttük. Lambaları söndürdük.

Ljubljana'da gözlerimi açtım. Uykumda bir rüya gördüm. Rüya uykuda görülür zaten. Ben de uykumda gördüm. Orman çok güzel ve tren çok yavaştı. Sis vardı. Rüya görüyorum sandım. Oysa rüya uykuda görülür. Sonra Rex mi uyandı? Sonra albay konuğumuz uyandı. Ljubljana'dayız dedi. Kompartımanımızın minicik masasında. Kahvaltı sırasında. Sisli ormana bakıyoruz hep birlikte. Sis bakın diyor sanki!

Yoksa burası Prag mı? Şu ağaç bir seyyar satıcı mı, öteki bir kukla mı?

Ah tren! Ne kadar yavaşsın böyle. Orman. Ne kadar güzelsin! Neden tren bu kadar yavaş peki? Daha iyi görebilelim diye mi? Daha uzun bakabilelim diye mi? Siste kaybolalım diye mi?

Bunun iki nedeni var. Birincisi geçmişle ilgili. Şehrin ismi Slavcadan geliyor. *Luba*. Luba sevilen demektir. İkincisi şimdiyle ilgili. O zaman Yugoslavya, hâlâ Tito'nun Yugoslavya'sı. Aslında iki neden de birbiriyle ilgili.

Yoksa ormanın ve sisin Prag'la bir ilgisi yok. Kafka'yla da. Çünkü burası Luba.

Şarkıcıyı merak etmiştim. Kitabı aldım ve okumaya başladım.

Robert Allen Zimmerman veya sahne adıyla Bob Dylan. Amerikalı müzisyen. Abram Zimmerman ile Beatrice 'Beatty' Stone'un oğlu olarak dünyaya gelmiş. Büyükbabası Zigman Zimmerman ve babaannesi Anna Zimmerman önce Trabzon'dan Odessa'ya, 1905 yılında da Amerika'ya göç etmiş. Dylan'ın babaannesinin ailesi Kağızmanlıymış. Orası Bir Türk Kasabası'ymış. Babaannenin evlenmeden önceki soyadı Kırgız. Mış. Babaannenin babası. Ayakkabı ustası ve sepiciymiş. Deri tabaklarmış. Sülalesi aslen Bizanslıymış.

»*Sonradan 'Huzurevine oranla daha fazla kişinin öldüğü yer' olarak tanımlayacağı üniversiteden atıldığında, henüz 18 yaşında bir gençti. Yirmisinde ise dağınık ve kirli saçları, eski püskü giysileri, om-*

zunda gitarı ile New York'ta, 'Beatnik'lerin arasında bulunmuştur. Ona göre New York 'Henüz çok fazla insanın gitmediği, gidenin de geri dönmediği' bir yerdir ve oraya gitmek 'Aya gitmek gibi bir şey'dir.«

Belki de albay Trabzonluydu. İçimden böyle geçmişti. Zaten burnu da benziyordu. O anda bir şarkı duydum. Koridordan geliyordu. *Diamonds and Rust*. Duyuyorum. Joan Baez. Elinde gitarı. Judas Priest'in *Günah Ardına Günah*'taki boktan yorumu değil. İyi ki değil. Yoksa kusarım. Bu şarkı böyle alaylı. Kerhaneden çıkmış gibi. Sokaklara tükürür gibi söylenmez ki. Sizi gidi ruhsuz soytarılar sizi.

»İşte yine hayaletin geliyor, lanetleneceğim. Ama bu kez eşsiz değil. Sadece dolunay var. Arardın eskiden. Buraya oturuyorum, ahizeyi kaldırıyorum, tanıdığım bir ses duyuyorum. Birkaç ışık yılı önce, şelaleye doğru yürüyoruz. Hatırlıyorum gözlerini. Nar bülbülü yumurtalarından bile maviydi. Şiirimin dandik olduğunu söylemiştin, nereden arıyorsun şimdi?«

Ljubljana'da gözlerimi açtım. Aşk bitmişti. Sis vardı. Toz toprağın içine düşmüş elmaslar gibi. Kocaman çam ağaçları. Yüksek. İğne yapraklar. Sivri. Joan Baez'i biliyorduk, seviyorduk. Ama neden onun sevgilisi Bob Dylan'ı bilmiyorduk? Bilmeliydik, onu da sevmeliydik. Onu da sevmeliyiz dedim ve gözlerimi yumdum. Aşk bir sırdır. Duymadan anlaşılmaz. Uykuma devam ettim. Rüyamı aradım siste. Rüyamı buldum. Te dibine gidince. Kaldığım yerden. Rüyama devam ettim.

Henüz varmadığımız yerdeyiz. Müren Balığı Körfezi'ne dökülen Ness Nehri'nin kıyısında. İskoçya dağlarının resmi olmayan başkenti Inverness'te. Inverness'in kırsalında. *Strawberry* tarlalarının ortasında. Bir Ortaçağ şatosunun bahçesindeki çalışma kampında. Kamptaki üçgen çadırda. Kamptaki en mutlu çadırda. En huzurlu ve en klasik çadırda. Aklıma gelmişken. Kamptaki tek Vandyke kahverengisi çadırda. Günlerdir sevişiyoruz. Üçümüz. Beth, ben ve Rex. Ama şimdi gece. Yorgunuz. Beth ortamızda. Sarılmış uyuyoruz ona. Tıpır, tıpır, tıpır. Uykumuza damlıyor yağmurlar. Öyle mutluyuz. Öyle şeffaf, öyle sessiz, öyle temiz.

Rüyamda kürek çekiyorum. Gölün masmavi suyunda. Aslında göl dediğim upuzun bir nehir. Ağzı açılıyor bir halice. Haliç dökülüyor Kuzey Denizi'ne. İskoç dilinde göle *Loch* diyorlar. En fazla yedi yüz seksen sekiz ayak derinliğinde. Ve yaklaşık otuz altı kilometre.

Hemen hemen bin beş yüz yıl önce bir gün. Gölde dev bir balık sıçramış. Adı Ness. Ya da İskoç dilindeki adıyla. Nis. Hiç kuşkusuz. Adanın en ünlü, en esrarengiz balığı. Denize alışık olmayan bir tatlı su canavarı.

Filmi izleyip gelmişiz. Genç Çingene Perhan. Gönlü sarhoşken. Nesneleri uzaktan hareket ettirebilmekte. Olağanüstü bir empati yeteneği var. Bu çok zevkli, aynı zamanda çok tehlikeli. Gözlüklü, gözlüğünün bir camı beyaz. Perhan'ın. Arkadaşı bir hindi. Film. Tamamı Çingene dilinde çekilen ilk film. Glu-glu. Glu-glu. Glu-glu.

Kuzey Işıkları vuruyor göle. Birimizin sol gözü beyaz. Diğerimizin sağ gözü. Kayıkta iki Perhan. Bayram kardeşim ve ben. Takma adlarımızla Hektor ve Aineias. Ona bu adı ben verdim. Daha önce Rex'e derdim. Çocukken içimdeydi Rex. Liseden sonra göbek bağımız koptu. Aslında Ada'dan sonra. Üçgen çadırdan. Vandyke kahverengisi.

Neden oradayız, neden bir kayıktayız, neden gözlerimiz beyaz? Bağlantıları rüyaya sormak gerek. Üstelik rüya. Biraz dolaşık. Hem geçmişten, hem şimdiden, hem gelecekten söz ediyor. Adı üstünde. Rüya. Daha dönmedim ki memlekete. Tanımadım ki Perhan'ı. Takmadım ki ona yeni adını. Hatta. Daha tanımıyorum bile Bayram'ı.

Tahta kayıkta küçük bir ateş yanıyor. Bir tenekenin içinde. Tenekenin çevresinde biz. Hektor ve Aineias. Kürekleri bırakmışım, tenekenin başındaymışım. Benim ellerim üşüyor. Aineias'ın ayakları üşüyor. İçindeyiz. Tuhaf bir duygusallığın.

Konuşuyoruz, sessiz bir film gibi. Sanırım duymuyoruz birbirimizi. Ama anlaşıyor gibiyiz. Hiç değilse. Birer gözümüz beyaz.

Neden oradayız, neden bir kayıktayız, neden gözlerimiz beyaz? Her şey gibi, bunun da bir nedeni olmalı.

O anda bir karaltı. Bir karaltının lacivert dalgaları. Sanıyoruz ki kayığımız batacak.

"Merhaba çocuklar. Burada ne işiniz var?"

"Geçerken bir merhaba demek istedik Nis."

"Biz de bilmiyoruz Nis. Burada ne işimiz var!"

"Hoş geldiniz o zaman."

"Hoş bulduk Nis."

"Hoş bulduk Nis."

"Niye bu kadar üzgünsünüz çocuklar."

“Üzgün değiliz Nis.”

“Bilmiyoruz Nis. Neden bu kadar üzgünüz!”

“Ne dersiniz? Size bir şarkı söyleyeyim o zaman.”

“Biz de iyi şarkı söylediğini duyduk.”

“Bir tarzın olduğunu duyduk.”

“Bu yüzden seni görmeye geldik.”

“Bir süre dinlemeye geldik.”

“Sözleri bizi yumuşakça güldürsün Nis.”

“Sözleri bizi yumuşakça öldürsün Nis.”

“Parmakları acımı tıngırdatsın Nis.”

“Sen ona aldırma Nis. Biz üzgün falan değiliz.”

“Bilmiyoruz Nis. Neden bu kadar üzgünüz!”

“Anladım. Siz kaderinizin peşindesiniz.”

“Biz de iyi fala baktığını duyduk Nis.”

“Bize kaderimizi söyle Nis.”

“Ben karakter analizi istiyorum Nis.”

“Ben kaderimi öğrenmek istiyorum Nis.”

From time immemorial. Ezelden beri. Bir pilin bile iki deli kutbu vardı. Yani.

“Sen çok yaşayacaksın Hektor. Hep yoksul olacaksın. Afyonun kitaplar olacak. Okuyup çevirip sızacaksın. Yıllar sonra bir meyven olacak. Okula geç gidecek.”

“Ama bu analiz mizacıma ters!”

“Bu bir analiz değil Hektor.”

“Peki öyleyse ne?”

“Bu senin kaderin Hayalkeş Hektor.”

“Sen de çok yaşayacaksın Aineias. Çok zengin olacaksın. Afyonun iplikler olacak. Dokuyup çevirip sızacaksın. Yıllar sonra bir meyven olacak. Okula zamanında gidecek.”

“Ama bu kader mizacıma ters!”

“Bu bir kader değil Aineias.”

“Peki öyleyse ne?”

“Bu senin seçimin Düşünkeş Aineias.”

“But in either case. Never forget kids. If you give pleasure, you necessarily take pleasure.”

“Yani zevk verirsek, zevk mi alırız?”

“Yani zevk alırsak, zevk mi veririz?”

“Kesinlikle doğru. Bu gerçek hiç değişmez çocuklar. Bazı gerçekler gerçektir.”

“Bunu dergimiz için not alalım Hektor.”

“Bunu dergimiz için not alalım Aineias.”

“Birbirimizin negatifiyiz Hektor.”

“Bak bu gerçek. Birbirimizin pozitifiyiz Aineias.”

“Bize bir şarkı daha söyler misin Nis?”

“Bize bir şarkı daha söyler misin Nis?”

“Şarkının yüzü kızarmasın.”

“Şarkı kalabalıktan utanmasın.”

“Şarkı acımızı abartmasın.”

“Şarkı bahar gibi olsun Nis.”

“İlkbahar olsun Nis.”

“Bize yazı müjdelesin Nis.”

“Sevinçli balıklar gibi sıçrasın Nis.”

»Çingene, insanın tabiata en yakın kalan güzel bir cinsidir. Zannedilir ki, bu tunç yüzlü ve fağfur dişli kır sakinleri, insan şekline girmiş birtakım neşeli yeşil ağaçlardır. Çingene, bizzat bahardır.«

“Bu Ahmet Haşim Nis!”

“Bu Ahmet Haşim Nis!”

“Bu şiiri nasıl şarkı yaptın Nis?”

“Bu şiiri ne zaman şarkı yaptın Nis?”

“Remember. I’m at least one thousand and five hundred years old, kids.”

“O zaman bize. Şiir ırmağından bir şiir oku Nis?”

“O zaman bize. Şiir mağarasından bir şiir oku Nis?”

“Eski mi olsun yeni mi?”

“En yenisi olsun Nis.”

“En eskisi olsun Nis.”

Şiir şöyle başlıyordu.

»Kafes kuşu olmak zordur ve söyleyememek
özgürlüğün ve umudun şarkısını.«

Ve şiir şöyle bitiyordu.

»Gecedeki kahkaha gibi
dans ediyor dalgalanan havada.
Ve çağırıyor hepimizi
söylediği özgürlük şarkısına.«

"Bu şiirin başlığı ne Nis?"

"*The Cage Bird.*"

"Bu şiirin konusu ne Nis?"

"Hahahaha! Aval Aval Bakarkeş Kids."

Elbette. Nis'in şiiri İngilizceydi.

Herkes dinlenmiş görünüyordu. Biraz sonra kondüktör geldi. Selam verdi. Biletleri ve pasaportları kontrol edip gitti. Giderken de selam verdi. Üç dört saat sonra Milano'daydık. Albay bizi yemeğe davet etti. Seve seve kabul ettik. Pahalı ve zevkli bir yerdi. Bize şarap ve spagetti ısmarladı. Sonra biraz gezdik şehirde. Ayrılırken bize kartını verdi. Biz de ona Ankara'daki ev adresimizi ve telefon numaramızı verdik. Mutlaka yine görüşecektik. Elini cüzdanına attı ve iki yüz dolar çıkardı. İki yüzlük. Birini Rex'e, birini bana uzattı. Aldık ve teşekkür ettik. Harcarken beni hatırlayın dedi. Hatırlarız dedik. Sonra açıkladı. Gemide Ada vizesi almanız gerekecek. Göçmenlik Bürosu'ndaki memur size paranızı soracak. Cüzdanınızda ne kadar çok para olursa bu iş o kadar kolay hallolur. Aynen dediği gibi oldu.

"Albayın adı neydi Alex?"

"Bize adını hiç söylemedi sayın hâkim/savcı bey."

"Ya kart?"

"Kartta adı yazıyor olmalı elbette."

"Eee?"

"Ama aradan tam yirmi altı yıl geçti. Adadan evimize bir tren dolusu anıyla döndük. İsimler, fotoğraflar, kasetler…"

"Ne kasetleri?"

"Müzik kasetleri efendim. Çoğunlukla İskoç Açıkhava Müziği."

"Peki devam et."

"Bir de on iki tane plak. *Long Play*. Bir tanesi. *The Sting II.* Atlarla ilgiliydi."

"Ya kart?"

"Kartı, kutulardan birine, bir dolu kâğıt küreğin arasına koydum. Kutular hazinemizdi. Ada hazinesi. Hazinemiz yeni mektuplarla daha da zenginleşti. Üç yıl sonra, beş yıl sonra kurtarılmak üzere, kutuları evin bodrumuna indirdim. Annemle babamın yaşadıkları evin bodrum katına. En garanti yer orasıydı. O yılın sonbaharı sitenin kalorifer sistemi değişti. Merkezi ısıtmadan vazgeçildi ve bodrumun tavanından geçen kalın su boruları söküldü. Ankara'nın doğalgaz

dönüşümü tamamlanmış ve kombi sistemine geçilmişti. Her eve bir kombi. Hermetik Kombi ya da Bacalı Kombi. Bu dönüşümden sonra babam da dönüştü. Şofben yerine kombi diye dua etti."

"Eee?"

"Borular sökülürken bodrumu su bastı efendim."

"Ana vanayı mı kapatmayı unuttular Alex?"

"Orasını bilmiyorum. Hazinemden sadece tek bir kutu kurtarabildim. Ama kart onların içinde değildi."

"Peki ya albay. Sizi hiç ziyaret etmedi mi?"

"Etti efendim. Bir yıl sonra bir yaz günü. İkindi vakti çıkageldi. Evde o saatte, Rex'le benden başka bir de nenem vardı. Balkonda oturduk. Albay nenemin elini öptü. Nenem ona çay ikram etti. Meşhur kahvaltısından hazırladı. Çok zevkliydi. Evimizin önündeki kocaman tarla kocaman bir park olmuştu. Tarla. Bir yıldır parktı. Rex/Alex dayım tarlanın bu halini ne yazık ki göremedi efendim. Görse çok severdi."

"Peki albay adını o günde mi söylemedi?"

"Söyledi efendim."

"Eee?"

"Unuttum efendim."

"Albayla ilgili özel bir ayrıntı lazım bana Alex. Düşün biraz."

"Nenemin çayını çok sevmişti efendim."

"Yaz kızım."

"Şair ruhluydu albay. Kara Harp Okulu'ndan 1976 yılında mezun olmuş."

"Bunu nasıl öğrendin?"

"Kendisi söyledi efendim. Milano treninde sohbetimiz sırasında. Ona ailemizden, eski evimizden, sünnetimizden, Anadolu'nun dağlarından, Ankara'nın bağlarından söz etmiştik. Yeni evimizden söz ederken kendisi söyledi. Ben dedi, Kara Harp Okulu'ndan tam o tarihte mezun oldum. Dedi."

"Peki ya görevinden söz etmedi mi?"

"Genelkurmayda bir dairede çalıştığını söylemişti. Ama adını unuttum."

"Özel Harp Dairesi olmasın?"

"Evet olabilir. Özel Harp Dairesi olabilir."

"Ama adını bilmiyorsun?"

"Bilmiyorum efendim."

"Görsen tanır mısın?"

"Aradan yirmi altı yıl geçti efendim."

"Pekâlâ. Gelelim şu dönüş yolculuğuna. Şifre gibi bir paragraf. Kim bilir altında neler var?"

"Ama her dönüşün bir varışı vardır hâkim/savcı bey. Çünkü dünya yuvarlak."

"Anlat öyleyse."

"Anlatırım anlatmasına da. Çok uzun hikâye."

"Orasına bakarız. Sen başla hele."

"Sürahim nerede?"

"Sürahisini ve bardağını getirin Alex'in."

"Anımsamak için önce içmeliyim. Su yani."

"İç istediğin kadar."

"Artık Fransa trenindeydik. Çok hızlı. Benzemiyor hiç ah trenlere! Fransa'yı boydan boya beş altı saatte geçtik. Akşam olmadan Calais Limanı'na varmıştık bile. Bilirsiniz, yazın günler uzun olur."

"Biliyorum Alex."

"Gümrüğü geçtikten sonra Aida'yla vedalaştık."

Feribot-tren bağlantısı var Dover'da. Feribottan in, trene bin. Biz de bindik, bizi bekleyen kuzey trenine. Sabah erkenden Inverness'teydik. İskoçya dağlarının resmi olmayan başkentinde. Müren Balığı Körfezi'ne dökülen Ness Nehri'nin kıyısında. Sorup soruşturup kamp yerini öğrendik. Başkentin kırsalında. Otobüsle gitmemiz gerekecek. Bindik otobüse. İndik otobüsten. *Strawberry* tarlalarının ortasında. Yürüdük, yürüdük, yürüdük. Sonunda vardık kamp alanına. Bir Ortaçağ şatosunun bahçesinde.

Aslında biz bir gün geç kalmışız. O gün ayın yirmi dördüymüş. Bir kamyonet dün. Toplayıp getirmiş çocukları Inverness'ten. İdari binadaki genç bayandan öğrendik bunları. Zor anladık İskoç aksanını. Dedik ki. Tren yolculuğu sürdü dört gün. Sürdü beş gün. Haberimiz yok. Bugün hangi gün. Dedi ki. Gülümseyerek. *Never mind. Welcome, kids*.

Kamp alanı çayır çimen. En sevdiğimiz bitki, çayır ve çimen. Kurduk üçgen çadırımızı boş bir yere. Hemen sağ çaprazımızda bir kubbe çadır var. İçinde üç kız. Hohoy! Üç Fransız. Kikir kikir gülüp duruyorlar. Kamptaki tek üçgen çadır bizim. Tek erkeksi çadır.

Vandyke kahverengisi. Recep abimizin Almanya'dan hediyesi. Adı bile oldu iki günde. *The Tent of Turks!*

Kamp ateşinin başında oturuyoruz. Her akşam oturuyoruz. Kızlı erkekli. Bir sürü ülkeden bir sürü genç insan. Hepsi Avrupalı. Yunan'ı, İspanyol'u, İngiliz'i, İskoç'u, Fransız'ı, İtalyan'ı, Polonyalısı, Almanı, Avusturyalısı, Yugoslav'ı, Macar'ı, Romanyalısı. Ve biz. İki Türk. Bize, ne zaman ve nerede görseler, soruyorlar. *Hey Turks! Do you have any stardust?* Bilmiyoruz, *stardust* ne demek.

"Yıldız tozu demek Alex."

"Evet. *Stardust* yıldız tozu demek. Ama yıldız tozu ne demek?"

"Esrar demek Alex."

"Evet. Yıldız tozunun esrar demek olduğunu o gece öğrendik. Bir gece Rupert gene sordu."

"Hey! Rex/Alex! Do you have any stardust?"

"No. No, I haven't."

"Don't lie to me."

"No lie no fraud, Rupert."

"Hahahaha!"

"What will you do with stardust Rupert? Will you sprinkle it over the flames?"

"Hahahaha! Are you kidding, Rex?"

"No. No trick no trap, Rupert. I really don't know what it is."

"Really?"

"Really."

"Hahahaha!"

Bir gün, bir akşamüzeri, Rupert çadırları geziyor. O zaman henüz Miss Palmer'la aynı çadırda yaşamıyoruz. Beth'in çadırı tam karşıda. Aramızda çayırlık var. Ortasında ateş. Sabahları kül. Yani. Beth'in çadırı ateşin karşı yakasında. Ateşin arkasında. Rupert ve arkadaşlarının çadırının hemen yanında. O cenah bir İngiliz-İskoç ittifakı. Bizim çadırın yanında Fransız çadırı var. İçinde üç çıtır kız. Dayanışmamız tarihimize dayanıyor. Yani mükemmel. Ne isterlerse veriyoruz. Erzak kutumuz emirlerinde. Vermişiz kapitülasyonları. Bizim çadırımız onların çadırı. Biraz sömürüldüğümüzü hissediyoruz. Ama olsun. Kızlar çadıra girip çıktıkça, çadırımız misler gibi kokuyor. İç donları var, pembe-beyaz gecesefaları gibi.

"Tüm alışverişiniz bu mu Alex?"

"Maalesef efendim. Hepsi bu. Çünkü kızlar Provençal kırsalından."

"Ha!"

"Bir de isimleri bir tuhaf. Bir türlü doğru telaffuz edemiyoruz. Blanch, Clarette, Damien, Eloisa ve Eulalie."

"Üç kız demiştin Alex?"

"Son ikisi kedi efendim. İkizler."

Bir gün, bir akşamüzeri, Rupert çadırları geziyor. En az birer pound diyor. Veriyoruz. Ne için bu diyoruz? *Stardust* diyor. Bu gece parti var.

O gece ateşi biz yaktık. Rex ve ben. Kütükler nemli ama ateş azimli. Cıs. Cıs. Cısss. Alevler acımasız. Çevresinde Avrupa. Avrupa'nın gençliği. Modern ve ütopyası olan.

Parti. Dizilmişiz ateşin çevresine. Islak çimenlerin üzerine. Konuşuyoruz ikişerli üçerli. Üçerli beşerli. Konuşmak ne güzel. *Yes, I am.* Hohoy! Ah insanlık! Dillerimiz ne güzel. Bazen bir çember. Hep beraber bir ağız. *Black beer. Bon appétit. Good appetite!* Hahahaha! Çember. Hahahaha! Hahahaha! Çemberin elleri, çemberin kolları. Sıcacık. Hep beraber bir kulak. Cıs. Cıs. Cısss. Hepimiz avamız. Cigara dönüyor kamarada. Cıs. Cıs. Cısss. Fırıldak gibi dönüyor dünya. Dalgalar, iri ve köpüren dilleriyle savaşan atlar, kabaran yeleleriyle devriliyor üstümüze. Şato. Kafka değil. Hahahaha! Bir İskoç mimarisi. Şatodaki dünya, şatodaki gölgeler, hayaletler. Kayıpsız bir yaşam dileyen ve özlenen onca yüz. Ve mızmızlanan var olma düşüncemiz. Hafif bir yağmur, rü-zi-gâr, rü-zi-gâr. Kamçılanıyor göğüslerimiz. Bana kese yasak. Hahahaha! Ömür boyu yasak. Hahahaha! Hahahaha! *I'm Hector.* Ben Hektor. Uyuz Hektor. Zavallı/Cesur Hektor. İkizim Aineias. Kahraman Aineias. Lavinia'nın Âşığı. Muzaffer Aineias. Biz ikiziz. *We're twins. Hurray twins! Hurray! We're from Natolia. Hahahaha!* Hahahaha! *Hurray Natolia! Hurray Ankara!* Beyaz kızlar, beyaz oğlanlar, sarı kızlar, siyah oğlanlar. Bir de İskoçlar. Çok arkadaş canlısı. Ve Fransız kızlar. Amber gibi, mis. Kikir-kikir-kikir. Düzensiz kırlar. Papatyalar, gelincikler, nergisler. *Hurray Nis! Hurray!* Dalga. Dalgalar. Cigara. Ya da dolma. Sırayla.

"Yes, from Provence. You?"

"I love my mother tongue. Hahahaha! *Hahahaha!* I mean. Native. Hahahaha!"

"Your accent is so nice. *Hahahaha!* Hahahaha!"

"Thanks."

Hurray native speakers! Hurray humanity! Hahahaha! Hurray humanity to others! Hahahaha! Hahahaha! All together. Hahahaha! Hahahaha!

"Name?"

"Rupert. Yours?"

"Clarette."

"Oh nice! What an innocent girl you are! Hahahaha!"

"Oh thanks!"

"We'll see how much innocent you are!"

"Hahahaha! *Hohohoho*! Hahahaha! "

"Your tongue's so nice. Your mouth's so nice. Your lips. So nice. Hahahaha! *Hahahaha*!"

How are you Rex? Goodness, beauties! Hahahaha! *Hohohoho!*

You rascal you! Seni gidi Marsilyalı köylü kızı. Ah seni seni. Sizi gidi köylü kedileri! *All together.* Hahahaha! Hahahaha! Sizi gidi Fransız kızları. Provençal kırsalı. Köylü kedileri!

"Ben ömrümde böyle savaş görmedim Rex."

"Ben de görmedim Alex, ben de görmedim."

"Vay anasına! Vay canına yandığım dünya!"

"Ah insanlık Rex! İnsanlık. Hep başkalarına insanlık!"

"Kapitülasyonları kaldırıyorum Alex."

"Haklısın kardeş."

"Ben çadıra gidiyorum Alex."

"Dikkat et Rex. Zorlama direksiyonu."

Rupert ve o Fransız kız. Masum kız Clarette. Rupert ve o Fransız kız. Beyaz kız Blanch. Rupert ve o Fransız kız. Evcil kız Damien. Sonra kediler. Eloisa ve Eulalie. Ünlü savaşçı ve Tatlı dilli kediler. Hep birlikte giriştiler. Dil damak ağız. Pençe, tırmık, kelepçe. Salya, sümük, gözyaşı. Çığlıklar, iniltiler. Her dilden. Hindi dili, kedi dili, at dili, kuş dili. Alev ve gölgeler. Şeytani gölgeler. Şatonun bahçesinde.

»Ama bu, şeytani yıkıcılıktan çok, şeytani bilgiçliğin, şeytani rahatlığın, şeytani serinkanlılığın dışavurumuydu.«

"Ama kardeşim Walter. Bu şeytani yıkıcılık da olabilir! Ne dersin?"

"Olabilir kardeşim. Sen daha çok gençsin! Hahahaha!"

"Nedense, bazı insanlar sevişirken en çok kedileri taklit ediyor albayım."

"What?"

"Ben ömrümde böyle savaş görmedim albayım."

"Ne albayı Alex."

"Çok özür dilerim Cumhuriyet savcım."

"Neyse. Hadi devam et. Kesme. En heyecanlı yerinde."

»Hoş geldin bebek, yaşama sırası sende, senin yolunu gözlüyor, nay-na-na-nay-na-nay-na-nay, *sosyalizm* sosyalizm sosyalizm *filan.«*

"Bu mu yani?"

"Değil elbet. Bu Beth'in şarkısı ve bizim şarkımız."

"Onu biliyoruz. Sen savaşı anlat hele. Acele et."

»Bu savaşlar hiçbir yerde Marsilya ile Provençal kırsalı arasındakiler kadar amansız olamaz. Buradaki savaşlar, telgraf direklerinin sabır otlarıyla; dikenli tellerin dikenli palmiyelerle; pis kokan sisli geçitlerin, çınarlarla kaplı, düşünceye dalmış rutubetli meydanlarla; zorba tavırlı küstah tepelerin tıknefes bozkırlarla göğüs göğse çarpışmasıdır.«

"Vay anasına Alex! Ne güzel betimleme!"

"Walter Benjamin efendim."

"Hangi kitabından?"

"*Şeftali Üzerine* efendim."

"Şeftali mi?"

"Evet şeftali. Yakında çıkacak/çıkar."

"Ama internette makale olarak var. Evet, ben çevirdim efendim."

"Adı ne Alex."

"*Bir Şeftali Sarhoşluğu Öyküsü* efendim."

"Ah, those were the peaches!"

"Şeftalinin gücü efendim."

"Anlamadım Alex?"

"Anlatayım efendim."

"Bir de Aurora çıkmasın mı! Bir de Nis. Haykırıp duruyor uzaktan. Sesi kulaklarımızı yırtıyor. Ağlıyor mu yoksa? Sormayın gitsin. Tam bir Gerçeküstü manzara. Yanımızdakiler mi?"

Salvador Dalí, Joan Miró, Enrique Tábara, Eugenio Granell, Alfred Jarry, Jacques Vaché. Ama henüz yirmi üç buçuk yaşında. Seine Nehri'nde yüzmeden az önce. André Breton ve *Savaş Mektup-*

ları. Louis Aragon ve Philippe Soupault. Dadaist Tristan Tzara. *Çayırlar Manyetik*. *Paris Köylüsü*. Ve tabii ki Benjamin. Yıl 1924. *Gerçeküstücü Manifesto*'yu yazdı ve *Gerçeküstü Devrim* dergisinin editörü oldu. Paul Éluard, René Crevel, Michel Leiris, Benjamin Peret, Antonin Artaud, Robert Desnos. »*Arthur Rimbaud'nun özgür sanat anlayışını ve Karl Marx'ın politik düşüncelerini birleştirmek için sabırsızlandı. 1927'de Fransız Komünist Partisi'ne katıldı. 1933'te partiden atıldı.*« 1938. Troçki. *Pour un art révolutionnaire indépendent*. Breton ve Diego Rivera. 1941'de Aimé Césaire ile tanıştı. Amerika'ya ve Karayipler'e sığındı. 1946'da *121'in Manifestosu*'nu yazdı. Cezayir Kurtuluş Savaşı. *Gerçeküstücülüğe Saygı*. Ve *Nadja*. Ve L'Amour Fou. Simone Kahn. Jacqueline Lamba. Eliso Claro. Yanımızdakiler bu gölgelerdi.

"Ah, those were the peaches! Ah, peach blossom!"

Birden Benjamin ayağa fırladı. Çok etkileyici konuştu. Çok da karizmatik tabii ki.

»~~*Sarhoşluğun gücünü devrime kazanmak – tüm kitaplarında ve girişimlerinde Gerçeküstücülüğün odaklandığı proje budur. En ayırt edici görevinin bu olduğunu bile söyleyebilir. Her devrimci eylemin sarhoş edici bir öğe barındırması, biliyoruz ki, onlara yetmez. Bu öğe anarşik olanla özdeştir. Ama sadece bu özdeşliği vurgulamak, devrim için yöntemli ve disiplinli bir hazırlığı, tümüyle beden eğitimi hareketleri ve peşin kutlamalar arasında salınan bir pratiğin emri altına sokacaktır. Buna bir de, sarhoşluğun doğasının yetersiz, diyalektik olmayan bir şekilde kavranması eklenir.*~~«

"Vay canına yıldız tozu!"

"Gogo. Esrar. Haşhaş."

"Bir şey soracağım Alex."

"Buyurun efendim."

"Benjamin çok karizmatikti dedin. Çok etkileyici konuştu dedin. Ama sen ondan alıntı yaparken kekeleyip durdun. Neden ki?"

"Çünkü alıntıları yaptığım kitabın her yeri çizili efendim. Her satır, her sözcük, sayfa kenarları bile. Çizik çizik."

"Hım. Sanırım anladım."

"Bir ara çizgiler yok olmuştu."

O ara uykusuzluk hastalığına yakalanmıştım. Yıllar önceydi. Eşsizdim. Meyvesizdim. Biraz aylak, biraz bohemdim. Tam üç ay sür-

dü. Sonra uyudum. Çünkü uykum gelmişti. Hastalığım *Yüzyıllık Yalnızlık* yüzünden değildi. Bir fare yüzündendi. Farenin ismi Frederik'ti. Fareyle tesadüfen bir kez daha, ama bu kez gerçekten tanışınca. Adımı Frederik yaptım. İşte. Sanırım. O sildi kitaptaki cümlelerin altlarını üstlerini. O zaman Benjamin'i anladığımı anımsadım. Benjamin çok zor biri efendim. Ama sonra. Gene yıllar sonra bir gün. Ben gene Alex'tim. Kitaba bir baktım. Çizgiler geri gelmişti. Alıntılar o kitaptan efendim.

"Tamam o zaman."

Gece oldu. Aurora kayboldu. Herkes yeryüzünün ve gökyüzünün bir köşesine çekildi. Rex'le birlikte çadırımızdaydık. Çadır soğuktu. Ateş sönmek üzereydi. Biz mutsuzduk. Tanık olduğumuz savaştan sonra daha da yalnız hissediyorduk. Rex savaşın devamını ona anlatmamı istemedi. Ben dedi. Gördüm göreceğimi. Yarın Türkiye'ye dönelim Alex dedi. Saçmalama Rex dedim. Daha bir şey görmedin. Biz de savaşacağız. Hem de en güzel meydan savaşını yapacağız. Bak görürsün. Söz mü dedi? Söz dedim. İngilizcene güveniyorum Alex dedi. Bana sarıldı ve uyuduk. Aslında zaten içimdeydi.

Mavi ışıklarla uyandım. Hâlâ geceydi. Ben de Aurora yeniden ziyaretimize geldi sandım. Aurora değilmiş gelen. Işıklar kuzey ışıkları değilmiş. Işıklar şehir ışıklarıymış. Otomobilin tepesinden geliyormuş. Polis gelmiş. Miş. Çadırın kapısının fermuarını sessizce açtım. Gene de cıırrtt diye bir ses çıktı. Rex uyandı. Hişt dedim. Ateşin arka tarafındaki çadırların önündeydiler. Yani tam karşımızda. Ama biraz uzakta. Resmi üniformaları vardı. Şapkaları da vardı. Copları bellerinde takılıydı. Polisler her yerde birbirine benziyor. Hemen tanınıyor kerizler.

"Alex. Son sözcüğü düzelt yavrum. Kızım sen de yazma o sözcüğü."

"Polisler her yerde birbirine benziyor. Hemen tanınıyor kerizler."

"Alex. Alex! Ben kime söylüyorum."

"Polisler her yerde birbirine benziyor. Hemen tanınıyorlar. Efendime söyleyeyim."

"Rupert'ı gördüm. Far ışığına bakan tavşanlara benziyordu. Polis feneri çadırın içine tuttu. Kızları gördüm. Masum kız Clarette. Beyaz kız Blanch. Evcil kız Damien. Ve kedileri. Eloisa ve Eulalie. Ünlü savaşçı ve Tatlı dilli. Hepsi çıplaktı. Polis hepsinden özür diledi ve fe-

neri tekrar Rupert'ın yüzüne tuttu. Bir şeyler konuştular ama duyamadım. Sonra Rupert çadıra girdi. Birkaç dakika sonra giyinmiş olarak çıktı. Polisler Rupert'ı alıp götürdü."

"Jurnalci kimdi peki?"

"Bilmiyorum efendim. Öyle çok şüpheli vardı ki."

"Misal?"

"Salvador Dalí. Ya da Breton'un hareketten kovduğu sanatçılardan herhangi biri olabilir. Hiç öğrenemedik. Kimdi?"

"Rupert'a ne oldu."

"Hiçbir şey. Sabah geri döndü. Hatta polisler arabayla bıraktı. Nezarette bir güzel yıkamışlar, keselemişler. Saçını kurutmuşlar. Kolonyalamışlar. Elbise bile vermişler. Yeni. Ütülü. Karnını doyurmuşlar. Uyutmuşlar. Bir emzirmedikleri kalmış. Rupert öyle dedi. Sabah. Birlikte kahvaltı yapmışlar. Kahvaltıdan sonra geri getirmişler. O kadar değişmişti ki. Bir saat tanıyamadık."

"Çok ilginç? Hiç böyle polis baskını olur muymuş?"

"Ha bir de. Biraz nasihat etmişler."

"Ne demişler?"

"Unuttum ne dediklerini sayın Cumhuriyet savcım."

"Pekâlâ. Biz araştırıp öğreniriz ne dediklerini."

"Aradan yirmi altı yıl geçti efendim?"

"İsterse yirmi altı bin yıl geçsin. Türk adaleti, polis teşkilatıyla birlikte tek yürek artık. Şaşmaz metotlarıyla kerhen ve sehven her zorluğu aşacak güçte artık. Dijital teknolojiyi mükemmel düzeyde kullanan tek ülkeyiz. Teşkilat olarak tabii ki."

"Devam et Alex. Sonra neler oldu?"

"Sonra. Anlatmıştım ya."

"Tekrar anlat."

"Kamptaki en mutlu çadırda."

En huzurlu ve en klasik çadırda. Üçgen çadırda. Günlerdir sevişiyoruz. Vandyke kahverengisi ses geçirmiyor. Yağmurlar yüzünden elbette. Dışarıya çıkamıyoruz. Sadece çiş. Üçümüz. Beth, ben ve Rex. Ama şimdi gece. Yorgunuz. Beth ortamızda. Sarılmış uyuyoruz ona. Tıpır, tıpır, tıpır. Uykumuza damlıyor yağmurlar. Öyle mutluyuz. Öyle şeffaf, öyle sessiz, öyle temiz. Üçümüz tek kişiyiz.

Teklifimizi o sabah yaptık Miss Palmer'a. Gece bir rüya görmüştüm. Rüyamda meyvem olmuştu. Şaşkınlıktan *what* deyip durdu Beth.

"Bilirsiniz, *what* ne demek."

"Biliyorum Alex."

Rüyamda kürek çekiyorum. Gölün masmavi suyunda. Aslında göl dediğim upuzun bir nehir. Ağzı açılıyor bir halice. Haliç dökülüyor Kuzey Denizi'ne. İskoç dilinde göle *Loch* diyorlar. En fazla yedi yüz seksen sekiz ayak derinliğinde. Ve yaklaşık otuz altı kilometre. Hemen hemen bin beş yüz yıl önce bir gün. Gölde dev bir balık sıçramış. Adı Ness. Ya da İskoç dilindeki adıyla. Nis. Hiç kuşkusuz. Adanın en ünlü, en esrarengiz balığı. Denize alışık olmayan bir tatlı su canavarı.

Rüyamda kürek çekiyorum. Sabah bir uyandık. Çadırımıza yağmur suları dolmuş. Ama sadece benim tarafa. Demek ki sabaha kadar yağmur yağmış. Çadırımızın yağmurluğunun. Benim yattığım taraftaki kısmı gece açılmış. Yağmurluğun bağlı olduğu kazık çıkmış. Rüzgârdan sanırım. Ya da sarsıntıdan. Ya da gök gürlemesinden. Şimşeklerden. Ya da. Ne bileyim? Hiç öğrenemedik. Kimdi?

Ben rüyamda kürek çekiyorum. Bu kez kayıkta yalnızım. Aurora yine var. Biraz sonra kürekleri bıraktım. Çünkü gölün tam ortasındayım.

"Merhaba Hektor. Neden geri döndün?"

"Kaderim Nis."

"Ne olmuş kaderine?"

"Merak ettim. Yıllar sonra bir meyven olacak dedin. Okula geç gidecek dedin."

"Evet öyle dedim."

"Neden okula geç gidecek Nis."

"Hım. Nasıl anlatsam. Biraz karışık."

"Anlat Nis."

"Çok duygulu, çok sulu bir meyven olacak. Ama çok geç olacak. Bu yüzden çok akıllı olacak. Olgunlaşmış/Kaliteli tohumdan ve alüvyonlu topraktan. Meyven okul çağına kadar tüm deneyleri yapıp, tüm sonuçları çıkaracak. Yargılara varacak. Uzaya âşık olacak ama geçen seneyi/ayı unutacak."

"Yani okula gitmesi gerekmeyecek mi?"

"Gidecek dedim ya. Ama geç gidecek."

"Of!"

"Of ofun yarısıdır Hektor."

"Ne demek bu Nis?"

"Milli eğitim sisteminiz dört çeker olacak. Üç kere dört ya da dört kere üç. Kere. Tecavüze uğrayacak."

"Of!"

"Of ofun yarısıdır Hektor."

"Ne demek bu Nis?"

"Yedi çarpı on iki kaç eder Hektor?"

"Seksen dört Nis."

"Altı çarpı on iki kaç eder Hektor?"

"Yetmiş iki."

"Tamam işte. Meyven o eylül. Yani okulların başlayacağı eylül tam altmış beş aylık olacak. Yani beş virgül kırk bir altı altı altı altı altı altı… Yaşında."

"Of!"

"Of ofun yarısıdır Hektor."

"Ne demek bu Nis?"

"Yani okula gitme yaşından bir ay küçük."

"Bütün bunlar ne demek Nis?"

"Tam olarak ben de anlamış değilim Hektor. Sizin milli eğitimin işlerine akıl sır ermiyor. Zırt pırt sistem değişiyor. Ama sen bu yeni sisteme çok kızacaksın ve meyveni bir sonraki yıl da okula yollamayacaksın. Biraz karışık biliyorum. Ama dediğim gibi. Tam olarak ben de anlamış değilim."

"Sabah uyandık. Bir de baktık ki. Çadırımıza yağmur suları dolmuş. Ama sadece benim tarafa."

"Demek ki sabaha kadar yağmur yağmış."

"Tam olarak efendim. Ben de rüyada kürek çektiğimi görmüştüm. Meğer küreği çadırda çekmişim."

"Ha. Anladım."

"Teklifimizi o sabah yaptık Miss Palmer'a. Gece bir rüya görmüştüm. Rüyamda meyvem olmuştu. Şaşkınlıktan *what* deyip durdu Beth. Bilirsiniz, *what* ne demek."

"Biliyorum Alex."

"Tam üç kez teklif ettim. Hatta dört kez."

Beşinci de uyandım. Rex de düzeltmiyor beni. İnek. Beth ise öyle bakıyor ve gülümsüyor. O *what* dedikçe ve gülümsedikçe, ben yeniden teklif ediyorum. O *what* dedikçe ve gülümsedikçe, mimik ve jest-

lerim daha da komikleşiyor. Mimik ve jestlerim daha da komikleştikçe, Beth *what* diyor ve daha da güzel gülümsüyor. O *what* dedikçe ve daha da güzel gülümsedikçe, ben teklif ediyorum ve kendimden geçiyorum. En komik dans yarışmasının en komik dansçısıyım.

Beşinci de uyandım. Rex de benimle birlikte uyandı. İkiziz ya. Salak Alex! Dedi Rex. Hişt! Dedim. Bozuntuya verme Rex. Sonra dilimi değiştirdim. Türkçeyi bırakıp teklifimi İngilizce yaptım. Demek ki Türkçeyi özlemişim. Yoksa o kadar salak değilim. Beth, dedim.

"Beth!"

"Yes!"

"What about coming to Turkey with us?"

"What?"

"You always say *what*? What does *what* mean?"

"Hahahaha! *Hahahaha*! Hahahaha!"

"Yes, Alex. Yes. Yes, Rex. Yes!"

Dedi ve boynumuza sarıldı. Aşkımızdan gözlerimiz yaşardı. Sevinçten yani. Şarkımızı güneş için aranje ettik. Çünkü güneş çıkmıştı. Hep birlikte söyledik.

Hoş geldin güneş, *ısıtma sırası sende, senin yolunu gözlüyor, nay-na-na-nay-na-nay-na-nay*, bu çadır, bu çayır, bu ülke. Dünya. *Sosyalizm* sosyalizm sosyalizm *filan.*

O anda yağmurlar kesildi. Güneş açtı. Yeniden. Ama bu ilkinden daha. Pırıl pırıldı. Gitmeyecek gibiydi. Çalışma kampının diğer emekçi kızları bikinilerini giyip çayırlara uzandı. Kampın diğer emekçi erkekleri mayolarını giyip emekçi kızların yanlarına uzandı. Ve kediler. Eloisa ile Eulalie. Sahibelerinin yanlarına uzandı. Mr. Goodtaste ve köpeği Papsi. *Pub*'ın önündeki çayırlığa uzandı. Nis. Gündüz olmasına rağmen, gölün dibinden gölün yüzeyine çıktı. Tatlı suda birkaç kere zıpladı. Müren Balığı Körfezi'nin çevresindeki balıkçı köyleri. O sabah neşeyle uyandı. Sakinleri çayırlara uzandı. Çocuklar kaymak çamurda çivi oyunu oynadı. Dover Limanı'ndaki tersane işçileri tulumlarını çıkardı. Öğlen paydosunda sahile indiler. Çayırlara uzandılar. Birer Belomorkanal yakıp denize baktılar. Hayallere daldılar. Daha adil bir dünya düşlediler.

Ya adaya o kocaman duvarı yapan kimdi? Evet ya. İmparator Hadrianus'tu. Aslında adada üç antik duvar vardı. Hepsi de taştan yapılmıştı. İlki *Gask Ridge*, üçüncüsü Antoninus Duvarı'ydı. Bu üç

istihkâm da, Romalıların denetimindeki Ada'nın düzenini ve güvenliğini kuzeydeki İskoç kabilelerin saldırılarından korumak için Ada'nın kuzeyine inşa edildi. Yanına yöresine hiçbir ağaç dikilmedi. Dikili olanlar söküldü. İkinci Duvar. Yani Hadrianus Duvarı. Üçü arasında gözlere en çok görüneni. Çünkü fiziksel varlığını en çok koruyabilmiş olanı. Yüz on yedi yılında. İsa daha yeni doğmuştu. Roma'da Hadrianus hüküm sürüyordu. İmparatorluğu sınırlarının sonuna ulaşmıştı. Hadrianus bu geniş toprakların sınırlarını güçlendirme kararı aldı. O da bizim gibi Ada'yı ziyaret etti. Yıl. Yüz yirmi iki. İsa daha bebekti. Ada'nın batısındaki *Solway Firth* ile doğusundaki *River Tyne* arasında bir duvar örülmesini emretti. Çünkü kuzeyde barbarlar vardı. Rupert'ın ataları. Duvar hem imparatorluğun kuzeydeki sınırı oldu, hem de bir gümrük kapısı. Vergi bürosu olarak da yıllarca hizmet verdi. Duvarın özellikle orta bölümü halen yaşamakta. Burası, Ada'nın kuzeyindeki en popüler turizm merkezi. Bu Roma Duvarı'nı UNESCO. Bin dokuz yüz seksen yedi yılında. Yani biz. Rex ve Alex. Ada maceramız bitip de bin bir zorlukla evimize döndüğümüz senenin ertesi yılında. Dünya Miras Listesi'ne dahil etti.

İşte. Aşkımızın hatırına güneş çıkınca Ada'nın semasında. Bu duvarları yapan erkek köleler uyandı. Köleler iğdiş edilmişti. Bu yüzden. Toprağın altından çıkıp turistlerin arasına rahatça uzandılar. Turistler ürperdiler. Ama hiç korkmadılar. Köleler görünmediler. Çünkü birer gölgeydiler. Olsun. Gölgelerin de kemikleri olur.

O devirde iyi imparator imgesi vardı. Derler ki. İmparator Hadrianus ile vârisi Antoninus Pius, yasaları daha insancıl kılmaya çalışmış. Birkaç küçük adım bile atmışlar. Kölelerin iğdiş edilmelerini ve tarım sektöründe istihdam edilen kölelerin hapishanede prangaya vurulmalarını yasaklamışlar. Ve işkence iznini karneye bağlamışlar. Mış. Miş. Muş. Aferin onlara.

Çok heyecanlıydık. Beth bizimle Nadolu'ya gelecekti. Önce Bizans, sonra Ankara. Hohoy! Beth'in kaygısı paraydı. Yeterince parası yoktu. Bizim gibi o da üniversite öğrencisiydi. Ama o ailesinden ayrı yaşıyordu. Yaşayabilmek ve okuyabilmek için hep çalışmak zorunda. Ah! Beth. Biz de ne kadar vardı. Acaba paramız onu yanımızda götürmeye yetecek miydi? Oturup bir hesap yaptık. Rex ve benim Inter Rail biletlerimiz var. *No problem*. Onun da Londra bileti cebinde.

Hahay! Öyleyse. Sadece Beth'i Bizans'a götürecek yol parasını bulmamız gerekiyor. Belki ona da bir Inter Rail bileti. Evet, en mantıklı seçenek bu. Bizans'a ulaştık mı gerisi sorun değil. Küçük abimiz Bizans'ta asker. Yedek subay. Üstelik bir ev kiralamış. Keyfe bak.

"Ada'dan ayrılmak için kaç günümüz var Rex/Alex?"

"Unuttum Alex/Rex."

"Güneşe soralım o zaman."

Güneş çıktığı gün bir haftamız kalmış. Güneş öyle söyledi. Bunun üç gününü kampta çalışarak değerlendirmeye karar verdik. Üç kişi üç gün sıkı çalışırsak 50 pound kadar kazanabilirdik. Yirmi pound da haksız kazanç sağlasak. Etti 70 pound. Rex ve bende toplam 105 pound kalmıştı. Beth'in ailesi Bournemouth'ta yaşıyordu. Ama ailesinden isteyemez. Zaten adanın te güneyine gidecek vaktimiz yok. Beth'in Essex'te oturan yakın bir arkadaşı vardı. Ruth. Ondan 100 pound kadar borç alabileceğini söyledi.

"Sanırım yeter Rex/Alex."

"Biraz daha bulmalıyız Alex/Rex."

Birden aklıma albay geldi. Dolarlar Rex! Ne dolarları? Albayın verdiği dolarlar var ya! Hahay! İyi ki harcamamışız Rex. Boyunlarımıza astığımız cüzdanlarımızın çıtçıtlı bölmelerindeki yeşil banknotlara baktık. Kuzucuklar yerlerinde duruyordu.

"Yırttık Beth!"

"What?"

"Bu para fazla bile."

"I love you Rex/Alex. I love you Alex/Rex."

"Our money is your money, Beth."

"Gene de biz üç gün sıkı çalışalım."

"Çalışalım çalışalım."

"Çok meyve toplayalım."

"Taktiğimizi unutmayalım."

"Hahahaha!"

"Hohohihi!"

"Her renkten tükenmez kalemimiz var mı Beth?"

"Çalışmak çok zevkli Rex/Alex."

"Çalışmak çok zevkli Beth."

"I love both of you, Rex/Alex and Rex/Alex."

"We both love you Beth."

Üç Dodo kuşu. Üç günde biriktireceğimiz paranın bir kısmıyla bir gecelik lüks hayat yaşamaya karar verdik. Üçüncü günün akşamı kamptan ayrılacak ve Inverness'e gidecektik. O gece küvetli bir İngiliz evinde kalacak, küvette yıkanacak, küvette sevişecek, küvette uyuyacaktık. Sabah yapacağımız güzel bir İngiliz kahvaltısının ardından odamıza çıkacak, büyük yatağa girecek, büyük yatakta sevişecek, büyük yatakta yorulup uyuyacaktık. Öğleden sonra Londra treni vardı. Birkaç saat gündüz yolculuğu. Trenin penceresinden. Beth bize Ada coğrafyasını, Ada florasını tanıtacaktı. Tren sabah altı buçukta Londra'da olacak Beth. Şahane Rex/Alex. Şiven çok güzel Beth. Ruth'a uğrar, kahvaltıyı onda yaparız. Ruth harikadır. Benim için her şeyi yapar. O benim adadaki tek dostum. Biraz dinlenir ve hemen Dover'a gideriz. Calais'e saat başı feribot var. Hahay. Hohoy! İyi planlar ve yolda oyalanmazsak Beth. Kalan iki buçuk üç günde Bizans'a rahat rahat varırız. Sonrası çok kolay.

Trenle Londra'ya dönerken hava kararmıştı. Çünkü geceleri hava kararır. Ada coğrafyası ve Ada florası dersleri bitti. Biz de birbirimize şiirler okumaya başladık. Türkçe şiirleri İngilizceye çevirmek çok zor. O yüzden. Birkaç Türkçe şiirden sonra hep Beth okudu. Beth bize. Gece boyunca İngiliz şairlerden şiirler okudu. Şiirler ninni gibi gelmeye başlayınca kulağımıza. Sarılıp uyuduk birbirimize.

"Whose poem is this, Beth?"

"John Keats."

"This one?"

"T. S. Eliot."

"Samuel Taylor Coleridge, William Wordsworth, Elizabeth Browning, William Blake, Dylan Thomas, Thomas Hardy. And the others."

»My subject is War, and the pity of War. The Poetry is in the pity.«

"What a wonderful verse it is! Whose verse is this, Beth?"

"Wilfred Oven. He was just 21 when the war began and he died at the age of 25."

"The year that the war came to the end?"

"Yes."

"What a pity!"

"World War I poets, Rex/Alex. Sixteen young poets. When the war began, Robert Nichols was 20. Robert Graves 19."

"It's our age, Beth."

"Yes, perfect age."

"David Jones 18, and Edmund Blunden was just 17."

"*Oh! The humanity. A* poet's *just got his pride.*"

Beth neredeyse ağlayacaktı. Kendime doğru çektim onu. Sarıldım. Saçlarından öptüm.

O an, dünyayı neden Roma'nın yönettiğini anlamıştım. İlk kez o an. On dokuz yaşımda. İngiliz kültürüyle gerçekten tanıştığımda. Aslında. İngilizlerin kültürlerine duydukları saygıyla. İkinci tanışmam Christina sayesinde olacaktı. Çok yıllar sonra. Ankara'da. Kitabı elime aldım. Çok heyecanlıydım. Bir açtım. O.

Beth'in dediğine göre, bu şairlerin hepsi *Poets' Corner*'daydı. Kimisinin mezarı oradaydı. Kimisi heykeliyle, kimisi de büstüyle anılıyordu. On altı savaş şairinin isimleri de bir taş üzerine kazınmıştı. Köşeye ilk olarak, 1556 yılında Geoffrey Chaucer gömülmüş. Bu tarihten sonra. İngiliz şairlerini ve yazarlarını bu manastırda onurlandırmak bir gelenek haline gelmiş. Yüzyıllar boyunca.

"Planımız hazırdı. Planımız üç kişilikti. Üçümüz de çok heyecanlıydık. Üçümüz birimiz, birimiz üçümüz içindik. Ve planımız Londra'ya indiğimiz sabaha dek tıkır tıkır işledi."

"Sondan başla Alex. Dönüş yolculuğundan."

"Ama uzun hikâye efendim."

"Kısalt öyleyse. Önemli yerler, önemli olaylar, önemli kişiler."

"Başıma şu kaza gelince vizemizi uzatmamız gerekti."

"Dönüş yolculuğu Alex! Önce dönüş yolculuğu. Şifre gibi bir paragraf yazmışsın. Kim bilir altında neler var?"

"Ama kısaltırsam hiçbir şey kalmaz efendim."

"Kalır kalır."

"Kalmaz."

"Kalır. Kısalt da gör."

"Gelelim şu dönüş yolculuğuna."

"Ha! Dur bir dakika."

"Durdum."

"Polis ifadeni okurken altını çizmiştim ama sormayı unuttum. Şimdi soruyorum."

"Ben onu severim. Haftanın her günü ağırlık kaldırır ve koşardı, diyorsun. Gogo da kullanırdı. Çağının diğer erkekleri gibi o da sigara tiryakisiydi. Çok güzel gülümserdi. Bu kişi Bob Marley mi?"

"Öyle görünüyor, öyle değil mi?"
"Soruları ben sorarım Alex."
"Pardon efendim. Dalgınlık."
"Bob Marley'in ağırlıkla işi ne?"
"İşi yok efendim."
"Eee! Kim öyleyse?"
"Terence Steven McQueen."
"Şu bizim Steve mi? Steve McQueen."
"Tam olarak. Kulakları hariç. Aynı büyük abim."
"*Belalılar* filminde şahaneydi."
"Hayır *Belalılar* da oynamadı."
"Oynadı."
"Oynamadı."
"Paul Newman'la birlikte oynadılar."
"Hahahaha! O Robert Redford'tu. Çok iyi biliyorum çünkü önce filmin müziğini dinlemiştik. Plağını da Ada'dan almıştık. Ama Ankara'ya dönünce dinleyebildik. Sonra da filmi izledik. Ne kumpastı ama. Atlar vardı. Ama yoktu. Hahahaha!"
"Filmin bir de Türk versiyonu çekilmişti Alex."
"Çok yaşayın sayın Cumhuriyet savcım."
"Cüneyt Arkın Robert Redford'tu."
"Ahmet Mekin de Paul Newman."
"Ya müzikler?"
"Müzikler aynıydı."
"Pekiii. Esin kim?"
"Bir kız."
"Ama kurbağa demişsin, sonra da kuş demişsin. Ne iş?"
"Sevişirken kurbağa, terk ederken kuş efendim."
"Ha!"
"Peki ya Galileo'nun karısı kim Rex/Alex?"
"Ben Alex'im efendim. Bakın kocaman yazdım."
"Galileo'nun karısı kim Alex?"
"Uydurma bir kişilik efendim. O da Esin gibi bir metafor."
"Nasıl metafor?"
"Galileo'nun karısı yok efendim. Hiç olmadı."
"Hadi ya? Neyse geçelim. Buradan bir şey çıkmayacak."
"İfadenin sonunda Miss Palmer'a bir mektup yazmışsın."

"Evet efendim. Bir kitap istedim ondan."
"Neden ki?"
"Çünkü genç İngiliz şairlerini merak ediyordum."
"Neden ki?"
"Çünkü ben bir çevirmenim."
"Şiir mi çevirmek istedin yani."
"Tam olarak."
"Kitap geldi mi?
"Geldi. Ama kitabı Beth göndermedi."
"Kim gönderdi?"
"Christina gönderdi."
"O da kim?"
"Bir arkadaş. O da İngiliz. Aslında Cem'in arkadaşı."
"Cem kim?"
"Arkadaşım."
"Ne çok arkadaşın var!"
"Kitabı elime aldım. Nasıl heyecanlıyım. Bir açtım. O."
"Kim?"
"Galileo'nun Karısı."
"Si..ir be!"
"Ha?"
"Sakıncalı bir kitap değil yani!"
"Takdir sizin efendim. Şiir işte."
"Biz gene de istetelim şu kitabı. Yaz kızım."
"Başlayabilir miyim şu dönüş yolculuğuna."
"Başla başla. Ama kısa kes Alex. Aydın havası olsun."
"Londra'ya ayak bastığımızda hava yeni aydınlanıyordu."

Saat daha altı buçuk bile olmamıştı. Garda birer çay içtik. Keşke yanında Ankara simidi de olsa. Hahahaha! Essex'ten önce bir yeri ziyaret etmemiz gerekiyordu. Westminster Manastırı'nın güney ucunu. Yani. Şairler Köşesi'ni. Gece trende Beth söyledi. *Poets' Corner* istasyona çok yakındı. Birer çay daha içtik ve St. Margaret Street'ten *Poets' Corner*'a doğru yürümeye başladık. Rex ve Beth az önümden yürüyorlardı. Ben de onları izliyordum. Aklımda gece Beth'in söylediği dize vardı. Sürekli onu düşünüyordum. Sanırım o yüzden caddede, hatta caddeye yaklaşırken kaldırımda her üç metrede bir yazan o basit tümceyi anlamadım. *Look right!* Yoksa o kadar salak değilim.

Dedim ya. Aklımda T. S. Eliot'ın şiiri vardı. Mezar taşının üzerinde yazan dizesi. Caddeden karşıya geçmek için durdum. Havada süzülürken dizenin anlamını çözer gibi oldum. Hatta. Bir an çözdüğümü bile düşündüm.

»*The communication of the dead is tongued with fire beyond the language of the living.*«

Londra'ya ayak bastığım gün bir arabanın altında kaldım. Aslında arabanın altında kalmadım. Araba çarpınca havaya savruldum. Sonra. Güm. Yere yapıştım. Oysa iki saat dinlenip/sevişip birlikte dönecektik. Ruth'un evinde. Mümkün olmadı. Çünkü Şairler Köşesi'ni görmeye gidiyorduk. Aslında bu ziyaret planımızda yoktu. Gece trende, son anda karar verdik. Ben ısrar ettim. Çünkü çok heyecanlanmıştım. Beth heyecanıma heyecan kattı. Çünkü şivesi çok güzeldi. Beth çok güzeldi. O saatte açık olmaz Rex/ Alex. Sadece kapısından baksak da olur Beth. Beni aynı taksiyle hastaneye götürdüler. Galileo'nun Karısı'na da ilk orada rastladım. Hastanede.

Üç gün hastanede yattım. Çıkarken kalan tüm paramızı aldılar. Elbette biraz arttı. Sadece beş on gün yaşayabilecek kadar. Bu yüzden Miss Palmer bizimle gelemedi. Oysa ne güzel planlamıştık, birlikte dönecektik. Öfkeliydi. Hem çok üzgün hem çok öfkeliydi. Parasızlığa. Ama öfkesi üzüntüye dönüşüyor, üzüntüsüne karışıyordu. Bense utanç içindeydim. Böyle bir salaklığı nasıl yapabilmiştim.

"Çok utanıyorum Beth. Böyle bir salaklığı nasıl yapabildim!"

"Bu bir kaza Rex/Alex. Kendini suçlamamalısın."

"Sağını solunu karıştıran bir sevgilin var Beth."

"Hâlâ mı?"

"Hahahaha!"

"Hem benim bir değil iki sevgilim var."

"Çok şanslısın Beth."

"Hepimiz çok şanslıyız Rex/Alex. Ölebilirdin de. Ama yaşıyorsun işte."

"Ama ya planımız?"

Bir hafta sonra ayağımın üzerine basabilmeye başladım. Beş gün sonra da yola çıktık Rex/Alex'le. Çıkmak zorundaydık çünkü vizemizi iki hafta uzatabilmiştik. Çok üzgündük. Çok sarıldık, çok ağladık. Beth gelemeyecekti. Hiç paramız kalmamıştı. Ruth'a da çok sarıldık, konukseverliği için çok teşekkür ettik. Erzaklar için ayrıca te-

şekkür ettik. Ayrıca sarıldık. Beth bizden ayrılmak istemiyordu. Dover'a kadar eşlik etti. Feribota bindirdi. El salladı. Ağladı, ağladı, ağladı. Sonra geminin arkasından baktı. Baktı, baktı, baktı. El salladı, baktı, ağladı. Deniz taşıtı hareket etti. Hoşça kal bebek. Uzaklaştı. Önce eli kayboldu, sonra kendisi. Gözyaşları aklımızda kaldı. Rüzgâr çıktı.

Mutluluk neydi? İçinde bir süre yer aldığımız bir şeydi. Aklımızda imgesi kaldı. Bir küpeçiçeği. Düştük içinden. Yere eğince başını.

Aslında o köpek bir işaretti. Konsolosun köpeği. İşler adada kötü bitecekti. Bitti.

İstikamet Ankara. Her şey Ankara'da başladı. Ankara'da bitti. Ah! Beth.

Planımız seneye kalmıştı.

Zaman nedir ki? Nedir ki zaman? Bilen bana da anlatsın. Zaman nedir ki?

»Ya-nı-tı dos-tum. E-sen rüz-gâr-da. Ya-nı-tı dos-tum. U-çu-şu-yor rüz-gâr-da.«

Beth'i bir daha hiç görmedik.

Gemide Rex'le hiç konuşmadım. O da benle hiç konuşmadı. Ağzımızı bıçak açmıyordu. Yüzümüzden düşen bin parçaydı. Hava ılıktı. Gökyüzü griydi. Sırt çantalarımız ağırdı. Çantalar. Yerdeyken bile sırtımızdaydı.

Cebimizdeki son parayı. Kuruşuna kadar gemi biletine verdik. Meteliğimiz kalmamıştı. Ama sorun değildi. Inter Rail biletimiz vardı. Ve çantalardan biri gene erzak doluydu. Üç dört gün. Haydi haydi yeterdi.

Bir an önce varmak istiyorduk Ankara'ya. Evimize. Beth'siz geri dönüş hiç zevki değildi. Berbattı. Yaşadığımız. *The mood we have*. Tam bir hayal kıtıklığıydı. Evde. Şu plakları dinlerdik hiç değilse. Oturur Beth'e mektup yazardık. En güzel pulu seçerdik. Dilimizle öperdik. Yapıştırırdık zarfa.

Hiç oyalanmadan. Hangi tren hazırsa kalkmaya. Doğuya. Atlıyorduk trene. İkinci mevki. Trenler hızlıydı. Kuzey İtalya'dan geçerken, rüyamda el salladım Galileo Galilei'ye. Galileo'nun Karısı'na. Başka hiçbir şey yapmadım. Yedim içtim, yattım uyudum. Yetecek kadar. Rex de öyle. Yedi içti, yattı uyudu. Yetecek kadar. Gözümüzü bir açtık. Sirkeci Garı'ndayız. Hemen gardaki ofise girdik. Biletleri-

mizi gösterdik. Aferin bize. Biletler kurallara uygun kullanılmış. Hep ikinci mevki. Delikler ve mühürler de tamam. Para iademizi aldık. Ooo. İki biletin iadesi neredeyse bir bilet fiyatı. Yaşasın sosyal devlet! Hahahaha! O zamanlar Türkiye sosyaldi. Ve atladığımız gibi taksiye. Soluğu kışlada aldık. 2. Zırhlı 1. Tank Taburu 2. Bölük. Kartal. Küçük abim yedek subay. Yedek subay ama manavlık yapıyor. Görevi. Taburun alışverişini yapmak. Oh ne âlâ! Evinin anahtarı lazım abi. Hemen. Beter yorgunuz. Küvet var mı evde? Var. Güzel. Günlerdir hiç uyumadık. Ve açız.

Nöbetçi hâkim kendini fazla yormadı. Ne de olsa nöbetçiydi. Uykusuzdu. Belki de açtı. Savcının talebini yerinde buldu. Cumhuriyet savcısı haklıydı yani. Benim hikâyelerimden bir halt çıkmayacaktı. Boşuna iki gün kafa patlattı. Evime dönüp yatmayı beklerken. Hooop! Yaz kızım. Tutuklu yargılanmasına. Kodese. Derdimi duruşmalarda anlatabilirdim artık. Tabii anlatabilirsem.

İşte. Sıra bana gelmişti. Sanırım sıra bana gelmişti. Ailenin delisine polis baskını. Ne matrak, öyle değil mi? İstila ediliverdim. Deneyim önemlidir. Deneyim her şeyden önemlidir. İnsan böyle öğrenir. Hatta hiç unutmaz artık. Direnemedim. Zaten baskın bir istilaydı. Ve ben istilalara direnmem. Anlatmıştım bir yerde. Baskınlar böyleymiş meğer dedim. İçimden. Harfsiz. Bir istila.

Polis baskını yediğim gün. Sanırım günlerden çarşambaydı. Cadılar Bayramı. Otuz Bir Ekim. Önce polis arkadaşlara konuk oldum. Kendi misafirhanelerinde. İfademi aldılar. Aslında ifademi almaları bir saat bile sürmedi. Ya da sürdü. Sonra adliye. Cumhuriyet savcısının odasına konuk oldum. Sağ olsun. İki gün boyunca hikâyemi sabırla dinledi. Şimdi de nöbetçi mahkemenin huzurundayım. Rüya gibi. Sanırım günlerden pazar. İşlerin buralara varacağını hiç düşünmemiştim. Bir yanlışlık olmalı. Umarım anlarlar. Hâkim sordu. Elinde bizim semizotunun fotoğrafı. Nasıl da büyümüş kerata. Ne zaman nerede büyümüş ki!

"Aaa! Son gördüğümde bunlar meyvemin karışıyla bir karıştı."

"Meyven mi?"

"Meyve karışı. Bir ölçü birimi. Yaklaşık 15 santim kadar."

"Ama bak. Şimdi bir metreden fazla olmuş."

"Yerini sevmiş sanırım."

"Bu bitkinin ne olduğunu biliyor musun?"

"Biliyorum."

Çünkü saksısının üzerinde yazıyordu. Artistlik yaptım ve önce Latincesini söyledim.

"*Portulaca Oleracea*."

"Bu iş ne iş?"

Bu kez de Türkçesini soruyor sandım.

"Pencere Önü Bostanlarından Semizotu Bitkisi."

"Satıcı mısın?"

"Buyur?"

"Sadece içici misin, yoksa satıcılık da yapıyor musun?"

"Ben kimseyi satmam hâkim bey. Hayatımda satmadım."

Hâkimin kızmaya başladığını anlayabiliyordum. Zaten tek anladığım buydu.

"Başka ne iş yaparsın?"

"Düzenli bir işim yok. Çeviri yapıyorum."

"Ne dolaplar çeviriyorsun?"

"Son on yedi yıldır basit bir şiiri tercüme etmeye çalışıyorum."

"Basitse neden çeviremiyorsun?"

"Sanırım basit olduğu için."

"Dalga mı geçiyorsun?"

"Şiir çok basit ama ben çok karmaşıktım. Sanırım benim de basitleşmem gerekiyor hâkim bey."

"Başka?"

"Bir de yeni bir iş aldım. Geçen ay."

"Tamam işte. Bu iş ne iş?"

"Çeviri."

"Başlarım çevirine!"

"Ama efendim, doğru. Bir roman. Henüz yetmiş üçüncü sayfadayım. Zor ilerliyor. Zira. Cümleler yıldan yıla değişiyor. Beş yıldan on yıla. Bir ileri bir geri."

Kötü anlattığımı biliyordum. Hem de berbat bir üslupla. Ama o koşullar altında insan doğru düzgün tümcelerle doğru düzgün düşünemiyor. Üstelik uykum vardı. Belki de hâlâ rüyadaydım. Bir daha denedim. Anlatmayı.

"Polis arkadaşlar kapımı çaldıklarında balkonda *Wittgenstein's Mistress*'i tecrübe ediyordum."

"Tecrübe mi?"

"Tercüme ediyordum. Yok, aslında uyuyordum. Hatta rüya bile gördüğümü sandım. Aslında şöyle oldu. Polis arkadaşlara kapıyı açmadan iki saat önce, çeviriye ara verip yatmıştım. Çünkü yorulmuştum. Beynimin rafadan yumurta kıvamına geldiğini hissettim. Roman çevirisine yoğunlaştıkça aklıma o şiir geldi. Bir kadın aklıma başka bir kadını getirdi. Aslında o başka kadın hep aklımdaydı. Yıllardır dönüp bakıp tecrübe etmeye çalışıyordum. *Galileo's Wife.* Onu da çekmeceden çıkarıp önüme koydum. Böylece iki işim olmuştu. Wittgenstein'ın Metresi ile Galile'nun Karısı."

"Galile'nun Karısı'nı ne yapıyordun?"

"Çeviriyordum dedim ya! Kitabı Christina yolladı İngiltere Adası'ndan. Tam olarak 1995 senesiydi. Gayet iyi hatırlıyorum çünkü aynı ekim ayı içinde Kültür Komiseri sayesinde Fare Frederik'le tanışacaktım. Bu kez gerçekten tanışacaktım."

"O da kim?"

"Kim kim?"

"Fare Frederik kim?"

"Bir fare."

"Kimin arkadaşı."

"Benim."

"Kültür Komiseri kim?"

"Ben öğrenciyken okulda uzun süre bu işi yapan komiser bayan."

"Ne iş?"

"Rektörlük adına denetçilik ve sansürcülük."

"Christina kim?"

"Bir arkadaş. O da İngiliz. Aslında Cem'in arkadaşı."

"Cem kim?"

"Okuldan kuşçu bir arkadaşım. Hayri amcanın torunu."

"Hayri amca kim?"

"Kuşçu bir amca. Kuş sevdalısı. Ankara Patent Bürosu'nun da kurucusu."

"Ne çok arkadaşın var senin!"

"Aslında ben ıssızım."

"Belli oluyor."

"Demek kitabı Christina yolladı."

"Evet. Beth'ten, yani Miss Palmer'dan ses çıkmayınca ona söyledim. Ama bu kez mektup yazmadım."

"Nasıl söyledin?"

"Yüzüne söyledim."

"Nasıl yüzüne?"

"Şöyle. Sabah birlikte kahvaltı ediyorduk."

"Kahvaltı sabah edilir zaten."

"Evet. Genellikle doğru."

"Genellikle mi?"

"Birlikte kahvaltı ediyorduk. Cem de vardı yanımızda. Çok acıkmışlardı. Çünkü gece. Sabaha kadar seviştiler benim odada. Hem nasıl. Anlatsam roman olur."

"Anlatma."

"Doğru. Anlatmayayım. Cem çoktan çoluk çocuğa karıştı."

"Hem sen seviştiklerini nereden biliyorsun. Dikizledin mi yoksa?"

"Hiç olur mu hâkim bey. Gece uyku tutmadı bir türlü. Malum. Gençtim o zaman."

"Şu Cem ne iş yapar?"

"Mühendis."

"Ne mühendisi?"

"Malzeme."

"Ha! Devam et."

"Sabah birlikte kahvaltı ediyorduk. Üçümüz. Christina dedim. Efendim dedi."

"Türkçe mi dedi?"

"Türkçe dedi."

"İngiliz'di dedin?"

"Çok iyi Türkçe konuşup yazabiliyordu."

"Nasıl öğrenmiş ki?"

"Cem öğretmiş. Bir gecede."

"Hadi canım."

"Bazı insanlar dile çok yatkın oluyor hâkim bey. Christina da öyle bir kızdı."

"Nasıl bir kız?"

"Dile yatkınlığı vardı. Sanırım Türkolog'du."

"Devam et."

"Christina dedim. Yüzüme baktı. Efendim dedi. Bana dedim şöyle şöyle bir kitap lazım dedim."

"Nasıl şöyle şöyle?"

"Bir antoloji. Ama içinde genç İngiliz şairleri olan bir antoloji."

"Genç İngiliz Şairleri Antolojisi yani."

"Sayılır."

"Nasıl sayılır?"

"Sayılmaz. Yani haklısınız hâkim bey."

"Hah şöyle."

"Londra'da vardır dedim. Benim için araştırır mısın? Bulursan bana yollar mısın? Elbette dedi. İki haftaya kalmadan kitap elimdeydi."

"Bu kadar çabuk mu?"

"Dedim ya. Türkçeyi bir gecede öğrenmişti. Ertesi gün Londra'ya uçtu. Giderken Japonca öğrenmeliyim diyordu. Ama korkuyorum Rex/Alex. Diyordu."

"Korka korka gitti yani."

"Mutsuz değildi. Sadece korkuyordu."

"Ya kitap?"

"Paketi elime aldım. Açtım. Bir Kadın."

"Kim?"

"Mata Hari."

"What?"

"Greta Garbo."

"Öyle desene. Kartpostal mı?"

"Evet. Arkasını çevirdim. Konukseverliğim için teşekkür ediyor. Bulabildiği en yeni edisyonu yolladığını, seveceğimi umduğunu söylüyor."

"Sonra?"

"Kitabı elime aldım. Nasıl heyecanlıyım. Bir açtım. O."

"Kim?"

"Galileo'nun Karısı."

"Si..ir be!"

"Ha?"

"Ben buralara nasıl geldim hâkim bey?"

"Tutuklanma talebiyle."

"Ha!"

"Devam et."

"Kitabın içinde o var mı yok mu bilmiyorum elbette. Zaten adını bilsem doğrudan onun kitabını isterdim?"

"Kimin?"

"Lavinia'nın."

"Adını biliyormuşsun işte."

"Soyadı yazmıyordu kâğıtta. Sadece adı yazıyordu. Kitabı elime aldım. Nasıl heyecanlıyım. Öylesine bir yer açtım. Bir hamlede. Bir baktım. O."

"Galileo'nun Karısı."

"Yemin ederim."

"İçine doğmuş."

"Dokuz yıldır kâğıttaki üçlükle uğraşıyorum. O günden bu güne şiir uzamış da uzamış. Galileo'nun Karısı dünyayı dolaşıp gelmiş."

"Dünya yuvarlak ya."

"Önce korktum. Dokuz yılda üç dizenin hakkını verememiştim. Şimdi ne yapacaktım?"

"Sen kaşınmışsın."

"Çok doğru. Gençken vücuduma dişi *Sarcoptes Scabiei* paraziti girmişti ve deri içerisinde tüneller açmaya başlamıştı. Sonra erkek parazit bu tünellerde yumurtaları döllemiş."

"Uyuz mu?"

"Nasıl bildiniz?"

"Gençken ben de olmuştum."

"Nihayet Galileo'nun Karısı'na kavuşmuştum. Çok mutluydum. Geçen gece de o şiiri tercüme etmeye çalışıyordum. Biraz Wittgenstein biraz Galileo. Biraz o kadın biraz bu kadın. Kadınları seviyorum. Kafam rafadan yumurta kıvamına gelince yattım."

"Ne yani. Te o zamandan beri bu şiirle mi uğraşıyorsun?"

"Maalesef hâkim bey."

"Dur bakayım. Dokuz demiştin, öğle değil mi?"

"Doğru."

"Dokuz oradan, on yedi de buradan. Yuh! Tam yirmi altı yıl."

"Tam olarak."

"Dile kolay."

"Galileo'nun Karısı'nın yolculuğu bile on beş yıl."

"Vay anasına!"

"Bir de Galileo'nun teleskopuyla uzayı dikizliyordum. Sonra evin önündeki kavşağa bir pır-pır taşındı. Mahallenin kokusu/havası birden değişti. Sonra psikiyatrım Mahzur. Dişçim Korkut. Yani her şey üst üste geldi hâkim bey. Kafam birden şenlendi."

“Şenlendi demek!”

“Tam yetmiş üçüncü sayfadayım. Aslında bir ay için az. Biliyorum. Aslında çok bile. Yetmiş üç sayfa ama. Sanki yetmiş üç bin sayfa. Gelecekten cümleler, geçmişten cümleler. Uzaydan, uzay boşluğundan geliyorlar. Teleskopumla gördüm. Ve birden anımsamaya başladım.

»*Where I read the life of Brahms was in…*«

“Hop hop! Yabancı dille savunma yapmak yasak. Türkçe devam et.”

»*Brahms’ın hayatını Londra’da, az kalsın bana bir arabanın çarpacağı o sabah, Hampstead Heath yakınlarındaki bir kitapçı dükkânında okudum.*«

“Hop hop! Araba sana çarptı mı çarpmadı mı? Polis ifaden de çarptı yazıyor. Savcı beye de çarptı demişsin.”

“Çarptı hâkim/savcı bey. Sonra beni aynı taksiyle hastaneye götürdüler. Galileo’nun Karısı’na da ilk orada rastladım. Hastanede.”

“Bu kadar yeter. Senin ateşleme bobinin arızalanmış çocuğum.”

“Ha?”

“Sürekli tekleme ve titreme yapıyorsun. Beyinden kaynaklanıyor olabilir.”

“Nasıl anladınız?”

“Rölantide bile çat pat ses geliyor da ondan.”

“Doğumda hasar almışım.”

“Gördün mü bak!”

“Benim suçum değil. İçeride unutulmuşum.”

“Her neyse. Şimdi söyle bakalım. Bu bitki sende ne arıyor?”

“Ne bitkisi?”

“Göt lalesi! Ne bitkisi olacak.”

“Hiçbir fikrim yok efendim.”

“Yani başkası mı koydu pencerene?”

“Meyvem koymuş.”

“Ne?”

“Cin biberim.”

“Saksıya cin biber mi ekmiştin yani?”

“Hayır. Semizotu, maydanoz, tere.”

“Aslında ekili almıştık. Pazardan. Üç saksı. Pencere Önü Bostanları.”

"Fotoğrafta tek saksı var ama?"

"Çünkü diğer ikisinde cin biberimin *Beyblade*'leri ve *Bakugan*'ları var."

"Onlar da mı bitki?"

"Hayır. Onlar oyuncak."

"Dalga mı geçiyorsun?"

"Hayır efendim. Yeni nesil oyuncaklar."

"Fotoğraf önümde duruyor."

"Çünkü maydanoz ve tere kurumuştu. Aslında ben hepsinin kuruduğunu sanıyordum. Eminim hatta."

"Semizotu kurumamış bak."

"Sanırım yerini sevmiş."

"Kabında semizotu yazıyor ama içinde semizotu yok."

"Hiçbir fikrim yok hâkim bey. Gerçekten yok."

"Evinde bulunduğuna göre."

"Evime mi gidiyorum yoksa?"

"Kodese."

Anımsadım. Düşününce oluyor. Zaten düşünmek için her şey var burada. Zaman. Zaman. Zaman. Ama benim ek takviyeye ihtiyacım olur. Suya. Kolay. O da var.

Pazar günü pazara gittik meyvemle. Çünkü pazar günü pazara gitmeyi seviyoruz. Anımsaması kolay oluyor. Türkçenin güzellikleri. Cumartesiyi sevmiyorum. Çünkü Korkut hep cumartesi gününe randevu veriyor. Dün de hiç sevmedim. Bir de pazarcıyı bulup sorduk. Bu iş ne iş diye. Bir ay kadar önce pazardan Pencere Önü Bostanları almıştık meyvemle. Saksıları pek şık. Özel plastik saksılarında. Ekili. Tohumlar yani. Toprağa ekili. Her şey hazır. Sadece sulamak ve beklemek gerekecek.

Amacım açık. Meyveme taze semizotu, taze maydanoz ve taze tere yedirebilmek. Oysa üçünü de sevmiyor. Haklı. O yaşta ot çöp sevilmez ki. Bir de toprağı sevdirmek. Sorumluluk almayı sevdirmek. Sulama işi onun. Ben hiç karışmıyorum. Karışmadım yani. Üçü de öldü. Duydun mu sevgili Beth. Üç bitki de öldü. Yani kurudu. *Portulaca Oleracea*, *Petroselinum Hortense*, *Lepidium Satvum*. Semizotu, maydanoz, tere. Ben de Latince isimleri görünce iyi bir şey sanmıştım. Saksıların üzerinde otların resimleri bile var. Çıksalardı o resimlere benzeyeceklerdi. Çünkü otlar resimlerine benzer. Çünkü herkes,

her şey kendi resmine benzer. Aslında maydanozun neye benzediğini biliyorum. Terenin de neye benzediğini biliyorum. Ama semizotlarını unuttum. Aslında çıkar gibi oldular. Kıl gibi uzadılar. Ve sonra. Beş santim sonra. Kıl gibi öldüler. Boylu boyunca toprağa düştüler/serildiler. Pazarcı aynı köşedeydi. Vardık yanına. Dedim ki. Pazarcı hemşerim, bu iş ne iş? Otların üçü de kurudu. Pazarcı dedi ki. Çok sulamışsınızdır hemşerim. Sulama işi meyvemindi. Meyveme baktım. Hepsini aynı ölçüde suladım baba dedi. Sorun suda olsaydı hepsi ölürdü dedi. Nasıl yani dedim? Semizotları yaşıyor baba dedi. Büyüdüler bile. Boyları şu an tam bir karış. Avucunu açıp semizotlarının boylarını gösterdi. Aferin benim meyveme. İyi o zaman dedim. Tekrar pazarcıya döndüm. Duydun çocuğu hemşerim dedim. Ver ikisinin parasını. İyisin gene dedim. Çocuk olmasa senden otuz üç lira alacaktım. Şimdi on bir lira cebine kaldı. Hadi gene iyisin dedim. Yirmi iki liramızı pazarcıdan aldık ve meyvemle eve yirmi iki liralık meyve aldık. Pazardan. Döndük. Yürüyoruz.

Biraz daha düşününce ve biraz daha takviye alınca. Yoldaki konuşmalarımızı da anımsadım. Ama önce. Semizotlarının yerini düşündüğümü anımsadım.

Bir an semizotlarının yerini düşündüm. Üç hafta önce hepsi meyvemin penceresinde yan yana diziliydi. Üç saksının üçü de. Meyvemin penceresinin önünde geniş balkonumuz var. Yani odanın penceresi balkona açılıyor. Meyvem o pencereden balkona ya da odasına girip çıkmayı çok seviyor. Ben balkonda çalışıyorum. Çeviri yapıyorum. Bir roman. Çeviri yaparken müzik dinliyorum. *Canto Ostinato*.

"Saksıların birini yerinde göremiyorum terem? Bir yere mi sakladın?"

"Saklamadım baba."

"Ya ne yaptın?"

"Oturma odasının penceresine koydum baba. Perdenin arkasında."

"Neden ki?"

"Çünkü o *Portulaca Oleracea* saksısı."

"Sulamayı unutmuyorsun, öyle değil mi maydanozum?"

"Unutmuyorum baba. Toprağına bakıyorum. İyice kuruduysa fısfısla suluyorum."

"Aferin sana."

"Peki neden oturma odasının penceresine koydun? O odada hiç oturmuyoruz ki. Perdesini bile açmıyoruz."

"O yüzden işte."

"What?"

"Odada kimse oturmuyor, semizotu bari oturma odasında otursun dedim."

"Hahahaha! İyi demişsin."

"Ama saksıyı oturma odasına koymamın bir nedeni daha var?"

"Nedir?"

"Çünkü benim oda hiç güneş almıyor baba. Oysa oturma odasının penceresine akşam güneşi vuruyor."

"Çok akıllıca semizotum. Aferin sana."

"Diğer iki saksıyı boşaltıp kullanabilir miyim baba?"

"Ne yapacaksın?"

"Birine *Beyblade*'lerimi diğerine de *Bakugan*'larımı koyacağım."

Yolda meyvem parmaklarıyla saydı. Doğru hesaplamışsın baba dedi. Aferin sana. Neyi doğru hesaplamışım meyvem? İki saksı tam yirmi iki lira ediyor. Teşekkür ederim. Takdir edilmek güzel şey. Yemin ederim.

"Dediğim gibi Raif abi. Nöbetçi hâkim kendini fazla yormadı."

"Ne de olsa nöbetçi."

"Ben de öyle düşündüm zaten. Eve dönüp yatmayı beklerken. Hooop! Kodese. Yaz kızım. Tutuklu yargılanmasına."

"Derdimizi duruşmalarda anlatacağız artık. Sana iyi bir avukat bulalım hemen."

"Evet Raif abi. Bulalım. Prup-prup."

"Ah Bee! Hık!"

"Ah Alex! Affedersin."

Ziyaretime ilk Rex geldi. Mektupları da o getirdi. Sadece dört mektup. Onlarca mektubun arasında sadece dört tane.

"Oğlum senin adın Rex'miş benimki Alex."

"Kesin mi?"

"Kesin. Polis kayıtları yalan söylemez."

"Ben biliyordum aslında."

"Hadi ya!"

"Çocukken ikimize de Rex demediler mi?"

"Doğru. Beni de senin adınla çağırdılar hep."

"Hey Rex. Gel Rex. Git Rex. Otur Rex. Yakala Rex!"

"Hahahaha!"

"Söylemesi kolay, akılda tutması kolay. Tek heceli."

"Köpek adı gibi."

"Hadi ya! Ben hiç öyle düşünmemiştim. Vay canına yandığım."

"Sen ne düşünmüştün Rex?"

"Ben hep Kızılmaske'yi düşünmüştüm Alex!"

"What?"

"Kızılmaske yahu. Unuttun mu?"

"Ben Tommiks severdim en çok."

"Kızılmaske'nin yanında bir çocuk vardı hani. Sonradan bir ülkenin prensi olduğu anlaşıldı. Adı Rex'ti. Hatta. *Rex King*."

"Vay canına. Aferin sana Kral Rex! Rahatladım vallahi."

"Tommiks-Teksas gibi. Rex-Alex."

"Hahahaha!"

"Hahahaha!"

"Sadece dört mektup mu Rex?"

"Sadece bu dördünü buldum Alex?"

"Beth'in Moskova'dan yolladığı bir kart vardı?"

"Hangi kart?"

"Hatırlamıyor musun? Babam size gelmiş deyince nasıl şaşırmıştık."

"Hatırlamıyorum."

"Kıpkızıl bir karttı. Ortasında kocaman bir orak çekiç vardı."

"Ha! Hatırladım. Zarfsız. Öyle kabak gibi çıkıp gelmiş."

"Hahahaha!"

"Kesin o gün fişlendik oğlum biz."

"Olabilir."

"Kesin."

"O kart yok mu?"

"Yok valla. Dediğin kutuda sadece bu dört mektup vardı Alex?"

"Sadece dört tane mi?"

"Evet."

"Tüh be!"

"Ne yapacaksın ki mektupları?"

"Okuyacağım. Vaktim çok burada."

"Okumuştun zaten."

"Yeniden okuyacağım Rex."

"Haftaya okursun."

"Ne?"

"Bir hafta yat Alex. Sonra değişiriz. Ruhları bile duymaz ineklerin."

"Hahahaha!"

"Sırayla yatarız Alex. Bir hafta sen bir hafta ben."

"Şakayı bırak Rex."

Aslında bu iyi bir teklifti. Bu delikten ne zaman çıkacağım meçhul. Böylece bir hafta meyveme doya doya sarılabilirim. Bee'ye de.

Polis baskını yememin bir faydası oldu. Artık adımı biliyorum. Polis kayıtları yalan söylemez. O kocaman kâğıdı saklıyorum. Benim adım Alex.

Mahzur iki kez ziyaretime geldi. İkinci gelişinde keyfi pek yerindeydi. İyileşmiş hergele. Artık daha az küfür ediyor. Daha az haber izliyormuş da ondan. Geldikleri gibi gidecekler inşallah diyor. Bence bunlar geldikleri gibi gitmez Mahzur. Ülkeyi ateşe atmadan/vermeden gitmezler. Tıpkı Yunan gibi.

Mahzur ve ben. Birbirimize az da olsa faydamız dokundu. Sadece viskiye tekrar para vermek zorunda olduğu için biraz canı sıkkın gibi. Mahzur dedim. Söyle dedi. Yılbaşı yaklaşıyor Mahzur. Ne olmuş yaklaşıyorsa? Sana bir sürprizim olacak. Delikte bile hainlik düşünüyorsun Rex/Alex. Yok be oğlum. Bu gerçek bir sürpriz. Bu arada benim adım Alex. Kesin mi? Kesin. Ben anlamıştım zaten. Bir sonraki seansta söyleyecektim. Hahahaha! Sürprizin ne Alex? Söylemem. Söyle yahu. Cık! Ben tetikte olayım o zaman. Yok yok. Bu kez numara yok. Söyle yahu. Cık! Sürpriz olsun ineğe. Ne? Gözü insanlık görsün ineğin. Sensin lan inek. Hahahaha!

Korkut iki roman yazmış. Korku romanı. Kendisi fantastik diye tanımlıyor. *Urban Fantastic*. Bana da imzaladı. Ne büyük mutluluk. İnsanın dişçisinin romancı olması. Ne sıra dışı. Bir romancının diş hekimi kalması. Ne asilce! Korkut'un ziyaretime gelmesi. Aç ağzını dedi. Açtım. Sana özel bir fırça getirdim Alex. Ne yapacağım fırçayı? Gö… Fırça ne yapılır? İnek ağzı gibi olmuş ağzın gene.

Bir üçleme. Üçüncüsünü yazıyor. Ve bitince önce benim okumama izin verdi. Yayımlanmadan önce. Acaba ben var mıyım romanlarında? İlk ikisi bana da sürpriz oldu. Gerçek bir sürpriz. Beni

de malzeme yapmış mıdır kitaplarına? Okur anlarım nasılsa. Ama benden korku romanına malzeme çıkmaz. Rahat olayım o yüzden. Gene de belli olmaz. Ne de olsa *Urban*. Tedbiri elden bırakmamalı. *By the way*. Yani. Aklıma gelmişken. Şu çevresel/panaroma filmi ve iki adet yirmilik dişimi Korkut'tan istemeli. İnsanın en büyük hazinesi/malzemesi ağzıdır. Kuşkusuz benim de öyle. Öyleyse Korkut bunca yıl iyi malzeme biriktirmiş olmalı. Vay anasına! Bir tür koleksiyonculuk bu! Bu daha önce neden hiç aklıma gelmedi! Hem de parçalara tek kuruş ödemiyor. Üstüne bir de para alıyor. Vay anasına! Ama ya vermezse? Acaba nerede saklıyor? Yoksa dört müydü? Yirmilik dişlerim yani.

Issız kalmamım nedenini anladım sonunda. Hayatımda hiç ıssız kalmamışım ki! Yıllarca boşuna spekülasyon yapıp durdum. Milletin kafasını şişirdim. Ama insan yaşamadan anlamıyor. Hele de benim gibi takıntılıysanız. Anlamak için kavramanız gerekiyor. Kavradım işte. Polis baskını yemem ve kavramam gerekiyormuş. Oh olsun bana. İnsanın biraz dünyadan haberi olur. Dünyadan değilse evinden haberi olur. Evin hepsinden değilse de, oturma odasından haberi olur. Oturma odasının hepsinden değilse de, penceresinden haberi olur. Şimdi olsa da otursam. Oturma odasında yani. Yani bu delik. Issızlık işte. Gerçek ıssızlık. Gerçekten ıssızlık. Bu aralar. Girdi mi çıkamıyor insan. Ama ıssız kalmamın bir açıklaması var. Semizotları. Yani salaklığım. Süzme salaklığım. Bana özgü bir salaklık türü. Ben balkonda çalışırken oturma odasının penceresinde büyümüşler. Cin biberim büyütmüş hem de.

"Baba bunlar hiç saksıdaki resme benzemiyorlar?"

"Merak etme, büyüyünce benzerler."

"Büyüdüler baba!"

"Daha büyüsünler."

"Ah salak kafam! Git de bir baksana. Kaldırsana başını kitaptan."

"Allahtan EdipBakDeniz'i Bee'ye bırakmışsın."

"Büyük şans, çok büyük şans."

"Çok özlemiştim kuşumu. Prup-prup."

"Neredeyse bir metre olmuş boyları Raif abi. Pencereyi kaplamışlar."

"Bir ayda o kadar büyüyemezler Alex."

"Yerini sevmiş demek ki. Hık!"

"Bir yanlışlık olmalı?"

"Evet evet, bir yanlışlık olmalı. Prup-prup."

"En fazla otuz kırk santim büyüyebilir Alex. Ama o da yeter tabii."

"Kocamandı Raif abi."

"Gördün mü?"

"Fotoğrafını gördüm."

"Kendisini gördün mü?"

"Cık. Hık!"

"Niye ki?"

"Göstermediler ki. Uzun süre zili çalmışlar. Duymamışım. Duyup açtığımda da rüya görüyorum sandım. Hırr! Atıl Collie! Üzerime çullandılar. Yere yatırdılar. İşleri bitene kadar öyle tuttular. Fotoğraf makinesi sesi duydum odadan. Çıkırt! Çıkırt-Çıkırt-Çıkırt!"

"Sonra."

"Sonra bir ses daha duydum. Tamamdır amirim. Bitki kalacak mı amirim? Yolun. Saksı? Saksı kalsın."

"Görmediğin saksı hangi odadaydı Alex?"

"Oturma odasındaymış."

"Hiç oturmadığınız odada yani."

"Evet. Pervazda. Hık! Perdenin arkasındaymış."

"Pervazda olunca da sokaktan geçen herkes görmüştür."

"Bir biz görememişiz. Hihihi!"

"Orası da doğru ya."

"Hahahaha!"

"Hint keneviri de karakteristik bitkidir hani."

"Doğru. Bilen hemen tanır."

"Hişt! *Cannabis Indica* diyelim biz gene de. Prup-prup."

"Hişti mi kalmış artık Bee. Hık!"

"Deliot var mı?"

"Tohumları var."

"Demek tohum daha."

"Evet. İran'dan getirdim."

"Sahi mi?"

"Hı-hı. Orkide saksısına gizledim."

"Bu minik teneke kutuda ne var baba?"

"Deli yonca tohumu oğlum."

"Kutunun üzerinde orkide yazıyor baba?"

“Bilerek öyle yazdım oğlum.”

“Deli yonca ne baba?”

“Delirmiş yonca oğlum.”

“Uf baba!”

“Yıldız tozu oğlum.”

“Aydınlık otu mu yani?”

“Tam olarak oğlum.”

“Ne yapacaksın bunları baba?”

“Ekeceğim oğlum. Aydınlık ağacı çıkacak ekince.”

“Nereye ekeceksin baba?”

“Toprağa.”

“Uf baba!”

“Yaz gelince dedenin bahçesine ekeceğim oğlum.”

“Nereden buldun onları baba?”

“Natalee’nin hediyesi oğlum.”

“Natalee kim baba?”

“Galileo’nun Karısı oğlum.”

“Baba!”

“Efendim.”

“Karnım çok aç baba.”

“Benim anlamadığım, Raif abi. Tohumları semizotu saksısına kim ekti?”

“Kim ekecek senden başka?”

“Ben ekmedim Raif abi. Hık!”

“Ekmişsindir.”

“Ekmedim yahu.”

“Ekmişsindir. Ekmişsindir.”

“Vallahi ben ekmedim.”

“Daha önce de çöreğe katıp yemedin mi!”

“Yedim. Hık!”

“Eee?”

“Dalgınlıktan.”

“Ben de onu diyorum ya.”

“Ben de ben ekmedim diyorum. Ben eksem meyveme emanet eder miyim?”

“Kim ekti peki?”

“Ben ektim. Prup-prup!”

"Ne? Hık! Başlayacağım şu hıçkırığa ya!"

"Affedersin Alex. Ben onları orkide tohumu sandım."

"Pek de benzerler ya. Hık!"

"Kutusunda orkide tohumu yazıyordu ama!"

"Derdimizi duruşmalarda anlatacağız artık. Sana iyi bir avukat bulalım hemen."

"Evet Raif abi. Bulalım. Prup-prup."

"Ah! Bee. Hık!"

"Ah! Alex. Affedersin."

"Ne ara ektin yahu? Hık!"

"Bir ara."

"Hangi ara işte?"

"Öğlen arasında."

"Of Bee!"

"Evi özlemiştim. EdipBakDeniz'in odasına girdim. Pervazdaki saksılara baktım. Otlar kurumuş. Sonra. Yatak odasına baktım. O minik kutuyu gördüm. Komodinin üstünde. Aaa! Dedim. Orkide. Hihihi! Yani. Prup-prup."

"Neyse. Olan oldu artık. Üzülme. Hık!"

"Seni gene hıçkırık tutar oldu Alex. Hihihi!"

"Sorma. Hık!"

"İlk tanıştığımızda hıçkırırdın. Sonra geçti hıçkırığın."

"Şimdi gene başladı işte. Hık!"

"Aşk mı yavrum?"

"Sanırım."

"Hâlâ mı?"

"Cık. Yeniden. Hık!"

Hayat bir kolajdır. Gerçek ve hayal. Yarım tas hayal, yarım tas gerçek. Bir karışım ikisinden. Ve matematik matematiktir. Yarım ton elma artı yarım ton elma, eder bir ton elma. Ya da. Bir elma artı bir armut. İsterseniz iki elma ya da iki armut. Matematik sihirlidir. Tıpkı hayat gibi. Meyvemin matematiği süper.

Peki ya, yazı nedir? Roman. Gerçek midir, kurgu mu? Ne kadar gerçektir, ne kadar kurgu? Anlamsız bir soruya yanıt vermek zordur. Doğru yanıtı verebilmek için grupların, gruplandırmaların, kategorilerin, tasniflerin. Akademinin dışında olmak gerekir. Bence bu anlamsız soruya tek doğru yanıtı Boris Vian verdi ve konu kapandı.

Günlerin Köpüğü'nde dedi ki. »*Şu birkaç sayfa… Güçlüdür, çünkü yaşanmış bir olayı anlatır. Yaşanmış bir olaydır, çünkü başından sonuna kadar ben düşündüm bunu.*« Ben hayal ettim. Ve. »*Hayatta önemli olan, her şey hakkında bir yargıya varabilmektir.*«

Doğru. Ama bir şey daha var. Nedir? Önemli olan inandırabilmektir. Roman. İnandırmaktır. Önce yazarını. Sonra okurlarını. Yazarı yaşadığına ve hayal ettiğine, okuru okuduğuna ve hayalinde canlandırdığına. İnandırmaktır. Roman. Ama bir şansı var. Büyük bir şans. Sessizliği. Romanın. En büyük şansı. Sessizliğidir.

Hikâyeme çok inanmıştım. Çünkü hikâyem sessizdi. İnsan sessizliğe inanır. Çünkü sadece kendime anlattım. İnsan kendi sessizliğine daha çok inanır. Yazacağıma da çok inanmıştım. Ama nerede yazacağımı bilmiyorum. Demiştim zaten. Hatta bir seferinde demiştim ki. Keşke anlatırken yazsaydım. Şerefim üzerine. Böyle bir şey söylemiştim.

Şimdi vaktim var. Burada çok vaktim var. Vakitten çok ne var! Henüz yazmaya başlamadım. Hâlâ bekliyorum. Çünkü mektupları okumadım. Okumalıyım. Bir gün okurum. Bol bol kâğıdım da var. Küçük defterlerim bile var. Sırtları telli. Yani tel ciltli. Kâğıtları koparabiliyorum böylece. Yırtmaktan kolay. Kâğıtlar başka işlere lazım oluyor. Misal. Yemeklerimden artan ekmek kırıntılarını topluyorum. Kuşlar için. Güvercinler. Dodo kuşlarının uzak akrabaları. Bazen hücremin penceresine konuyorlar. Pencere yüksekte. Avluya çıktığımda da duvarın dibine serpiyorum. Bir tane de kalemim var. Ama kurşun değil. Ama silgim var.

Hapishanede mahkûmların kullanabileceği bir bilgisayar odası varmış. Daha ben gidip göremedim. Burada yeni sayılırım. Haftada bir saat çalışmaya izin veriyorlarmış. Cumartesileri. Ama kesin erotik film sitelerine erişim engeli vardır. Serbest olacak hali yok ya. Erotizm fena bir şey. Adamı öldürür. Hiç değilse günaha sokar. Aynı şey işte. Ateş. Acaba *Google Earth* serbest mi? Sanmam. O da yasaklıdır. Serbest olsa ne güzel olur. Londra'ya bakarım uzaydan. Yaklaşırım, yaklaşırım, yaklaşırım. Aaa! Beth. *Poets' Corner*'ın tam önünde. Caddeden karşıya geçmek için bekliyor. El sallarım. Göremez tabii. Adını seslenirim. Beth! Beth! Dikkat et Beth!

Planımız üç kişilikti. Ama yarısında yattı. Ben de hastanede yattım. Üç gün. Ertesi sabah Beth ve Rex/Alex erkenden ziyaretime gel-

diler. Beth bana okumam için Ruth'un evinden birkaç kitap getirmişti. Canım sıkılmasın diye. Bir saat yanımda kalıp gittiler. Onlar gider gitmez kitaplara baktım. İki şiir kitabı. Bir de Nuh Nebi'den kalma bir kitap. *The Life of Galileo*. Bir üniversite kütüphanesinden alındığı belli oluyordu. Aslında çalındığı demek daha doğru belki. Çünkü şu an benim elimdeydi. Ama kitap o kadar eskiydi ki, üniversiteye dair izlerini yitirmişti. Ne bir isim ne de bir mühür. Öyleyse kütüphanenin bir üniversite kütüphanesi olduğunu düşünmek istemiş olmalıyım. Bir halk kütüphanesi de olabilir pekâlâ. Her neyse. Sadece. Arka kapağının içindeki katalog zarfı duruyordu. Boş elbette.

Kitabı karıştırmaya başladım. Sararmış sayfalar karakalem çizimlerle doluydu. Önce bu çizimlere baktım. Hep öyle yaparım. Bir kitap resimliyse önce resimlerine bakarım. Sağa doğru eğrilmiş bir kule deseni. Bu kuleyi biliyorum. Pisa Kulesi. Sonra bir top eskizi. Önünde birkaç barut fıçısı, yerlerde top gülleleri. İki adam bu topla ilgileniyor. Adamın biri topun arkasında, elinde gönyeye benzeyen kocaman bir alet tutuyor. Diğer adam topun ağzında. Elindeki cihazla bir şeylerin ölçüsünü alıyor. Sanırım bu alet bir açıölçer. Öyleyse adam. Namlunun yerle yaptığı açıyı ölçüyor. Sonra bir kilise deseni. Genç bir adam. Genç Galileo. Çünkü resmin altında adı yazıyor. Kilisenin tavanından sarkan kandillerden birine bakıyor. Yıldız resimleri, uzay resimleri, gezegen resimleri. Çocuk resimleri. İkisi kız. Türbanlı. Bir manastır resmi.

En son resimde yuvarlak bir masa var. İki adam oturmuş konuşuyor. Ya da yaşlı olanı anlatıyor genç olanı dinliyor. Masa. Pencereleri vitray kaplı bir evin içinde. Evin içi loş. Burası Galileo'nun ev hapsinin son yıllarını geçireceği Arcetri'deki kır evi. Masanın başında oturanlar da. Yaşlı Galileo ve John Milton. Çünkü resmin altında adları yazıyor. Dikkatli bakınca yaşlı adamın kör olduğunu anladım. Galileo'nun kör olup olmadığını düşündüm. Anımsayamadım.

Galileo'nun hayatıyla ilgili bilgim sınırlıydı. Teleskopu geliştirdiğini, uzayı gözlediğini, Dünya dönüyor dediğini biliyordum.

Çok güzel bir kitaptı. Resimler bitince tekrar başa döndüm. Okumaya başlayacaktım. Hep böyle yaparım. Önce resimlerine bakar sonra okurum. Bir süre durup kapağına baktım. Kapakta da kule deseni vardı. Tam kapağı çevirecektim ki, kitabın saman kâğıtlarının arasından sarkan bir kâğıdın ucunu fark ettim. Kâğıdın ucu beyazdı.

Hemen o sayfayı açtım. Dörde katlanmış beyaz pelür kâğıdı kitabın arasından aldım. Bu bir peçeteydi. Hafif. Neredeyse ağırlıksız. Kütlesiz. Eprimişti. Dikkatlice açtım. Peçetede yazan bir şiirdi. Bir başlık ve üç dize. Geri kalanında karakalem çizimler vardı. Karalamalar. Önce resimlere baktım. Hep böyle yaparım. Sonra şiiri okudum. Çok basit bir İngilizceyle yazılmış üç dize diye düşündüm. Şiirin altında bir isim. Lavinia. Belli ki şairin adı. Soyadı nerede? Yok. İyi. Yoksa yok. Şiiri bir daha okudum. Gene aynı şeyi düşündüm. Gerçekten çok basitti. Hemen Türkçeye çevirdim. İçimden. Sonra mırıldandım. Türkçesi çok basit oldu diye düşündüm. Çünkü İngilizcesi çok basit ya. Diye düşündüm. Derken. Her basit görünen şeyde olan şey görünür olmaya başladı. Derinlik. Derinliğe her zaman güzellik eşlik etmez. Ama dizeler aynı zamanda çok da güzeldi. İngilizceleri elbette.

İçimde hafif bir rüzgârın ayaklarının ucuna basa basa yürümeye başladığını hissettim. Sonra koşmaya başladı. Ama depar atmadı. Sallanıyordu. Sarhoş bir rüzgâr. Sarhoş edici bir rüzgâr. Bileğimin acısını unutmuştum. Kazayı unutmuştum. Hastaneyi unutmuştum. Ne güzel, ne güzel! Diyip duruyordum. Bu saatte ne diye yatıyordum? Yataktan kalkıp pencerenin yanına. Gidemedim. Sağ ayağımın bileği hâlâ şişti. Mosmordu. Bu hamle canımı çok acıttı. Öyle çok acıttı ki, gözlerim yaşardı. Hep böyle olur. Acı bende kendini böyle belli eder. Gözyaşı. Gözlerim yaşardıysa, demek ki canım çok yanıyor demektir. Canım çok yanmıştı. Tekrar yatağa uzandım. Eski konumumu aldım. Gözyaşlarımı sildim. Birden peçeteye sildiğimi ve peçetenin eridiğini sandım. Çünkü peçete elimde değildi. Diğer elime baktım. Onda da yoktu. Kalbim. Nedense. Güb güb atmaya başladı. Gözlerim hastane odasında Galileo'nun Karısı'nı arandı. Peçete pencerenin önündeydi. Hemşire! Diye bağırdım. Hemşire! Koşa koşa geldi. Telaşlanmıştı. Gözlerim hâlâ ıslaktı. Acıdan.

"What happened?"

"Don't worry. I'm okay. Could you give me Galileo's Wife, please?"

"What?"

"I mean that napkin. Look! Over there."

"Thank you, madam."

"Don't bawl once more!"

"I'm so sorry."

Peçeteme tekrar kavuşmuştum. Şiirin adı *Galileo'nun Karısı* olduğuna göre. Diye düşündüm. Yıldızları indirecek olan Galileo'nun kendisi. Ama Galileo'nun karısı var mı? Demek ki var. Şiiri olduğuna göre. Sonra ilk dizeye takıldım. Yıldızları ne yapıyor acaba. İndiriyor işte. Alçaltıyor da olabilir. Yoksa söndürüyor mu? Yok canım. Belki deviriyordur. Nasıl yani? Yıldızlarla güreş mi tutuyor. Hahahaha! Devirmek işte. Yıldızları deviriyor. Alıp yere indiriyor. Nasıl? Usulca mı? Kolayca mı? Düşürüyor işte. Neyle? Sopayla mı? Silahla vurup düşürüyor. Uçma Alex. Aaa! Yoksa küçük mü düşürüyor? Yoksa yıldızların kibrini mi kırıyor? *Yıldızların kibrini kırabilir. İsterse incitebilir onları*. Uçma Alex. Uçma dostum. Öyleyse dize getiriyor? Ucuzlatıyor olabilir mi? Yaralıyor mu? Hemşireee!

"What happened?"

»*He can bring down stars.*«

"Who?"

"Galileo Galilei."

"So?"

"But how can he do that?"

"With a telescope, obviously? Hah! Hahahaha!"

"Ha! Cık."

Şiirin ağırlığı çökmüştü üstüme. Sadece üç dizenin. Ben böyle olacağını nereden bileyim.

»*He can bring down stars.*
They are paper in my hands
and the night is dark.«

Kaderim. Kâğıtlar. Ben nereden bileyim. Uyumuşum.

Sonra Beth'e sordum. Peçete onun değilmiş. Kitap Ruth'un dedi. Ruth'a sordum. Onun da değilmiş. Kitabı nereden buldun dedim. Yoksa sen mi çaldın? Hayır dedi. Kitabı Southbank Book Market'ten almıştım. Sanırım. Hatırlamıyorum. Peçeteyi alabilir miyim? Elbette. Senin olsun.

Elbette. Beth ve Ruth benim gibi salak değillerdi. Onlar çok güzeldi. Ada kadar güzel. Demek istediğim. Dize onlar için açıktı. Sarihti. Hemşire için de. Netti. Sanırım öyleydi. Çünkü İngilizce onların anadiliydi. Aslında. Söz konusu dil olunca. Kimse benim kadar salak olamaz. Bu konuda iddialıyım. Hikâyem bunun kanıtı.

Google Earth'e izin yokmuş. Tüh! Ama ülkelerin ve şehirlerin haritaları vardır. Kesin o kadarına ulaşmaya izin veriyorlardır. Şu üzerine tıklayınca kocaman olan sihirli haritalar. O bile bir şey. Çok şey. Zahmetsiz bir şey. Zahmetsizliği severim. Bayılırım hatta. Umarım vardır.

Mektupları okumayı ertelememin nedeni bu aslında. Mektuplarda adresler vardır. Ada adresleri. Bournemouth'ta. Londra'da. Essex'te. Şimdi aklıma gelmeyen başka yerlerde. Beth'in yaşadığı evler. Yürüdüğü sokaklar. Okuduğu okul. Okulda oturduğu çayırlar. Sonra o hastanenin adresi. O kitap pazarının adresi. Ruth'un adresi. Evi. Önünden geçen sokak. Sonra belki Dover Limanı. Tersane işçileri. Aida. İngilizce öğretmeni. Ama asıl. Inverness. Çadırımız. Üçgen. Vandyke kahverengisi. Önünde yanan ateş. Taşralı Fransız kızları. Kikir-kikir-kikir. Kedileri. Mav-mav-mav. Rupert. Ve o büyük savaş. Hahahaha! Hepimizin üstünde bir süre mutlu yaşadığı o çayırlık. Şatonun bahçesi. Mr. Goodtaste'in *Pub*'ı ve köpeği Papsi. Tecavüzü. Tecavüzüm. Hohohoho! Yoldaki kırmızı telefon kulübesi. Sonra. Nis. Göl canavarı arkadaşım. Ve Aurora. Ve esrar. Aydınlık. Aşk. Rüya!

İşte ben bu adresleri haritaların içinde bulmak, onlara uzaydan bakmak, yanlarına yaklaşmak istiyorum yeniden. *Google Earth*'le olmasa bile, o tıklayınca kocaman olan sihirli haritaların içinde.

Bir hafta sonra mektupları okudum. Tarih sırasıyla. Böyle bir çırpıda okudum demek kolay. Kalbim güb güb atıyor. Ellerim titriyor. Bu sararmış sayfalar, içindeki satırlar, bu güzel el yazısı. Hayal değil. Kurgu değil. Gerçeğin ta kendisi. Yıllar sonra saf gerçeğe dokunuyorum. Yüz yüzeyim. Göz gözeyim. Soluyorum. Nefes nefese. Ne tuhaf! Mektupları merak ediyorum. Hiçbir şey kalmamış aklımda. Tek bir ayrıntı bile. Okuyunca anımsarım belki. Aklımda sadece. Bu satırları yazan kadının bir parçası olduğum var. *Once upon a time*. Yani bir zamanlar. Aklındakilerin, kalbindekilerin bir parçasıydım. Gözlerinde görmüştüm ona kattıklarımı. Onda benden çoğalanları. Bundan eminim. Mutluluğun bir parçasıydım. Bundan da eminim. Şu an içimde bir dağ var. Dağın üzerinde gri bulutlar var.

Sayfanın en üstünde, solda bir notla başlıyor birinci mektup. Notun hemen karşısında, sağ üst tarafta, adresi. Tekrar zarfa baktım. Damgada da Bournemouth yazıyor. Anne babasının evi. Demek ki bizi uğurladıktan hemen sonra oraya gitmiş. Parası yoktu çünkü.

Damgaya bir daha baktım. Tarih kısmı silik. Tarihin ilk iki ve son rakamı okunuyor sadece. On üç ve altı. Ayın on üçü. Yıllardan altı. Seksen altı elbette. O zaman doğru. İlk mektup bu. Zaten içeriği de doğruluyor. Diğer mektuplar seksen yedi yılına ait.

P.S. Have enclosed two of my poems for you, see you next year.

İşte. Daha başlar başlamaz iki üzücü haber. Zarfın içinde şiir falan yok! Nereye gitmiş acaba? Seneye görüşürüz. Of!

"Of ofun yarısıdır Hektor."

"Ne demek bu Nis?"

"Okuma demek. O-ku-ma. Bırak unuttuklarını. Anımsadıkların yeter."

"Hişt! Sessiz ol Nis."

"Ben de onu diyorum dostum. Sessizlik. Sessizliği bozma."

Dear Rex and Alex,

Hello my friends, thank you so much four your letters. I am humbly sorry that I had not written before but sometimes it's difficult to say what you want when you are so far away.

Turkey looks so beautiful in the brochure – I am desperate to go there with you. How can I wait till next year when I'll be twenty and so much older – only joking, but twenty sounds so old!

(Maybe I'm not ready to be twenty – but it's merely a number of pure insignificance.)

I am staying with my parents at the moment here in Bournemouth. I have just found a job at the most expensive/best? hotel in Bournemouth. Its good money so I'm not complaining.

Please tell me about your travels at cross Europe – it seems that my little Turkey's' must have caused a revolution whilst in Europe – I hope so!

(Sorry to ask but can I have the £5 I lent you at the train station, it's not so urgent, so send it to me when you have enough money – 'my money is your money, I have no property' – socialism true.)

I must go to bed now as I have to get up at half past five tomorrow morning for work.

– Goodnight for now – z z z z z

"Freedom for morning workers."

Euh, I just managed to get up in time, it was so dark this morning I thought it was night still.

Thank you for the photos they are really nice, but I will always remember what you look like in my imagination – how could I forget!

I told some friends, yesterday, about both of you and they thought it was really strange. They kept giggling all the time (like the French girls at the camp).

Monday morning – it's my day off work today so I thought I would finish this letter. I'm going into Bournemouth today to buy a Bob Dylan album – "Desire", it's brilliant, especially the song "Hurricane".

Here is some English and Turkish.

Günaydın, seni seviyorum, Barış and özgürlük for the işçi.

There is a quote by Eisenstein which is appropriate.

"The limits of my language are the limits of my world."

Well I must go – I will send you a tape in the next letter – but I don't have time now.

Good luck in your exam Alex

Seni seviyorum – I love you both.

Love,

Beth.

Of! Sus Nis! Şu an içimde bir dağ var. Dağın üzerinde gri bulutlar var. *Kafes Kuşu* olmak çok zor Nis. O yüzden sus! *What!*

Mektubun tarihi 13 Ekim ya da 13 Kasım 1986 olmalı. İlk mektubu biz yazmışız. Belki birden fazla. Fotoğraflar yollamışız. Hatırlıyorum. Onlarca kaset fotoğraf çekmiştik Ada'da. Birkaç kaset filmi Boots mağazasında tab ettirmiştik. İkişer kopya. Birer kopyası Beth'e. Kompakt bir fotoğraf makinemiz vardı. Analog tabii ki. Hatırlıyorum. İncecikti. Filmleri de incecikti. Parmak kalınlığında. Ankara'ya döndükten sonra hepsini karta bastırdık. İkişer kopya. Birer kopyası Beth'e. Neredeler şimdi? Ya negatifler? Ah! Ada fotoğrafları. Ah! Beth.

Ah! Beth. Erirken ince bir ses çıkar. Ama bunu sadece içimizdeki tohumlar duyar. İlk sevişmede. Nasıl eriyor insan.

İnsanın içinde ne var Beth? Pek çok şey var. Misal. İyilik var. İyilik olunca kötülük de var. Acemilik var. Acemilik olunca ustalık da var. Acı var, şefkat var, mutluluk var, merhamet var, kıskançlık var. Bunların renkleri var. Misal. Vandyke kahverengisi. Misal. Titanyum beyazı. Şey. Süt beyazı. Var da var. Su var, tohum var, toprak var. Oksijen var. Oksijen olunca ateş de var. Aşk var aşk! Aptallık var. Bilgelik var. Mevsimler var. Güneş, rüzgâr, yağmur, kar. Öyleyse za-

man var. Çiçek var. Meyve var. Metal var. Demir, bakır, kurşun. Tamam işte. Titanyum var. İnsanın içinde kuş var. Kurt var, ayı var, at var. İnsanın içinde atom var. Uzay var. Sessizlik var. Sessizlik olunca gürültü de var. Kavga var. Kazanmak var, kaybetmek var. İnsanın içinde ölüm var. Ölüm olunca dirim de var. Yalnızlık var. Tren de var mı acaba?

Hangisi en hızlı koşar Beth? Çünkü ne yapsa. Kaçamıyor kendinden insan.

Sadakat var. İhanet var. Güzellik ve çirkinlik var. Var da var. Var oğlu var. Of!

"Of ofun yarısıdır Hektor."

"Ne demek bu Nis?"

"Bok var!"

"What?"

"İnsanın içinde bok var Alex."

Dönüş yolculuğundan Beth'e de bahsetmişiz demek ki. İlk mektubumuzda. Ne kadarından söz ettik acaba? Çok kısa olduğu belli. Belki birkaç satır. Oysa uzun uzun anlatmalıyım ona. Zamanım çok nasılsa. Burada zamandan çok ne var.

Ya mektuplar? Yani Rex'le benim Beth'e yazdığımız mektuplar. Beth'te tabii ki. Gönderdik ya. Salak mıyım neyim! Keşke çift kopya yazsaydım. İstesem yapabilirdim. İki kâğıt alır, arasına kömürlü kâğıt koyabilirdim. Hangi salak mektup yazarken karbon kâğıdı kullanır ki! Ben. Ama kullanmamışım.

Zaman her şeyi yiyip bitiriyor. Zaman her şeyi yiyip bitirmeden. Biri çıkıp zamanı anlatsın bana.

Zaman nedir ki? Nedir ki zaman? Bilen bana da anlatsın. Çabuk anlatsın. Nedir şu zaman?

»*Ya-nı-tı dos-tum. E-sen rüz-gâr-da. Ya-nı-tı dos-tum. U-çu-şu-yor rüz-gâr-da.*«

Beth'i bir daha hiç görmedik.

Neler yazdım acaba mektuplara. Ya kaç mektup yazdım. Onu hep düşündüğümü, hiç unutmadığımı anlatabildim mi? Yazılı sözcüklerle. Hem de yabancı bir dille. Anlatmanın tersine. Yazmak çok zor. Çok zahmetli. Oysa anlatırken ses vardır. Sese her şey sığabilir. Samimiyet, kuşku. Hatta inanç bile. Gene de. Keşke mektupları iki kopya yazsaydım. Ya da. Keşke o vakit elektronik posta olsaydı. İnternet olsaydı.

Görünmez çekmecesinde saklasaydı mektuplarımı. Onun mektuplarını. Ya da keşke. Walter Benjamin'i o zaman tanıyor olsaydım. O zaman mutlaka ona da anlatırdım. Anlatırdım. Büyük bir zevkle. Bulunmaz bir heyecanla. Dilimin döndüğünce. O zaman bu denli umutsuzluğa kapılmazdı. Ayrılıktan ve savaşlardan bu denli hırpalanmazdı. Belki. İnsan yaşlandıkça bal gibi süzülüyor ya. Yoruluyor. Yorulunca kabulleniyor mu? *What?* Galileo'nun Karısı gibi, Beth.

»*Hakikati bırakıyorum onun kâğıtlarına*
ve şükrediyorum Nadolu'nun ayılarına
iyi ki yazmayı hiç öğretmedim ona.«

Kendi kendime konuşmaktan bıktım Beth. Kendime kendi öykümü anlatmaktan yoruldum. İşte. Şiir de bitti. Heyhat! Şiir bitti mi? Çeviri yani. Evet. Bu son üçlüktü Alex. Hahahaha! Yeterince basitleştim o zaman. Keşke anlatırken yanımda olsaydın. Konuşmayı özledim seninle. Yıllardır ilk ziyaretçim sensin. Herkesle konuşulmuyor Beth. Konuşmak sevişmenin yerini tutabilmeli. Sadece sarhoş ruhlarla Alex. Evet Beth. Sadece sarhoş ruhlarla. Ah! Beth. Dinle o zaman. Madem yeniden çıktın karşıma. Uzun uzun. Geri dönüş yolculuğumuzu sen dinle.

Gemide Rex'le hiç konuşmadım. O da benimle hiç konuşmadı. Ne sorduysam dil çıkardı. Ben de ona dil çıkardım. Yüzümüzden düşen bin parçaydı. Senden ayrılmak, mutluluk adasından kovulmaktı. Hava ılıktı. Gökyüzü griydi. Sırt çantalarımız ağırdı. Çantalar. Yerdeyken bile sırtımızdaydı Beth. *See?*

Dover'a kadar iyi ki bizimle gelmişsin. Yoksa gemi biletini nasıl alırdık? Şu £5 Beth. Tamamen çıkmış aklımdan. Çok özür dilerim. Geri yolladık, öyle değil mi! Sonraki mektupların birinin içine koyup yollamış olmalıyız. Senin paran bizim paramız. Ya da tersi. Mektuplarımız sende Beth.

Meteliğimiz kalmamıştı. Ama sorun değildi. Biliyorsun. Inter Rail biletimiz vardı. Ve çantalardan biri gene erzak doluydu. Üç dört gün. Haydi haydi yeterdi.

Bir an önce varmak istiyorduk Ankara'ya. Evimize. Sensiz geri dönüş hiç zevki değildi. Berbattı. Yaşadığımız. *The mood we have*. Tam bir hayal kıtıklığıydı. Evde plakları dinlerdik hiç değilse. Oturur sana mektup yazardık. En güzel pulu seçerdik. Dilimizle öperdik. Yapıştırırdık zarfa.

Hiç oyalanmadan. Hangi tren hazırsa kalkmaya. Doğuya. Atlıyorduk trene. İkinci mevki. Trenler hızlıydı. Kuzey İtalya'dan geçerken, rüyamda el salladım Galileo Galilei'ye. Galileo'nun Karısı'na. Başka hiçbir şey yapmadım. İştahımız kesilmişti. Sensiz. Yedim içtim, yattım uyudum. Yetecek kadar. Rex de öyle. Yedi içti, yattı uyudu. Yetecek kadar. Ara sıra uyanıp dil çıkardık birbirimize. Hiç konuşmadık. Hareketlerle ve işaretlerle anlaştık. Hahahaha! Şiven ne güzel Beth! Gülerken bile. Hatta en çok gülerken. Yugoslavya'da ah tren yavaşladı. Yavaşlayınca uyandık. Gıcırt diye bağıran upuzun bir fren sesiyle. Tren durdu. Sarsıldık. Sonra sessizlik.

"Neredeyiz Alex?"

"Sanırım Üsküp'e vardık Rex!"

"Üsküp'e mi?"

"Yes."

"Nis'e ne oldu?"

"Belgrad'tan beri uyuyoruz demek ki."

Bir baktım. Dört kişi olmuşuz kompartımanda. Karşılıklı oturuyoruz. Adamların sol elleri ceplerinde. Tuhaf tuhaf bakıyorlar yüzümüze. İnsan bir günaydın der. Ya da tünaydın. Biliyorlar mı bakalım Türkçe?

Biri kır saçlı. Elli yaşlarında. Diğerinin yaşı belli olmuyor yüzünden. Ama genç. Var pala bıyıkları. Hiç yakışmıyor yüzüne. En fazla yirmi beş olmalı. Öyle bakıyorlar. İki mal değneği gibi. Uzun uzun. Didikliyor gözleri. Üstümüzü başımızı.

"Selamın aleyküm hemşerim. Yolculuk ne tarafa?"

"Uzaya."

"Anlamadım!"

"Bizans'a."

"Nereye nereye?"

"İstanbul'a."

"Biz de İstanbul'a gidiyok hemşerim."

"Nereden böyle?"

"Ancona'dan."

"Ne yapıyordunuz Ancona'da?"

"Denizciyiz hemşerim."

"Yok ya!"

"Demek denizcisiniz?"

“He valla. Denizciyiz.”
“Dağcıya benziyorsunuz.”
“Öyle değil mi Rex. Dağcıya benzemiyorlar mı?”
“Vallahi öyle.”
“Vallahi denizciyiz.”
“Neden peki trendesiniz? Hahahaha!”
“Hohohoho!”
“Memlekete gidiyoruz.”
“Madem öyle, niye gemide değilsiniz?”
“İşimiz bitti hemşerim gemiyle.”
“Dönüyoruz memlekete.”
“Gemiyle değil trenle?”
“Trende aynı yere gidiyor. Hahahaha!”
“Hohohoho!”
“Humor var sizde.”
“Buyur?”
“Sevdik yani sizi. Öyle değil mi Rex?”
“Sevdik, çok sevdik hem de.”
“Memleket nire?”
“Ankara.”
“Sizin?”
“Ben Garzanlıyım, oğlan da Hazolu.”
“Oğlan mı?”
“Hahahaha! Bakmayın bıyıklarına, daha on dokuz yaşında.”
“Bizimle yaşıt Rex! Utan utan.”
“Aslında on yedisinde de.”
“Çüş!”
“Ne?”
“Ne demek.”
“Ne?”
“Yani. Çüş. Yunanca ne demek!”
“Ha!”
“Bizim oralarda erkek çocuklar hep birkaç yıl yaşlıdır.”
“Tamam o zaman.”

Sonra sorup öğrendik Beth. Ama önce onlar sordular. Yiyeceğimiz var mıydı? Olmaz mı. Bir çanta dolusu hem de. Ruth’a selam söyle. Öp bizim yerimize. Hemen bir sofra kurduk cam kenarındaki

minik masaya. Şaşırdı dağcı denizciler. En çok soslu fasulyeyi beğendiler. Çok hoş valla. Ekmek yok mu? Olmaz mı. Biraz bayat ama. Olsun hemşerim uzat hele. Kaşık bile var. Var valla. Kaç kutu kaldı Rex? İki kutu kaldı valla. Ayır onu Rex. At zulaya. Sonra biz sorduk öğrendik. Garzan dedikleri Siirt'in Yanarsu ilçesiymiş. Hazo da şimdiki Kozluk. İki denizci de Siirtli yani. Sonra da tanıştık. Köpek ismi gibi hemşerim dedi oğlan olanı. Yolarım lan bıyıklarını. Dur Rex. Sakin ol Rex. Otur Rex. Hırr!

"So funny, Beth, isn't it? "

"Yes. Quite funny Alex. Oh! My Little Turkeys."

"Demek denizcisiniz."

"He valla. Altı aydır."

"Ancona'da?"

"He valla. Altı aydır."

"Niye ki trendesiniz? Gemiyle gitseydiniz. Hırr!"

"Dur Rex!"

"Deniz tutuyor da bizi."

"Hahahaha!"

"Siz nasıl denizcisiniz hemşerim!"

"Şu fasulyeden var mı daha?"

"Gazından var."

"Buyur?"

"Yapma Rex!"

"Biz tersane işçisiyiz."

"Whew!"

"Take your time, Beth!"

"Öyle desenize hemşerim. Denizciyiz deyince."

"Altı ay çalıştık. Para kazandık. Dönüyoruz memlekete."

"Paralar nerede?"

"Cebimizde."

"Hepsi mi?"

"Hepsi."

"O yüzden bir eliniz hep cebinizde ha!"

"Hahahaha!"

"Niye yatırmadınız bankaya?"

"Biz de dil mil yok hemşerim."

"Dil olmayınca güven de yok."

"Hiç mi yok?"

"Hiç yok."

"Aaa de bakayım."

"Dur Rex!"

"Canı biraz sıkkın da."

"Tek harf bile yabancı dil yok hemşerim. Ne İtalyanca ne İngilizce."

"Artık Yunanca bir sözcük biliyorsunuz."

"Ne?"

"Çüş."

"Ha! Evet evet. Çüş."

"Sizinki de iyi cesaret valla."

"Cahil cesareti Alex."

"He valla."

"Altı ay ne yaptınız?"

"Kaynak yaptık."

"Öyle desenize. Hahahaha."

"Siz nerede ne yaptınız?"

"Biz de mevsimlik işçiydik. Bir ay İskoçya'da meyve topladık."

"Hahahaha!"

Adamlar bize de kaynak yapmıştı. Bizim de sonra onlara kaynamamız gerekecekti. Paralarına.

Tren sallana sarsıla Yugoslavya-Yunanistan sınırına vardığında hava kararmıştı. Gıcırt diye bağıran upuzun bir fren sesiyle. Tren durdu. Sarsıldık. Sonra sessizlik. Sonra gene ilk Rex konuştu. Bu sınırdan da geçersek sabaha Bizans'tayız. Sabaha kadar kafayı vurup yatalım Alex.

Aynı filmlerdeki gibi. İstasyonun bahçesine kurmuşlar bir masa. Masanın üstüne çekmişler bir ampul. Ampulün çıplak ışığı altında neşeli Yunanlı yüzler. Sinekler bile neşeli. Çünkü sinekler de Yunan sinekleri. Vur patlasın çal oynasın. Umurlarında değil dünya. İstasyondaki görevlilerle çat pat anlaşıyoruz. Onların da dilleri kendilerine. Tren biletlerimizi gösterdik. Pasaportlarımızı sabah vereceklerini söylediler. Yattık.

Yunanistan sınırından giremedik. Giremeyince çıkamadık. Bizans'a da varamadık. Sabah uyandığımızda hâlâ sınırdaydık. İstasyon binasının küçük bir odasında. Gece yattığımız odada. Sabah uyandık.

Hepimizi trenden indirdiler. Denizcilerin vizeleri yokmuş. Dil yok, vize yok. Para var. Ama paraları geçmedi. Kaldı ceplerinde. Elleri ceplerinde. Türklere vize vermiyorlar sınırda.

"Bizi ne diye indirdiler Rex?"

"Ne bileyim amına koyum!"

"What does it mean, Alex?"

"Doesn't matter, Beth. It's like… Iıı."

"Like what?"

"Alackaday!"

Sabah pasaportlarımızın peşine düştüm. Bu arada denizciler üzerimize yıkıldılar ya. Onlar için de uğraşıyorum. Dil yok ineklerde. Vize yok. Para var. İşe yaramadı. Burası Yunanistan sınırı. Gece de az kalsın dayak yiyecektik çocuk yüzünden. Çüş demiş görevliye! Yunanlı görevli günaydın dedi. Nasıl dediyse! Ben de ona günaydın dedim. Meğer Türkçe biliyormuş. Trakya şivesi. Gece neden konuşmadın? Gece kafam iyiydi. Sadece Çüş'ü anladım. Hahahaha! Zaten bir şey fark etmeyecekti. Vizeniz yok. Nasıl yok? Yok işte. Bu ne? O sadece giriş vizesi. Bak! *Transit. Simple*. Yanlış yazmışsınız. Ne? *Single* olacak. Bak. *Double*'ın üzerini çizmişsiniz. Ama yanlış yapmışsınız. Ne? *Simple*'ın üzerini çizmeliydiniz. O bizim sorunumuz değil. Vizeyi Ankara'dan almışsınız. Siz Yunanlıların kafaları hep iyi mi kuzum? Bunlar kim? Kimler? Şu iki adam. Biri daha çocuk. Çocuk mu? Evet. Pala bıyıkları olan henüz bir çocuk. Hahahaha! Kim onlar? Kimse. Trende tanıştık. Bir alakamız yok. Ne adamla ne çocukla. Şimdi ne yapacağız? Yunanistan'a giremezsiniz. Vize verseniz? Olmaz. Eee? Birazdan bir tren var. Nereye? Nis'e. Geriye yani. Evet. Ne zaman? Bir saate. İyi uyudunuz mu? Çok. Ne diye kapıyı kilitlediniz? Kaçmayın diye. Ha! Saksıların birine işedim de.

Görevli pasaportlarımızı damgaladı ve iade etti. Rex'in yanına geldim. Rex denizcilere kahvaltı hazırlamış. Onlar da tek elle tıkınıyor. Her zamanki Rex işte. Sorumlu, disiplinli, çalışkan, planlı, dakik. Dur Rex dedim. Kahvaltıyı boş ver. Niye ki dedi?

"Let them eat shit!"

"Çüş?"

"Asıl sana çüş çocuk!"

Pasaportları sahiplerine dağıttım. Durumu anlattım. Ne yapacağız? Kaldık Avrupa'nın ortasında.

"Yani kaldık mı Orta Avrupa'da Alex!"

"Kaldık valla."

"Erzak stokumuz ne durumda Rex?"

"Ne stoku Alex. Dünden beri hızla eridi. Bunlar son valla."

Denizciler hallerinden memnun. Oturduk yanlarına, biz de başladık tıkınmaya. İki elle. Gene de onlar kadar yiyemedik. Ama doyduk. Sonra kalktık yanlarından. Az uzağa oturduk. Rex'le birer keyif sigarası yaktık. Denizciler içmiyor. İçmesin inekler zaten. Sigara.

"Bitti mi?"

"Bitti."

"Kurtuldun yükünden Rex."

"He valla."

"Şu denizciler yüzünden şivem bozuldu Alex."

"He valla."

"Hahahaha!"

"Alex?"

"Çüş?"

"Hahahaha!"

"Gördün mü Alex?"

"Neyi gördüm mü?"

"Pasaportlarımızdaki damgaları."

"Yirmisinde varmışız sınıra, yirmi birinde ayrılmışız."

"Ne sınırmış ama."

"He valla."

Tren geldi. Gıcırt diye bağıran upuzun bir fren sesiyle. Tren durdu. İçindekiler sarsıldı. Gördük. Sonra sessizlik. Sonra bindik. Boş bir kompartıman bulduk oturduk. Denizciler de peşimizde. Dil yok vize yok. Tek elleri ceplerinde. Gelin bili bili. Gelin kuzucuklar. Geriye dön. İstikamet Orta Avrupa.

Trende planımızı Siirtli denizcilere anlattık. Zaten elimize bakıyorlar. Bize mecburlar. Bundan sonra biz de onlara mecburuz. Yani paralarına. Anlaştık.

"Sembiyoz."

"Çüş?"

"Sembiyotik ilişki Rex. Hiç duymadın mı?"

"Birlikte yaşama gibi bir şey miydi Alex?"

"He valla."

"Te liseden kalmış aklımda. İkiziz ya. Hahahaha!"

"Biyolojide böyle. İki canlı türünün bağımlı bir ilişki içinde yaşaması. Ama bu yaşam biçiminin her zaman her iki tür için de yararlı olması gerekmiyor Rex."

"Ne saçmalıyorsun Alex? Biz iki ayrı tür müyüz ki?"

"Biz değil Rex. Biz ve onlar."

"Onlar kim Alex?"

"Biz ve şu Siirtli denizciler."

"Anlamadım Alex?"

"Psikiyatride ise başka türlü tanımlanıyor."

"Nasıl?"

"Şöyle. İki insan arasında aşırı bağımlılık ve karşılıklı birbirini kullanma olarak."

"Aynı sen ve ben Alex. Hahahaha!"

"Dahası var. Taraflardan birisi hayatta kalmak için asalakça diğerine tutunuyor. Bu tam olarak patolojik bir ilişki Rex."

"Aynı sen ve ben Alex. Hahahaha!"

"Saçmalama Rex. Hâlâ anlayamadın mı?"

"Planımız ne hemşerim. Varabilecek miyiz memlekete?"

"Bulgaristan'dan geçeceğiz."

"Komünist Bulgaristan'dan mı?"

"He."

"Ya vize?"

"Komünist Bulgaristan Türklere vize uygulamıyor hemşerim."

"İyiymiş valla."

"İyi tabii. Ama bir sorunumuz var. Bizim biletler Bulgaristan'da geçmiyor."

"Alırsınız o zaman."

"Alırız almasına da. Paramız yok."

"Hee."

Önce Üsküp'e geldik. Sora sora Yunanistan konsolosluğunu bulduk. İki saat kuyrukta bekledik. Vize almayı denedik. Vermediler. Verselerdi geri Yunanistan'dan dönecektik. Vakit kaybettik. Olsun. Denemiş olduk. Tekrar gara geldik. Gara doğru yürürken lokantaların önünden geçtik. Denizcilerin elleri ceplerinde. Sonra bir fırının önünden geçtik. Ekmek yeni çıkmış. Mis gibi koktu. Siirtli denizciler ellerini çıkarmadılar ceplerinden. Sadece tren bileti için anlaştık

hemşerim. O da borç bilesiniz. Borç elbette hemşerim. Sirkeci'ye varır varmaz geri ödeyeceğiz.

Şansımız yaver gitti. Peronda Belgrad'a giden bir tren vardı. Hemen atladık. Biraz sonra tren kalktı. Sarsıldık. Sonra sessizlik. Yolculuk dört saat kadar sürdü. Nis'te indik. Garda bir süre bekledik ve. Berlin'den. Horoz ötüşlü dayımın memleketinden gelen İstanbul trenine bindik. Tren Bizans'a Bulgaristan üzerinden gidiyordu. Şimdilik tek sorunumuz açlıktı. Hepimiz açtık. Paraları vardı ama açtık. Trende uyuduk Rex'le. Sınıra kadar. Rüya bile gördük. Uyandığımızda toktuk.

"Ne gördün rüyanda Rex?"

"Beth'i gördüm Alex?"

"Sen ne gördün Alex?"

"Ben de Beth'i gördüm Rex."

"Duydun mu Beth?"

"I love you both, Rex/Alex."

"We do love you, too. Beth."

Yeni bir sınırdaydık. Tren sallana sarsıla Yugoslavya-Bulgaristan sınırına vardığında akşam olmuş, hava kararmıştı. Çünkü akşamları hava kararır. Akşamları hava Yugoslavya-Bulgaristan sınırında da kararıyor Beth. Gıcırt diye bağıran upuzun bir fren sesiyle. Tren durdu. Sarsıldık. Sonra sessizlik. Sonra gene ilk Rex konuştu. Bu sınırdan geçebilirsek sabah Bizans'tayız. Sabaha kadar kafayı vurup yatalım Alex.

Sınırdan geçebilmemiz Siirtli denizcilere bağlıydı. Bu bağımlı ilişkinin son evresine gelmiştik. Sonra ayrılma, bireyleşme.

"Sembiyoz Rex."

"Ne olmuş sembiyoza?"

"Son evredeyiz."

"Farkındayım Alex."

"Normal kabul edilen bu evrenin aşılamaması bazen ağır patolojilere yol açıyormuş Rex."

"Elleri hâlâ ceplerinde. Bu iyi mi sence?"

"Birazdan anlarız."

Kondüktör genç bir adam. Geldi. Pasaportları uzattık. Gülümsedi. Biz de gülümsedik. Denizcilerin biletlerini aldı. Deldi. Pasaportlarla birlikte iade etti. Bize döndü. Onlar birazdan Sosyalist Yugoslavya'dan kurtulacaktı. Ya biz?

“Tickets?”

“Here!”

“Inter Rail is not valid here.”

“Really?”

“Yes. Really.”

“Well, no tickets then.”

“Money?”

“No money.”

Kondüktör elinde pasaportlarımız trenden indi. Denizcilere döndük. Elleri ceplerinde oturuyorlar.

“Hey! Didn’t they lend you money, Alex? ”

“They didn’t, Beth.”

“For heaven’s sake! What kind of shipwrights they are? ”

“We, too, did not understand, Beth.”

“Where’s the socialism? ”

“We have no idea about that.”

“All I know is that we’re once again at a border. In the middle of Europe. Penniless.”

“Oh! My Little Turkeys.”

Dedi ki yaşlı olanı. Sonra tekrar etti genç olanı.

“Bize mi sordunuz yola çıkarken hemşerim!”

“Amına koyum sizin gibi denizcilerin.”

“Bize mi sordunuz hemşerim yola çıkarken!”

“What does it mean, Alex? Amina koyum?”

“Doesn’t matter, Beth. It’s like… Iıı.”

“Like what?”

“Alackaday!”

“I don’t believe in you Rex/Alex!”

Ben de inanmıyorum kendime Beth. Hep atomlar yüzünden, hep uzaklık yüzünden, hep askerler yüzünden. Zaman her şeyi yiyip bitiriyor. Trans yağ yüzünden. Suni yem yüzünden. Zaman her şeyi yiyip bitirmeden. Biri çıkıp zamanı anlatsın bana. Zaman nedir ki? Nedir ki zaman? Bilen bana da anlatsın. Çabuk anlatsın. Nedir şu zaman?

Amina koyum senin zaman!

»Ya-ni-ti dos-tum. E-sen rüz-gâr-da. Ya-ni-ti dos-tum. U-çu-şu-yor rüz-gâr-da.«

Sadece bu kadar olamaz Beth. Yanıt sadece rüzgârda olamaz. O zaman bu kavga niye? İnsanın kendisiyle kavgası niye? Of!

"Of ofun yarısıdır Hektor."

"Ne demek bu Nis?"

"Okuma demek. O-ku-ma. Bırak unuttuklarını. Anımsadıkların yeter."

Kâğıtları. Kat yerlerinden dikkatlice katlayıp tekrar zarfın içine koydum. Zarfı öptüm. Pulu öptüm. Birinci mektubu kenara ayırdım. Kalbim güb güb atıyor. Ellerim titriyor. Bu sararmış sayfalar, içindeki satırlar, bu güzel el yazısı. Ne tuhaf! Aklımda sadece. Bu satırları yazan kadının bir parçası olduğum var. *Once upon a time*. Şey, bir zamanlar. Aklındakilerin, kalbindekilerin bir parçasıydım. Gözlerinde görmüştüm ona kattıklarımı. Onda benden çoğalanları. Bundan eminim. Mutluluğun bir parçasıydım. Bundan da eminim.

İkinci mektuptaki adres farklı. Newtown, Colchester. Kimin yanında kalıyor acaba? Adres Ruth'un adresi değil. Ama sayfadaki yeri aynı. Adresini yine sol üst köşeye yazmış. Sağ üstte ise bu kez bir tarih yazıyor. Mektubu yazdığı tarih. 5 Şubat 1987. Kış mevsimi. Yalnız insanları daha da yalnızlaştıran mevsim.

Mektuptaki kadının sesi çok üzgün. Yazdıkları belki de bu yüzden anlaşılmıyor. Neden seni bağışlamamızı istiyorsun Beth? Neden bu kadar çok özür diliyorsun? Sen bencil değilsin. Düşüncesiz hiç değilsin. Olamazsın ki! Tutamadığın sözler hangileri? Neden utanıyorsun kendinden Beth?

If you can trust me enough – or want to keep on writing then lets try, and see if it works.

Of!

"Of ofun yarısıdır Hektor."

"Ne demek bu Nis?"

"Okuma demek. O-ku-ma."

"Iıı."

"Yirmi küsur yıl sonra mektup mu okunur Alex! Okusaydın ya zamanında."

"Gerzek gerzek konuşma Nis. Güle güle. Bundan sonra of demeyeceğim sana."

Birinci kâğıdın sonlarında kalem değiştirmiş. Çünkü tükenmez kalem tükenmiş. Hem de tümcenin ortasında. Çünkü düşünceleri

ağır. Çünkü yalnızlığı ağır. Çünkü çok hızlı yazmış. Karalamış adeta. Ah! Beth.

I'm going to try and get hold of the photographs from Boots Inverness – if they haven't destroyed them then they should be stored somewhere.

Olsun Beth. Üzülme. Yeniden yollarım sana. Bu kadar umutsuz olma.

Bu kadın çok umutsuz. Çok yalnız. Hayal kırıklığı çook büyük! Her şeyi terk etmeye hazır. Vazgeçmeye hazır. Sanki herkes onu terk etmiş. Bu kadın kızgın. Öfkeli. Benim şimdiki halim gibi. Ama ben kırk altı yaşındayım! O ise on dokuz daha!

Hani basitleşmiştin? *What?*

Dünyaya karşı çok duyarlı. Ayrıca çok akıllı. Kaldıramıyor saçmalıkları. Hele yalnızken. İnsan. Yalnız. Tek başına. Ah! Beth.

I decided to leave the Women's Group at the university – well I've declined my allegiance with the women's movement. From the above I'm sure you'll know why it's that they weren't speaking about women's liberation at all, only how they could help women get on in the world – well bullshit, all this middle-class feminism.

İkinci sayfada mektubun hüznü biraz dağılıyor. Yerini öfke alıyor. Çünkü Thatcher Hükümeti dokuz yıldır işbaşında. Hükümet çalışan sınıflara karşı her geçen gün daha çok saldırganlaşıyor. Daha çok barbarlaşıyor.

Its getting worse ever here – what with 9 years of the Thatcher Government, but people are fighting back.

Yasal kürtaj süresini birkaç haftayla sınırlayan teskerenin yasalaşmaması için hemşireler yürüyor. Başkent ayakta, ülkenin her yanında hemşireler sokakta. Ve denizciler, feribot işçileri grevde. Ve ülkenin en büyük özel otomobil fabrikası. Ford Dagenham işçileri grevde.

Ama sonra. En sonda. Yine umutsuzluk. Yine çaresizlik. Sanki bizi kaybetmiş gibi. Bu dünyada yapayalnız kalmış gibi. Kaybolmuş gibi. Vazgeçmek üzere olan bir kadın. Bir dost.

Well you must decide whether to write back or not, I have tried to be honest but I feel that since I first met you we have probably all gone through a lot of things which have changed us as people. I have been very reckless and I'm sorry for not writing, sometimes it gets into

nuisance circle where I know I have not written and I put it off – well nothing should be chore – if you have some friendship still left then let's share it – let's all be honest. I'll try, there is really no point otherwise is there?

All love to you.

Beth.

Of!

"Of ofun yarısıdır Hektor."

"Ne demek bu Nis?"

"Bu kadar melodram yeter Alex. Kurtul şu geçmişten. Patoloji bu."

"Ya hikâyem?"

"Hangisi?"

"Geri dönüş yolculuğumuz. Yarım kaldı."

"Bana anlat kalanını."

"Ya Beth."

"Sen artık onun için çook uzak bir geçmiştesin. O bunu anladı."

"Nereden biliyorsun?"

"Üçüncü mektuptan. Altı ay sonra yazdı."

"Mutlu mu peki?"

"Inverness'te tanıştığınız. Kendisiyle barışık eski Beth oldu yeniden. Kurtuldu."

"Sahi mi?"

"Sahi?"

"Ya biz? Bizi unuttu mu peki?"

"Hiçbir zaman. Dördüncü mektubun sonunda söyledi."

"Ne söyledi?"

"Remember that you have a friend here who thinks of you – and remembers your kindness."

"İyilik mi?"

"Aşk en büyük iyiliktir dostum."

"Yarım kalsa da mı?"

"Yarım kalsa da."

"Okuyayım mı?"

"Okuma bence."

"Okumadan nasıl yazarım hikâyemi?"

"Daha güzel yazarsın."

"Peki Nis. Hazır mısın o zaman?"

"Hazırım Alex."

"Nerede kalmıştım?"

"Şu sefil kaynakçılar. Birazdan Sosyalist Yugoslavya'dan kurtulacaklardı."

"Ha! Anımsadım."

Dedi ki yaşlı olanı. Sonra tekrar etti genç olanı.

"Bize mi sordunuz yola çıkarken hemşerim!"

"Siktirin gidin lan!"

"Bize mi sordunuz hemşerim yola çıkarken!"

Trenden indik. İkisi de pencereye çıkmış bize bakıyor. El sallıyor ve sırıtıyor. Birer elleri havada. Görünmüyor ama. Diğer elleri ceplerinde olmalı. Hemen sonra tren kalktı. Sarsıldılar. Sonra sessizlik. Karanlığın içinde tren çabucak kayboldu. Kusacağım Rex. Koş şuraya. Oraya değil. Git, daha git. Oraya. Kustum.

Rex'le birbirimize baktık. Önce o bana dil çıkardı. Sonra ben ona. Sonra güldük halimize. Hahahaha! Hahahaha! Yine bir sınıra takıldık Alex. Tam olarak Rex. Bakalım buradan hangi yöne gideceğiz. İddiaya girdik. O geri Yugoslavya'ya postalanacağımızı söyledi. Ben hayır dedim. Bizi geriye yollayamazlar. Ne yaparlar? Bilmiyorum Rex. Burası Komünist Bulgaristan. Belki bir çalışma kampına yollarlar. Hahahaha! Bilet paralarını kazanana kadar taş kırarız. Ya da inek sağarız. Ya da duvar boyarız. Ya da.

Gar binasının yan yana iki kapısı var. Ve aralarında bir metre mesafe var. Soldaki kapının solunda bir pencere var. Kapı ve pencere kardeş. İkisi de kapalı. Pencerede metal şeritli stor perdeler var. Ofis odalarının pencerelerine takılan cinsten. Dışarıya normal ampul ışığı sızıyor. Kapının üzerinde bir tabela. Ama tabii Bulgarca. Sağdaki kapı açık. İçerisi loş. Kapının derinliklerinde, neon lambaların ışıkları yanıp sönüyor. İçeride bir bar olabilir. Başka ne olabilir ki Alex? Bu Balkan halkı pek bir hoş Rex. Hepsi serhoş. Karnım çok aç Alex. Benim de Rex. Kaç gündür yoldayız Alex. Bir-iki-üç-dört. Bugün beşinci gün Rex.

Yüzümüz gar binasına, sırtımız demiryoluna dönük konuşurken bil bakalım ne oldu Nis? Trende pasaportlarınızı kontrol eden genç kondüktör geldi. Tam isabet. Peki söyle. Hangi kapıdan çıktı? Barın kapısından. Vay canına! Hahahaha! Ama kesin bu sorumu bilemeyeceksin. Sor bakalım. Yanımıza gelir gelmez bize ne dedi? Ben ne-

reden bileyim Alex, müneccim miyim ben? Hahahaha! Peki nece dedi? O kolay. Elbette Türkçe dedi.

Hem de çok güzel bir İstanbul Türkçesiyle konuşuyor genç kondüktör. Pek çok Türk'ten daha güzel. Pasaportlarımızı iade etti. Ülkeden çıkmak için otuz altı saat vaktimiz olduğunu, bu sürenin sonunda hâlâ Bulgaristan topraklarında olursak casus muamelesi görebileceğimizi söyledi. Casus mu? He valla. Bulgaristan'da içeri düşecek olursak bizi hiç kimse bulamayabilirmiş. Tam olarak böyle dedi. Peki ne yapacağız? Dedim ya, hemen yürümeye başlayacak ve hiç durmadan yürüyeceğiz. İyi de hangi yöne? Elbette doğuya. Hahahaha!

Ama genç kondüktör bize bir iyilik daha yaptı. Önümüze düştü ve bizi anayola kadar götürdü. Karanlık sokakların ve tarlaların arasından sanırım yedi yüz sekiz yüz metre kadar yürüdük. Anayol görününce durduk. Bu tarafa doğru yürüyeceksiniz. Eliyle gösterdi. Sakın unutmayın. Hiç durmak yok. Hiç mi? Hiç. Ya otostop? Bu saatte kimse durmaz. Durursa elbette binin. Teşekkür ettik. El sıkıştık. Kondüktör geriye döndü biz de yola doğru yürümeye başladık. Artık demiryolu değil, karayolu çocuklarıydık.

Ortalık zifiri karanlık. Tek bir ışık yok. Geride, az uzakta, bir benzin istasyonunun ışıkları var sadece. O da ancak kendini aydınlatabiliyor. Gözlerimiz karanlığa alışınca, durduğumuz yerin on beş yirmi metre yan tarafında bir yol daha olduğunu fark ettik. Toprak bir yol. Anayola paralel uzanıyor. Ve iki yolun arasında yüksek ve sık ağaçlar var. Kavak olabilir.

Rex dedim. Ha otuz altı saat ha yirmi altı. Hadi gel az oturalım. He valla. Zaten araba falan geçeceği yok. Ağaçların arasına daldık. Tam ortaya gelince sırt çantalarımızı çıkardık ve yere çöktük. Toprak. Toprak ne güzel Alex. Çok güzel Rex. Mutlu musun Alex. Bilmem ki Rex. Sen? Ben de bilmiyorum Alex. Eve varabilecek miyiz sence? Hiçbir fikrim yok Alex. Ayağın nasıl? Düne kadar çok iyiydi. Bugün biraz sancıyor. Yürüyebilecek misin peki? Elbette yürüyebilirim. Ama bu gece yürümeye hiç niyetim yok Rex. Aklında ne var Alex? Senin aklındaki Rex. Hahahaha! Burada bizi kimse görmez. Yani? Ateş.

İnsan üşüdüğünü ateş yakınca daha iyi anlıyor. İnsan içindeki üzüntüyü ateşe bakınca daha iyi anlıyor. O gece orada. Bulgaris-

tan'ın hiç bilmediğimiz komünist topraklarında. Minik bir kamp ateşi yaktık. Uyku tulumlarımızı çıkardık. Birini altımıza serdik, birini üzerimize örttük. Çantalardan dolu olanına yaslandık. Ateşe baka baka konuştuk. Önce Beth'i düşündük, şarkımızı söyledik. *Hoş geldin bebek, yaşama sırası sende, senin yolunu gözlüyor, nay-na-na-nay-na-nay-na-nay*, *sosyalizm* sosyalizm sosyalizm *filan.* Ruhumuz tatlandı. Çantanın dibinde bir parça çikolata bulduk. Paylaştık. Ağzımız tatlandı. Sonra yemeklerden söz ettik. Çok açtık. Ateşe baktık. Sustuk. Ateş köz olmuştu. Keşke şimdi mısırımız olsaydı Rex. He valla. Tam mevsimi. Biraz sonra ateşi söndürdük ve yattık.

Sabahın ilk ışıklarıyla uyandık. Etraf hâlâ ıssız. Hava serin. Birer sigara yaktık. Aç karnına. Zaten istesek de tok karnına yakamayız. Sessizce içtik. Sonra toparlandık ve anayola çıktık. Kamp yaptığımız yere baktım. Ağaçlar gerçekten kavak ağacıymış. Etrafta hiç ev yok. Az gerideki istasyon yerli yerinde duruyor. Uzakta bir otomobil göründü. Yaklaştı ve yanımızdan geçip gitti. O anda tarlaları fark ettik. Yolun karşı tarafında tarlalar uzanıyor. Göz alabildiğince tarla. Yemyeşil. Bil bakalım Nis, ne tarlası? Mısır mı? Yürü be! Ama onlar mısır tarlaları. Yol boyunca. Te Sofya'ya kadar yolun sol tarafı mısır tarlasıydı. İnsanda biraz şans olmalı.

Saate baktım. Bulgaristan'ı terk etmek için yirmi sekiz saatimiz kalmıştı. Başladık yürümeye. İkizim ve ben. » *Yürümekten ayakları şişmiş Akhates için hızlı hızlı solur keyfini.*« Bulgaristan mısırları. İkizim Aineias ve ben. Akhates. Yoldaşı. Aineias'ın yoldaşı. Sabah serinliğinde birkaç kilometre yürüdük. Yine de ter içinde kaldık. Belki beş. Belki altı. Belki on beş. Belki on altı. İnsan karnı açken mesafe algısını yitiriyor. Sayı da sayamıyor. Uzakta bir yol levhası göründü. Yaklaştık. Okuduk. Yol levhaları her dilde aynı. Sofya 50 kilometre.

Güneş yükselmişti. Birazdan sıcak basar Rex. Ben de sana basacağım şimdi. Niye ki? Niye acaba. Sağını solunu öğrendin mi bari. Hem de çok iyi. İyi bari. Bir saat kadar daha yürüdük. Yorulduk. Durduk. Terlemiştik. Susadım Rex. Eğil. Siktir be! Rex bir araba? Hani nerede? Solda.

Araba durdu. Sevinçten. Araba sevinçten durmadı. Biz sevinçten iki maymun gibiyiz. Hahahaha! Hahahaha! Zayıf bir adam indi arabadan. Selamlaştık. Sofya? *Yes*, Sofya. Bagajı açtı. Çantalarımızı yükledik. Sonra bindik ve gazladı araba. Eski bir Skoda.

Hazırcevap biri ama tek kelime Türkçe bilmiyor. İngilizce de bilmiyor. Biz de tek kelime Bulgarca bilmiyoruz. Gene de çok hoş sohbet ettik. Ve gayet güzel anlaştık. Çünkü hepimiz insanız. Arabadan indiğimizde üçümüz de gülüyorduk. Neye güldüğümüzü anımsamıyorum. Sanırım her birimiz farklı şeylere gülüyorduk. Burası büyük bir dinlenme tesisiydi. Yol soldan İstanbul'a gidiyormuş. Eliyle gösterdi. Kavşağı geçip düz gidince de Sofya. Yolun kenarındaki otobüs durağını işaret etti. Zaten önünde bir belediye otobüsü duruyordu. Biz konuşurken kalktı. Bulgar arkadaşımızın bizi burada indirmesi gerektiğini, istese de daha fazla götüremeyeceğini anladık. Turist olduğumuz her halimizden belli. Bize birkaç bozukluk verdi. Toplam 40 stotinki. Belediye otobüslerine yetecek kadar. Bir kâğıda bineceğimiz otobüslerin numaralarını yazdı. Elçiliği tarif etti ve gitti. Son cümlesini de anladık Nis. *Uspekh*. İyi şanslar mı demek? *Da*. Fonetik olarak mı? *Da*.

Oturduk ve birer sigara yaktık. Şanslı sayılırız Rex. Elli kilometreyi bir saatte geldik. Şimdi ne yapacağız Alex? İki seçeneğimiz var. Ya karşıda durup İstanbul yönüne otostop çekeceğiz. Ya da doğruca elçiliğe gideceğiz. Önce otostopu deneyelim mi? Sigaralarımız bitine kadar düşünelim Alex. Olur düşünelim. Sigaralarımız bitti. Otostop çekmeye karar verdik. Sonuç sıfır.

Türk konsolosluğuna ulaştığımızda dört otobüs değiştirmiştik. Son etapta ise gene yürüyoruz. Otobüsler için söyleyebileceğim dikkate değer iki şey var. Birincisi şu. Şoförleri kadındı. Ve ikincisi de şu. Bir durağa geldiğinde duruyor. Bütün kapılar açılıyor. İsteyen istediği kapıdan inip biniyor. Kapıların tam karşısında kumbaralar var. İsteyen para atıyor. İsteyen atmıyor. Biz de atmadık. Şoför hiç kimseyle muhatap olmuyor. Sadece işini yapıyor. Çünkü kapalı bir bölmede oturuyor.

Uzaktan binanın önündeki bayrağı gördüğümüzde yorgunluğumuz da açlığımız da geçmişti. Adımlarımızı hızlandırdık. Kapısının önünde beş altı basamaklı bir merdiven var. Hemen yanında da bir kulübe. Kulübenin içinde bir polis. Kapıya doğru yöneldiğimizi görünce bizi durdurdu. Biz Türk'üz dedik. İyi de dedi. Bugün bayramın ikinci günü. Mesai öğlen bitti. Ne bayramı. Kurban bayramı. Tamam dedik. Biz de kurbanız. Kurban olayım al bizi içeri. Alamam. Alırsın. Alamam hemşerim. O sırada binanın dış kapısı açıldı ve bir adam belirdi kapıda. Samet! Alsana çocukları içeri.

Hey! Gözünü sevdiğimin memleketi. Suyu bile bir başka. Bir görsen Nis. Nasıl rahatladık. Nasıl gülüyoruz! Kurtulduk Rex. He valla. Çantalarımızdan kurtulduk ve lavaboda bir güzel temizlendik. Tekrar üst kata çıktık. Rahat koltuklara oturduk. Konsolosluk görevlileri etrafımıza toplandı. Bugün gerçekten bayramın ikinci günüymüş. Birazdan hepsi çıkacak. Hazırlanıyorlar. Az daha geç kalsak kimseyi bulamayacaktık. Hikâyemizi kısaca anlattık. Biz anlattıkça güldüler. Aslında birlikte güldük demeliyim. Rex bir şey söylüyor. Hepimiz gülüyoruz. Hahahaha! Sonra ben bir şey anlatıyorum. Hahahaha! Hepimiz gülüyoruz.

Consequently. Şu an itibariyle yirmi iki saatimiz kaldı efendim. Yirmi iki saat sonra ülkeden çıkmış olmalıyız. Hiç merak etmeyin dedi. Bizi kapıda görüp içeri alan konsolosluk görevlisi. Polismiş. Sivil elbette. Adı Faruk. Sizi yollarız. Uçakla mı yollayacaksınız? Hahahaha! Trenle mi? Yok canım. Karayoluyla o zaman. Tabii tabii. Bir çaresini bulacağız. Hadi hazırlanın, hemen çıkalım. Benim arabayla gideceğiz. Nereye?

Çantalarımızı sırtlandık. Tam binanın kapısından çıkacağız. Bir ses duydum. Tam arkamda. Hırr! Bir döndüm o. Ürperdim ve iç geçirdim. Bayan Periyot'un köpeği. Hav-hav-hav! Bu kez altı bağlı değil. Beni tanıdı it oğlu it. Adım adım yaklaştı ve tam önümde durdu. Rex dedim, sakın seveyim deme. Sonra Rex'i gördü. Sonra bir ona bir bana baktı. Bir ona bir bana. Afalladı. Sanırım hangimizi ısıracağını şaşırdı. Bizi karıştırdı. İkiz olmanın faydaları. Tuhaf bazı sesler çıkardı ve dönüp gitti. Nereye? Sahibinin yanına elbette. Konsolos'un köpeği, konsolosun kızı ve konsolos. Az geride yan yana duruyorlar. Onlar da çıkmak üzere anlaşılan. Bayan Periyot'a el salladım. Ama yanında babası vardı. O yüzden yanına gitmedim. O da bana el salladı. Gülümsedi. Benim yerime, konsolos ailesinin yanına komiser Faruk gitti. Konsolos beyle birkaç dakika konuştular. Sonra geri döndü. Haydi bakalım.

Arabada komiser Faruk'un ilk işi Bayan Perihan'ı nereden tanıdığımı sormak oldu. Tanımıyorum dedim. Ama el salladın. Ha! Bayan Periyot demek istiyorsunuz. Hahahaha! Periyot köpeğin adı. Hadi ya? Emin misiniz? Elbette. Konsolosun kızının adı Perihan. Okuldan dedim. Bayan Perihan'ı okuldan tanıyorum. Aynı takımdaydık. Bir kez antrenmana çıktık. İlkbaharda Ankara'daydılar de-

dim. Konsolos bey Sofya'ya yeni tayin oldu dedi. Nereye gidiyoruz? Çevre yoluna. Orada bir konaklama tesisi var. Sizi oraya götürüyorum.

İşte yeniden aynı yerdeyiz. Burada büyük bir otopark, büyük bir benzin istasyonu ve büyük bir lokanta var. Birlikte lokantaya girdik. Bir masaya oturduk. Komiser Faruk cebinden biraz para çıkardı ve bize uzattı. Toplam 70 leva. Aralarında toplamışlar. On levasını da konsolos bey vermiş. Eksik olmasın. Aldık. Teşekkür ettik. Siz bir şeyler yiyin, bu arada ben de bir araba ayarlamaya çalışayım. Dedi ve gitti. Kalkıp yemek aldık Rex'le. Kırk beş leva. Aslında aç hissetmiyormuşuz. O gün o yemeğin tek güzel yanı. Üstüne içtiğimiz keyif sigaralarıydı. *As a matter of fact*. Canımız sıkılmıştı bu işe. Tam bir hayal kırıklığı. Türkiye Cumhuriyeti Devleti de neredeyse aynı şeyi söylüyordu. Siirtli kalleş denizcilerin söylediğini.

"Bize mi sordunuz hemşerim yola çıkarken!"

Doğru. Yola çıkarken kimseye sormadık abi. Hahahaha!

Gene de umutluyduk. Umut bazen insanın her şeyi. Bazen hiçbir şeyi.

Büyük abim. En akıllımız, en beceriklimiz, en neşelimiz, en yardımseverimiz. Sarışındı eskiden. Şimdi kapkara. Güneşten. Lüleburgaz'ın güneşi fena. 65'inci Mekanize Piyade Tugay Komutanlığı. Dora Kışlası. Güneş. Sakıncalı erleri daha mı fazla kavuruyor ne? Bir söğüdün gölgesinde oturuyoruz. Büyük abim düdük yontuyor söğüt dalından. Biz maceramızı anlatıyoruz ona. Kanal sigarası içiyoruz birlikte. Hayat. Orada ya da burada. Ters ya da düz. Bir ikame.

Askerlik. Bizde kutsal görev. Vatan borcu. Ama şans işte. Kimisi Kandilli'de yapar, kimisi Bizans'ta. Kimisi Kırklareli'nde, kimisi Göt Dağı'nın eteğinde. Her yer vatan toprağı. Kimisi yazıcı olur, kimisi manav. Kimisi düdük yapar söğüt dalından. Kimisi de olur. Sefa pezevengi. Şans işte. Askerde küçük iş olmaz. Her iş önemli ve değerlidir. Yeter ki sağ salim evlerine dönsün yavrular.

"İki otobüs bileti alacak parası yok muymuş konsolosluğun yani? Kaç kuruş ki!"

"Yokmuş amına koyum."

"Abi!"

"Hıı?"

"Abitter abim nasıl ölmüştü?"

"Nereden çıktı şimdi bu?"

"Ne bileyim aklıma geldi."

"Motor kazasında."

"Duvara mı toslamıştı motoruyla?"

"Hayır. Gece bir araba çarpmış arkadan."

"Demek ben yanlış hatırlıyorum."

"Siz o zaman bit kadar bir şeydiniz."

"Sabah Konya Yolu'nda bulmuşlar. Yolun kenarındaki akarın içinde. Motoru da az ileride."

"Ereğli de, öyle değil mi?"

"Ereğli de."

"Çarpanlar alıp hastaneye götürseydi kurtulurdu belki."

"Götürmeleri gerekirdi."

"Ah insanlık!"

Biraz sonra komiser Faruk geri döndü. Yüzünden işlerin kötü gittiğini anladık. Kimse İstanbul'a gitmiyor yahu! Tam yanımıza oturduğu anda tesisin önüne bir otobüs yanaştı. Edirne Birlik. Hem de boş, bomboş.

"İşte şansınız döndü çocuklar. Bekleyin beni. Hazırlanın hatta. Hahahaha!"

"Zaten hazırız Faruk abi. Hahahaha!"

Heyecanımız çok kısa sürdü. Bu arada biz de çantalarımızı sırtlandık ve binanın dışına çıktık. Komiser Faruk otobüsün şoförüyle konuşuyor. Seslerini duyabiliyoruz.

"Alamam komiserim."

"Nasıl alamam ya! Para mı derdin?"

"Yok komiserim."

"Ya ne peki?"

"Sınırdan boş girdim. Boş çıkmalıyım."

"İki çocuk yahu."

"Çıkarken sorarlar bu yolcuları nereden buldun diye?"

"Yolcu değil dersin hemşerim."

"Olmaz komiserim."

"Otostopçular yahu."

"Alamam komiserim."

"Pasaportlarında bile yazıyor. Otuz altı saat içinde çıkmak zorundalar."

"Olmaz komiserim. Alamam."

"Öyle olsun şoför efendi. Türkiye'de çıkarsın nasıl olsa karşıma."

"Üzülme komiserim. Sen elinden geleni yaptın."

"Zoruma gitti çocuklar."

"Gitmesin. Buluruz biz bir yolunu."

"Ah ulan ah! Memlekette olacak da böyle konuşacak ha! Vay yavrum vay!"

Komiser Faruk gerçekten üzülmüştü. Birlikte birer sigara içtik. Sonra gitti. Nasılsa öğrendiniz konsolosluğun yolunu. *Da*. Gidemezseniz gelin. Tamam geliriz. İyi şanslar. Teşekkürler. Hoşça kalın. Güle güle komiserim.

"Rex!"

"Efendim."

"Sence varabilecek miyiz eve?"

"Vardık bile."

"Ne?"

"Az önce büyük abimle konuşuyordun."

"Kendi kendime?"

"He valla. Kendi kendine."

"Demek ki varmışız."

"Daha varmadık Rex."

"Sence varabilecek miyiz eve Alex?"

"Kaç saatimiz kaldı?"

"On yedi."

"Daha çok var."

"Hahahaha!"

Komiser gittiğinde güneş alçalmıştı. Ama hava çok sıcak. Ağustos sıcağı. Yazın hava sıcak olur zaten. Yazın günler uzun olur. Ama yazın bile bir gün yirmi dört saat. Bulgaristan'da da yirmi dört saat. Kaç saatimiz kaldı Rex? On beş Alex. Yürüsek mi acaba?

Kalan 25 levamıza su ve sigara aldık. Benzin istasyonunun içindeki dükkândan. Umutlu muyuz, yoksa umutsuz muyuz? Bilmiyoruz. Hatta hiçbir fikrimiz yok Nis. Üzerinden çok yıllar geçti.

Bil bakalım hangi sigarayı bulduk Nis? Belomorkanal mı? Fonetik olarak. *Da*. Hahahaha! Hahahaha!

Dükkândan çıktık. O anda. Biraz ileride bir araba gözüme çarptı. Beyaz bir Mercedes. Almanya plakalı. Park yerinde park etmiş duru-

yordu. Kapıları açıktı. Arabanın ilginç bir yanı yoktu. İlginç olan ayaklarıydı. Arabanın değil. Adamların ayakları. Dört erkek ayağı. İki erkek eder. Açık kapılardan dışarıya sarkıyordu. Bunlar Türk olabilir mi Rex? Bana olabilir gibi geliyor Alex. Arabaya doğru yürümeye başladık. İyice yaklaşınca, arabanın içindeki adamların beyaz atletleriyle uzandıklarını gördük. Doğruldular. Kesin Türk bunlar Alex.

"Merhaba hemşerim."

"Merhaba."

"Yolculuk nereye?"

"İstanbul."

Muzaffer ve Hasan. Arabanın sahibi onlar değildi. Onlar patronu bekliyorlar. Patrona sormalıyız öyleyse. Patron kim?

"Bak orada. Yanında piliçler var."

Lokantanın önündeki masaların birinde, büyük bir dut ağacının gölgesinde, kır saçlı bir adam oturuyordu. Etrafında bir sürü genç ve güzel kadın. Kahkahalar te buraya geliyor. Ya da ben çok duyarlıyım. Rex arabanın yanında kaldı. Gidip soracaktım. Gittim. Giderken. Üstüme başıma, kaşıma gözüme, boğazıma gırtlağıma çeki düzen verdim. Öhö-öhö! Medeni cesaretimin tümünü, o an orada, tek bir tümce için tükettim. Hayatımızı kurtaracağını umduğum tek bir tümce.

"Ayağınıza düştük efendim, lütfen bizi de İstanbul'a götürün."

Dedim ve yere düştüm. Kadın kahkahaları duydum. Bayılmışım. Uyandığımda Mercedes'in yanındaydım. Anladım ki. Aslında kavradım demeliyim. İnsanı medeni cesareti ayakta tutuyor. *Or. To tell the truth*. Birkaç gündür. Keman teli gibi gerginmişim.

Hemen bir sigara yaktım. Kurtuluşumuzun şerefine. Hem de tek başıma. Rex/Alex'le bakıştık birbirimize. Öksüre öksüre. Gülümsedik. Ah insanlık! Ah Belomorkanal!

Hava kararmak üzereydi. Kır saçlı adamı bekliyorduk. Patron Sofya'daki evine gitmiş. Duş alıp gelecekmiş. Gece oldu. On bir. Daha gelecek. On iki. Daha gelecek. Kaç saatimiz kaldı Rex?

"Daha gelecek amına koyum."

Muzaffer daha yaşlı olanı. Patrona küfür edip duruyor. Sakalları yok. Teke. Hasan genç olanı. Bizim yaşlarda falan. Birkaç günlük sakal var yüzünde. Patron dedikleri adamla birlikte. Horoz ötüşlü dayımın memleketinden. Berlin'den geliyorlar. Patron bunları arabası-

na almış. Yani onlar da bizim gibi aslında. Otostopçular bir nevi. Muzaffer'in ehliyeti var. Hem yoldaşlık ediyor patrona, hem de şoförlük ara sıra. Hasan'a daha büyük iyilik yapmış patron. Hapse düşmekten kurtarmış. Evrakta sahtecilik. Kefaretini ödemiş, çıkarmış nezaretten. Tutmuş kulağından, götürüyor köyüne.

"Kafasına sıçtığım. Üçten yedi olur mu hiç. Sekiz yap bari."

"Daha gelecek amına koyum!"

Aralarındaki alaka ne düzeyde bilemiyoruz tabii. Bunları patronu beklerken Muzaffer anlattı. Sevimsiz birisi. Hem de çok sevimsiz.

"Nasıl duşmuş amına koyum!"

"Patron da patronmuş ha!"

"Acıktık amına koyum."

"Şimdi tıkış tıkış gideceğiz amına koyum. Zaten hava sıcak."

"Bir de siz çıktınız amına koyum."

"Muzaffer! Ben çocuklarla gideyim. Sen otobüsle gel istersen."

"Aaa! Geldin mi patron! Nerede kaldın yahu?"

Patron geldiğinde saat tam bir olmuştu. Gece. Yeni bir gün. Bulgaristan'ı terk etmemiz için on saatimiz kaldı. Türkiye sınırı yaklaşık 300 kilometre.

Patron kucağında piliçlerle geldi. Herkese birer tane. Nar gibi kızarmış. Yanında ekmek ve ayran. Hayatımda yediğim en güzel ikinci piliçti. Hatırlıyor musun Beth!

Nis diyecektin sanırım. *What?*

Şu patron. Babacan biri. Çünkü kır saçlı. Ve ister inan ister inanma sevgili/sevdalı Beth. Aynı Mehmet dayım. Cömert, iyiliksever. Ve çok yakışıklı. Paranın önemini biliyor, anlamını biliyor. Nasıl harcanması gerektiğini biliyor. Hayatı biliyor. Ve. *Most importantly*. Hiç acele etmiyor.

Piliçleri yedik bitirdik. Konuşa konuşa. Güle oynaya. Üstüne birer sigara içtik. Ve sonra yola çıktık. Sabah Kapıkule'deydik. Hava henüz aydınlanmamıştı. Sınırdan sorunsuzca geçtik. Patron görevlilerle konuştu, şakalaştı. Edirne'de hepimize çorba ısmarladı. Otobüs terminalinde. Muzaffer'le Hasan'ı şutladı. Biletlerini aldı. Ellerine tutuşturdu. Hasan'a biraz nasihat etti.

Patron. Kızını evlendirmeye Çorlu'ya gidiyordu. Bizi de davet etti düğüne. Teşekkür ettik. Dora Kışlası'nın önünde. Lüleburgaz'da indirdi bizi. Biraz harçlık verdi. İstanbul'a gitmemize yetti.

Hepsi köpekler yüzündendi. Hep atomlar yüzündendi. Hep uzaklık yüzündendi. Hep yağmurlar yüzündendi. Ada'daki. Belki de hepsi. Trans yağ yüzündendi. Ya da suni yem. Atomları unuttum. Askerleri de.

"Bil bakalım. Patronun adı neydi Nis?"

"Hahahaha! Bundan kolay soru mu olur Rex/Alex?"

"Söyle o zaman."

"Elbette. Iıı. Mehmet'ti."

"Hadi oradan Nis. Güle güle."

Ama dünya yuvarlak. Her dönüş dairesel. Anlamaktan önce anımsamak gerek. Bulmaktan önce kaybetmek gerek. Dönebilmek için yola çıkmak gerek. Rüya görmek gerek. Uykuda rüya görmek gerek. Rüya uykuda görülür zaten. Uykudan uyanmak gerek. Rüyadan uyanınca. Rüyayı unutmak gerek.

Nis gittikten sonra üçüncü ve dördüncü mektubu da okudum. Kendimi çok kötü hissediyorum. Keşke mektupları hiç okumasaydım. Yanlış yaptım. Büyük bir yanlış. Şimdi hikâyemi nasıl yazarım! Bahane arama Alex! Zaten bir rüyaydı. Hayaldi yani. Ama güzeldi. Güzel hayaller güzel oluyor. İnsanı hayata bağlıyor. Alıştırıyor. Heveslendiriyor. Ama ölülere söz verdim. Hem de birkaç defa. Hatırlıyorum. Unutmuş gibi yapamam. Of! Affedin beni ölüler. N'olur affedin.

"*Yaşayanların dilinin ötesinde, ölüler ateşle konuşur birbiriyle*. Ama sen yaşıyorsun hâlâ."

"Bunu da kim söyledi? Kim var orada?"

"Senin işin savaşla ve savaşın pişmanlığıyla değil Hektor. Ama başka pişmanlıkların içinde de şiir olabilir."

"Nis!"

"Ida mı demişti? *En iyi/güzel hikâyeler gerçek hikâyelerdir*, diye?"

"Evet Nis. Ida demişti."

"Merak etme öyleyse. Ben şahidinim."

"Sağ ol Nis."

"Yat uyu dostum. Dinlen. Yarın açık görüş var."

Uyudum. Hem de kendi pişmanlıklarımın içinde mışıl mışıl. Affet geçmişim.

"Alex! Uyan. Kahvaltı hazır."

"Alex! Alex!"

"EdipBakDeniz! Babanı uyandır hadi."
"Baba. Baba. Baba! Uyan baba."
"Kahvaltı hazır baba."
"Baba. Uyansana!"
"Uyanmıyor anne."
"Hava çok güzel de. Havada sürpriz bir güneş var de."
"Hava çok güzel baba. Havada sürpriz bir güneş var."
"Uyanmıyor anne."
"Çay soğuyor de."
"Çay soğuyor baba."
"Baba! Uyan baba."
"Uyanmıyor anne."
"Çay bayatlayacak de."
"Çay bayatlayacak baba. Uyan baba."
"Çaya da mı uyanmadı!"
"Çok derin uyuyor."

Oysa ben uyanıktım. Çoktan uyanmıştım. Erkenden kalkmış, tıraş olmuştum. Heyecanlıydım. Sevinçliydim. Bakalım kim gelecek ziyaretime. Umarım birileri gelir. Hep geldiler. Yine de korkuyor insan. Unutulmaktan.

"Ziyaretçin var Alex."

Hah işte. Yaşasın! Acaba kim? Mahzur mu? Yoksa Korkut mu? Rex mi! Büyük abim mi? Yoksa küçüğü mü? Hepsi birlikte gelseler keşke. Annem babam da olsa yanlarında. Hatta nenem. Hahahaha! Kim acaba?

"Merhaba."
"Kimsiniz bayan?"
"Adım Âlin. Soyadım Demirbilek."
"Tamam da. Siz kimsiniz?"
"Uzun zamandır sizinle telefonla konuşmaya çalışıyorum."
"Olabilir. Ama siz kimsiniz?"
"Dedim ya. Âlin Demirbilek."
"Memnun oldum. Ama siz kimsiniz?"
"Ben sizin…"
"Evet?"
"Ben sizin…"
"Evet?"

“Nasıl denir ki pat diye?”
“Pat diye söyleyin.”
“Ben sizin klozete döktüğünüz tohumum.”
“What?”
“Yani annem öyle söyledi. Hahahaha!”
“Dökememiş miyim?”
“Hayır. Toprağa ekmişsiniz. Bakın. Artık sulu bir meyveyim.”
“Senin annen kim kızım?”
“Annemin adı…”
“Evet?”
“Annemin adı…”
“Evet?”
“Tebessüm.”
“Gerçekten çok derin uyuyor anne.”
“Uyanır uyanır. Çaya dayanamaz.”
“Uyanmıyor anne. Dayanıyor.”
“Yüzünde tuhaf bir gülümseme var.”
“Nasıl tuhaf!”
“Tuhaf işte. Gel de bak.”
“Uykusunda gülüyor sanki.”
“Rüya mı görüyor acaba?”
“Alex! Kalk hadi.”
“Seni duymuyor anne.”
“Öldü mü yoksa?”
“Hep uykuda ölmek isterdi.”
“Horluyor anne.”
“Doğru.”
“Ölse horlamaz anne.”
“Çok doğru kuşum.”
“Ölseydi horlamazdı.”
“Gülüyor bak.”
“Bence gülmüyor. Acı çekiyor.”
“Acı acı gülüyor.”
“Ayağını tutuyor anne. Acaba ayağı mı acıyor?”
“Bıraktı ayağını.”
“Bu sefer de kalbini tutuyor.”
“Yine gülmeye başladı anne.”

“Rüya görüyor bu.”

“Bence de rüya görüyor anne. Çünkü kafasını tutuyor.”

“Bırakalım görsün.”

“Bırakalım gülsün.”

“Yaşıyor ya.”

“Evet yaşıyor ya. Bırakalım uyusun.”

“Hadi kuşum, biz kahvaltımızı yapalım. Baban da uyanınca yapsın.”

“Evet anne. O da uyanınca yapsın.”

Oysa ben uyanıktım. Çoktan uyanmıştım. Erkenden kalkmış, tıraş olmuştum. Heyecanlıydım. Sevinçliydim. Bakalım kim gelecek ziyaretime. Umarım birileri gelir. Hep geldiler. Yine de korkuyor insan. Unutulmaktan.

“Ziyaretçin var Alex.”

Hah işte. Yaşasın! Acaba kim? Nuh abi gelse keşke. Bana kurtuluşu müjdelese. Bayram kardeşim de gelse. Ah! Beth gelse. Sosyalizmi takıp koluna gelse. Papsi bile gelse hatta. Gelse de diğer bacağımı da… Hahahaha! Sol muydu yoksa sağ mı?

“Baba! Baba!”

“Cin biberim. Can eriğim. Çok özledim seni.”

“Ne diyorsun sen baba?”

“Nihayet uyandın Alex.”

“Çay karardı gitti baba.”

“Gardiyan! Gardiyan!”

“Ne bağırıyorsun be adam!”

“Acayip bir rüya gördüm.”

“Bana ne gördüysen. Bağırma bir daha.”

“Ne diyorum ben Bee?”

“Saçmalıyor olabilir misin?”

“Of ya! Acayip bir rüya gördüm.”

“Çok derin uyuyor anne.”

“Hâlâ rüya görüyor.”

“EdipBakDeniz! EdipBakDeniz!”

“Ne bağırıyorsun baba!”

“Çıktım mı, saldılar mı?”

“Dinle bak. Sayıklıyor.”

“Evet anne sayıklıyor.”

"İşte bitti. Anımsadım/anlattım bitti. Bir de yazabilsem. Acaba nerede yazacağım? Salak mıyım neyim!"

"Yazıyor anne."

"Hişt! Dinle kuşum."

"Cumartesiye kadar şu ilaç bitmeli. Bazen içmeyi unutuyorum. Çünkü Korkut'a gideceğim. Şimdi sigara almaya gidebilirim. Çünkü sigaram bitti. Artık Mahzur'a gitmeyeceğim. Ama dışarıda görüşebiliriz."

"Bence bu sayıklamıyor. Saçmalıyor!"

"Yazıyor dedim ya anne."

"Pır-pır gene geldi mi ki? O zaman hava kararmış olmalı. Gelmiş. Kararmış zaten. Balkonda otururken hırka giydiğime göre. Ayrıca, dumanı da daha beyaz tütüyor. Havalar aniden soğudu galiba. Balkonda otururken hırka giydiğime göre. Söylemiş miydim? Apartmanın önündeki kavşağa bir pır-pır taşındı. Teleskopla daha net. Ve olamaz. Mahallenin kokusu/havası birden değişti."

"Hahahaha!"

"Bok yiyin emi!"

"Hihihihi!"

"Hiç uyumadığım için çok fazla içiyorum. Ya da çok az. Uyku yani. Esneme sesi nasıl yazılır, hiçbir fikrim yok. Ama çalışsam yaparım. Netice itibariyle zihnimdeki karışıklığı kutsal buluyorum. Bunu kim söylemişti? En iyisi. Duamı edip yatayım. Çünkü uykum geldi. Kutlamayı yarın yaparım. Neyi? Çevirinin bitmesine çok az kaldı. Roman. Kadın kocasını öldürüp banyoya gömdü. Kesin. Döşemenin altına. Vay anasına! Bir şiir hem bu kadar basit hem bu kadar anlam dolu nasıl olabilir? Ben nereden bileyim! Tanrım. Havalar böyle güzel gitsin. Yok. Bu değildi aklımdaki dua. Şuydu. Umarım Arabistan'da uyanmam. *What?* "

"Ne yapsak ki?"

"Ya uyanamazsa?"

"Bırakalım yazsın."

"Evet anne. Bırakalım yazsın."

"Neden beni uyandırmadın Bee? H/Iıaoaoaaağğhah!"

"Eh yani Alex. Hahahaha!"

"Eh yani baba. Hahahaha!"

"Çay bayatlamış."

“Bayatlar tabii.”
“Bayatlar tabii baba.”
“Soğumuş da.”
“Ateş basmış bunu yahu.”
“Evet anne ateş basmış bunu.”
“Koş kuşum küveti hazırla.”
“Peki anne.”
“Ilık olsun.”
“Tamam anne.”
“Alex. Alex! Uyan!”
“Bee. Benim adım Alex’miş.”
“Biliyoruz zaten Alex.”
“Döndün mü Bee?”
“Asıl sen döndün mü? Hahahaha!”
“İyi misin baba?”
“Seni gördüm ya. Daha iyi olamam meyvem.”
“Gel bir öpeyim.”
“Bana yok mu?”
“Sana da.”
“Ay baba! Ay anne! Hihihihi!”
“Of ya! Acayip bir rüya gördüm.”
“Anladık zaten rüya gördüğünü.”
“Bugün Cadılar Bayramı mı?”
“Yok Paskalya.”
“Cadılar Bayramı. Bir pagan geleneği.”
“İyi de. Bundan bize ne?”
“Bir roman yazdım Bee.”
“Hadi ya?”
“Aslında yanlış ifade ettim.”
“Doğrusunu söyle o zaman.”
“Evet. Doğrusunu söyle o zaman baba.”
“Doğrusu şu. Anımsadım bitti. Öyleyse varım. Hahahaha!”
“Sahi mi?”
“Sahi mi baba?”
“Çoğunu yaşadım. Birazını hayal ettim. Hepsini ben düşündüm.”
“Bu çok karışık baba?”
“Doğrusu şu cin biberim. Anlattım bitti. Sıra yazmaya geldi.”

“Nerede anlattın Alex. Rüyanda mı? Hahahaha!”
“Rüya mıydı ki?”
“Ortada roman yok ki?”
“Ortada roman yok ki baba! Hihihihi.”
“Anlattım ama. Eminim bundan.”
“Duyduk zaten.”
“Duydunuz mu?”
“Evet baba. Duyduk.”
“Yeni çay demleyeyim mi?”
“Hıı?”
“Ama nerede yazacağımı bilmiyorum.”
“Nerede istersin?”
“Mauritius Adası nasıl?”
“Neresi orası?”
“Bir ada.”
“Ya!”
“Ben biliyorum anne. Hint Okyanusu’nda.”
“Aferin yavru Dodo kuşu sana.”
“İstiyorsan git orada yaz.”
“Sahi mi?”
“Sahi.”
“Ben de gelirim baba.”
“Olmaz.”
“Çocuğu da götür, ne var ki?”
“Olmaz.”
“Hatta ben de geleyim.”
“Olmaz dedim. Metresimle gideceğim.”
“What?”
“Metres ne baba?”
“Tıpkı bizim patron gibi.”
“Hangi patron?”
“Yayınevi yok muydu yahu.”
“Eski patronun.”
“Metres ne baba?”
“Ama biz boşandık romanda! Metresim olamaz o zaman. Tüh ya.”
“Hahahaha!”
“Metres ne baba?”

“Neden boşandık rüyanda?”
“Ablanla yattım romanda.”
“Zee’le mi? Hahahaha!”
“Hıı!”
“Çok inandırıcı.”
“Sahi mi?”
“Sahi.”
“Ne zaman yattın ablamla.”
“Romanın başında.”
“Teyzemle mi yattın baba?”
“Kurgu bu EdipBakDeniz.”
“Kurgu ne baba?”
“Sen de beni sonunda kodese tıktın Bee. Hahahaha!”
“Kodes ne baba?”
“Ödeşmişiz yani. Hahahaha!”
“Çok güzel yahu.”
“Sahi mi?”
“Sahi.”
“Nasıl tıktım kodese seni?”
“Kodes ne baba? Kurgu ne baba? Metres ne baba?”
“Benden habersiz saksıya gogo ektin. EdipBakDeniz de büyüttü.”
“Hahahaha! Çok matrak yahu.”
“Sahi mi?”
“Sahi.”
“Gogo ne baba?”
“Zehirli bir bitki cin biberim.”
“İngilizce mi konuşsak Bee?”
“Evet evet. Çocuktan al haberi olmasak.”
“Ben İngilizce biliyorum ki.”
“Good morning children.”
“Good morning teacher.”
“How are you?”
“Fine thanks. And you?”
“I’m fine. Thank you. Sit down please.”
“Çok inandırıcı. Hahahaha!”
“Otursana baba!”
“O zaman Osmanlıca konuşalım. Hahahaha!”

"Osmanlıca nasıl bir dil baba?"

"Konusu ne romanın Alex?"

"Kısaca. Dodo'ların intikamı."

"Osmanlıca nasıl bir dil baba?"

"Uyduruk bir dil oğlum. Saray dili."

"Uyduruk olamaz o zaman."

"Yok yok. Tamamen uyduruk bir dil. Yazışma dili."

"Bu dille roman yazılır mı baba?"

"Yazılır ama kimse anlamaz oğlum. Hatta okumaz bile."

"Neden ki?"

"Uyduruk dedim ya."

"Sen nereden biliyorsun bunu baba?"

"Milletin her ferdi bunu bilir oğlum. Ümmet kalanlar bilmez."

"Ümmet ne baba?"

"Boş ver şimdi ümmeti. Sana Osmanlıca bir metin veririm sonra okursun."

"Okuyunca anlarsın ne demek istediğimi."

"Çay!"

"Çay baba."

"Ha! Teşekkürler."

"Küvet hazır mı kuşum?"

"Hazırım."

Romanı yazacağım yazmasına da, bir işaret bekliyorum Walter. Kurşunkalem gibi. Somut bir işaret. Elime alabilmeliyim. Parmaklarımın arasında çevirebilmeliyim. Atıp atıp tutabilmeliyim. Top. Değil. Elimden düşürebilmeliyim. Eğilip tekrar alabilmeliyim. Top işte. Hayır. Kulağımı kaşıyabilmeliyim. Bak anlamıyorsun beni. Ölülere söz verdim. Romanı yazmalıyım. Anlattım bitti. Sıra yazmaya geldi. Burada vaktim de var. Vakitten çok ne var! Keşke anlatırken yazsaydım.

Ziyaretçin var Alex. Kim acaba? Keşke Oğuz Atay gelse. Ya da Marcel Proust. Ne güzel olur yahu. Hahay! Yeni yıla yakışır. Hem de nasıl yakışır. Belki de *Sis Denizinin Üzerinden Bakan Aylak Adam* gelmiştir. Resimden çıkıp gelse keşke. Arkadaşlık. Vefa. Dolma getirse. Gene o kız mı yoksa. Neydi adı? Âlin. Kızım. Kulağa ne tuhaf geliyor! Kızım. Şaka gibi yahu. Ya da rüya. Ama nasıl böyle tepkisiz olabiliyorum! Zaman yüzünden. Ya çok duyarlıyım ya da taş gibiyim. Başka açıklaması yok bunun.

"Bin dokuz yüz kırk dokuz/altı doğumluyum. Adım Âlin. Babam bir makinistmiş. Ben daha iki yaşındayken bir kazada ölmüş. Annemi de anımsamıyorum. Beni doğurmuş ve bir sütanneye vermiş. Başka çaresi yokmuş. Beni sütannem büyütmüş. Ama öz annem hep yardım etmiş. Paralar göndermiş. Giysiler göndermiş. Koli koli çay göndermiş. Yıllar boyunca. Sonra nedense aramaz olmuş. Sanırım izimi kaybetmiş."

"Babanız nasıl ölmüş?"

"Şimendifer patlayınca kaçamamış. Yanmış."

"Çok üzüldüm. Sizin için ne yapabilirim?"

"Hiçbir şey."

"Peki ama. Neden beni ziyarete geldiniz?"

"Size bir armağan getirdim."

"Çok naziksiniz."

"Yeni yıl size mutluluk ve şans getirsin oğlum."

"Çok teşekkür ederim. Çok içtensiniz."

"Ama paketi ben gidince açın."

"Peki. Öyle yaparım."

"Zaten kontrol ettiler."

"Eminim etmişlerdir."

"Ama tekrar kapatmama izin verdiler."

"Verin elinizi öpeyim."

"Berhudar ol evladım."

"Peki neden beni ziyarete geldiniz?"

"Sizin bir neneniz varmış. Ereğli de terziymiş."

"Evet?"

"O kadın işte…"

"Annem benim."

"Of!"

"Of ofun yarısıdır Hektor."

"Ne demek bu Nis?"

"Paketi aç! Paketi aç!"

Paketi açmadım. Açamadım. Âlin Hanımefendiyi uğurladıktan sonra öylece kalakaldım. Sonra uzandım. Uyumaya çalıştım. Uyudum mu uyumadım mı bilmiyorum. Ama gözlerim açıktı. Gözlerim penceredeydi. Sanki bir konuk bekler gibi. Konuk sonunda geldi. Beyaz bir güvercin. Yaşasın dedi içimdeki ses. Hem beyaz hem uçu-

yor. Uç dostum. Gereksiz molalar verme hiç. Yere de konma. En fazla pencere pervazlarına kon. Ama sakın yere konma.

Havanın kararmaya başladığını güvercinin renginden anladım. O an güvercine bir ad vermek istedim. *Vaulter*. Birkaç kez tekrar ettim ismi. Vaulter. Vaulter. Vaulter. Güzel. Çok güzel. Vaulter. Bir beyaz güvercin. Nenem gibi. Sıçramak isteyen. Sıçrayan. Beyaz bir güvercin. Ah! Vaulter. Ah! Walter.

"Nenemde tüm öykü, sanki yeniden başlıyor Walter."

"Evet, söylemiştin."

"Ya da bitiyor, ya da değişiyor. Sanki yılların. Tozlaştırdığı her şey. Yeniden kristalleşiyor. Nenem bana anımsamayı öğretiyor Walter. Duyuyor musun dostum? Hem de yıllar sonra. Yıllar. Yıllar. Yıllar sonra."

"Bazı ölüler. İnan çok tehlikelidir Rex/Alex. Çok düşünme onları. Çık biraz dolaş."

"Dalga mı geçiyorsun Walter?"

"Hayır. Sen özgürsün."

"Özgür müyüm?"

"Evet özgürsün. Bırak mucizeyi çağırmayı. Çık az dolaş. Mucizeye rastlarsın. Misal. Ankara'nın eski bağlarını gez. Ankara'nın yeni kızlarına takıl. Subay bavulu gibi soyunsun. Dört bacağını da açsın. Ilık, ıslak ve yapışkan bir kurbağa gibi. Üzerine otursun. Göğsünün ateşi dostum, göğsünün rüzgârında sönsün."

Önce Walter gitti. Sonra Vaulter. Gece oldu. Kalktım. Ellerim titriyor. Pakete baktım. Paket neden iple bağlı ki! Bağlamasalar olmaz mı?

"Of!"

"Of ofun yarısıdır Hektor."

"Sus. Nis. Sus!"

"Sözcüklerin yarısı Arapça yarısı Farsça. Ama fiiller Türkçe."

"Neden fiiller Türkçe baba?"

"Onların yerine bir şey uyduramamışlar oğlum. Hahahaha!"

"Monolog bitti diyaloga başladı bu yahu."

"Monolog ne anne?"

"Boş ver şimdi monologu."

"Hiçbir şey anlaşılmıyor anne."

"Çünkü Osmanlıca."

“Yani babam haklı mı?”

“Ne?”

“Boş ver anne. Sen anlamazsın.”

Özgürlükten önce adalet. Önce ipini çözdüm. Ellerim titriyor. Kâğıdı da bantlamışlar. Bantlamasalar olmaz mı?

“Of! Sus Nis!”

“Küvet hazır mı kuşum?”

“Bizim evde küvet yok ki anne.”

“Taşımaya çalışacağız o zaman.”

“Nereye?”

“Komşuya.”

“Hazır mısın kuşum?”

“Hazırım.”

Bir kutu. İnce uzun, ahşap bir kutu. Ne kadar zarif. Ellerim titriyor. Kalbim. Güb! Güb! Atıyor.

Ah Dicle! Erhan! Amca! Ah nenem! Ah! Tüm ölüler!

Kutuyu açtım. Kapağını kenara koydum. Gözlerimi açtım. Gözlerime inanamadım. Hayatımda hiç bu kadar güzel. Sevinçten ağlamadım.

Boyasız. Ham tahtadan ve kömürden. Uçları açılmış. Hediyem.

En çok sevdiğim. Bir kutu kurşunkalem.

ONE MINUTE
Story goes Hikâyeye göre; derler ki
What? Ne?
That is to say Yani; demek ki; şöyle ki
Tower Kule
By the way Bu arada; yeri gelmişken; unutmadan
Incidentally Aklıma gelmişken; tesadüfen; bu arada
One minute Bir dakika
Excuse me Pardon; izninizle; affedersiniz; bağışlayın
One minute! Let's have a break! Time to drink. Bir dakika! Hadi biraz ara verelim! Su içme zamanı.
Time to date Mrs. Palmer. Mastürbasyon zamanı. (Artık biraz kendimle baş başa kalayım.)
After a long time Çok zaman sonra
Bye bye Hoşça kal
Au revoir (Fr.) Hoşça kal

Arrivederci (İt.) Hoşça kal
Oh my God! Aman Tanrım!
Harder Daha sert
Auto world Otomobil dünyası
Showroom Galeri; satış yeri; teşhir salonu; sergi salonu
Pseudo-theatrical-brummagem-imitated Sahte; yapmacık; gösterişli ama değersiz; taklit
One minute, sir! I forbid you from doing this. Bir dakika efendim! Sizi bunu yapmaktan men ederim.

ONE MINUTE AGAIN
Or rather Daha doğrusu
By force of habit Alışkanlıktan
One minute! One minute again! I promise, just one minute! Bir dakika! Yine bir dakika! Söz veriyorum, sadece bir dakika!
Go down. Go straight ahead. It's not on your left or right. It's just under your foot. Lift up your foot. Look. Here it is! Git. Dümdüz git. Solunda ya da sağında değil. Tam ayağının altında. Kaldır ayağını. Bak. İşte burada!
Out of the blue Ansızın; damdan düşercesine; durup dururken
When nothing goes right, go left. İşler sağdan/yolunda gitmediğinde, soldan/sola git. Sağ çözüm değilse, sol bir şans olabilir.

- **"What?" . . . . . "… Nis!" (Sayfa 86'daki diyalog)**
  "Ne?"
  "Evet. Hektor."
  "Şaka yapıyorsun!"
  "Hayır. Hayır. Doğru!"
  "Sonra?"
  "Ondan sonra on bir gelir. Hahahaha!"
  "Siktir git Nis!"

GÜZEL ANKARA
Oh-God! Ah Tanrım!
Oh-Cock! (Bir sözlüğe bakın.)
Outlet Satış mağazası
Alternatipe (Yok böyle bir sözcük.)
Alternatype (Tamamen uydurma.)

Hurray love! Yaşasın aşk!
Hurray amateurism! Yaşasın amatörlük!
Welcome! Brave Hector. Victorious Aineias. Hoş geldin! Cesur Hektor. Muzaffer Aineias.
Pencil, book, notebook. Kalem, kitap, defter.
Nature, environment, global warming. Doğa, çevre, küresel ısınma.
Prostitute, prosciutto, prostisciutto. Orospu, pastırma, bastırma.
OED Oxford İngilizce Sözlük
Hand by hand El ele
My brother-in-law Enişte
Like Wittgenstein's Mistress Wittgenstein'ın Metresi gibi
See? Anladın mı?
Reuse Tekrar kullanmak
Recycle Geri kazanmak; yeniden işleyip kullanılır hale getirmek
Irritate Kızdırmak; sinirlendirmek; gıcık etmek

ADA HİKÂYELERİ
Forget it! Unut gitsin!
Ultra Aşırı

- **"Little …" . . . . . "Well done!" (Sayfa 175'teki diyalog)**
  "Küçük Niyazi. Bak şimdi. Bizi iyi dinle. Sadece iki biletimiz var. Anladın mı?"
  "Evet anladım."
  "Güzel. Trende. Bir adam yanımıza gelecek. Biletlerimizi soracak. Anladın mı?"
  "Evet anladım."
  "Güzel. Tabii ki sana da biletini soracak. Ama senin biletin yok. Anladın mı?"
  "Evet anladım."
  "Güzel. Adam sana biletini sorduğunda, sen ne yapacaksın?"
  "Ne?"
  "Şimdi bizi çok iyi dinle."
  "Dinliyorum."
  "Adam sana biletini sorduğunda. Diyeceksin ki. Okula gitmiyorum. Anladın mı?"
  "Evet anladım."

"Güzel. Sakın. Öğrenciyim deme. Asla. Anladın mı?"

"Evet anladım."

"Aferin!"

Well done! You did a great job, Little Niyazi. Aferin! Harika iş çıkardın Küçük Niyazi."

- **"Well…" . . . . . "…a bit of tobacco." (Sayfa 183-184'teki diyalog)**

"Şey. Ama biz sevişmeyi bilmiyoruz, Bayan Palmer."

"Öğreteceğim Rex. Öğreteceğim Alex. Meraklanmayın! Benim Küçük Hindilerim."

"Aslında bir kez denemiştim. Ama o günü hatırlamak bile istemiyorum. Ada'ya gelmeden hemen önceydi. Ankara'da, Bentderesi'nde. Sanki dünyanın sonuydu. Anlarsın ya, ilk deneyimimdi. Deneyim bile denmez. Sanki hiç yaşanmamıştı. Yani ben hiçbir şey yapmadım. Her şeyi o yaptı. Bu acayip oyun bittikten sonra, beni dudaklarımdan öptü. İğrençti. Hayır, hayır. O değil. Öpücük iğrençti. Öpücüğü. Sonra bütün gün sokaklara tükürdüm. Çünkü öpmeden hemen önce kamışımı emmişti."

"Ah! Ne güzel bir öpücük!"

"Sen de anlatsana Rex?"

(…)

"Size sigara içmeyi de öğreteceğim. İnsanoğlunun bugüne dek içtiği en sert ve en ucuz sigara. Karton, kömür ve katran karışımı. Tabii biraz da tütün."

Irregular Düzensiz, standart olmayan; kurallara ve beklentilere uymayan; derslerden kaldığı için düzenli sınıf takip etmeyen

Multi-well-mannered Çok terbiyeli; çoklu terbiyeli (uydurulmuş olabilir)

Multi-well-cultured Çok kültürlü; çoklu kültürlü (uydurulmuş olabilir)

Multi-cellular Çok gözeli; çoklu gözeli (uydurulmuş olabilir)

Multi-millionaire Mültimilyoner

Pub Bar

Strawberry Çilek

Turkish kitchen Türk mutfağı

The Dardanelles Çanakkale Boğazı

Perfect age Mükemmel yaş

If you give pleasure, you take pleasure too. Zevk verirsen, zevk alırsın.

Once in a blue moon Kırk yılda bir

- **(Sayfa 191'deki mektup-şiir)**
  Sevgili Bayan Palmer,
  Aşkım,
  Bir kitap arıyorum, *Yeni Şiir*
  Ona hemen ihtiyacım var
  Sanırım çoktan yayımlandı
  Ve seni umutsuzca özledim
  Yaşasın toprak, tohum ve yağmur!
  Yaşasın güzellik, şiir ve adalet!

GALILEO'NUN KARISI

Yes Evet

- **(Sayfa 217'deki Fransızca şiir)**
  »Biliyor taş niye düşer, niye yükselir duman,
  sabah kıyıdaki kum
  niye öğleden sonra gider.«

You know Anlarsın ya

In this case Bu durumda; demek ki

Three-Dirty-Atoms Üç Kirli Atom

- **"Well…" "…going to say." (Sayfa 235'teki diyalog)**
  "İyi güzel de, ya atomlar Rex/Alex?"
  "Imm. Şey. Atomlar hayatın tesadüfleridir hocam."
  "Ne?"
  "Yani. Atomlar asla hayatın tesadüfleri olamaz hocam. Diyecektim."

Save the Dodo Bird Dodo Kuşu'nu Kurtar

- **(Sayfa 238-239'daki Fransızca şiir)**
  »Yangın çıkmıştı.
  Bir kulede kapana kısıldı çocuklarımız.
  Düşmelerini izledi onların, bir kuş tüyü, bir taş,
  ve birlikte yere konmalarını. Not ettirdi
  ve gömülmeden, tartılmasını emretti cesetlerinin.
  Uyurum ben, çocuklarımın giysileri üstünde.«

THEN AGAIN ONE MINUTE

West Batı

I'm a man of principle, and actually brush my teeth twice a day. But… Prensip sahibi adamım ve aslında dişlerimi günde iki kez fırçalarım. Ama…

Hurray Master! Hurray scholar! Yaşasın Üstat! Yaşasın Bilgin!

Hurray Poet! Yaşasın Şair!

Flanör (*Fr.* **Flâneur**) Bakarkeş-hayalkeş-yürürkeş-düşünkeş

Suspense Askıda kalma; merakla bekleme; geciktirim

On Hashish Esrar Üzerine

To tell the truth Doğrusunu söylemek gerekirse

- **"What?" . . . . . "…Cloud?" (Sayfa 287'deki diyalog)**
  "Ne?"
  "Evet. Hektor."
  "Benimle dalga mı geçiyorsun?"
  "Hayır. Hayır. Doğru!"
  "Peki sonra?"
  "Ondan sonra on bir gelir. Hahahaha!"
  "(…) Adı neydi?"
  "Adı…"
  "Evet?"
  "Ah Duran Bulut."

Supervisor Denetmen; gözetmen

Toddler, child, adolescent, adult Yeni yürüyen çocuk; çocuk; genç/ergen; yetişkin

Very carefully Çok dikkatli

Fair play Adil/dürüst/hilesiz oyun

Leider! Leider! (Alm.) Vah, yazık!

Hey boss! Our kids did the job! Hey patron! Bizim çocukları işi halletti!

Always Daima

AFORİZMALARLA YAŞAYANLAR

A la mode (Fr.) Dondurmayla servis edilen; dondurmalı; modaya uygun

To get back to the story Hikâyeye geri dönecek olursak

Manipulation Dalavere

Fuck the Seeds (Kalkıp doğru düzgün bir sözlüğe bakın!)
Comic Gülünç; komik
Repeat after me Benden sonra tekrar edin
They are pretending Numara yapıyorlar
Distinguished, Privileged, Outstanding . . . . . Remote, Semi, Several. (Boşuna okumanı bölme sevgili/sevdalı okur. Anlamları metinde zaten var.)
Élite Elit/seçkin
Cananga Odorata (Lat.) Ylang ylang; Filipinler'de kültürü yapılan bir parfüm bitkisi
Come on, let's go! Hadi ama, hadi gidelim!
No-no. He's so sweet and so sexy. Hayır-hayır. Çok tatlı ve çok seksi.
Stuff it Hadi oradan; zırvalama; siktir et
As the phrase goes Tabiri caizse, hani derler ya
Pardon me? Efendim?
Yes, my fellow man. Of Pisa. Evet, adamım. Pisalı.

- **(Sayfa 363-364'teki Fransızca şiir)**
  »Yıldızları yere indirebilir.
  Onlar ellerimde kâğıtlar
  ve gece karanlık.«

Holy dooley! Hadi ya! İnanmıyorum!
Fuck! Kahretsin!
It's because my father is actually a material engineer. Çünkü babam aslında bir malzeme mühendisi.

- **"Good…" . . . . . "…please." (Sayfa 383-384'teki diyalog)**
  "Günaydın çocuklar."
  "Günaydın örtmenim."
  "Nasılsınız?"
  "İyiyiz, teşekkürler. Ya siz?"
  "Ben de iyiyim. Teşekkürler. Oturun lütfen."

Pardon me kids. Pardon çocuklar.

- **"Yes…" . . . . . "…them." (Sayfa 384'teki diyalog)**
  "Evet. Herkes burada mı?"
  "Rıza ve Raul yok örtmenim. Hastalar."
  "Güzel. Bıktım onlardan!"

Listen to me carefully. Beni çok dikkatli dinleyin.

Look at the board and stop talking! Tahtaya bakın ve konuşmayı kesin!
For example Örneğin
Rıza is as tricky as Raul. Rıza Raul kadar üçkâğıtçıdır.
Rıza is as snobbish as Raul. Rıza Raul kadar züppedir.
Rıza is as tedious as Raul. Rıza Raul kadar sıkıcıdır.
Crooked, vain, pretended. Sahtekâr, kibirli, yapmacık.
Raise your hand. Parmak kaldırın.
Come Gel
Right Doğru
Very good Çok iyi
Now, please open your notebooks and write it in them. Şimdi, lütfen defterlerinizi açın ve bunları yazın.
How Nasıl
Sir Efendim; bayım

- **(Sayfa 389'daki Fransızca şiirler. Sait Maden çevirisiyle.)**
  »Milyonca kurtçuk gibi yoğun, gide gele
  Ziftlenir beynimizde bir Şeytan oymağı,
  Ve her solukta Ölüm'ün gizli ırmağı
  İner ciğerlerimize boğuk bir sesle.«
  »Göğsüme gel, sen acıma bilmez, sağır can,
  Tapılası kaplan, aldırışsız ifrit, gel;
  Gönül ister ki titrek ellerim şu tel tel,
  Derin yelenin içine dalsın bir zaman;«

Stuff and nonsense! Ne saçma!
No, indeed! Hiç de değil!
What does *vesika* mean, teacher? Vesika ne demek örtmenim?
Be quiet, kids! Sessiz olun çocuklar!
Close your books! Kitaplarınızı kapatın!
Alright, kids. You can come out now. Pekâlâ çocuklar, artık çıkabilirsiniz.
Once upon a time Bir zamanlar

- **(Sayfa 407'deki Fransızca şiir)**
  »Yutuyor Toskana'nın tarla kuşu dillerini
  ve Girit'in balını. Ölçebilseydi keşke beni
  ve keşfedebilseydi sırlarımı.«

- **(Sayfa 409'daki Fransızca şiir)**
  »Beni eve götürür, ad vermek istemediğim rüzgâr.
  Kapıyı Galileo açar. Ben bir çember çizerim,
  o kapatır gözümü, bir kere üfler.«

ANKARA VİSKİSİ

Spring İlkbahar

Lonely Yalnız; tek başına

Like a snowflake. From birth to death. Bir kar tanesi gibi. Doğumdan ölüme.

Bring down Aşağıya/Yere indirmek; düşürmek; kibrini kırmak; dize getirmek; devirmek…

As a matter of fact Aslına bakarsanız

I mean no residue. I'm just an assistant. No assistant professor. No residue. Just an assistant. For a long time. Yani, tortu/artık değil. Sadece asistanım. Yardımcı doçent değil. Tortu/artık değil. Uzun süredir.

Family Tree of the Turkish Radical Left Türk Radikal Solunun Aile Ağacı

God and Idiot! Tanrı ve Aptal!

My name is Bee. Benim adım Bee.

Then? O zaman?

- **"We need…" . . . . . "…market." (Sayfa 444'teki diyalog)**
  "Bize daha fazlası lazım, Rex/Alex."
  "Evet Bee. Haklısın!"
  "Prup prup."
  "Hık!"
  "Gidelim mi? Prup prup."
  "Nereye? Hık!"
  "Elbette bitpazarına."
- **"I'm…" . . . . . "…supposed to do?" (Sayfa 444'teki diyalog)**
  "Ben tükendim Bee. Sevişelim mi?"
  "Ah evet. Ne yapmam gerekiyor? Hihihi-hihihi!"

But we also need a dinner table, Rex/Alex. Ama bize bir de yemek masası lazım, Rex/Alex.

Five o'clock tea. Beş çayı

Tea Çay

Of course Elbette
Please Lütfen
Look at carefully! Dikkatli bak!
Hurrah! Yaşasın!

FUCK THE SEEDS
Once again Bir kez daha
Pardon me honey! Pardon canım!
Look right! Sağa bak!
Over the moon Ay üzerinde; mutluluktan/sevinçten havalara uçmak
My Little Turkeys Benim Küçük Hindilerim
The Straits of Dover have served as both Britain's frontline and her gateway for many thousands of years. Today… (Sayfa 184'teki Google Translate çevirisine bakınız.)
May I? İzninizle?
With pleasure Memnuniyetle
Wake up Rex! Uyan Rex!
I'd like to introduce you to Aida. Seni Aida ile tanıştırmak istiyorum.
Of course Elbette
All right Olur; tamam; pekâlâ
Why are you letting him fuck you? Seni sikmesine neden izin veriyorsun?
Hurray administration! Hurray determination! Yaşasın sevk ve idare! Haşasın kararlılık!
So funny, Beth, isn't it? Çok komik, öyle değil mi Beth?
On the other hand Öte yandan
At the moment Şu anda; şimdi
One minute. One minute again. Then again one minute! Bir dakika. Yine bir dakika.Üstelik sonra yine bir dakika daha!
From time immemorial Ezelden beri
But in either case. Never forget kids. If you give pleasure, you necessarily take pleasure. Ama ne olursa olsun. Hiç unutmayın çocuklar. Zevk verirseniz, mutlaka zevk alırsınız.
Remember. I'm at least one thousand and five hundred years old, kids. Unutmayın, ben en az bin beş yüz yayındayım çocuklar.

The Cage Bird Kafes Kuşu
Long Play Uzunçalar (plak)
Never mind. Welcome, kids. Dert etmeyin. Hoş geldiniz çocuklar.
The Tent of Turks! Türklerin Çadırı!

- **"Hey!…" . . . . . "Really?" (Sayfa 529'daki diyalog)**
  "Hey! Rex/Alex! Hiç yıldız tozunuz var mı?"
  "Hayır. Hayır yok."
  "Yalan söylemeyin."
  "Yalan dolan yok biz de Rupert."
  "Hahahaha!"
  "Yıldız tozuyla ne yapacaksın Rupert? Alevlerin üstüne mi serpeceksin?"
  "Hahahaha! Dalga mı geçiyorsun Rex?"
  "Hayır. Dalga dümen yok bizde Rupert. Ne olduğunu gerçekten bilmiyorum."
  "Gerçekten mi?"

Yes, I am. Evet, benim. / Evet öyle.
Black beer. Bon appétit. Good appetite! Siyah bira. Afiyet olsun. Afiyet olsun!
I'm Hector. Ben Hektor'um
We're twins. İkiziz.
We're from Natolia. Anadoluluyuz.

- **"Yes,…" . . . . . "Thanks." (Sayfa 530-531'deki diyalog)**
  "Evet, Provençallıyım. Sen?"
  "Ana dilimi çok severim. Hahahaha! *Hahahaha!* Yani. Bu benim anadilim. Hahahaha!"
  "Şiven çok güzel. *Hahahaha!* Hahahaha!"
  "Teşekkürler."

Native speakers Anadilini konuşanlar
Humanity İnsanlık
Humanity to others Başkalarına insanlık
All together Hep birlikte

- **"Name?" . . . . . "…So nice." (Sayfa 531'deki diyalog)**
  "Adın ne?"
  "Rupert. Senin ki?"
  "Clarette."
  "Ne hoş! Ne kadar masum bir kızsın! Hahahaha!"

"Ah teşekkürler!"
"Ne kadar masumsun göreceğiz!"
"Hahahaha! *Hohohoho*! Hahahaha!"
"Dilin çok güzel. Ağzın çok güzel. Dudakların. Çok güzel. Hahahaha! *Hahahaha*!"

How are you Rex? Nasılsın Rex?

Goodness, beauties! İyilik, güzellik! (Demek istiyor.)

You rascal you! Seni gidi seni

Ah, those were the peaches! Ah, o eski şeftaliler!

Ah, peach blossom! Ah, şeftali baharı!

- **"Beth!" . . . . . "…Yes, Rex. Yes!" (Sayfa 538'deki diyalog)**
  "Beth!"
  "Evet!"
  "Bizimle Türkiye'ye gelmeye ne dersin?"
  "Ne?"
  "Durmadan *ne* diyorsun da? *Ne*, ne demek?"
  "Hahahaha! *Hahahaha*! Hahahaha!"
  "Evet, Alex. Evet. Evet, Rex. Evet!"

No problem Sorun değil

Our money is your money, Beth. Bizim paramız senin paran, Beth.

I love both of you, Rex/Alex and Rex/Alex. İkinizi de seviyorum, Rex/Alex ve Rex/Alex.

We both love you Beth. Biz de seni seviyoruz Beth.

Whose poem is this, Beth? Kimin şiiri bu, Beth?

This one? Ya bu?

- **"My subject…" . . . . . "…pride." (Sayfa 541-542'deki diyalog)**
  »Benim işim savaşla, ve savaşın pişmanlığıyla. Şiir bu pişmanlığın içindedir.«
  "Harika bir dize! Bu kimin şiiri, Beth?"
  "Wilfred Oven. Savaş başladığında henüz 21 yaşındaydı ve 25 yaşında öldü."
  "Savaşın sona erdiği yıl mı?"
  "Evet."
  "Ne acı!"
  "Birinci Dünya Savaşı şairleri, Rex/Alex. On altı genç şair. Savaş başladığında Robert Nichols 20 yaşındaydı. Robert Graves 19."
  "Bizim yaşımız, Beth."

"Evet, mükemmel yaş."
"David Jones 18 ve Edmund Blunden sadece 17."
"*Ah! İnsanlık. Bir şairin sadece gururu vardır.*"

»The communication of the dead is tongued with fire beyond the language of the living.« Yaşayanların dilinin ötesinde, ölüler ateşle konuşur birbiriyle.

The mood we have İçinde bulunduğumuz ruh hali

Urban Fantastic Kentte geçen fantastik roman türü

The Life of Galileo Galileo'nun Hayatı

- **"What…" . . . . . "…sorry." (Sayfa 565'daki diyalog)**
  "Ne oldu?"
  "Merak etme. Ben iyiyim. Lütfen bana Galileo'nun Karısı'nı verir misin?"
  "Ne?"
  "Yani şu peçeteyi. Bak! Orada."
  "Teşekkür ederim hanımefendi."
  "Bir daha avaz avaz bağırma!"
  "Çok özür dilerim."
- **"What…" . . . . . "…telescope? (Sayfa 566'daki diyalog)**
  "Ne oldu?"
  »*Yıldızları yere indirebilir.*«
  "Kim?"
  "Galileo Galilei."
  "Yani?"
  "Ama bunu nasıl yapabiliyor?"
  "Teleskopla olmasın? Hahahaha!"
  "Ha! Nope."
- **(Sayfa 566'daki şiir)**
  »Yıldızları yere indirebilir.
  Onlar ellerimde kâğıtlar
  ve gece karanlık.«

P.S. Have enclosed two of my poems for you, see you next year. Not. Zarfın içine sizin için iki şiirimi koydum, seneye görüşürüz.

- **(Sayfa 568-569'daki mektup)**
  Sevgili Rex ve Alex,
  Merhaba arkadaşlarım, mektuplarınız için çok çok teşekkür ederim. Daha önce yazamadığım için içtenlikle özür diliyorum;

ama bazen, hele de siz bu kadar uzaktayken, insan ne söyleyeceğini bilemiyor.

Broşürde Türkiye harika görünüyor – sizinle oraya gitmek için sabırsızlanıyorum. Seneye kadar nasıl beklerim bilmiyorum, o zaman yirmisinde ve çok daha yaşlı olacağım – sadece şaka, ama yirmi yaş kulağa gerçekten yaşlı geliyor!

(Belki de yirmi olmaya hazır değilimdir – ama bu sadece önemsiz bir rakam.)

Şu an Bournemouth'ta ailemin yanında kalıyorum. Şehrin en pahalı (ve en iyi?) otelinde iş buldum. Parası iyi ve şikâyetçi değilim.

Lütfen Avrupa yolculuğunuzu bana anlatın – anlaşılan o ki benim küçük Hindilerim Avrupa'da bir devrim başlatmışlar – umarım öyledir!

(Bağışlayın ama bir şey soracağım: Tren istasyonunda size borç verdiğim 5 poundu geri alabilir miyim? Acil değil, paranız olduğunda gönderin. "Benim param sizin paranız; malım mülküm yok" – işte gerçek sosyalizm.)

Şimdi yatmam gerekiyor, çünkü yarın sabah işe gitmek için beş buçukta kalkmak zorundayım.

– Şimdilik iyi geceler – z z z z z

"Sabah işçilerine özgürlük."

Uh, zamanında uyanmayı başardım. Bu sabah hava çok karanlık, hâlâ gece gibi.

Fotoğraflar için teşekkür ederim, gerçekten çok güzeller, ama ben sizi hep hayalimdeki hâlinizle anımsayacağım – nasıl unutabilirim ki!

Dün bazı arkadaşlarıma sizden, yani ikinizden bahsettim; çok tuhaf karşıladılar. Sürekli kıkırdadılar (kamptaki Fransız kızlar gibi).

Pazartesi sabahı – Bugün işten izin aldım ve bu mektubu bitiririm diye düşündüm. Bugün Bournemouth'a gidip bir Bob Dylan albümü alacağım: "Desire", harika bir albüm, özellikle "Hurricane" şarkısı.

Şimdi biraz İngilizce, biraz Türkçe.

Günaydın, seni seviyorum, Barış and özgürlük for the işçi.

Eisenstein'ın bu duruma uygun bir sözü var – şöyle diyor:

"Dilimin sınırları, dünyamın sınırlarıdır."

Artık gitmem gerek – bir sonraki mektubumda size bir kaset göndereceğim – ama şimdi vaktim yok.

Alex, sınavında başarılar.

Seni seviyorum – ikinizi de seviyorum.

Sevgiler,

Beth.

Yes. Quite funny Alex. Evet. Çok komik Alex.

Whew! Vay canına!

Take your time, Beth! Acele etme Beth!

- **"What…" . . . . . "Alackaday!" (Sayfa 576'daki diyalog)**

"Bu ne demek, Alex?"

"Önemli değil, Beth. Şey gibi… Iıı."

"Ne gibi?"

"Tüh, yazık!"

Transit Transit geçiş

Simple Basit

Single Tek

Double Çift

Let them eat shit! Bok yesinler!

We do love you, too. Biz de seni seviyoruz.

- **"Tickets?" . . . . . "No Money." (Sayfa 580'deki diyalog)**

"Biletler?"

"İşte."

"Inter Rail burada geçerli değil."

"Gerçekten mi?"

"Evet. Gerçekten."

"Şey, o zaman bilet yok."

"Ya para?"

"Para da yok."

- **"Hey!" . . . . . "…Turkeys." (Sayfa 580'deki diyalog)**

"Hey! Size borç vermediler mi, Alex?"

"Vermediler Beth."

"Tanrı aşkına! Ne biçim tersane işçisi bunlar?"

"Biz de anlamadık Beth."

"Sosyalizm nerede kaldı peki?"

"Hiçbir fikrimiz yok."

"Tek bildiğim, yine bir sınırda olduğumuzdu. Avrupa'nın ortasında. Beş parasız."
"Ah! Benim Küçük Hindilerim."

- **"What…" . . . . . "…Rex/Alex!" (Sayfa 580'deki diyalog)**
"Ne demek bu, Alex? Amina koyum?"
"Önemli değil, Beth. Şey gibi… Iıı."
"Ne gibi?"
"Tüh, yazık!"
"İnanmıyorum sana Rex/Alex!"
- **(Sayfa 581-583'teki mektup)**
Bana biraz olsun güvenebiliyorsanız – ya da mektuplaşmayı sürdürmek istiyorsanız, o zaman deneyelim ve işe yarayıp yaramayacağını görelim.

Inverness'teki Boots mağazasıyla iletişime geçip fotoğrafları bulmaya çalışacağım, eğer imha etmedilerse bir yerlerde saklıyor olmalılar.

Üniversitedeki Kadınlar Grubu'ndan ayrılmaya karar verdim – artık kendimi kadın hareketine bağlı hissetmiyorum. Yukarıda yazdıklarımdan eminim nedenini anlamışsınızdır: Kimsenin kadınların özgürlüğünden söz ettiği yoktu, sadece bu dünyada kadınların nasıl başarılı olabileceğini tartışıyorlardı – yani orta sınıf feminizmi tam bir saçmalık.

Dokuz yıllık Thatcher Hükümetinin ardından, burada durum giderek kötüleşiyor, ama insanlar direniyor.

Artık yazıp yazmamak tamamen size kalmış. Ben dürüst olmaya çalıştım, ama şimdi, sizinle ilk karşılaşmamızdan bu yana bizi değiştiren pek çok şey yaşadığımızı hissediyorum, tıpkı herkes gibi. Çok düşüncesiz davrandım ve size yazmadığım için üzgünüm; bazen insan böyle tuhaf bir döngüye giriyor, yazmadığını biliyor ama hep erteliyor. Oysa hiçbir şey bir zorunluluk gibi algılanmamalı. Eğer hâlâ aramızda biraz olsun arkadaşlık kaldıysa, hadi gelin paylaşalım – hepimiz dürüst olalım. Ben deneyeceğim, yoksa hiçbir şeyin bir anlamı yok, öyle değil mi?

Tüm sevgimle.

Beth.

Remember that you have a friend here who thinks of you – and remembers your kindness. Burada sizi düşünen ve iyiliğinizi hatır-

layan bir dostunuz olduğunu unutmayın.
Uspekh (Bulg.) İyi şanslar
Da (Bulg.) Evet
Consequently Sonuç olarak
Or Ya da
Most importantly Her şeyden önemlisi
Vaulter Atlayan; sıçrayan

16 Ekim 2012-16 Mart 2013
Batıkent, Ankara

AÇIK
OKUMA

ROMAN

Galileo'nun Karısı

Suat Kemal Angı

"Bu anlattıklarım. Dünya dönüyor ve dünya herkese yeter diyenlerin öyküsü. Eşitlik, özgürlük, adalet isteyenlerin. En başta adalet isteyenlerin. Tevazuları yüzünden sessiz kalanların, doğrulukları yüzünden kovulanların. Haksızlığa uğrayıp aşağılananların. Görmezden gelinenlerin. Yok sayılanların. Vicdanlı ama kurtlu insanların. Bu. Kırgın ve küskün ölenlerin öyküsü. Ölülerimizin. Fakir doğup fakir ölenlerin. Gönlü zenginlerin. Gerçek öyküsü."

Çevirmen Rex/Alex rutin bir hayat sürmektedir. Cuma günleri psikiyatrı Mahzur'a, cumartesi günleri diş hekimi Korkut'a ve pazar günleri de, meyvesi EdipBakDeniz'le pazara gidiyordur. Kalan zamanını ise evinin balkonunda çeviri yaparak geçirir. Evinin cam balkonunda çeviri yaptığı bir gece, apartmanın önündeki kavşağa bir pır-pır taşınır. Ve olamaz. Mahallenin kokusu/havası birden değişir. Rex/Alex'in kafası da birden şenlenir. Çevirisini yaptığı kitap aklına, uzun yıllardır Türkçeleştirmeye uğraştığı ama bir türlü beceremediği bir şiiri getirir. Artık iki çeviri işi vardır. Çevirilere gömüldükçe geçmişe savrulur. Çocukluğundan başlayarak, hayatındaki ince ayırımları, çoktan unutmuş ve önemsizleşmiş olması gereken olayları/ayrıntıları anımsamaya başlar. Kendi deyimiyle, içine "Proust virüsü" girmiştir. Böyle bir durumda, insan kendisinden kaçamaz. Bunun kendi hikâyesi olduğunu anlar ve sadece anlatır. Hem rutin yaşantısını/işlerini sürdürmekte, hem de kendi hikâyesini kendisine anlatmaktadır. Anlatır da anlatır. Anlatması bitince yazmaya başlayacaktır. Ama nerede?

"Galileo'nun Karısı, fezada ışık hızında dalgalanan bir düşünce silsilesi. Süpersonik bir kıssadan hisseler kumpanyası. Yetkin ve alaycı bir retorik."
GAMZE AKDEMİR

AÇIK OKUMA
suatkemal.work

ISBN 978-6-25907-756-7